

OBNOVA

Číslo 1.

V Hradci Králové, dne 22. března 1895.

Ročník I.

Devatenácté století, století vynálezů, století strojů, pokroku a osvěty chýlí se ku konci a zanechává společnost lidskou rozháranou, neuspořádanou. Všeobecně se cítí, že jest něčeho zapotřebí, čím by společnost lidská přišla k žádoucím uspokojení, pořádku a blahobytu.

Zdálo se sice, že liberalismus — neprávě svobodomyšlností zvaný — společnost povznese, a na nový sice, ale na pevný základ blaha národů postaví. Zatím vidíme, že následkem liberalismu, v jehož smyslu se společnost lidská změnila, národové přivedeni jsou ve stav, z něhož všickni vyběhnouti a něčeho lepšího se domoci hledí. Společnost lidská má zapotřebí opravy, obnovy. Když společnost lidská zvláště v říši římské v podobném jako nyní zbědovaném stavu se nacházela; když přese všecko vzdělání Římanů a Řeků říše ta hynula mravním úpadkem, pochybovačstvím náboženským, děsnou požívatostí, hromaděním majetku v málo rukou, ztročením větší části lidu, když šlechtitý filosof Seneca zvolal: Tak hluboko jsme klesli, že nám není pomoci, tu přece znenáhla opravila, obnovila se společnost lidská a sice křesťanstvím; tím vznešeným učením, které s naukou o věcech božských přineslo osvětu vůbec, zlepšilo mrav, ujalo se trpících a pracujících, rozlomilo pouta otroků.

A čím nyní má společnost lidská podobně neurovnaná obnovena býti? Liberalismus se neosvědčil. Snad tedy socialismus, jehož podkladem jest bezbožectví? Snad úplným podvrácením kolísajících již základů mravnosti? Nikoliv. Společnost lidská může se jen obnoviti tím, když rozhodne se pro pevný základ všeho řádu, blaha a pokoje, pro zásady křesťanské.

A v tom smyslu chce pracovati list náš — „Obnova“ Svět jest nyní velikým bojištěm, na němž vlastně bojuje bezbožectví s vírou. A proto netvoří se strany v národech jen dle národnosti a politiky, nýbrž hlavně dle toho, jak kdo smýšlí o víře, o náboženství.

Též u nás už je viděti, že strany netvoří se dle smýšlení o politice a národnosti, nýbrž

dle toho, jak lidé smýšlejí o náboženství, o Bohu. Je zřejmé viděti, že mizí již rozdělování se na stranu staro- a mladočeskou, jež obě nazývají se národními, ale druhá přikládá si ještě název „svobodomyšlná.“ Proč to? Protože Mladočeši chtějí k náboženství státi v poměru novověké „svobodomyšlnosti“, nesouhlasné s náboženstvím křesťanským, zvláště pak katolickým. Strana staročeská naproti tomu chce, aby náboženství bylo lidu zachováno, dle latinského slova konservováno a proto se jí přikládá také název „konservativní.“ Z řad mladočeských pak vyšla strana pokroková, již strana mladočeská je proti náboženství ještě málo „svobodomyšlnou“ a proto chce to vzíti „od kořene“, dle latinského radikálně, pročez pokroková strana nazývá se také radikální.

Ku které straně má náležeti náš list? „Obnova“ naše chce státi při českém lidu, který je ve svém jádru a nehlubším nitru lidem křesťanským, v ohromné většině katolickým. „Obnova“ bude pečovati o to, aby lidu našemu zachováno a náležitě ceněno bylo to náboženství, které vyznávali sv. Ludmila, sv. Václav a otec vlasti Karel IV., náboženství, které přineslo národu našemu vzdělanost, osvětu a učinilo jej národem silným, ctěným, váženým. Víme předem, že nepřátelé náboženství budou list náš nazývati klerikálním, kterémuž slovu přikládá se namnoze potupný význam. Ale klerikalismus je vlastně pouze pevné, důsledné zachovávání náboženství katolického a proto si z uvedené přezdívky nebudeme dělati nic. Naopak, čím více povstane nám odpůrců, tím horlivěji budeme pracovati k tomu, aby co nejvíce lidí poznalo, že zloby a tísně našich dnů vyvolali ti, kteří v lidu podkopávali víru a život dle zásad křesťanských.

V ohledu národním bude list náš vždy pěstovati vlastenectví upřímně a rozhodně. Chceme i my přispívati k tomu, aby českému národu bylo dáno, co mu uleží, totiž aby koruna sv. václavská, která zdobila hlavu Karla IV., zaskvěla se na hlavě panujícího

mocnáře, jakožto krále českého přísahou korunovační českému království zavázaného. Nebyl bychom křesťany, kdybychom při tom ublížili chtěli německému lidu; právě proto, že jsme křesťany, chceme vůči Němcům zachovati pravidlo: Co nechceš, aby ti jiní činili, ani t nečiníš jim.

Ale pouhou politikou, byť i na základ náboženském spočívající, nebylo by lidu pomoci. Chceme tudíž přispívati k tomu též, aby zvýšila se u nás vzdělanost, aby kvetla mravnost, aby povzněl se blahobyt. Snahou naš bude, aby do všech zákonů našich vnikla křesťanská spravedlnost: všem vrstvám lidu našeho, zejména rolníkům, řemeslníkům i dělníkům nadešly doby lepší.

Ve vážné chvíli vážného chápeme se úkolu. Máme-li dílo započaté prováděti šťastně a zdárně, je nám třeba porozumění, souhlasu, přispění, součinnosti a toho se dovoláváme u všech Čechů dobré vůle, u všech, kdo milují vlast a lid láskou v pravdě křesťanskou. A jako sami také k odpůrcům svým chovati se budeme vždy slušně, svědomitě, tak od těch, kteří nám nedůvěrují, očekáváme, že nás nebudou nespravedlivě posuzovati neb odsuzovati dříve, dokud nepoznají naše konání.

Otevřeně, mužně zvedáme svůj prapor, poctivě, vážně pronášíme heslo: Obnova!, ze všech sil a se vřelým citem pracovati budeme na základě křesťanském k tomu, aby vrátily se doby, kdy slavné Čechů jméno po celé Evropě bylo ctěno.

Časové politické rozmluvy.

(Původní zpráva zvláštního zpravodaje „Obnovy“)

I.

K. Z Prahy, 21. března.

Jeden z nejčelnějších a nejzasloužilejších politiků národních, jehož jméno prozatím zůstane tajemstvím, svolil se laskavě ku projevu o běžných otázkách časových pro časopis „Obnova“. Vzhle-

FEUILLETON.

Vohradecký „Pražák.“

Napsal František Jiří Kořál.

Jmenoval se vlastně Jan Podvinec, nebo jak on sám se rád podepisoval Jan Václav Podvinec, to druhé jméno si zvolil k sv. birmování, ale zejména tak v okolí dědiny Vohrádky by se nikdo na Jana Podvince nedoptal. Ve vsi samé to jest, ale v celém okolí ho znali jen jako „Pražáka.“ Ostatně i ve vsi samé se někdy pozastavili a rozmyslili se při slově Podvinec, jakoby říkali: Podvinec — Podvinec, ale který pak by to byl — že to bude „Pražák.“ — Někteří také říkali, že to bude ten „pazderák“, byl majitelem malé chaloupky, kde podle používání téže v letech dávajících se od nepaměti říkalo na pazderně, jiní zase říkali „a to bude náš zvoník,“ nebo „vůtec“ a přišel li tazatel náhodou na ty, kterým se zdál Jan Václav Podvinec: snad moc pobožným, odpovědělo se třebas i s úsměskem „a to je ten modlitbičkář.“ Ve vsi samé nazývali jej tedy podle toho, kde bydlel a proč ho buď kdo rád měl, že totiž krásně vyzváněl a k pěkným poutím zvánal, anebo podle toho, proč někomu snad, odtud to „modlitbičkář“, se nezdál. V té spleti několika těch

různých pojmenování však vždycky více vynikalo to „Pražák.“ Také docela případně. — Byl ten „Vohradecký Pražák“ takto prostý český člověk, neuhledný venkovan na prvý pohled. Postavou nevelký, poněkud přitrbený, obličej, zdálo by se, drsného, rukou upracovaných, těžkou práci jako by vytažených a ovšem zmolených. A také při svém postavení chudého domkáře, jemuž obec na přilepšenou doprávala zvonicí, člověk skromný, který nikdež se nevtíral, nikomu překážeti nechtěl a snažil se také, aby nikomu nebyl na obtíž. Žil ve své chaloupce naproti zvonicce sám. Ženu už dávno zahrabal a po ní jediné dítě, jež jsouc slabé a útlé, brzo odešlo za matkou. Živil se poctivě. Vzdělával příčinlivě kousek toho pole, jež měl za službu zvonickou a jinak podělkoval při jednom statku stále a už leta. Tam v tom staiku si ho pro jeho spořádanost a příčinlivost vážili a nedbali toho, že má jejich dělník svůj vlastní pořádek. Ovšem měl to zvonictví a Podvinec byl zvyklý vždy v čas, v pravý čas, jak ráno, tak v poledne, tak večer býti na svém místě. A pak také musil odbíhati, aby, když někdo ve vsi zemřel, vyprovodil jeho dušičku. Ostatně to vše tak nevadilo, statek, v němž pracoval, byl blízko jeho chaloupky a tedy i zvonice, to odbíhávání neškodilo. Ale Podvinec měl ještě jiné obyčej, pro které, říkali to jiní hospodářové, by prý nechtěli takového dělníka, který si určuje sám zejména

na jaře a v létě, kdy je nejvíce práce, svůj čas ke práci! Povídalo se však, že to tito říkali jen z neprávě, takového svědomitého dělníka, který jinak přilnul k místu, kde pracoval s neoblomnou verností, vzal by si každý rád i při jeho zvycích do svého statku. Měl Podvinec na jaře, v létě a na podzim své dny i mimo neděle a svátky, ve kterých odbyl si ranní klekání, chystal se do městečka, kam Vohrádka byla přifařena, do kostela ke mši svaté! To se vždy odzvoniv postavil před kříž a zanotoval nějakou zbožnou píseň. Z počátku tiše zněl jeho hlas dědinou probouzející se ze spánku, pak ale se Podvinec rozezpíval, až ty zvuky jeho čím dále tím vroucnější nesly se od návsí i dále do dědiny. To tak pobízel ty, kteří by mohli, aby se přidali k němu na cestu do kostela. A vyšel tu starý výměnkář, tam babička o hůl se opírající a jiní, jiní. Pravím, kdo mohl, dostavil se! Měl Podvinec vždycky svůj houfek! — A to obyčejně tak z Vohrádky putovali do městečka, do kostela na jaře ve dny pašijové, před velikonoce, po celou velikonoční oktávu, v den sv. Jiřího, o svatojirskou pout v městečku, v oktávu svatodušních svátků, nepřipadl li v ní svátek svatojanský, v oktávu Božího Těla a na podzim. Podvinec také slavil takto oktáv svatováclavský! Ve svátky mariánské vodil Podvinec processí k blízké kapličky mariánské v lese „Ochozů“, nad pramenem čistého potůčku postavené. A jak vyzval svou

dem k důležitosti otázek vyžádal jsem si pro přítě ještě rozmluvu druhou, o níž Vám podám zprávu do čísla příštího. Průběh dnešní rozmluvy byl následující:

Otázka: Jeví prý se snaha po kompromisu Staročechů a Mladočechů v tom směru, aby se v nejistých okresech volebních čelilo společně Němcům?

Odpověď: Že v tomto ohledu dojde k dohodnutí, rozumí se samo sebou! Ovšem posud se v tomto směru jednání žádné neděje, poněvadž vůbec na obou stranách u těch, kteří nyní mají oficiální řízení klubů v rukou, jest velká nechuť k nějakému vážnému společnému vyjednávání. Ta nechuť zakládá se namnoze na osobních poměrech; a jako osobní poměry často v zahraniční politice rozhodují, tak jest bohužel i v našem vnitřním politickém životě. — Ale jak jsem řekl, že aspoň v okresech volebních nejistých státi se musí a stane se dohodnutí, rozumí se sama sebou; neboť za zářec národních zájmů musil by každý pokládat býti, kdo by různicemi domácími a nepřátelstvími proti českým svým bratřím dal se svěsti k takovému jednání, které by Němcům pomohlo k vítězství.

Otázka: Ale stalo se předce při volbách obecních již leckde, že Staročechi a Mladočechi se potýkali a že Němci následkem toho v některém sboru zvítězili. Ba někdy, ovšem zřídka, uzavřela dokonce jedna česká strana kompromis s Němci.

Odpověď: Je to pravda, že se takové smutné úkazy při volbách obecních staly. Ale tím jsou vinny lokální poměry. Ale takovýto bratrovražedný boj není možný při volbách do sněmu nebo do říšské rady. Tyto volby jsou pod kontrolou celého národa, kdežto při obecních volbách obě zápasící strany myslí, že je to jaksi domácí věc, o kterou se nebudou šířiti kruhy národní starosti. — Poučná jest v tomto ohledu zřejmě poslední volba do zemského výboru. Jest známo, že Mladočechi původně chtěli, aby nejen po dr. Kučerovi, nýbrž také na místo uprázdněné úmrtím dra. Škardy volen byl Mladočech, poněvadž v mladočeském klubu bylo mnoho kandidátů. Ale protože se mohlo státi, že by v městské kurii volen byl německý poslanec za přísedícího, kdyby se obě české strany nebyly dohodly, stalo se dohodnutí a také Mladočechi dali svůj hlas dra. Šolcovi, ačkoliv jest u nich persona ingratisima.

Otázka: Nebyla by možná a žádoucí shoda rozváznějších Mladočechů se stranou staročeskou tak, aby se čelilo radikalismu pokrokovému?

Odpověď: Že by takováto shoda byla srovnatelná s žádoucí a že prospěch národa našeho nezbytně vyžaduje takovéto shody, o tom nemůže býti žádná pochybnost. Musím však k Vaší otázce připojiti doplněk, že spojení Staročechů a Mladočechů mají čeliti i tak zvanému realistickému i tak zvanému pokrokovému směru. Neboť frakce realistická i pokroková jest v hlavní věci totožná, a kdo ještě není o tom přesvědčen, že naše pokrokové studentstvo na dráhu tak zvaného „pokroku“ t. j. na dráhu socialistickou uvedeno bylo od hlavních náčelníků realistických, ten jest buď příliš dobromyslným politikem, anebo sám tajným realistou.

Avšak vracím se k Vaší otázce. Řekl jsem že shoda Staročechů a Mladočechů proti pokrokovému radikalismu jest srovnatelná s žádoucí. Ale bohužel politiků vážné o situaci uvažujících, nemáme právě nadbytek ani v jedné ani v druhé straně. Jest to velmi smutné, že mnozí zajisté upřímní vlastenci staročechů i mladočechů o velikosti nebezpečí brozícího našemu národu od strany pokrokové nemají tušení, kdyby věděli, jak užasně směr socialistický v naší studující mládeži, v tomto dorostu naší inteligence, v posledních letech se vzmohl, procitli by ovšem ze své netečnosti. Snad

písní u kříže na cestu do kostela, jak se ten houfek sešel, když cestou notoval svou píseň, nebo modlival se ten růženec, to nebyl ten Podvinec, totiž na prvý pohled drsného vzhledu, neuhledný, přibíhový. Tu se vzpřítil a divával se kolem sebe tak povzneseně a přitažlivě, že se říkávalo, e bylo milo s Podvincem na takovou pouť jíti.

Avšak, když blížilo se sv. Jana, býval Podvinec ještě více k svému prospěchu změněn. To jen zařil a jen se usmíval. Vodlval ode dávná svatojánská procesí do Prahy na pouť. A to rok co rok. Odtud to „Pražák.“ A ještě pro něco jiného. Byla v tom u takového, jinak neuhledného a docela prostinského člověka až zvláštní, obdivuhodná a i dojmavá přítulnost k maticce Praze, k tomu hrobu svatojánskému a k těm všem hrobům královským tam v tom velebném domě poblíž hradu králů českých. Byla v tom zjevu taková upřímná láska k minulosti české, k zemi rodné, že bylo až na podiv, kde se tyto city v takové míře, v takovém způsobu a v toliké vřelosti v tomto člověku vzaly.

Před dávnými léty putovalo se sice také prý z Vohrádky ke dni svatojánskému do Prahy, ale to nebylo tak hromadné. Druhdy ze vsi zatloužil tak ten který a nežli se dostal houfek dohromady, muselo se přejíti kolik vsí. Ale od té doby, co se sem dostal Podvinec, už sama Vohrádku vydala veliký houf, který pak vzrostl v mohutný

procitnou, až bude pozdě, jakož vůbec jest našim historickým neštěstím národním, že přicházíme ku poznání neštěstí teprv, když již neštěstí jest hotovou událostí. Mladočechi i Staročechi jsou na stanovisku poctivé národní. Ale realisté a pokrokaři tomuto našemu „vlastenčení“, jak to jistivě nazývají, se rouhají a posmívají. Oni hlásají, že musíme prý toto nízké stanovisko opustiti a zaujmouti povznesené stanovisko sociálních reform.

Kde jsou ty krásné doby, kdy studentstvo naše nadšeno bylo národním idealismem! Ten socialistický radikalismus, který teď u té svedené Omladiny se jeví, jest nám dvojnásobně a trojnásobně nebezpečným, poněvadž jsme poměrně malým národem. Znamená to ohromnou strátu v našem národu malém, když velká část té naší dorůstající mládeže, kterou za nadějí lepší budoucnosti národní jsme pokládali, našim národním a státoprávním idealismem se odcizil a s dělnickou Omladinou bratříkuje, která neřídí se hesly národními, nýbrž mezinárodní otázkou žaludkovou řešiti chce buď po dobrém, ale nešlo-li by to, i po zlém. Výmonečný stav pro Prahu a okolí je prvním, ale ne posledním ovocem činnosti té pokrokové Omladiny!

Otázka: Také já jsem úplně přesvědčen o tom, že jest srovnatelná žádoucí, aby všichni poctiví Čechové bez rozdílu strany svorně čelili zhoubným těm snahám. Ale prosím, dovolil jsem si také tazati se, zdali v této příčině shoda a svorná akce mezi Staročechy a Mladočechy možnou jest.

Odpověď: Máte pravdu, že jsem ještě neodpověděl na tuto druhou část Vaší otázky. Možná by taková svorná akce byla, kdyby na obou stranách bylo právě poznání a dobrá vůle a kdyby nevládly všeliké ohledy stranické aneb také osobní. To pravím hlavně o straně mladočeské. Já vím dobře z rozmluv a vynikajících stoupenci strany mladočeské, kteří mají vřelý cit vlastenecký, že zatracují rozhodně počínání pokrokové Omladiny právě tak jako realisté a že dobře vědí, že realisté splodili tu pokrokovou Omladinu. Ale mladočechi vůči nastávající volbě boji se pokrokáři! Oni myslí, že by mohli ještě při těchto volbách užití mladíků pokrokových k agitaci volební proti Staročechům a že by se snad později nějak zbavili těch pokrokových živlů, až by jim ke zničení všech Staročechů přispěli. Zvláště od volby pana Rašina do říšské rady mají Mladočechi obavu, že by jim pokrokaři jako nepřítelé mohli velmi uškoditi.

Otázka: Myslíte opravdu, že pokrokaři tuto volbu způsobili?

Odpověď: Nejen, že to myslím, ale mám náhodou toho důkazy zřejmé, že asi 30—40 pokrokových mladíků do volebních míst přijelo a zřetelnou agitací oficielnímu kandidátovi mladočeskému Horákovi porážku způsobilo. I jména hlavních těch mladých agitátorů jsou mně a jiným známa. Myslím ovšem, že Mladočechi náramně přeceňují vliv těchto mladistvých živlů; ale jak se říká, strach má veliké oči! Kdyby Mladočechi chtěli dle svého přesvědčení, které mají o zhoubném vlivu pokrokové strany, jednati, musili by spojenství s těmito živly se zřekli! Ale tu by musili čast mandátů znemovných kompromisem přenechati nenáviděným Staročechům. A to ovšem nesmí býti! — Nejpadnější důkaz toho, že Mladočechi pokrokáři se bojí, jest návrh Dra Slavíka o všeobecném rovném právu volebním! Já vím najoisto, že velká většina mladočeských poslanců je v srdci svém proti tomuto návrhu, jehož uskutečnění by bylo národním neštěstím. Ale menšina českých poslanců říšských i zemských, jako pánové Kail, Kramář, Kounc, Slavík, Šil, Sokol, Janda (také rolník!) dovedla to, celý mladočeský klub terrorisovati. A poctivý zástupce rolnictva Rataj musil proto z mladočeského klubu vystoupiti!

zástup, neboť z celého okolí těšili se na Podvincovo „vůtečství.“ Ta pouť s ním stála za to; opustiti na několik dnů svůj domov, přemoci obtížné pěší cesty, to říkalo se vůbec, nebo po té Praze ukazovati památky starodávné a vysvětlovati je a pomodliti se v těch starodávných památných kostelích a nad hroby králů českých, tak jak to dělal Podvinec, to by tak hned někdo nedovedl. Opakuji, že lidé se divívali, kde se to v tom člověku vzalo.

(Dokončení příště.)

Vyznamenání.

Z národůch svýků katolíků Dubrovnických.

Před vánočními svátky udál se smutný případ v městě D. v jižní Dalmácii, kdež jsme trávil šťastně a vesele v rodinném kruhu zimní dobu.

Naše služka Giva (Živa, Johana) přišla z trhu v sobotu ráno všecka ulekána a rozčilená, vypravujíc nám, co se záhy ráno událo. Jedna dívka skočila v záchvatu šílenství z vysokého patrového okna na dlažbu ulice a tence se poranila. Již zpráva sama sebou byla rozčilující a soustrast vzbuzující u těch, kteří nešťastně ani neznali, čím více pak rozčílila naši Givu, která byla družkou její, pocházející z téže osady a jsouc nad to ještě vzdálenou příbuznou. Nešťastnice byla sice hned dopravena do městské nemocnice, ale na zachránění nebylo ani pomyslení. V neděli před štedrým

Otázka: Pravil jste, že pokroková a realističtá frakce jsou totožné. Ale realisté, jako hlavní náčelník realisté Masaryk, proti tomu totožňování se ohradili a s druhé strany polemizují někdy pokrokaři proti realistům, jako na př. ehrudimský pokrokař Pelcl proti Masarykovu spisu „Česká otázka.“

Odpověď: Že Masaryk zapírá, není nic divného. Ten má v zapírání nevšední obratnost. On zapírá, poněvadž by to jeho kariéře mohlo škoditi. Kdo přeseh vlády za věc drahocennou pokládá, nesmí se ovšem k duševnímu přibuzenství s Omladinou přiznati. Ale pokrokoví studenti sami říkají: Masaryk je náš! A ta polemika Pelclova proti Masarykovu spisu je klasickým svědecktím, že ti páni dobře si rozumějí. Pan Pelcl velmi dobře míní, že ty rozdíly mezi ním a Masarykem týkají se snad jen slov.

Tím skončila dnešní rozmluva. O další přítě

Neptekonané „překonané stanovisko.“

(Laik laikům.)

Nebude od místa drobet zalomcovati u nás svědomím a citem těch, kdo svědomí a cit v hrdru mají.

A to jsme zajisté všichni!

Jest totiž v Čechách za poslední doby obyčejným zjevem, že se na všech stranách mluví o pokročilosti a uvědomění národa a že se při řečech těch přelblží od největší většiny zejména inteligentních českých mužů jeden z nejpřednějších květů, jež kultura, vzdělanost a pokrok lidstvu podaly.

Není snad pod Božím sluncem druhého národa, který by se tak studeně choval ke své víře, ke svému náboženství, jako se děje ze strany katolické v Čechách.

Zjev ten pftínáší našim poměrům jenom to nejtrpčí ovoce a žalno na to patřit, jak se tisílcové sami připravují o tu mocnou duchovní útěchu, posilu, jež víra a náboženství člověku v srdce leje.

V Čechách stalo se „neznabožství“ jaksi modon, ovšem že jen zevní a u jednotlivců periodickou a dočasnou.

V ohledu tom nezádá strana staročeská straně mladočeské jinak, takže náboženství a víra jsou většinou stoupenců té i oné strany — „překonaným stanoviskem,“ jak se rádo povídává. —

Avšak tu třeba konečně jednou na srdce česká zabuchati a působiti, aby se — nepřetvářovala!

Jak jsme děli, povídá se, že prý jest náboženství u nás „překonaným stanoviskem“; avšak to neanáší se s pravdou, to je nepravda, ano to jest lež, kterou se sami podáváme a klameme.

Duch našeho národa jest duchem zbožným, jemným, nejušlechtilejším vznětům přístupným, dějiny našeho národa staly se slavnými ne státnickou bezohledností, ne politickou hrabivostí, ne obchodní křivostí, avšak především a hlavně hnutími náboženskými!

A svědkové dob zálých, kteří nám v bývalých časech kamenými svými tvářemi vypráví, ti všichni vznikli ne z kotlů válečných, nadšených na pokrokových národech, anobř všichni zbudováni byli z náboženského přesvědčení.

A když denně ráno rozbláhli se po nivách českých zvony, budící lid k denní práci, když v poledne opět tytéž zvony pracující volají ke stolům, aby pojedli chleba vezdejšího, když tyto zvony večer rozezvučí se dojemným „ave“ a uklopocení lid uspávají k posile těla na novou lopotu, když tyto naše stříbrohlasé zvony oplakávají zesnulé a vyprovází je na poslední cestě na tomto světě, když rozbláhli se ve slavných svátcích, tož jakoby mluvili věkové napomínající, že se zapomíná u nás na nejmocnější pásku, která nás vzájemně váže poutem bratrské lásky a která nám připomíná

večerem, tedy na druhý den skonala. Pán Bůh ukrátil její muka, byla prý hrozně potlučena. Nikdo na ubohé dívce nepozoroval úmysl samovražedný, ještě poslední večer modlila se zbožně sv. růženec. Naříkala si jen na velké bolení hlavy.

Hned na Boží hod šla naše služka se štedro-večerním nadělením domů, do vesnice půl hodiny od městečka R. vzdálené; aby se u rodičů obveselila a něco dobrého jím a svým sestram a bratřím na pochoutku donesla. Na odchodu vyprosilas si ještě, smíli sebou zpět přivesti mladší sestru Niku (Mikulášku), ona ještě nezná vánočního stromčeka. Na druhý den prý si ji otec zase odvede, ježto jest mu přijíti na pohřeb oné nešťastné dívky. S radostí bylo vyhověno jejímu přání, neboť jest hodná a hodné dívce kdož by nezpůsobil rád nějakou tu radost! Giva přišla, jak řekla, odpoledne se svou mladší sestrou, radujíc se, že otec její jistě záby z rána přijde doprovodit k hrobu ubohou dívku; musil prý přijíti, poněvadž ponese kříž a to jest velké vyznamenání!

Vracela jsem se z rána druhého dne ze městečka, když zastavil se u našich dveří bodrý Dalmatin. Na sv. Štěpána po půl noci vypravil se bodrý ten stařec ze své kučly (chaloupky) na cestu, aby nezmeškal; nedbaje dlouhé, kamenité cesty, přišel poslední vzdáti počtu zemřelé. Pozvala jsem ho dále do kuchyně, aby se trošičku obřál a snad i posilnil něčím malíčkým. Jemu však se jakási

matku církev, již se sice nevzdáváme, ale k níž se chováme chladně přehlížejíce, že požehnání matčino jest nejmocnějším talismanem i nejbídnějšího člověka.

My všichni se v náboženství svém rodíme, my nejdůležitější svazky své dáváme si církvi světití. my se víry své nevzdáváme, my v ní umíráme, ale máme ji ve své velké většině za „překonané stanovisko.“ —

A proč?

Protože několik nepřátel našeho pokroku národního i politického našlo v srdce naše bodláčí planých domnění a fraš o — svobodomyšlnosti. Toto nešťastné slovo spůsobilo u nás již tolik zla a tolik bludů, že hlava hrůzou se točí, pakli na to pomyslíme.

„Svobodomyšlnost“ jest jen planou fraš, fraš nicemu neodpovídající, „liberalismus“ jest pouze zástěrou a to zástěrou tak pošípiněnou a tak potrhávanou, že snad konečně také bude i u nás uznáno, že to byla pouhá vějíčka. —

Slovo „svobodomyšlnost“ jest na čase nahraditi správným pro naše poměry slovem „snášenlivost.“ —

Snášenlivými jsme k mínění každému, pakli ze přesvědčení vychází, neboť „svobodně myslit“ nic neznamena, to jest slovo bez skutků —

Jak vidíme, jsou u nás židovští a evangeličtí spoluobčané napořád „svobodomyšlnými“, avšak známe každý ze zkušenosti, že u „nejsvobodomyšlnější“ z nich jsou nejhorlivějšími stoupenci svého náboženství, svého vyznání, v jejichž rámci jsou lidmi zbožnými. — Opovaž se někdo před „svobodomyšlným“ židem víry jeho se dotknout!

Jenom velká většina katolíků připouští na své náboženství vtípkování, nevází si ho, zlehčuje je sama a mluví o — „překonaném stanovisku.“

A proč tak mnozí činí?

Obyčejně jeoum proto, aby se zdáli býti pokročilými, vzdělanými, při čemž těm vzdělanějším uniká, že největší duchové i doby přítomné, k nimž celý svět se zvědavostí pohlížel, přiblíží, odporučují v prorocké předtuše pilný sled zásad náboženských. Mudrci všech věků stavěli se vždy proti tomu, lidu pocity z víry plynoucí odjímati, lid tak o nejlhubší vzněty a naděje olupovati —

K tomu se musí jednou u nás vážně poukázati, že o náboženskou jednotnost obírají nás obyčejně jen nepřátelé našich národních i hmotných zájmů, kteří při tom sami svého pilně se drží, avšak kořistí z toho, když mysl našeho lidu pustne, kdžv břichenu hledí hověti, když se stává v ruce jejich ochotným otrokem tak zvaného „pokroku“, který však rozvoj našich zájmů českých a domácích kazí a dusí. Jen otevři každý oči a patří kolem sebe a uvaž, co by bylo ku př: ze židů, kdyby nevěřili svým rabínům, když jim v kládají o šábesu, o mesiáši. —

A my?

Připravujeme se o nejmocnější utěšení, jehož dobrovolně pomíjíme a zapomínáme, čím pro nás kostel jest!

Patřte jen na naše krajany v kontinách, kde mateřského jazyka v denním obcování neslyší, jak chvátají mile cesty do chrámu, v němž se s nimi kněz český otčenáš pomodlí a evangelium jim přečte; vzpomene, že první baštou své národní bytnosti činíme školu, v níž žádáme alespoň vyučování náboženství jazykem českým a popaťte, že české bohoslužby máme a pokládáme za nejpřednější potřebu ducha svého lidu, ač sami doma se kostelu často vyhýbáme, o „překonaném stanovisku“ mluvíme, ač při tom všem a přes to přese všechno doma dítka nejdříve „otčenáš“ učíme a o Bohu s nimi mluvíme

Nebylo by včasným také v ohledu tomto drobect přemýšleti?

Máme za to, že si nikdo nezadá, když ze svobodomyšlnosti „překonané stanovisko“ nechá

nechtělo; namítal, že jest mu koupiti smutek pro sebe a své děti.

„Což vy budete nosit smutek za zemřelou?“ ptám se udiveně.

„Ano, ne úplně, ale přece smutek, ženy černé šátky aspoň a já černou čapku.“

„A proč?“

„Inu proto! A sáhnuv za pás, vyňal zpod něho malý dřevěný křížek s kovovým obrazem Pána Krista. „Láska a víra v Tohoto mi tak kaže!“ řekl s tak posvátným zancením, že jsem se podivila.

Giva vidouc moje podivení, přispíšila si vysvětliti to tím, že u nich jest ten posvátný zvyk, kdo nese při pohřbu kříž, dostane malý dřevěný křížek z chrámu a pro víru Kristovu jest mu i jeho rodině uložen smutek. Duše pak nebožtíka zavazuje se býti pamětlivá při všech modlitbách. Pyšní se tímto vyznamenáním, jako pyšili se bojovníci za časů válek křížových a největší potupou by bylo pro něho odejmutí av. kříže, největším pak hříchem zdráhání se této povinnosti. Jak zbožný a vroucí to lid! Nás všechny v rodině naplnila tato událost jakousi úctou před těmito lidmi, před tímto zvykem náboženským.

Vzpomněla jsem si tak na poměry své vlasti v nynější době.

Tam mizí ty hezké náboženské zvyky našich praotců a s nimi také ta ryzí láska k bližnímu.

překonaným stanoviskem, neboť také naše dnes nejpřednější politická tužba nese se pod velebnou klenbu svatovítského chrámu, v němž by kníže primas českého království za nejsbožnějšího vznětu všech věrných Čechů stávil svatováclavskou korunu na hlavu královu. —

Jen drobect o tom uvažujme a nestydme se vyznati a říci: tato víra jest vírou mých otců, jako jest můj jazyk jazykem mé matky!

Proto v ohledu národním i politickém může zůstat radikálem každý, ale nemusí při tom sám sebe zlehčovat, neboť není smutnějšího zjevu nad ten, jako když muž „překonaného stanoviska“ nedovede se přiznati: já mám v srdci víru v Boha, jehož jsoucnost uznávám, k němuž své děti modlit: se učím, a v jehož pomoc doufám a věřím, jeho zákony se spravuju, aby se mně dobře vedlo a abych dlouho živ byl na semi.

Jen se za svou víru nestydme, neboť nejmocnější národové světa moc svou opírají především o zbožnost a náboženské přesvědčení, jež právě je činí velikými.

Tažme se každý ve příčině té svého svědomí a citu. —

Pražská kronika.

— a. Z Prahy, 21. března. (Přev. dopis.)

(Národopisná výstava a dělnictvo. — Nepravdivé správy o Svatopluku Čechovi. — Národní podnik. — Potrestaný pokrokář. — Pájčka dvou milionů. — Drobnosti.)

Boj o obeslání národopisné výstavy dělnictvem českým je dobojován. Dělnictvo uznalo, že obeslání výstavy může jen získat uznání pro sebe od ostatní společnosti — a proto výstavu obošle. Internacionální socialisté vedení Krapkou z Brna a Němcem z Vídně do poslední chvíle vzpírali a vzpírají se dosud obeslání výstavy, a když před časem vyskytlo se v dělnických časopisech vyzvání k dělnictvu na obeslání této, vyskytly se v četných časopisech zahraničních výtky na organizaci dělnickou v Čechách. Největší v tom směru vedly si listy „Rovnost“, redigované v Brně známým agitátorem socialistickým Krapkou a „Dělnické listy“ ve Vídni, redigované Němcem. K znázornění sociálního života dělnictva sloužití měly dotazníky, v nichž měly býti zodpovídaný otázky ohledně práce, mzd, doby pracov i a j. Jakmile tyto dotazníky předložila tiskárna policejnímu ředitelství k cenzuře, zabavilo je toto a nařídilo výboru výstavnímu, aby na přístě dále se oznamování schůzí dělnického odboru národopisné výstavy za účelem intervence policejní. — V dělnictvu strany národní udržuje se nyní opětě řeč o zmizení 1000 zl., které ještě za doby Chleborádovy v Praze jistý Pele odevzdal vydavatelskému družstvu dělnického časopisu. Rovněž počíná se v dělnictvu mluvit o zmizení volebního fondu asi v částce 5000 zl. a to od té doby, kdy jistí internacionální vůdové dělnictva horkou již pro ně půdu pražskou opustili.

Svatopluk Čech je stále předmětem pozornosti všech novinářů. O něm rozesílají se z Prahy téměř všem krajinským časopisům zprávy — ale nejnepravdivější. Tak zvěděli jsme, že Svatopluk Čech jel se sestrou svojí do Švýcar a odtud odeběře se do Italie a to proto, že při policii pražské ho střeží a za ním při tajné své strážníky posílá. Zpráva ta je při nejmenším předčasnou. Je to klep. Svatopluk Čech jest — dosud v Praze, jest zdráv a rediguje dále beletristickou část „Nár. Listů“. Policie pražská jej také nestřeží a kdyby tomu tak bylo, činila by to jen proto, aby jej uchránila před zástupy a tlačenci pokrokářů, kteří se k mistru tlačí, aby s jeho

O skromnosti zdejšího lidu u nás ani ten nejchudší ponětí nemá a přec je tu lid tak spokojen a šťasten.

Pamatuji se na jeden případ u nás; před léty byl chudický pohřeb jednou v neděli odpoledne. Jako vždy, šlo několik párů školních dětí v průvodu, hoši v čele; jeden z nich měl nésti kříž, ale žádný se nehlásil. Bylo mi to tenkrát velmi líto, že naše mládež tak netečná a vlažná jest u vykonávání této svaté povinnosti.

Přemýšlela jsem o této věci celý večer a hned při vyprávění naší sluzky jsem si umínila o tom napsati, v jaké úctě chová zdejší lid své povinnosti křesťanské. Jak vážně a věrně plní, co mu nařizeno pro víru uctizovaného Pána a Boha!

Lid bezesvého školního vzdělání, zapomenutý a neznámý od jiných národů, v mnohém jest však všem dobrým příkladem a to v pevně víře v Boha, upřímné úctě k svatým a v odevzdání do vůle Nejvyššího.

Kéž by i u nás opět vrátila se víra v srdce tak mnohých, kteří o ni jakýmkoliv osudem přišli. Zajisté by bylo více blaha, spokojenosti, svornosti a vespolečné lásky.

Utkví zajisté každému v paměti onen ctihodný starý Dalmatin, který s takou úctou a horlivostí vzal kříž, jemu věnovaný a vykonal, co mu pro víru v Něj určeno bylo. Zdenka Š.

jménem vedli — kolportáři. Pokrokařům jedná se o to, aby kořistili z Čechů pro sebe, proto ty nejružnější a nejnepodobnější smyšlenky v jejich časopisech. Poslední hnusná zpráva vyskytla se v brněnském orgánu dra. Kraináře. Dle zprávy té napsal přý Svatopluk Čech proslov k jisté dělnické zabavě, který je při autentickém výkladem „Písní otroka“. Státní zastupitelstvo proslov přý zabavilo a řáso se světového učence v oboru právní vědy prof. dr. Randy, jaký paragraf mělo by při v záležitosti této použiti? Nevíme, kdo brněnskému orgánu podobné nesmysly posílá, musí to však býti ignorant a při tom tupitel, jemuž není ani čest člověka posvátnou. Spojovatí jméno věhlasného učence prof. dra. Randy s básnickým jménem Svatopluka Čecha takovým způsobem, vzbudí nejen úžas vzdělanceho světa, ale i hnus nad takovou podlostí. Jen tak dále, páni pokrokaři, a buďte ujistěni, že Svatopluk Čech odmění se vám brzo, jen co úmysly vaše prohlédne.

Národní podnik se již tedy ustavil. V sobotu 9. března konána byla valná hromada za účteného účastenství zejména podniků venkovských. Výsledek voleb poněkud překvapil celou veřejnost. Ve výboru nenalezáme téměř ani jedno jméno, které známo by bylo ve světě obchodním neb průmyslovém. Velkoobchodník pan Gustav Adámek, předseda výboru městské spořitelny pražské, největšího to českého ústavu peněžního, vzdal se kandidatury do výboru vida, jaké proudy při valné hromadě se objevily. Také předseda českého obchodního gremia pražského cís. rada Karel Tichý nechtěl kandidovati, ač nemožno popřít, že i rozhled jeho po světě obchodním byl by národu polníku jen ku prospěchu. Na valné hromadě vyskytly se ne ojedinelé hlasy žádající zastoupení třídy dělnické, maloprámyslové, dělníci tovární žádali rovněž zastoupení a tak výbor prozatím, který připravil tištěnou kandidátní listinu, byl přinucen některá jména vypisati a nahraditi je kandidáty dle přání žadatelů.

To nebylo by se zajisté stalo, kdyby se bylo ihned přistoupilo na vážné návrhy praktických znalců, kteří po příkladu jiných akciových podniků navrhovali, aby na určitý počet upsaných podílů připadl jeden volební hlas. Tímto opatřením zamezily by se spory a trapné výstupy, jaké se objevily na první valné hromadě, způsobeny byvše zejména Prav. Beránkem z Cetanova. Přejeme si, aby národní podnik přes to vše vyplnil svůj národní úkol, jaký je na něho vložen. Je-li ve správě radě více na místě tkalceveský mistr Krykorka z Náchoda než český velkoobchodník Gustav Adámek neb jiný průmyslník zvucného juena, ponecháváme na uvážení podniků samým. Myslíme však, že by se byla podnikům nestala škoda, aniž by byli přišli ku škodě, kdyby zastoupení byli lidmi širokého obchodního rozhledu. „Národním listům“ se ovšem o to nejedná, jinak byly by se v referátu svém o tom zmínily; jen když je národní podnik ve vleku jejich strany. —

Syn presidenta trestního zemského soudu právník Procházka poučen byl v jisté kavárně pro nešťastné své řeči vůči staročeským žurnalistům tak pádným způsobem, že hanlivá slova svá sbíral pod stolem Pokrokaři, jichž s ním sedělo as deset, soudruha svého se nezastali, patrně pod vlivem ostudy, kterou jim soudruh jejich spůsobil. — Roj o půjčku dvou milionů zlatých na podniky obce pražské dokončen ve prospěch strany národní na radnici majoritou zastoupené. Mladočesí tohoto potřebného opatření užiti chtěli ve prospěch své strany — jako vždycky jde jim prospěch strany nad dobro obce nebo národa. Chťeli diktovat staročeské straně své požadavky, za tím však spokojiti se musili jalovým prohlášením, že se půjčky neužije k ničemu jinému než k podnikům obcí již započatým. Organ jejich uamlouval svému čtenářstvu, že staročesí udělali před minoritou mladočeskou ústup, ale listy strany národní „námluvy“ takové mu přistihly. Je totiž všeobecně známo, že mladočesí museli z prohlášení svého škrtat větu za větou, až scvrklo se na plané prohlášení, pro něž staročeská strana, jež zásady v prohlášení uvedené již od prvního počátku ve finanční komisi hájila, pak hlasovala. — Na radnici pražské srazl se asi opět obě strany při jednávání návrhu rytíře Pátroso na zavedení jednoduché frekvence. Boj o celo a polodenní úřadování by byl ovšem velmi prudký, kdyby 500 městských a magistrálních úředníků nebylo velkým hlasovacím materiálem, s nimž obě strany při všech volbách počítají. Takto myslíme, že obě strany se shodnou a úřednictvu uleví, aby si nerozlily u něho otec. — V Karlíně založili mladočesí krajního křídla spolek „Lidumil“ a jmenem tím lákají ku přistoupení i stoupence strany národní. Dovídáme se, že dílo to se jim také daří.

Co týden dal.

(Politicko-sociální rozhledy.)

Oprava berní a volební jsou nyní stále nejtvrdějšími oříšky, jež těžce louská vídeňský parlament. Oprava berní vleče se jednáním v plné

sněmovně, otázka volební pláň a straň pořád všechny strany v uvažování zákulisním. O berní opravě přineseme v některém z příštích čísel delší úvahu z odborného pera a proto se dnes na tomto místě nebudeme rozepisovat o příslušném jednání na říské radě. Osud palčivé záležitosti volební zůstává posud nejistým a nerozhodnutým. Nejnovějším krokem v této záležitosti jest, že ministr vnitra Bacquehem podal v odboru pro volební opravu další část statistické látky. O rozsahu a způsobu volební opravy není dosud určitých zpráv. Jistým zdá se býti jen tolik, že novým voličům má se dostati zastoupení v nové páté kurii, která by se rozdělila ve dvě skupiny. Dle vídeňských, ovšem nezaručených zpráv je plán asi následující: Posavadní soustava, spočívající na zastoupení zájmů, bude zachována i na dále. K posavadním čtyřem třídám voličským, velkostatkářstvu, obchodním komorám, měšťm a obcím přibude voličská třída pátá. Tato třída sestává ze dvou voličských skupin z nichž každá volí pro sebe zvlášť. První skupinu, tvoří voliči, kteří platí přímou daň a nenáleží do žádné z ostatních tříd, tedy vůbec poplatníci podpětizlatoví. Druhou skupinu tvoří způsobilí dělníci průmysloví, zvláště členové nemocenských pokladen a osoby, které neplatí žádné přímé daně a kterým ještě by mělo volební právo býti přisouzeno. Voliči skupiny nové třídy voličské budou mít dohromady as. 70 poslanců, o které bude počet poslanců rozmnžen. Vláda vypracuje okrásky volební tak, aby v obou byly zastoupeny obě skupiny. V žádné okráskě nesmí býti pouze jedna skupina zastoupena. Zdá se, že o těchto odstavcích v zásadě jsou strany v subkomitétu zastoupené, jedné myslí. Na základě ujednaných podrobností podá pak vláda předlohu, jež se odezdá výboru pro volební opravu. Jelikož říská rada bude po celé období letní zaměstnána berní opravou a rozpočtem, dojde na volební opravu teprve až na podzim, ale přý každým způsobem ještě v tomto zasedání.

Vídeňští Čechové v 10. okresu vídeňském chystají na den 31. března velkou protestní schůzi proti zamítavému vyřízení stížnosti českých rodičů v 10. okresu za přičinou převzetí soukromé školy „Komenského“ do správy obecní.

Delegace rakousko-uherské zahájí své letošní porady ve Vídni počátkem června, hned po svato-dušních svátcích.

Církevně-politické předlohy hýbou zase v Uhách mysllemi všech. Po dlouhé přestávce sešla se sněmovna magnátů zase dne 20. t. m. k zasedání, v němž se má projednati rozpočet, pak předlohy o svobodném vykonávání náboženství a recepci židů. Před zahájením zavedení konaly se porady konservativních magnátů a uherakých biskupů. Lidová strana hr. Zichyho rozhodla se, že bude hlasovati proti oběma uvedeným předlohám.

Osmdesáté narozeniny Bismarkovy budou se v Německu oslavovati hloučně dne 1. dubna. Na všech stranách konají se již k tomu velké přípravy. Zajímavé je, že dvě největší města říše německé, Berlín a Vratislav nesčastně se této oslavy. Je viděti, že kuříze Bismark netěší se u všech politických stran německých obdivu ani lásce. Proto zdá se, že ani sněmovny nechtějí se zabývatí otázkou Bismarkovy oslavy, nýbrž pouze některé strany budou mu jako v jiných letech, také tentokrát blahopřáti. Jiné strany zůstanou při tom beze všeho účastenství, k němuž nemá přitčiny zejména katolický střed sněmovní, proti němuž užil Bismark v dobách kulturního boje zbraní nejbezohlednějších a nátlaku nejkřiklavějšího.

Na sněmu německém navrhli v těchto dnech katoličtí poslanci, aby byly obnoveny § 15., 16. a 18. ústavní listiny, dle nichž stát a církev byly do jisté míry odděleny. Církev (katolická, evangelická a jiné) spravovaly by dle toho záležitosti své samostatně a užívaly by svých ústavů osvětových a vyučovacích. Jmenovací právo státu bylo by zrušeno.

V Srbsku jsou nejisté, rozhrané poměry stálou zlobou dne. Na den 7. dubna vypsaný jsou nové volby do skupštiny: má se voliti 180 poslanců, kdežto dalších 60 bude jmenováno králem.

Odstoupení ministerstva Sagastova je nejnovější událostí ve Španělsku. Za přičinu se udává spor mezi důstojníky posádky a časopisy. Sagasta přý již nepřevzme vládu. Očekává se, že bude utvořeno ministerstvo s maršálem Martinezem Camposem v čele. Krise byla způsobena tím, že ministr vojenství žádal, aby úrážky armády v časopisech byly přikázány vojenskému soudu, kdežto ostatní ministři ve shodě s nynějším soudem vyslovili se pro porotní soudy. Maršálek Martinez Campos převzal velení nad madridskou posádkou.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Vypádní ceny. Politické družstvo tiskové v Hradci Králové vypisuje tímto po usnesení ve výborové schůzi dne 16. ledna t. r. cenu 5 dukátů na nejlepší povídku z dějin českých z 18. nebo 19. století s honorářem, který bude záležeti v počtu

výtisků dle dohodnutí s auktozem. Povídka má býti 8 až 10 tiskových arůů malé osmerky a bude nejprve vycháseti jako příloha k našemu listu. Kdo se o tuto cenu ucháseti chce, necht poále rukopis heaslem opatřený do 4 měsíců předsednictvu jmenovaného družstva.

Hradecké pokroutky a pilulky. Přiletlo jaro z daleka a všude plno toulby, všude plně strouhy. Vody dost měli jsme také na náměstí, kde čtvrtmetrové kry ledové tály tak rychle, že málem staly se z Hradce východočeské — Benátky. Nemyslete, že toto přirovnání napadá mně jen tak nahořile. Je to zcela časové u nás, kde na náměstí mohli jste se prosaicky brouzdati lagunami bláta a v hotelu jednom naslouchati jste mohli vážnému rozhovoru o tom, jak by se bývalé sídlo královny Alžběty skutečně mohlo zaříditi po benátsku. Nás aspoň bavil výklad o prohloubení řeciště Orlice, o vedení kanálu starým řečištěm labským neméně než před lety jedna schůze ve Stěžerách, kde bývalý poslanec Hevera pestrými barvami líčil, jaká to bude rozkoš a krása, až po parolodi bude se na regulovaném Labi jezdití pořád z Prahy pryč až do rod stě Balbinova a Tomkova . . . Ale po čem maině toužil Hevera, to nám nevy-mohl dosud ani mnohomluvný Kaftan ani Formánek ani Koldinský, Labe stále bezohledně dělá škody ve všem Polabí a půjde-li to tak dále, budou se ještě naši vnukové těšiti na to, jak se to bude jezdití po lodi z Hradce až někam do Hamburku. Ale přesto nevzávejte se vši naděje, kdo do Hradce vstupujete. Jsme tu na začátku nové doby loňskou výstavou tak šťastně zahájené, pevnostní šněrovačku již odkládáme mezi staré hababurdi, zvykáme si pomalu na nové poměry a máme se k světu Boříme staré hradby, stavíme nové domy, zřizujeme moderní závody, budujeme dalekosáhlé plány a byt Hradec co do lidnatosti byl dosud po Praze 48. městem, my dnes uděláti z něho chceme přímo Plzeň českého východu. Ovšem nejde to najednou a jako Řím nebyl hotov za den jediný, tak ani v naší východočeské Plzni nejde vše ráz na ráz a jsou tu ještě lidé nemilosrdní dost, že by dnes poslali dle vlastních slov docela na Sibiř ty, kteří přý dříve nechtěli hradby zadarmo a teď za ně dali půl milionu. Ale pozdě bycha honit. Dnes mar-ným jest odsuzování věcí minulých, neradno jest ukazovati k tomu, že prv obec má jen dluhy a vykácené lesy, více jest těch, kteří hledí jen do mnohoslibné budoucnosti a slibují si snad více než je radno . . . Ale nepřipouštějme si zbytečně velké starosti. Naše společnost se teď raději bavi a my ji z toho nemíníme vyrušovati. Jeť beztoho ten maloměstský klid vzrůsován nyní dost a dost. Vojenský odvod, promenádní koncerty na náměstí, koncert v nové budově nádražní, divadelní představení, trh výroční a jiné mimořádné události bavi a vábí naši společnost jistě více než tohle naše povídání. Jednu jen dovolte mně ještě poznámku. Provandroval jsem už hezký kus světa, ale nikde ještě jsem neviděl, že by v divadle vedle dam s obnaženými hlavami dovedli meškati pá nové s klobouky — na hlavě! Kolem Hradce jsou různé dvory, v městě vidíte také dvornost dost, odkud se tedy bere ta nezdvořilost v divadle? Ale to jen tak mimochodem, my si takových nepořádných zjevů všimáme jen mimořádně a za to tím větší pozornost chceme na dále věnovati všemu, co by mohlo a mělo přispěti ke skutečnému rozvoji města tak nadějného, jakým nyní jest Hradec Králové. Co je tu hořkého, to chceme svými pokroutkami osladit, co je tu chorobného, to chceme pilulkami vyléčit.

Změny v duchovenstvu diecese královéhradecké za měsíc březen. Ustanovení za faráře pp.: Alois Leder, katecheta na měšťanské škole v Trutnově farářem v Markoušovicích, Jos. Zajíc, administrátor ve Chvojně farářem tamže; za kooperátory vlpp.: Vojtěch Lebuška, deficient kooperátorem v Dolních Libchavách, Arnost Portěš, kaplan v České Prusnici kaplanem v Lanškrouně, Vojtěch Krejčí, kooperátor v Oberaltstadte kooperátorem v Liberku, Fr. Rigel, administrátor v Markoušovicích kooperátorem v Oberaltstadte, Jan Bischof, kooperátor v Pilníkově, kooperátorem v Starých Bukách; za administrátory vlpp.: Josef Kutschera, kooperátor v Dolních Libchavách administrátorem tamtéž, O. Fiala, kaplan v Lanškrouně administrátorem v Horních Heřmanicích. Zemřeli vd. pp.: P. J. Engelbert Hejzdar, kněz řádu Piaristů v Chocni, Josef Vacek, farář v Horních Heřmanicích u Lanškrouna. Uprázdnené farary: Knězice, fara na patronátě hraběte Theob. Černína z Chudenic od 11. února, Libchava Dolní od 25. února a Heřmanice Horní od 5. března na patronátě Jana kněze z Liechtensteinu.

Změna stanov. Veleslavné c. k. místodržetství vyšením ze dne 28. února 1895 č. 20.784 nezakázalo zásadnou změnu stanov družstva svatého Jana Nepomuckého. Změněné jednotlivé články zní takto: Článek 1. Jméno a sídlo spolku: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého. Čl. 3. a) členové přispívající první a druhé třídy. a) Základajícím členem jest, kdo složí v desíti letech 100 zl. (200 korun). e) Přispívajícím členem první třídy jest,

kdo složí ročně 2 zl. 50 kr. (5 korun); přispívajícím druhé třídy, kdo splatí ročně 1 zl. (dvě koruny). f) Činným členem jest, kdo literárními pracemi neb jiným způsobem k šíření a zvelebení družstva pracuje, zejména, kdo získá 10 členu platících. Čl. 8. Členem základajícím, skutečným, činným a čestným zůstane člen doživotně nebo do vyloučení; přispívajícím první i druhé třídy, pokud řádně platí a do vyloučení ze spolku. Oznámujíce tuto povolenou změnu stanov žádáme všech, jimž na zachování a obhájení pravdy, dobra a práva záleží, aby se laskavě za členy družstva přihlásili nebo, jsou li již členy, a možno-li je jim to, ze třídy nižší do vyšší postoupili. Kdo členem býti chce, necht se přihlásit u některého člena výboru družstva ústně nebo písemně nebo necht tak učini jednoduchým lístkem adresovaným: Předsednictvu politického družstva tiskového v Hradci Králové, načež se mu stanovy připomináme, že základajícím členem jest, kdo složí v desíti letech 100 zl., skutečným, kdo v desíti letech složí 50 zl. a přispívajícím, kdo složí ročně buď 1 zl. 50 kr. nebo 1 zl.

Konference čili časové ředi duchovní v Hradci Králové. Na žádost vyšlou z kruhů vzdělaných královéhradeckých bude J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. míti také letos patero konferenčních ředi vyhradně pro mužské posluchačstvo. Themata konferencí jsou: „Pisně otroka“, „Atheismus“, „Liberalismus“, „Konservatismus“, „Národní církev“. Doba i místo jsou vhodně vyvoleny. Budou se totiž konference konati dne 5., 6., 7., 8. a 9. dubna vždy o půl 7. hodině večerní v utěšeném kostelíku seminářském.

Osobní. Děkanem města Dvora Králové n. L. jmenován byl od Její Veličenstva císařovny Alžběty vdp. farář pouhovaký Josef Beran: — Službou ke kraj. soudu v Hradci Králové byli přikázáni: adjunkt okr. soudu v Březnici p. Hugo Feigl, přesazený do Nového Města n. M., adjunkt okr. soudu v Dolních Královicích p. Jaroslav Březík přesazený do Rychnova n. K. a nově jmenovaný adjunkt p. Antonín Malijovský v Novém Městě n. M.

Dost živo a plno jest už po dva týdny v městském divadle Klicperově. Dobře známá společnost p. V. Budila zaslouží také při pěkných výkonech svých členů přízeň náležitou. Pokud jsme byli přítomni jednotlivým představením, můžeme zdařilým hrám účinkujících vzdáti jen všecku čest. Nechtějice tentokrát pouštěti se do podrobného rozhovoru, ani plýtvati chválou, která při dostatečné návštěvě obecenstva byla by zbytečnou, máme za svou povinnost dotknouti se repertoaru samého. Je nám totiž tak trochu podivným, že na repertoaru byly dosud kusy vešmés cizí, kdežto původní kus český ani jeden. Při představeních v českém divadle Klicperově a při bohatosti naší původní tvorby dramatické slušelo by se snad, aby našemu obecenstvu poskytl se také něco našeho. Dusud byly sehrány tyto kusy: Dumasův „Pan Alfons“, „Malí veličáni“, Krenn-Lindauova „Bujná krev“, Zellerův „Pan naddělní“, Davisovy „Katakomy“, Sardouova „Madame Sans Gene“, Flotova „Marta“, Kleibrova „Královna Vitavy“, Davisova „Soubní hnědo“, Straussova „Noc v Benátkách“, Czikyho „Babička“, Krenn-Lindauova „Chudá holka“, dnes hraje se Shakespearův „Romeo a Julie“ a zítřa Zumpova opereta „Farinelli“ — tedy celkem snad dost pikantní směs německofrancouzsko-anglicko-italsko-maďarská beze vši příchutě české. Jak aspoň my to naše venkovské obecenstvo zuáme, nezdá se nám býti tak přesyceným a labužnickým, aby se mělo častovati vším cizím napořád, ať je to lehkým nebo lehtivým, pepřným nebo neslaně-nemastným. Dobrých i vážných, zábavných i pouťavých kusů českých máme dnes už výběr dostatečný, z toho vybrati něco vhodného, bylo by jistě pro divadelní společnost také vděčným i vabivým. Na to si dovolujeme upozorniti šetrně a slušně právě společnost tak oblíbenou, jakou jest družina p. Budilova. Nepochybujeme, že při české hře bude se naše obecenstvo neméně dobře baviti a že v českém divadle Klicperově bude přitom také dost živo a plno.

Nové jatky mají býti zařízeny v Hradci Králové. Za účelem informace v této záležitosti meškali dne 19. t. m. čelní zástupcové našich řezníků v Králové Dvoře. Jatky mají býti vystavěny a vedeny na vlastní režii hradeckých řezníků.

Na koňský a dobytčí trh konány dne 12. t. m. bylo dopraveno 427 koní všech druhů, 532 kusů hovězího dobytka a 6 koz. Obchod byl cílý, účastnili se ho domácí i cizí obchodníci. Příští trh dobytčí konati se bude dne 9. dubna.

Duchovní koncert cyrilské jednoty v Hradci Králové. Dne 9. března t. r. aspoňdala diec. jednota cyrilská v městském divadle Klicperově v Hradci Králové duchovní koncert, jenž v plné míře splnil veškerou očekávání. Jaké pozornosti se tělí církevní zpěv a hudba, to nejvíce bylo patrné s hojně návštěv, jaké se tomuto koncertu dostalo, neboť s daleka (až z Nové Paky, Hotic, N. Bydžova, Ohradimi, Rychnova, Žamberka, Týniště a j.) sjížděli se milovníci chrámové hudby, aby byli svědky

čl. činnosti a horlivé snahy účastníků cyrilské jednoty královéhradecké. Program koncertu skládající se z částí vesměs šťastně volených byl i velmi zdařile proveden. Celý koncert byl rozdělen ve dvě oddělení o pěti číslech obsahujících skladby vesměs na slovo vzatých umělců a znalců staroklasického slohu církevního; zahájen byl hymnou cyrilomethodějskou od p. Křížkovského, již přednesl čtyřhlasý sbor mužský pod vedením ředitele jednoty p. J. Wunsche a za průvodu na harmonium p. prof. Konvalinky. Následovalo „Adagio“ od G. Merka, které bylo vsorně předneseno p. L. Kneprem s doprovodem řed. Wunsche; přesná a vykulená hra a neobyčejná technika vynikajícího tohoto houslisty vyvolala všeobecný obdiv a pochvalu. Velice účinné působily i dvě části staročeských rorátů, totiž chorál „Mnozí králové a proroci“ a píseň: „Jesu Kriste, my zajisté Tobě na čest zpíváme“. Mužský sbor s průvodem p. ředitele Wunsche přednesl tyto zpěvy velmi pěkně a mohutný dojem, jaký působí tato překrásná skladba staročeská, nikdy nám nevytáhne z paměti a musí každého naplnit nehlubším obdivem hlubokého skladatelského talentu, kterým vynikali naši předkové. Takže jejich zpěvy se mohou důstojně postaviti po bok nejkrásnějších plodů světových mistrů. — Umělecky přednesená „Vánoční skladba“ Alex. Guilmant na varhany řed. Wunschem případně následovala za zpěvy rorátními. První část programu byla zakončena perlon celého koncertu, úchvatnou skladbou, Mendelssohna Bartholdy „Ave Maria“. Jest to osmihlavý smíšený sbor s tenorovým solem, v němž slavný mistr ukázal celou velikost svého ducha skladatelského. Vroucnost pozdravu andělského a velebnost tohoto vznešeného děje slavný skladatel ku podivu dokonale pochopil a velmi případně svojí skladbou naznačil. Osmihlavý sbor tento se velmi pěkně vydařil, rovněž i pěkně se poslouchal příjemný hlas solisty p. uč. Ryby. Po delší přestávce bylo přikročeno k oddělení druhému, které počíná variacemi na píseň „O Sanctissima“ od P. Hillera, a Bachovou „Fantasia cromatica“; obě skladby provedl na varhanách ředitel Wünsch s obdivuhodnou zručností. Bach, tento největší mistr varhanní hry, působí nesnadností svých skladeb i největším technikům hudebním obtíže, jež ale p. ředitel bravě přemohl. Jeho hra je lehká, bezvadná a jeví zručného znalce královského nástroje varhan, jež dokonale ovládá. Na to přednesl dámský sbor římský chorál: „Popule meus“ a velikonoční sekvenci „Victimae paschali“ velice vzorně, takže jsme všichni v tomto zpěvu poznali vzor, jak vznešený liturgický zpěv proveden býti má. — Modlitba a kostelní sbor z oratoria „Svatá Alžběta“ od Fr. Lizsta, tohoto Paganiniho na pianu, zahrál p. ředitel na varhany s pravou virtuositou. Velmi zajímavé je přirovnání staročeských rorátů se starochrástskou písní zbožnou, k němuž dává nám byla příležitost číslem 4. druhého oddělení, obsahujícího píseň adventní „Veseli se o Nazaret“ a vánoční „O Detece me predrago“ (O dítě mé předrahé). Obzvláště píseň druhá jest krásy neobyčejné, která musí uchvátiti každého, i kdo méně se o hudbu a zpěv zajímá. Důstojným zakončením celého koncertu jest osmihlavý smíšený sbor „Crucifixus“ od Ant. Lotti, který velmi mohutně působí svými velebnými akkordy, jež zprvu klidné a přece bolestně naznačují utrpení Kristovo a žalost nad umučeným Spasitelem, avšak čím dále tím více se jednotlivé hlasy rozvíjejí, moc a síla jejich vzrůstá, tempo se zrychluje a veškeré části skladby jakoby prudkým bolem zachváceny kvilejí v směsici navzájem. Celé byl uzavřen velikonoční skladbou Händlovou „Alleluja“, která činí ladný celek s předchozí, podobně jako případně skladby vánoční doplňují adventní. „Alleluja“ je čtyřhlavý sbor smíšený z oratoria „Messias“, jež jest jedno z nejlepších ze 26 oratorií Händlových, v nichž byl velmistrem. Celou skladbou vane hluboké pochopení, jeví se tu bohatost výrazu, svrchovaná pravdivost a velkolepost. Dobře pravil Mozart o Händlovi, že tento nejlépe ví, co činí velký dojem, a kdekoli chce, že udeří jako hrom. Toba byli jsme svědky při posledním čísle tohoto koncertu, jež také bylo znamenitě provedeno pod osvědčeným vedením panem ředitelem Wunschem; průvod obstaral p. prof. Konvalinka. — Nevíme ani, co by bylo v celku vytykáti; jednotlivá čísla při tom množství provozovaných kusů zdála se nám býti příliš dlouhými, což bylo spojeno s nebezpečím duševní únavy posluchačstva, zvláště pak když se rychle za sebou píezy střídaly, takže při krátké přestávce sotva posluchačstvo poněkud oddechlo, již musilo v duši broudati nové dojmy, any předchozí posud živé v paměti tanuly. Při chorvatských písních neznalost chorvátštiny působila poněkud obtíže; zvláště co se týče přízvuku toho o jazyka, což ale zajisté nepadá tak na váhu; za to ale překvapila správná výslovnost latiny u dám, což svědčí, že tyto jsou dobře seznámeny s liturgickým jazykem a že horlivě účinkují při bohoslužbách chrámových. Celkem musí se doznati, že všechny kusy byly pečlivě nastudovány a že se jim dostalo pravého pochopení jak od účinkujících sil, tak zase navzájem od posluchačů. Jak veliký význam má duchovní koncert pro církevní hudbu a zpěv vůbec, zajisté uvědomí každý, kdo byl mu přítomen. Zde bylo uhozeno na pravý spásob, kterak vybuditi zájem pro chrámovou hudbu, která ukázala nejkrásnějším vrstvám obecnosti krásu a vznešenost tohoto druhu hudebního umění. Musíme doznati, že celkové provedení veškerých částí oddělení o veliké přili, kterou věnovali všichni členové sd. jednoty cyrilské nejenom celku, ale i všem jednotlivostem každého kusu, o nevědné obtávosti hlavně ředitele

hudby p. Jana Wunsche, ředitele kathedrálního kůru a známého skladatele výborných chrámových skladeb přesně v církevním duchu pracovaných. Tento nešťelil ni námahy ni času, aby mohla jednotu čestně a důstojně vystoupiti, a bylo mu zajisté veliké překážky překonati, aby se mohl tak nesnadný úkol provést. Nesmíme ani opomenouti zmíniti se o ochotě a plii, jakou projevíli všichni účinkující členové jednoty, k němuž se připojile i studentstvo středních škol; konečně i Lhotova továrna na harmonia nemálo přispěla zapůjčením krásného varhanového harmonia ku dosažení povšechného úspěchu tohoto koncertu. Upozorňujeme, že toto harmonium bylo letos na krájinácké výstavě v Hradci Králové přední ozdobou přímýsového paláce a že bylo vyznamenáno první cenou. Kéž „adále květa spolek zařazený ku zvelebení hudby a zpěvu církevního, necht příkladu jeho následují též ostatní cyrilské jednoty diecése Královéhradecké!“ (H. K. † 15).

Diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové koná svou výroční valnou hromadu dne 23. března 1895 o půl 5. hodině odpolední v místnostech spolku Katolických tovaryšů. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva účetní a revisorů účtů. 3. Volba představenstva. 4. Volné návrhy, jež 3 dni napřed výboru podány byly. P. T. členstvo se zdvořile zve by k valné hromadě hojně se sešlo.

Odbor „Klubu českých turistů“ chystá na květen polodenní výlet do Kuksu, v době květu třetí celodenní výlet do Nového Města nad Met., o svátcích svatodušních zvláštní vlak do Prahy k návitě výstavy národopisné. V poslední schůzi ustavil se výbor odboru takto: předseda B. E. Tolman, jednatel dr. J. Uchytěl, pokladník dr. K. Fultner.

Úmrtí. Dne 15. t. m. zemřel v Hradci Králové klempíř p. Fr. Růžička, zakládající člen Jednoty kat. tov. Pohřeb zesnulého konal se v neděli, dne 17. t. m. za hojného účastenství obecnosti; členové Jed. kat. tov. dostavili se s praporem.

Redakce našeho listu nalezá se na Velkém náměstí č. 34. Kdokoli by si přál ústně vyříditi nějakou záležitost redakční neb administrativní, může redakční místnost navštívit každodenně od 9 do 12 hod. dop. neb od 2 do 5 hod. odp.

Všelicos.

Katolické dělnictvo na výstavě národopisné. Spolky katolického dělnictva v českých zemích uspořádají společnou výstavu v sociálním oddělení národopisné výstavy československé. Při nedávné poradě o této záležitosti bylo usneseno: 1. Vystaví se dějiny katolického dělnictva československého, které napíše pp. Václav Žižka a T. J. Jiroušek. 2. Vystaví se dějiny klubu, které vypracuje předseda pan Josef Hovádek. 3. Vystaví se velká mapa křesťansko-sociální organizace československé, na níž budou uvedeny dle měst a míst křesťanské sociální dělnické spolky, jednoty katolických tovaryšů, jednoty katolických jiných a mužů a připojené dělnické spolky samostatné. K této mapě vyhotoví se orientační tabulka se jménem každého spolku rokem založení a počtem členstva. Provedení této veliké úlohy vzali na sebe bratři pp. Josef a Karel Schwarzové. Také počet německých dělnických katolických spolků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a úhrnný počet členstva bude ve zmíněné tabulce k vůli celkovému pojmu o mohutnosti katolického dělnického života u nás, přesne naznačen. 4. Klub vystaví úplnou literaturu křesťansko-sociálních dělnických časopisů, knih, brožur a provolání, jež od roku 1867 až do roku 1895 v jazyku českém vyšly tiskem. Z časopisů českého dělnictva se vystaví: „Dělník“ 1867—1872 v Praze, „On“ 1869 v Praze, „Jednota“ 1869 v Praze, „Český dělník“ 1869 v Praze, „Práce“ 1876 v Praze, „Dělnické Noviny“ 1891—1895 v Praze, „Dělní dělnická příloha „Čecha“ 1891—1892 v Praze, „Obrana Práce“ 1893—1895 v Brně, „Zájem Dělnictva 1894—1895 v Mor. Ostravě, „Práce“ 1890—1895 v Mor. Ostravě. 5. Vypracován a vystaven bude seznam všech článkův, úvah a pojednání o křesťanském socialismu a o křesťanské sociální dělnické otázce s udáním jména autorova, časopisu, čísla, ročníku, knihy a stránky, kde článek nebo pojednání jest otiskáno. Tento seznam bude obsahovati články a pojednání, které jsou roztroušeny po časopisech a knihách českých, vydaných od r. 1867 do r. 1895. Tímto seznamem politický klub chce dokázat, že křesťansko-sociální zásady v dělnictvu českém jsou mnohem starší, nežli jest učení z ciziny k nám zavlečeného sociálně-demokratického internacionalismu. 6. Tabulky tři: statistická, členská a finanční. 7. Podobizny předních mužův, řečníků a funkcionářů spolku v Praze i na vonkové působících. Dekorace vystavených předmětů provede se v zemských barvách království českého. Z východních Čech přihlásily se k obelání výstavy kat. děln. spolky v Hradci Králové, Horním Jelení, Kostelci n. O., Rokytánu u Hronova, Dolní Dobručce, Červ. Kostelci, Poličce, Ústí n. O., Proseti, Krušeburku, Dobrušce, Přelouči, Třeboslovicích, Červ. Pečkách, Přibyslavi.

Ústřední Matice školská koná v neděli, dne 24. t. m. o 8. hod. odp. v Městské besedě v Praze výroční valnou hromadu s tímto programem:

Zpráva jednatele. Zpráva účetní a pokladní. Zpráva revisorů účtů. Návrh výboru na zvolení čestných členů. Volba starosty. Doplnovací volba 3 členů výboru na 1 rok. Volba 3 revisorů účtů. Návrh na změnu stanov. Do valné hromady mají přístup všichni, kdož roku 1894 členy byli aneb počátkem roku 1895 za členy přistoupili, dle čl. 8. odst. 10. stanov výborem za členy přijati byli a listkem členským se u vchodu vykáží.

Nové neštěstí v dolech ostravských. Minulou sobotu ráno udal se na šachtě arcikn. Albrechta a sice na Hoheneggské šachtě výbuch. Ze 285 horníků zachránilo se pouze 100 na žeblicích. Práce zachraňovací ihned podniknuty. Jako příčina neštěstí uvádí se výbuch dynamitové patrony v kapse jednoho mistra.

Novinářské paběrky. Houby rostou po dešti, kandidáti množí se před volbami. Až bude blíže známo, kdo všechno má zásluku na poslaneckém mandátu ve východočeských okresech, pohovoříme si o jednotlivých kandidátech podrobněji. Pro dnes zasnamenáváme, co rozšiřují listy pokrokové, že prý totiž v jednom okrese mladočestí důvěrníci usnesli se na kandidatuře jistého advokáta s podmínkou, že „přijíjí se k poslancům na radikálním křídle mladočeské strany stojícím.“ Dle toho bude mladočeská jednomyslnost okřídlena dost pestře, vedle pověstného podvázaného křídla bude se křídlo radikální pěkně vyjmáti. . . Že to s tou svorností ve straně mladočeské divně dopadá, vidíme také z mladočeského listu nymburského, jenž v jednom z posledních čísel spustil ostrou palbu proti pokrokářům. Nymburský list považuje program pokrokový za různý od mladočeského a vyslovuje se zásadně proti kompromisu s pokroky; dále žádá, aby výkonný výbor mladočeský žádného pokrokového straníka nepřijímal za kandidáta strany mladočeské, ježto jsou pokroky živlem pro Mladočechy nepřátelským. Proto prý bylo by lépe, aby rozchod Mladočechů s pokroky nastal hned, poněvadž jimi kázeň ve straně trpí.

Český kostel na národopisné výstavě. Uprostřed české vesnice na národopisné výstavě československé bude zbudován velmi zajímavý český kostelík. Jest staven v původním přesném slohu staveb lidových v zemích českých úkladem 9600 zl. Navržen jest architektem Ed. Sochořem, který za přičinou tohoto projektu konal svědomitá studia v zemích našich, proceťoval veškeré země kornu svatováclavské, by dilo jeho bylo dokonalým a věrným odleskem ducha našeho lidu. Jest staven dle nejrazovitějších staveb, hlavně ve více Kočí n. Chrudimi, ve Velké Hrabové na Moravě, v Podlšanech u Král. Hradce a v Komárově na Moravě. Stavba jest však úplně samostatnou myšlenkou architekta Sochoře dle studií na zmíněných vzorech konaných. Kostelík, opatřený vízkou, jest obklopen chodbou a hřbitůvkem a rádi doznáváme, že česká vesnice bez kostelíka toho nedá se vlastně ani mysliti. Všimněme si uynějšho stavu této charakteristické stavby. Hottová konstruktivně, pne se již na Národopisné výstavě československé věž, která jest znovu konstruována, nikoliv však snad přenesena z Podlšanech. Z této obce použito jest ze zhořeného kostela jen některých částí. Jest to směsice věží, jaké vyskytují se u starých, památných kostelů na Moravě a ve Slezsku. Zajímavá jest konstrukce. Za prahy slouží abnormální trámy, které snažil se architekt Sochor po celých Čechách získat a na výstavu dopravit. I poslední krajnosti této konstrukce oplývají zajímavostí. Tak zvláště konstruovány jsou kolký z roku 1620. Professor na české technice Pacold vyžádal si vzory jich pro svou zajímavost. Věž jest doposud nekrýta a jest možno tak shlednouti veškeré její zvláštnosti. Z kostela podlšanského budou na věži umístěny staré zvony, k nimž přibude ještě zvon „umíráček“ získaný z obce Citolib. Za krytku věže sloužiti bude starý šindel převezný z kostela v Podlšanech. Architekt Sochor postará se i o schodiště do věže, by byla i zvonice přístupna a obecnost mohlo se pokochati krásnou vyhlídkou, před zrakoma diváka se otevírající.

Župní hasičská jednoty východních Čech se sídlem v Kostelci n. Orli. podala před časem žádost za změnu hasičského stejaokroje. Jak se nyní sděluje, byla žádost ta vyřizena příznivě; místodržitelství se srozuměním s velitelstvím 9. sboru v Josefově rozhodlo, že nečiní žádných námitek proti užívání stejnookroje Ústřední hasičskou jednotou pro království české navrženého dle vzoru místodržitelství předložených. Upozorňujeme na toto rozhodnutí sbory soustředěné v župní hasičské jednotě východních Čech.

Z Dobrušky. Zdejší divadelní ochotníci pořádají dne 24. t. m. v panském hostinci představení kusu „Furiant.“

Z Přelouče. Vzdělávací křesťansko katolický sociální spolek „Svornost“ pořádá v neděli, dne 17. t. m. divadelní představení Štěpánkova obrazu ze života „Marnotratník.“

Doporučení. K části nákladu dnešního čísla je přiložen ceník p. Fr. Valeše, obch. a uměl. zahradníka v Kr. Hradci, jež doporučujeme všeobecně přiznati.

Velké množství látky do čísla přichystané museli jsme odložit pro nával časových zpráv. Jednotlivé pp. zasylatele prosíme proto za poshování.

Nejnovější zprávy.

Původní telegramy „Obnova“.

Žádný velkostatkářský kompromis.

— a. Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Jak se mně věrohodně sděluje, nebylo v této záležitosti učiněno dosud žádných kroků ani s jedné ani s druhé strany. Obě strany zaujmou své stanovisko ku přístupu volbám bezpochyby až bez prostředně před volbami samými. Zprávy jiné krájinským listům z Prahy zaslané spočívají na omylech.

Elektrická tramway v Praze.

Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Vyjednávání se Živnostenskou bankou a inženýrem Křížkem v Karlíně jakož i s českou bankou Union a Norimberskou podnikatelskou firmou je skončeno. Obec pražská vyjednávání počíná nyní s Anglobankou. Stavba elektrické dráhy dle plánů inženýra Křížka zdá se býti zajištěna.

Zastavené vyšetřování.

Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Vyšetřování se studujícími středních škol, kteří v den dušiček na pomník Josefa Jungmanna položili věnec s trikolorou, bylo zastaveno.

K novým zemským volbám.

Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Mezi zástupci strany pokrokové a stranou mladočeskou započato bylo vyjednávání ohledně mandátů ku přístupu volbám zemským. Pokrokové žádají pro sebe jistý počet mandátů a kandidáti jejich vystoupili by v krajích, kde pokrokové semeno zapustilo nejvíce do půdy. Ze své strany hodlají pokrokové kandidovat také Františka Rašína a posl. dr. Jos. Šíla. Požadavkům pokrokové staví se na odpor umírněná frakce strany mladočeské.

Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Mladočeši vydají v nejbližším čase k novým zemským volbám agitační brožurku, kterou dle doslechu k tisku připravuje nejobratnější frasiista novinářský Karel Tůma. — V jakém rozsahu a ve kterých okresech účastní se strana národní volebního zápasu, není dosud známo. Mladočeši pokrokové postaví hodlají v každém volebním okrese svého kandidáta.

Masaryk a „Píseň otroka“.

Z Prahy, 22. března. (Zvl. tel.) Ve zdejších politických a literárních kruzích budí velikou pozornost útok ve vyšším právě čísle Masarykovy „Naší doby“ proti „Nár. listům“. Právě se tu, že se Sv. Čechem odehrály se dvě trapné komedie, jedna na pražské radnici, druhá v „Nár. listech“, do jichž lodi navrtal díru „Hlas Nár.“ článkem o „Písních otroka“, načež v „Nár. listech“ byl jeden z kormidelníků (Čech) hozen s paluby, aby loď mohla plout dál. Dala by se prý napsati ještě jedna „Píseň otroka“, zoufalejší, hroznější a krvavější, než jsou Čechovy se šibeničným mottem: Ať to praskne! „Naše doba“ dále odsuzuje, že „Nár. listy“ budou uveřejňovati krvavý román „Hledá se vrah“; proti takovému škvárům člen redakce „Nár. listů“, Sv. Čech, napsal kdys fíznu satyru „Rrrbumbum“.

Z Berlina, 22. března. (Zvl. tel.) Císař Vilém odejel dnes s velkým průvodem k návštěvě Bismarka.

Z Vídně, 21. března. (Zvl. tel.) Ve dnešní schůzi poslanecké sněmovny odmítl ministr hr. Schönborn výtku posl. Šamánka o zdravotních poměrech omladinistů v trestnici na Borech; když při jednání o berní opravě navržen konec debaty, vyvolal velkou bouři posl. Gessmann, jenž tvrdil, že předseda uvedl víc hlasů, než je přítomno poslanců. Za to volán k pořádku i křičeno naň: Ven s ním, to je klukovství! Gessmann volá: To je čistý předseda! (Velký nepokoj.)

Z Vídně, 22. března. (Tel.) Včera měl zde český místopředseda hr. Thun rozhovory s ministry a českými velkostatkáři.

Z Bělehradu, 22. března. (Tel.) Královna Natalie přijede sem 14. května.

Dopisy.

V. — Z Pardubic, 20. března. (Socialistický útok proti mladočeským poslancům.) Kdo se je vitr. klidí bouří. Toto staré pořekadlo začíná se již povážlivě osvědčovat na mladočeských poslancích, kteří tak rádi, rázně a nehorázně zahrávají si s podněcováním vášní a nyní ten rozvášněný lid obrací se přímo proti nim. Tam pokrokové, zde socialisté Z prudkého výstupu, který se zde odehrál minulou neděli při mladočeské schůzi, mohou si poslanci vzít věru moudré načení. Nechceme obtěžovat čtenáře zprávou o celém průběhu schůze, nebylo ve výkladech posl. Sokola a Koldinského nic nového ani zajímavého; co vykládali, slyšeli jsme již stokrát. Po řeči dra. Koldinského došlo k příkré srážce, jakou jsme již dávno neviděli. Na schůzi zdejšího socialistického spolku „Svornost“ meškal známý agitátor Václav Sturc z Humpolce, jenž se dostavil také do schůze mladočeské, kdež spustil na celé kolo řečník vytýkal

nejprve dra. Koldinskému jeho projev o tulácích a pravil, že na takové řeči není třeba ani studovati doktorát (Hluk) V řadách tuláků mají prý právě vzdělané třídy hojně zástupců. Ze také živnostníci stávají se tuláky, toho příčinu vidí řečník v tom, že kriminální přeměňují se v továrny a těmi výrobky, které poměrně velmi lacině se pořídí, zaplavují pak jednotliví podnikatelé celý svět, poškozujíce tak řemeslníky; některé řemeslo přímo je zničeno, jako se to stalo při provaznictví, z něhož bohatě nyní pražský žid. Pan doktor prohlásil, že je mu milejší dělník než milešpán, jen když jest Čech; ptám se ho: Což pak nejsou tuláci z národa českého? (Nepokoj.) Dělníkům a řemeslníkům nepomůže se, dostanou-li podpory na zakupování strojů; vždyť nemají co dělat ani bez nich. A proto pánové, všimněte si více otázky této! Takové ledabylé vyhlášení dovede i nedoktor. (Hlučný odpor, volání: Neuražet!) Může-li zde mluvit jenom někdo, pak není to žádná schůze lidu. (Hlas: Ticho!) Pan doktor vidí blaho ve slovanské většině, ale já myslím, že když poslanci nekonají svou povinnost a je jich tam málo, že ani pak jim nebudou zájmy naše ležeti na srdci. Vždyť je mnoho těch, kteří do schůzí sněmovních ani nechodí, jenom když si jdou pro diety. Ostatně vše, co jsme zde slyšeli, četl každý dávno v novinách, není to nic nového pro toho, kdo něco čte (Opětný hluk) O schůzi na střeleckém ostrově v Praze řekl dr. Koldinský: Ti nám tam dali! ale já myslím, nedovede-li se poslanec obhájit ve schůzi demokratů, kde je svoboda slova, pak je to slabý zástupce lidu. (Hlomož) V opravě volebního práva vidíme my jenom klíč ku dosažení práv jiných. Řečník mluví pak dle socialistického způsobu o žaludkové otázce a praví dále: Volební opravu, jakou vláda zamýšlí, nechceme; my chceme rovné a přímé právo hlasovací. Pan doktor nám povídal, že jsou to hlavně rolníci, kteří platí daně; my ale musíme platit i na ty koně, jež se zde každoročně při honbě jelena potrhají. Řečník dělá na konec komplimenty posl. Sokolovi, ale řeč posl. Koldinského odsuzuje rozhodně (odpor) Dr. Koldinský hájil se pak velmi slabě. Právě mezi jiným: Já jsem řekl hned ze začátku, že jsou socialisté nevděční, a tuto máme; ale já mu odpouštím. Nemusel prý ve své řeči dělníky, nýbrž skutečné tuláky, kteří nechtějí pracovat a proto útoky Sturcovy byly prý bezdůvodné. Řádných dělníků si váží, jinak by byl nemluvil o rovném hlasovacím právu. Na střeleckém ostrově, kde bylo dra. Grégovi spíláno, nemohl se nikdo uhájit, poněvadž byl ukřičen. Lituji, že tak špatně sloužíte věci dělnické (Hlas: Chtějí se s námi dělit!) Ano, to se říká. (Hanba jim! Oho! Velký hlomož) Na konec schůze byla sice přijata obligátní resoluce, ale průběh jednání zanechal u všech účastníků dojem trapný. Ze zejména dra. Koldinský odešel ze schůze mravně pošetilý, přiznali sami přívrženci mladočeští Inu, kdo se je vitr, klidí bouří.

Bursovní zprávy.

Vídeňská burza.

Z Vídně, 21. března. (Telegram.) (10 h. 25 min.) Uvěrní akcie 407 3/4, uherské úvěrní 470.75, anglobanka 173.75, unionka 333.50, lombardy 111.—, státní dráha 432.50, napoleony 9.74—, květnová renta 101.60, uherská papírová renta —, uherská zlatá renta 124.25, rakouská zlatá renta —, rak. korunová renta 101.25, uh. korunová renta 99.15, turecké losy 77.40, landerbanka 294.15, alpinky 83.50, buštěhradská dráha litera B. 356.—, česká unionka —, polabská dráha 279.50, Rima 289.75, pražská železářská společnost —, rakouská továrna na zbraně 363.—, Smýšlení nerozhodné.

Z Vídně, 21. března. (K. B.) Po pevném průběhu následkem neustálého stoupání sestřihovaných drah zprávy z Berlina působily na smýšlení tísňové. — Eskontní sazby 3 3/4—7 1/2.

	penize		penize
Květinová renta	101.50	Lombardy	112.75
Rak. korunová renta	101.05	Severní dráha	349.00
Stříbrná renta	101.70	Praž.-duch dr.	98.00
Rak. zlatá renta	125.55	Severozap. dráha	284.00
Uh. zlatá renta	124.00	Česká západní dráha	00.00
Uh. korunová renta	99.95	Pardubická dráha	219.50
Losy z r. 1860 (celé)	159.75	Polabská dráha	249.—
Losy z r. 1860 (přt.)	164.75	Česká severní dráha	306.00
Losy z r. 1864	196.50	Buštěhradská A.	00.00
Losy kreditní	200.—	Buštěhradská B.	558.00
Losy z r. 1854	152.50	Vid. tramwayky	—
Komunální losy	17.25	Dunaj. paroplovba	578.00
Tiskové losy	152.50	Tur. tabák rež.	251.00
Uvěrní akcie	405.—	Pražské železářské	632.00
Anglobanka	173.25	Turecké losy	77.60
Unionka	332.00	Napoleony	9.74
Banka pro země rak.	292.80	Přířiz	48.67
Uherské kreditky	466.50	Londýn	123.10
Bankovní jednota	157.—	Německá města	60.16
Haličská	00.00	Ruble papírové	132 2/4
Lvov.-černovická	322.00	Unionky pražské	00.00
Státní dráha	434.00	Živnostenská banka	00.00

Čekr.

V Praze, 21. března. (ve 8 hodiny). Trh pevný. — Pohotov. i. surovina. Ústí přístaviště asi zl. 12.47 1/2, Ústí loco zl. 12.50, na květen zl. 12.60 basis Ústí na Labi.

Obilí.

Ploštinová burza. Z Vídně, 21. března. (Tel.) Pšenice jarní 6.95, pšenice na květen-červen 6.99, pšenice ozimní 7.38, žito jarní 5.97, na květen-červen 6.02, žito ozimní 6.38, oves jarní 6.52, řepka na srpen-září 11.40. Úfádne znamená: Pšenice jarní 6.95, pšenice na květen-červen 6.96, pšenice ozimní 7.36, žito jarní 5.59, žito květen-červen 6.02, žito ozimní 6.28, oves jarní 6.41, oves na květen-červen 6.40, oves ozimní 6.00, řepka na srpen-září 11.25, řepkový olej na duben-květen 27—28. Lih: Pohotov. kontingentované zboží 15.20 až 15.5 F

Reklama

„ak máš svět vědět, co vyborného na skladě mám, když mu to neoděním novinami!“
Vanderbildt

v celých východních Čechách

dosáhne se nejistější vhodným a přitom levným inzerováním v nejrozsáhlejších listě ve všech kruzích východních Čech:

„Obnova“

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavěsena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistěho pověimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jedno-sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přímě a solidně na základě dlouholetých vlastních zkušeností, ruče za nejlepší obslužbu. — Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přízně ctěného obecněstva znamenám v hluboké úctě oddán

Josef Čáslavský,

zubní technik

v Hradci Králové, Pražská ul. č. 77.

Sklad a výroba nábytku

Frant. Knepr,

v Hradci Králové. Malé náměstí.

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplně a zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného.

pérovky a žíněnky,

opony a záslony do oken hladké i zdřevované dle franc. způsobu.

Práce vesměs důkladná v cenách mírných.

Svice voskové.

Vyznamenán v Praze r. 1891. stříbrnou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom král. hlavního města Prahy a zlatou medailí a korunou.

JOSEF PILNÁČEK,

HRADEC KRÁLOVÉ.

Strojní mydlářství

č. d. 24, založeno roku 1816

Závod voskářský

č. d. 31, založeno roku 1809.

Doporučuje mydla všeho druhu, svíce voskové a polovoskové v jakosti nejlepší a v cenách nejlevnějších.

Upozorňuji vysoce důstojné farní a velectěné patronátní úřady P. T. pány obchodníky a ctěné obecenstvo, na jediný a největší sklad svic voskových a polovoskových „Albersů“ a doporučení zboží o jakosti nejlepší v cenách nejlevnějších.

V. Vacka závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí k jarnímu vysazování stromy i keře ovocné, sadbu lesní a pro živé ploty, keře okrasné a j. v mírných cenách.

Seznam na požádání zdarma.

Dva ženatí krmíče | Místa pro učedníky
dobytka na velkostatcích všech řemesel
tek za slušný plat hledá obstarává
J. Bouček v Hradci J. Bouček v Hradci
Králové č. 88. Králové č. 88.

Odporučen!

Veleosvědčený na mnoha výstavách posledně v Hradci Králové a Humpolci nejvyššími cenami čestnými diplomy vyznamenán

nejstarší závod výrobní

kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní

firmy Josef Neškudla č. d. 86

v Jablonném n. Orli.

v Čechách se P. T. veleodbornému duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a vůbec dobrodincům co solidní a nejlevnější pramen toho oboru k přeluhným zakázkám vše odporučí.

JAN BAŠTA,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,

vyznamenaná státní stříbrnou medailí

na první bucharské zemské výstavě v Plovdivu (Philippopol),

v Schönbachu u Chebu (v Čechách),

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům škůl, hudebním spol-

kům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdrem, uzavíratelným, flanelem vyloženým, k nošení, s obalem a franko za 10 zl. r. č. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12, 15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná delta od 25, 60 až 100 zl. Citary s nejmenším hmatem od 7, 10, 12, 50, 18, 25 až 50 zl. — Kytary s nejmenším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10 až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva granadilového C-H spodek, od 5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinetu ze dřeva granadilového, C, H, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a vláček součástí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti neještě.

Obchodníci obdrží přiměřenou sračku.

Zevrubné ceníky zdarma a franko.

Zásilky na dobírku. — (Nekonvenující se ochotně vymění.)

Všecké hudební nástroje opravuji se mistrně hned a co nejlevněji se účtuji.

Ukázky dobrozdání:

Vaše Blahorodí!

Kdybych nebyl poznal své housle pro jejich tón, nikterak bych nebyl věřil, že možno Vám bylo tak pěkný hlas do nich vkouzliti. Zasílaje s radostí obnos za opravu požadovaný — srdečně Vám děkuji!

Křivoklá t. 10. XII. 94.

V. Zúška, učitel.

Vaše Blahorodí!

Zásilka Vaše došla. Jsem úplně spokojen. Zboží takové zasluhuje skutečné jméno: „Specialita.“ — Mohu Vás smle každému doporučit, čehož jak pro ládi tak i pro výtečnou jakost zboží svého zcela zasluhuje.

V Kr. Dvoře, 21. XII. 94.

K. Macháček, říd. uč.

Nejosvědčenější šicí stroje, velocipedy,

stroje na praní prádla a mandlování nejlevnější doporučuje to vární zástupce F. Cerha v Kr. Hradci, u býv. Pražské brány, v novém domě č. 275.

Svíce

veskové, poloveskové, stearinové a parafinové pak voskové zádušní svíce, psáčky, triangu, sloupky jakož i svíce toaletní a luxusní renaissance a barokové, dále svíce a sloupky pro pivovary

nejlepší jakosti a častými cenami na výstavách v tu- i cizozemsku vyznamenané, dodává v cenách nejlevnějších c. k. v. s. l. česká továrna na voskové výrobky, psáčky, triangu, sloupky jakož i svíce stearinové, parafinové a sklepní

Fr. Sezemského c. a k. dvorního dodavatele v Ml. Boleslavi.

Ceníky na požádání franko.

P. T. duchovenstvu doporučuji zvlášť své velejemná kadidla v cenách mírných.

jiného úředního nařízení, nevztahují se předpisy tohoto zákona.

Přestupky tohoto zákona stíhají se podle ustanovení živnostenského řádu. Pokuty plynou do místní pokladny chudých.

Nebyl-li výprodej omezen na zboží původně přiblížené, budiž ihned uzavřen bez ohledu na uložení přiměřené peněžité pokuty, zboží po otevření výprodeje přidané prohlásí se za propadlé. Peníze za úřední prodej zboží toho plynou rovněž do pokladny chudých.

Berní oprava a volební právo živnostnictva. Naším společenstvům a korporacím živnostenským doporučujeme k pilnému povšimnutí a následování vystoupení ústředního spolku živnostníků moravských v příčině obhajeb volebního práva do sborů zákonodárných a samosprávných. Novou berní osnovou má být malozivnostnictvu právo to zkráceno a po případě i odejmuto. Ve vládní předloze osnovy zmíněné jest totiž v §. pátém ustanovení, kterýmž by zejména poplatníci pětizlatoví zbaveni byli mohli volebního práva, což by bylo za malou úlevu berníci příliš velkou ztrátou práva občanského. Proto se moravský spolek ústřední obrátil se zvláštní petici k říšské radě prostřednictvím poslance a člena živnostenského výboru sněmovního dra. Jana Závky a důtklivou žádostí, aby sněmovna při usnášení se o osnově zákona o přímých daních osobních a o všeobecné dani výdělkové před uzákoněním předlohy o tom rozhodnutí učinila, že úlevy poskytnuté novou berní osnovou nemají v zápětí ztrátu dosavadního práva volebního, nýbrž že i na dále, malozivnostníci práva toho požívají a nabývají, dokud dle dosavadních podmínek jej nabýti mohou. Společenstva naše živnostnictvu zastupující jsou v zájmu vlastním přímo povinna následovat příkladu ústředního spolku malozivnostnictva moravského. Mohou tak učiniti prohlášením k sněmovně poslanců na radě říšské, že připojují se v plném obsahu k petici, kterou ústřední spolek živnostníků moravských dle svého usnesení ze dne 15. února t. r. podal vysoké sněmovně ohledně úlev, jež novou berní předlohou poskytnouti se mají s prosbou, aby petici té bylo vyhověno, jelikož tlumocí věrně přání a tužby malozivnostnictva z Král. Českého.

Okr. hosp. záložna v Hradci Kr. koná dne 23. t. m. dop. v místnostech besedy valnou hromadu delegátů, při níž podány zprávy a provedeny doplňovací volby.

Živnost. společenstvo v Plotištích koná dne 24. t. m. odp. v místnostech školní budovy řádnou valnou hromadu, na jejíž programu jsou zprávy a volby funkcionářů.

Občanská záložna v Úpici konala dne 17. t. m. řádnou valnou schůzi, v níž podána byla zpráva o činnosti záložny za minulý rok.

Zapsané firmy. U krajského soudu v Hradci Králové zapsána firma „Balcar & Kybal“ v Novém Městě n. M. Obchodní společenstvo trvá od 1. července 1894. a jsou jeho veřejnými účastníky Oldřich Kybal a Vincenc Balcar, oba majitelé tkalcoven v Novém Městě n. M. Firmu zastupuje a podepisuje každý společně.

Hospodářský spolek pardubický koná dne 24. t. m. v místnostech reálných škol v Pardubicích valnou hromadu, při níž řed. Eckert pojednával bilanci rolníka za rok minulý a rozhledu pro rok příští.

Spolek ku zvelebě včelářství, zahradnictví a užitečného drobného zvířetářství v Chrudimi konal dne 17. t. m. valnou hromadu, při níž podány výroční zprávy a provedeny volby nového výboru.

Okr. hospodářský spolek v České Skalici konal schůzi v neděli dne 17. t. m. o 2 a půl hod. odp. v sále p. Bartoničkové u přítomnosti asi 70 členů. Z jednatele zprávy vyjímáme, že výbor i letos učinil ofertu na dodávku žita a ovsu pro vojenský erár v Josefově, avšak opět marně. Dále podal petici za zapověď australského masa; provedl v celém okrese přiblížení dělnictva k úrazové pojišťovně. Z pomologického ústavu v Troji obdržel vrouby a sice 500 kusů třešní a po 1000 kusů jabloní a hršek. Spolek obdržel ujištění, že budou z knížecích dvorů a sice: Ratiborice, Hermanice, Malé Skalce a Třebešova členům spolku telata ušlechtilých druhů za přiměřenou cenu vydávána, a teprve v druhé řadě jiným kupcům. Dále oznamuje se, že došla sál hnojivá a sice 17600 kg. sází černé zbarvená. Též že jsou na skladech veskerá umělá hnojiva, letos i kaimit na luka, podobné i semena líná přiměřeně. Spolek obdržel darem od zemědělské rady království Českého jednoho byka plemene Simentalského, kterýž umístěn jest u p. Aug. Kordiny, mlynáře v Slatině a 35 zl. na ušlechtilého kančíka, který zakoupen jest ve dvoře Skalickém. Též se oznamuje každoroční dar 10 zl. od záložny Jesenické. Členů má spolek 405. Na to mluvil ředitel zimní hosp. školy v Kuklenách, p. Fr. Bauer o článku 2. a 3. programu. Co se tkue nové úpravy čili revize katastru berního pro daň a pozemku připomíná, dle uaděje rolníků na spravedlivé snížení té daně na předlohy vládní asi splněny nebudou. Snížena měla by být daň ta, nebo cena výrobků proti r. 1890 jistě o třetinu poklesla a nelze ani pomyslet na její zvýšení; výtěž vývoz se stěžíže a cizích plodin k nám podpojuje. Větší výnos polí nelze více očekávat. Náklad na výrobu, zvláště na práce ruční stoupá, tak že se pomýšlí upustiti od intenzivního hospodářství zase jen k obyčejnému, co asi pole dá. Nejvíce škodí

Národohospodářská hlídka.

Veřejné výprodeje.

Nepoctivé šmejdí obchodní, provozované na škodu kupujícího obecnost a solidních prodávaců, nalezaly dosud výhodné útočiště ve slově „výprodej.“ Nesvědomitě dryáčnictví, jež provázelo různé ty výprodeje „za báječné levné ceny“, „pod výrobní cenu“, ta divná a jiná reklama, která se přitom dělala, to špatné zboží, které se prodávalo „od polovičky zadarmo“, všecko bylo vypočítáno na osídlení, poškození těch, kteří při domnělé levné koupi jen se draze napálili. Lze doufati, že tomuto vykořisťování bude nyní přitíženo. Dnem 13. t. m. nabyl platnosti nový zákon o veřejných výprodejích; zákon ten sice nevyhovuje všem dosavadním steskům, však aspoň z velké části zamezuje křiklavé nepřístojnosti, které se dosud konaly na účet výprodejů. Je to záležitost důležitá pro nejširší kruhy a proto v následujícím uvádíme ustanovení nového, nyní již platného zákona.

Uspořádání oznámených veřejných výprodejů k účelu zrychleného prodeje zboží, aneb movitých předmětů náležejících k živnostenskému provozování v malém, dovoleno jest pouze za souhlasu živnost. úřadu.

Uchazeč o takového povolení má zakročiti písemně u úřadu živnostenského v tom místě, kde výprodej uspořádán býti má a písemné podání toho obsahujž následující udání: 1. Označení množství a jakosti zboží, jež vyprodáno má býti. 2. Přesné udání místa výprodeje. 3. Doba, během kteréž zboží vyprodáno má býti. 4. Jména osob, v jejichž majetku se nachází výprodejné zboží aneb jiné movité předměty, dále osob, kteréž výprodej mají uskutečniti (ku př. majitel živnosti, sluhové, obchodvedoucí atd.). 5. Důvody, z kterých výprodej diti se má ku př. odumrtí majitele závodu, vzdání se živnosti, převod obchodu na jiného majitele, předsídlení obchodu, živelné pohromy atd.

Živnostenský úřad rozhodne o žádosti v porozumění s obchodní a průmyslovou komorou a společenstvím, k němuž uchazeč náleží. Dobrozdání tato mají zjišiti, zdali udání důvodů zakládají se na pravdě. K podání dobrozdání toho má živnostenský úřad vymeziti přiměřenou lhůtu, ne však delší 14 dnů a když dobrozdání došlo neb během lhůty nadošlo, má úřad živnostenský rozhodnouti nejdéle ve lhůtě 30 dnů.

Živnostenský úřad první atolicke může povolit nejdelší lhůtu výprodeje do tří měsíců, pro delší lhůtu, a sice nejdéle do jednoho roku, může svolení dáti při okolnostech zvláštního ohledu hodných toliko zemský politický úřad. Rozhodnutí o povolení zůstaveno volnému uznání úřadu živnostenských podle uvážení platných poměrů. Povolení ku výprodeji v obchodě, který netrval ani plně dva roky, může býti dáno toliko v případě umrtí majitele závodu, nebo následkem živelné nehody anebo v jiných případnostech zvláštního ohledu hodných. Výprodej může se týkati pouze zboží původně přiblíženého. Živnostenský úřad jest oprávněn vykonávati v místnostech výprodeje při slušné prohlídce, anebo je dáti vykonati místní policii.

V příčině výprodejného místa rozhodne živnostenský úřad v porozumění s místní policii.

Dříve než povolení dojde, nesmí žádný výprodej ani obchodován, ani započat býti, aniž smí býti provozován déle, než stanovená lhůta dovoluje.

Na prodeje, kteréž dějí se správou konkurant podstaty nebo následkem soudního rozhodnutí či

Korselt & spol.,

majitelé školek, uměleckého a obchodního zahradnictví, obchod semen

v Turnově (v Čechách).

K jarnímu sázení a setbě

doporučují své hojné zásoby ovocných i okrasných stromů a keřů, růží, stromů jehličnatých, jakož i l. hatý výběr bylin pro studeny i teplý skleník, bylin na skupiny a koberce, rostlin hlízovitých i květinových cibulí, rovněž velký sklad zeleninových, polních, lesních a květinových semen. — Kytice, věnce, guirlandy atd. zhotovují se z čerstvých jakož i se z čerstvých jakož i sušených květin v každém čase co nejvýkonněji a nejlevněji.

Illustrovaný hlavní seznam a ceník se zašle na požádání zdarma a franko.

Největší sklad

šicích strojů

původních i všech různých soustav

Albert Štourač, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Ceníky zdarma. Podmínky platební velmi mírné.

Velečténým dámám!

K nastávajícímu období budu zásoben těmi nejnovějšími a

nejeleganternějšími

tu- i cizozemskými

novinkami,

tudíž žádám zdvořile, by se ctěné dámy při jarním a letním nákupu na moji firmu laskavě obrátily ráčily.

Zároveň upozorňuji, že na požádání jsou a máe též jednotlivé šaty k dostání.

Též dovoluji si upozorniti P. T. pány na bílé pšedlo, které dle míry se zhotovuje od nejosvědčenější Pražské světové firmy. Vzorky na požádání vyplacené.

V dokonalé účtě

J. Jeřábek

v Hradci Králové.

hospodářům konkurence závodů průmyslových, které dělníky hospodářům převádějí. Dělník málo na to dbá, že se v továrně zmrzačí na mravech, že hubí duši, ničí síly tělesné, jen když má v továrně úplnou volnost a může dělati co chce. Ovšem volnost ta v továrně vede dělníka k otroctví stroje. Naučí se jen jedné práci, kterou koná do smrti. Dělník v továrně jest citronem, který se vymačkává; až jest neschopný ku větší práci, pak se vrací do domovské obce a očekává od ní zaopatření. (Jak veliké to bezpráví!) Rolník má nyní větší vydání na rodinu a domácnost a nedá se to tak snadno obmeziti. Z těchto důvodů se čekalo, že bude daň pozemková přiměřeně snížena. Dle nové předlohy nemá se nově oceňovati, nýbrž toliko změny kultury mají býti vyšetřeny, křiklavé nepoměry odstraněny. Hlavní chyba jest, že se nemá podklad v cenění měniti, kdežto se skutečně změnil. Srovná-li někdo Halič a Čechy v r. 1880 a 1895, ten ihned tu změnu vidí. Čechy byly již r. 1880. hospodářsky vyvinuté, kdežto Halič teprve nyní pokročila. Avšak Halič dle vyšetření z r. 1880. platí daň průměrně z jitra 42 kr., Čechy 1 zl. 32 kr. Průměrně v Cislajtánii jest 76 a půl kr. Čechy mají místy dobré pozemky a místy velmi chudé a podobně je tomu v Haliči. Povázili se, že Halič leží mezi Moravou a Ukrajinou, nejúrodnějšími to zeměmi, tu každý nablédne, že by Halič novým oceňováním měla býti více zdaněna a o to Čechy méně. K tomu má se daň vyměřovati z důchodu pozemkového a nikoliv z výnosu, který kapitálem a prací se zvyšuje. Takto odůvodněna byla petice k vládě, aby při revizi daně pozemkové *kontingent daně byl aspoň o třetinu snížen*, by vedle zemské i *okresní komise* byly ustanoveny, aby každý jednotlivý mohł *reklamovati*. Petice taková byla jednomyslně schválena. Po krátkém oddechu podobně důkladně probrán byl třetí odstavec programu. Hlavní myšlenky byly tyto. *Maso* jest zdraženo, poněvadž skutečně není tolik dobytka, co by ho mohlo a mělo býti. Rolníci na místo cukrovky, které se namnoze mnoho pěstovalo, hleděti by měli k tomu, aby *dobytek svůj rozmnožili*, a také zušlechtili. Než v tom jsou nečiní. Řezníci velkých měst volají, aby se otevřely hranice, by i chudší mohli si masa koupiti; avšak masitá jídla u chudiny dala by se výhodně nahraditi luskovinami. Že není dostatek dobytka, bylo přivezeno maso i z Austrálie, toho následek jest také rozšíření se másla margarínového, které snad vytlačí maslo pravé. Také by měla se zvýšiti výroba a upotřebování syra v domácnostech. Než i druhé druhy dobytka *chely* by se pěstovati více; v úpadku jsou více méně: *člov veprůvého* dobytka, *drůbežnictví*, králíkárství a chov koz. Připomenuto též, že nemocem veprůvého dobytka předchází se nyní včasným očkováním. Schůze trvala až do 5 a půl hod. Kéž by budoucně hojněji byla navštívena.

Tržní zprávy.

Z Rychnova n. Kn. 13. března. Za hektolitr pšenice zl. 5.80—6.00, žito zl. 4.60—4.90, ječmen zl. 4.10—4.30, oves zl. 2.60—2.90, jablek zl. 10.00 hrachu zl. 8.00, čočky zl. 0.00, vikve zl. 4.55, bramborů zl. 1.80, 100 g. sena zl. 3.00, 100 kg slamy dlouhé zl. 1.50, 100 kg. slamy krátké zl. 1.20, 1 m dříví tvrdého zl. 4.20, měkkého zl. 3.80, 1 kg. másla zl. 1.—.

Z Jičína, 11. března. Na trhu prodán hektolitr pšenice 74 až 78 kg. za zl. 5.05—5.70, žito 70—75 kg. za zl. 4.10—4.50, ječmene 65—71 kg. za zl. 4.15—4.70, oves 45—50 kg. za zl. 2.30—3.00, hrachu za zl. 0.00 až 0.00, čočky zl. 0.00 až 0.00, vikve zl. 4.45 až 5.00, bramborů zl. 1.80—2.20, sušených sliv 100 kg. zl. 7.00 až 8.00, sena 100 kg. zl. 2.60—3.00, slamy žitné dlouhé zl. 1.80 až 2.00, másl 1 kg. zl. 1.— až 1.08, tvarohu 14 až 20 kr., kopa vajec zl. 1.80 až 2.00.

Z Pacova, 12. března. Pšenice 100 kg. zl. 6.50 až zl. 0.00, žito zl. 5.20 až zl. 0.00, ječmen zl. 6.25 až 0.00, oves zl. 5.20 až zl. 0.00, másl zl. 1.90, brambory zl. 1.60, másla 1 kg. zl. 0.70, vajec 100 kusů zl. 0.00 Husa o sl. 00 kr., kachna 00 kr., kuře 00 kr.

Z Dobrušky, 12. března. Pšenice 1 hl. zl. 5.70 až zl. 5.90, žito zl. 4.50 až zl. 4.80, ječmen zl. 4.00 až zl. 4.60, oves zl. 2.40 až zl. 3.00, hrach zl. 0.00, čočka zl. 0.00, jablek zl. 0.00, směska 00 00, vikve zl. 0.00, brambory zl. 0.00, másla 1 kg. zl. 0.00, sena vázaného zl. 0.00, slamy zl. 0.00, dříví tvrdé 1 m zl. 0.00, dříví měkké zl. 0.00, kopa zelí zl. 0.00.

V Hradci Králové, dne 9. března. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.60 až 5.85, žito 4.20 až 4.50, ječmen zl. 4.30 až 4.70, oves 2.45 až 2.00, prosa zl. 0.00 až 0.00, vikve zl. 4.20 až 5.00, hrach 7.60—8.00, čočky zl. 8.10 až 10.00, jablek 10.00 zl. až 00.00, kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.60 až 1.70, jetelového semínka červeného zl. 34.00 až 50.00, jetelového semínka bílého zl. 00.00 až 00.00, másl zl. 10.00 až 13.00, lněné semeno zl. 8.70 až 9.00, 100 kg. žitných otrub zl. 5.25, pšeničných otrub zl. 5.00, 1 kg másla čerstvého zl. 1.00 až 1.05, sádla veprůvého zl. 00.75 až 00.80, tvarohu zl. 00.12 až 00.14, 1 vejce 3 kr.

V Poděbradech, dne 13. března 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.50 až 5.75, žito od zl. 4.50 až do 4.75, ječmene od zl. 4.45 až 4.65, oves od zl. 2.50 až 2.80, hrachu zl. 9.00 až 10.00, čočky od zl. 16.00 až 18.00, vikve od zl. 5.40 až 5.90, bramborů zl. 1.90 až 2.00, 1 kg. másla od zl. 0.86 až 0.90.

Z Holic, 14. března. Hektolitr pšenice zl. 5.80 až 5.80, žito zl. 4.25 až 4.45, ječmene zl. 4.15 až 4.70, oves zl. 2.30 až 2.80, hrachu zl. 7.00, vikve zl. 4.90, bramborů zl. 1.90, kopa vajec zl. 1.30, kilogram másla zl. 0.92, tvarohu 14 kr., masa hovězího 60 kr., telciho 56 kr., veprůvého 64 kr., škopového 00 kr., 100 kg. sena zl. 3.20 až 3.60, slamy zl. 2.60 až 3.00.— Na trh přivezeno bylo hektolitrů: pšenice 307, žito 86, ječmene 121, oves 543, hrachu 9, semena: lněného 0, jetelového 20, máku po zl. 0.00, semčat 27, švestek 80 po zl. 0.—, jablek 11 po zl. 4.00, 5 vozů se zeleninou

»OBNOVA«

vychází každý pátek dopoledne.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „
Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Kdo nejlepší agentury hledá, ať dopíše se známkou na odpověď na reklamní kancelář „Felikon“ Praha-Vinohrady.

Kdo něco

výhradně prodati neb koupiti chce, kdo z Prahy neb ojinud něco potřebuje (ať je to cokoliv, kdo vůbec velkých zpráv zapotřebí má, ať dopíše se známkou na odpověď na první českou reklamní kancelář „Felikon“ Praha-Vinohrady.

RECEPT

ku výrobě koňaku

od francouzského téměř k nerozeznání prodám za zl. 4.—. Výrobní cena as 50 kr. Žádné trestě! F. Hušek, jednatelství a kommissionářství v Praze, Žitkov, 513.

Frant. Nešetřil,

obchodník s dřevěným nádobím v Hluboké p. Rychemburk

a Skutče v Čechách,

doporučuje svůj velký sklad všelikého druhu opálek, košťáků, hubatek, ošatek a kol ke dvětem za levné ceny každé domácnosti, zvláště pak pp. pekařům, mlynářům atd.

Obsluha rychlá a solidní, objednávky na dobírku.

K nastávajícímu

jarnímu období

dovoluji si své

na sta tisíc kop obnášející zásoby

různých

sazenek lesních

co nejlépe doporučiti

a nabízím zvláště z listnatých dřevin následující druhy k objednávkám „ve velkém“ a sice:

Zásilky do všech zemí Rakouské říše.

Akáty, 1, 2 a 3roční.
Boučky, 3, 4, 5 a 6roční.
Dobky, 1, 2 a 3roční.
Javory, 1, 2 a 3roční.
Javor kalifornský, 1 roční.
Kaštany divoké, 1 a 2roční.
Kaštany jedlé, 1 a 2roční.
Ořechy vlašské, 2—5roční.
Jasany, 1, 2, 3 a 4roční.
Dobky americké červené.
Lipy malolisté.
Lipy velkolisté.
Jilmy různé, 1—4roční.
Olší bílé, 2 a 3roční.
Olší lopkové, 1, 2, 3 a 4roční.
Hlohy, 1, 2 a 3roční.
Javor jasanolistý.
Zimolez tatarský.
Různé druhy vrů.
Plané růže až 3 metry vysoké
Plané růže, 1 a 2roční.
Okrasné keře, 3—10roční.
Ovocná pláňata.
Hrachor lesní, 1roční atd., jakož i různé jehličiny a semena.

Nejnovější ceník na laskavé požádání.

Adresa pro dopisy:

Hubert Plhák v Háji,

pošta Mohelnice, Morava.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vzácného uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království České v Praze“.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pániim rolníkům nabízím tímto

řemeny k žentourům,

pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových závodů hojný výběr důkladně vybraných

strojních hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojité

za ceny velmi mírné.

Mimo to nabízím též kroupy, kříci a vázaci řemeny a ujišťuji, že posloužím zbožím nejtrvanlivějším a jakosti výborné, jelikož jsem sam vydatelkou koží i vyrábitelem řemenů.

V úctě v. škové

Jan Zadrobilek,

koželužský závod v Kukulnách.

Co nejlépe odporučena semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlistý bez povázky Ko 69 kr. Vojtěška pravá francouzská Ko 80 kr. Jetel bílý Ko zl. 1.20. Jetel švédský Ko 86 kr. Jetel letní k setí tam na jaře, kde červený jetel vymřel neb nesešel, dá ještě toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr. Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. Řepové semeno, pravá Obendorfská, žlutá, kulatá Ko 40 kr. Řepa Mamuthka Ko 45 kr. Řepa cukrovka pravá bílá Ko 40 kr. Vednice či okrouhlice Ko zl. 1.20 nabízí franco pošty neb nádraží objednatel jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,

obohodník v Klatovech,

Čechy.

Lesní semena: Smrkové Ko zl. 2.50, modřínové Ko zl. 2.80, černá borovice Ko zl. 2.00, bílá borovice Ko zl. 3.60, agat Ko 60 kr. Javor Ko 55 kr., jedle Ko 60 kr. Semena k založení školek jako hruskové Ko zl. 2.10, jablekové Ko zl. 2.80. Semena k zaopatření brzké píče ještě na jaře: Hořčice Ko 50 kr., kolencoc Ko 40 kr., pohanka Ko 25 kr. Výsevek těchto semen, jakož i výtečného letního jetele 10 Ko na korec do lehce zoraného a pak zavlečeného pole — Dále nabízím světoznámé a velmi oblíbené Klatovské karafiáty, co nejlepší okrasa do oken pokojů a zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. Růže vysokokmenné až 3 metry vysoké 12 kusů zl. 12 ve čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavocervené a růžové. Ty samé až 1 metr vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. Jilmy pro pěstění do zahrad ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovní neb nádražní stanice objednatel. Zásilky ději se již teď chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.

Pánům představeným obcí a hospodářských spolků, jakož i obchodníkům při větších odbírcích ceny zvláštní. Vzorky na ctěnou žádost zdarma a franko. Jednatel na venkově, který má záměry s hospodářem, se proti dobré provizi ku prodeji a ke koupi semen u mne přijme.

Největší sklad

velocipedů

Albert Štůrač, Svitavy (Morava)

Novinky pro sezonu 1895, ve velkém výběru. Ceníky zdarma. Prodejní podmínky co nejpříznivější. Záruka 1 rok.

Počet na výstavě východočeské nejvyšším v oboru tom vyznamenáním, stříbrnou medailí král. hl. města Prahy.

Umělecký závod pozlacovačský

Jos. Kieslicha v Hradci Králové

„u černého koně“

doporučuje se k solidnímu provedení veškerých

prací kostelních

jako: oltářů, kazatelů, soch atd. též obnovování (pozlacování, polychromování) věrně dle slohu.

Mnoho pochvalných vysvědčení po ruce.

Velkou zásobou

uměleckých obrazů

ve skvostných rámcích z vlastní výroby jakož i zrcadel, lišt, říms a p. do oboru spadajících výrobků opatřený sklad doporučuje o jakosti nejlepší v cenách nejlevnějších.

OBNOVA

Na ukázkou!

V Hradci Králové, dne 29. března 1895.

Ročník I.

Drobná národní práce.

V poslední době slyšíme a čteme velice pěknou a zajiště každému zamlouvající se tužbu, že třeba u nás ujmouti se — drobné národní práce.

Tato tužba jest potřebou a to potřebou u nás obecnou, nalahavou. Proto také jest tlumočení její sympatickým a to tím více, poněvadž ozývá se zejména a skoro výhradně ze řad bodré, jaré naší akademické mládeže, která dnes o konání drobné národní práce boruje na všech stranách.

Všude mluví a „tiskne“ do lidu, co všechno má konati, aby se poměry vřele milovaného národa našeho zlepšily. Pro každého má radu, pokyn, výtěhu a případně i šulec bez ohledu na věk, zásluhy i postavení a i řediny toho, kdo se tomu či onomu nadšenci nezdá, že dost pilné pracuje na národa roli dědičné.

Žijeme tedy ve dnech módy „drobné národní práce“, k níž jest nejčilejším a nejmočnějším hybným živlem v národě dnes hoán bez ohledu především každý, kdo své zásluhy hluché nevytrahuje a kdo má za to, že u svého verpánku pilně ševcůjící a rodinnou svou poctivě živící mistr obuvník není o nic špatnějším vlastencem, než-li tím a oním místním tiskem zbožňovaný výtečník, který ovšem právem za své vlastenectví bere příslušné diety neb alespoň presenční marky.

Každého pokroku milovného člověka musí tato péče naší mládeže těšiti a s radostí nutno ji vítati, pokud meze slušnosti a příslušnosti nepřebíhá.

Avšak při tom třeba také přihlídnouti, zdaž oni činitelové, kteří urvu ve zracích bližního viří, nemají před zraky svými celá břevna

A věru nebylo by od místa, aby některý náš statistik nebo národní hospodář v záležitosti této drobet světlá podal a ukázal, jak o drobnou národní práci jiných pečující naše akademická mládež koná svou povinnost vůči národu, rodičům a svému poslání a povolání především sama. Bylo by záložnou nahlédnouti a přinejmenším přihlídnouti, zdaž páni nemetou před cizími prahy, ze samého vlastenectví na své vlastní zapomínajíce.

Jak se zdá, došlo by se zde ke zpropadené smutným správám o drobné národní práci našeho studentstva, jehož jistá část osobuje si dnes mravokárný diktát v národě.

Ovšem vejece bývá obvyčejně moudřejší než-li slepice a proto neškodilo by bližší přihlídnouti k té moudrosti našeho pokrokumilovného panstva.

Nesmelo by se tak státi k nějakému snad jeho zlehčení, ale pouze pro vlastenecké zjištění fakta, že především naše akademická mládež ve

značném svém zlomku nřkoná svých ani vlasteneckých, ani sociálních povinností!

Nechceme to probílašovati za doslovnou pravdu, ale pramenů toho bližší lidé s určitostí tvrdí, že neméně než-li 46 procent naší akademické mládeže přednervzatého svého cíle nedochází, a to proto, že buď žádných zkoušek pro jiné starosti nedělá, anebo že z vysokých studií vůbec sběhne. Vypráví se ku př. také, že od r. 1883., kdy česká universita byla zařizena, přes 1000 mediků na ní zapsaných zmizelo, aniž by doktorátu dosáhlo.

A žalostný úkaz ten, o němž se šifiti nechceme, jeví se při všech takřka světáckých odvětvích vysokého učení.

Je to k pláči, co nadějí, co talentů, co schopnosti u nás hyne a co tak výborných lidí a národního majetku na zmar přichází.

A proč?

Protože u nás, jak si studentstvo dneš přejí, není dostatečně hoiiná kontrola zdaž každý příslušník mu drobnou národní práci koná. Kdyby naše inteligence přísně přihlížela, zdaž její dorost v čas a pilně svá kolloquia, své zkoušky a svá rigorosa koná nebylo by k tomu došlo, že dnes v zemích českých buď bloudí nebo v nepoměrném zaměstnání chudou skýva chleba si „vypisují“ celé tisíce zklamanych a zmařených existencí — — —

Oblédai se každý kolem sebe, ovšem ne proto, aby taková ubožáci měli chvilu tak dost bořkého života ještě více ztřeštěnou, ale proto, aby konečně ozval se u nás hlas a sice kategoricky rozhodný hlas: každý konej především drobnou národní práci na záboně vlastním! a aby se k tomu především při vysoce vzdělané inteligenci přísně přihlíželo.

Vždyť i pěvec „Kosmických písní“ volá a napomíná:

„Přiblížej každý k vlastnímu vždy jádru,
když budem všichni z křemehe,
bude celý národ z kvádrů!“

Nuže, čas a zkušenosti kážou, aby především nejprvnější vrstva, smetana naší národní společnosti vlastní svědomí zpytovala a aby místo starosti o jiné, hleděla sama přímo k tomu, aby svým povinností dostála.

Jest to směsné přímo, když naše akademické panstvo pouští se v luštění dalekých ho otázek, když chce mluvit ve věcech, kde ho nikdo neposlouchá a když při tom samo o sebe nedbá.

Není komičtějšího zjevu nad to, jako když páni rokují o sociálním a hmotném postavení služek a sluhů, když se tváří, jako by studovaným lidem zlato a kapes kapalo a tu máš, najednou čteme, že doktor medicíny hledá se za 400 zl.

příbuzným neveliký odkaz peněžitý, vrátil se do svého rodiště. Příčinouval se a tak bylo mu možno z peněz odkazu i ušetřených koupiti si bývalou pazdernu. Pak žil, jak vyličeno. Život jeho postupovala přičinlivost a oddanost k těm, kteří jej měli rádi tak, jak byl a přáli mu, pak jeho nadšená zbožnost a až dětinsky tklivá přítulnost k té Praze stověžaté, k minulosti národa, k památkám jeho a vřelý cit lásky k vlasti všekteré. Byli lidé, kteří se nad ním pozastavovali, vytýkali mu to neb ono, některým byla nepohodlnou, jak víme, jeho zbožnost, ano našli se i ti, kteří jej odsuzovali, že si knih všímá, to prý o takové lidi není, a ovšem pro takové a podobné útržky býval Podvinec ostýchavým a uzavřeným, ale když tak našel duši, která ho vyslechla, která ho povzbudila — oh to nebyl ostýchavý a uzavřený člověk, to byl tak, jakoby se v něho všechno to, o čem vyprávěl, přímo vtělilo. Povídalo se ve Vohrádce, že prý kolikrát přišli páni z městečka do Podvinec chaloupky a že i oni nemohli se dost toho prostého muže naposlouchat. Tak nedivno, že i ty pouté jeho, pořádané k sv. Janu do Prahy, staly se přitažlivými.

Ty pouté svatojánské! Ty pouté mají vůbec, zejména v dějinách probuzení národa veliký význam, neboť tenkrát, když po Praze se roznášely jen cizí zvuky, vnášeli sem poutníci venkovští české slovo, českou píseň, tak že ta stará, cigotou prosáklá Praha jakoby omládlá. A měly svůj veliký

ročního platu a to na rok prozatímne, že suplentu ze tří předmětů zkoušenému slibuje se 600 zl. a že doktor práv nabízí se zadarmo anebo za blůdačský plat za koncipienta.

Moudrému napověz! Není zajiště potřebí žádných dlouhých výkladů, aby se stalo u nás všeobecným požadavkem, aby především studující mládež, v níž jsou obrovské sumy národního jmění uloženy, v níž naděje celých rodin a celého národa spočívají, sama nad sebou se nezapomínala tak, že z ní skoro polovice stává se mimoděk nešťastným proletářem, kloučím sobě samému a nenávidícím vše ostatní.

Proto drobná národní práce budiž u nás přísně žádána jako projev vlastenectví především také na naší studující mládeži a nebudiž z ní nikdo připuštěn ku kritice jiných, kdo především sám svých povinností, jež mu rodiče, národ i vlastní budoucnost ukládají, řádně nevykoná a neprovedl.

Tím bude u nás mnoho bíd, mnoho rodinných tragedií, mnoho slz ušetřeno a mládež opět se octne na té růži květů plné půdě, která ji sluší a náleží.

Proto třeba radostně hlas ze středu jejího zněti a pilně konání drobné národní práce vyžaduje jen vítati. Snad volání to bude šťastným východištěm z toho nešťastného bludiště, jež tisíce drazé vychovaných, schopných lidí nám již pobltilo, zničilo, zklamalo a rodiny jejich na dosmrťi zaimoutilo a mnohdy ožebračilo.

A bludištěm tím jest hlavně všetečné, nečasné se pletení v cizí záležitosti, anaha po rozhodování ve věcech, jež mohou vyříditi jen ti, kdo něčím jsou a nikdy však ti, kdo teprve něčím býti mají.

Nuž tedy platíž obecně především oproti studující mládeži přísné žádání, aby drobnou národní práci, své zkoušky konala a tím vlastní a národu svému zatím do svého úplného vyspění sloužila a tak ho milovala, aby každý z ní hleděl dojiti tam, kam po maturitě dojiti se rozhodl a kde by ho jeho draží rádi viděli, aby naklad a starosti jejich pehyly penízem marně vyhozeným a on sám člověkem zmařeným, ostatním lidem jen za překadlo sloužícím.

Doufáme, že se o statistiku drobné práce naší akademické mládeže někdo třeba z její středu postará, abychom celkem viděli, jak prospívá, jak své povinnosti koná a jak se k vážnému působení života svého připravuje.

Přiblížej každý k vlastnímu vždy jádru!

význam i potom a mají i dosud, neboť vedly a vedou k společnému příslutí všech k matce měst Praze. Je v nich mnoho a mnoho povznášejícího! Podvinec začal ty hromadné pouté tak v letech čtyřicátých. A nebylo ve Vohrádce a okolí, kdo by s ním aspoň jednou neputoval. A účastníci rádi vypravují, jak vždy okřáli! Podvinec procházel se svým houfem všechna větší města, zastavoval se v čelnějších chrámech, o každém něco pamětihodného věděl a vypravují, jak leskly se mu oči, když konečně doputovali až na návrší, z něhož bylo viděti Prahu, když ji tu maticku svému houfu ukazoval. A dokládával: „A což až po pobožnosti! To, lidičky, na Vyšehrad, na Vyšehrad! Tam odtud to je Praha, to je Praha!“ A pak na tom Vyšehradě, když přímo před zvuky všech ve svitu slunce ranního zaleskly se celé velebné královské Hradčany, to býval prý, pane, „vejklaď!“ Podvinec ukazoval jednotlivé budovy. „Ten chrám, to je svatovítský chrám, nejhlavnější svatyně českého národa. Tam odpočívají králové čeští, tam spí Karel, utec vlasti. Ten chrám mnoho přestál, ale stojí tu veliký, vznešený, co znak české síly! Byl Bedřich Prus u Prahy, chtěl ho zničit! Dvaadvacet tisíc bomb, poslouchejte, hozeno na Hradčany! Chrám tento kolikrát hořel, ale oheň byl vždy uhasen. Nezničil Bedřich chrám a řekl: „Neměl jsem moc zničit Hradčany, nepovalil jsem chrám Čechů, teď věřím, že i Čechy nepovalím.“ A tak to šlo dále, až všechny vybědli

FEUILLETON.

Vohrádecký „Pražák“.

Napsal František Jiří Košťál.

(Dokončení.)

Vysvětlení podali ovšem ti, kteří znali jeho dětinství. Podvinec Jan Václav byl rodem z Vohrádky, syn rodičů prachudých. Byli v podruží. Jan záhy osirel. Starosta obce si tehdy vzpomněl, že jeden vzdálený Janův příbuzný je učitelem v dědině v podhoří Krkonos. Dopsal tam, neujal-li by se též sirotka. Příbuzný učitel tak učinil. Vzal si hocha k výpomoci při domácí práci. Chlapec ovšem musel pracovati, ale měl příležitost si leccos přečísti. A když mu nestačily knihy ze školy, farář tamní, upřímný Čech a horlil pro minulost národa a jeho práva, rád půjčoval ze své knihovny. A oba, jak farář tak i učitel, vypravovali rádi hochu, s rozechvěním je poslouchajícímu, o všem, co k uvědomění národnímu směřovalo a je pozvášelo. Jan za takto příznivých poměrů dospíval ze tělesné i duševně. Slova a čtení knih jeho příznivců, to vrylo se mu v mysl, srdce a utkvělo zde na dobro. Neštěstím bylo pro Jana Podvince, že oba jeho příznivci byli již věku pokročilého. Brzy odebrali se jeden po druhém na věčnost. Podvinec zdědiv po faráři něco knih a po svém

Časové politické rozmluvy.

(Původní správa zvláštního spravodaje „Obnovy“.)

II.

K. Z Prahy, 28. března.

První má rozmluva došla v politických kruzích zdejších velkého povážlivosti. Doufám, že neméně pozornost vzbudí dnešní druhý projev, k němuž se mně týž politik dnes ohotně uvolil a jenž za dnešních poměrů mohl by pro vynikající politické činitele býti směrodatným. Průběh rozmluvy dnešní byl následující:

Otázka: Zvítězí-li při nastávajících volbách na celé čáře Mladočeši, nebude-li tím ohrožena česká většina na českém sněmě?

Odpověď: Já musím odpověděti, že vlastně české většiny na sněmu již teď nebylo. Byl jakýsi přátelský poměr mezi velkostatkářským a staročeským klubem a velkostatkáři v mnohých věcech jevíli uznání hodnou ochotu, podporovati naše národní požadavky. Ale přece se stalo, že leckdy, a to ve věcech důležitých, jako na př. v otázce volebního okresu teplického velkostatkáři s Němci společně hlasovali proti Čechům spojeným. Avšak mnohem častěji se stalo, že velkostatkáři svorně s Čechy hlasovali.

Jako poslanec národní musím si ovšem přát, aby velkostatkáři větší důraznost v podporování našich snah národních a státoprávních jevíli, ale nicméně rozvášněný politik i té podpory, kterou nám velkostatkáři v mnohých otázkách poskytovali, musí si vážit. Kdyby Mladočeši při volbách na celé čáře zvítězili, bylo by to dle mého mínění velikou pohromou národní. Jako Mladočeši jsou tím vinní, že se koalice na říšské radě utvořila proti nám, tak by i na sněmu koalice protičeská se objevila. Já ovšem jsem přesvědčen, že by mnozí vynikající velkostatkáři, kteří mají pro český národ velry cit, nechtěli míti en činiti s tou koalici. Odautopili by rozmrzeli z politického jeviště a stal by se pak bezpochyby kompromis s německými velkostatkáři ústavovými, o který již teď pokusy byly činěny, ale prozatím bez výsledku.

Otázka: Jak se zdá, pokládáte to za chybu Mladočechů, že nehledí jakéhosi sblížení s velkostatkáři docílit.

Odpověď: Rozhodně za velikou a osudnou chybu mladočeskou to pokládám, že Mladočeši svým počínáním šlechtu odpuzují od sebe. Odpuzují ji od sebe nejen svými často neurvalými útoky, které ve sněmu i v žurnálech i ve schůzích politických na ni činí, nýbrž také tím, že jsou Mladočeši fakticky ve spojení politickém se stranou pokrokovou. A to přece nemůže žádný spravedlivě soudící člověk od šlechty naší žádati, aby pěstovala styky se živly takovými, v jejich středu se nalézá Omladina! Ať protestují Mladočeši sebe úlovněji proti tomu, že odpovědnost za skutky Omladiny jim se přičítá — fakticky aspoň část této odpovědnosti musí nésti, poněvadž Omladina jest jen důsledkem, ovšem krajním důsledkem mladočeského hnutí a poněvadž Mladočeši nemají dosti mužné odvahy, aby se veřejně, počtve a otevřeně Omladinu zřekli! Ostatně žádám, abyste také toto s rozmluvy naší, kterou jak jste mi řekl, chcete uveřejnit, sdělili veřejnosti: Já se tomu velmi divím, že strana, která se nazývá svobodomyšlnou, jenom pro sebe svobodomyšlnost žádá. Já myslím, že pravá a skutečná svobodomyšlnost musí také jiným stranám, které jiné stanovisko dle svého přesvědčení zaujímají, svobodu a volnost v projevování a hájení tohoto stanoviska přát. Rozhodnutí o tom, které stanovisko je lepší, má se přenechat obecnému soudu. Ale vystupovati s terrorismem žurnalistickým nebo parlamentárním a se sponou nadávek proti konservativnímu směru šlechty —

do svatyně vysehradské, kde modlil se se svými „za Boží požehnání celému českému království.“

A tak to bývalo rok co rok přes padesát let. Podvinec stárnul, více a více chýlil se k zemi, ale svatojánská pouť ho vždy vzbudila, pod vlivem té touhy „do Prahy, do Prahy!“ vždy omládal, byl jakoby osvěžen. A kdyby snad měl sám jíti, šel by, putoval by beze smutku, ale s veselím a touhou. Jen že ho ovšem Vohrádečtí a poutníci z okolí samotného nenechali. Říkali: „Musíme s našim „Pražákem“ dokud ho máme, kdo, kdo potom nás tak bude zvat, tak vykládat a kdo se s námi pak tak pěkně pomodlí?“

A měl Podvinec vždy svůj bouf až do poslečka.

Sám z Vohrádky byl v Praze jenom dvakrát. A z té dvojí cesty vane taková milá, a jak již vůbec naznačeno, dětská přítulnost k té jeho „matičce“, že to stojí za poslech.

Poprvé to bylo roku osmačtyřicátého. Známe ten rok pohnutí všeobecného. I na venkově zřizovány gardy. Podvinec byl první, který se z Vohrádky přidal ke gardě v městečku. A najednou přišla zpráva: „S Prahou je zle!“ A volalo se: „Na pomoc, na pomoc Praze!“ Podvinec přiběhl k večeru z městečka všecek rozrušen. U večer ještě na návsi rozkládal o vlastenecké povinnosti ku Praze. Pak dělal přípravy, jakoby se někam

to že má býti svobodomyšlné? Tomu nevěřím. Takové spílání zdá se mi býti spíše doznáním vlastní slabosti. Pánové svobodomyšlní myslí, že musí hrubých zbraní užití proti konservativnímu směru!

Otázka: Dojdou-li k trvalému sloučení Mladočechů s frakcí pokrokovou, nebylo by radno dle podnětu hr. Harracha pomýšlet na vytvoření nové konservativní strany, která by ve shodě s historickou šlechtou a za součinnosti katolického duchovenstva pracovala ke zdravé, rozumné obraně našeho rozbáraného života veřejného?

Odpověď: To jest otázka velmi nesnadná a když dnes odpověď dám, vyhražuji si výslovně další uvažování a dám rozhodnější odpověď jindy. Především musím se však tazati, zdali mluvíte utvoření nové konservativní strany před volbami aneb po výsledku voleb do sněmu.

Otázka: Otázka má měla ten smysl, zdali by se na utvoření nové konservativní strany nemělo pomýšlet před volbami, když by totiž již před volbami bylo pravděpodobno, že staročeská strana podlehne na celé čáře straně mladočeské spojené s pokrokovou.

Odpověď: Kdyby bylo pravděpodobno, že staročeská strana posavadní při volbách v značném počtu okresů volebních může zvítěziti, neradil bych k utvoření nové strany konservativní, poněvadž by svolenci strany staročeské beztoho konservativní úkol plnili a poněvadž by nebylo radno ally rozptýlit.

Ale ovšem, jaké jsou poměry v tomto okamžiku, nemám naději, že by posavadní staročeská strana mohla značnějších úspěchů dobytí. Snad se to podaří ve 4 nebo 5 nebo 6 okresech volebních, ale takový skrovný úspěch nestojí za řeč. Já myslím prozatím — ale vyhražuji si opět výslovně určitého mínění pro pozdější dobu — že by radno bylo již před volbami, až budou poměry blíže známy, pomýšlet na utvoření nové konservativní strany, která by, jak pravíte, byla ve shodě s historickou šlechtou a s katolickým duchovenstvem. — Stýkám se často se zástupci lidu českého a seznal jsem, že protržení rovného práva obou národností, které dle doznání samého dra. Matuše ve videnských punktaech vzhledem k organizaci vnitřního zemského soudu obaženo jest, není zapomenuto.

Bylo by však velmi osudné, kdyby při volbách nastávajících spolu se staročeskou stranou měla také konservativní idea v našem národě na celé čáře býti poražena. Každý myslící politik musí uvažovati, jak by taková pohroma, kterou přímo za národní katastrofu pokládám, mohla býti odvrácena. Kdyby se utvořila konservativní strana národní, jejíž kádry by ovšem s nynější staročeské strany se utvořiti musily a která by od historické šlechty a od našeho duchovenstva byla podporována, zajistě by i mnozí umírnění muži, kterým je nyní ve spojeném táboře mladočeském a pokrokařském velmi nevolno, k této straně se přidali. Mohl bych se své zkušenosti jmenovati mnohá jména takových nucených Mladočechů, kteří však k staročeské straně živou mocí přistoupili nechtějí, ale k nové straně národní by hned přistoupili. Velmi vděčný úkol by se při tom našim velkostatkářům naskytoval, kdyby na výši situace stáli. Snad ještě nikdy pro naši historickou šlechtu nebyla tak příznivá příležitost, sjednati si velmi závažné a imponující postavení v našem národě, jako teď, kdyby totiž se horlivě akce ujala a k utvoření takové konservativní strany přispěla. Kdyby takto šlechta přispěla k tomu, aby český národ z té nynější bídy vyvázl, získala by si zajistě trvalou zásluhu a spolu také vděčnost našeho národa.

Tím zakončil můj dnešní rozhovor.

chystal. Časné s rána rozespával se před křížem a pak doběhnul k chaloupce, vyvěkl ze dvorku trakař, na němž měl cosi naloženého a obaleného rezným plátnem a ujížděl k městečku — sám jediný. Těm, kterým večera tak mluvil, rozleželo se asi v hlavě, anebo je nechtěly ženy pustiti. V městečku přidal se Podvinec k několika odvážnějším gardistům. Co to vezeš, ptali se ho. „Jistě rána,“ odpovídal Podvinec úsečně a rozrušen. Když oddělen rezný obal, viděli všichni starý „kus“, z jakých se za starodávna střílávalo. A Podvinec nadšen vykládal: „Dědictví, dědictví po přibuzném učiteli, byl milovník starých věcí, vynášel to na starém hrade — vykládal mi o tom, co to dalo práce, než to očistil — a jak z toho i střílel — a poslouchajte, vyzkoušená věc — jistě rána.“ — Pak jel s trakařem za gardou.

Jak to s těmi gardami dopadlo, je známo. Nebude však známo, že, když jedna tlupa po druhé šmahem se vracela — Podvinec vrátil se nechtěl. Povídal se, Praze že je každá pomoc marná, ale on chtěl, chtěl viděti tu máti měst, jak po dnech bouře vypadá. Hemžilo se všude vojsko, ale neúhledného venkovana, vezoucího cos jako v pytlí, si nikdo nevěřil. Přivezl Podvinec svůj „kus“ Praze na pomoc až do středu Prahy.

Potom byl, když domů se vrátil, ve vyšetřování a několikrát k zodpovídání volán, ale když vše vysvětleno, brzo mu dali pokoje.

Pražská kronika.

— a. V Praze, 28. března. (Př. dopis.)

(Ruch mezi živnostnictvem. — Úředníci na radnici. — Divadlo Vinohradské. — Žižkovský radkál. — M. Pospíšilova.)

Mezi řemeslnictvem a živnostnictvem rodmýchává se zvláštní obrozující život. Přičinou jeho jsou ty nad vše zdárné výsledky politické akce mladočeských zástupců. Dnes jest ovšem modou, aby byl každý mladočechem, nechce-li už býti dokonce pokrokatem, poněvadž pohtíchu u nás velmi rychle nabývají půdy proudy měnivá, jímž většina vždy snadně podlehá, ne snad z přesvědčení, ale z toho jediného důvodu, aby se o ní nesteklo, že je zpátečnická. Když však prohlédne, jako nyní prohlédá živnostnictvo, tu sezná, co se jí slibovalo a co ve skutečnosti obdržela. Ruch mezi řemeslnictvem povstal v Praze a šířil jej několik živnostníků, kteří na počátcích rozkvětu éry mladočeské stáli v první její řadě. Mladočeský orgán s posměchem hledí na počínání oněch mužů, leč nám se nezdá akce ta nezdravou. Oni mužové znají velmi dobře mladočeské slabosti a bylo by jen ku prospěchu řemeslnictva, kdyby v čas na klamy, s jakými si strana mladočeská s řemeslnictvem zahrává, upozornili. Hlavní zřetel tato frakce obrátila k paušálnímu rozdělování mandátů do sněmů. Živnostnictvu, jehož je největší počet, diktuje se kandidát bez ohledu na to, je-li schopný či nic. A takovým způsobem dostali se do reprezentace mladočeské samé nuly. Pan Sedmidubský, který zajistě úmysl svůj provede s jeho věrnými věc mladočeskou neporazí, ale navrát do toho korábu slibů notnou díru, takže se přece mnohý plavčík utopí. Uspořádal již dvě schůze a jak se dovidáme, pořádati bude i další schůze, na nichž vždy jednáno býti má o organizaci řemeslnictva bez závislosti na politických stranách. Frakce ta chce nastoupiti jakýsi přibližný program Alfonse Št. státního. Zbožňovaný a patentovaný orgán mladočeský má prozatím pro akci tu jen pohrdlivý úsměv, známe však již dobře smýšlení různých živnostníků a vidíme, že s pohrdlivým úsměvem tím nesouhlasí.

Úřednictvo na Staroměstské radnici si šeptá... Dosud potíchu rozmlouvá o nadělení městských pánů radů a obecních starších, jímž má se dodati úřednictvu kvinkvenálních přídavek. Úřednictvo již nyní projevuje svou nespokojenost nad jednotlivými rozhodnutími v tomto směru a poznává též, že liberální a svobodomyšlná minorita mladočeská na radnici zastoupená ve skutečích svých není taková, jaká světu na odiv se stavěla. Pro úřednictvo dosud jednala jen řečmi, skutkem nikoliv. Sbor válečných otců města má nyní rozhodnutí o dvou otázkách úřednictva se týkajících, se zvědavostí očekává každý ty konce.)

Vinohradské divadlo stáhne na úbytě. Zdá se, že je nevlétí ani fiditel Stoký ani jeho dramaturg p. Jan Ladecký. „Česká Stráž“ pojednávajíc v minulém čísle svém o divadle Vinohradském napsala, že by divadlo mělo zapotřebí nějakého dramaturga! A pan Ladecký nezapomněl? Jeho činnost u Vinohradské arény (prý, jak se hlásalo, „druhého pražského českého divadla“) jest tak úspěšná, že bystrý divadelní recensent ji ani neznámená? Divadlo prý netáhne-pro neurovaný svůj repertoir. Ať pan dramaturg se vzhopí a dá provést všech svých 12 odmrštěných kusů dramaturgem Národního divadla Stroupežnickým, pak uvidí on i fiditel, jak bude kasa nabita! Ostatně myslíme, že o divadle Vinohradském mnoho hluku se nadělalo pro nic za nic. Místnost taková postačila by pro obec s několika tisíci obyvatel, ale nikoliv pro Král. Vinohrady. Vina sklamaní musí se přičítati též poněkud na vrub fanfárám vytr-

A podruhé byl Podvinec v Praze sám, ten krátce už ve svém životě vůbec naposledy, když přišli ti smutní dnové 2. a 5. září 1890. Vlak víme, jak šly smutné zprávy po Čechách, že Praha je oblita proudem vod a že věkovitý kamenný most Karlův, tento nerozborný, jak se zdálo, památník dávných dob, se sřítí. Když ta zpráva do Vohrádky přišla, Podvinec, ted již šedovlasý, lety ještě více k zemi sehnutý starec, byl chvilí jakoby ho podrazil. Ztrnul. Po chvíli teprve se vzpamatoval a dal se do pláče. „Karlův most pryč — socha svatojánská snad pohtěbná i s tím obrem kamenným — tou stavbou přepevnou, toho všemu národu milého mostu! Když toho obra to povolilo — pak co bude z ostatních staveb, co z celé Prahy?“ šeptal si a slzy mu stály v očích.

Na druhý den časné ráno poznali Vohrádečtí podle znění zvonku, že si asi Podvinec na zvonění zase sjednal. „Že ho ta zpráva rozrazil,“ mínili; „prosim vás, je starý, tak k té Praze lnul, zastesklo se mu.“ a myslili, že Podvinec jistě a to pádem leží.

Ale milý Podvinec byl ještě před slunce východem zase na cestě a nutil ty staré noby své ku Praze. Když se vrátil, vyprávěl chvillemi o veskeré té spouště s pláčem a jen jedno bylo mu v tom bolu útechou, že nepovalen světec Jan Nepomucký, jeho patron, patron vlasti.

bovaným do světa o „Národním domě.“ Při otevření jeho mluvil největší státník český dr. Herold slavnostní řeč, jistý člen spolku českých spisovatelů „Máj“ napal k zábavě na to pořádané proslov a za pět roků, ne-li ještě dříve, oslavovati se bude jubileum trvání Národního domu jako jinde oslavili jubileum pětiletého trvání obecní stříkačky. Už se toho ani nemůžeme dočkat! Slavnost nevidaná, proslovy, slavnostní řeč radikální a poslavnosí řekne druhé město v Čechách dle velikosti, Žižkov: dosti jsem se již na tebe, okrese Vinohradský naplatil, chci mít také já něco pro sebe. Žižkov domáhá se totiž: zřízení zastupitelského okresu, okresního hejtmanského, střední školy reálné neb gymnasiální — a zatím nedostává neustále nic. — Radikál a člen městského zastupitelstva Žižkovského p. Karásek, interpeloval ve schůzi zastupitelstva starostu p. Fr. Bláhu, je-li pravda, že účastnil se slavnosti v místodržitelství hr. Fr. Thuna. Starosta krátce odpověděl p. Karáskovi, že mu do toho nic není. Týž radikál podal návrh v zastupitelstvu, aby Svatopluk Čech jmenován byl čestným měšťanem Žižkovským. Návrh byl dostatečně podporován (17 členy zastupitelstva) a odkázán radě městské. V král. hlav. městě Praze proslavil se p. dr. V. Škarda, na Žižkově ko legu jeho v radikalismu p. Karásek. Nepoše Svatopluk Čech městské radě Žižkovské opět předem svou resignaci na 50 kr. kolku? . . .

Mařenka Pospischilova vystoupí tedy přece na Nár. divadle. Hry a duj k oslavě její zvoleny jsou takto: 1. dubna „Fedora“ od V. Sardoua, 22. dubna Sudermannův „Domov“, 25. dubna Wibrandtova „Aria a Messalina“, 27. dubna Vrchlického „Noc na Karlštejně“, 2. května „Frou-Frou“ Meilhaca a Halévya.

Co týden dal.

(Politicko-socialní rozhledy.)

Zemské volby do sněmu království českého budí již nyní zájem všeobecný. Také strana staročeská hotoví se k volebnímu zápasu. Český klub v Praze konal minulou neděli valnou schůzi, v níž dr. Šolc vzhledem ku přístupu volebám prohlásil: „Se vším úsilím pomoci organizace na venkově i v Praze musíme se snažiti o to, aby naše država nejen zůstala nezkrácena, ale i pokud možno, se rozmnožila. Požadavky, které klademe, jsou dosti skromné. Máme na sněmu 32 mandátů i je zajisté povinností naší, a bychom se snažili tyto mandáty zachovati. Vždyť při předešlých volbách do říšské rady obdržela strana naše 40 procent hlasů. Strana, která reprezentuje 40 procent, má budoucnost, jest potřebí jen, aby si vědoma byla úkolu, který v národě plní.“ Při volbě nového výboru byl za starostu klubu zvolen dr. Šolc, do výboru zvolen také dr. Bedř. kn. Schwarzenberg.

O berní opravě vleče se na říšské radě rokování loudavě dál. Do velkonočních svátků bude sotva projednána první část daní výdělková. Jednání toto přerušeno bylo nyní debatoou o dalším prozatímném rozpočtu.

V církevně-politickém boji utrpěla uberská vláda Bányfyho nenadálou porážku. Při jednání o zbývajících církevně-politických předloách zamítla sněmovna magnátův ustanovení vládní předlohy o bezvýznamu; změněná předloha byla pak minulou sobotu přijata. Ale za to byla pak 118 proti 112 hlasům zamítnuta další předloha o vyznání židovském. Je tedy Bányfy dnes tam, kde byl před rokem Wekerle — na holičkách.

Podtatranské město Nitra bylo nyní jmenováno ve všech novinách. V tamnějším okrese volebním byla totiž katolická oposice všemožnými

Potom přišel sychravý podzim, zima — a o Podvincovi se povídalo, že schází, pokašlává a ztrácí se včelíhledě.

„Jara nedočká,“ říkali lidé. „Ta cesta jeho poslední mu asi dodala.“

Ale dočkal se jara. Ve svatojánský den roku 1891 skončil tiše, odevzdaně, s úsměvem na rtech svých. Nedočkal se toho, aby v ten rok o pouť svatojánské mohl pomodliti se za tu vlast svou tam ve svatyních pražských, za tu vlast a národ svůj, jenž v tom roku zahajoval den vítězných příčinlivosti, práce a důmyslu svého, ale dočkal se aspoň dne blahostného pro veškerý národ náš — a úsměv té blahosti obestřel tvář ve skonu posledním, když duše jeho ubírala se na pouť nejdlejší, k těm výšinám, kam tak často a rád své vzdechy a prosby vysýlal. — — —

Podal jsem tuto několik črt ze života prostého českého člověka. A naznačil jsem, proč měli ho mnozí rádi a proč někteří našli pro něho také i svůj úsměšek. Miním, že dobře by bylo, kdyby měl každý český člověk u nás tolik vřelého citu pro tu máti českých měst a ovšem tím pro vlast celou, jako ho měl tolik a tolik ten — „modlitbičkář“, jehož lidé dobře smýšlející nazývali „Vohradským Pražákem“.

násilnostmi odpuzena od voleb a za zvoleného poslance prohlášen vládní kandidát Látkocsy. Nitranské ukrutnosti byly však vzaty na přetles ve sněmovně a vláda se přece trochu zastýděla, její kandidát vzdal se nitranského mandátu.

Kolem Bismarka točí se nyní celý německý svět. Osmdesáté narozeniny bývalého kancléře vyvolaly již celou řadu demonstrací. Na říšském sněmě německém byl 163 proti 146 hlasům zamítnut návrh, aby sněm dne 1. dubna Bismarkovi blahopřál. Usnesení toto potněvalo císaře Viléma, jenž hned Bismarkovi telegraficky sdělil „své nehlubší rozhořčení nad uanesením říšského sněmu“. Očekává se nyní rozpustění sněmu. Císař Vilém za tím odebral se do Friedrichsruhe, kde sám Bismarkovi blahopřál jmenem armády.

Ve Španělsku sestavil nové ministerstvo Canovas de Castillo; bude to vláda konservativní, nynější sněmovna bude nejspíše rozpuštěna.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Jednota katolických tovaryšů měla v pondělí o 6. hod. ranní společnou sv. zpověď v chrámu P. Marie, načež vdp. dr. Ruth sloužil sv. mši v kapli sv. Josefa, kdež členové jednoty přistoupili ke sv. přijímání. — Dne 23. t. m. odp. přednášel v jednotě dp. Černý. Poslední konference konají se vždy v pondělí o 8. hod. večer ve spolkových místnostech.

Církevní missie ctih. O. Redemptoristů konati se budou v Novém Hradci Kr. od 31. t. m. do 9. dubna.

Hromada pomocníků při druhém živnost. společenstvu v Hradci Kr. konati bude v neděli, dne 7. dubna o 2. hod. odp. v místnostech živnostenského čtenářského jednoty řádnou valnou schůzi, v níž podány budou různé zprávy a provedeny volby funkcionářů. Členové zvou se k bojně účasti.

Jako dvě bílé vrány v černém hejne divných a jinačích kusů cizích zjevily se konečně tento týden na repertoaru v městském divadle Klieperové dva české kusy: Šubrtův „Jan Vřava“ sebran dne 24. t. m., Smetanova „Prodaná nevěsta“ hráti se má zítra. To naznamenáváme s povděkem, pro rozmanitou směs cizí je škoda místa v listě našem zrovna tak, jako — v českém divadle Klieperové.

Podpůrný spolek pro propuštění trestance koná dne 31. t. m. dopol. v zasedací síni krajského soudu valnou hromadu, při níž budou podány zprávy a projedná se změna stanov.

Veřejná zkouška žáků hospodářské školy zinní na Kuklenách konala se dne 28. t. m. dop. v místnostech školního domu za dost bojného účastenství.

Osobní. Ctihodná sestra Eudoxie Načtmanová, která po řadu let výdatně působila v Hradci Králové, odebrala se v těchto dnech do Kladsna, kde nastoupila místo učitelky na měšťan. dívčí škole. Odchazející byla jednou z nejschopnějších učitelky v našem městě, kdež zdárně vychovala mnoho bývalých žáčků svých; na novém působišti dodělá se zajisté neméně platných výsledků.

Mužský odbor Ústř. Matice školské v Hradci Králové koná v neděli, dne 31. března t. r. řádnou valnou hromadu v zasedací síni měst. rady. Program: 1. Zpráva jednatele, pokladníka a revisorů účtů. 2. Volba nových funkcionářů pro rok 1895. 3. Volné návrhy. K valné hromadě mají přístup všichni členové odboru, kteří přispívají 1 zlatým ročně do pokladny odboru. Valná hromada počne o 10. dopoledne.

Generální porota výstavy hospodářské, průmyslové a národopisné v Hradci Kr. v r. 1894 pořádané vyznamenala pp. Calvase Em., Dvořáčka Jos., Kecina Jos., Košťála Jos., Marii Sturmovou a Součku Jindř. čestnou medaili spolupracovníkem za ochotné obstarání prodeje vstupenek výstavních.

Pokroutky a pilulky. „Ci siamo e ci resteremo!“ (Zde jsme a zde zůstaneme!) — to pravil Viktor Emanuel při vstupu na Kapitol a my bychom už mohli říci něco podobného. Zde jsme a zůstaneme, vytrváme, vždyť už dues počítá se s námi všude. Kdo viděl ten bou a sbou po našem prvním čísle, nebude nám vykládati za neskromnost, když sami zmíníme se nejprv o této události nyní nejvíce a všeobecně přetřásané. Ať už a k vážnému povšimnutí míchá se také pouhá zvědavost, k opravdovému zájmu také trochu zloby, nám stačí, že bláznivá místní veřejnost rázem rozčeřila se pro nás. A na té pojednou pohutné hladině dělá se již kraly kolem nás, kruhy širší a širší, v nichž přibíjí vln odporých ztrácti se bude jako rmutná voda Orlice v širokém toku labském . . . Zpozorovali jsme při tom místním rozruchu již i trochu kalu a jakkoli nás malicherná zloba nijak neznepokojuje, zmiňujeme se v zájmu veřejném o té stinné stránce, kterou jsme ve společenském vystupování již viděli. Neať jistě ke cti nikomu, kdo nezná nebo nedbá příkazu společenské slušnosti a snažlivosti, která vyžaduje, aby každý tlumočil své přesvědčení způsobem vážným, aby ve veřejném životě slušně, čestně, mužně čelil odporci a nebrojil proti němu nezdrovotlivě,

přezdívaním, apšláním. To nejméně se sluší na lidi, kteří si přejí považování býti za vzdělané, a proto zcela taktně a slušně některým mladým, v Hradci se vzdělávajícím pádm, kteří společenský takt dost nezachovávají, radíme: Učte se slušnějším býti! . . . A ještě jiný zjev ukázal se nám, sotva jsme se přiblížili k světu. Dřív o Hradec nezavádil dlouho nikdo a teď najednou hned několik redakcí zahohelo láskou k Hradci. V Chru-dimi, Král. Dvoře a jinde krmí nyní redaktori své nebohé čtenáře stále jen bradeckými — fízky. Řežou totiž ti jejich hradečtí dopisovatelé do všebo a kdežto dříve po celý čas v městě našem sami nenapravovali, nezlepšovali nic, teď náhle tu vidí samou špatnost, z čistě lásky k Hradci dělají mu jinde nečistou ostudu. Politický spolek, obecní zastupitelstvo, starostové z okolí, spolky mužské i ženské, lidé velcí i malí, každý a všichni jsou a ještě prý budou bití, všechno napofád bude seřezáno. Snělli ti harcovníci mají dle toho kuráže dost, jen že je při tom jeden velký háček: pokrokoví hlasatelé rozbroje totiž brojí ve zbroji prastaré — řízní ti bojovníci jsou zakukleni, jsou v úkrytu, jsou to rytíři boz bázně a jména! Když sami tak zatracují vše staré, proč nebojují po novém způsobu, s otevřeným hledím? . . . Ale to jsou jen tak vedlejší přehánky, které se k nám dostavily s jarem. A jaro přinese nám ještě jiných novinek dost. Především cílý stavební ruch, jenž na troskách hradeb zbuduje té naší zakleté princezně bradecké nové paláce, s rozvojem dostaví se volnost, s čerstvým vzduchem svěžest, s rozkvětem lepší poměry vezdejší. Jen aby všebo v naší metropoli českého východu nebylo vykořisťováno proti nám. Právě tento týden máme tu vážné napomenutí. Na velkém náměstí je pojednou zavřen velký závod české firmy Em. Marba — český závod padá a zatím všude po Hradci rozšířují a množí se firmy německé . . . Tot povážlivý zjev, toť pro české obchodníky a živnostníky v Hradci pilulka přehorká — kde na to vzíti honem pokroutku nějakou? Začal jsem slovy prvního krále italského, koním beslem čelného politika českého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy!“ . . .

V záležitosti Suchodolu počne dne 5. dubna u krajského soudu v Hradci Králové přelčení proti Kristině Ringlové a asi 13 jejím obžalovaným, kteří v Suchodole protivili se četnictvu. Přelčení potrvá několik dní.

Dopisy.

Z České Skalice, 26. března. Včelařský spolek pro okres česko-skalsický konal první valnou hromadu dne 23. března odpoledne v hostinci paní Bartoníčkové v České Skalici. Po zpráve prozatímního jednatele p. Rolčíka vykonána volba definitivního výboru. Za předsedu zvolen vdp. Fr. Pečka, bisk. vik. sekretář a farář v České Skalici. Za místopředsedu p. Šiehan, rolník z Jesenice a za jednatele p. Rolčík, říd. učitel v Třebošově, za pokladníka p. Honzu, měšťan a obchodník v Č. Skalici. Do výboru zvoleni pánové: Foreth z České Skalice, Špatenka z Chlístova, Rydl ze Zernova, Kabrle ze Svinišťan a Horák ze Světlé. Spolek čítá 52 členy. Roční příspěvek obnáší 1 zl., zacež dostávají členové časopis „Český Včelař.“ Spolek jest členem zemského ústředního spolku včelařského pro království české v Praze.

Z Kutné Hory. Za předsednictví dra. V. Bruny ustavila se zde v posledních dnech „Jednota občanů kutnohorských,“ z jejíž svolání právě vyšlého vyjímáme tento povšimnutí hodný projev: „Majíce nezvratné přesvědčení, že víra a naboženství jsou základními kameny a nezbytnými oporami obč. státu a řádu společenských, budeme je chovati v uctivosti a proti tupení a snižování je hájiti. Také otázkami politickými, které mají význam aktuální a ráz všeobecný, chceme se zabývati a tím k rozšiřování správných názorů a vědomostí politických napomahati. Zvláštní péče důkladných porad a uvah předmětem chceme učiniti otázky sociální. Vycházejíce z toho názoru, že společenské řády od staletí utvořené beze škody a pohromy nezbytné pro všechny útvary, v nichž společnost lidská se soustřeďuje, rázem a najednou převráceny, neb jak tomu valná část lidí chce, rozvráceny býti nesmí, budeme se svědomitě a vytrvale o to snažiti, aby to, co dobrého v nich jest bylo zachováno a chráněno před rozvraty, co opravy potřebuje, aby bylo opraveno a zlepšeno a co jest, shnilého a spuchřelého, aby bylo vymytčeno, zkráceno a k nutnému, ale znenáhle mu obrození společenských řádů poradou a skutkem napomahati.“ Přejeme jednotě ve vážné práci bojný zdar.

Z Chlístu u Ledče. V Chlístu nedávno odbyvaly se volby obecní a o výsledku jejich jest záslužně podati zprávu, poněvadž jsou snad jediným zjevem v celém kraji našem, ba snad v celém českém království. Chlíst jest převážnou většinou katolický, z jino črů jest k volbě oprávněno pouze pět protestantů a jeden žid. A jaký byl výsledek letošní volby? Do devíticenného výboru obecního zvoleni byli čtyři protestanti, jeden žid a teprve ostatní čtyři místa nechali si katolíci pro sebe. K takto tomu není třeba žádných úvah připovíati.

Z Cerv. Pečce, 25. března. (S. Hruze atd. spolku „Svornosti.“) Dne 17. t. m. konal katol. spolek „Svornosti“ měsíční schůzi. Ač počasí nebylo příznivé, byla přece místní spolková přeplněna. Schůzi zahájil místopředseda, obč. stavitel p. Ant. Doujbal, h. pozdravem a sdělil zprávy spolkové. Na to ujal se slova milý náš předseda spolk. dp. Jan Žáruba, aby pojednal o otázce „Chlíst a náboženství.“ Ve své promyšlené, duchaplné řeči, která s velkou a

napjatou pozorlivostí sledována a četnými příklady ze života vzájemně oživena byla, vyvěřil poměr tento, začal byl bouřlivým potleskem odměněn. Stručný obsah této poučné přednášky jest: Dnešní doba nepravdu za pravdu prohlavši hledí ti, kteří se za moudré, pokročilé a osvědčené dle této moudrosti považují, neboť u nich skutečně ta nejvyšší pravda za lež se vydává, ta nejobtížnější pravda se nazývá. Pravda Boží tmou se jmenuje, lež dábelská světlem, život podle Boha spořádání zpátečnictvím, život bez Boha pokrokem. Tisk nevědecký v pravdě zrušuje a ohrazuje lidstvo. Žákna dostupuje takového vrcholu, že tiskem to nejvyšší, Bůh a náboženství se hanobí a lid o nejdražší pokles se připravuje. Ani Boha, ani pána, hlásají jedni a druhí náboženství je věcí soukromou. V podstatě jsou oba výroky stejné, nebo drží se zásady: „Nevěř a na náboženství nevědej.“ Kdo zapírá víru v Boha a potřebu náboženství, ten zapírá důstojnost lidskou. Nejpřednější dary, které povznášejí člověka nad zvíře jsou: rozum, svědomí a srdce. Tyto všechny vlastnosti zvěšují Boha a náboženství a všechny tři vedou k víře a náboženství. Rečník použítel na katolické spolky, které na základě náboženství a spravedlnosti se organizují a ukončil: Snaze katol. spolku žehnej Bůh! — Při volných návrzích rozproudil se čilý rozhovor, kterého zvláště účastnil se vdp. Ant. Dvořák, bisk. sekretář, jenž věnoval na pořízené praporek spolkového věští čásku penězitou; jeho příkladu hned následoval p. stavitel a dp. předseda i sebralo se přes dvacet zlatých. Členů má spolek nyní 110.

—oh. Z Chrudimi, 25. března. (Učitelství) Ústav pro ženské. Nejnovější událostí, o níž se vede stále čilý rozhovor, jest u nás, že pedagogium školských sester řádu sv. Františka stane se zde skutečností. Staro-čestní otcevé města (Mladoběží) posílají u nás do školy na skolenou buď do Vídně nebo do klášterů německých) domáhali se povolení pro ústav podobný polávaním žádostí i deputacemi po celé skoro dvě léta, ale olpovědi dostávalo se jim stále vyhýbavé, až nedávno překvapeni byli povolením, jehož dostalo se ne jim, ale ctihod. se stráž v Slatině, jež učinily návrh, že by ústav tento založily v městě našem. O přisvědčení vyžádání své žádosti věděly zajisté již před Vánocemi svátky, neboť přeložily tenkrát ústav se Slatinou k nám do dolních místností domu p. stavitele Tomáška, kde se nyní vyučuje. Podmínky, jež sestry městské radě kladly, byly dvě a sice: buď aby město svým nákladem budovu postavilo a kapitál s úroky že by se mu ve 30 letech splatil, neb aby poskytl zdarma přibývajících posemek. Byť pro školačku a potřebný kapitál zaručilo hypotekárně na tak dlouho, dočud by splacen nebyl. Na podmínky tyto nemohlo však město přistoupiti a tak po vzájemném dohodnutí se bylo v obecním zastupitelstvu odhlasováno, aby vyplácela se po 50 let subvence ve výši 8.010 z. Buďova, jak se dovidíme, má být rozsáhlá; uprostřed bude státi volná kaple, která by pojímala asi 500 osob a po obou jejích stranách křídla budov s místnostmi pro ústav ku vzdělávání učitelů industriálních a pro školy obecné, truhlírní školy cvičné, opatrovna, internát, refektář, byt pro ředitelku atd., což buď by bylo nákladem asi 180.000 z. Se stavbou má se sapsati již příštím létem; místo, kde stavba se bude prováděti, dosud však není určeno a prostakují různé domněnky. Zjevně bylo, jak zvažovali se při hlasování v přičině povolení subvence naší Mladoběží a radikálů, kteří jsou vždy proti všemu, co dle jejich mínění spásá „klerikalismem“. Jeden nejkurážnější a nejodvážnější, sotva promluví několik slov proti „klášteru“ a jeptiškám, (sám má dceru na vzdělání ve Vídně) utichl ihned, když připomněl mu bodný jeden občan něco o jeptiškách, boje se, ať se mu málo na hlavě nerozhálo. Jiní opět jsou Mladoběží, radikály a všim možným, díky to nic nestojí anebo neškodí jim to v kapse. Jeden na p., jenž má kus pole, které by se hodilo dle jeho zdání pro stavbu pedagogia, mluvil jako pán, ačto i v jiných vidí ve všem všudy vydání zrytečnou — tentokrát hlasoval s ostatními o st. šest. Až jest tomu přes 14 dní, co subvence byla odhlasována a co je jisto, že ústav v Chrudimi bude, přece ještě stále číhají sádkotivci za hladinou nádeho tichého, až mrtvého rybníku vzejde; všude opět a opět vyslovují se různé náhledy, jichž většina shoduje se v tom, že pedagogium bude pro město naše užitečným, ano dobrodiním. Hrátky Mladoběží kárá nyní se to svého ředitele, (nejprve, že to obudě při přitíhách volbách olineje), že tak zabíhá, utekl z bojstě proti „klášteru“, který bude prý hanbou jich všech; těch však je jen několik, ostatní vidí v ústavu prospěch města a přidávají se rozumně ke straně starých. — Průmyslové museum pro východní Čechy v Chrudimi upotřebá o svátcích velikonočních odbornou výstavu modelů, které sapsají z vztasenako-hygienické museum ve Vídně. Výstavy takové odbyvány dosud v Čechách pouze dvě, a sice v Liberci a Kolíně, a proto doufá správa průmyslového musea, že se nejen zdejší odborným kruhům, ale i celému okolí zavděčí, ježto se takto poskytne všem, kdož se o nová zařízení a opatření zajímají, příležitost seznámení s těmito. Výstava bude bez vstupného. Kdož by se mimo to výstavy hař modelů neb výkresem účastniti chtěl, necht přiblížit se u správy musej. — Spolek ku podporování propuštěných trestanců obvodu krajského soudu v Chrudimi koná řádnou valnou hromadu dne 31. března odpoledne ve 2 hodiny v sále krajského soudu v Chrudimi. K této valné hromadě se všichni členové spolku zvon; pak li se přibývají počet členů nesejde, odbyvati se bude valná hromada téhož dne o 3. hodině odpolední bez ohledu na potřebný počet členů. Program valné hromady jest: 1. Schválení správy výboru o působnosti spolkové, jakož i o správě jmění v uplynulém roce. 2. Ustanovení rozpočtu na rok spolkový 1895. 3. Volba výboru spolkového. 4. Volné návrhy členů.

(Jednota katolických tovaryšů.) Jako každoročně, tak i letos oslavila Jednota katolických tovaryšů svátek sv. Josefa, patrona to fomesníků, důstojným způsobem. Dopoladě účastnil se spolek v plném počtu s přeporem slavných služeb Božích o g. hodině v arciděkaněm chrámu Páně a večer uspořádal ve spolkových místnostech v sále hostince p. Cabcara pro své členy a příznivce spolku přátelské večírky, jenž byl rovněž v počtu obtojném — přibledně-li se k tomu, že byl vědět dne a mimo to, že mešká zde divadelní společnost — naváziven. Na programu naležala se jednoaktová veselohra „Jen samé posie“, v níž hráli a vesměs statně se drželi sléchy Musilova, Elgartova a Kmoškova a pp. Choura, Jírek, Hájek, Dachovský a Herold. Před tím přednesla sl. Kmoškova legenda o svatém Josefu. Po divadle přechel předseda dp. Kateřina Liebich úryvek básně „Sněh“ od Svatopluka Čecha, jež byla předsedlého roku otištěna ve „Květech“. Později pak povíval nás p. J. Gallat společně s panem Konrádem několika pěkně provedenými a povedenými komickými výstupy, jež hojily se na místní poměry. Ku konci představil se nám ještě p. Ohl jako „šedý Pepa“. Výstupy provázel kvintett p. Chmela. Zábava byla neucená, přátelská a potrvála dlouho do noci

—j— Z Náchoda, 21. března. Katolický vzdělávací spolek dělníků „Svornost“ odeslal na Národopisnu výstavu do Prahy stručné své dějiny, a nioht tute vyjímáme: Spolek založen dne 1. ledna 1878. Účelem jeho jest: vzdělávati členy ve vědách pro život potřebných, na základě spisů a časopisů katolických neb takových knih poučujících a zábavných, které neohrožují proti víře katolické, hlavně však zjednávati sádem víry katolické v životě veřejném i soukromém následit platnosti, dále obudě a nemocné členy podporovati. Členů při založení bylo 20, kterýchto počet během dvou roků varosti na 232. Spolek konal 3 valné hromady, 26 členských a toliké výborových schůzí do konce roku 1894. Přednášek po ných pořádal v místě 44 a mimo ty: 9 v Hronově, 1 v Úpici, 3 v Dobrušce, 2 v Červeném Kostelci, 2 v Rokytníku, 2 v Českém Čermě. Spolková knihovna čítá 350 svazků s půjčeno 1400krát. Odbory sčítány jsou tři: pěvecký, zábavní a řádický. Podpory nemocným členům poskytnuto 30 z., podpory na cestování členům spolku a a phioestovalým celkem 40 z. Spolek řídí si prapr v ceně 350 z., stal se zakládajícím členem družstva „Vlast“ s vkladem 50 z., členem „Odstěti Mečtých“ s vkladem 5 z., řádným členem jednoty pro vystavení nového kostela sv. Vavřince v Náchodě s vkladem 50 z. Spolek sdělil své deputaci slavnosti svázení praporů: v Humplovic, v Tršebovicích v Hradci Králové, v Hronově, při nastolení J. M. biskupa Edvarda Jana v Hradci Kr., sjazdu katolických dělníků v Litomyšli, sletu katolických jednot v Červeném Kostelci. Prvým čestným členem jmenován valnou hromadou dne 7. října 1878 J. M. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup kralohradecký. Spolek sdělil filiálku ku prodeji dělnických novin s povolením místodržitelství v Praze se dne 8. listopadu 1893 a prodá se nyní ročně 2460 exemplářů; odebírají se: „Vlast“, „Zábavy večerní“, „Hlas kat. tisku“, „Obran“, „Anežka“, „Václav“, „Lidmila“, „Křt“, a „Marie“ (p. 180 exempl.), „Český Východ“, „Večerní Noviny“, „Čech“, „Dělnické Noviny“, „Dělník“, „Obecné Noviny“, „Zájmy dělníků“, „Práce“, „Obrana Práce“, „Slova Pravdy“, „Lilie sv. Josefa“, „Zahrádka sv. Františka“, časové brožury, tak že přibližně spočítáno, bylo v roce 1894 na náchodské duchovní osadě rozšířeno mezi lid 42.488 exemplářů katolické četby. Vidíme, že judo lidé naší dosud stádně, že lid rád sáhne po novinách a spisech v duchu katolického přesvědčení.

(Vzrušený dar.) Jeho Milost Nejvyššího Pán Eduard Jan Nep. Brynych, biskup kralohradecký daroval katolickému vzdělávacímu spolku dělníků „Svornost“ v Náchodě 50 z. Nejvyššímu dělníci a šlechticem přiznací katolického dělnictva vzájemně „Zaplat Bůh“. Výbor „Svornosti“.

—š. Z Jičína, 25. března. Minulého roku v době růž, jež tak rád pěstoval, osedal Frant. Bieger, městský lékař v Železni a než minul rok, dne 11. t. m. semel ois. rada MUDr. Gustav Kukučka v Jičíně. Oba prosluli znamenitou lékařskou praxí. Až první žil v síti byli přece oba vyhledáváni s nejvyšší důvěrou okoli. Mnoho jest těch, kteří ardeji připomínají si jednou nebo ara- bého a těži se sdruží, jež seohráli jim u nás státních mistrů lékařských. Pohřeb obou svědčil o nezměrné cti, jaké těžili se za velebinného a sděrného svého pábení. — Pronájem starby měšt nškoly v Jičíně proveden 14. t. m. Největší ofertu podal stavitel Mareš; slevil s rozpočtové částky 12 a půl pro — Pan Ferd. Macháček, ředitel o. k. ústavu učitelského v Jičíně, který mi velké zásluhy o rozkvět školství okresu Jičíněského, neméně i o dorost učitelů všeho a zvláště o zdejší učitelství ústav, neboť jeho péči zářizen a upraven tak, že jest vzorem ústavům podobným. Loží se se svými čestnými přáteli a mni trvale usidili se v Českých Budějovicích. Dne 16 t. m. (v sobotu) upřítádn ma ku počtá a na rozložení v hostině „U Pinků“ přítelští veděrek, při kterém sešel se výkvět společnosti Jičíněské — Obdanští skládali v Bálchradě mi v novém výboru předsedou vdp. řáde a biskupského vikáře J. Šuhulka. Je viděti, jaké oblibě se těží vdp. Sehnal v proslulém tom lázeňském místě a okolí. — Volebný pás A. Máka daroval knihovnu ve Stránské. ve své rodné více nové zložené, 100 knih v ceně 80 z.

—a. Ze Solnice, 25. bř. (Ak. škrobařn.) Čilý hospodářský spolek pro okres rychnovský dal předně, aby se vážně uvažovalo o tom, zda nebyl by na prospěch v nynější krizi hospodářské pomoci hospodářům našim v podhoří výhradněm sponžením bramborů. což jediné však umožňuje střešat průmyslového závedu škrobařn. O sčítání této již dávno mluvílo se sejmén v Solnici, neboť zvláště Solnice mi množství jak obecní tak i soukromé pldy k pěstování bramborů přibývá. Proto snáží se obdané solničtí, aby škrobařn byla postavena v Solnici. Při jednání o této záležitosti v hospodářském spolku obec solnická učinila nabídku, že potoupí se bádnou cenu pozemek (škrobařn) by podle všeho měla státi na obecní louce nad Litochábkou a dodá stavební materiál a že se to převeze 100 až 140 padeseti zlatých akcii (při dřívěním jednání sčítano, že se obol odběře akcii se 900 zlatých), se něž činití bude návrh na divleady se sisku teprve po 5 letech po zahájení práce ve škrobařn. Také soukromníci ze Solnice a okolí uvolili se státi akcionáři budoucího tohoto podniku Obec Solnice a soukromí upisovatel upsalí doposed 300 padeseti zlatých akcii. Tento počet ale jest dalšo ještě nedostatečný. Na solnickou obec se tedy vznášá žito, aby potvrdila vafio tomu podniku ještě přisvězí. O něm mi-li býti střešiskem tohoto nového průmyslu hospodářského, jest na ni jen, aby pokud máte a pokud ču, přisvězí pro sebe situace pmařa. A to bez obávosti, co možno nejčtější nepřítel.

Místo obvodního lákafu pro Solnici a okolí konečně obsazeno. Od smrti MUDr. J. Kunze byl obvod solnický, zejména kdy i provisoriálně, pan MUDr. F. Dohnálek se místa svého vzdal, jako osiřely. V těchto dnech tedy obsazeno konečně místo to a obvodním lékařem byl ve schůzi okresního zastupitelstva zvolen p. MUDr. Ant. Mojžíš. Nastoupil ve svůj úřad dnem 16. března.

—l. Z Rychnova n. Kn. 26. března. (Přednáška St. Vrána.) Turistický odbor pro Rychnov a okolí má tu zásluhu, že slavný cestovatel pořídil Přednášku St. Vrána také i v Rychnově o svých cestách přednášeti se svolil. Přednáška tato konaná dne 17. t. m. o 5. hod. odpolední shromáždila valný počet posluchačů všech vrstev společnosti Rychnova i okolí v prostorný sál hotelu „Pachwein“. Účastnivši bylo snadné. Možná Hč, že každý byl uspokojen, ano propatulo, i nadšení pro cestovatele po 14 letech opět do vlasti zavítavšího. Sanko Vrána připomínal k sobě myslé všech již svým mi-

lým jvorem, čísel pro něž pak rostla mezi přednáškou dím dále tím více. Cestovatel Vrána s odáší pryanou deštinu nezahrnuje, jako jsme měli příležitost o tom se přesvědčiti u jiných cestovatelů, kteří j. j. přímo poetické a dovode u vyprávění vášni velkosti i, případy rosmárné. Neuvěřuje poslechněte u odborníka učenými výklady, ale vypráv. o skutečnostech svých tak přilpádně, že to baví vícecky. A přitom přece si máme utvořiti obrazy o zvířecích, rostlinách, ptactvu a hmyzu krajin, kudy kráčí a o zrydch lidí, mezi nimiž žil. Než slyšeli jsme jiného nmlí jednu ohvalu o přednášce, a bylo řečeno, že předstihl i nejlepší psaní cestopis. Staako Vrána jako vtel; byl uvítán při sčítku přednášky, tak, vti poohvalou byl zahrnut, když ukonhl. Turistický odbor na pčest jeho uspořádal společnost vdeři v „Obdaněské besedě“, při níž a po ní rospouští se volice animovaná zábava.

Na trati místní dráhy Rychnov-Solnice Častolovice chystají se v jízdním řádu od jarašho období počínaje některé změny, jež podle všeho jak cestovatelům od Solnice a Rychnova, tak i od stanic severozápadní dráhy budou vhod. Chystá se změna řádu jak raních vlaků, tak i večerních. Zřejmě bude spojen k vlaku, který od Hradce dojdí v 10 hodin do Častolovic. Tak bude možno cestu do Prahy a zpět vykonati jedním dnem. Změnu tu uvítá i také cestovatelé od Prahy a Hradce, neboť bývalo nemilé mnohým, že přijde večerním vlakem do Častolovic, měli čekat na vlak k Rychnovu až do druhého dne. Letním návštěvovatelům Rychnova a jeho Studánky a vůbec vyletníkům do hor Orlických přijde změna ta také vhod. Nynější jízdní řád na trati Častolovice-Rychnov-Solnice bylo asi to jediné, nač slyšeli jsme stížnosti z mnohých stran.

Nové ložisko u hlešl. Od hor Krkonoských dochází nás zpráva, že na pozemcích panského statečku Bedřichova (Fridrichswald) pruskou společností zakoupený, začalo se pátrati po uhlí a jest prý naděje, že snad odkryto bude dosti vydatné ložisko. Tou naději ovšem kojí se obyvatelé tamní krajiny a okolí doufajíce, že tento jakoby zapomenutý kout naší vlasti obilivne, ale není dosud jistoty o celkovém zdaru a veškeré skrvné úkazy uhlí dosud nerozobdují. Také v tom případě, že by uhlí ac vynášelo, dlužno uvážiti, že pozemky jsou v rukách pruských a dzejmí zmíněné k Prusku tak přiléhá, že by obchod s těži řazil se na straně české. — Jest s tímto také věru hraničnými osadami a ostatním podhořím českým velmi nepřiznivě spojení. To Pruská na této straně hranic jsou v tom o mnoho lépe. — Občitéžování obceastva tuláků. Jakmile zima jen trochu poleví, rozplynou se po venkově ti, kteří mohou se pracovati nechtí a spolehají jenom na dobromyslnost lidí spřádajících. V tom ohledu snad nejhůře jest v podhoří orlickém. V samém Rychnově, kde přece mohou si pomoci, ovyřaz se stěží na do obžívání se strany čestných pobudů. Co mají říkati na rychnovském venkově, kde jsou vyvazeni venkované nejen obžívání, ale i terorismu ponejvíce zvrhlých a tudíž žádného dobro liní nezasluhujících, individuí. Takový tulák a pobuda když i dostane almužnu, jest-li náhodou není tak vysoká, aby za ni byl hned celý „čtvrták“ někde v kofalné anebo není-li jinak vyhověno jich imperativním požadavkům, obyspe ještě almužny dárce spoustou ošklivých nadávek! Sýčeli jsme z různých stran a zejména z dědin od měst více vzdělaných a jinak osmolených míst v podhoří kolem Rychnova a Solnice stížnosti, které ukazují, čemu všemu vyznamen jsou obyvatelé zdejší — i tenkrát, když takového tuláka a přáznem neodbylí. Doba žebračů s tou upřímnou křástaněšho milosrdenství se dovolávající prosbou jakoby měla minouti a jakoby také pod hlenu načichlé otravným šlím usazoval se zde pustý a buchný radikalismus! Nadávky těchto pobudů aspoň utazují, že mezi nimi také se nalezají lidé pro nepořádek z práce propuštění — jež svede dokud v práci byli, směr jistých lidí, který mluví, aby takového člověka povznášel, ježé více jej rozroutuje. A konečně prý i v některých kofalách mají takoví lidé při příležitosti poučení a doučiti se! Ze mezi takovými pobudy a tuláky jsou i lidé nebespeční, mohlo by býti z kolika stran dokázáno. Neklidilo by podobná indi. vidua držeti pokoudek v osuřejším dozoru. —

Ze Sezemle. (Strašná sebevražda strážníka) Strážník Václav Procházka v Sezemcích profesal si dne 11. t. m. řeznickým nožem krk a vypustil za nedlouho ducha. Týž byl dne 14. t. m. za velkého účastenství zdejších obyvatelva pohřben, ježto vyllo na jeho; se ubohý v návratu poručnosti myslí ruku na sebe vložil. Procházka, jenž horlivě konal své povinnosti, trpěl domácnou, že čím déi více posbývá důvěry u svých představených.

Všelicos.

Ústřední matice školská dle správy podané na nedělní valné hromadě vyazuje za loňský rok přjtem 222 659 z. 71 kr., vydání čísní 204.344 z. 8 kr. Za čestné členy svolení obětaví vlastenci dr. L. Fritz v Jihlavi, J. Neff a Al. Oliva v Praze, vdp. prolat hr. Em. Pötting-Persing v Olomouci

Místodržitelské výnosy Místodržitel království českého hr. Fr. Thun vydal právě jako předseda zemské školní rady k řiditelstvům středních škol a učitelských ústavů a k okresním školním radám čtyry výnosy, kteréž právem vzbudí pozornost všeobecnou. První týká se pěstování loyality a praví se v něm, že pozornost mládeže dlužno při náležitém oceňování užít vlasti vždy obracet k celé říši a žák musí býti veden k poznání, že jest mu Rakousko krásnou a proslavenou vlastí, kteréž povinen jest svrchovanou měrou svou lásku a veškeré síly věnovati. Rakouská národní hymna musí škole býti klenotem a musí zpívána býti při všech vynikajících příležitostech dynastických a rakouské vlasteneckých, na něž již napřed dlužno také všemožným způsobem připravovati. Druhý výnos týká se pěstování národní a náboženské snášlivosti mezi žáky. Třetí zapovídá žákům nositi národní nebo spolkové odznaky, hlavně trikolory. Také při vyzobování školních budov národní trikolory užívati se nesmí, za to však musí při takové příležitosti říasé barvy způsobem vyuikajícím a důstojným býti zastoupeny. Čtvrtý výnos konečně zapovídá pořádání všech sbírek na penězích i na jakýchkoli jiných věcech ve školách. Řiditelové a správce škol jakož i jednotliví profesorové a učitelové jsou za přisné plnění těchto výnosů zodpovědní a kdo by proti nim se prohřešil, toho a s nimi také žáky stihne bezohledný trest.

Vypašmí ceny. Politické družstvo tiskové v Hradci Králové vypisuje tímto po usnesení ve výborové schůzi dne 16. ledna t. r. cenu 5 dukátů na nejlepší povídku z dějin českých z 18. nebo 19. století s honorářem, který bude záležen v počtu výtisků dle dohodnutí s auktozem. Povídka má být 8 až 10 tiskových arůů malých osmerky a bude nejprve vyoháseti jako příloha k našemu listu. Kdo se o tuto cenu ucházeti chce, nechť pošle rukopis heslem opatřený do 4 měsíců předsednictvu jmenovaného družstva.

Spojeným úsilím, společnou prací lze provést a dosáhnouti mnoho. Proto žádáme všechny přátele našeho listu a stoupence našeho směru, aby každý ve svém okolí hleděl snahy naše podporovati a šířiti co nejvíce. Prosíme zejména, aby všickni pp. přihlášení odběratelé sami v čas se předpláceli, aby hleděli získati nám nové odběratele, aby na list náš upozorňovali při každé vhodné příležitosti a posílali nám hojně zprávy o všech časových udalostech v jich okolí. Jen takovou soustavnou součinností bude možno, aby list náš vynikal všestranným obsahem a hojným rozšířením. Kdo jde s námi, pomůže!

Všeobecnou pozornost již předem vzbudilo vydávání našeho listu. Přízeň se mnoha stran nám projevená bude jen pobídkou k úsilovné práci. Doufajíc, že toto přátelské účastenství bude nám trvale zachováno, zaznamenáváme zde z četných povzbuzujících příspěvků pouze následující projev, jež nám zaslal jeden z předních politiků českých: „Založení nového konservativního listu „Obnovy“ vítám upřímně, poněvadž přesvědčen jsem, že prospěch, ba životní interes našeho národa nezbytně toho vyžaduje, abychom se vši rozhodností tento směr pěstovali. My musíme usilovati o to, aby duchovenstvo naše a šlechta historická v našich snahách národních nás důrazně podporovala, a proto musíme my navzájem oprávněně tužby těchto konservativních činitelů podporovati. Mne vede k tomuto názoru ostatně také moje přesvědčení, že v nynějších poměrech vůbec jest potřebí opřít se důrazně a statečně k liberálismu a tak zvanému pokrokovému hnutí, které pro náš národ jest největším nebezpečenstvím. Tento „pokrok“ v důsledcích svých způsobí bytlostnost a netečnost v domáhání se našich národních a státoprávních cílů a vedl by ke zkáze a utonutí našeho národa. Ti „realisté“ „pokrokatí“ „sociální demokraté“ a jakýmkoli jmenem jiným se ta společnost naznačuje, ti by se stali pravými hrozbami našeho národa. Myslím ovšem, že potřebí jest akce energické, mužné! Také po vyjití prvního čísla dostali jsme s mnoha stran hojně přátelské, souhlasné projevy. S povděkem uvádíme, že také v učitelských kruzích byl list přijat příznivě, o čemž mimo jiné svědčí následující příspěvek od váženého učitele ze severovýchodních Čech: „Pěkný obsah, tisk, úprava, papír, vše u „Obnovy“ mile se zamlouvá. Viděti na ní ušlechtilou snahu sl. družstva, jemuž zajisté dá milostivě nebo dojíti cíle: uvědomiti široké vrstvy národní, upřímnosti naučí, pravdě průchod otevře a lásku k Bohu a bližnímu obnoví. Dejž tak Pán! My tímto za hojně, potěšné pro nás účastenství děkujeme ze srdce všem!“

Ostní řád při udělení sv. břimování a při kanonické generalní vísitaci ve vikariálních obvodech jaroměřském, náchodském a opočenském roku 1895. Dne 19. dubna Vřetov, dne 20. a 21. dubna Náchod, dne 22. a 23. dubna Police, dne 24. dubna Machov, dne 25. dubna Bezděkov, dne 26. a 27. dubna Hronov, dne 28. a 29. dubna Cervený Kostelec, dne 30. dubna Rýně, dne 1. a 2. května Úpice, dne 4. května Bohušín, dne 5. května Hořický, dne 6. května N. Brusnice, dne 7. května Chvalkovice, dne 8. a 9. Česká Skalice, dne 10. května Studnice, dne 11. května Zvol, dne 12. a 13. května Nové Město n. M., dne 14. května Slavoňov, dne 15. května Bohuslavice, dne 16. května Bystřá, dne 18. května Nový Hrádek, dne 19. května Olešnice, dne 20. května Sedloňov, dne 21. května Deštné, dne 22. května Dobřany, dne 23. května Dobruška, dne 24. května Mezříč, dne 25. května Přepychy, dne 27. května Opočno, dne 27. května Vysoký Újezd, 23. Třebechovice, 29. Hořnéves, 30. Sendařice, dne 14. června Chotěborky, 15. Dubenec, 16. a 17. Koclířov, 18. a 19. Králové Dvůr, 30. Hradiště Choustníkovo, 21. Kobouřov, 22. Žlitéč, 23. Vlčkovice, 24. Heřmanice a Němci ze Zálčova, 25. Jaroměř a k tomu Češi ze Zálčova, 26. Jaroměř, 27. Josefov, 29. Čibuz, 30. Jánová.

Změny v duchovenstvu diecese královéhradecké; ustanovení pp: Václav Čermák, farář v Bohdánči u Ledče za faráře v Slivici v arcidiecesi Pražské, Václav Vaškář kaplan v Ledči za administrátora v Bohdánči, František Víšo, kooperátor v Soběslavi za administrátora tamže, Bohumil Bayer, koop. Vítkovický za kooperátora ve Starých Bukách; vyznamenání pp.: Ferdinand Macháček, ředitel c. k. učitelského ústavu v Jičíně obdržel Ordinariát pochvalné uznání. František Příkop, profesor a katecheta na téže ústavě a Josef Příbyl, profesor a katecheta na c. k. gymnasiu v Jičíně obdrželi expositorem canonicorum; zemřeli dpp.: P. Viktor Muníček,

Prior kláštera O. S. B. v Broumově, Jan Vrabec, farář v Soběslavi, Václav Šimon, fundatista ve Vilémově. Uprázdňené fary: Bohdaneč u Ledče od 14. března, Soběslav od 21. března.

První záložna na Vysokém Mýtě konala dne 25. března o 2. hodině odpoledne ve vlastním sále za hojného účastenství pp. členů XXXI. řádnou valnou hromadu. Pan starosta J. B. Tůma, uvítav vhodnými slovy přítomné zahájil schůzi a přikročil k vyřízení programu tím, že dal čísti protokol o předešlé valné hromadě, kterýž byl schválen. Na to přednesl ředitel ústavu pan Jan Fidler, dobře zpracovanou obšírnou zprávu jednatelskou i účetní a byl za ni hluchým voláním výborně odměněn. Po přečtení a schválení zprávy revisorů účtů přednesen revisorem panem J. Šmidtem přikročeno k volbám doplňovacím a sice: a) čtyř členů výboru a dvou náhradníků dle pořadu odstupujících, b) tří revisorů účtů: Zvoleni do výboru opětně pánové: Karel Matoušek, hostinský, Jan Podhajský, soukromník, Ferdinand Brožek, majitel octárny a Václav Škorpi, soukromník. Za náhradníky pánové: Oktavian Pohl, stavitel a Ant. Mašek, knihkupec. Revisory účtů pánové: Jan Šmidt, důchodní, Ant. Elbich, berní ve výslužbě a Frant. Učík, okres. tajemník. Další článek programu zněl: Návrh výboru, aby posavadní příspěvek 30% každoročního čistého zisku ku vydržování obec. vyš. gymnasia stanovami určený, dnem 1. září 1895 počínajíc na opravu chrámu Páně sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě věnován byl, poněvadž dnem jmenovaným gymnasiu ve správu a vydržování státu přijato bude. Návrh ten byl po delší živé debatě jednoblasně přijat s tím dodatkem, že záložna poskytne oboi na dostavbu chrámu Páně sv. Vavřince panem architektem Morkem rozpočtenou částku jako zápujčku a bude ji umořovati 30% každoročního zisku dosud ku vydržování gymnasia odváděnými. K návrhu výboru, jež přednesl pan starosta J. B. Tůma, rozděleny z 10% zisku v částce zl. 2817.08 tyto dary: Fondu sirotčince a opatrovny r. č. sl. 500.— Městskému museu zl. 200.— Obec vyš. gymnasiu pro chudé žáky zl. 150.— Obec vyš. gymnasiu na učebné pomůcky zl. 100.— Divní obecné a měšťanské škole zl. 100.— Ohlapecké obecné škole zl. 100.— Pokračovací průmyslové škole zl. 60.— Sboru dobrovolných hasičů zl. 100.— Ústřední Matici školské zl. 100.— Občanské besedě na knihovnu zl. 50.— Knihovně pro lid zl. 20.— Na opravu chrámu Páně nejsv. Trojice zl. 200.— Zimní hospodářské škole zl. 100.— Hospodářské průmysl. výstavě zl. 250.— Na chudinskou nadaci zl. 500.— Na udržování, po případě upravení sadů zl. 247.08. Při volných návrzích uchopil se pan ředitel zdejšího obec. gymnasia p. V. Hospodka slova a žádal přítomné, aby velezasloužilému řediteli ústavu, panu Janu Fidlerovi, za jeho plii a snahu, pak nehynoucí zásluhu, kterouž si o rozšíření a rozkvět ústavu získal, dík svůj povstáním projevíli. Za provolání „Sláva“ a „Výborné“ návrh ten akklamován. Na to pan starosta poděkovav vřelými slovy za hojnou účast všem přítomným, zakončil schůzi přáním, by záložna blahodárnou činností svou i na dále šířila a provolal dalšímu rozkvětu ústavu hřimavě „Na zdar!“ což nadšeně opětovalo.

Družstvo na zužitkování ovoce na Kralohradecku mže při dostatečném účastenství rolnictva platně přispěti k rozvoji zanedbaného oboru ovocnářského. Proto se přihlašujeme, aby rolníci hojně se přihlašovali za podílníky družstva. Podíl jsou 10 zlatových; každý podíl opravňuje ke zužitkování 3 až 6 metr. čtů ovoce. Přijímání se budou jablka, brušky všech odrůd, švestky a třešně. Přihlášky přijímají členové výboru pp. Fr. Červinka ve Stězerách, Josef Kulík, říd. měšť. školy v Hradci Králové, Jan Morávek-Tvrzák ve Svobodných Dvorech, Josef Loučný v Řibsku, Dr. Rejchrt v Předměstích, Čeněk Souček ve Březě, Dr. Frant. Srdínko, advokát v Hradci Král., Jos. Šrám v Rozbčicích, Fr. Valeš, zadržník v Hradci Králové, Bedřich Wejr, říd. cukrov. v Předměstích a zvláště p. Ant. Štefík, učitel ve Svobod. Dvorech, který veškeré dotazy zodpoví a jiné informace s ochotou podá.

Z Úpice. Katolická jednota v Úpici pořádá dne 31. t. m. v místnosti hotelu „u Sokola“ divadelní představení Šlechtova obrazu ze života venkovského „Hospodář a výměnkář“.

Čínské poselstvo u ruského cara. V poledních dnech přijelo do Petrohradu vysoké poselstvo čínského císaře King-Tai, nesouc s sebou podary pro cara a carevnu. V čele je hrabě Vang-Tse-Tsung, mandarin čínský, gubernátor provincie Chau Te. Dar bogdichána (čínského císaře) sestává ze dvou překrásných váz (cloisonné) z obrazu pracovaného z kamene (ledvínce) v zlatém ráme představujícího život v Číně a ze dvou váz bronzových dva metry vysokých. Dar samého mandarina Vang Tse-Tsunga sestává ze stolového servisu, dvou stříbrných korábů (model), dvou schránek drahocenných bohatě ozdobených pro čaj. Poselstvo zdrží se v Petrohradu do konce března, načež navštíví Paříž, Londýn, Berlín a snad i Řím.

Sázejme rybníkové keře. Mládež ráda na rybnízu si pochutnává a obratná ruka dovede s nájlahodně upravit zavařeniny. Přebytek rád odkoupí cukrář a cizina. Zahrádka u domu sbarví se v létě

pěknou červení. Pěstování nevyžaduje veliké práce aniž ošetřování. Ze starších keřů, dokud nepučí, utízíme lojské výhony, jež pod očkem spodním seřizujeme. Upravíme záhřebek asi půl m. široký a výhony nasázíme ve vzdálenosti 2 a půl až 3 dm. Je-li sucho, občas sazeničky zalijeme. Travou zarůstá je nenacháme, někdy okopáme a po druhém roce potěší nás nejen svým vzrůstem, ale i hojnou úrodou.

Hlidka literární.

Officium Divinum seu brevis instructio de horis canonicis rite recitandis. — A. P., sacerdos dioeceseos Reginae-Hradecensis; typis typographiae episcopalis. 1895. malý 8 str. 74. V této knížce vykládá spisovatel na základě knih liturgických a nejznamenitějších spisovatelů odborných pravidla, jak se má breviř recitovati. Pro diecesi kralohradeckou jest jak alumnům tak kněžím schválena a doporučena Jeho biskupskou Milostí. My pak na ni, jako na spisek velmi dobrý a praktický upozorňujeme p. t. představené a alumní i jiných seminářů jakož i duchovenstvo vůbec. Sepřána jest latinsky, aby byla pro bohoslovce a kněží obou národností. Úprava jest slušná, cena 32 kr., nevázaná, mírná.

Poučení o svátosti stavu manželského. Sepsal Antonín Kaška, farář v Chlenech. Nakladem vlastním, tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. — 48 str. 8 větš, cena 25 kr. Poučení toto jest vlastně cvičení, které duchovní správce mívá se snoubenci před přijetím svátosti stavu manželského. Poněvadž jest v této příčině jinak zacházení se snoubenci z lidu než se snoubenci vzdělanějšími, dělí se celý spisek na dvě části, v nichž spisovatel probírá v krátkosti nejdůležitější články víry a pravidla mravů, která má duchovní snoubencům připomenouti. Spisek tento, který jest opatřen schválením Nejdůstojnějšího Ordinariátu v Hradci Králové, pro jeho důkladnost a praktičnost vřele doporučujeme. Zejména by se hodil za dárek jako upomínka na uzavření sňatku manželského. Máme za to, že by mnohý manžel zejména pak manželka i později v knížce této doma četla a tak na své svaté a vznešené povinnosti častěji se upamatovali; upozorňujeme obzvláště na poučení o sv. zpcvědi. Mnohdy jest s různých příčin nemožno, aby cvičení snoubenců bylo delší; darováním této knížky by mohlo býti doplněno, a tak by se dosáhlo jejího účelu, aby „přijela Bohu slávu a tisícerojm duším spásu.“ Vždyť by posvěcovala rodiny křesťanské. Kdyby si jí někdo z p. t. čtenářů přál za tím účelem, opatřili bychom vkusnou vazbu. — Úprava jest slušná, cena mírná.

Křížová cesta Pána našeho Ježíše Krista. Z pramenů českých čerpal a českému lidu katolickému podává Antonín Kaška, farář v Chlenech. V Hradci Králové 1895. Tiskem biskupské knihtiskárny. Nakladem vlastním. 16 str., 8 větš; cena 8 kr., při větší objednávce značná procenta. Jméno pana faráře Kašky jest v naší diecesi dosti známo a proto i tuto Křížovou cestu doporučuje. Že našemu zbožnému lidu jest milá, patrně z toho, že byla v krátké době již vícekrát vydána.

Všecky tyto tři spisy možno objednat u Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Osvěta přináší v 3. čísle tyto nové práce: Emil Zola od V. Kaliny, Tatíku Žižkovi, básně El. Krásnohorské, Ples na oceáně od St. Jarkovského. Skalkník, ptačí motiv od Ad. Heyduka, Marie Červinková-Riegrová, pohrobni Vzpomínka Ot. Červinky.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze došly nám: Ottova laciná knihovna národní, serie 18. obsahující začátek podhorských obrazů K. V. Ráise „Lopota“ — Sbíрка pověstí historických lidu českého, sebral Aug. Sedláček (začíná vycházeti jako první číslo „České knihovny zábavy a poučení“, vydávané Ústředním spolkem českých profesorů). Cesta kolem ústřední od J. Kořenského, seš. 1. — Povídky, arabsky a humoresky Sv. Čecha, ilustrované vydání, seš. 1.

„Vlast“, měsíčník pro poučení a zábavu (red. T. Škrdl) přináší v březnovém čísle tyto nové práce: Illyrská idea za Ljudevita Gajza na Jihoslovanskou od Fr. Štingla; Nad hrobem básníka od Svárovského; Jindy a nyní, básně J. Tichého, Fra Grgo Martič, kněz-básník bosenský od J. Třeštíka; Procházka britským museem od dr. J. Sedláčka; dvě poesie Srbů lužických od V. Kovandy; Filosofická akademie sv. Tomáše Akvinského v Římě od dra. A. Kolíška.

Nejnovější zprávy.

Pávodní telegramy „Obnovy“.

Kandidují Sv. Čecha.

Z Prahy 29. března. (Zvl. tel.) Pokrokatí kandidovati chtějí v příštích sněmovních volbách básníka Svatopluka Čecha. Literární i politické umírněné kruhy hledí na počínání to jako na druhou blamáž, do níž má býti jmenem Sv. Čecha zataženo. Jak známo žije Sv. Čech jako druhý básník český Jarosl. Vrchlický v ústraní a nikdy nechce ani jeden ani druhý vystoupiti v politickém světě.

Doplňovací volba za prof. Tilšera.

Z Prahy 29. března. (Zvl. tel.) Proslýchá se, že místo odstouplého prof. Tilšera kandidován bude za říšského poslance za skupinu měst Černý Kostelec-Kouřim předseda Ústřední Matice školské prof. dr. Jaromír Čelakovský. Prof. Čelakovský vzdal se již před lety politické činnosti a v kruzích dobře zpravených udržuje se mínění, že prof. Čelakovský kandidaturu nepřijme, ježto se s mladočeskou stranou již nestotožňuje.

Předvolební pletichy realistů.

Z Prahy, 29. března. (Zvl. tel.) Od osobnosti účastnící se a proto zcela věrohodné dovídám se, že Masarykova realistická frakce chce se samostatně účastnit voleb sněmovních. V posledních dnech konala se zde v této věci důvěrná porada, v níž bylo mezi jiným usneseno, že na letošní volební kampaň mají se najmouti také některé venkovské, zejména staročeské listy. Dovídám se právě z venkova, že v tom směru se již vyjednávalo. Realistická frakce se nabídla dotyčným redakcím, že by v jejich listech uveřejňovala dopisy z Prahy neb úvodní články, v nichž by se doporučovali realističtí kandidáti, kteří prý mají tvořiti jakousi umírněnou stranu mezi mladočechy a radikálními pokrokaři; kde by realisté neprosadili svého kandidáta, tam by prý raději podporovali Staročecha než Mladočecha. Tak aspoň sami ujišťují. Na několika místech však realisté nepochodili. (Dovídáme se současně, že jmenem realističké frakce byla podobná nabídka učiněna také staročeskému listu v Pardubicích, ale ježto jeho vydavatelstvo nešlo na lep, bude prý v Pardubicích založen nový list realističtí. Pozn. red.) Tyto předvolební pletichy kuji se dosud zcela taje a po tomto vyjádření bude asi vše popíráno. Já však trvám při své zprávě a bude-li třeba, doložím ji fakty.

Rozpočtová debata.

Z Vídně, 28. března. (Tel.) Prodloužení prozatímního rozpočtu vyvolalo dvoudenní debatu, v níž ostrých slov padlo dost, ale nového přenosu málo. Řeč posl. Eima, jež včera přikře útočil blavně proti místopředsedě hr. Thunovi a jehož výtky hned odmítl ministerský předseda kn. Windischgrätz, vyvolala také dnes delší odpověď ministra Plenera a Bacquehema. Důležitým je při tom toto sdělení ministra Plenera: Výmínečný stav v Praze nechce vláda dlouho udržovati; doufáme, že brzo bude zrušen. To záviseti bude od poměrů, které dnes ještě nejsou odstraněny.

Ministr Plener nepochybuje o dalším trvání koalice; k otázce volební opravy podotýká, že tato záležitost ovšem zvolna postupuje, ale při našich zvláštních poměrech není volební oprava tak snadnou věcí, jako v zemích s jednou národností a se stejnými sociálními poměry.

V polemice proti posl. Eimovi uvedl Plener, že od r. 1890. hleděl docíliti vyrovnání neb aspoň sblížení mezi Němci a Čechy i lituje, že se to nezdařilo. K útoku proti místopředsedě hr. Thunovi pravil ministr, že od místopředsedy za nynějších poměrů nelze žádati, aby se vyhnul přikře kritice výstředně opoziční strany jako je mladočeská; ale proto nelze tvrditi, že by ministr vědomě prováděl pronásledování českého národa.

Proti posl. Eimovi polemisoval dnes také posl. Pichler a Russ. Posl. Bianchini mluvil o poměrech v Dalmácii, kterou dle jeho mínění chtějí Maďaři dostati ve své jho.

Posl. Lueger mluvil proti rozpočtu a proti vládě. Řečník zmínil se zejména o poměrech na burse; dle nynějších zákonů nemůže se zakročiti proti podvodům a zlořádům na burse, proto by vláda měla podati novou k trestnímu zákonu. Řečník vytkl také ministru financí, že při peněžních operacích obrací se stále na družstvo Rothsildovo.

Po další řeči posl. Russa bylo rokování skončeno a rozpočet prozatímní schválen.

Oslava Bismarka.

Ze Št. Hradce, 29. března. (Zvl. tel.) Obecní zastupitelstvo zdejší usneslo se v důvěrné schůzi 32 hlasy ze 42, zasaditi Bismarkův dub na památku 80 letých narozenin knížete Bismarka. Starosta Štýrsko-hradecký mluvití má při komersu.

Z Vídně, 29. března. (Zvl. tel.) Někteří poslanci ze spojené německé levice usnesli se, že budou blahopřáti Bismarkovi jakožto tvůrci spolku německo-rakouského.

Z Berlína, 29. března. (Tel.) „Vorwärts“ oznamuje: Sociálně-demokratická frakce usnesla se, že při třetím čtení rozpočtu podá resoluci, ve které bude sněm říšský vyzván, aby zaujal postavení k telegramu císaře Vídně ke knížeti Bismarkovi.

Z Vídně, 29. března. (Zvl. tel.) Antisemité zvítězili včera také v židovské čtvrti, Leopoldově.

Z Bruselu, 29. března. (Zvl. tel.) Dělnické hnutí v Belgii nabývá povážlivé rozměry.

Z Berlína, 29. března. (Zvl. tel.) „Nat. liber. koresp.“ popírá, že by byl býval Levetsow nucen složit předsednické místo říšského sněmu.

Z Petrohradu 29. března. (Zvl. tel.) Za vyslance do Paříže vyhledán je Nelidov.

Z Vídně, 28. března. (Zvl. tel.) V pěti okresích konaly se dnes doplňovací volby do obecního zastupitelstva. Zvoleni byli ve směr přívrženci antisemitismu.

Reklama

„Jak máš své vědět, co výborného na skladě mám, když mu to nesdělím novinami?“
Vanderbildt

v celých východních Čechách

dosáhne se nejjistější výhodám a přitom levným inzerováním v nejrozsáhlejší listě ve všech krajích východních Čech:

„Obnova“

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních firem českanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jedno-sloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu „Obnova“ v Hradci Králové.

Peněžní obrát za r. 1894 činil 68.898.734 kor. 42 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,
podružný úřad rakousko uherské banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky
na směnky, hypotéky a zástavy cenných papírů,
eskontuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně
kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —
Veškeré bursovní zakázky a transakce
obetará co nejpečlivěji.

Vše bližší v úředních ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 11. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Tůma.

Ředitel: Jan Fidler.

Bursovní zprávy.

Vídeňská burs.

Z Vídně, 28. března. (Telegram.) (10 h. 25 min.)
Uvěrni akcie 411.25, uherské úvěrni 474.50, anglobanka 173.75, unieonka 332.—, lombardy 113.75, státní dráha 446.75, napoleony 9.74, květinová renta 101.30, uherská papírová renta —, uherská zlatá renta 124.—, rakouská zlatá renta —, rak. korunová renta 101.15, uher. korunová renta 99.10, turecké losy 78.10, länderbanka 294.40, alpinky 83.40, buštěhradská dráha litera B. 579.—, česká unieonka —, polabská dráha 296.75, Rima 274.—, pražská železnižská společnost —, rakouská továrna na zbraně —. Směnění pevné.

Z Vídně, 28. března. (K.B.) Na snadnější stav peněžní a pevné zprávy z cizozemských kursů z počátku stoupaly, později zavládlo směšlení kolísavé. Závěrek na zprávy z Berlína stisněny. Na dodatečné burse kreditky 409 3/4. Eskontní sazby 4.

	peníze		peníze
Květinová renta . . .	101.42	Lombardy . . .	112.25
Rak. korunová renta . . .	101.10	Severní dráha . . .	3580
Stříbrná renta . . .	101.50	Praž.-duch. dr. . .	—
Rak. zlatá renta . . .	125.40	Severozáp. dráha . . .	219.00
Uh. zlatá renta . . .	124.00	Česká západní dráha . . .	90.00
Uh. korunová renta . . .	99.15	Pardubická dráha . . .	219.50
Losy z r. 1860 (celé) . . .	157.50	Polabská dráha . . .	296.25
Losy z r. 1860 (pót.) . . .	164.75	Česká severní dráha . . .	307.00
Losy z r. 1864 . . .	197.00	Buštěhradská A. . .	14.90
Losy kreditní . . .	200.50	Buštěhradská B. . .	557.00
Losy z r. 1864 . . .	153.50	Víd. tramwayky . . .	—
Komunální losy . . .	173.50	Dunaj. paroplybna . . .	584.00
Tiskové losy . . .	153.—	Tur. tabák rež. . .	249.50
Uvěrni akcie . . .	410.—	Pražské železnižské . . .	637.00
Anglobanka . . .	174.—	Turecké losy . . .	77.70
Unieonka . . .	331.50	Napoleony . . .	9.72
Banka pro země rak. . .	292.60	Paříž . . .	48.45
Uherské kreditky . . .	472.00	Londýn . . .	123.45
Bankovní jednota . . .	156.—	Německá města . . .	59.90
Haličská . . .	00.00	Ruble papírové . . .	131.7 ⁴ / ₈
Lvov-Černovická . . .	338.00	Unionky pražské . . .	00.00
Státní dráha . . .	444.5 ⁹ / ₂	Živnostenská banka . . .	00.00

Cukr.

V Praze, 28. března (ve 8 hodiny). Trh klidný — Pohotov. 1. surovina. Ústí přístaviště asi zl. 12.42 1/2, Ústí loco zl. 42.15, na květen zl. 12.62 1/2, basis Ústí n. Labi.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pádem rolnictvům nabízejí tímto

řemeny k žentourům,

pp. majitelům mlýnů, t. váren a jiných průmyslových závodů hojný výběr důkladně vybraných

strojních hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojité

za ceny velmi mírné.

Mimo to nabízejí též hrupony, bílé a vásovi řemínky a ujišťují, že posloužím zbožím nejtrvanlivějším a jakosti výborné, jelikož jsem sám vydávatelem koží i vyrábětelem řemenů.

V úctě vřelě

Jan Zadrobílek,

kotelužský závod v Kuklenách.

Co nejlépe doporučena

semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlistý bez povázky Ko 60 kr. Vojtěška pravá francouzská Ko 80 kr. Jetel bílý Ko zl. 1.20. Jetel švédský Ko 80 kr. Jetel letní k setí tam na jaře, kde červený jetel vymrzl neb nesešel, dá ještě toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr. Travní semeno k zakládání luk Ko 80 kr. Řepové semeno, pravá Obendorfská, žlutá, kulatá Ko 40 kr. Řepa Mamuthka Ko 45 kr. Řepa cukrovka pravá bílá Ko 40 kr. Vodnice či okrouhlice Ko zl. 1.20 nabízí franco pošty neb nádraží objednatelé jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,

obchodník v Klatovech, Čechy.

Lesní semena: Smrkové Ko zl. 2.50, modřínové Ko zl. 2.80, černá borevice Ko zl. 2.60, bílá borevice Ko zl. 3.60, agat Ko 60 kr. Javor Ko 55 kr., jedle Ko 60 kr. Semena k založení školek jako hráškové Ko zl. 2.50, jablkové Ko zl. 2.80. Semena k zaopatření brzké píče ještě na jaře: Hořčice Ko 50 kr., kolenec Ko 40 kr., pohanka Ko 25 kr. Výsevok těchto semen, jakož i vytečného letního jetele 10 Ko na korec do lince zoraného a pak zavlečeného pole — Dále nabízím světoznámé a velmi oblíbené Klatovské karafiáty, co nejlepší okrasa do oken pokojů a zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. Řáže vysokokmenné až 3 metry vysoké 12 kusů zl. 12 ve čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavě červené a růžové. Ty samé až 1 metr vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. Jiřinky pro pěstění do zahrad ve 12 barvách zl. 2.60 franco poštovní neb nádraží stanice objednatelé. Zásilky ději se již teď chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.

Pánům představeným obcí a hospodářských spolků, jakož i obchodníkům při větší odebírací ceny zvláštní. Vzorky na ctěnou žádost zdarma a franco. Jednatel na venkově, který má známosti s hospodáři, se proti dobré provisi ku prodeji a ke koupi semen u mne přijme.

Největší sklad

velocipedů

Albert Štúra, Svitavy (Morava).

Novinky pro sezonu 1895, ve velkém výběru Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejvýhodnější. Záruka 1 rok.

Počet na výstavě východočeské nejvyšší v oboru tom významným, stříbrnou medaili král. hl. města Prahy.

Umělecký závod pozlaccovský

Jos. Kieslicha v Hradci Králové

„u černého koně“

doporučuje se k solidnímu provedení veškerých

prací kostelních

jako: oltářů, kazatelů, soch atd. též obnovování (pozlaccování, polychromování) věrně dle slohu.

Mnoho pochvalných vysvědčení po ruce.

Velkou zásobou

uměleckých obrazů

ve skvostných rámcích z vlastní výroby jakož i zrcadel, listů, římsů a p. do oboru spadajících výrobků opatření sklad doporučuje o jakosti nejlepší v cenách nejlevnějších.

František Knepr,

Sklad a výroba nábytku
v Hradci Králové, Malé náměstí.
nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské a žalounnické
sboží vyrobené
úplně sušené do pece
se dřeva ořechového, dubového, šedého a vykládaného,
pérovky a žíněnky,
opony a stělogy do oken, hladké i sdrhované dle franc.
způsobu.
Práce veškerá dokončena v cenách mírných.

Americké

subní atelier
V. HROMÁTKO
ordinuje v pondělí a
a v pátek
v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimi.

Navštívenky
od 60 kr. výše nabízí
Biskupské knihkárny
v Hradci Králové.

Kdo nejlepší
agentury
hledá, ať dopíše se
známou na odpověď na
reklamní kancelář
„Felikon“
Praha-Vlašská.

Kdo něco
výhradně prodati neb
koupiti chce, kdo z Pra-
hy neb odjinud něco
potřebuje ať je to co-
koliv, kdo vůbec vše-
líkých zpráv zapotřebí
má, ať dopíše se znám-
kou na odpověď na první
deskou reklamní kan-
celář „Felikon“
Praha-Vlašská.

Frant. Nešetřil,
obchodník s dřevěným nádobím
v Hluboké p. Rychemburk
a Skutče v Čechách,
doporučuje svůj velký sklad všelikého dřeva opálek,
koštěk, bubatek, oštek a kol ke dveřím na levné
ceny každé domácnosti, zvláště pak pp. pekařům,
mlynářům atd.
Obilná rychlá a solidní, objednávky na dobrou.

**K nastávajícímu
jarnímu období**
dovolují si své
na sta tisíc kop obnášející zásoby
různých
sazenek lesních

co nejlépe doporučí
a nabídnou zvláště z listnatých dřevin ná-
sledující druhy k objednávkám „ve velkém“
a sice:

Akátý, 1, 2 a 3roční.
Bouček, 3, 4, 5 a 6roční.
Dorňky, 1, 2 a 3roční.
Javory, 1, 2 a 3roční.
Javor kalifornský, 1 roční.
Kaštiny divoké, 1 a 2roční.
Kaštiny jedlé, 1 a 2roční.
Ořechy vlašské, 2—3roční.
Jasany, 1, 2, 3 a 4roční.
Doubky americké červené.
Lípý malolisté.
Lípý velkolisté.
Jilmy různé, 1—4roční.
Olší bílé, 2 a 3roční.
Olší lepkové, 1, 2, 3 a 4roční.
Hlehy, 1, 2 a 3roční.
Javor jasanolistý.
Zimolez tatarský.
Různé druhy vrby.
Plané ráže až 3 metry vysoké
Plané ráže, 1 a 2roční.
Okrasné keře, 3—10roční.
Ovocná plátnata.
Hrachor levný, 1roční atd., jakož
i různé jehličnaty a semena.

Nejnovější ceník na laškové požádání.
Adresa pro dopisy:
Hubert Plhák v Hájí,
pošta Nebelvíz, Morava.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vzácného
uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království
České v Praze“.

Národohospodářská hlídka.

Rolnické sušby a tužby.

Vk.—Staré nedostatky nejsou odstraněny,
navyklé chyby těžko se napravují, nová soužení
se množí, ba těžko je dnes byti v selaské kůži.
Všelijaké velké sliby málo se splnily, mnohé tužby
zůstávají marnými, vážná pomoc odnikud se ne-
dostává, tíseň roste, poměry se horší, žádoucí
zlepšení, náprava se nedostáváje — věru není
divu, že mnohých vzrůstá se malomyslnost a ani
také nedůvěritost i k těm, kteří s rolnictvem do-
brě smýšlejí.

A jiní, kteří ještě před pěti lety horepá-
dem hnali se za větrnými zámky a nové politice
pomáhali ve vzduchu stavěti paláce blahobytu,
dnes už o politice ani slyšeti nechtějí, zmoudřeli
po škodě a sklamání, rozumně všimají si přede-
vám zájmů hospodářských. Dlouho dost podkufo-
valo se našemu rolnictvu chválou, že jest uvědo-
mělým, pokročilým, bodrým jádrem národa; dnes
už dost je těch, kdo si nedají malovati takové
straky na vrbě, sami poznali a přiznali své chyby
a napravují je. Mladý jeden, inteligentní rolník
z okolí hradeckého jistě netušil, jak mne potěšil,
když mně v těchto dnech na ledabyle probuzenou
otázku, je-li také Mladý rolník, válně počal vy-
kládati o potřebě práce zdola, což mně doložil
příklady tak drastickými, jako že na př. starosta
v pokročilé obci, v uvědomělém kraji vůbec ani
nevěděl, co to jest obecní zákonník, jež si po
několikaletém úřadování koupil teprve nedávno...

Ten úvod předesílám, abych napověděl, že
dle špatného příkladu jiných novinářů nezáčínám
choditi mezi rolníky, abych tu všecko šmahem
velebil, ale že chci oddělovati plevy od zrní, že
bernou mluví nejsou mně jen lahodná slova, ný-
brž opravdové a správné skutky. Přes toto pří-
sloví měřítka mohu se celkem uznale vysloviti o
průběhu a účastenství schůze, kterou hospodář-
ský spolek hradecký pořádá minulou
neděli, dne 24. t. m. na Probluzi. Ale čtěte
dále a suďte sami.

Při počtích valné neptěšivém dostavilo se
z okolí také vzdálenějšího přes 100 účastníků.
Probluzský starosta, p. Fr. Budinský uvítal pří-
tomné jménem obecního zastupitelstva, načež před-
seda místní jednoty hosp., p. J. Tyl vhodně uká-
zal k významu spolčování ve všech stavech, při
čemž také sružené rolnictvo může lépe hájiti své
krušné postavení; přítel má rolnictvo velmi málo
a proto ve svépomoci, práci a vědění musí hle-
dati svou záchranu.

Místopředseda hosp. spolku p. Loučňý ze
Řbeka těší se z toho, že je v této schůzi četná
návštěva, kdežto jindy jeví se ochabnutí. Řečník
poukazuje k tomu, kam to přivedlo svou čilost
dělnictvo, jež pro své tužby jeví všeobecný zájem.
Hospodářský spolek hradecký mohl by čítati ná-
kolik tisíc členů, jest jen třeba dávatí popud
k hojnému účastenství, jaké dnes projevila beseda
stěžerská.

Řed. Bauer z Kuklen nato důkladně a zá-
jímavě pojednal o revizi katastru daně po-
zemkové. Chceme o této vážné otázce pojednati
v samostatném článku a proto zde zaznamenáme
jen stručný obsah této řeči. Rolnictvo očekávalo
revizi katastru s touhou, doufalo v odstranění
ktivd; ceny pozemků klesly, základ zdanění se
změnil, čistý výnos ostatně není správným měřítkem,
neboť tím uvaluje se větší daň na toho, kdo
své pozemky bedlivěji vzdělává, za svou přičinli-
vost musí každý více platiti. Největší čistý výnos
vykazuje Morava, pak Horní a Dolní Rakousy,
dále Čechy (4.82 zl. z jitra), kdežto Malí má výnos
z jitra vyměřen průměrně na 1.86 zl. (Slyšte!)
Ale dnes už je rozdíl malý. Trapně nyní zhoršuje
poměry otázka dělnická, hrozivá také pro rolníky.
Dělnictvo rozumí svému prospěchu, jeho vyspěním
trpí hospodář stále více; dělník odvrací se od
práce na venkově, jde do průmyslových závodů
za větší plat, hledí užití, co může a myslí si:
dnes blaho, zítra potopa. Zubožené zemědělství
trpí také tím, že dělnictvo tělesně i duševně vy-
síléné, ochablé vrací se na venkov, aby od obce
žádalo další zaopatření — s vesnic odcházejí sta-
teční mužové a vrací se z chátřal, sešli starci
(Souhlas.) Proč je dělníkům tak málo v továrnách?
Protože falešně pochopili význam svobody, ne-
chtějí míti nad sebou nikoho, kdoby jim poroučel,
ať v továrně jsou zase otroky stroje. Nespokojen-
ost šve dělnictvo proti společnosti lidské; když
žaludek má hlad, méně se člověk v divocha, jemuž na
světě není nic svatého a jenž je všeho schopný.
Dělník, otrok stroje v továrně, je svým pámem,
když zvonec odzvoní, ale to v hospodářství nelze
zavěsti. Rolnictvu neprospěje se jen upravením
domovského práva, je také třeba, aby tovární zá-
vody postaraly se o ty, kdo jim věnovali své síly.
Poměry dělnické na venkově jsou bídné; děvečka
na vesnici slyší doma jen bučet krávy, jednou za
čas má muziku, ale v městě může se stát kuchaf-
kou, muziku má každý den. Kdyby ty poměry
potrvaly, musela by pro nedostatek dělníků zů-
statí většina pozemků ladem. Společnost pokročila,
rolník sám nemůže setrvati při starém uskrovnó-
vání, větší výlohy jsou nezbytny, čistý výnos tím
klesá, ale daň a všechny poplatky se nezměňují.
Nová předloha nepočítá s nastalou změnou poměrů.

Nejedná se o nové ocenění, nýbrž jen o změny
v kultuře; však ani v tom komise, evidentně ge-
ometři neprovedou vše řádně. Berní inspektoři ani
nemohou vyslechnouti všechny stížnosti a proto by
lepší zprávy spíše podala okresní zastupitelstva.
Nejtrpší pilulka je v tom, že daň pozemková v cel-
kovém výnosu 37 a půl mil. nemá se změnit.
Pro české rolnictvo bylo by vlastně lépe, kdyby
k žádné revizi nedošlo. Řečník přimlouvá se za
petice obcí k říšské radě, za snížení úhrnu po-
zemkové daně o třetinu, za zřízení okresních ko-
misí, za povolení reklamací. Spravedlivou daň
byla by pouze daň vzestupná, rovnající se daň
z výtěžku. To však očekávati nelze dle berní
opravy, která přinese jen trochu nesvárů. Ale
stav rolnický se nezachová, bude-li přímto vřáněn
do úpadku. (Hlučný souhlas.)

Po malé přestávce pojednal pak řed. Bauer
o tom, má-li rolnictvo věnovati dnes více pozor-
nosti pěstování řepy či dobytkařství. Od
pěstování cukrovky nelze šmahem upustit, šmahem
hospodářství nemůže se rázem změnit, ale samo
sebou dojde k tomu, že řepa nebude se pěstovati
tam, kde se to nebudě vyplácet. Cukrovary ovšem
se neuvolí k vyšším cenám. (Hlas: Protože jsou
zkartelovány!) Při hledání jiného pramene výtěžku
jame v rozpacích. Sušárny na čekanku lily se
jako houby po dešti, ale ceny klesly. Nezbyvá než
věnovati péči dobytkařství, které se může aspoň
na čas vyplácet. Chov dobytka v posledním de-
stiletí klesl, masné trhy jsou v rukou kapitalistů.
Kloudný dobytek mizí z hospodářství, nejlepší
kusy se prodávají a ve stájích zůstávají nedochůdčata,
tím dobytkařství padá. Rolník sám musí chov do-
bytka zlepšovati (Souhlas.)

Dp. řafat Brunclík případně ličí tísnivost
poplatkové daně z hospodářských převodů.
Daň ta je nespravedlivější než daň pozemková,
vyměřuje se také z dluhů a všelikých břemen, ne
ze skutečného majetku. Tato daň je nespravedlivou
také proto, že se jí vymývá kapitál; z velkého
jmění neplatí se nic, z dluhů dost. Taxa vyměřuje
se vysoko, je třeba nápravy také v daní z pře-
vodů, v čemž by měl hradecký hosp. spolek
podati petici k říšské radě. (Souhlas.)

Řed. Bauer připomíná, že tuto petici bylo
by třeba doložiti skutečnými případy, v které obci
co se platilo z převodu; až to bude, podá se
petice. Předsedající p. Loučňý žádá za sdělení
příslušných případů.

Pan Spalek z Probluze uvádí své smutné
zkušenosti v tomto směru a míní, že členové vý-
boru by mohli dáti sami doklady, jichž by každý
nalezl ve své obci dost.

Del. p. Červinka ze Stážer souhlasí s dp.
Brunclíkem v otázce daně z převodu. Ale to vše
ještě nepomůže, dokud se nezmění hospodářství
vládní. (Hlas: Odzbrojení!) Řečník připomíná, že
v severní Americe jsou vojáci pouze na papíře,
ale nechce zabíhati na pole politické a proto po-
nechává přítomným, aby si dále domyslili...

Učitel p. Steffek zmiňuje se při volných
návrzích o činnosti družstva na zužitkování
ovoce i přimlouvá se za účastenství; dosud
upesáno 152 podílů. Pp. Červinka a Loučňý
doporučují rovněž toto družstvo vzhledem k tomu,
že se proti němu chce zříditi akc. společnost vý-
dělkářská. Řed. Bauer vysvětluje účel družstva,
jež nebude výdělkářským.

Del. p. Červinka pojednal pak o kartelu
cukrovarnickém, načež skončena schůze, jež tr-
vala přes 4 hodiny.

Mýslének dobrých proneseno tu dost, kéž se
dle toho pracuje!

Dráha ze Skutče do Poličky. V těchto
dnech se konala revize trati projektované dráhy ze
Skutče do Poličky. Jednání příslušné komise byla
dne 27. t. m. ve Skutči, 28. v Pastě Kamenici, 29.
v Poličce.

První záložna ve Vysokém Mýtě ko-
nala v pondělí dne 25. března o 2. hod. odpoledne
v sále svém XXXI. řádnou valnou hromadu.

Dráha Jičín—Turnov. „Teď nebo nikdy!“
pravil rozhodně pan ředitel Kofenský v době světové
výstavy americké, chtěje se ubrati kolem světa; roz-
hodně tak mluví ti, kteří zajímají se o trať Jičín—
Turnov. Město Jičín vytvořilo spolek, v němž stará
palčivá otázka spojení Jičína s Turnovem probírá se.
Jičín také musí se domáhati dráhy té, jeť svýma dra-
hama ve slepé uličce. Okresní výbor Jičínský pecho-
puje důležitost chvilu a povoluje na dráhu přes 100000 zl.,
i městečko Železnice napíná síly a usneslo se vě-
novati 10000 zl., aby čilejší v městečku život rozvi-
nul se. Zvláště čile si vede město Rovensko, jež
chce největší oběti přinést. Nechtějí zde ani slyšeti
o nádraží u Onjezda nebo na Mladějově! Tím také
by Rovensko pramálo získalo. Spíše pronášejí se my-
šlenky, že budou se domáhati spojení se Železným
Brodem, bude-li Turnov lhostejným. Tu nebylo by
třeba nákladného mostu přes Jizeru a docílilo by se
přímé spojení. Dhá-li málo o dráhu Turnov, nedivme
se, máť spojení na vše strany. Jako trať Jičín—Turnov
má se v kružích vojenských v ohledu strategickém
za veledůležitou, lze tím více tak říci o trati Jičín—
Železný Brod. Pak také Rovensko dalo by se spojití
s průmyslovou Lomnicí a Starou Pakou.

Sestátnění drah. Je tomu právě rok, co
ministr obchodu hrabě Wurmbrand ve schůzi rozpo-
čtového výboru vyslovil se obšírně o svém plánu se-

státňovacím, do kterého tehdy zabíral zejména českou západní dráhu, jiho-severozápadní spojovací a severozápadní dráhu. O severní Ferdinandovské a jižní dráze se vyslovil, že prozatím do programu sestátňovacího pojetí byti nemohou. Od těch dob sestátňována byla pouze česká západní dráha. Ale v poslední době začalo se též mluvit o sestátňování jižní dráhy a vyjednávalo se v té příčině mezi vládami rakouskou a uherskou. Jak „Fremdenblatt“ je spraven, spočívala hlavní obtíž jen v tom, že uherská vláda požadovala pro Uhry větší podíl na vozovém parku, než jaký by jí dle stavebního povolení byl příslušel. Zavedením jednáním ústním i písemným docíleno prý i v tom ohledu již shody a záleží nyní na tom, jak rychle budou obě vlády hotovy s vyjednáváním se správou jižní dráhy. Tak snadné a hladce, jak všeobecně se za to má, prý dokonce to nepůjde. Další snahy ministra obchodu nesou se k sestátňování státní dráhy a severozápadní dráhy. Jak týž list se dovídá, jsou stadiu v té příčině v ministerstvu obchodu konané již dokončeny a elaboráty předloženy ministerstvu financí. O bezprostřední aktuálnosti této věci mluvití bylo by prý prozatím předčasné; nicméně za jisté může se již pokládati, že v úmyslu je, zahrnouti i státní i severozápadní dráhu do programu sestátňovacího a konaly se již také prý se zmíněnými správami „nezávazná jednání.“ Očekává se, že ministr obchodu v parlamentě uchopí se nejbližší příležitosti, aby své sestátňovací úmysly vyložil, ježto současně se sestátňováním těchto dráh zamýšlí se též upravení nákladních sazeb pro státní dráhy.

Hospodářská beseda v Tuněhošech u Hradci podala Místní radě petice: a) aby burzy oprávněny byly rozsuzovati jen své členy a jen ohledně obchodů na burse učiněných, b) aby upraveny byly tarify na dráhách, jakož i aby dávány byly vývozní premie na ječmen a slad, c) aby zvýšeny byly vývozní premie na cukr, d) aby zakázán byl vstup cikánům do našich zemí.

Výstava býků a kančíků. Čilý hospodářský spolek pro okresy pardubický, přeloučský a holický pořádá dne 14. dubna výstavu a trh na plemenné býky a kančíky.

Obč. záložna v Bělé u Přelouče konala dne 3. t. m. valnou bromaďu, při níž byla sdělena tato rozvaha za rok minulé: Pohlednost: Hotovost koncem roku zl. 2881.18. Členové dluhují na směnkách 83330.07. Uloženo u jiného ústavu 22577.29. Nedoplateno úroku 190.49. Úhrnem zl. 109479.03. Povinnost: Závodní podíl 3100.—. Vklady členů 26546.87. Vklady nečlenů 76803.56. Úroky ku předu placené 1040.93. Povinné úroky ze závodních podílů za rok 1894 137.64. Rezervnímu fondu 1618.17. Čistý výtěžek 231.86. Úhrnem zl. 109479.03.

Občanská záložna v Bohdanech. Výkaz za měsíc únor: Počet členů 635. Stav splacených závodních podílů zl. 15 875. Stav rezervního fondu zl. —.—. Stav jiných fondů zl. —.—. Vklady volně členů i nečlenů: Obyčejná míra úroková z vkladů 4 procenta. Stav počátkem měsíce zl. 285.208. Vloženo během měsíce zl. 6.693. Vybráno během měsíce zl. 4.219. Stav na konci měsíce zl. 287.682. Aktiva. Půjčky: Míra úroková z půjček 5 procent. Stav půjček počátkem měsíce zl. 237.904. Půjčeno během měsíce zl. 24.447. Splaceno během měsíce zl. 24.003. Stav půjček koncem měsíce zl. 238.348. Uložené peníze u jiných ústavů zl. 56 431. Cenné papíry zl. 15 435. Nemovitosti zl. 6.076. Pokladni hotovost zl. 3 903.

Smutná rubrika dražební. Ve východních Čechách jsou pro nejbližší dobu ohlášeny následující dražby: V Chotěboři: polovice domku č. 5 v Hojšíně, 6. dubna. — V Černém Kostelci: usedlost č. 59 ve Výžerkách, 17. dubna, 17. května. — V Pardubicích: nemovitost č. 40 ve Ždánicích, 25. dubna, 25. května. — V Ledči: usedlost č. 1. v Zdeslavicích, 24. dubna, 24. května. — Ve Vysokém nad Jizerou: polovice usedlosti číslo 1. v Končinách, 4. dubna, 4. května.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. března. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.50 až 6.00, žito 4.30 až 4.60, ječmen 4.30 až 4.60, oves 2.75 až 3.00, prosa zl. 0.00 až 0.00, vikve zl. 4.30 až 4.90, brách 6.35—7.50, čočka zl. 7.00 až 11.50, jáhly 10.00 zl. až 00.00, kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.00 až 1.70, jetelového semínka červeného zl. 34.00 až 50.00, jetelového semínka bílého zl. 00.00 až 00.00, mák zl. 10.00 až 18.00, lněné semeno zl. 4.70 až 9.00, 100 kg. žitných otrub zl. 5.25, pšeničných otrub zl. 5.00, 1 kg. másla čerstvého zl. 1.00 až 1.05, rádia vepřového zl. 00.75 až 00.80, tvarohu zl. 00.12 až 00.14, 1 vejce kr.

V Poděbradech, dne 20. března 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.50 až 5.75, žito od zl. 4.50 až do 4.75, ječmene od zl. 4.45 až 4.65, oves od zl. 2.50 až 2.80, hrachů zl. 3.00 až 10.00, čočky od zl. 16.00 až 18.00, vikve od zl. 5.40 až 5.90, bramborů zl. 1.90 až 2.00, 1 kg. másla od zl. 0.86 až 0.90.

Z Pácnova, 16. března. Pšenice 100 kg. zl. 6.50 až zl. 0.00, žito zl. 5.20 až zl. 0.00, ječmen zl. 6.25 až 0.00, oves zl. 5.20 až zl. 0.00, mák zl. 19.00, brambory zl. 1.80, másla 1 kg. zl. 0.70, vajec 100 kusů zl. 0.00 Husa 0.01 00 kr., kachna 00 kr., kuře 00 kr.

Z Dobrušky, 16. března. Pšenice 1 hl. zl. 5.75 až zl. 6.90, žito zl. 4.50 až zl. 4.80, ječmen zl. 4.00 až zl. 4.60, oves zl. 2.40 až zl. 3.00, brách zl. 0.00 čočka zl. 00.00, jáhly zl. 0.00, směska 00.00, vikve zl. 0.00, brambory zl. 0.00, másla 1 kg. zl. 0.00, sosa vázaného zl. 0.00, slámy zl. 0.00, dříví tvrdé 1 m zl. 0.00, dříví měkké zl. 0.60, kopa soli zl. 0.00.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Všecké záskyly, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Korselt & spol.,

majitelé školek,
uměleckého a obchodního zahradnictví, obchod semen
v Turnově (v Čechách).

K jarnímu sázení a setbě

odporučují své hojné zásoby ovocných i okrasných stromů a keřů, růží, stromů jehličnatých, jakož i b. hatý výběr bylin pro studeny i teplejší skleníky, bylin na skupiny a koberce, rostlin hlízovitých i květinových cibulí, rovněž velký sklad zeleninových, polních, lesních a květinových semen. — Kytice, věnce, girlandy atd. zhotovují se z čerstvých jakož i sušených květin v každém čase co nejkvalitněji a nejlevněji.

Illustrovaný hlavní seznam a ceník se zašle na požádání zdarma a franko.

Největší sklad

šicích strojů

původních i všech různých soustav

Albert Štourač, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Ceníky zdarma. Podmínky platby velmi mírné.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v oboru ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých vlastních zkušeností, ruče za nejlepší ohlasy. — Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do vzácné přízně cizího obecněstva znamenám v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik
v Hradci Králové, Pražská ul. č. 77.

Nejnovější

šicích stroje, velolopedy,

stroje na praní prádla a mandlování nejlevnější doporučuje tovární zástupce F. Čerha v Kr. Hradci, u býv. Pražské brány, v novém domě č. 275.

Švice

voskové, polvoskové, stearinové a parafinové, pak voskové zádušní svíce, páskaly, triangly a sloupky jakož i svíce toaletní a luxurní renaissance a barokové, dále svíce a sloupky pro pivovary

nejlepší jakosti

a čestnými cenami na výstavách v tu- i cizích zemích vyznamenané, dodává

v cenách nejlevnějších

ve k. výs. l. česká továrna na voskové výrobky, pečetní vsky a smolné zboží, obchodně, na svíce stearinové, parafinové a sklepní

Fr. Sezemskeho

o. a k. dvorního dodavatele v Ml. Městství.

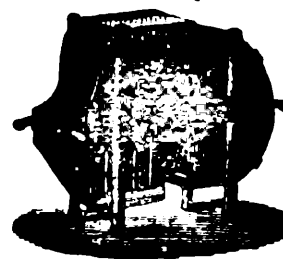
Ceníky na požádání franko.

P. T. duchovenstvu odporučuji zvlášť své velejemné kadidlové cenách mírných.

Knotek & spol., strojírna v Jičíně

vyrábí jako specialitu

„FUKARY“ zlepšené soustavy, které jsou nedostupitelnými ku třídění a čistění obilí a semen a docílení stejnorodosti pro trh a seti. Tytéž třídí obilí na tři druhy a zbavují je bodláčí, ovsa a pod.

Výkonnost na 200 hl. denně, cena zl. 24.—.

Rovněž doporučuje ku jarnímu období

„patentní stroje lžíčkové“

s pevnou truhlou výsevní pro stejnoměrné a přesné seti na polích roviných i svažovitých a jednoduchým zařízením ku seti semen malých a snadným odstraněním zbylého zrna z výsevní trubky.

Ceníky zdarma a franko.

V. Vacka závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí k jarnímu výsazování stromy i keře ovocné, sadbu lesní a pro živé ploty, keře okrasné a j. v mírných cenách.

Seznam na požádání zdarma.

Dva ženatí krmiče
dobytka na velkostatku za slušný plat hledá
J. Bouček v Hradci Králové č. 88.

Místa pro učedníky
všech řemesel
obstarává
J. Bouček v Hradci Králové č. 88.

Odporučen!

Veleosvědčený na mnoha výstavách poslední v Hradci Králové a Humpolci nejvyššími cenami čestnými diplomem vyznamenany

nejstarší závod výroby

kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní

firmy Josef Neškudla č. d. 86

v Jablonném n. Orli.

v Čechách se P. T. veleodstojněm u duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a vůbec dobrodincům co solidní a nejlevnější pramen toho oboru k příslušným zakázkám více odporučí.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník

přísežný soudní znalec a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a všechny v oboru tom práce za velmi levné ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí a stříbí v ohni i galvanicky. Kupuje staré zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

JAN BAŠTA,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,

vyznamenaná státní stříbrnou medailí

na první bulharské zemské výstavě v Plovdivu (Phiippopol),

v Schönbachu u Chebu (v Čechách),

doporučuje se co nejčastěji P. T. učitelům, ředitelům školu, hudebním spolkům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdem, uzavíratelným, flanelem vyloženým, k nosení i s obalem a franko za 10 zl. r. č. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12, 15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná čella od 25, 60 až 100 zl. Citary s nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50, 18, 25 až 50 zl. — Kytary s nejčistším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10 až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva granadilového C-H spodek, od 5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinet ze dřeva granadilového, C, H, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a vlníky součástí jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a jakosti nejeptí.

Obchodníci obdrží přiměřenou sražku.

Zevrubné ceníky zdarma a franko.

Zásilky na dobírku. — (Nekonvenující se ochotně vymění.)

Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně hned a co nejlevněji se účtují.

Ukázky dobrozdání:

Vaše Blahorodí!

Kdybych nebyl poznal své housle pro jejich tón, akterak bych nebyl věřil, že možno Vám bylo tak pěkný hlas do nich vkouzlit. Zasílaje s radostí obnos za opravu požadovaný — srdečně Vám děkuji!

Křivoklát, 10./XII.94.

Vaše Blahorodí!

Zásilka Vaše došla. Jsem úplně spokojen. Zboží takové zasluhuje skutečně jména: „Specialita.“ — Mohu Vás smle každému odporučiti, čehož jak pro lást tak i pro S účtu oddány

V Kr. Dvoře, 21./XII.94.

K. Macháček, fíd. uč.

—————

OBNOVA

Číslo 3.

V Hradci Králové, dne 5. dubna 1895.

Ročník I.

Ticho v Čechách.

(Overtura k volebnímu koncertu).

Stali Mladočci za šest let už se trochu vybouřili, mladočeská omladina teprve se chystá ke hlomozivému koncertu volebnímu, prozatím ještě je ticho v Čechách. Ticho bezmála hrobové, jako když mrtví k mrtvým nlehlí. Skorem zapomínáme, že dýcháme a žijeme v době opoziční politiky, když v těchto dnech bez poznámky mohla všemi novinami kolovat tato zpráva:

Politický spolek v Hlinsku (okres chrudimský), jehož stanovy byly dne 19. května r. 1891 potvrzeny, byl se sesnáním spolků v ymazán, ješto se týž posud neustavil.

Zde tedy již máte mrtvoly padlých opozičníků, kteří statečně do boje — ani nevytáhli. A jak se činí a žijí činní a živí bojovníci? Seli vítr, sklídili bouři a pak zkratli, ztichli.

Po vlastech českých bylo od povolání i nepovolání, radikálních i boucharonských opozičníků rozsesto větru tolik, že každou chvíli mohla a měla se čekat velká bouře, vážné hromobití, mocný úder blesku. To předvídati musel každý, kdo sledoval nový odpor český proti vídeňské vládě. Ano, všichni museli tušit, že nás stihne nějaký nový, vážný projev vládní nemilosti — a zatím co do poslední chvíle, při každé vhodné i nevhodné příležitosti mluvilo se o tuhém, houževnatém odporu českého národa proti Vidni, přece v rozhodném okamžiku, kdy na hlavní město české snesl se blesk výmínečného stavu, byl překvapen každý, vůdcové i vedení stáli tu jako omráčeni. A stojí tak podnes, ticho nastalo v Čechách.

Po kilaletém bouření je dnes ticho v Čechách a my teprve nyní to dobře cítíme, teď upřímně si to přiznati můžeme a musíme, kam jsme to dopracovali s tou dosavadní opozicí — na papíře!

Ano, dnes je ticho, je mrtvo v Čechách, smutně, velmi smutně dopadl ten náš papírový boj do krajnosti. Rázem ztichli a zkratli naši radikální i nejradiikálnější zápasníci, poslanci jeví kuráž jen za větrem parlamentárním, novináři netouží po žalářích, z bořivých beranů stala se učiněná jehňátka, břitká péra zaměnila se podvázaným křídlem.

Když tak rekovně bojují naši političtí generálové, ký div, že neméně statně vede si naše národní armáda. Rozhlédni se jen každý ve svém okolí a netaj se s poznáním pravdou, že nepohotovost a bezstarostnost vůdců zavlekla také do všech řad vedeného lidu netečnost, ochablost, omrzlost. Může to viděti každý jak v Praze, tak ve venkovských městech i vesnicích.

FEUILLETON.

Protilek.

Na toulavé manžely prozrazuje Kf.

Vidíme již, jak tisíce oček laskavých čtenářek se zadívalo na tento nadpis a jak se jejich rty maličko, ale tak hezounky pousmály, mezitím co srdéčko radostně zabušilo při pomýšlení: „to bude něco na mého starého.“

Velecténé čtenářky! Já vlastně touto historií si škodím, moc si škodím, ale když Vás mám tak rád! Víte, já mohl zcela dobře dáti na př. do dnešního listu inserát: Báječné, nevidané, neslychané! Která z p. t. čtenářek by si přála atd., nechť udá atd.; ale jak povídám, já už jsem takový, že mám každého na světě tuze, tuze rád a jak se něco užitečného dovím, nedá a nedá mi to, abych to se svými spolublížnými nesdělil. Už je to taková dobrácká povaha. A tohle je také tak!

Nuže?

Pan dr. Klíma vstal od stolu a pohlížeje stranou na svoji mladou ženušku, která obírala ještě kousek krčku smazaného kufátka (ona tak ráda krčky), počal se pomaloučku oblékati.

Ještě nezapjal ani první knoflík, když se

Ti naši bodří Pražané! Pražští vojevůdcové zvěděli o ráně, teprve když dopadla, týž večer, kdy tisklo se již výmínečné nařízení vládní, bavilo se několik mladočeských poslanců nenučeně u Choděry za zpěvu otřepané rýmovavky „Já mám trakať novéj“ — a dnes už bodří Pražané žijí tiše a klidně, jakoby výmínečného stavu ani nebylo, politisují dále při džbánku, ve veřejném životě pražském pozorujete leda trochu slídivosti po špiclech. Přijde-li do hospodské společnosti někdo neznámý, hned je považován za „tájněho“, hovor umlká, jakoby utál — kdo si nechce ústa spálit, musí mlčet nebo chválit. A když neznámý nejeví nic špiclovského, je hned zase kuráže dost a pak se rázem mluví nehorázně opozičně. Takoví jsou naši opozičníci v Praze!

A náš venkov? Jak se dělá opoziční politika ve venkovských městech, to může viděti každý z blízka. Je to ta nejopravdovější politika papírová. Ovšem když tak v dále někde jste čítali, jak někde mezi Kocourkovem a Prahou posílali do pražských listů štatnaté projevy politování nad Staročechy, protesty proti punktacím, rozhořčení proti vládě, mohli jste si pomyslet: no, tam jsou přece kabráci! Ale když jste tam někde mezi Kocourkovem a Prahou žili, viděli jste, že ti kabráci doma nedělali nic, čistě nic, pořád nic a leda tak jednou za rok zmohli se na jednu parádu, pardon, veřejnou schůzi, v níž přijata sice řízná resoluce, ale pak nedělo se zase nic a opět nic. Tak všude dosud se v politických věcech činí a vyznají ti naši opozičníci maloměstští!

Zklamání v Praze, rozladění v městech menších jdete se podívat, jak vlastně vypadá ten opoziční ruch na vesnicích. Tot víte přece a novín, že na vesnicích máme jádro národa. Ano, náš rolnický lid jest opravdu poměrně nejsamostatnějším a tedy nejspíše by si mohl dupnouti. Ach, těžko se to dupá, když noby slábnou, není chut do výskání, když kapsa se prázdní, nezbyvá času na politisování, když hlava je stále plna vezdejších starostí hmotných. Ten náš vesnický lid věru je dobrým, snad až dobráckým, ale kdo vidí a cítí ty dnešní selské trampoty, věru se nepodiví, že dnes v českých vesnicích není ani ten ruch, jaký tu býval v dobách oposice pasivní . . .

Ba zajisté, v době trpné oposice byli jsme všude činnými — dnes děláme oposici činnou a trpíme, trpnými jsme všude.

Po šesti hubených letech oposice mladočeské je ticho v Čechách. Blíží se volební kampaň a přicházejí noví, břmotnější bouřliváci, kteří znovu chtějí jen rozdmýchatí vášně lidu, rozeštvati jej, aby mu na konec připravili nové zklamání, větší útrapy, další strádání, záhubnější pohromy. Omla-

k němu obrátil s bolestnou výčitkou hlas panín, která právě pustila poslední kůstku, otrápc si bílé prstíčky o zmuchlaný ubrousek.

„Už zas mne opouštíš?“ V otázce té jakoby se třásl slz.

„Ale jdi, drahoušku, snad bys proto nechtěla plakat?“

„Prosím tě, mužíčku, zůstaň aspoň jednou doma. Co máš v té hospodě?“

„Tomu ty, milá ženuško, nerozumíš. Co mám v hospodě. Společnost několika přátel, dobrých a upřímných mužů, kousíček hry a trošku piva!“

„A což toho doma nemáš? Nestačími já ti svou společnost, nemohu také já nějakou hru s tebou hrát a nemůžeš si pro pivo poslat?“

„To jest sice pravda, ale všs, časem jest třeba už se zdravotních ohledů přesadit!“

„Jdi se svými zdravotními ohledy, k tomu jsou pacienti tvoji“, rozdurdila se paní, „vždyť já ti přeji časem trochu té společnosti, ale každodenně . . .“

„Každodenně přece nechodím a ostatně i to by bylo omluvitelné. Mé postavení toho vyžaduje. Lékař, který se skrývá mezi svými stěnami, bývá brzy zapomnut, a ostatně . . .“ pan doktor se na chvíli zamlsel, „a ostatně považ, s jakou radostí se shledáváme, když jsme se několik hodin neviděli. Seděti u sebe stále den ze dne, bylo by v brzkou oběma nám k omrzení.“

dina mladoč. a břmotivému koncertu volebn. Jočeši dají se jim prostě do vleč.

Je ticho v . . . — aby nenásledovaly nové bouře a nové, je, nýbrž pokoj a mír, aby naše česká společnost nebyla dále rozvracována. nýbrž volně a klidně se rozvíjela, k tomu nechť v čas pracují všichni Čechové dobré vůle!

Kateřina ráda žalovala!

„Kateřina ráda žalovala na své spolužačky. Jest-li ji sousedka sednula na šat, žalovala; jest-li ji v tlačenici na nohy slápnuli, žalovala; jest-li ji někdo loktem ustrčil, žalovala. Podobnými malichernými žalobami vytrhovala učitele ze vyučování a radovala se, kdykoliv byl někdo pro ni káran. Aby těm nevčasným steskům konec učinil, posadil učitel Kateřinu na poslední prázdnou lavici atd.“

Zajisté že jsme těmito řádky všechny čtenáře velice příjemně naladili. Zavedli jsme je citováním populárního článku ze druhé čítanky v luznou mladost, vzbudili jsme v nich nejspánilejší vzpomínky, které v každém tento jistotně každému známý článeček, jedna z prvních lektur české mládeže celé řady generací, zajisté vzněcuje a vyvolává.

Každý si ho již ve své paměti dále doplní, neboť stal o „Kateřině žalobnici“ uvedena jest v našich čítankách jako výstražný příklad nepěk-ného jednání a každému z nás z dětství nevyblatitelně na mysli utkvěla a často v životě potom jsme si na tu „Kateřinu“ vzpomínávali, když jsme se s podobným jí zjevem setkali.

A bohužel, že takováto „Kateřina žalobnice“ u nás vyrostla dokonce v pravého obra, který všechn náš život, jak politický, tak národní i společenský život ovládá a dusí, souží a přímo pronásleduje na všech stranách.

V našem celém veřejném životě se skoro nic jiného neděje, nežli že — — Kateřina ustavičně žaluje — —

Neboť bez brejli každý vidí, že „naše veřejné mínění“ v posledních letech (na čestné výminky) jest takovou Kateřinou žalobnicí!

Popatřme jen na náš novinářský tisk. A co v jeho obsahu nacházíme?

Z největší většiny jenom samé malicherné a plané žaloby, které kdyby jen z polovice byly pravdivými, podstatnými a důvodnými, tedy by celý národ náš sestával ze samých lidí nehodných. Nechtějí v našem národním společenstvu snad dnes jediného muže, který by z některé strany nebyl „Kateřinou“ obžalován z věcí přímo děsných.

„K omrzení!“ a tvář paní doktorové při těchto neprozřetelných slovech, jako by obíhli. „K omrzení!“ vzdechla. „Tak já tě už mrzím! O jdi si, jdi, mezi své přátele, když jsem tě omr-zela! O matinko moje, kdybys věděla? A ani ne po roce, o že jsem tě kdy poznala, já nešťastná žena!“

Proud slz provázel tento náhlý výbuch.

„Ale, ženuško, prosím tě, méj rozum; vždyť přece . . .“

„Jděte, pane!“

„Prosím tě . . .“

„Neproste!“

„Ale dovol . . .“ než mohl dořici, obrátila se paní doktorová ku dveřím a bouchnuvši jimi, zmizela.

Pan dr. Klíma zůstal samotén. Zprvu hodlal pospíšiti ze rozhněvanou chotí, ale pak, jak by si to rozmyslil, pokrčil rameny a vyšel ven.

Pan doktor byl ještě necelý rok ženat. Přistěhoval se do N. před několika roky a jsa úslužným i zkušeným, záhy opatřil si rozsáhlou praksi. Do úplné spokojenosti scházela mu jenom — ženuška. Než i té se mu dostalo a sice pečlivě vychovanou dcerušku pana Šroma, domácího pána a soukromníka z P. Nevyrovnala se jí ani jedna z N...ských dám ani krásou ani pořádkem ve všem všudy. Dr. Klíma mohl býti šťasten a on také dosud byl. Ovšem netrvalo to zplna ještě ani rok,

Představme si každý v dnešní řadu osob se svého okolí, které významněji ve veřejnosti působí, a vzpomínáme, která z té či oné strany nebyla nedílně přikřesena, ale dokonce přímě odsuzována, zrádcována a tupena —

A když blíže k odsuzování a různým tím rozsudkům naší „Kateřiny“ přiblížíme, tu shledáme, že to jsou z největšího dílu samé jenom vlastně malichernosti a to malichernosti a výčitky namnoze jen osobní povahy.

Není snad národa na takové výši vzdělanosti stojícího, jako stojí národ náš, v němž by se ke vzájemnému odsuzování tolik špily, klanů a blátů vypotřebovalo, jako se vypotřebovalo v národě českém.

Jen klidně popatřme, co zbytečných, bezúčelných a bezdůvodných výčitek, urátek, útoků za rok u nás se napíše proti lidem, kteří nicméně se neprovinili a neprohřešili, než-li že byli buď Prospěšností na vynikající místo v našem životě postaveni anebo že se ochotně dle svých sil a dovedností chápou národní a veřejné práce.

Když jdeme pak po pramenu a proudu takového útočného výronu, tu shledáme, že vyvírá obyčejně jenom z malicherných osobních pobudůtek, které náš veřejný život otravují a sice tak neblahým apůsobem, že takřka všechny český tisk poslední doby nic jiného než činí, než-li žaluje na to, co se buď děje, anebo co se neděje.

Nikterak nepřeháníme!

Zásada sv. Augustina „in dubio libertas, in necessariis unitas, in omnibus caritas“ — v pochybném volnost, v nutném jednotu, ve všem láska — našemu veřejnému mínění jakoby známou nebyla.

Obklopení kolem do kola odpůrci nejvášnějišho druhu, nemáme rodák na rodáka, bratr na bratra nic jiného než-li kyj, sochor, jež však obecně samo našemu tisku do ruky vtiskuje a jenom ho žalovati a láti nutí, činíc z něho — „Kateřinu“.

Kde nacházíme dnes ve veřejném mínění vznět ku práci, kde nacházíme pobudky k dobručinění, kde nacházíme nabádání k milování se? Jen hledejte a naleznete skoro všude jenom samou zášť, nenávisť, utrhaní, ničení a soužení —

Náš tisk dnes skutečně takřka nic jiného než činí, než-li činila ona Kateřina v čítance, žaluje a pořád jen žaluje —

Jest-li souhlas sousedu sedne na šat, již se v novinách proto žaluje; jest-li někdo jímému v tlačenici mimoděk na nosu šlápně, již se v novinách žaluje; jest-li někdo někoho bezdůčně ustrčí, již se v novinách žaluje. A jak se žaluje? Jsou to hned samá snižování, zlehčování a křivdy.

Tím náš veřejný život divočí, poněvadž ve vřavu tu zatažena jest takřka veškerá naše inteligence, jejíž příslušníci stále stavěni jsou na prahu a ukazování masám lidu jako mužové nedobří, ba špatní.

Kam to vede?

Že pak lid neváží si ani žalobců ani žalovaných, že všechny smaten chytá se hesel, která konečně nejsou milá ani žalobcům.

Takováto neblahá žalovací epidemie zachvátila veškeren náš tisk, opanovala náš život, v němž jest napotřeba všude nyní rozlité oset, který kyselostí naplňuje všechny kraje, města, osady a který všude vzbuzuje jen nelásku, nenávisť a samá protivenstva.

To se nedá mysliti, aby všichni lidé byli napotřeba jednoho smýšlení a jednoho chtění, avšak aby pro to, co jeden má za svobodu, že totiž se spravuje vlastním přesvědčením, druhý hned byl, když tak také ze svého stanoviska činí, špatně oblap, to předce jest nepravdivým tvrzením, křivdění, bludem!

ale není li toho dosti, když nyní tak málo šťastných lidí?

Až dnes, dnes ta modrá obloha se trošinku zakalila. A čím? Pan doktor po cestě do hospody o tom rozjímal. Čím? Hloupostí takovou! „Mohli jsme také zůstat doma, když si to přála, mohla, a pan doktor již již se obracel. A byl by se obrátil, kdyby nevstal ten starý pokušitel, kterého všichni s sebou nosíme a který tak mnohé dobré předsevzetí hned v zárodku ničí.“

„To bys si dal!“ šeptal mu „to jsi muž?! Jak povolíš, je s tvou samostatností amen, znáš ženský pantofolek? Nebylo by to bamba, abys pod ním uvázl?“ A pan doktor si dal říci. Šel do hospody. Ale společnost zdála se mu býti opravdu nějak tádní, karta mu „nešla“, pivo rostlo v ústech. Jak se mu odlehčilo, když se vrátil domů, ale dnes ho nevitla ženouška jako jindy, dnes již byla ve svém pokoji a ani se neozvala. Spala? Nikoliv! Když odešel muž, ani se s ní nerozloučil (a ona na to přece tak čekala a proto i ven odešla, doufajíc ho spíše za sebou vyláskati), zaplakala si upřímně. Ale pak se upokojila, nablížejíc, že pláče opravdu pro nic. Bez odplaty však mu to nechati nemůže. Bude se na něho hněvati, jak dlouho? Den, dva? To však jí nic neprospěje. Ukázat mu musí, že doma může býti také člověk veselý, že může ve společnosti ženy naléztí všechno, co dává hospoda! Ale jak? Jak? Váš to najde! „A pak uvidíš, pane manželi,“ zahrozila prstem, „co žena může!“

Zde žádoucí jest náprava a to náprava rychlá, aby naše veřejné mínění přestalo býti „Kateřinou žalobnicí“, aby neobíralo se jen především a hlavně osobními tupením, utrhaním, osočováním a podeštíváním. Nanejvýš jest potřeba, aby náš tisk začal konečně pojednávatí vždy hlavně o věci a osoby co nejdříve možno ponechával stranou. Osoby bez toho během doby z veřejného jeviště přirovnáním postupem věku se trápí, mizí anebo samy odstoupí, ale každá věc jde svým chodem dále až ke svému usrání.

Zde odvoláváme se na Havlíčka, jehož jméno jako vzorného žurnalisty tak mnozí u nás berou nadarmo. A aniž bychom šli o muži tom jako novináři psali, tak to mu musí každý nechat, že ani jeho „Národní Noviny“, ani „Slován“ neobsahují nížejších nízkých osobních útoků a besedných bahnišť, jaká dnes v novinách nacházíme. Z toho lze souditi, že velmi málo dnešních žurnalistů noviny Havlíčkem vydávané si prohlídlo, aby se jeho příkladem spravovalo.

Jeho noviny byly pak počátkem českého novinářství v moderním slova toho smyslu a považme, kde a na jakém stupni mají vlastně dnes noviny české státi, když stojíme na stanovišti, že mají od svého počátku pokračovati ve všech směrech —

A zatím vidíme, že naše noviny jsou dnes hlavním zdrojem zmatků, hořkostí a trampot, pod pod nimiž náš národní, společenský a politický život hyne.

Popatřme jen na následovní!

Když své doby byli Staročeši u vesla, tak mladočeský tisk měl za svůj první a hlavní úkol útočení na Staročešy a není možno to tajiti, že nyní, když Mladočeši mají v celé řadě sborů za český lid rozhodné slovo, že nejsou Staročešy nuceni výsledností přátelských rad, mínění od jejich náhledů různých, ale že se na ně jde také vždy hned s kyjem. Jaký šel, takového potkal!

My se vzájemně nedoplňujeme, neposilujeme, nemilujeme, ale máme na sebe a proti sobě jenom pěsti, samou obžalobu a výčitku.

„Suaviter in modo, fortiter in re“, lahodně ve způsobu a rozhodně ve věci — není zásadou našeho tisku, tak že on konečně, nucen vlastně obecně, stává se napotřeba „Kateřinou žalobnicí“ —

Co otázek užitečných leží u nás ladem, co záležitostí důležitých jest v Čechách neváháno, co zájmů českých je zanedbáváno jenom pro plané hádky, když ten či onen jednotlivec svými snahami se nelíbí lidem, jež by správný proud našeho veřejného života vlastně postavil sám na příslušné pro ně místo. Mnohého třeba hodné na zad do koutka!

Ale dnes u nás ten, kdo umí hodně křičet, kdo dovede z cizího alibovat, kdo nejškůdněji dokáže lidu straky na vrbě malovat, ten stává se hrdinou dne a pádem situace a to sice jen tím, že si namnoze pojedná „Kateřinu“, která na jiné pořád a neunavně žaluje —

To se dnes cítí a uznává obecně! Žurnalistika naše i žurnalisté dávno posbyli u nás té ceny, vážnosti i úcty, jímž se druhdy těšovali, až jsou mezi nimi i dnes mužové znamenití a čety hodní, avšak hlavně a především naše „politici“ obecně samo tisk na stupeň, že si ho konečně samo více neoboe vážiti, že novinaře nejen že ani slušně neplatí, ale že je i fackuje a stav žurnalistický cení asi jako nějaké cikány!

Proto bylo by dobře a včasno, aby všichni ti, kdo vážně se svým povoláním a posláním v národě smýšlí, ať si náleží ku kterékoliv straně, sjednotili se v myšlích svých v té žádoucí snaze, aby dnes celou veřejnost naší terrorisující „Ka-

Druhý den nestál u doktorů věru za nic! Pan doktor hned z rána odejel a když se vrátil v poledne, zdál se mu oběd přesolený, přepepřený, přepálený a kdo ví jaký ještě. Ať se však zlobil, jak chtěl, paní jakoby tu nebylo!

Mrzut ubíral se hned odpoledne ven, umínuje si, že ani k večeri nepříjde. „Když truceje, ať truceje, však nemá napí!“ A splnil to také, zůstal v hospodě na večeri!

Hůře bylo ještě paní doktorové, již již měla úmysl vrhnouti se mu kol krku a smířiti se, ale ten pokušitel i ji odrazil. „Nic jsi mu neudělala, nač bys ho odprošovala!“

Tak to trvalo několik dní. Pán si nevášmal paní a paní pána. Napjatý tento poměr přetržen byl náhle neslýchanou událostí.

Pan doktor obdržel asi čtvrtý den domácího hněvu, zapečetěný, rekomandovaný list s nějakým tvrdým vnitřkem. Když psaní rozdělal, našel v něm svou vlastní podobiznu, ale vykrášenou nad čelem dvěma mohutnými parohy!

Pan doktor při pohledu na tento obrázek div se stolice nespádl! Z hrůly vyvinulo se mu jen dlouhé: „Tááá!“ V tom jakoby zaslechl kroky přede dveřmi, rázem sbalil list i s podobenkou a vhodil ho do stolu a zamkl. Obličej jeho stažený údivem mezitím bral na sebe klid, pokud to možno bylo! Ale kroky zašly dále a pan doktor ujistiv se tichem, zašoupl dveře a počal znova tajemný list prohlížeti. Marně zpytoval však, písmo bylo mu úplně neznámo, list dán byl však

tařina žalobnice“ byla jako ona „Kateřina žalobnice“ v čítance pro své nekonečné a nevášné žaloby posazena na poslední prázdnou lavici, na níž by pak mohla přemýšlet, že povinností novin v národě naše není míchatí kalem osobních pobudůtek, ale že český tisk má vznešenější úkoly před sebou, nežli je vzájemné potírání a hanobení osob a to většinou nezásadově a krivě.

Jen spytujeme na všech stranách svědomí, zdať se nepřehání, zdať se v osobních zápasích nenadaazuje a věru že když se v ohledu tom všude drobět sleví a zejména když sállechlí ze řad novinářstva se oprou a nedají listů svých zneužívatí k nezřízeným osobním útokům, tak nepochybně co nejdříve budou oni činitelé, kteří se dnes jen samou „obžalobou“ jiných žijí, opět na pravé cestě, která nejen jim, ale celému našemu veřejnému životu půjde jak náleží k duhu. A pak zajisté všichni budeme s lítostí vzpomínati oněch trpkých dob, kdy „Kateřina ráda žalovala“, což národu našemu doneslo jenom trochu trpkosti a hořkosti a rozrušilo ho v takovou nervoznost a nedůtklivost, že jsme napotřeba jen samý stesk a nikde vydatná, čimorodá práce, k níž nemáme času, protože „Kateřina“ pořád jen žaluje, všude vytrhuje a ruší.

Což aby přestala a neviděla na jednotlivcích jen samé chybné, stinné stránky, ale aby si začala vášmat také skutečných potřeb lidu a životních zájmů národa?

Zajisté že u mužů; kteří poctivě s lidem svým smýšlí, tato slova naše pohoršení nespůsobí, s těmi pak, kdo žijí jsou z výroby ostudy a útoků na jiné, dnes ovšem zatím bude těžko mluvití. Ovšem nepochybujeme, že by si dali časem také říci, když by viděli, že rozhodující činitelé posadili „Kateřinu“ na poslední prázdnou lavici, kam nyní za své jednání patří.

Za zkoušku by to stálo! Vážnost především žurnalistiky i žurnalistů by tím nesmírně získala a veřejnost naše toho nutně potřebuje!

Milion Čechů na ztracené vartě.

Č. — Z Vídně, 1. dubna. (Přev. dopis.)

Parádní kandidatura dra. Engla ve třetím okrese vídeňském je nejnovější významnou známku politiky, která se nyní dělá jménem českého národa. Je to hezké na pohled, ale vážný prospěch pro českou věc ve Vídni z toho nekysne. Již proto ne, že je to pouze blýskavá bublina, která chvilku se leskne a buď klameš adám, jakoby se tím hájily české zájmy ve Vídni, zatím však kandidátní bublina za chvilku praskne a poslanci dále budou nežijí, hostejně přiblížeti k tomu, jak viděti Čechové stále žijí jako na zapomenuté, ztracené vartě. A tak to dopadá s Čechy v cizině vůbec.

Mladočeskí politikové rádi a mnoho se chlábívají, že jménem českého národa vedou boj před tvářmi celé Evropy. A zatím vidíme, že jsme před tvářmi celé Evropy posud ostouzeni a hanobeni stále a soustavně, vidíme, že poslanci sice sami sebe dávají doma velebiti, ale v cizině nechají celý národ tupiti, doma sice troufají si mluvití jménem celého národa, ale pro jeho příslušníky za hranicemi země českých nepracují vážně nijak, o jich zachování pro národ upřímně se nestarají nic.

Vědí vůbec mladočeskí politikové, kolik Čechů usazeno je za českými hranicemi, vědí, kolik Čechů dosud odchází nám ročně do ciziny? Vědí snad, že tato stráta dospělých mužů je větší nežli zisk, který přináší nám Ústřední Matice školská obráncem dětí našich mužů? Nebo vědí, že k ochraně italských vystěhovalců bude střízena úřední kancelář v New-Yorku? Vědí-li pak, že

na poštu v N., tedy doma. Což aby šel se septati? Ale kdož ví, pamatují-li si toho člověka a pak jak snadno mohl by se kompromitovat.

Pozor však si na každý způsob dá na svoji domácnost. Jak je dobře, že s paní žije na kordu, jindy by jí to nedalo, aby se nezeptala, co list obsahuje, dnes však se neodváží. „Ale nebylo by dobře ji o tom zpravití? Což je-li to jen nezapný žert! A což jiného také by to bylo, vždyť moje choť mě má tak ráda. Či msta a závist z našeho štěstí? Ano, to to bude! Ach jak směšný jest ten závistivec, doufaje takto rozraziti naše blaho!“ a pan doktor se usmál tomu, leč vypuditi to z hlavy přece nemohl!

Večer odebral se k rozptýlení mysle do společnosti opět, ač si umínovával před večerem, že tentokrát nepřijde. Přátelé byli již pohromadě a čekali jen na něho, aby si sebral partii. K ukřátcením chvíle četl právě jeden z nich pikantní historku z pražského života. Jednala o manželci dlouho svou nevěrnou ženou podváděném a měla nadpis: Pod vládou parohů! Páni se tomu ardečně smáli, pana doktora však jakoby zafazol.

Večere mu již nechtunala, karta padala čím dále horší a k tomu hrál on ještě „pod vší kritiku“, jak se jeho spolubratři vyjádřili, nemohouce pochopiti zaraženost a roztržnost páne doktorovu.

Tu noc spal pan doktor neobyčejně špatně. Sny točily se kol samých parohatých hlav. . .

(Dokončení příští.)

američtí Čechové sami jednali již o zařazení české vystěhovalecké kanceláře v New-Yorku? A vědí-li, že nyní ve Vídni tvoří se rakouská osadnická společnost pro hájení všech rakouských vystěhovalců?

Ale nad tolika otázkami zkoumáme srdce a ledví politiků mladočeských. Kdyby něco věděli, museli by také sami něco konati a kdyby sami něco dělali, jistě by se tím za tepla pochlubili, když tak honosivě dovedou mluvití jménem celého národa. Česká veřejnost ostatně nedávno dostala makavý doklad toho, jak mladočestští předáci dovedou působiti ne k dobru, ale na újmu našině mimo starou vlasť usledily. Každý má v živé paměti, jak dr. Vašatý svou německou poznamku na českém soudním přípisu omlouval a vymlouval tím, že prý to udělal ve Vídni, kde pošta české věci po česku nevyřizuje, a jak „Nár. Listy“ tuto výmluvu schválily poznámkou, že prý hájíme rovnoprávnost jen v zemích českých. Tady máte trefnou ilustraci k tomu, jak ten mladočeský boj je zvráceným: my tům odválejším a při známé holičské nátuře ještě odválejšími se dělajícími Čechům vídeňským dovedeme vyčísti, že si nemohou vymoci ani jednu školu, my nad jich národní statečností dovedeme útrpně pokrýtí rameny, ale když přijde řada na naše velká, věhlasná, rázná, radikální výtečnická, aby tům hojácným Čecháčkům ve Vídni dali dobrý příklad a dodali jim kuráže, tu sám ten neodvážlivý, samostatný, poslaneckou imunitou chráněný bojovník a povýšený mladočeský vojvůdce nejen neblesse, nýbrž vlastnoručně podporuje nenekost úřadování ve Vídni. Mysleli byste, že takový Velikán Velikánovič považuje to za svou povinnost a rád chopí se každé, sebe nepatrnější příležitosti, aby svým vlivem pomáhal k uznání české řeči ve Vídni — a ejhle! páni a la dr. Vašatý dělají Čechy jen čoma za pečl, však ve Vídni statečně píšou německy. A po Vašatém přichází dr. Engel a pomáhá vídeňským Čechům tím, že v kandidátní řeči lichotil — socialistům...

A takové kousky dějí se nepřetržitě. Mladočestští vůdcové namlouvají si, že jednají jménem celého národa, ale nedbají toho, že každoročně odchází nám tisíce Čechů do ciziny, kde pravidelně zůstávají pro nás mrtvými na vždy. Vždyť o všech našincích za hranicemi zvíme jen, když k nám přijedou někdy až z Ameriky, nebo nám pošlou peníze na Matci, ale jak kde žijou nebo žijí, jak se národně číní nebo nečiní, jak by s námi chtěli nebo mohli spolupůsobiti pro náš národní celek, o tom neví ani naše politická reprezentace, ani širší veřejnost, jež o krajanech v cizině dovidá se jen náhodou, jednou za onoho času.

A přece máme dnes za hranicemi zemí českých jistě celý milion Čechů, počet to věru veliký, zvláště pro nás, kteří nemáme milionů nazbyt, naopak každého jednotlivce rádi bychom v zemích českých zachránili před odnárodněním. Ale jenom v tom našem trojdielném království a to právě je ta smutná věc: mluví se pořád jen o souvislosti zemí koruny české, píše se o českosti Čech, Moravy a Slezska, ale pranic nepodniká se v zájmu velikých větví českých, roztroušených za hranicemi, jako jsou nové české osady v Americe, Rusku, ve Slavonii, Dolních Rakousích, zejména ve Vídni, nebo staré zbytky Čechů v pruském Slezsku — celý milion českých duší žije a žije skoro beze vši souvislosti s českým lidem, usazeným ve starých vlastech.

Přes deset let pracuje již celý národ prostřednictvím Ústřední Matice školské na zachránění českých dětí v místech národně obrožených, i bylo by jistě na čase, aby se tato činnost doplnila zahájením lepších styků s Čechy usazenými za hranicemi. Je to potřeba tím naléhavější, že vystěhovalecký proud ze zemí českých se nezmenšuje, nýbrž očividně roste. Od r. 1880 do 1890 odešlo z Čech 215 420, z Moravy 85 663, ze Slezska 12 944, dohromady tedy 304 027 lidí a z těch byli na tři čtvrtiny Čechové. Kam odešli, kolik se jich pro naši národnost stálo na dobro, o tom nemá nikdo ani potuchy a přece by organizace vystěhovaleckého proudu národu prospěla více nežli — třeba nežli to dnes běžné pořádání politických schůzí s banderami, družičkami a jinou parádou.

Vědí-li kdo vřehol politické práce v tom, že poslanci ve schůzích a ve sněmovně mluví, jak se to líbí a je to teď v módě, hezky sestra, ať už se mluví o čem chce, není to věru známkom zdravého veřejného života. A když nejsme národně, ani politicky, ani hospodářsky s dostatek organizováni, když kde kdo do posledního Čecha není ještě získán pro společnou naši věc, jak může kdo sobě nebo jiným namlouvat, že celý národ je připraven a hotov k boji za svá práva? Vše národa nezíská tím, že se bezcenně posílá vydává za ryzí slato, že se dosavadní chyby úzkostlivě tají, nedostatky ostražitě se zamlouvají, jen aby sláva těch velkých a největších výtečnicků nebyla pošramocena, jen aby voje mladočeské lepšimi, dokonalejšími, statečnějšími vypadaly než skutečně jsou, v opravdovém boji nenažene se nepřítelům strachu pouhými strašáky, v tom rozhoduje skutečná schopnost, pravé uvědomění, pevná síla, celá mužnost.

Dosud ovšem mluvilo se na účet a ve jméno celého národa, ale mladočestští politikové musí doznati, že celá jejich dosavadní politika nebyla dle toho, aby k součinnosti soustředila všech šest mi-

lionů Čechů v českých zemích, a ještě méně všimla si jednoho milionu Čechů zahraničních. Či je to podporou mladočeské politiky, když česká liga americká poslala 500 zl. na vězeňský fond „Omladiny“? Když už však se chce dělati politika ve jméno celého národa, je povinností její vůdci, aby v dobru všeobecném, v zájmu hospodářském i politickém pamatovali stále na všechny příslušníky národa, a proto dle našeho mínění bylo by povinností vůdců mladočeských, aby u nás dali podnět k řádnému řešení otázky vystěhovalecké, v čemž právě mohou si vzíti příklad z podniku nyní ve Vídni předsevzatého. Ve Vídni totiž vydal dělní rada R. Schrott nedávno spisek, v němž přimlouval se za upravení vystěhovalecké a za zřízení rakouské správné společnosti dle vzoru podobné společnosti berlínské. Myslénka tato nalezla ohlas a jednací výbor, v jehož čele stojí notář ryt. Böhm a k němuž náleží také polský poel. Wielowiejski, sbírá již příspěvky pro rakouskou osadnickou společnost.

Tak zase ve Vídni začíná se řešiti také vystěhovalecká otázka česká — vůdci dnes politika česká bude se na to dívat se založenými rukama? Čeští vystěhovatelé, našinci za hranicemi zemí českých usazení mají navždy býti bez součinnosti a stálých styků s námi, milion Čechů v cizině má býti pro nás jako na ztracené vartě?

Pražská kronika.

— a. V Praze, 4. dubna (Přv. dopis.)

(Výstava a pražské mosty. — Jak se herci dělají slavnými. — Z Národního divadla. — Skromnost básníka. — Náš pan primátor.)

Čtenářstvo „Národních Listů“ myslilo již, že bude veta po Národopisné výstavě, neboť dočítalo se brožných správ, že most císaře Františka Josefa z Eliščiných třídy vedoucí, je na spadnutí a že komise ho co nejdříve usavře. Touha po novinkách se tentokrát nezdařila a zmíněný list utříl si zprávou svou velkou blamáž. V sobotu konal se z Buben do Karlína pohřeb továrníka Umratha, jehož účastnilo se více dělnictva a tu skoro celá redakce běžela se podívat na most, zda vydrží. A vydržel! Jak už to tak bývá, také tentokrát v proloženém tisku nebyla zpráva „Národních Listů“ pravdivou a přispěl jen k tomu, že ji listy německé otiskovaly s pochoutkou proti výstavě samé. Věc má se zatím jinak. Vlada naházila, aby všechny pražské mosty měly čtyřnásobnou nosnost, proti čemuž obec pražská se vzpírá a právě nyní konají se za účelem tím komise, aby vyšetřily pravý stav věci a techničtí znalci aby podali své dobrozdání. Zdáli více poškodí podnik výstavní tyto komise nebo podobné zprávy, lež na bládní.

Národní divadlo uzavřelo se na čas a umělecký svět rozběhl se na všechny strany, aby šířil osvětu a ještě více, aby šířil známost svého jména a dobyl nové slávy a vavříků. Každou takovou návštěvu divadelního poloboha oblaňuje výsperkovaný článek nebo feuilleton v některém krajiněském listě a mínění obecněstva o hostu je ustáleno. Jinak nikdo hrát nemůže, než jak to noviny píšou. Náš hrdinný tenor pan Florjanský odebeře se do Petrohradu, aby tu batuškově zazpíval a při té příležitosti vyjednal si výhodné angažement, jeť starou zkušeností, že dobré bydllo pálí. Paní Hana Kvapilová odjede na pohostinské hry do Plzně, kamž zaslán byl do „Plz. Obzoru“ feuilleton z pera jistého mladého básníka. Všecko se rozuteče z našeho milého zlatého domu nad Vltavou i pan fidiel Šubrt na měsíc se vzdálí, aby nemusil býti přítomen policiíkování národa našeho vystoupením slečny Pospíšilové. Na dobro opustila Národní divadlo prima ballerina sl. Grimaldi. A zatím co ona odchází, kouká, vlastně šílhá pan Vilík Heš z Hamburku zpět do „drahé“ své vlasti. Pan Heš rozloučil se s národem českým pro několik mizerých zlatek služného a nyní, když mu v Hamburku postavili šlábek výše, šílhá zase zpět, domů.

Skromnost je pěkná věc a měl by ji mít i p. Jaroslav Kvapil. Jeho zasláno, že nebude psáti proslovů a příležitostných básní, ani příliš — ne — básničky. Jaroslav Vrchlický a Svatopluk Čech svého času zcela jinak a slušněji obecenstvu to řekli, nežli p. Kvapil, který byl požádán několika studenty, aby jim napsal na několik vějířů verše. Proto nemusí vědět celá veřejnost, že někdo proslovů psát nebude.

Náš primátor královského města není ani takový ani makový. Nehlásí se k žádné straně na radnici zastoupené, snad z obavy, kdyby strana ta padla, že by padl s ní. Nápadné je jeho kořetování se stranou mladočeskou a stranění se všech záležitostí, které vyvolati by mohly nějaký spor. Při vyjednávaních o dvoumilionové půjčce mezi staro- a mlado nebyl pan primátor v Praze. Mnil za různými záležitostmi do Vídně, do Frankfurtu a jinam. Rovněž bývá na cestách, když strana staročeská něco podniká. Posledně podíval se zase do Vídně, náhodou před banketem na oslavu 10 letého trvání jednoty občanů pražských. Nerozhodnost jeho mezi oběma stranami je již velmi známou a líkavostí jeho ku straně, která jej

na stolec primátorský dosadila, ještě více. Známé je, co očekává každého, kdo sedá na dvě židle. Nebude tomu tak i v tomto případě?

Co týden dal.

První květen se blíží a s ním řada nových demonstrací sociálně demokratického dělnictva pro všeobecné rovné právo hlasovací a pro osmi-hodinovou dobu pracovní. Na loňském sjezdu sociálních demokratů rakouských bylo vydáno heslo, že se má chystati také všeobecná stávka, místo té dojde však letos k demonstraci docela jiná, totiž proti — vojenským kapelám. Aspoň ve Vídni konají se již k tomu přípravy a tak vídeňští socialisté k různým projevům v den „dělnického svátku“ připojí také kousek — směšný. Či myslí někdo, že vystoupením proti vojenským kapelám zlepši se postavení dělnictva? Nám se spíše zdá, že to svědčí o úpadku sociální demokracie, když její vůdcové musejí své agitace kofeniti již takovými malichernostmi.

Z vídeňského parlamentu přinesou nám mladočestští poslanci na velkonoční svátky pomáčku zrovna tak hezkou, jako v jiných letech: velké, kulaté, pěkně malované, ale prázdné vajíčko — O. V poslanecké sněmovně pokračovalo se v podrobném rokování o berní opravě; při jednání poukázáno bylo mezi jiným k tomu, že touto opravou budou spořitelny krutě postiženy. Oprava volební vázne stále; nyní se jednání točí kolem návrhu posl. Dipauliho, aby nynějším 5 zl. poplatníkům bylo volební právo v dosavadních kuriích pro přítomnost i budoucnost zachováno.

Hlavní den oslavy Bismarkovy uplynul ve Friedrichsruhu za hluchého sběhu deputací z celého Německa, ale jinde přese všechno úsilí úředních kruhů nejvíce se nadšení. Také dary Bismarkovi podávané nesvědčí o zvláštní duchaplnosti. K sudům piva, vína, vutům, židlím, pultikům atd., divně se druží dary jako poduška v podobě velké houby, aby jí „zacpal zlé huby svým utrhačům“, nebo šest pivních sklenic v podobě granátů s hodinovým strojem, jenž ukazuje, kolikrát takový granát piják vyprázdnil. Bismark sám stal se dosti povídavým a mluví s každým, kdo k němu přichází, čímž se velice unavuje. Proto doktor Schweninger prosil, aby deputace k němu byly co nejvíce omezeny a které přijdou aby se dlouho nezdržovaly.

Předloha proti podvatným snahám v Německu byla domněle ve výboru pochována. Dne 29. března však ujednán kompromis mezi stranou katolickou a konservativní a dle toho jest skoro jisto, že předloha i ve sněmu bude přijata. Odstavce o ochraně náboženství, manželství a rodiny, o základech řádu společenského, o monarchii přijaty jsou dle návrhu katolického středu.

Rosebery, anglický předseda ministerstva, jest churav a umdlen a touží prý po odpočinku. V Londýně mluví prý se zcela vážně o tom, že lord Rosebery odstoupí a že Gladstone, jenž nabyl opět zraku, ujme se na novo vládního vesla. Na bojisti čínsko-japonském nastal klid zbraní. Mikado totiž z vlastního popudu následkem vražedného útoku na čínské vyjednávatele Li-hung-čanga povolil třinedělní příměti. Útočník odsouzen byl k doživotní nucené práci. Ještě než došlo ke příměti, opanovali Japonci všechny Rybářské ostrovy.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Velká voda — první april — drobná práce — to bylo teď u nás hlavní zlobou dne. Trochu brzy a divně splnila se tužba těch, kteří v Hradci zaříditi chtěli všecko po be- nátsku. Z Hradce stuly se rázem Benátky na pohled, ale těch vodních slasí a strasí, té mokré sloty a psoty měli jsme všichni po krk dost, na předměstí pražském toho měli až nad krk moc. K Pouchovu i Farářství, k předměstí pražskému i slezskému, všude učiněné moře. Magnat jeden — nikoliv uberský, nýbrž hradecký — viděl prý tu docela plavat krokodila, jiný již se škodolibě smál, jak hučavý most se staví proti velké vodě náhodou spuštěnými poplavy k Opatovicům, jiný zase lehkověrným posluchačům namlouval, že z Malšovic doplaval až k železnému mostu a ještě jiný dal si namluviti, že jeden utopenec zachytil se o kůl, do rána byl bez sebe a druhý den přiveden v nemocnici zase k životu — tak velká voda ho dila se leckomu k dobrým i špatným žertům aprilovým... Ale beze žertu řečeno, ten případ, že v Labi utopil se muž vyšší z kofaliny, zasluhuje povšimnutí vážné. Ty kofaliny, ta donpata bídy a zbědovanosti, chátary a schátralosti, ty hroby duší pobloudilých a pobudů — ba těchhle hněd otravných všimnouti by si mohli také ti mladočestští poslanci, kteří letos na sněm českém rokovali o stravování a na říské radě zase podporovali třebaš interpelaci — rabína Blocha... A nejen poslanecký zástupce lidu, také naši milí cives academici mohli by na př. v některém prodeji lihovin konati dobrá, drobná studm, tam by

možná poznali, kdo a co dělá z člověka solovskou bete hurasine, tam by snad našli také dobré vychoditě ke drobné práci... Chtěli být užtepačnými někteří ti mladí pánové, kteří nyní z vysokého učení přišli si všední život krátit v ovradní hradeckém, chtěli výsměchem odbyti náš poslední vážný projev o drobné práci. Ale kdyby chtěli a dovedli být upřímnými k sobě a jiným, přiznali by, že jsme jim přátelsky radili, aby se starali nejprv o sebe, aby nejdříve pracovali pro sebe, domohli se nějakého postavení a pak tím vydatněji působili pro dobro svých bližních. A když už vedle svých studií mají dost času pro starání se o zájmy obecné, nuže také v Hradci Králové k tomu mají příležitosti nadbytek. Když snad našim pokročilým demokratům nevonilo, zajít si do nevonné kofalny, mohou třeba při corsu na náměstí konati studia noméné poučná, vyhledati si vážné pokyny pro praktickou drobnou práci. Libo-li, zastavte se na př. na podlažní, která druhdy slula velkou a kteréž už dnes přikládá se název — nový. Postávejte tu třeba u jednoho obchodu ve dvou domech. Vidíte dnes lákovou vykladní skříň obchodníka, jenž zvolna postupoval od pražské brány, až se rozbořil ve dvou domech, ve kterých druhdy byly dva dobré závody... Je viděti, jak v Hradci květa blahobyť obratného a příšlivého člověka... Tady máte dobrý, plodný pole pro drobnou, užitečnou práci. Nebojte jen ty naše velké politiky borovati pro státní právo, nechte ty pražské fantasy zřizovati národní velkozávody — kdo znáte naše zubožené poměry venkovské, nestavte si vzdušné, větrné samky, jež vznikají a zanikají jako bubliny na vodě, ale přiložte ruce k opravdové, rozumné práci drobné, nehorňte pro velkozávody, ale hleďte chrániti ty menší závody české, které nám šmahem přecházejí do rukou německých!... S povděkem zaznamenáváme, že ryze česká podnikavost nechce při rozvoji Hradce zůstat pouhou popelkou. Tak jedná se v Kuklenách o zřízení sladovny a pivovaru, z Hradce po dlouhém jednání konečně má se zřídit elektrická dráha přes nádraží ke Svobodným Dvorem. My těmto podnikům přejeme plný zdar, když budou a zůstanou v rukou českých — jen tak dále a vždy svůj k svému!...

Diecéšní jednoty cyrilské konala dne 23. března valnou hromadu za účastenství 29 členů. Předseda dr. Jos. Mrátek uvítal přítomné členy krátkým prolovem, načež jednatelem, katecheta Vlad. Sekera přečetl správu jednatelem. V této obhájena byla činnost jednoty naproti mnohým nepravdám, v některých listech uveřejněným a dokázáno daty skutečnými, že jednoty nejen neklese, nýbrž vzrůstá. Při tom přečten byl také seznam budebnin, jež jednoty dílem zakoupila, dílem obdržela darem. Po přečtení zprávy jednatelem p. předseda vyřídil působení diecéšní jednoty cyr. na venek, kterýmž přes nynějši nepřiznivě poměry značný počet farních jednot cyrilských po diecéši vznikl. Na to předčítal pan pokladník knihkupec B. E. Tolman správu pokladni, ze které zřejmo jest, že diecéšní jednoty cyrilské čítá koncem 1. roku svého trvání 19 členů zakládajících, 36 skutečných a 18 přispívajících, jejichžto příspěvky obnášejí shrnem 225 zl. Účinkující členové, jejichžto bylo koncem roku 65, a chovaní cyrilské školy, jimž p. ředitelem Wünschem vyučování se dostávalo ve dvou odděleních, mužském a ženském, příspěvků neplatí. Celkový příjem činí 370 zl. 10 kr., vydání pak 20 zl. 25 kr., tak že zbývá 16 zl. 85 kr.; přebytek to při tak krátkém trvání jednoty dosti značný. Zpráva pokladni a účetní byla revisorem p. ředitelem Fr. Reylem prohlédnuta a v úplném pořádku shledána. Potom přikročeno dle stanov k volbě dvou výborů; akklamací jednohlasné opět byli zvoleni vylosovaní starší výborové pp.: ředitel katedrálního křtu J. Wünsch a c. k. prof. B. Konvalinka. Poněvadž volné návrhy nebyly, ukončil p. předseda valnou hromadu, vysloviv srdečné díky J. M. ndp. panu biskupovi, který dal podnět k zřízení jednoty a stále jak mravně tak i hmotně ji podporuje, všem hodnostářům duchovním i světským, jakož i všem přátelům posvátné hudby, kteří buď k jednotě přistoupili za členy aneb jinak přizpěli svou jednotu na jevo dali.

Valná hromada míst. odboru Ústř. Matice školské konala se v neděli dne 31. března t. r. Jednatel odboru pan učitel Ryba přednesl svou zprávu o činnosti odboru v uplynulém roce. Zpráva jeho byla schválena. Odbor čítal v roce 1894 všech členův 233, mezi nimiž byli 3 členové činní, 8 řádných a 222 přispívajících. Ústřední Matici školské odvedeno 4219 zl. 99 kr. K výsledku tak skvělému přispěl vlastenecký odbor výstavy hospodářsko-průmyslové a národopisné, neboť věnoval Matici z čistého výnosu výstavy 2485/36 zl. Tím se stalo, že odbor královéhradecký byl dle výše peněžitých příspěvků odvedených za rok 1894 zařazen hned za král. hlavní město Prahu. Zpráva pokladniční tiskem vydaná také schválena, jakož i přijata správa revisorů účtů. Pak přikročeno k volbám. Za starostu odboru zvolen p. dr. Fr. Ulrich, starosta města; za jednatele p. Boh. Ryba, učitel; za pokladníka pan Theodor Petina, městský důchodník. Za členy výboru zvoleni pan Jar. Červený, továrník, p. Fr. Petina, pan B. E. Tolman, knihkupec a p. Ed.

Tronček, městský tajemník; za náhradky: pan Ludvík Domečka, městský koncipista, pan Ant. Sluka, majitel domu, pan Fr. Vachek, říd. učitel. Za revisory účtů pan Ed. Obocenský, c. k. řed. výpomocných úřadů na odpočinku a pan Josef Kulit, řed. měst. škol. Tím schůze skončena.

Politický spolek pro okres královéhradecký odbyl v neděli dne 7. dubna o 2. hod. odpol. valnou výroční schůzi v místnostech „na Stělnici“ na Pražském Předměstí. Pořádek: Zahájení schůze posláním p. V. Formánkem. Zpráva jednatelem a pokladniční Zpráva ze sněma zemského podá poslancem p. V. Formánkem. „O všeobecném právu hlasování.“ V rozhovor uvede jednatel p. Červinka. Volby funkcionářů. Volné návrhy a rozhovor o zájmech národních. Přístup je i nečlenům dovolen.

Proti gustu žádný dišputát. Od poslední naší správy nebyl v divadle Klicperově sehrán ani jeden český kus. Nám velicejše cizokrajné komedie nestojí za poslech a proto jen dle doslechu zaznamenáváme, že české obecnstvo chodí na německé kusy do českého divadla Klicperova stále hojně.

Dopisy.

Z Chrudimi. Dne 7. t. m. koná se zde politická schůze, v níž mluvití budou posl. dr. Herold a dr. Šamánek. Mluvití směřují v této „veřejné“ schůzi jen členové mladočeského spolku a pozvaní hosté. Ovšem opatrnosti nezbyvá, vždyť nedávno svěřel dr. Koldinský v sousedních Pardubicích, že je tam — socialistický perník.

— **tt. Ze Skuhrova.** Ode dvou roků již zase obnovena jsou divadelní představení při divadle zdejšího a můžeme říci, že za ty dva roky ukázal náš ochotnický sbor seč jest, z výsledkem dosti zdařilým. Bylo sehráno za tu dobu kusů několikero a některé, jako „Podskalák“ a j. i s patrným úspěchem. Poslední divadelní představení dne 24. března pořádko bylo k počtu starého a zasloužilého ochotníka Ant. Cejnara. Ant. Cejnar, prostý muž, který neměl pro nepřiznivě poměry rodinné ani té příležitosti, aby do školy chodil a čísti a psát se naučil, takofka jako samouk jest již dávno přes 20 roků při skuhrovském divadle činným. A brával vždy rád, s ochotou a do každé díhy vší se celé a svým přítelivým spůsobem. Máše býti příkladem vytrvalosti ochotnické. Ochotníci skuhrovští slavili svého tatíka spůsobem pěkným. Předně vybrán byl jeho zamilovaný kus „Chudí písničkář“, v němž Cejnar před časem již hrál „Vojtáška—písničkář.“ Ůloha ta mu světečna byla znova. Po druhém jednání pozdravila jej ochotnice sl. Měhulka jménem všech a ochotník Norbert Hájek podal jubilantu dar všech ochotníků. Obecnstvo četné přítomné vítalo starého Cejnara s radostí a potěšením. — Celý kus „Chudí písničkář“ byl sehrán s chutí a s porozuměním. — Pro pondělí velikonoční připravena pěkná a dojemná Tylova „Paličova dcera.“

— **k. Z Rychnova n. Kn.** Ze spolku sv. Ludmily. Zasloužil a dobročinný tento spolek dle rychnovských pořádků dne 6. dubna v sále hotelu Puchweinova koncert s programem velmi příhodným a účelným. Výnos jeho ovšem bude věnován spolku t. j. konání dobročinnosti chudým a zejména mládeži chudobné. Pro dobročinnost svou tento spolek zasluhuje vši možné podpory. Doufáme, že budeme moci o výsledku jeho referovati s uspokojením nad tím, že jako bývá při jiných podobných toho druhu i zde sešly se všechny vrstvy společenské, aby pořadatelským koncertu vzdelal zdar a chudé mládeži značná podpora.

Přerušená jízda. Na trati dráhy Rychnov-Solnice-Častolovice musela býti v pátek dne 29. března přerušena jízda pro přívál vody, jaký po značném dne předešlého a téhož dne táni, slil se ze všech stran v řetěstě řeky Kněžny. Řečiště ani nestačilo pojmuti příválů vod ze všech stran a tudíž rozlila se Kněžna na četných místech i nad břehy. Největší bylo „na Dubince“, kde museli někteří obyvatelé utéci před proudy vod ze svých obydlí. Vážné ohrožen byl ale most železniční za nádražím. Pilíře jeho voda podemlila více a více. Proto zastavena jízda a pracované úsilí na odvrácení nebezpečí. Z Kvasin po volné trati dovožen byl na rychlo materiál, pískovec a pilíře mostu byly v čas podchyceny. Bohudík nebezpečí odvráceno také tím, že brzo vody opadly. Cesta po trati té je zase volná.

— **r. Z Kostelce n. Orli.** Druhá měšťanská škola. O stavbě druhé měšťanské školy v městě našem mluví se již dávno. Konečný a rozhodný krok ku předu a ve prospěch její stal se v dnech nedávno minulých. Odbyto totiž i komisionální obhlédání místa ke stavbě určeného a to dopadlo příznivě. Bude asi tedy škola ta otevřena již letošním rokem. Jest to důležitý krok pro naše město a také záslužný. Taková obětavost ve prospěch školství ponese bohdá své dobré ovoce. Druhá tato měšťanská škola kstelecká bude školou divlá, neboť chlapecká existuje v městě našem již po delší dobu.

Z Pardubic. Dne 28. t. m. má se zde pořádati sjezd rolnictva, na němž rokovali se bude o tisíní cukrů.

Z České Třebové. Místní odbor damský Národní jednoty severočeské v České Třebové zvolil za předsedkyni p. Alžbětu Maškovou, za jednatele p. Mír. Vyskočila, za pokladni sl. Marii Čujanovou a do výboru p. Frant. Černožovskou, Ver. Hruškovou, Miloslava Hubálkovou, Zdeňka Bémovou a pp. L. Běma a Václava Krále. — V České Třebové udržuje Schulverein německou školu pro české děti pomocí

rázných lákadel, slevy školného, darovaných potřeb školních, celých oděvů k Ježíšku atd. Jelikož jsou to ponajvíce děti chudých rodičů, chce se dámský odbor o to zasaditi, aby jim poskytnuty byly tyto hmotné výhody, poslouží-li děti do školy české, aby české dítě při nečeském vyučování nehyzelo.

Z Vys. Mýta. Zdejší spěvácký spolek „Otakar“ pořádká dne 7. t. m. v sále u Hanuš koncertní zábavu.

Z Jičína. Cestovatel po Jižní Americe E. St. Vráz zavítá ku pozvání „Občanské besedy“, „Literární jednoty“ a „Klubu českých turistů“ v druhé polovině dubna do Jičína a uspořádá zde přednášku o svých zajímavých cestách.

Z Litomyšle. Dne 7. t. m. odp. bude zde ve dvoraně Karlovské přednáseti oblíbený cestovatel E. St. Vráz.

Všelicos.

Novinářské paběrky. Mladočeský svět točí se pořád okolo příštích voleb sněmovních a kolem pokrokářů. O zámyslech tohoto mladočeského křídla dovidá se mladočeský list brněnský následující: „O tom, jak zachovati se v příštích volbách, dlouho nebylo mezi pokrokáři jasno. Když však došlo jich z několika okresů vyzvání (?) by se v nich pokusili kandidovati, že tam mají naději na vítězství, (?) bylo nutno zajmouti určité a pevné stanovisko. Dne 26. března konali stoupenci pokrokového směru četné navštívenou schůzi v Praze, již byli přítomni i přívrženci jejich z venkova, a radili se o té věci. Průběh porady byl pří velmi bouřlivý, ješto mnozí chtěli, aby pokrokáři kandidovali co možná v nejvíce okresech na základě svého programu (tedy jako nová strana!), kdežto druzí doporučovali opatrnost, poukazující k tomu, že lid český nepochopil s velké části ani programu mladočeského a že oposice jeho jest namnoze v plenkách, nekulí, aby mohl s úspěchem ztráviti a prováděti program pokrokový. Lépe jest pracovati se vším úsilím o povznesení politického vzdělání a opoziční rozhodnosti lidu, než sbíratí vavříny pochybné ceny na kolbišti vídeňského parlamentu. V tom smyslu též usneseno působiti na všech voličských schůzích a postaviti se na nich přímo proti kandidátům, o kterých by bylo známo, že nestáčí na úkoly poslancké nebo že nesusláš s některým základním požadavkem mladočeského programu (na př. se všeob. právem hlasov.) a pod. Doporučeno podrobiti každého kandidáta na voličských schůzích řadě určitých otázek, s odpovědí na něj bylo by patrně politické a sociální jeho vyznání. Konečně usnesení stalo se v ten smysl, že směr pokrokový nebude nikde vystupovati se svými kandidáty, aniž se bude o volbách obraceti proti straně mladočeské; ovšem, se vším úsilím bude pracovati k tomu, aby zvoleni byli mužové, jejich opoziční stanovisko bude v každém směru nad pochybnost povzneseno. Když by voličstvo té které volební skupiny výslovně si žádalo kandidáta směru radikálně-pokrokového, vystoupí tento před ním s pokrokovým programem a bude žádati zvolení na jeho základě.“ Tak tedy pokrokáři jednou neboh stojí ještě v táboře mladočeském, druhou již na půdě vlastní strany — pokrokové jablko pomalu již odpadá od stromu mladočeského. — „Budivoj“ píše: Pan dr. Eduard Grégr vydal r. 1893. opoziční heslo: nekonfite! Naše, jak je nároji provádí, jak se tuží v opoisi proti finančnímu ministru Plenerovi? Za lonaký rok vykouřilo se v Čechách o 11 1/2 milionů doutníků více než v roce 1893, na Moravě o 4 miliony a ve Slezsku o 2 1/2 milionů více a vydali jsme za tabák v Čechách 26,599.000 zl., na Moravě 7,153.000 zl. a ve Slezsku 2,663.000 zl. A pak mají ve Vídni naši zasední, stále prý se zostřující opoisi bráti vážné!

Změny v duchovenstvu diecese královéhradecké. Ustanovení pp.: Josef Hofman, biskupský vikariátní sekretář a děkan v Trutnově správce vikariátního úřadu trutnovského, Frant. Ringel, kooperátor ve Starém Městě administrátorem tamže; na odpočinek vstoupil vdp. Raimund Franz, bisk. vikář a farář ve Starém Městě u Trutnova; uprázdňené fary: Pouchov od 1. dubna, Staré Město od 1. dubna.

Jako v Americe. Dekretem presidenta Clevelanda, potvrzeným od senátu, byl nedávno jmenován generálním kaplanem námořnictva spojených států severoamerických P. Chidwick, první kaplan u sv. Štěpána v Novém Yorku. Říká se často: „Svoboda jako v Americe“; ale my dodáváme: „také náboženství jako v Americe.“ Tam stát není bezbožeckým, cení náboženství tak, jak se ceniti má, a svědomitě ustanovuje kněze, jak pro vojáky tak i pro námořníky katolické. A v Evropě? Ve Francii a v Itálii, oba tyto státy jsou význačně katolickými, ustanovují se ošetřovatelé pro koně a lékaři pro těla vojákův, ale za to ani v nejmenším nepostarají o duše vojáků. I v tom vypadá to v Americe lépe.

Mladočeši a křidé. Minelou neděli ustavila se v Českém Brodě „Národní jednoty českotřidová.“ K této schůzi vyslali mladočeši poslance dra. Engla, jenž ujížděl hdy o přízni Mladočechů, načež dr. Zalusť uštil, že křidová jednoty má stajný program jako strana mladočeská.

Americké oddělení na výstavě národopisné. Zvláštní oddělení Čechův amerických bude umístěno v bezprostřední blízkosti české chalupy, jež jest semenem, s něhož vyrostla letištní naše výstava. Oddělení ono záleží ze dvou částí, totiž z velmi pěkného amerického kostelíka se zvonicí, jež postavil katolici, jejichž zástupcem jest vdp. Vavřinec Hojma, katecheta měšťanských škol staroměstských, a z americké osady, kterou postaví svobodníci, záazornícice postavě všechny stránky klidného a bouřlivého života českého vystěhovalce. Dle přípravných prací soudě, lze již nyní říci, že oddělení americké bude velmi bohaté a pěkné. Kostelík, oběhnaný plotem, se zvonicí, přesně dle amerických plánů proveden bude za částku 1917.46 sl. Americkou osadu vystaví američtí řemeslníci a dělníci, kteří jsou již na cestě do Čech; potřebné peníze jsou již v Praze. Američtí bratři naši přijedou opět na nejednou v počtu asi 400. Na výstavě uspořádají „Americký den“ s tamními volbami ve dnech 4. a 5. července.

z. — Co nového na Rusi. Členové čínského poselstva obdrželi od cara tyto ruské řády: mandarin Vang-Tse-Tšung řád bílého orla s brillanty, dvorní rada Jan řád sv. Anny 2. třídy, sekretář řád sv. Stanislava 2. třídy, dva tlumočníci řád sv. Anny 3. třídy a dva attaché sv. Stanislava 3. třídy. Vádcem čínského poselstva mandarin Vang Tse-Tšung zaslal pak bohmistru knížeti A. C. Dolgorukému nákrční šperk čínského mandarina I. třídy. — Ruské časopisy přinášejí zprávy z japonských listů, že výbojní Japonci za každou cenu budou žádati od Číňanů mysa, na němž je pevnost Port-Arthur a ostrov Formosa. — V Petrohradu v posledních dnech otevřena první všeruská výstava umění tišinského, jehož reformatorem byl před týdnem zesnulý Karel Rikker, který byl vydavatelem mnohých časopisů zvláště lékařských. — Na Rusi semel nedávno spisovatel Zachar-Mazoch, jehož koníčkem byl zvláště dějepis. Rus teprve později dovede oceniti jeho dílo. — Od Th. M. Dostojevského vychází nyní román: Pěstounství a pokárání, pak Shledání se rozkošnicka s ospalcem v Sibíři. — Překrásné zápisky o pochodu ruského vojska na Pamír vydal B. L. Tagějev. Východní zajímavou pověst o Abdul Kasymě a železné akřině od Gaarganza přeložil V. L. Stetkevich.

Čechové ve Vídni. Spolek sv. Metoděje ve Vídni podal říšské radě petici, aby vláda byla ryzána, by pečovala o to, aby na každé řadě vídeňské byl duchovní českého jazyka mocný a aby na školách obecných se náboženství vyučovalo také jazykem českým. O petici jednalo dne 26 března rozpočtový výbor posl. sněmovny. Posl. dr. Fuchs jako referent navrhl, aby se petice, která uvádí, že ve Vídni sídlí na 250.000 Čechů, odstoupila vláde k následité úvaze. Posl. Exner však přimlouval se za přechod k dennímu pořádku, poněvadž prý počet Čechů ve Vídni nejvýš obnáší 80.000 a bydlí přibližně roztroušeni po všech okresech. Těch 80.000 Čechů vídeňských tedy poslanci Exnerovi nestojí za starostí! Posl. Beer podporoval návrh Exnerův, kdežto posl. Morsey, Klun, Kaizl a Gregorec přimlouvali se za návrh referentův. Ministr vyučování Maedeyský upozornil jen, že žádost spolku odporuje ustanovením říšského zákona o školách obecných. Referent dr. Fuchs na to změnil návrh svůj v ten smysl, aby se petice vládě prostě odstoupila. Posl. Kaizl vzal sice první návrh referentův za svůj, byl však odmítnut, rovněž návrh Exnerův a přijat modifikovaný návrh dra. Fuchse. Tím pohříchu spravedlivá žádost Čechů vídeňských zase ještě není splněna.

Drobnosti. Dr. J. Podlipný zvolen byl za předsedu výkonného výboru strany mladočeské. — Sv. Čech vzdal se řádového členství české akademie pro vědy, slovesnost a umění. — Všesokolský slet na výstavě národopisné bude pořádán ve dnech 28.—30. června. — Uherští Slováci účastní se národopisné výstavy bromaďné najednou; četné Slovenky chystají si již rázovitě národní kroje. — V Praze zemřela pí. M. Riegrová, choť univ. prof. dra. Boh. Riegra.

Universitní profesor proti spalování mrtvol. Ve své „Všeobecné Fysiologii“ mluví F. Mareš, profesor české university, o spalování mrtvol následovně: „Dusík ze spálené mrtvoly nevrátí se více v živé tělo, přirozený způsob pohřbívání jest ztenčení, při němž dusíkaté sloučeniny jako čpavek se odštěpují a v koloběh života se vracejí, příroda nechává mrtvá těla zetřívati, užívajíce jich k novému životu. Spalování mrtvol jest nepřirozený čin člověka, poškozující život vůbec.“

Blahobyť katolického kněze. Dne 2. března t. r. navštívil jsem svého bývalého žáka P. V. Šimona, fundatistu v Klášteru v Vilimova. Již dříve dověděl jsem se, že pro nemoc dán do pense o příjmu 225 zl. a ustanoven fundatistou. Chystaje se k němu na návštěvu, domníval jsem se, že naleznu jej v bytu povozání jeho důstojným. Ale jak jsem byl trpce sklamán! Pro nedostatek prostředků peněžních a snad i nedostatek vhodnějšího bytu zavděk musil vzít mladý kněz deficient nízkou komárkou v hostinci zvaném „na Filousku“, která sousedí přímo s venkovskou šenkovnou, v níž minulého masopustu konány dvě „muziky“, jejichž vřavu sněsti musil těžce nemocný, na lášku upoutaný kněz deficient! Šenkovnou vešel jsem do světničky jeho. Útulnou ji nazvati nelze, ač v ní bydlí hodný katolický kněz, na jehož tváři anděl smrti již píše tajemné písmo své. Jest horký než nejteplejší výměnkářská budka se vzduchem těžkým, miasmy naplněným. Vnitřek chová

na sprostém leži táčce nemocného mladého kněze, vedle leže těsně stojí kamínka, jako malý bubínek, dále stoleček s několika hrnččky, readičkem kaše a masit na bolavou nohu. V okně za hlavou několik neuhledných brnců s květinami; na stěně dva obrazy — toť vše, nač zraky své upírá táčce nemocný kněz! V okně jednom záclony řádné, v druhém tabulkovém, vedoucím na chodba, kas cáru, aby nebylo viděti hned ta děnou vnitřní komárku, — poslední štaci kněze Joba! A ubožák — jest spokojen! Na klidné jeho tváři jakoby obrasila se rysy vyznačnými slova modlitby Páně: „Buď vůle Tvá!“ — Platí měsíčně za stravu 21 sl., jí málo, topí málo — bylo viděti dech — a jediné pouze chová přání ve šlechtetném srdci svém, aby jen zas pracovati mohl na vinici Páně a těší se, že jarní vzduch vzkřísí ho k životu novému! Kéž by vzkřísil! Ze srdce by mu toho přál s jinyi upřímný jeho učitel J. A. Zelený. Tak napal nám vážený přítel listu našeho a nešli řádky jeho dostaly se do veřejnosti, není již neobohý trpětel kněz mezi živými — již v předešlém čísle uvedli jsme vp. Šimona v seznamu zesnulých.

Čechové v království srbákem. Dle správy, vydané zábavním spolkem „Lumír“ v Bělehradě, jsou v království srbákem usídleni tito Čechové: lékařů 11, lékárníků 2, magistrů farmacie 9, svěrolékaři 2, generální konsul pro Nizozemí a řídící eskomptní banky 1, inženýři 12, učitelé hudby 9, profesorů 7, průmyslníků 7, kapelníků 6, důstojníků 6, odborných učitelů 7, lučebníků 1, lesníků 3, kreálíků 2, stavbyvedoucích 2, strojevedoucích 3, správce strojnické dílny 1, úředníků 15, sládci 4, řezbář 1, zahradníků 9, skladovníků 3, kovolicti 2, zámečnicků 8, klempířů 2, sítář 1, hodinářů 3, obchodníků 4, obchodní agent 1, truhlářů 11, kolářů 3, tesářů 2, sedláků 1, koželuzi 3, kožešníci 2, řezníci a usenářů 5, mlynář 1, kamenníci 2, cihláři 1, malíři 1, natěrači 1, rukavičkáři 1, čalouníci 1, knihaři 1, knihtiskaři 1, pekaři 1, kuchaři 1, dozorců železničních tratí 5, hučebníci 4, zedníci 2, rolníci 2, komorníci 1, krejčí 5, obuvníků 6, dále několik asistentů lékařnických, skladovníků, řeznických pomocníků, borků, řemeslníků a dělníků, jejich jména nebylo možno zjistiti a jejich počet se mění stálým příchodem a odchodem.

Za pět dní přes moře z Evropy do Ameriky přeplouti má nová loď „Heroic.“ Konkurence paroplavebních společností vede ku stavbě lodí nových a nových, jež předstihnouť mají vždy nejlepší toho času. Dodnes nebyla předstihnuta rychlost parníku Cunardské společnosti „Lucania“, který v červnu m. r. urazil cestu z Queenstownu do New-Yorku za 5 dní, 7 hodin a 23 minuty. Dosud nedokázala to loď žádná. Avšak předstihnouti má rychlost „Heroic“, která se staví pro paroplavební společnost „White Star.“ Stavba její pokračuje velmi rychle a ve smlouvě výslovně jest vyjednáno, že loď musí býti způsobilá uraziti cestu přes atlantický ocean sem nebo tam o 8 hodin dříve než nejrychlejší toho času loď „Lucania.“ Loď „Heroic“ u hladiny vodní bude 689 stop dlouhá a o dvou froubách. Jezdití pak má již v r. 1896.

Dráha Jičín—Turnov. Okresní zastupitelstvo v Jičíně rozhodne si přeje, aby dráha šla směrem k Železnici a Rovensku. Rozhodnost tato je chvála hodna, neboť pak snadněji uskuteční se dávno obmyšlené spojení k Lomnici a Staré Pace.

Doporučení. Upozorňujeme na inserát firmy Fr. J. Schaler v Klatovech a doporučujeme osvědčený tento závod k hojným objednávkám.

Zmizelý učeň. Václav Souček, 15 roků starý učeň z Nového Hradce Králové, příslušný do Kuklen, odešel dne 31. března a nevrátil se domů ze strachu před trestem od otce mu slíbeným. Týž jest štihlé postavy, podlouhlého obličje, tmavých vlasů a modrých očí. Oblek má tmavěšedý, kostkovaný, černou plyšovou čepici a vysoké boty. Dne 1. dubna dopoledne byl viděn v Opatovicích n. L. O případnou zprávu o něm prosí otec Václav Souček, natírat v Novém Hradci Králové číslo 227.

Ze soudní síně.

Suchdolské výtržnosti.

Znamé výtržnosti, jež udály se dne 2. ledna při shluknutí lidu v lese suchdolském, mají nyní dohru před krajským soudem v Hradci Králové. Před soud povoláno je ve čtyřech skupinách celkem 15 hlavních výtržníků jednak pro zločin veřejného násilí, jednak pro přečin shluknutí a přestupek protivní se stráží. Jak známo, čekalo dne 2. ledna přes úřední zákaz v lese suchdolském více než 6000 lidí na Kristinu Ringlovu, která však byla četníky odvedena do Police. Okr. hejtman Gall dostavil se s četníky na místo shluknutí a vyslal shromážděné k rozchodu. Většina chtěla již rozkazu toho uposlechnouti, z jedné strany však ozval se hlomoz, v darech nastalo tlacení, křik a vřava, které museli četníci čeliti bodáky. Přitom byli hlavní výtržníci zatčeni a po vyšetřování u okres. soudu v Polici poháněni před krajský soud v Hradci Králové.

Ve čtvrtek, dne 4. t. m. konalo se před čtyřlenným senátem za předsednictví presidenta p. Jeřka přelíčení s první skupinou obžalovaných i byli odsouzeni: Aug. Krčička, tkadlec ze Žďáru, pro přečin shluknutí do vězení na 5 dní s jedním postem, Boh. Krčička, tkadlec ze Žďáru, pro

zločin veřejného násilí do těžkého žaláře na dva měsíce se dvěma posty, Hedvika Vacková, tkalcovka z Police, pro přečin shluknutí do vězení na pět dní s jedním postem.

Přelíčení přelíčení nebyl valně zajímavý.

Aug. Krčička, muž 53 letý, při shluknutí křičel, že věří ve „zjevení“ Ringlové, pro níž by prý smrt podotoupil, rozhalil si kabát a běžel proti četníkovi se slovy: „Já se dám v šanc!“ Obž. vypovídá, že mu bylo Kr. Ringlovu líto a že vykřikl jen jednou. Svědkové, četníci K. Hering a V. Schober dosvědčují vinu obžalovaného, po jehož křiku lid se sbíhal. Za četníky hnal se celý zástup a chtěl za nimi až do soudní budovy; obžalovaný křičel dle udání svědků nejvíce, také již přítom, když byla Ringlova odváděna.

Státní návladní p. Rinda žádá za potrestání obžalovaného, obhajce dr. Heller míní, že obžal. do úředního výkonu se nemíchá, a žádá, aby obž. byl trestu sprostěn. Na to vyneszen rozsudek uvedený nahoře.

Druhý obžal. Boh. Krčička, muž 32letý, dopustil se veřejného násilí tím, že chtěl násilně vyprostiti Ringlovou, protivil se stráží a provinil se také přečinem shluknutí. Obž. křičel k četníkům: „Proboďte mě, mně je to jedno!“ a stále povykoval; když byl veden k soudu, vzpíral se četníkovi, chytil jej za rameno a utrl mu knoflík. Obž. tvrdí, že šel dobrovolně, přiznává však, že křičel a že příkazu k rozchodu neposlechl; měl prý nové boty, smekl se a zachytil se četníka, aby neupadl. Svědek Hering dotvrzuje, že obž. za četníky stále povykoval a u soudních vrat svědkem strčil a chytil jej za rameno. Totéž dosvědčuje Scholer.

Po krátké řeči státního návladního byl obžalovaný odsouzen, jak už jsme uvedli. Obžalovaný šel a prosí, aby směl trest nastoupiti za 14 dní, což se mu povoluje.

Hedvika Vacková, 24letá svobodná tkalcovka, dopustila se přečinu shluknutí; příkazu k rozchodu neposlechl. Obž. se vymlouvá, že se nemohla hnout, protože cesta byla shluklým lidem zatarasena; není prý žádná socialistka i nepomyšlela si, že by se jí mohlo co stát. Svědkové Hering a Kalista stvrzují, že obž. mohla odejít, ale příkazu zůstat neposlechl a tlačila se až k okr. hejtmanovi.

St. návladní poukazuje k tomu, že shluknutím byl ohrožen veřejný pořádek, a žádá, aby obž. uznána byla vinnou. Na to soud vynáší rozsudek již uvedený. Obžalovaná odchází s pláčem.

V pondělí, dne 8. t. m. bude se konati líčení s Kr. Ringlovou a dalšími obžalovanými; přelíčení s ostatními výtržníky jest ustanoveno na dny 18. a 25. t. m.

(Zasláno.)

Přátelé! Bratři!

Dne 21. dubna t. r. koná katolický vzdělávací spolek „Svornost“ v Náchodě slavnost své-
cení spolkového praporu.

V bojích, jejichž jevitěm bývalo království české, staroslavý Náchod měl vždy úlohu vyukající. Stojel na krajní hranici zemské, vydán byl po každé prvému návalu nepřátel. Avšak neklesl! Zatím co ostatní města, jimž sřezití bylo nejenom hranice království českého, ale i český jazyk a český mrav, dávno již svinula český prapor, Náchod jediný ubáhl český svůj ráz a ve zdech jeho táž dosud hlalohl řeč, jíž vojům svým velel dědic země české sv. Václav, již lidu svému tchnal velikého Karla veliký rádec, ctihodný Arnošt.

Než boj, boj o dědictví sv. Václava, dosud dobojován není ve vlasti naší. Po těchto stezkách, kudy drubdy valily se boufy cizáckých zoldnět, aby uloupily nám zemi a řeč, přichází i nyní nepřítel z ciziny, aby z odkazu sv. Václava uloupil nám naši sv. víru a s tou i spokojenost a blahobyť, a nepřitelem tím jest rudá internacionála, falešný demokratický socialismus.

Náchod je na stráž! Nedali jsme si vyrvati řeč, nedáme si vyrvati ani víru ani spokojenost svou. Spozorovávše nepřítel, sestoupili jsme se v šik na obranu dědictví svato-Václavského a spojenými silami čeliti chceme proudům zhoubným, které neuvazvše původ svůj ve vlastech našich, nýbrž tam, kde nechvalno nám pravdu hledat, zaplavují žirné kraje české. Tohoto pak sdružení našeho viditelným odznakem má býti prapor, jehož posvěcení vykoná J. M. ndp. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup Kralohradecký.

Přátelé! Bratři! Veliký jest již počet Vás, kteří s námi stejně smýšlíte, četné jsou řady naše, řady odhodlané k čestnému boji. Nuže dejte smýšlení svému veřejné průchod a dostavte se v den 21. dubna všichni do jednoho k nám, oslavte přítomností svou památný náš den, ukažte, že mohatní náš šik. Povzbuzeni kráčet budeme neohrožené v před na dráze vytknuté, na dráze křesťanského socialismu.

Nuže na shledanou v staroslavém Náchodě!

Za katolický vzdělávací spolek dělníků „Svornost“ v Náchodě:

Albert Mellinger,
jednatel.

Jos. Fr. Štejskal,
předseda.

Nejnovější telegrafické správy viz na straně následující.

Nejnovější zprávy.

Pávodní telegramy „Obnova“.

Prof. Tomsa zemřel.

Z Prahy, 5. dubna. (Zvl. telegr.) Včera zemřel zde univerzitní profesor, skutečný státní ruský rada dr. Vladimír Tomsa ve stáří 65 let. Před několika týdny onemocněl chřipkou, která proměnila se na bronchitidu. Zesnulý studoval v Praze, byl r. 1855 promován na doktora lékařství, r. 1865 povolán byl na carskou universitu v Kyjevě a r. 1883 za řádného profesora fyziologie na universitě českou. R. 1889 zvolen byl za člena české akademie, volbu však zamítl. R. 1890 zvolen byl za rektora. Zesnulý byl ruským rytířem řádu sv. Stanislava a sv. Anny II. třídy a povýšen do šlechtického ruského dědičného stavu.

Antisemité ve vídeňské radnici.

Z Vídně, 5. dubna. (Zvl. tel.) Ujišťuje se v kompetentních kruzích, že vláda nepomýšlí na rozpuštění obecního zastupitelstva zdejšího a že zaujala vyčkávací stanovisko; nelze proto očekávat vypsání nových voleb. Nikdo dnes už neupírá, že strana německo-liberální na vídeňské radnici dohospodařila a že pány situace jsou tu antisemité.

Oprava volební.

Z Vídně, 5. dubna. (Zvl. tel.) Ve vážných kruzích parlamentních ujišťuje se, že vystoupení barona Dipauliho ze subkomitétu neznamená roztržení subkomitétu pro volební opravu, v němž docílono již ve hlavních otázkách zásadní dohodnutí. Po velikonočních subkomitétu opět se sejdě dne 22. dubna bude dále o volební opravě jednati.

Atentáty.

Z Bruselu, 5. dubna. (Zvl. tel.) Ministerský předseda dostal výhrůžné listy, v nichž vyhrožuje se dynamitem pro případ, že by předlohy pro volby do obec. zastupitelstev byly uskutečněny. Byty ministrů jsou stráženy.

Z Pešti, 5. dubna. (Zvl. tel.) Manželka zatčeného redaktora Szelese, útočníka na pomník Hencziho, dostala anonymní list, v němž neznámý odesílatel vydává se za pachatele atentátu. Časopisy ujišťují, že atentát spáchaný měl být již koncem minulého měsíce, že však byl policií zmařen.

Poslanci na prázdninách.

Z Vídně, 5. dubna. (Zvl. tel.) Včerejší schůze poslanecké sněmovny byla před velikonočními poslední. Zasedání bylo odročeno, poslanci sejdou se zase dne 22. dubna. Jednání o daní výdělkové nebylo ještě dokončeno, nýbrž bylo včera přerušeno; Posl. Rašín mluvil proti zdanění spořitelén. Na to jednalo se o předložce v záležitosti podomního obchodu; předloha ta byla schválena. Posl. Lueger podal pilný návrh na změnu živnostenského zákona. Posl. Steinwender podal návrh na zvýšení daně bursovní.

Z Vídně, 5. dubna. (Zvl. tel.) Na počest biskupů, kteří se zde účastní biskupských konferencí za předsednictví J. Em. kardinála kn. arc. hr. Schönborna, konala se včera u J. Em. kardinála Gruschy hostina.

Z Prahy 5. dubna. (Zvl. tel.) Zdá se býti věrohodnou zpráva, že ministerstvo obchodu zakázalo pražské obchodní a živnostenské komoře, aby vyplatila národopisné výstavě povolenou podporu 2000 zl.

Úmrtí. Po krátké nemoci zemřel v Hradci Kr. ve čtvrtek, dne 4. t. m. o 1 $\frac{3}{4}$ hod. odp. p. J. Šantrůček, účetní spořitelny, člen mnoha spolků atd. Zesnulý těšil se pro svou bodrou povahu, vlasteneckou horlivost a obětavou lidumilnost všeobecně oblíbě i působil po dlouhá leta velmi vydatně ve veřejném životě na Kralohradecku. Široké kruhy ztrácejí v zesnulém milého přítele, štědrého dobrodince, vzor uvědomělého Čecha. Zesnulý mohl jině též obstarával adm. „Dědictví Malíčkových“. Odpočívaj v pokoji!

Studený vítr s mrazem a malým poprškem! sněhový překvapil nás po několika teplejších dnech opět na dnešek v noci. Ta zima loučí se s námi nějak nerada. Dnes dopoledne zasněžilo zase slunce, bylo jasno, ale nevalné teplo.

Stanovy župní hospodář. jednoty jsou schváleny. Za tou příčinou svolává se první valná schůze delegátů na pondělí velikonoční, dne 15. dubna t. r. určitě o 2. hod. odpol. do místnosti „Hotel Schlögl“ na Praze. Předměstí u Hradce Králové. Program: 1. Sdělení zatímního předsednictva schválení stanov. 2. Volba předsednictva dle stanov. 3. () zavedení sazeb kilometrových. 4. Zařízení skladovny rolnické a pivovaru v severovýchodních Čechách. 5. Ustanovení příštího sjezdu rolnictva. 6. Volné návrhy.

SVÍCE voskové.

Vyznamenán v Praze r. 1891. stříbrnou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání: Čestný diplom král. hlavního města Prahy a slatou medailí s korunou.

JOSEF PILNÁČEK,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Strojní mydlářství

č. d. 24, založeno roku 1816.

Závod voskářský

č. d. 31, založeno roku 1809.

Doporučuje mydla všeho druhu, svíce voskové a polevoskové v jakosti nejlepší a a v cenách nejlevnějších.

Upozorňuji vysoce důstojné farní a velectěné patronátní úřady P. T. pány obchodníky a ctěné občanstvo, na na jediný a největší sklad svící voskových a polevoskových „Alberst“ a doporučuji zboží o jakosti nejlepší v cenách nejlevnějších.

Americké

subní atelier

V. HROMÁTKO

ordinuje v pondělí a a v pátek

v Pardubicích v ostatní dny v Chrudimi.

Kdo něco

výhradně prodati neb koupiti chce, kdo z Prahy neb odtud něco potřebuje ať je to cokoliv, kdo vůbec velikých zpráv zapotřebí má, ať dopíše se známou na odpověď na první českou reklamní kancelář „Felikon“ Praha-Vinohrady.

Sklad a výroba nábytku

František Knepr,

v Hradci Králové. Malé náměstí.

nabízí ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené úplná zařízení do pokojů se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného, pérovky a žíněnký, opony a záslony do oken, hladké i zdřevňané dle franc. způsobu. Práce vesměs dokladná, v cenách mírných.

Bursovni zprávy.

Vídeňská burza.

Z Vídně, 4. dubna. (Telegram.) (10 h. 35 min.) Uvěrni akcie 413 $\frac{7}{8}$, uherské úvěrni 467.00, anglobanka 160.25, unieonka 322.75, lombardy 112.25, státní dráha 454.—, napoleony 9.67 $\frac{1}{2}$, květnová renta 101.75, uherská papírová renta —, uherská zlatá renta 123.85, rakouská zlatá renta —, rak. korunová renta 101.50, uher. korunová renta 99.30, turecké losy 83.30, länderbanka 287.30, alpinky 87.25, buštěhradská dráha litera B. 578.—, česká unieonka —, polabská dráha 318.—, Rima 271.50, pražská železnižská společnost —, rakouská továrna na zbraně 369.—. Směšlení pevné.

Z Vídně, 4. dubna. (K.-B.) Po delší hausse na počátku berlínské a místní realisače kursy oslabily. Eskontní sazby $\frac{7}{8}$ —4.

	peníze		peníze
Květnová renta	101.65	Lombardy	112.75
Rak. korunová renta	101.40	Severní dráha	366 $\frac{1}{2}$
Stříbrná renta	101.70	Praž.-duch. dr.	—
Rak. zlatá renta	125.00	Severozáp. dráha	310.00
Uh. zlatá renta	124.75	Česká západní dráha	90.00
Uh. korunová renta	99.30	Pardubická dráha	221.50
Losy z r. 1860 (celé)	159.00	Polabská dráha	315.—
Losy z r. 1860 (pět.)	164.50	Česká severní dráha	305.00
Losy z r. 1864	197.50	Buštěhradská A.	00.00
Losy kreditní	201.25	Buštěhradská B.	578.50
Losy z r. 1854	152.00	Vid. tramvayky	447.—
Komunální losy	170.25	Dunaj. paroplavba	589.00
Tiské losy	152.50	Tur. tabák rež.	245.75
Uvěrni akcie	286.70	Pražské železnižské	628.00
Anglobanka	170.—	Turecké losy	81.30
Unieonka	331.50	Napoleony	9.72
Banka pro země rak.	286.70	Paříž	48.40
Uherské kreditky	166.00	Londýn	122.30
Bankovní jednota	156.—	Německá města	59.75
Haličská	00.00	Ruble papírové	130.—
Haličská	338.00	Unieonky pražské	00.00
Lvov.-Černovická	444.5 $\frac{1}{2}$	Živnostenská banka	00.00
Státní dráha	—		

Cukr.

V Praze, 4. dubna (ve 8 hodiny). Trh klidný — Pohotov 1. surovina. Ústí přístaviště asi 12.37 $\frac{1}{2}$, Ústí loco 12.40, na květen al. 12.45 $\frac{1}{2}$, basis Ústí n. Labi.

Obilí.

Plodínová burza. Z Vídně, 4. dubna. (Tel.) Pšenice jarní 7.01, pšenice na květen-červen 6.93, pšenice ozimní 7.30, žito jarní 6.16, na květen-červen 6.09, žito ozimní 6.38, oves jarní 6.52, žepka na srpen-sáří 11.40. Úředně znamenáno: Pšenice jarní 6.95, pšenice na květen-červen 6.96, pšenice ozimní 7.36, žito jarní 5.59, žito květen-červen 6.22, žito ozimní 6.28, oves jarní 6.41, oves na květen-červen 6.40, oves ozimní 6.00, žepka na srpen-sáří 11.25, žepkový olej na duben-květen 27—28. Lih: Pohotov kontingentované zboží 15.20 až 15.50

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.
na půl roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník

přísežný soudní znalec a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté a stříbrné, ryje monogramy a píameny a všechny v oboru tom práce za velmi levné ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí a stříbří v ohni i galvanicky. Kupuje staré zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

Peněžní obrát za r. 1894 činil 62.898.784 kor. 42 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,

podružný úřad rakousko uherské banky přijímá vklady na 4% a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cenných papírů,

obskontuje obchodní směnky, vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry — a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré bursovní záslky a transakce obstará co nejpříznivěji.

Vše bližší v úřadovnách ve vlastním domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě, dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Tíma.

Ředitel: Jan Fidler.

Odporučení!

Veleosvědčený na mnoha výstavách posledně v Hradci Králové a Humpolci nejvyššími cenami čestnými diplomem vyznamenany

nejstarší závod výrobní kostelních paramentů,

praporek a kevového náčiní

firmy Josef Neškudla č. d. 88 v Jablonném n. Orli.

v Čechách se P. T. veledůstojnému duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a vůbec dobrodincům co solidní a nejlevnější pramen toho oboru k příslušným zakázkám vřele odporoučí.

Korselt & spol.,

majitelé školek,

uměleckého a obchodního zahradnictví, obchod semen

v Turnově (v Čechách).

K jarnímu sázení a setbě

odporují své hojné zásoby ovočných i okrasných stromů a keřů, růží, stromů jehličnatých, jakož i bohatý výběr bylin pro studený i teplý skleník, bylin na skupiny a koberce, rostlin hlizovitých i květinových cibulí, rovněž velký sklad zeleninových, polních, lesních a květinových semen. — Kytice, věnce, guirlandy atd. zhotovují se z čerstvých jakož i sušených květin v každém čase co nejkrásněji a nejlevněji.

Ilustrovaný hlavní seznam a cenník se zašle na požádání zdarma a franko:

K nastávajícímu jarnímu období dovolují si své na sta tisíc kop obnášející zásoby různých sazenek lesních

co nejlépe doporučí
a nabídním zvláště z listnatých dřevin ná-
sledující druhy k objednávkám „ve velkém“
a sice:

Akátý, 1, 2 a 3roční.
Bouček, 3, 4, 5 a 6roční.
Dobky, 1, 2 a 3roční.
Javery, 1, 2 a 3roční.
Javer kalifornský, 1 roční.
Kaštaný divoké, 1 a 2roční.
Kaštaný jedlé, 1 a 2roční.
Ořechy vlašské, 2—5roční.
Jasany, 1, 2, 3 a 4roční.
Doubky americké červené.
Lípy malolisté.
Lípy velkolisté.
Jilmy různé, 1—4roční.
Olší bílé, 2 a 3roční.
Olší lepkou, 1, 2, 3 a 4roční.
Hlehy, 1, 2 a 3roční.
Javer jasanolistý.
Zimolez tatarský.
Různé druhy vrb.
Plané růže až 3 metry vysoké
Plané růže, 1 a 2roční.
Okrasné keře, 3—10roční.
Ovesná pláňata.
Hracher lesní, 1roční atd., jakož
i různé jehličnany a semena.

Ima. doporučení vždy k lašk. nahlednutí.

Nejnovější ceník na laškové požádání.

Adresa pro dopisy:

Hubert Plhák v Hájí,
pošta Mohelnice, Morava.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vzácného
uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království
České v Praze“.

Pečtin na výstavě výtahové a nejvyšší v oboru
tom významným, stříbrnou medaili král. vl.
města Prahy.

Umělecký závod pozlacovačský
Jos. Kieslich v Hradci Králové
„na černého koně“

doporučuje se k solidnímu provedení ve-
škerých

prací kostelních

jako: oltářů, kazatelů, sech atd.
též obnovování (pozlacování, polychromo-
vání) věrně dle slohu.

Mnoho pochvalných vysvědčení po ruce.

Velkou zásobou

uměleckých obrazů

ve skvostných rámcích z vlastní výroby
jakož i zrcadel, listů, kramlů a p. do oboru
spadajících výrobků opatřených skladem do-
poručuje o jakosti nejlepší v cenách nej-
levnějších.

RECEPT

ku výrobě koňaku

od francouzského téměř k nerozeznání
prodám za zl. 4.—. Výrobní cena za 50 kr.
Žádné trestů! F. Hušek, jednatelem a ko-
misionářství v Praze, Žitkov, 513.

Největší sklad

šicích strojů

původních i všech různých soustav

Albert Šteuř, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Ceníky zdarma. Podmínky pla-
tební velmi mírné.

Národohospodářská hlídka.

Pojišťujeme se v čas!

(Pro „Obzor“ napsal odborník.)

Letos předpovídají mnozí věci znané, že po
prudké, vytrvalé zimě, v které bylo i hojně mlhy,
budeme mítí bouřlivé leto, v kterém časté a vy-
datné krupobití se dostaví. Běd u nás je všude
již dost a k tomu ještě krupobití, to by v mno-
kých krajinách opravdu hospodář na holičky při-
praven byl. Upozorňujeme na to, co dle pozorování
povětrnosti mohlo by se letos očekávat, myslíme,
že dobrá rada v čas lepší jest nežli po-
nize a proto chceme na tuto věc náležitě upozorniti.

Proti krupobití nejlépe pojisti se u spoleh-
livé domácí a zároveň solidní společnosti, by pe-
níze do ciziny se nedostávaly, ale pro domácí
průmysl doma udržován byly.

Spolky assekurační měly by hleděti důvěru
hospodářů si získati a nikoli je při vyšetřování
škod velikým množstvím způsobem zkracovati, aby
nestalo se pravidelným poškádlem našeho lidu:
„Kdo se proti kroupám pojistí tomu již potlouk-
lo;“ musí totiž velkou přemii zaplatiti a potom
v případě pohromy o náhradu za škodu se han-
drkovati. Proto ať společnosti pojišťovací volí pro
odhad škod krupobitních jen rozumné znalce a
nikoliv mluvky a lidi, kteří pojištěnce všelijak
ošizují, neboť tak nejen sobě nižádnou pojišťovnu
důvěry nezíská, ale nedůvěru v pojištění vůbec
v lidu utvrzuje.

Podmínky pojistné buďte stručné a jasné,
nikoli kroucené a zapletené do úplné nesrozumí-
telnosti, ovšem ve vodách kalných a labyrintu uli-
šek nelze viděti na dno a pravdě přijíti hned na
kloub a proto mnohem snadněji se v nich loví.

Poněvadž platí se stejně, pojistíme-li se čas-
ně na jaře aneb snad až později, lépe zajisté
dříve si pojištění opatřiti, dokud osení pohromy
neutrpělo, ješto pojišťovny potom naše pojištění
buď nepřijmou nebo velké srážky činí.

Kdo přihlášku krupobitní posílá teprve,
když mraky nad hlavou jeho se stahují, velmi
často se přepočítá, neboť vyšetřovatel škody (li-
kvidátor) hledí vyzvěděti nejen v který den, ale
i v kterou hodinu a jak silně kroupy padaly,
nesrovnává-li se vše přesně s podáním přihlášky,
nedostane pak pojištěnec ničeho.

Společnost pojišťovací jest povinna k ohle-
dání škody svého komisaře co nejdříve vyslati.

Vyšetřující komisař musí hleděti náležitě se
přesvědčiti, kdy kroupy padaly a jakým směrem
bouře se hnala, aby pravda se zjistila a škoda
spravedlivě oceněna býti mohla. Krupobití bez-
větrné neškodí tak, jako kroupy s větrací; kroupy
samotné mnohem více škodí nežli kroupy deštěm
salité.

Obilí krupobitím poškozené třeba náležitě
projíti, aby škoda přesně vyšetřena a určena
býti mohla.

Ješto pak nejen kroupy, ale i víchr, mráz,
dešť, hmyz mohou osení poškoditi, nemožno mnohdy
rozeznati, čím škoda hlavně způsobena byla.

V případě tom s výhodou bývá porovnání
pozemku kroupami nezastřiženého s polem, kde
kroupy byly řádily.

Vyšetřováním škody při dešti nebo krátce
po něm neposlouží se ani pojištěnci ani pojišťovně,
poněvadž práce v čase takovém vykonaná bývá
velmi nespolehlivá, kdežto za pohody lépe a svě-
domitěji možno odhad provésti.

Škody necht vyšetřují se jediné za úplného
světla denního, ješto v pološeru bývá odhad klamný
a nespolehlivý.

Prohlídka polí stlučených počneme od nej-
horšího místa, ubírajíce se k pozemkům méně
zastřiženým, až přijdeme k nejméně potlučeným.

Polohy větrům vydané spíše kroupami trpí
nežli polohy chráněné.

Krupobití blíže lesa a vody nebývá tak
prudké jako jinde.

Vyjde-li od ústavu pojišťovacího komisař
vyšetřovati, ptává se nejen který pozemek, ale i
který jeho díl krupobitím utrpěl.

Při malých částech snadno se přehledně,
rozsáhlé pozemky třeba na oddíly upravit a roz-
dělit, by tím snáze oceniti se mohly. Tu ptává
se vyšetřovatel společnosti, mnoho-li asi očekával
hospodář z pole užítku? K tomu arci nemožno
býti náležitě odpověděti, tu třeba poměry místní
a půdní dokonale znáti.

Rostliny v nejtěžším mládí nejvíce trpí-
vají krupobitím, ale škoda se tu nejlépe může
oceniti a odhadnouti; nejnáze určití ji možno
v čas nalévání a zrání klasu.

Při krupobití, bylo-li dosti silné, poraněny
bývají zelené rostliny tak, že na nich zstanou
hnědé skvrny, které pozvolna při zrání obilí se
strácejí.

Mnozí se domýšlejí, že ochlazením povstálým
kroupami místa ta větší škodu trpí, čemuž jiní
odporují, pravice, že za krátkou dobu, v které
kroupa na rostlinku působí, stává její zmrznutí
nemůže a že tudíž skvrny po krupobití jediné ná-
razem kroup povstaly.

Dle nárazu a skvrny poznáme, jak silně bylo
krupobití a s které strany vítr vál; ale kdyby
stěbliny již bledly, třeba se poohlédnouti po okol-
ních polích aneb plevelu mezi obilím se nalézají-

cím, kde až dosud zelené šťavnaté rostliny stojí
a dle známek na nich viditelných lze pak snáze
posouditi prudkost a sílu krupobití.

Útlé rostlinky nejvíce toliko náraz, ale bývají
také potlučeny, později skolinkovají.

Klasý větrem se klátící bývají buď zptěra-
ženy nebo zrna jim vytlučena.

Čím plnější a zralější klas, jakož i čím sil-
nější krupobití, tím větší škoda na klase.

Krupobitím zmrzačená stébla a klasý buď
rostou zakrněle dále neb úplně zanikají.

Lepenaté rostliny, jako řepa atd. mívají krou-
pami, někdy ale i větry zprorážené listy, a tu třeba
bedlivě pozorovati stonky a lodyhy, abychom určité
znamení krupobití poznali a sílu kroup určití mohli.
Hrách a vikev, potlučeny a v hlavních stoncích
poškozeny bývají, vybáňují hojně odnože, čímž se
stává, že stále kvetou, ale lusky nenásazují.

Krupobití vždy škodlivé působí nejen na
vývoj rostliny, ale i klasu, neboť porušuje nárazem
oběh šťav a proto zaráží a se slabuje růst rostlin.

Pouhé škrábnutí slabými, vodou salitými krou-
pami neškodí tak rostlinám jako kroupy suché a
za víchru padající; proto také při menších znám-
kách nárazu a při krupobití s deštěm spojeným
sotva očekávati možno nějakou náhradu od spolků
asekuračních.

Mnohé nevědomité společnosti pojišťovací
lákaají pojištěnce menší sazbu, ale když škoda se
stane, dělají velké, nepoměrné srážky na slámu —
namítajíce, že potlučené obilí netřeba kositi, domů
svážeti, mlátiti, vypočítávají za práce tyto všechny
vydaje a odrážejí je z vyšetřené škody, ba vy-
počtou mnohdy, přišlo-li krupobití z jara, co by
hospodář na potlučeném pozemku ještě mohl za-
síti, a takovýto domnělý budoucí výnos ještě odráží.

Tím způsobem poškozený může býti rád,
dostane-li několik jen grošů neb zcela nic.

Jednání takové je velmi nesolidní; rovněž
nesolidní, ano hanebné jest, odrážeti od vyšetřené
(a k tomu ještě jak!) škody výnos, který lze
očekávati ze druhé nějaké setby.

Ať pojišťovny takové, když umějí užitek
z pozemků tak obrátne vypočítat, vezmou na se
záruku, že co vypočetly a kolik na tu budoucí
úrodu srazily, hospodář také skutečně sklídí!

Dokud takové úskoky a podvody vládnou
budou v oddělení krupobitním, dotud nenabude
hospodář přesvědčení a důvěry v pojišťování a bude
k němu nevěřivým, nechť se sám ukládá si
daň nepoměrnou, pro kterou, kdyby v čas
nesplatil, více než za daně veřejné bývá trápen a
suzován.

Ranným krupobitím vždy utrpíme velkou ško-
du na obilí a řepce, byť se i zotavily, neboť plo-
diny tyto nevyvinou se tak, aby žádoucí úrodu
poskytnouti mohly, zvláště když zárodky jejich
poškozeny byly.

Čím více zeslábla rostlina kroupami potlu-
čená, tím spíše dostavuje se hmyz, který zhubí
to, čeho kroupy ušetřily.

Hůře bývá, postihnou-li kroupy obilí v metání
(ječmen, pšenice atd.), poněvadž mnohý klásek za
své vezme, ani se nevyklubav, aneb i přitlučen
v skázu přichází.

Neméně zhoubné působí kroupy na dozráva-
jící obilí, kdy zrnka nejlepší vytlukou tak, že
mnohdy klas zubatým aneb dokonce hluchým se
stane.

Při vyšetřování krupobitním obilí takového
nepozorujeme více známky kroupami způsobené,
nýbrž hledíme vyšetřiti, mnoho-li vytlučeného zrní
po zemi leží.

Jakož jsme na různé nevědomitosti spole-
čností assekuračních byli ukázali, nemůžeme nezmi-
niti se o podvodech, kterých se dopouštějí hospo-
dářové, čímž opět společnosti assekurační škodu
berou.

V mnohých krajinách hledí nevědomitý ma-
jitel role, když mu ani přirozené kroupy padati
nechtějí, střílením prachem v obilí nebo smrká-
ním bíchem škodu krupobitní — tu skvrnami, tam
přerazenými stébly — napodobiti.

Rozumí se samo sebou, že rozumný a věci
znalý vyšetřovatel škod krupobitních podvody po-
dobné snadno poznává a místo náhrady spíše
potrestání svévolníka navrhuje.

Nuže, rolníci, pojistujeme se u českých so-
lidních ústavů a v čas!

Poslanci a cukerní tiseň. Pražský „Hlas
Rolníka“ stěžuje si na to, že mladočestští poslanci
na říšské radě hájí pouze zájmy cukrovarů, nikoli
rolníků. Tak nedávno pravil posl. Teklý, že dnešní
cukerní tiseň je zaviněna velkou výrobou a příliš
vysokými cenami řepními. K tomu podotýká zmí-
něný list: „Cukrovary takové, které loni rolníkům
nešťrily a vyplatily 1 zl. neb 1 zl. 20 kr., ty by
se musily s lucernou hledati. A cenu 80 neb 90
kr., tu nasývá p. poslanec Teklý vysokou? A to
má být pán poměrů zemědělských znalý? Věru
to se divíme. Dnes, kde naše rolnictvo jest na
pokraji záhuby, nestará se o ně nikdo. Ačkoliv si
rolnictvo zvolilo své zástupce na uhájení svých
zájmů, přece tito o zájmech rolnictva, o jeho
nesnázích a potřebách ničeho nevědí. Což pak jest
účel nynějšího kartelu cukrovarnického? Nemá to
známo našim poslancům? Ano musí jim to býti
známo. A co učinili, aby se stala přítrž vykořis-
ťování rolnictva? Nic — a zase nic. Cukrovary
nabízejí rolníkům 70 kr. za metr. cent a více že

nesmíjí, neb jest to cena stanovená kartelem a za tuto cenu myslí pan poslanec, že může rolník český bez veliké stráty pěstovati řepu? To jsou poměry pro naše rolnictvo přímo nesnesitelné, neb takovýto kartel se na rolnictvu našem páhá nejen bezpráví, ale násilí. A rolnictvo nalézá se v hrozné bídě, ono jediné za jízdecký peníz zálohy z továrny vydává se na milost a nemilost cukrovarů. To jest našim pánům poslancům zcela lhostejné, platí-li cukrovary rolníkům 1 sl. neb 70 kr. neb dokonce 50 kr. za metr. cent. Oni se nalézají v té domněnce, že když mají největší odvětví českého průmyslu, že již tím vykonali mnoho pro celý český národ, vše ostatní jest pouhou nulou. — Na dobrou, naši rolníci přijdou konečně k náhledu, že jest jim třeba a sice nevyhnutelně takých poslanců, kteří dovedou zájmy jejich uhájiti v první řadě s náležitým důrazem. Tak jak se to nyní děje, s tím rolnictvo nikdy soubasiti nemůže a nebude. Na místě, aby se páni poslanci přesvědčili o té bídě mezi rolnictvem a hleděli, aby se ustanovila nejmenší cena řepy poměrně hospodárským odpovídající, když se má též vývozní premie zvýšiti, jednají o své vlastní vůli, zapomínajíce při tom docela na rolnictvo, které je zvolilo.

Cukerní anketa svolána byla do Vídně dne 2. dubna na podnět z kruhů poslanckých. Zemědělský výbor říšské rady podal anketu dlouhou listinu dotazovací, v níž se nalézá též otázka: nebylo-li by vhodným zřízení cukerního monopolu a kontingentování výroby dle korunních zemí? Od usnesení ankety může si rolnictvo slibovati tolik jako nic.

Obč. záložna v Č. Třebové koná dne 15. t. m. o 1. hod. odp. v místnostech radnice výroční valnou hromadu, v níž budou podány zprávy a provedeny volby představenstva, dozorčí rady a revisorů.

Nová spořitelna má být dle usnesení obecního zastupitelstva zřízena v Hefm. Městci.

Výroční trh dobytčí v Chotěboři přeložen byl na den 8. dubna.

Konkursy. Krajský soud v Hradci Králové prohlásil konkurs na jmění Josefa Berana v Nížkém Dřevíci. Soudním komisařem i správcem konkursní podstaty byl jmenován okresní soudce v Polici. Schůze věřitelů dne 10. dubna, přihlášky do 15. května a likvidační státní 5. června. Krajský soud v Hradci Králové uvalil konkurs na jmění Vojtěcha Štředy, obchodníka skleněným a porcelánovým zbožím v Hronově. Konkursním komisařem ustanoven přednostou okresního soudu v Náchodě, zatím správcem konkursní podstaty advokát dr. Dvořák tamže. Schůze věřitelů 6. dubna, přihlášky do 29. dubna, likvidační státní 9. května.

Smutná rubrika dražební. Ve východních Čechách jsou pro nejbližší dobu ohlášeny následující dražby: V Humpolci: uedlost č. 5 ve Speciaci, 1. května, 1. června. — V Nasavrchách: nemovitost č. 19 v Nasavrchách, 3. května, 7. června. — V Pardubicích: uedlost č. 30 ve Veselí, 17. dubna. — V Turnově: dům č. 309 v Rovenském, 17. dubna. — V Žamberku: nemovitost č. 108 v Jemném, 18. dubna. — Ve Vysokém nad Jizerou: nemovitost č. 76 ve Vysokém nad Jizerou (5092 zl.), 27. dubna, 27. května.

Tržní zprávy.

V Hradci Králově, dne 23. března. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.45 až 5.90, žita 4.35 až 4.55, ječmen zl. 4.40 až 4.60, oves 2.50 až 3.00, proso zl. 0.00 až 0.00. vikve zl. 4.80 až 5.00, hrách 7.50—9.00, čočky zl. 8.25 až 10.50, jáhly 10.00 zl. až 00.00, kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.40 až 1.60, jetelového semínka červeného zl. 36.00 až 50.00, jetelového semínka bílého zl. 70.00 až 90.00, mák zl. 00.00 až 00.00, lněné semeno zl. 7.00 až 10.00, 100 kg. žitných otrub zl. 5.50, pšeničných otrub zl. 5.00 1 kg másla čerstvého zl. 0.90 až 1.00, sádla vepřového zl. 00.75 až 00.80 tvarohu zl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 2 1/2 kr.

Z Rychnova n. K. 27. března. Za hektolitr pšenice zl. 5.80—6.10, žita zl. 4.85—5.—, ječmen zl. 4.50—4.70, oves zl. 2.90—3.50, jáhel zl. 10.00, hrachu zl. 7.50, čočky zl. 0.00, vikve zl. 4.60, bramborů zl. 1.20, 100 g. senu zl. 3.00, 100 kg. slámy dlouhé zl. 1.50, 100 kg. slámy krátké zl. 1.20, 1 m dříví tvrdého zl. 4.20, měkkého zl. 3.80, 1 kg. másla zl. 1.—.

Z Hořic, 28. března. Hektolitr pšenice zl. 5.35 až 5.85, žita zl. 4.30 až 4.65, ječmene zl. 4.— až 4.55, oves zl. 2.30 až 2.80, hrachu zl. 0.—, vikve zl. 4.90, bramborů zl. 1.60, křpa vajec 1.35, kilogram másla zl. 1.20, tvarohu 14 kr., maso hovězího 60 kr., telecího 56 kr., vepřového 66 kr., akopového — kr. 100 kg. senu zl. 3.20 až 3.60, slámy zl. 2.— až 2.60.

Z Kutné Hory, 27. března. Hektolitr pšenice od — do — kg. zl. 0.00—0.00, žita od — do — kg. zl. 0.00, ječmene od — do — kg. zl. 0.00, oves od 45 do 50 kg. zl. 2.83—, hrachu — kg. zl. 0.—, čočky zl. 0.—, vikve 5.20, semínka zl. 2.10, 100 kg. senu zl. 3.50, slámy zl. 1.70, metr tvrdého dříví zl. 0.— měkkého zl. 0.—, 1 křpa otýpek 66 kr., 1 kg. másla zl. 0.90, vejce 2 1/2 kr.

V Chrudimi, dne 23. března. Hektolitr pšenice zl. 5.25 až 6.—, žita zl. 4.55 až 4.60, ječmene zl. 4.25 až 4.65, oves zl. 2.80 až 3.20, semínka zl. 1.80 až 2.—, 100 kg. senu ležního zl. 3.20 až 0.—, senu jetelového zl. 0.— až 8.60.

V Nymburce, dne 28. března. Hl. pšenice zl. 5.85 až 6.10, žita zl. 4.75 až 5.—, ječmene zl. 4.60 až 5.16, oves zl. 2.70 až 2.95, vikve zl. 0.— až 0.—, čočky zl. 0.— až 0.—, bramborů 1.80 až 2.—.

V Mn. Hradišti, dne 29. března. Hektolitr pšenice zl. 5.62, žita zl. 4.44, ječmene zl. 5.00, oves zl. 3.00, vikve zl. 5.03, brambory zl. 0.00, seno zl. 2.80, sláma zl. 1.50, másto zl. 1.05, vejce zl. 1.20.

Majitel avydavatel: Politické druzstvo tiskové v Hradci Králově. — Zdp. redaktor V. Kučera. — Tiskem Bisk. knih. v Hradci Králově.

Nejosvědčenější
šicí stroje, ve-
locipedy,
stroje na praní prádla
a mandlovaní nejle-
vněji doporučuje to-
vární zástupce F. Cerha
v Kr. Hradci, u býv.
Pražské brány, v no-
vém domě č. 275.

Swice
veskové, pelevoskové,
stearinové aparafinové,
pak veskové saduší svíce,
peikaly, triangly a sloupky
jako i svíce toiletai a
luxurní rosnisamši a ba-
rokové, dále svíce a sloupky
pro pivovary
nejlepší jakosti
a četnými cenami na vý-
stavách v tu- i cizozemsku
vysazené, dodává
v cenách nejlevnějších
o k. výs. I. česká továrna
na voskové výrobky, pe-
četní vosky a smolné po-
chodné, na svíce steari-
nové, aparafinové a sklepní
Fr. Sezemskeho
c. a k. dvorního dodavatele
v Ml. Boleslavi.
Cenníky na požá-
dání franko.
P. T. duchovenstva odporu-
čují zvlášť svá velejemná
kadičlav cenách mírných.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Blakrupák knihtiskárna
v Hradci Král.

Ve prospěch
Ústřední Matice šk.
prodáváme
své světoznámé
šumivé limonad.
BOMBONY.
Zároveň doporučujeme
orientálské cukrovinky
jako: turecký med, sultánský chléb mannu, haivu,
lučuky, tatarské řízky a t. d.
Továrna orientál. cukrovinek A. Maršner
Král. Vinohrady, Pízenka.

Největší sklad velocipedů

Albert Šteurač, Svitavy (Morava)
Novinky pro sezonu 1895. ve velkém výběru.
Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejpln-
nější. Záruka 1 rok.

Co nejlépe doporučená semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr.
Vojtěška pravá francouzská Ko 80 kr. **Jetel bílý** Ko
zl. 1.20. **Jetel švédský** Ko 86 kr. **Jetel letní** k setí
tam na jaře, kde červený jetel vyzrál neb nesešel, dá ještě
toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr.
Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. **Repové**
semeno, pravé Obendorfské, žluté, kulaté Ko 40 kr. **Repa**
Mamutka Ko 45 kr. **Repa cukrovka** pravá bílá
Ko 40 kr. **Vodnice** či okrouhlíčka Ko zl. 1.20 nabízí franco
pokty neb nádraží objednatel jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,
obohodník v Klatovech,
Čechy.

Lesní semena: Smrkové Ko zl. 1.50, modřínové
Ko zl. 2.80, černá borovice Ko zl. 2.60, bílá boro-
vice Ko zl. 3.60, agat Ko 60 kr., javor Ko 55 kr., je-
dle Ko 60 kr. **Semena k založení školek** jako
bruskové Ko zl. 2.40, jablkové Ko zl. 2.80. **Se-**
mena k zaplacení brzké plce ještě na jaře:
Heřkové Ko 50 kr., **kolencok** Ko 40 kr., **poňanka** Ko
25 kr. **Výsvek** těchto semen, jakož i výtečného letního
jetele 10 Ko na korec do lehe zoraného a pak zavlečeného
pole. — Dále nabízím světoznámé a velmi oblíbené **Mil-**
kovské karafáty, co nejlepší okrasa do oken pokojů a
zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění
v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. **Růže**
vysokotmenné s 3 metry vysoké 15 kusů zl. 13 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavě červené a růžové. Ty samé
až 1 metr vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. **Mlýnsky**
pro pěstění do zahrady ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovní
nebo nádražní stanice objednatel. Zásilky dějí se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepobádám.
Pánům představeným obcí a hospodářských spolků,
jakož i obchodníkům při větší odběře ceny zvláštní.
Však na ctěnou žádost zdarma a franko. Jednatel na ven-
ově, který má známosti s hospodáři, se proti dobré provizi
ku prodeji a ke koupi semen u nás přijme.

JAN BAŠTA,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,
vysazená státní stříbrnou medailí
na první bulharské zemědělské výstavě v Plovdivu (Phiippopol),
v **Schönbachu u Chebu** (v Čechách),

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům šk. hudebním spol-
kům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdrém,
uzavíratelným, flanelem vyloženým, k nosení, s obalem
a franko za 10 zl. r. č. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12,
15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná
čella od 25, 60 až 100 zl. Cítary s nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50,
18, 25 až 50 zl. — Kytary s nejčistším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10
až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva grenadilového C-H spodek, od
5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinety ze dřeva grenadilo-
vého, C, B, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na
housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a všechny
součásti jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a ja-
kosti neje pti.

Obchodníci obdrží příměřenou sražku.

Zevrubně cenníky zdarma a franko.

Zásilky na dobírku. — (Nekonevující se ochotně vymění.)

Všecké hudební nástroje opravují se mistrně hned a co nej-
levněji se účtují.

Ukázky dobrozdání:

Velectěný Pane!

Jak velice jsem byl potěšen, když jsem housle, k opravě Vám zaslané, obdržel.
Nikdy jsem si nemyslí, že mohou mít takový svat, jaký nyní mají. Přijmete mě
nejupřímněji poděkování a buduť ubespečen, že kdykoliv se mi naskytne příležitost, též
jiné koll gy k Vám poukazuji budu.
Nový Dům a Rakovník, 5/XII.94.

Velectěný Pane!

Jelikož jsem housle koncertní mi zaslané Vám vypltili, tedy musím vysniti,
že jsem s tak krásným nástrojem zcela spokojen. Ton čistý a dojemný. Přijmáteť
srdečný dík a ujištěním, že záved Váš každému doporučovati budu.
S úctou

Florian Kostný, nadučitel v Ondratcích na Moravě.

V Ondratcích, 13./I.95.

Kdo nejlepší agentury

hledá, ať dopíše se
známkou na odpověď na
reklamní kancelář
„Felikon“
Praha-Vinohrady.

Umělé zuby

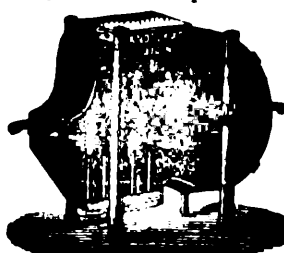
podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám
veškeré práce v obor ten spadající přímě a solidně na
základě dlouholetých vlastních zkušeností, ruče za nej-
lepší obsloužení. — Zaručuji ceny nejlevnější a poroučeje
se do vzácné přísné ctěné obecněstva znamenám
v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,

zubní technik
v Hradci Králově, Pražská ul. č. 77.

Knotek & spol., strojírna v Jičíně

vyrábí jako specialitu
„FUKARY“ zlepšené soustavy, kteréž jsou ne-
dostizitelnými ku tří-
dění a čištění obilí a
semen a docelení stej-
nozrnosti pro trh a setí.
Tytéž třídi obilí na
tři druhy a zbavují je
bodláčů, ovšve a pod.
Výkonnost
na 200 hl. denně,
cena zl. 24.—.

Rovněž doporučuje ku jarnímu období

„patentní stroje lšičkové“

s pevnou trubicí výsevní pro stejnoměrné a přesné
setí na polích rovných i svahovitých s jednodu-
chým zařízením ku setí semen malých a snadným
odstráněním zbylého zrna z výsevní trubky.

Cenníky zdarma a franko.

V. Vacka závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

nabízí k jarnímu vysazování stromy i keře ovocné,
sadbou lesní a pro živé ploty, keře okrasné a j.
v mírných cenách.

Seznam na požádání zdarma.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pánům rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vy-
strojných hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojitě
za ceny velmi mírné.

Mimo to nabízím též skupiny, kiel a vázací
řemeny k ujitřují, že posloužím srozumitelně nejtrvan-
livějším a jakosti výborné, jelikož jsem sám vyd-
lavatelem koží i vyrábitelem řemenů.

V úctě veškeré

Jan Zadrobílek,

koželužský závod v Kuklenách.

Hospodářský spolek pardubický odložil výstavu plemenných byků a kančíků na den 26. května. Kdo by chtěl čistokrevné plemenníky převzít, má se přihlásit u jednatele spolku do 8. dubna.

První záložna na Vysokém Mýtě vykazuje za měsíc březen následující činnost: Příjem: Hotovost z předchozího měsíce 31.460,79 zl. Vloeno 692.882.— zl. Splaceno zápůjček směnečných 128.598,45 zl. Splaceno zápůjček hypotéčních 52.812,82 zl. Splaceno zápůjček u peněžních ústavů 31.882,18 zl. Na úrocích, soudních útrátách a různém 17.576,88 zl. Směnární odbor 477.415,06 zl. Úhrny příjmy 1.432.578,14 zl. Vydání: Vkladů vybráno 658.611,62 zl. Půjčeno na směny 142.081,22 zl. Půjčeno na hypoteku 61.198,74 zl. Půjčeno peněžním ústavům 50.928,86 zl. Za vlastní cenné papíry 250.— zl. Správní výlohy, daně, dary a různé 27.429,78 zl. Směnární odbor 455.124,64 zl. Hotovost koncem měsíce 36.953,30 zl. Úhrné vydání 1.432.578,14 zl. Peněžní obrát za měsíc březen 1895 činí 2.828.202,98 zl. Stav koncem měsíce března 1895: Vlastní jmění (fondy rezervní a jiné) 274.421,94 zl. Volné vklady 5.490.010,19 zl. Zápůjčky 4.841.040 zl. 66 kr. Cenné papíry vlastní 608.260,75 zl. Zápůjčky u peněžních ústavů 135.867,96 zl. Reality 44.355.— zl. Celkový peněžní obrát od 1. ledna do konce měsíce března 1895 obnáší 7.341.531,05 zl.

Družstvo na zužitkování ovoce pokračuje horlivě v činnosti. V neděli dne 7. dubna přednášel p. u. Štefka na Lipě ve schůzi pořádané besedou z čistoty za hojného účastenství. Po přednášce přihlásilo se 10 nových podílů, čímž dostoupil počet všech podílů na 181. Aby se mohlo začít, musí být nejméně 200 podílů, kterých počet během svátků Velikonočních na jisto se doplní. Proto s určitostí začne se s úrodou letošní pracovat. Přihlášky jest nutno učiniti během tohoto měsíce, by dle množství přihlášeného ovoce mohlo se vše v měsíci květnu připravit. Podíly jsou 10. zlatové. Písemné přihlášky adresované buďtež: Družstvo na zužitkování ovoce v Hradci Králové.

Nové české závody. Ant. V. Moravec zřídil v Nové Pace tkalcovnu na pestrobarevné a bavlněné zboží.

Dráha z Přelouče do Hradce Králové. Přehlídka trati navržené místní dráhy z Přelouče přes Bohdaneč do Hradce Králové ustanovena jest na 17. a 18. dubna. Komise sejde se dne 17. dubna v 11 hodin dopoledne v Přelouči na stanici společnosti státní dráhy a téhož dne ve 4 hod. odpoledne na obecním úřadě v Bohdaneči a dne 18. dubna na stanici v Hradci Králové.

Trhy týdenní v Humpolci, každou středu na dobytek odbyvané, nastávajíce jarem začínají se jako vždy a ode dávna i letos utěšeně daří. Na poslední trh přibýválo bylo 853 kusů pěkného hovězího dobytka a 176 mladého dobytka vepřového. Dráha Humpolec-Němceky Brod byla též lonského roku otevřena. Za tou příčinou upozorňuje se obecnost na tyto týdenní, časté obědované trhy v Humpolci s dokladem, že na nádraží stanici Humpolecké dobytek vůbec možno nakládati i skladati, což obchodníkům velkých poskytuje výhod. O lékařskou prohlídku na trzích jest úředně postaráno.

Mimořádnou přílohu, v níž důkladně pojednává se o volebním právu, příkládáme ke dnešnímu číslu vzhledem k důležitosti a časovosti této otázky.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. března. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.40 až 5.85, žito 4.50 až 4.70, ječmen zl. 4.20 až 4.70, oves 2.50 až 3.00, proso zl. 0.00 až 0.00, vikev zl. 4.60 až 4.80, brách 7.50—9.00, čočka zl. 8.25 až 10.50, jáhly 10.00 zl. až 00.00, kroupy zl. 8.00 až 11.00, brambory zl. 1.40 až 1.60, jetelového semínka červeného zl. 36.00 až 50.00, jetelového semínka bílého zl. 70.00 až 90.00, mák zl. 00.00 až 00.00, lněné semeno zl. 7.80 až 10.00, 100 kg. žitných otrub zl. 5.50, pšeničných otrub zl. 5.00, 1 kg. másla červeného zl. 0.90 až 1.00, sádla vepřového zl. 00.75 až 00.80, tvarohu zl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 2 1/2 kr.

V Poděbradech, dne 20. března 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.40 až 5.66, žito od zl. 4.50 až do 4.75, ječmene od zl. 4.70 až 4.95, oves od zl. 2.75 až 3.00, hrachu zl. 3.00 až 10.00, čočka od zl. 16.00 až 18.00, vikev od zl. 5.40 až 5.90, bramborů zl. 1.90 až 2.00, 1 kg. másla od zl. 0.86 až 0.90.

Z Pacova, 2. dubna. Pšenice 100 kg. zl. 6.50 až zl. 0.00, žito zl. 6.20 až zl. 0.00, ječmen zl. 6.25 až 0.00, oves zl. 5.20 až zl. 0.00, mák zl. 19.00, brambory zl. 1.60, másto 1 kg. zl. 0.70, vajec 100 kusů zl. 0.00. Husa u zl. 00 kr., kachna 00 kr., kuře 00 kr.

Z Vysokého Mýta 6. dubna. Za hektolitr pšenice zl. 5.80—6.10, žito zl. 4.60—5.—, ječmen zl. 4.50—4.70, oves zl. 2.90—3.50, jehel zl. 10.00, hrachu zl. 7.50, 60 ky zl. 0.00, vikev zl. 4.60, bramborů zl. 1.20, 100 kg. sosa zl. 3.00, 100 kg. slámy dlouhé zl. 1.60, 100 kg. slámy krátké zl. 1.20, 1 m dříví tvrdého zl. 4.20, měkkého zl. 3.80, 1 kg. másla zl. 1.—.

Ze Žamberka 1. dubna. Hektolitr pšenice zl. 7.10 až 7.85, žito zl. 6.40 až 6.55, ječmene zl. 5.60 až 6.00, oves zl. 5.20 až 5.25, hrachu zl. 0.—, vikev zl. 4.90, bramborů zl. 1.60, kupa vajec zl. 1.35, kilogram másla zl. 1.20, tvarohu 14 kr., maso hovězího 60 kr., telecího 56 kr., vepřového 66 kr., skopového — kr. 100 kg. sosa zl. 3.20 až 3.60, slámy zl. 2.— až 2.60.

Majitel vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor V. Kučera. — Tiskem Bisk. knih. v Hradci Králové.

Nejnovější
šicí stroje, ve-
locipedy,
stroje na praní prádla
a mandlování nejle-
vnější doporučuje to-
vární ředitel F. Čerha
v Kr. Hradci, u býv.
Praha brány, v no-
vém domě č. 275.

veškové, poleveskové,
stearinové a parafinové,
pak veškové sádky švic.
peškaly, triangly a sloupky
jako i švic. toaletní a
luxusní renaissance a ba-
rokové, dále švic. a sloupky
pro pivovary
nejlepší jakosti
a čistými cenami na vý-
stavách v tu- i cizině
vysvětlujeme, dodává
v cenách nejlevnějších
o k. v. a. L. česká továrna
na veškové výrobky, pe-
škaly, triangly a sloupky
chodné, na švic. steari-
nové, parafinové a sklepní
Fr. Sezemského
a. k. dvorního dodavatele
v **M. Bolešlavě.**
Cenníky na požá-
dání franco.
P. T. duchovenstvu odpo-
ručují zvlášť sva vělejemná
kadidla v cenách mírných.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Kakapaki knihárna
v Hradci Králové.

Ve prospěch
Ústřední Město č.
prodáváme
své světoznámé
sladivé limonády
BOMBONY.
Zároveň doporučujeme
orientálské cukrovinky
jako: turecký med, sultanský chléb maňnu, halvu,
štrůdky, tatarské řízky a t. d.
Továrna orientál. cukrovinek A. Maršner
Král. Vinohrady, Píseňka.

Největší sklad
velocipedů
Albert Štourač, Svitavy (Morava).
Novinky pro sezonu 1895. ve velkém výběru.
Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejprizní-
vější. Záruka 1 rok.

Co nejlépe doporučená
semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojitý bez povázky Ko 60 kr.
Vejšák pravý francouzský Ko 80 kr. **Jetel bílý** Ko
zl. 1.20. **Jetel švédský** Ko 86 kr. **Jetel letní** k setí
tam na jaře, kde červený jetel vyzrál neb nesešel, dá ještě
toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr.
Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. **Řepové**
semeno, pravé Obendorná, žlutá, kulatá Ko 40 kr. **Řepa**
Mamutka Ko 46 kr. **Řepa cukrovka** pravá bílá
Ko 40 kr. **Vednice** či okrouhlá Ko zl. 1.20 nabízí franco
pošty neb nádraží objednatelé jako jina leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,
obchodník v Klatovech,
Čechy.

Lesní semena: Smrkové Ko zl. 2.50, modřínové
Ko zl. 2.80, černá borovice Ko zl. 2.60, bílá bor-
ovice Ko zl. 3.60, agat Ko 60 kr., javor Ko 55 kr., je-
dle Ko 60 kr. **Semena k založení školek** jako
bruskové Ko zl. 2.10, jablkové Ko zl. 2.80. **Se-**
mena k založení brzké píse ještě na jaře:
Heřálka Ko 50 kr., **kolenc** Ko 40 kr., **pohanka** Ko
25 kr. **Výsev** těchto semen, jakož i výčného letního
jetele — Ko na korec do lince soraňého a pak zavlečeného
pole. — Dále nabízíme světoznámé a velmi oblíbené **Kla-**
tovéké karafáty, co nejlepší okrasa do oken pokojů a
zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění
v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. **Ráže**
vyseknemenné až 3 metry vysoké 12 kusů zl. 12 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavě červené a růžové. Ty samé
až 1 metr vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. **Jihinky**
pro pěstění do zahrad ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovní
nebo nádraží stanice objednatelé. Zásilky dějí se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.
Pánům představeným obcí a hospodářským spolkům,
jakož i obchodníkům při větším odběru ceny zvláštní.
Vzorky na ctěnou žádost zdarma a franco. Jednatel na ven-
uově, který má známosti s hospodáři, se prou dobré provizi
za prodej a ke koupi semen u nás přijme.

JAN BAŠTA,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,
vyměňovaná státní stříbrnou medailí
na první bulharé zemské výstavě v Plodivě (Philipopol),
v **Schönhauseru** a **Chaba** (v Čechách),

doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům škůl, hudebním spol-
kům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a strun:

Speciální: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdem,
usavíratelným, slanelem vyloženým, k nosení, i s obalem
a franko za 10 zl. r. 6. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12,
15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná
cella od 25, 60 až 100 zl. Cittery a nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50,
18, 25 až 50 zl. — Kytary a nejčistším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10
až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva grenadillového C-H spodek, od
5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinety ze dřeva grenadillo-
vého, C, B, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na
housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a vlněné
součásti jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a ja-
kosti neještě.

Obchodníci obdrží přiměřenou slevku.

Zevrubní ceníky zdarma a franco.

Zásilky na dobírku — (Nekonevující se ochotně vymění.)

Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně hned a co nej-
levněji se účtují.

Ukázky dobrozdání:

Velečtělý Pane!

Jak velice jsem bytostně, když jsem housle, k opravě Vám zaslané, obdržel.
Nikdy jsem si nemyslel, že mohou mít takový vsk, jaký nyní mají. Přijmete má
nejupřímnější poděkování a budete ubezpečen, že kdykoliv se mi vyskytne příležitost, též
jiné holl gy k Vám poukazovati budu.
Nový Dům a Rakovníka, 6/XII.94.

Velečtělý Pane!

Jelikož jsem housle koncertní mi zaslané Vám vyplatil, tedy maxim vysatí,
že jsem s tak krásným nástrojem zcela spokojen. Toa čistý a dojemný. Přijmáte
určovaný dík a ujištěním, že závd Vás každému doporučoval budu.
S úctou

Florian Koutný, nadačitel v Ondratovicích na Moravě.

V Ondratovicích, 13./I.95.

Kdo nejlepší
agentury
hledá, ať dopíše se
známkou na odpověď na
reklamní kancelář
Felikon
Praha-Vinehrady.

Umělé zuby
podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám
veškeré práce v obor ten spadající předměti a solidně na
základě dlouholetých vlastních zkušeností, ruče za nej-
lepší obsluhu. — Zaručuje ceny nejlevnější a poroučaje
se do vsácké přísné ctěné obecnosti znamenám
v hluboké úctě oddaný
Josef Částlavský,
zubní technik
v Hradci Králové, Pražská ul. č. 77.

Knotek & spol., strojírna v Jičíně

vyrábí jako specialitu
"FUKARY" zlepšené soustavy, kteréž jsou ne-
dostupnými ku m-
dění a čistění obilí
a semen a docílí stej-
nezrnosti pro trh a setí.
Tytéž třídí obilí na
tři druhy a zbavují je
bodláci, ovaře a pod.
Výkonnost
300 hl. denně,
cena zl. 24.—.

Rovněž doporučuje ku jarnímu období
"patentní stroje lšičkové"
s pernou trubicou výsevní pro stejnoměrné a přesné
setí na polích rovinných i svahovitých s jednodu-
chým zařízením ku setí semen malých a snadným
odstraněním zbylého zrna z výsevní trubky.
Cenníky zdarma a franco.

V. Vacka závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.
nabízí k jarnímu vysazování stromy i keře ovocné
sadbu lesní a pro živé ploty, keře okrasné a j
v mírných cenách.
Seznam na požádání zdarma.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.
P. T. pánům rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vyčištěných
strojních hnacích řemenů
ve všech šířkách, jednoduché i dvojitě
za ceny velmi mírné.
Mimo to nabízím též hrupony, tlo a vázaci
řemínky a ujišťuji, že posloužím sbotím nejtrvan-
livějším a jakosti výborné, jelikož jsem sám vydě-
lavatelem koží i vyráběním řemenů.
V úctě veškeré
Jan Zadrobílek,
koželužský závod v Kuklenách.

OBNOVA

Číslo 4.

V Hradci Králové, dne 12. dubna 1895.

Ročník I.

Tvrď oříšek.

(Volební oprava healem pro příští volby.)

Jako punktace byly strážákem při volbách posledních, tak se nyní ve všech schůzích a časopisech louká tvrdý oříšek opravy volební. Potřeba změny, zlepšení volebního řádu, rozšíření volebního práva poznává a přisuzává se všeobecně; ale souhlasu všestranného nenalezl dosud ani jeden opravář návy, ať Taaffav či Hobenwartav, Dipauliho či Zeltwitaav, Slavíkav či Pernertorffav nebo kterýkoli jiný. Dlouhé porady parlamentární, záplava všemožných projevů řečnických, spousty novinářských úvah rostou a množí se, šíří a šíří se na neobohé obecnost politické jako prudká lavina horská, ale ve spleteném tom labirintu nenalezl ještě nikdo nit, vedoucí k východitě, nikdo dosud nerozloukl tvrdý ten oříšek, nikdo nedostal se ku pravému, sdravému jádru, jež by po chuti bylo a k duhu šlo všem.

A k jádru věci tím méně se dospěje, když oprava volební stává se planým healem agitačním, místo rozmatření ještě více zaplétá se klubko volební plotichami stranníckými. Obecnost nenabádá se k uvažování vážnému, věcnému a rozumnému; raději rozněhuje se zápal a vášnivost pro tužbu nemožnou, na ten čas aspoň nespílitelnou. Časy se mění a heala s nimi; proslulých punktací neboli se již ani politické děti a proto sem s healem novým, blyskavým, stejně sváděným jako bludným: všeobecné rovné právo volební!

Jest a zůstane to pouhým healem agitačním, kterýž lid — dosud — neví — smatovati a sháněti ještě více má se másti a mániti. Není dnes aspoň ani jediného člověka, jež by doufal, že tento požadavek bude rázem splněn, není jediného politika rozumného, jež opravdu od splnění toho sliboval by si za dnešních poměrů prospěch všeobecný. A kdo se tváří, že by si takového něco sliboval, není upřímným, mluví to jen ústa jeho, srdce však o tom neví.

Sociální demokraté jediní vědí, co chtějí, a přímo to přiznávají. Jím rovné právo hlasovací není pouhou frází, nýbrž jen prvním stupněm, prvním prostředkem k domáhání se toho převratu, po němž touží. A sociální demokraté jsou též upřímnými a rozumnými dost, aby poznali a doznali, že od samotného rovného práva volebního neslibují si a nemohou si slibovati hory doly. A nejen oni, každý to vidí, že rovné všeobecné právo hlasovací není tím zlatem, za něž u nás bývá a bude nyní vydáváno. Jestliže mladočeští řečníci hledí lidu českému namluvit, že právo to bude základním kamenem ku zbudování obecného blahobytu, stačí naproti tomu jen uvést slova, která v nestřeženém okamžiku napsal nejmladočeštější časopis, „Národní listy“, jež dne 22. ledna t. r. k poměrům francouzským podotkly: „Třetí republika — to stydno — v oborech sociálního hospodářství zůstala za Švýcarskem, Anglií, Ně-

meckem, ba i za Rakouskem. Francouzský dělník a proletář má volební právo, ale sněmovna ze všeobecného hlasovacího práva vyřadila ještě něco pro dělníka neúčinná.“ Na toto zajímavé přiznání si vzpomeňte, poměry v Německu, kde zavedením všeobecného práva volebního nenastal ráj na zemi, na mysl uveďte si všichni, kdo nyní ve voličských schůzích slyšíte budete o tom rovném právu slova krásná a nejkrásnější, na pouhou skutečnost v jiných zemích pamatujte, kdo nechcete, aby se vám za cenné zlato vydávalo pouhé poslátko, aby místo naděje na skutečné zlepšení poměrů malovali se vám jen nové — straky na vrbě.

Český národ nemá dosud ani bytí národní všestranně zabezpečeno, politická práva naše zůstávají nesplněna, hospodářské zájmy naše víc a více jsou ohrožovány a proto by to byla hazardní hra, kdybychom se všichni vrhli na provádění pokusu, který se v jiných zemích neosvědčil a jež ani nám neptinesl by to blaho, po němž se touží. Nejedná se jen o záležitost podřízenou, maličkovou, nýbrž o to, aby české, národní vrstvy lidu nepomáhaly bezděky nebo svévolně vhnání vodu na mýla sociální demokracie mezinárodní.

Nahlížíme všichni, že dosavadní volební řád již nestačuje, neshoduje se s nynějšími poměry. Nemá-li však řád nedobry pro náš národní celek jen se zhoršiti, můžeme a musíme domáhati se jen změn takových, při nichž byla by vyloučena možnost, že by se poškodily zájmy kterékoli vrstvy naší společnosti národní. Z řad rolnických ozvalo se již dost hlasů varovných a výstražných, jichž nedbati nemůžeme žádná vážná strana politická a zejména ti, kteří v rovném hlasovacím právu volebním vidí kámen základem, mají tu napomenutí, aby právo to nestalo se jim samým kamenem úrazu.

I my toužíme rozhodně po důkladném zlepšení volebního řádu, po rozšíření volebního práva. My však si při tom přejeme, aby přirozený rozvoj naší české společnosti nebyl přerušen ukvapeným, střemhlavým skokem, nýbrž aby kráčelo a pokračovalo se vážně, aby pamatovalo se na dobro všech. My sami v tom ovšem kladného návrhu nečiníme, neboť časopis má jen právo volného posudku, nežto činní politikové mají povinnost, aby důvěry lidu použili k práci platné, činné, prospěšné. Na dosavadních i po zvolení toužících zástupcích lidu českého jest, aby v lid nevášněli jen planá agitační heala, nýbrž aby dbali jeho skutečného prospěchu, aby pracovali nejen s odvahou, ale také s rozvahou, aby z tvrdého oříšku volební opravy hleděli nám vyloupnouti jádro pravé, zdravé.

Prázdnému pytlí nemožno přímo rovně státí!

Stalo se jednou v severní Americe, že si občané v jistém velkém shromáždění jednoláse nařkali na zlé časy, na malé svobody a velké daně, na utiskování a nezápovědi žádali ve

blesk žití svítá v příbytky jich stinné:
„Vstalt této chvíle!“ — Slyš, o nebe, země, chřest padá pout, jež život lidský drtí,
ples živých, mrtvých v nebes jásá téně:
„Víc smrti není! Slyš, víc smrti!“

A průvod velký v řad se kříží řině,
hlas zvonků jasný v kln se noci noří,
svět mizí v dálí — vrakem v bouřném moři
a hvězdou hasnoucí kdes ve hlubině...
Co zmítá se tam, bouří, chabne, hyne,
co mdloby lidské matně píšou runy
v svých synů nitro, v kterém světlo jiné
chrám nový staví — nové bohů trůny:

Ten světa ruch, jak moře pénné vlny
ve mlhách těžkých, v světa zmírání dále,
chimerou sobě, žebráku i králi...
Na jeho práh, jež zoufalosti plný,
velmistr pěvců chvějná píše slova
své velkolepé lidstva epeje:
„Zde vzdej se víry — kdo ji v srdci chová,
zde naděj pustí — a lásku, která hřeje!“
O mistře stůj zde, střech ty noci brány,
já s vírou zpět se vracím v lidu davy,

schůzi té přítomného Benjamina Franklina o radu, jak ze protivensství těch se vymaniti.

Benjamin Franklin povstáv, jal se jim dávatí takovéto naučení:

„Milí přátelé a sousedé!

Daně jsou ovšem těžké břemeno, ale kdyby byly tím jediným poplatkem, který odváděti musíme, tedy bychom je velice snadně platili! My však máme daleko větší břemena, která nás tíží:

Dvakrát více daní, nežli zákon, ukládá nám vlastní lenivost, třikrát více marnivost a čtyřikrát více naše početilost! A od těchto velikých daní a poplatků nemůžeme nás žádná vrchnost osvoboditi. Vládu, která by na nás desátý díl našeho času k veřejné robotě požadovala, měli bychom za ukrutnou, ale vlastní naše lenivost žádá od mnohého z nás daleko více nežli desátý díl života, sečteme-li všechny čas, který v úplné lenivosti nebo nečinnosti, v neúčinném saměstnání nebo v ničemném vyrazení promarníme.

Zahálka ukracuje život, protože působí mnoho nemocí a lenivost jest rez, který se člověka mnohem více dotýká, nežli práce: často potřebovaný klíč se vždy více leskne.

Mnohem více času, nežli třeba, strávíme spaním. Liška ve spaní nelapí žádnou slepici a pak-li čas na světě ze všech věcí největší cenu má, tedy jest plýtvání časem nejhorším hříchem a to tím více, poněvadž uplynulý čas nedá se nikdy více dohoniti.

Lenivosti všecko se přičítá, pilnosti vše jest snadné. Kdo pozdě vstává, musí notně klusat, aby do noci práci svou zastal. Lenivost tak pomalu se houpá, že ji chudoba brzo dohoní. Živnost svou nuť sám ku předu a nedej se od ní nutiti. Časné na lože, časné z lože a ty pomoz, milý Bože, pak to půjde všechno dobře! Co nám to pomůže, pak-li si dobrých časů jenom stále žádáme a stále v ně pouze doufáme? Tu musíme nejprve sebe zlepšiti a časy se pak polepší ihned samy. Kdo jest sám pilným, nemusí si cizí pomoci přáti. Kdo se živí nadějí, umírá hladem. Žádný zisk není bez práce. Jsme-li pilní, nikdy nebudeme hladoví, neboť pilnému snad někdy nouze podívá se do okna, ale hlad neprekročí nikdy práh příbytku jeho a také dveřmi jeho sluha úradní nevchází, neboť pilnost všechny povinnosti platí a osvobozuje, ale lenivost je množí a člověka zotročuje. Pilnost jest matkou štěstí a spokojenosti, neb Pán Bůh pilnému všechno štědrě dává. Jest-li že již oráš, dokud lenoch ještě spí, netřeba ti žebrati. Pracuj dnes, neboť nevíš, zdaliž budeš moci zítra pracovati. Jedno dnes má tolik ceny jako dvě zítra a máš-li zítra něco učiniti, udelej to dnes.

Kdybys byl čeledínem nebo sluhou, musil bys se stydět, kdyby tě pán nazval lenochem. Nejsi-li však sám svým pánem? Proto se styď, když sám sebe musíš lenochem nazvati.

Nesnáze pocházejí z lenosti a namahavé práce z pohodlnosti. Pilnost naděluje blahobyt, hojnost a vážnost. Nesháněj se po radosti, ona

kde oblak dýmu k nebi letí hravý
modlitby vzdech nad vzkříšené lány,
kde víry píseň lidská srdce nítí,
kde láska Boží v mocném síly dchnutí,
jak jarních větrů teplé zavanutí
do lidských vášní padá vlnobití!

V mé duši víra velký obraz tvoří:
Sín noci mizí — ve hřbitovní rovy
zář světla tryská, život jásá nový,
den Páně v broby všehomíra hoří...
Zem nouze vstává z ruin starých světů
a nové nebe nad hlavou se klene,
hlas anděl dotýká se země v letu
a k Světlu volá lidstvo probuzené...

Již stichl zpěv — poslední světlo hasne
ve chrámu veském — ticho na hřbitově,
jen větřík šumí na zapadlém rově
a měsíc svítí v mračně šedé trásné...
A hledím v křížů silhouetty tmavé,
kde Bohočlověk v mukách rozepjatý
a pod ním nápis v kovu stkví se zlatý:
„Ten život věčný má, kdo věří ve mne!“

Vladimír Hornov.

FEUILLETON.

Vstalt jest!

Ve chrámu veském hlava vedle hlavy,
zvon krajem zvucí, na vzkříšení bije:
„Vstalt této chvíle!“ — známá melodie
nad vesnicánů šumí husté davy...
A ticho v chrámě — stěny v zlaté záři,
lid v úctě svaté sklání svoje čelo,
kdy světlo jasně vstává na oltáři
a v monstrenci se stkvěje Krista Tělo!...

O chvíle svatá, plna něžné víry
a plna naděje a svatých vznětů!
Zda anděl k zemi chýlí se to v letu,
či jaro věčné ve kraj dýchlo širý,
že mizí sváda, slza bídy steré
a kouzlem mystickým se štěstí skládá
ve srdce lidská, v chrámu klenby šeré,
do klínu luhů, v probuzená lada?

Chrám otevřen — zář světelná se line
ze vnitřa jeho na hřbitovní rovy
a zář jasnou mrtvých planou krovu,

přijde sama a má-li usťádáný groš, každý ti hned dobře jtro přeje! Mí vřelá příností nás sime zůstati slyšmi a starostlivými a své záležitosti můžeme pozorným okem sledovati. Stromu, který se často přezazuje, a rodině, která se často stěhuje, nedá se tak, jako těm, kteří na jednom místě pořád zůstávají. Trojí stěhování jest jako jedno vyhoření.

N copouštěj dílu svou a ona tebe neopustí. Kdo chce od pluhu zbohatnouti, musí jím sám vládnouti anebo ho poháněti. Oko hospodářovo více práce vykoná, než-li jeho ruce. Více škody přináší nedostatek přičinlivosti, než-li nedostatek vědomostí. Nemá-li dělníky na očích, otevíráš jim svůj mětec, aby celou hrstí mohl do něho sáhati.

Učenost připadá za podíl studentu pilnému, bohatství hospodáři pečlivému, mocnost mužů odvažlivému a nebe člověku ctnostnému. Chce-li mít věrného sluhu, který by konal vše dle tvé vůle, služ sobě sám. Obezřetelnost a bedlivost musíme mít i ve věcech nepatrných, neboť malá nedbalost může způsobiti velkou škodu. Že scházel hřebík, upadla podkova; že ztracena podkova, padl kůň a že nebylo koně, zabynul i jezdec, neboť nepřítel ho dohonil a zabil a to se stalo proto, že v podkově scházel — hřebíček!

Musíme však, přátelé milí, také střídmost připojiti, má-li pilnost naše účinkovati. Muž, který toho, co vydělal, šetřiti nedovede, může po celý život do úpadku klopotiti a od práce schromnouti, tak přece naposledy po smrti své musí býti pochován na útraty pokladny chudých. Tučná kuchyně činí hubený křáfk. Mnohý statek pozbyt proto, že ženy hledají svou čest více ve klepech, než-li v praní a muži v pití víc než-li v orání. Chcete-li býti neodvislími a bohatými, pamatujte tak na spoření, jako na získání. Přec přede vším s drahými marnostmi a zbytečnými a nebudete mít žádných příčin stýskati si na zlé časy, velké daně a vydání na rodinu.

Co stojí jedna nepravost a zbytečný zvyk nebo rozmar, vystačí by mnohdy na vychování dvou dětí. Myslíte, že někdy trochu mlu anebo nápoje, skvoznější jídlo a nádhernější šat, jakož i hostina jednou za čas mnoho neobnáší, ale považte: mnoho potůčků činí řeku. Stráž se malých vydání, neboť malá díra potopila často velký koráb. Lahůdky-li milujete, k žebrotě se připravujete.

Vy myslíte, že kupujete věci levnější než zač stojí, jest-li je jich však nepotřebujete, vždy draze je platíte. Mnozí kupováním věcí laciných a nepatrných připravili se na mizinu. Blázen pak, kdo strká své peníze do obchodu, jehož litovati bude. Moudrý mužové učí se z neštěstí jiných, blázní sotva ze svého vlastního. Šťastný jest ten, koho cizí škoda prozřetelným činí. Mnozí lidé, aby své tělo ověsili rozličnou parádou, jdou spát s hladovým žaludkem a rodinu svou hladem moří. Hedvábní atlas a aksamit v domě, v kuchyni netrpí ohně.

Co si člověk přivykne, to jest málem tolik, co potřebuje. Na jednu osobu chudou přichází sto potřebných. Zbytečným bytím stává se bohatý chudase a musí si dlužit peníze od těch, jímž dříve pohrdal, kteří však pilností, přičinlivostí a střídmostí mohovitosti dosáhli. Prostý oráč jest neodvislejší a svobodnější mužem, než-li zadlužený pán. Blázen a dítě myslí, že za krejcarů a za 30 let nelze nikdy dopotřebovati. Vybírá-li však z mouchy stále a nic tam nepřidává, brzo na dno se dostane. Když studnice vyschne, naučí se znáti cenu vody. Chce-li se naučit znáti cenu peněz, hledá si něco vypůjčiti a uvidí, jaké po dlužení následuje strádání.

Protilek.

Na toulavé manžely prozrazuje Kř.

(Pokračování.)

Zase utíkaly dny a týdny. Pan doktor již téměř zapomněl na onen osudný list, jen když časem otevřel přihrádku svého stolu, zarazil se a jakoby píchnut, přirazil prudce zámek. Ba i s chotí se smířil, ale do hostince choditi nepřestal, a co zvláštního, paní doktorová ho nezdržovala.

Zase bylo jako dříve u nich štěstí a klid.

Již hodlal doktor povědět neobyčejnou příhodu svou chotí, když jednoho rána nalezl na svém stole opět dopis, jehož adresa pána toulavé rukou. Při pohledu na toto drobné písmo zachvěl se, ale jen na krátko. Vzal dopis a nesl jej ke kamnům, aby neotevřený spálil. Již rozkřtl sirku, když mu napadlo: „Což jest-li pachatel nepřichází snad prosit za odpuštění? Snad bude dobře list otevřít, na spálení jest vždycky dost času!“

Otevřel jej.

Dopis obsahoval jen několik řádek. Zněl:

Veletčný Pane!

Vidíte, že Vám třeba zřetelnější mluvy. Kdy se zbavíte své ukrutné důvěry? Ženy jsou křehké jako sklo!

Váš známý neznámý.

Pan doktor po přečtení tohoto projevu zaklel, opravdu ukrutně zaklel.

Kdyby snad byl četl Schoppenbauera, byl by s ním zvolal na anonyma: „Loťe, pověz své jméno! Se škaboškou na obličej napadat lidi s otevřenou tváří vystupující, to nedělají lidé poctiví, nýbrž kluci a ničemové. Tedy loťe, jmenuj

Pýcha pak jest nestydatý a nenasytý žabřák, kterýž má-li bídy, jest to pýcha. Pýcha pak, ihoť musí koupit šestkrát tolik, aby dostal celek (vš) vypadal stejně. První přání své měščí však snadno potlačit, má-li všechny ostatní upokojiti. Chudý, jenž křem a živobytím boháči vyrovnati se chce, jest tak pošetilý, jako ona řába, která se nadýmá, aby byla tak velká jako kůň. Pošetilá pýcha sama sebe brzy potrestá. Neboť pýcha snídá s hojností, obědvá s chudobou a večeří s hanbou. K čemu jest také zevnitřní pýcha, pro niž se tolik odvažujeme a trpíme? Zdraví neprospívá, bolestí nezmaňuje, zásluhy osobě nedodává a urychluje neštěstí.

Jaká to pošetilost k vůli zbytečným věcem dluhy dělat! Ale rozvažte, co počínáte, jest-li že dluhy děláte! Tím dáváte svobodu svou jtnému do moci! Nemůžete-li v určitý čas zaplatiti, stydíte se pohlédnouti na věřitele svého, bojíte se s ním mluvit, výmlouváte se planě, smutně a podlézavě, posbudete vášnosti a stanete se nepravdomluvnými. Vždyt druhým hříchem jest lhaní, prvním pak dlužení, t. j. lež jezdi na dluhu a nepravdomluvnost a neodhodlanost obyčejně rodí se z nesnázi finančních. Chudoba a nedostatek berou muži zmučlost a ctnost: prázdnému pytlí nemožno přímo rovně státi!

Co byste řekli vládě, která by vám bránila v celé řadě případů samostatně jednat a vystupovat? A přece pode jho nesamostatnosti a neodvislosti lezete, děláte dluhy. Věřitel může s vámi co nejkrutěji nakládati a nepřekřejí vás utiskovati.

Když jste dluh učinili, nemyslete snad ani na možnost jeho zaplacení. Ale věřitelé mají lepší paměť než-li dlužníci, jsou to lidé pověrčiví, neboť dávají pozor na dny a na čas. Den uběhne dříve než se nadějete a plat se na vás žádá dříve, než datí jej můžete. Myslíte-li na dluh, bude se vám lhůta, která se vám dříve zdála dlouhou, naposled krátkou zdáti. Krátký jest půst těm, kteří o velikonocích dluhy platit mají. Kdo se dluží, o rokem je toho, kdo půjčuje. Opovrhnete řetězem věřitele, střežte svobodu svou a udrzte neodvislost svou. Buďte pilní a střídmí a budete svobodní, neodvislí a bohatí!

Ve přítomnosti snad mníte, že v dobrých jste okolnostech a že něco si můžete dovoliti, ale sháněj pro stáří a možný nedostatek, pokud možno. Vždyt ranní záte nikdy netrvá celý den. Žiak jest nejistý a trvá snad jenom krátký čas, výlohy však jsou jisté, pokud živi jste a snadněji je vystavěti dva komíny, než-li každodenně pod jedním komínem ohně udržeti. Líp, jde-li bez večere spát, než, ahyš ráno s dluhem vstávat. Kdo vydělává a spoří, tomu se olovo ve zlato mění; nalezl-liš kámen mudrců, kterýmž dle starobylé pověry sprostý kov ve drahý promění lze, nebudeš déle nařikati na obříš a zlé časy!

Nespolehejte však, moji přátelé, jedině na svou pilnost a moudrost, ačkoli obě mají svou cenu. Bez požehnání Božího by však přece neprosperly! Nebudeť nemilosrdnými k těm, kdo pomoci vaší potřebují, a pomáhají jim. Rozvažte, že Job mnoho trpěl a přece opět zbohatl. A nyní, abych ukončil, povím jen, že zkušenost je arcí drahým učitelem, ale blázní nedají se poučit učitelem žádným. Radu vám každý dá spíše, než-li vám poslouží skutkem. A proto vězte: kdo nechce slyšet, musí čítati a nechcete-li rozum uposlechnout, on vám zajisté notně záda vypráví!

své jméno! — ale pan doktor Schoppenbauera nečetl a proto místo citování zaklel.

Msta! Msta to je od některého chlapa! Dostal koš a teď chce také mne učinit nešťastným, ale to se mu nepodaří! Chce viděti u mne nesvornost, bouřky, škandály, ale já mu na lep nepůjdu. Důvěru mně čcěs vyrvat, ale já si nedám vzít ani jediný její paprsek! Ženské jsou křehké; vím, ale ne moje žena!

Ten večer schválně odešel pan doktor již hodné brzo, bez večere do hostince a vrátil se co nejpozději. Ovšem když se ukládal na lůžko s táskou hlavou, litoval toho a ráno při snídání stydl se skoro své paní na oči. Očekával řádné kázníčko, neboť tak dlouho se ještě nezdržel nikdy, ale činil to jen pro dobrou věc. Paní však jakoby na to úplně zapomněla. Usmívala se radostně a celá očekávaná bouře odbyla se několika laskavými slovy.

„Víš, mužíčku, až podrubé nebudeš chřtít doma večeret, oznam mi to. To čekání jest tak nepřijemné a ohřvané jídlo tak nechutné!“

„Odpusť, draboušku, ale já to již neudělám vícekrát, včera to bylo naposled!“

„Jak jsi hodný! Než k vůli mně a jídlu nemusíš se tak vázati! Nechci tě o kratičkou denní zábavu připraviti.“

Tahle alová dotkla se však pana doktora trochu nepřijemně. „Snad to nemá význam, mne z domu vystrnaditi? Ale kdož pak by slova dobré ženoušky kladl pod kritický nožik?, zajisté jen z upřímné lásky mne nechce vázati k sobě napořád!“

V úplně radostné náladě odebral se pan

Tak mluvil Benjamin Franklin a tek radí, aby se lidé drželi příkazu „neodvislost“, aby zachovali svou občanskou svobodu a neodvislost a aby stali se bohatými!

Kdo jsi četl, rozvaž, třebaž žiješ v tanci, prociena byla v Americe a před celým světem! Prázdnému pytlí nemožno přímo rovně státi! pravil Franklin.

Gregorova éra.

— let. V Praze, dne 11. dubna. (Přev. dopis.)

„Amicus Plati, amicus Grego, amicissima veritas!“

Přes tu chvíli čteme v Praze zde i onde výčetky, platící nyní nejtmu primátoru měst pražských, p. architektu Gregorovi. A překvapujícím zjevem při tom je, že výčetky ty na páne primátorovu hlavu padají se strany, k níž on náleží, se strany staročeské.

Zde nám budíh popřáno několik upřímných slov.

Kdykoliv jest někde pan primátor takto kárá, tu největší radost působí to straně mladočeské, která s toho vede dákan, že jistá staročeská frakce na radnici jest tak nesamostatná, že s ní nemožno v součinnosti žiti, neboť nesnese se ani s vlastními a to s nejvýbornějšími a sejalusnějšími stoupenci. A to jest skutečně pravda, že útoky na p. primátora Gregora vedeny jsou pravidelně se středu staročeské frakce, která sice již slabne, ale která staročeskou stranu přikře vyvolává svým jednáním vlastně zabila a nyní ji neuvázně doilouká. Pan Gregor jest toho dokladem. Vlastní lidé honí jej ulicí potapy, až on jediné svou osobou staročeskou většinu na radnici drží. Bez osoby páne Gregorovy byli by Staročeši již i s této posice vytlačeni a sice jenom přičiněním vlastním, neboť jednání jistých páne důvěru ke staročeské straně rozplánuje ve vlastním táboře.

Primátor Gregor se jim nelíbí! A proč? Pořáděť muž ten jest si vědom téžkého, nanejvýš zodpovědného a v nynější výmínečné době tím více nesnadného svého postavení na radnici pražské a proto jenom jeho taktu, rozlišností a moudrosti děkovati sluší, že se radnice staroměstská nestala jevištěm neotřetých bojů, profaních vystupů a jalových hádek. A aby takovéto kravaly obcí pražskou zmítaly, toho si jistí pánové přejí, myslíce při tom na tiskárny a listy svých draživců, o něž se chtějí opíráti. Páni ti žijí však v ústraní, jenom svým kancelářím a svým rodinám, mimo své vlastní zájmy ničebo si nevšímajíce a nemajíce sdání, jaké v obecném smýšlení proudí, páni si myslí, když Mladočechům v novinách „vycinkají“, že je tím zničí a při tom zapomínají, že dříve většina Mladočechů jsou bývalí — Staročeši, kteří si neplodných sporů a odháňání ku práci hlásleloh se mužů nepřejí. Toto obecné smýšlení primátor Gregor valice dobře pochopil a jest tak šťastným, že se strany mladočeské doplňuje ho ve správném ohápání přítomné situace první jeho náměstek, advokát p. dr. Podlipný, který rovněž taktuplně si vede, tak že na radnici nedochází k žádným zbytečným vystupům, jež by zde byly jistě deanním zjevem, kdyby tito dva mužové připustili možnost, aby se zde rozpoutaly vášné stranickosti lidí, kteří si veřejnou činnost představují jenom v utrhaní a v podezřívání druhého.

Nad zasedací stůl staroměstské radnice stojí starodávné healo, jež na každého otce města, když do budovy té vchází, volá: „Dignitatis memores,

doktor po pacientech. Tentokrátě vše se mu tak pěkně dařilo, ba i ten případ, o němž již pochyboval, obrátil se k dobrému. Pohvizduje si potichu, vracel se před polednem k domovu. Vešel do své pracovny právě, když vycházel histonoš s poledním poštou. Uklonil se mu zdvořile a podával mu lístek jakýsi: „Odpusťte, Vašnosti, ale jest nadepáno: jen do vlastních rukou, a podíknuto!“

„Dobře, dobře!“ Pan doktor přijal list, ale jakoby udeřil do něho blek s čista jasná. Z listu šklebily se naň ty drobné známé řádky potouchlého anonyma! Roztrhl obálku a četl:

Pane!

Jest k tomu potřebí notné porce tuposti nepoznati, co se ve vašem domě děje. Jste slepý? Ovšem kdo noci tráví v hospodě, ten nemůže vědět, co jest doma. Včera zajisté paní choť byla vám povděčna za tak dlouhé se zdržení. Když to všecko vidím, musím usnati, že jste buď stejný hříšník nebo osel.

Známy neznámý.

Dumas praví, že anonymní listy počínají slovy buď: „Milý příteli“, či „starý osle“. Tento končil „oslem“, ale měl účinek jako každý jiný. V panu doktoru by se byl zprvu krve nedofezal.

„Může to být? jsem opravdu takovou strašnou obětí ženské zpronevěry? O bídnice, třes se! Ale ne, ne; opatrně musím jíti, a dořvím-li se všeho, pak bude trest brozný!“

Pan doktor přemáhá se vší silou, začel do své pracovny. „Zavolám služku a ta musí vše povědět, co se v mé nepřítomnosti děje! Jen aby nebyla navedena již!“

„Máry!“

„il optima intenti“, „pamatujte své vášnosti a
přijďte o to nejlepší!“

A napomenutí toho pan primátor skutečně
bedlivě dbe a dobře tak činí, že se nikdy nedá
k žádným stranickým výhrůškám strhnout. Tím
by staročeskou většinu na radnici — pochoval,
neboť to jest obecně známo, že celá rada musí
ze strany staročeské ve sboru obecních starších
neschvaluje osobní a politické stanovisko ve věcech
obecních a tak mohlo by se snadno stát, že kdyby
pan primátor Gregor, rozmrzen útoky nař. čině-
mi, resignoval, že by jeho nástupcem značnou
většinou zvolen byl — Mladoběši.

Amicus Plato, amicus Cicero, amicus
veritas!

Staročeská strana má ve věcech obecních
v Praze tolik, mírně řečeno, opomenutí na svědomí,
že nesmí doufat v rehabilitaci neobmezené své
vlády na radnici. To jsou zcela marné sny vy-
hnanou! Budoucnost jest u nás zcela jiná. Na to
nedá se ovšem také mysliti, že by zde mladoběšská
strana se svou nyníjší toninou a se svými
nynějšími osobnostmi úplně pole opanovala, avšak
nedaleká již doba sloučí všechny muže dobré vůle
z obou stran ku platné součinnosti a dnešní
„Gregorova éra“ jest k ní cestou a předebranou.

Primátor Gregor ukazuje, že zcela dobře
jest možným spojití s mladoběšskou stranou a
její představitel v presidiu dr. Podlipný opět orv-
čuje, že na místě primátora Gregora dovede řídit
a spravovati obec zcela dle prospěchů veřejných
a k obecné spokojenosti obou stran. Jeden ani
druhý nevyvolávají sbytečných pětáků, nedávají
prudkým povahám strannickým příležitosti ke sby-
tečným šarvátkám a tak obec z víru strannických
sporů zvolna kráčí vstříc nové době, kdy o správu
její nebudou pranic, jest více než-li po deset let
prospěchy a pokrok Prahy sbytečně obpravovali a
mařili. Výřtky v bojích těch pronášené mají
v sobě přemnoho pravdy a váhy.

Kde mají Staroběši tolik let alibovanou ka-
malisaci? Kde mají tisíce již stojící a stále ještě
hledanou pitnou vodu? Kde mají Radolfovo ná-
břeží? Kde mají potřebné bezpečné mosty přes
Vltavu? Kde mají přenesen Prahu škrtící čáry
potravní daně? Kde mají asanaci? Jenom si bez
hněvu mluvíme pravdu, staročeské hospodářství na
pražské radnici dobře ilustruje dnes statistice pro
cižiny vydávající „pražská tranway“ a osvětluje
je, rače dovolit, „elektrika“ na Václavském ná-
městí, která měla být dle smlouvy dne 1. září m. r.
obci odevzdána a zatím má se to státi teprve dnes
po půl léta. Avšak sám dr. Rieger svého času po-
dobné hospodářství poctivě charakterizoval upří-
mým přiznáním: „Prohloupili jsme!“

Proto každý soudný, pravdy milovný muž
v době, kdy hlavní město naše, matička Praha
obklopena věcem vzrůstajících, mohutných, bo-
hatnoucích předmětů byne, musí na zájmy této
královské obce pohlédnouti se ze stanoviska malého
nebo osobního strannictví, anobrž musí se povznést
ku přání, aby správa jeho vybědla z pětáků
kmetovských zájmů a dostala se v ruce osvěcených,
vášných a praktických mužů, mužů dobré a po-
ctivé vůle, jichž jest na obou politických stranách
dohromady tolik, že dostačí, aby obsadili všechna
místa na staroměstské radnici, odkud osobní stran-
nictví musí úplně ustoupit.

„Gregorova éra“ jest k tomu předebraná a
tvodem a proto nikterak nedochází ani ve kruzích
staročeských souhlasu, když se takto, moudrosti a
staročeské opatrnosti nyníjšího primátora používá
za příčiny k útokům na něho, a to ze strany
staročeské.

Staroběši měli k tomu dosti času, aby se
také na radnici na dále usadili a upravili. Ale oni
nechtěli o to. Jak si vedli, toho malým důkazem,
že na př. pražské chrámy, jejichž jest Praha pa-

Služka přiběhla, otrápc si umazané ruce
zastěrou. Pan doktor ukazuje na několik lahviček,
pravil zcela obyčejným hlasem: „To zde mi vy-
meje!“ Služka sebrala lahvičky a šla. „Ano, abych
nezapomněl, v kolik hodin že přišel včera ten
pán?“

„Asi za hodinu, když jste ráčil odejít do
hostince!“

Panu doktorovi bylo se zachytiti stolu, aby
před služkou neklesl k zemi. Rána byla příliš
náhlá a prudká. Stěštlí jeho, klid jeho jakoby
rozdrtil!

„A já jsem věřil, já jsem omlouval, bídnic! Ted
jest konec. Rozdrtila moje srdce, rozdrtila já její.
Jen její? Toho bídnic, který mně zničil život,
také! Ano, třepte se!“

Při obědě sotva se zdržel pan doktor, aby
se na paní hrubě neosopil. Nebylo by divu. Ta-
ková podvodnice! Hle jak se umí přetvářovat,
není-li jako med, samý úsměv, samá záře, mezí-
tím co myšlenky její letí za křídly jakým milánem!
A jak se dívá drze, jak hluboko již klela, ani
znak neskloní před pohledem oklamaneho muže.

Vše v panu doktorovi hořelo.

„Schází ti něco mužičku, že jsi tak nevdů?“

„Ještě se vysmívá“, myslil si pan doktor, a
nahlas dodal: „nevím co!“

„Hle jsi nějak rozmrzen!“

„Co pak ti na tom záleží?“

„Pověz mi to!“

(Dokončení příště.)

trozem, po celé čtvrtstoletí byly v nebezpečném za-
pomnutí a celé sazení umoučené a zanedbané
smutně vítaly cizince, až teprve nyní za dozoru
a k podnětu — Mladoběšů jsou opravovány, což
zejména při chrámu týnkém uvádíme, a přímo
klasickým dokladem „staročeské“ váhavosti jest,
že za celých 15 let neobmezené své vlády nepo-
hnali otáskou stavby pomníku Palackého v Praze
a čekali, aby to nyní provedli — Mladoběši.

Neškodilo by pranic, aby Staroběši na pražské
radnici také trochu vlastní svědomí spytovali, neboť
se z ní vytlačili sami a sice buďto svým jednáním,
anebo nejednáním. Bycha pak pozdě konit!

Žaloby na primátora Gregora mohou je do-
vésti jenom k úplnému pádu, neboť na vlas pr-
doby jsou členské „barakry“, páni výřtkami
primátora činěnými pářon a otevírají si vlastní
útroby. Neboť není nebezpečnějšího pro ně volání,
než-li když bláší: „ten náš staročeský primátor
za nic nestojí!“

Jest-li to budou dlouho opakovat, pak ne-
zbude, než-li aby ho vystřídal primátor — Mlad-
oběš, neboť budou vlastněmu jejich tvrzení věřit
i vlastní jejich lidé a přijdou-li vlastní vinou o
hlavu, jest straceno vše, poněvadž za Gregora
Staroběši na radnici ve svém středu náhrady nemají.

Tolik jest věcnou úvěsti na objašení „Gre-
gorovy éry“, který dnes jediný svou skutečně lid-
opatrností a diplomatickou obratností dovedl pri-
mátorský stolec zachovati — Staroběchu.

Douška. Jak se právě dovidám, převzala
dnes obec „elektrika“ na Václavském náměstí.
Konečně!

Co týden dal.

České rolnictvo podobalo se často třtině klá-
tící se dle větru též neb oné politické strany. Po-
slední dobou opětují se hlasy toužící po lepším
seřazení rolnictva na základě hospodářském, bez
rozdílu politického smýšlení. Zemská selská jed-
nota svolává nyní na den 15. května do Prahy
na Žofin valnou schůzi, v níž se má zejména ro-
kovati o opravě volebních řádů do zákonodárných
sborů.

Delegace rakousko-uherské sejdou se dne 5.
června ve Vídni. Společný rozpočet bude o ně-
kolik milionů větší než loni, nevykazuje však žádné
mimotřádné výdaje.

Antisemité ve Vídni zvítězili, jak známo, na
celé čáře. Poslanec hornorakouský dr. Ebenhoch,
jenž pojednává ve svém orgánu o výsledku voleb
do obecního zastupitelstva ve Vídni a o poměru
konzervativců v koalici, dí m. j.: „Koalice má
platnost pro konservativce proto, poněvadž tou
dobou není možno žádný lepší skupení stran,
umožňující jim účastenství ve většině. Vítězství an-
tisemitů ve Vídni posílilo postavení konservativců
podstatně, poněvadž posice spojené levice značně
jest oslabena. Strana, která utrpěla takovou po-
rážku, jako levice, nesmí již činiti požadavků
strannických. Úkol stráž v koalici, jak jsme svým
časem naznačili úkol konservativců, jest dnes dle-
žitější než jindy, a tábory mnohdy nepřátelských
bratří (konservativci a antisemité) dobře učiní,
když této stráž neodvolají, nýbrž spíše ji seali
a tak její úkol usnadní.“

Uhry. V audienci, kterou měl minulou so-
botu ministerský předseda Bánffy u císaře, bylo
také jednáno o otázce, neměl-li by se rozpustiti
říšský sněm vzhledem k parlamentární situaci a
vypsat nové volby. Odpárcové církevně politických
předloh nejsou v odporu se smýšlením lidu.
Vláda prý jest přesvědčena, že tomu tak není;
Bánffy chce tedy učiniti zkoušku a rozpustěním
sněmu. S tím prý by souhlasila i liberální strana
i všechny její frakce a také katoličtí voličové
v magnátské sněmovně. Zdali se stalo v tom ohledu
nějaké usnesení, není známo.

Z Balkánů. Při volbách volitelů do nové
skupitiny srbské svítězila vláda. Jsou dvě třetiny
svolených volitelů napředňaky, t. j. přívrženci
vlády a jen jedna třetina volitelů čtá se k li-
berálům a radikálům. Oavěděl se tudíž „srbský
kaz“ Christić také při příležitosti této. — Parla-
mentární anketa bulharského soborání usnesla se,
pohnati Stambulova před soud.

Z Ruska. V Petrohradě otevřen byl v sobotu
za přítomnosti carských manželů, velkoknížat a
velkokněžien veliký útav pro vzdělání dívek, na
kterýž věnoval car Alexandr III. nádherný palác
Nikolajevský, jakož i značný kapitál. — Vláda
ruská povolila na r. 1895 společnost dobrovolného
křizového loďstva subvence 3,400 000 rublů. —
Bývalý ruský finanční ministr Ivan A. Vyšněgrad-
skij zemřel dne 2. t. m. po dlouhé a trapné ne-
moci. Rasové pokládají ho za jednoho ze svých
nejlepších státníků nové doby.

Z Francie. Zástupci 150 vlasteneckých spolků
usnesli se, svolati velký tábor lidu, na němž by
se protestovalo proti vyslání francouzských lodí
ke slavnosti otevření severoněmeckého průplavu.

Vláda čínsko-japonská. Dle japonských no-
vin bude vyjednávaní o mír snad ještě tohoto tý-
dne ukončeno. O sedmi z osmi podmínek Japon-
skem předepsaných jest již došlo dohodnutí.
— Cholera se šíří; už se zveštjuje onemocnění
z několika přístavů.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

(85.) Duchovní konference v Hradci
Král. Jako roku loňského tak i letos konal Jeho
Milost ndp. biskup Ed. J. Brynych na přání hra-
decké inteligence po pět dní u večer duchovní
konference výhradek pro mužské posluchačstvo v
seminářském kostele sv. Jana Nepomuckého. Jest-
liže roku loňského konference tyto téžily se
značné pozornosti místních kruhů občanských, tu
letos pozornost tato přičiněním přátelského i ne-
přátelského tiaku vzrostla a obyvatelstva místního
i okolního ve větší ještě zájem a touhu, poslech-
nouti proslulého a vznešeného řečníka. Konference
podobného směru jsou vůbec v Hradci vzácností
a ohlášena temata zajímavost jejich ještě zvyš-
ovala. Zvláště prvního dne, kdy probírána býti měla
„Píseň otroka“, scházeli se dávno před urče-
nou hodinou četní posluchači do semináře, takže
počátkem řeči kostel seminářský, jenž pohodlně
pojme 600 věřících, byl posluchačstvem tak pře-
plněn, že nebylo lze ani hlavních dveří uzavřítí.
Nikdy jsme neviděli ještě tolik mužů různého
smýšlení, zaměstnání a věku v hradeckém chrámu
pospolu. Přivedla ovšem mnohé jen zvědavost, ale
zvědavost jest v náboženském ohledu vždy lepší
než netečnost a lhostejnost Slovatný ndp. řečník
účinným způsobem nastínil v této první konferenci
obraz pravého otroctví lidského. Ukázal nejprv
na dojmavých příkladech přirozenou závislost
člověka na autoritě otcovské i panovnické a přešel
poté analogickým postupem k závislosti lidské na
autoritě nejvyšší, božské. Jemným a šetrným spů-
sobem dokázal ndp. biskup, že víra v Boha a
úcta před zákonem božským není nikterak „uzlem
na bílé otročtí“. A když tak mistrným spů-
sobem porazil ndp. biskup bludný náhled o zdánli-
vém otroctví, ukázal v přirozené sice, ale tím
působivější parabolou „o marnotratném synu“ člo-
věka v pravdě otroka, jímž jest každý, kdo otročí
svým vášním. Z jednotlivce přešel ndp. biskup
na celý národ, jenž tehdá jen bude lidem otročtým,
odloučí-li se od Boha a utone-li v kalu nefestí a
hříchů. Obraz pravého otroka byl tak markantními
a jasnými rysy vyznačen, že nezůstal bez hlubo-
kého dojmu i v posluchačstvu pouze zvědavém.
Sklvěl tento řečník přednásu posloužil by velmi
celé společnosti české, zvláště v době nyníjší,
kdy známá publikace Čechova lidem nezkušeným
pojmy o pravé svobodě a otroctví nadobro po-
mátl. Druhého dne mluvil ndp. biskup o athe-
ismu. V konferenci této vyvráceny byly nejoby-
čejnější námitky a nejznámější bludné náhledy
o náboženství, a atheismus přiveden k absurdnosti
důkazy, vedenými ze zkušenosti vlastní a ze zku-
šenosti všeobecné. Atheismus jest proti přirozenosti
lidské, proto jest nemožný. Větší část atheistů
jsou pokrytci, kteří své náboženské přesvědčení
z různých důvodů zapírají před veřejností. Ličením
truchlivé události na hoře Kalvarii, kdež u kříže
Kristova při nejdůležitější světové události meškali
vedle lidu věřícího lidé lhostejní, nevšímaví, ano
i rouhaví a vhodnou aplikací tohoto zjevu na
poměry časové ukončena byla druhá konference.
V třetí konferenci vysvětlil ndp. biskup vznik i
význam liberalismu a socialismu. Libera-
lismus, tou dobou ve všech zemích dokonavající,
u nás v Čechách ale domud u mnohých osvěcených
hlav „moderní“, datuje původ svůj od náboženské
tak zv. reformace ze století 16. Oficiálního oprá-
vnění dostalo se liberalismu ve francouzské revoluci
minulého století. Liberalismus vzešel opovržením
církevní autority ve výkladech písmo sv. a opo-
vržením autority božské. Liberalismus prohlásil
naprostou svobodu a rovnost všech občanů před
zákonem světakým, zrušil všechny rozdíly stavů.
Ve státech s obyvatelstvem smíšeného vyznání
prohlásil náboženství za věc soukromou, školu za
beznáboženskou, manželství za smlouvu občanskou.
Ku všem vyznáním jeví se snášenlivým, jen ke
katolické církvi jest odpovědným a nesmířitelným
nepřítelem. K vyznání katolickému nezná ani svobo-
dy ani rovnosti. Jako liberalismus zachvátil
pole politické, tu socialismus jeví se na poli ná-
rodohospodářském Socialismus jest dítětem libera-
lismu, ale ještě důslednějším svého otce, neboť
prohlásil rovnost všech národností a všehe ma-
jetku. Vede tedy socialismus ku kosmopolitismu a
ku komunismu. Výklady o těchto dvou naukách
socialních svědčily, že ndp. řečník zabývá se již
po leta studiem socialních poměrů. Theorie tyto
byly stávajícími poměry ve velkovýrobě i v malém
průmyslu případně ilustrovány a socialní význam
církve katolické byl skvěle obhájen. Ve čtvrté
rozpravě o konservatismu bylo vhodné po-
ukázáno na jednostranné pojetí tohoto směru.
Mnozí pokládají si to již za zásluhu, jestliže lidu
prostému náboženský cit nezlehčují, osobující si
pro sebe volnost smýšlení náboženského. Nábožen-
ství není však věcí citu, nýbrž rozumu. Náboženské
presvědčení, vzešlé z náležité pochopených pravd
náboženských, jest neupravnou logikou, jež kaž-
dého jednotlivce k víře vede a v ní utvrzuje.
Proto náboženství není pro dobromyslný lid, nýbrž
i pro vzdělance. Že pak málo vzdělanců má roz-
hodné náboženské přesvědčení, vězí příčina v tom,
že pravd náboženských neznají a citu nábožen-
ského z dob mladistvých již dávno ztratili. Jen

rozhodní kateřci jsou pravými konservativci a mohou čelití vřstáctvímu živa převratnému. Takých mužů lze získati pouze výchovou ve škole a dobrou četbou. Co se tkne školy, tu obrací se stále pozornost jen ku školám obecným, kde po náhledu ndp. biskupa o náboženskou výchovu dostatečně jest pečováno. Za dnů našich pozornost jest věnovati škole vyšší a střední. Má-li se státi náprava v nynějších nezdravých poměrech a zhoubných proudech, jest nezbytno s nápravou začíti s hůry. Ndp. biskup trpce toužil na persekuci katolického tisku. I lidé dobře smýšlející podporují svými penězi tisk zhoubný a nevěroeký; pro tisk katolický nemají porozumění. A přece nelze za našich dnů úspěšně hájiti myšlenku katolickou než tiskem. V poslední konferenci pojednáno bylo o „národní církvi“. Na základě svědectví historického dokázal slovatý řečník, že národní církev nemůže býti ani pravou církví Kristovou, protože Kristus nezaložil pro každý národ zvláštní církev, nýbrž jednu pouze církev pro všechny národy. Slovo „národní církev“ jest velmi nejasné a také mylné bývá pojímáno. Stává se, že mnozí lidé toužící po „církví národní“ rozumí tím národní jazyk v bohoslužbě. Církev k tomuto požadavku má vždy ohled a připouští také při bohoslužbě jazyk mateřský a ponechává rozkolnickým církvím při návratu do církve katolické i vlastní jejich obřad, protože jednotný latinský obřad jednotu církve Kristovy vhodně naznačuje, ale k podstatě jednoty zrovna nevyhnutelně nepatří. Ndp. biskup poukázal také na nekritickou snahu těch slavistů, kteří pravoslavi mají za původní náboženství Čechů. Svati bratři Cyrill a Methoděj přinesli k nám sice slovanský obřad, ale smýšleli pravověrně a hlásali víru katolickou, proto tužba po pravoslavi svědčí o ignoranci v dějinách vlasteneckých. Cyklus duchovních promluv zakončil ndp. biskup vtělou apoštofou, v níž víru katolickou označil posluchačstvu jako dražocenné dědictví našich zbožných předků. Uvedli jsme jen stručnou kosťku výborných těchto řečí, které při svém úplném proslavení a přednesu jímaly mocné mysl posluchačů. O působivosti jejich svědčí i ta pozoruhodná okolnost, že mnozí jednotlivci, svým liberálním smýšlením známí, navštěvovali pravidelně každou konferenci. Přišli se zvědavosti nejprv a pak chodili z touhy po poučení, neboť přesvědčili se, že ndp. biskup má hlavně na zřeteli duchovní blaho svých diecesanů.

Politický spolek pro okres kralohradecký konal výroční valnou schůzi dne 7. t. m. v restauraci na „střelnici“. Schůzi zahájil předseda poslanec Formánek, jenž slabší poněkud účastenství omluvil nepohodou povětrnosti, načež představil zeměpanského komisaře p. Vilima. Jednatel p. Červinka ze Stěšer podal pak zprávu jednatelekou, která za poslední rok není valně příznivou. Vyjednávalo se totiž s poslanci H. Jandou a drem. Kaizlem, kteří dané slovo nesplnili a po různých odkladech vůbec nepřijeli ke schůzím, které se mály pořádati. Proto k veřejným projevům nedošlo, ale zato prý výbor konal porady o vystupování strany „klerikální“ a příštích volbách anémovních. Pokladník p. Hrdlička podal také zprávu nevalně potěšnou; za celý rok měl spolek příjem 37 zl. 37 kr., výdání 21 zl. 54 kr., zbývá mu tedy koncem roku hotovost 15 zl. 83 kr. Poslanec Formánek pojednal potom o sněmovní činnosti v poslédním zasedání, při čemž vytkl, že je třeba ještě mnoho práce k odstranění škod způsobených vyrovnávacími puntacemi. Byl tedy vřechen dosavadní jásot mladočeský nad poražením puntací pouhým vítězstvím Pyrrhových. Řečník ujišťoval přitom, že Mladočeši nechťají puntací používatí jako nějakého strážky. Pak uvedl návrhy podané se strany mladočeské na sněmě zemském a projevil naději, že lid český přemůže všechny překážky, když všechna česká srdce dohodnou se na obraně proti všem škudícím našim. Dle mínění řečníka nelze cestu opozice opustiti, od vlády koalici nemůžeme čekati nic. Mladočeši nelekají se soudu českého lidu, dosud ukázali, že se s českým lidem nedá dělati, co se k tomu líbí, lid český končene se domůže svých práv. (Souhlas.) Na dotaz p. Hájka, zdali výminečný stav potrvá ještě při národopisné výstavě československé, miní posl. Formánek, že by na to nedovedl odpovědět ani poslanec ve vládní straně; co se o tom povídá, na to ani lid nic nepůdčí. (Veselost.) Ostatně má výminečný stav také své dobré stránky; liberální strana německá jest od nacionálů pořádně bíta za to, že hlasovala pro zavedení tohoto stavu. Ale přes výminečný stav lze douhati, že výstava dopadne dobře. K dalšímu dotazu v záležitosti domovského práva sdělil posl. Formánek, že mladočeskí poslanci zasazují se o brzké vyřízení této záležitosti. K dotazu p. Č. Heinricha o normální době pracovní pro obchody podotýká posl. Formánek, že živnostenský výbor na říské radě bude o tom jednati. Jednatel p. Červinka připomíná k činnosti mladočeských poslanců, že když prý zanesli jednu německou odpověď místodržitele hr. Thuna, měli prý si zůstatí důslednými; lid český dostojí heslu: až do těch hrdel a statků. (Souhlas.) Nato jednatel p. Červinka pojednal o všeobecném hlasovacím právu, pro které dle jeho náhledu svědčí také křesťanská zásada: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Posl. Formánek míní, že jen všeobecným a rovným právem hlasovacím zabezpečí se politická, národní i hospodářská budoucnost českého národa. Posl. Rataj, jehož si posl. Formánek jinak váží, nemůže prý při-

jíti na spravedlivé stanovisko. Při rozpravě všeobecné práva hlasovacím také by socialistické snahy nabýly platnosti, byl by to jen oběd de plamenů. Bez důkladné opravy volebního řádu nemůžeme se dle mínění řečníka dostati ku provedení státního práva. Parlament nebude prý státi za ná, dokud nebude stizen na základě jiného volebního řádu. My Čechové nemůžeme se prý všeobecného práva hlasovacího bítí, můžeme jím prý jen získati; bude to také menším nebezpečím, když socialisté budou na říské radě, než kdyby byli venku. (Souhlas.) Ale argumenty s ulice, jichž vláda nedbá, působí výše než na ministerstvo... (Hlučný souhlas, na podnět vl. komisaře napomíná jednatel p. Červinka přítomné k umírání.) Řečník uvádí dále, že dle návrhu Slavíkova měly by vlastně zemědělské třídy převahu; v průmyslových místech snad by zvíťazili socialisté, ale ti jsou dle domněnky řečníka pro spravedlnost přistupavější nežli velkostatkáři, kteří jsou prý víc internacionální. (Souhlas.) Konservativní strana ovšem má nejlepší vůli rozšířiti volební právo, neboť zejména klerikální sálmy v alpských zemích by tím jen získaly. Dělnické hnutí jest u nás dnes hmotnější nežli v Německu, ješto a nás nemá dělnictvo politických práv; Mladočeši chtějí spravedlnost pro celý národ, pro všechny třídy, aby odstranění nemuseli nic vymáhati násilím. Dle sdání řečníka přinese všeobecné hlasovací právo samostatný život, politickou volnost, ačkoli má také své vady, jichž odstranění je prý otázkou budoucnosti; dnes je to nejvhodnější prostředek, pod jehož zneporem Mladočeši setrvají, byt i padli. (Souhlas.) Jednatel p. Červinka hledí vyvrátiti obavy, že by rolnictvo po zavedení všeobecného práva hlasovacího ocitlo se v menšině. — Na to konaly se volby funkcionářů, jež měly zajímavý průběh. Dr. Zimmer překvapil shromážděné projevem, že prý posl. Formánkovi nezbyvá času na vedení spolku, jehož činnost nebyla skoro žádná, výsledky jsou celkem nepatrné; proto řečník navrhuje za předsedu továrníka Nejedlého s Kukulcem, jenž prý má více času. Továrník p. Nejedlý byl pak aklamací zvolen za předsedu pol. spolku. O volbě členů výboru rozpráda se zase debata, po níž byli do výboru zvoleni pp.: R. Janáky z Bělce, J. Česák z Nedětic, p. Hrdlička ze Stěšer, Fr. Červinka ze Stěšer, posl. Formánek, dr. Zimmer, Mikeš z Plotiště, B. Kořál a J. Horák. Při těchto volbách bylo vytknuto, že malozivnostníci nejsou náležitě ve výboru zastoupeni, že spolek je líným a má málo členů. Při volných návrzích byla přijata resoluce p. Nejedlého, v níž se projevuje spokojenost s opoziční činností mladočeských poslanců. Jednatel p. Červinka zmínil se o zřízení soudu teplického, při čemž byl vl. komisařem přerušen. K dotazu, jak daleko dospěla otázka všeobecného hlasovacího práva, sděluje posl. Formánek, že volební řád má být rozšířen, ale najednou nebude zavedeno všeobecné hlasovací právo, pro něž je prý celá mladočeská strana. (Souhlas.) Tím skončila schůze, při níž bylo necelé sto účastníků, s velké části dělníků.

Hromada pomocníků při druhém živnostenském společenstvu v Hradci Králové konala dne 7. t. m. odpoledne řádnou valnou schůzi, při níž bylo účastenství velmi slabé, dostavilo se ze 300 pouze 24 členů. Proto také zahájení schůze spozdilo se o celou hodinu. Předseda pan Josef Polák projevil při zahájení schůze politování nad tak malým počtem účastníků, načež po krátké zprávě jednatele přikročilo se k volbě. Za předsedu zvolen 13 hlasy pan Dolkoš, do výboru zvoleni 13—18 hlasy pp.: Huml, Nechvil, Petříček, Kašpar, Brejcha, Jenšovský, za náhradníky pp.: Stěřba, Leder, Souček. Za hluku byl pak pan Souček zvolen za člena dozortního výboru při měst. nemocenské pokladně, načež zvoleni ještě 2 náhradníci a 3 členové výboru rozhodčího.

Do Náchoda ka svěcení praporu tamnějšího spolku „Svornost“ dne 21. dubna odeběře se zdejší Jednota kat. tovaryšů hromadně.

Pohřeb p. J. Šantrůčka konal se v sobotu, dne 6. t. m. o 3. hod. odp. za velkého účastenství. Rakva byla s domu smutku donesena nejprve do chrámu sv. Ducha, kdež byla vyklopena, načež v pohřebním voze p. Řežbra dovezena na hřbitov poučovský. Pohřební písně zapěl spolek „Slavja“, jenž se Sokolem krácel v čele průvodu; oba tyto spolky dostavily se s prapory. Před rakví ubíralo se duchovenstvo s vesp. kanovníkem J. A. Šrůtkem, za rakví pak, kolem níž nesena řada akvostýnů věnců, rodina zesnulého, četné obecenstvo, mezi nimi zejména četné bylo zastoupeno úřednictvo, profesori a důstojníci.

Pokroutky a pilulky. „Königgrätz — Králové Hradec“ Tak dle nejnovějšího fermanu severozápadní dráhy musejí průvodčí vlaků vyvolávi hradeckou stanicí — německy nejdřív a česky jen tak přídavkem. Proč to? Inu, to je ta známá rovnoprávnost: dráha má tráti většinou v českých končinách, její akcionáři bohatnou hlavně z českých peněz a za to přece musí se nám ředitelství dráhy nějak odměniti, ředuje tedy jen což — němečinu. V posledních dnech byl rozeslán na všechny stanice čistý ten oběžník, v němž se konduktérům prikazuje, aby v českém území (dle oběžníku „ve smíšených okresech“) jména stanic vyvolávali nejdřív německy a pak česky, v okresech převahou německých jen německy. Tak ve Vrchlabí, Hostaném a Trutnově musí cestující rozuměti jen německým názvům stanic, v Hradci však je v území smíšeném, kde přednost má — „Königgrätz!“ Tak to chce, tak to poroučí rostomilá správa severo-

západní dráhy. A co tomu říká naše vlastenecké obecenstvo? Jak sejmána proti tomu vystupují ti, kteří na papíře tak hezlivě horují pro drobnou práti národni? Tady by přece byl hezký kousek drobné a dobré práce? Kdo se jí chopí? My první dáváme podnět a první pochválíme ty, kteří se do práce dají. Mohou začíti po případě nikoliv až na nádraží, ale třeba hned v městě. Dle jednoho výkazu je v Hradci 7586 Čechů a 207 Němců. My si pravých, dobrých Němců vážíme, ale jak o mnoho více máme tu těch — nepravých! Můžete to pozorovati na každém kroku a když bedlivě sledujete rozhovory, neujde vám, kdo hlavně jsou náši nepřátelé. A kdežto ve společnosti s povděkem znamenáte, že z českých kruhů nevymykají se ani vojenská důstojníci, kteří také čítají české listy, můžete na druhé straně pátrati, p. o koho nejvíce docházejí do Hradce všelijaké ty „Tagblatky“ a „Bohemie“ a to zase vám může býti podnětem k dobré drobné práci dle hesla „Srdí k svému!“ Aby se nám rozumělo, tohle píšeme na adresu každého pravého Čecha, ne snad jen těch, kteří nás chytají za každé slovo a pak o tom do jiných listů píšou dlouhé výklady. Náš ta pozornost opravdově těší, my z toho jen vidíme, že zájem o nás víc a více se šíří, i byli bychom nezdravětlivými, kdybychom aspoň tímto nepoděkovali všem, kteří byt bezděky, pomáhají nám pronikati do kruhů nepřítelů. Listů, jež o nás daly svým čtenářům vědomost, je již řada tak velká, že při obmezenosti místa, které věnujeme jen užitečným projevům, nemůžeme tu vyjmenovati všechny jednotlivé a proto jen děkujeme všem na pořad. Pozorujeme přitom, že naše setba padá na půdu úrodnou a že také jiné listy počínají kacezovati, co my jsme začali kárati. Tak zejména pokrokový list kralodvorský rozhoril se v posledním čísle proti neřvárům v Klicperově divadle tak řízné, že se to líbí také nám. A budou-li si páni důsledni, nahlédnou, že bude jim součinnost v lededem možnou také s námi...

Dopisy.

Z Jičína. Prosulý cestovatel E. St. Vrás bude zde přednáseti o své cestě Jižní Amerikou dne 21. t. m. o 3. hod. odp. v sále „Hamburku“. (Ceny míst 50, 40, 30, 20 kr.) — Ve vsi Cidlíně miní založiti záložnu dle vzoru Raiffeisenova. — Pro národopisnou výstavu v Praze zhotovil p. Čejka ve Lhotě Bradlecké s návodem p. uč. Fařkyta model chalupy přesné dle skutečnosti ve zmenšeném měřítku 1 : 5. Model prozatím dodán do Lomnice. — Spišovatka alečna T. Gampertová Šobrová přála si do příštího ročníku „Album pro naše dcery“ v čelo položit vlastní podpis Jeho Veličenstva. Poprosila vdp. faráře dra. Zimmermanna, který dopsal c. k. kabinetní kanceláři a za nějakou dobu obdržel prostřednictvím jejím dopis, v němž přiložen list, na něm vlastní rukou J. V. napsáno: „Sám vždy konej, co povinnost, přisně to od lida žádej; leč chyby blížších svých mírněji posuzuj!“ František Josef v. r.“

Z Úpice. Sv. Josefská jednota katol. jinochů a mužů v Úpici konala dne 31. března svou třetí valnou hromadu ve spolkové místnosti. Teho dne přistoupila jednota naše ku sv. spovědi a sv. přijímání a v 11 hodin účastnila se svírané mše sv. Odpoledne po službách božích shromáždili se členové v místnosti spolkové. Valnou hromadu zahájil předseda dp. Josef Brtl. Po tom ujali se slova jednotliví funkcionáři. Z jednatelelé správy uvádíme: Jest tomu dvě léta, co spolek náš byl založen. V této poměrně krátké době pracováno horlivě a s láskou tak, že dnes můžeme směle říci, že spolek náš zaujímá mezi místními spolky místo ne poslední. Celkem pořádnou bylo 17 přednášek, vedle četných rozmluv při týdenních schůzích. K tomu důlno přičísti též tři přednášky, které pořádali členové spolku náhodského, totiž vp. Josef Stejskal, předseda jednoty, p. Malinger, jednatel a p. Čtvrtečka. Při poučování nezapomenuto též na zábavu členů. V místnosti spolkové pořádný zábavy večerní, jichž bylo celkem 7. Divadelní představení byla 4 a jich výsledek jak mravní tak hmotný byl skvělý. Též byl pořádný dne 10. února t. r. v hostinské místnosti p. Roberta Baudyše zábavní večer ve prospěch odboru katolického dělnictva pro národopisnou výstavu. Čistý výsledek 6 zl. 40 kr. byl do Prahy zaslán. Od místních duchovních pánů půjčovány byly jednotlivé některé časopisy, za které vzdáváme srdečné: „Zaplat Báh!“ Slečnám, jež nám při divadelních představeních laakavě nápomočny byly, vzdáváme nejserdečnější díky. Při správě pokladníka a knihovníka sledovali p. revisori vše v úplném pořádku a s potěšením zmínili se o vývoji a činnosti spolku. Pan knihovník potěšil nás svou správou, že knihovna letos bylo pilněji užívána než roku minulého. Pak přikročeno ku volbě výboru a zvoleni následující pánové: Josef Hanuš, jednatel, Karel Kajšlar, pokladník, Augustin Fata, knihovník, Cal. Lokvenc, starší, Josef Vojnar, Robert Baudyš, Herman Šreiber. Za náhradníky: Frant. Hetfleiš, Josef Hrdina, Antonín Šrejber, Václav Zvozdíček. Za revisory účtá: Josef Teichman a Bnd. Bárta. Valná hromada se usnesla, by jednota naše se stala zakládajícím členem družstva „Vlast“ a dále by sřizen byl agitační odbor, což jednolhasně přijato. Schůze ukončena byla provoláním „Sláva“ sv. Otci Lva XIII, našemu nejmilostivějšímu císaři a králi

čestného Františka Josefa I. a J. M. arcibiskupa
Edmunda Jana Nep. Brynčovi, Záh. Bisk.

**— Litomyšl. Z Opatovic. (Soběnovské Pouti-
cké škola v Kostelci a. Orli. — Komenický.)**
Z mladšího náboje v době této smísky zasluhuje
čestné, že obecni zastupitelstvo znalé dosah a
důležitosti nové školy rolnické, již má být dne
16. září letošního roku v sousedním Kostelci a.
Orli otevřena, rozhodlo se škole této věnovati kaž-
doletní subvence s důchodů městských. Uneseni
to jest záslužné, neboť zajisté nová rolnická škola
kostelecká bude jeviti v celém kostelecku účinek
blahodárný. Jak se nám oznamuje bude dne 25.
dubna obdivána u nás valná schůze učitelské jed-
noty „Komenický“, následky to, v ní zastoupeno
všechno učitelstvo celého rychnovského politického
obvodu. Na programu jest také přednáška p. dra.
Jana Pražského, školního inspektora tábořského
okresu, kterýž promluví zde o různých pedagogických
tomech vešlehlém v psychologii. — Ve volných
rozhovorech tuším, že by měla také se rozpustiti
debata a mělo by být proneseno určité a konečné
rozhodnutí o účastnosti učitelstva i škol na
okresu na příští výstavě národopisné. Jest již
tato záležitost hodná na čas.

Z Kolína. Zdejší spolky pořádají epistolně dne 14.
t. m. ve prospěch české věci ve Slezsku velký slezský
večr v ve dvorane školní.

Z Litomyšle. Zdejší jednota katolických to-
varyšů svého prvního čestného člena J. M.
ndp. biskupa Ed. J. N. Brynčeho. Dne 7. t. m. ode-
brala se dvoudenná deputace do Král. Hradce, kdež
odevzdala ndp. biskupovi skvělost upravený členský
diplom.

Z Políčky. Svatojosefská jednota katol. jinochů a
maší konala v neděli 24. března čtvrtou valnou hromadu
za přítomnosti 58 členův členů. Předseda jednoty dp.
J. Volánek nahájiv schůzi promluvil stručně o důležitosti
spolku katolických a o jejich blahodárném působení ve
prospěch české věci sociální. Na to byly čteny správy
funkcionářů, s nichž toto vyjímáme: Výborových schůzí
bylo deset, přednášek 13 a sice: „Slovo Pravdy“ (p. R.
Šimáček), „O čtení dobrých knih“ (dp. předseda),
„O svatošedění sv. Jana Nep.“ (dp. p. J. Procházka,
bohoslovec), „Neodvratnost stolice papežské“ (p. předseda),
„O shodnosti n. věrooběh socialismu“ (dp. J. Procházka
při výletě do Baldu), „O příběhu a výsledku sjednání
katol. dělnických delegátů v Litomyšli“ (p. Fr. Janek),
„O Svatošedění a jeho době“ (p. Ant. Víták), „Věra
jako víra“, „O spásování mrtvol“, „O škole náboženské“,
„O potřebě veřejného náboženství“ (dp. p. předseda),
„O sv. Prokopovi“ (p. Ant. Víták), „O pěstování sele-
niny“ (p. Ant. Škřeta při výletě v Sázce); divadelní hry
byly čtyry, hra vánoční čtyřlístek, výlety dva, sibalné
večery čtyry. Jednota udržovala se též mnohých místních
i přespolních náboženských úkonů a přistoupila v den sv.
Josefa ke stolu Páně Příjmy obnášely: 285 zl. 12 kr.
a vydání 235 zl. 39 kr.; hotovost pokladni 49 zl. 73 kr.
Knihovna čítá 245 svazků; mimo to byly obdrženy:
Český Východ, Dělnické Noviny (4), Dělník, Obrana Práce,
Náš Domov, Křesťan a Maria, Zahradka sv. Františka,
Lidstvo sv. Josefa, Slova Pravdy (10) Inventář divadelní
byl velmi rozšířen, nyní již počet členů jest: 26 členův,
49 příspěvkův, 15 záložních, 2 čestní. — Dne 7.
dubna přednášel v místnosti spolkové za velikého úda-
stnosti dp. Jan Bloha, exhortator a profesor na lesní-
ském ústavu v Severu „O ašobu křesťanské
všeobecnosti a Kristově svátosti.“ Dne 23. dubna bude přednášeti
dp. předseda „O cestě z Říma do Asie a Loreta a o
významu 600letého jubileu sv. domku Loretského.“

Z Golč Janíkovy. (Přátelský večer na rozlou-
čenou). Dne 7. dubna pořádán v měšťanské besedě
„Václav“ přátelský večer na rozloučenou a p. J. Urbanovi,
fideletu na panství Hostavském. Hojně účastnili při
večírku bylo děkanem, jaké pan fidelet přelů úty a lásky
ve krasích nádh. Pan purkmistr J. Thon jménem besedy
a p. M. Danešová, roz. Doublíková se Šternkem jménem
dám oslovili na rozloučenou válečnou rodinu p. Hádla,
přijeli jim hojně štěstí v novém domově jejich v Pardub-
icích. Připijeme se všichni se srdce ku přání jejich.

Ze Solánky. Nastalým jarním počasím a příhodnou
pohodou dubna rozpouští se zase po drsné zimě utěše-
nější ruch na našem teď již krásojárněm tržišti. Až
minulá zima valně vadila čilým obchodem rozevřel
ukázalo se přece, že se podává jen trochu příznivějšího
týdenního trhu solnický máže i dále se světovati. V tom
ohledu však považujeme za rozumnou chybu, že upuštěno,
jak se to v soláckých obnovení tržů těch děl, od každé
týdenního podávání zpráv o trhu solnickém a o cenách.
Rubrika tato v listech, byť některým se zdálo tak, není
bez významu! Když jini ne, tedy jistě v krasích obcho-
dů zbudí sebe mezi správnou pozornost a jsou mnozí,
kteří p. oběh tržů na venkově sledují podle ráno
v cenách toho co se prodává. Podle všeho, jak se zde
v různých obdobích příběh cen jví, není tž tržů solni-
ckému nikterak nepřínalivý.

Všelicos.

Kdo si ponechá dnešní číslo, toho budeme
považovati již za odběratele. Všecky odběratele pak
prosimě sa časné zasílání předplatného. Kdokoli
by mohl získati nám ještě nové odběratele, račiž
tak učiniti co nejdříve, bychom mohli přene-
stati náklad dalších čísel. Kdo by nedostal ně-
které z dosavadních čísel a přál by si jeho do-
datěčné zaslání, nechtě se přihlásit hned, poněvadž
jame ponechali v zásobě jen malý počet výtisků.
Děkujeme znovu všem za všecku dosavadní přízeň,
vyprošujeme si k další práci podporu všestrannou,
abychom záhy mohli se vykásat činností nejhoj-
nější.

Přijemná svátky velkonoční přeje všem pří-
nivcům listu

správa časopisu „Obnova“.

Novinářské nabídky. Pakrakové listy
posílají dále st. politický zcela podobně, jak
jme my o něm uvažovali v předchozím čísle člán-
kem „Ticho v Čechách“. Tak píše orgán brněn-
ský: „Každému, kdo nevidí bláhlosti do mlado-
české strany, zdá se jistě velice podivným dlejší
všeobecný politický klid, zejména říjmeno-li již v
zenitu éry mladočeské a mohli-li jsme očekávati
jejím vzrůstem pravý opak. Dnes lze pozorovati
všude více méně lhostejnost ke všemu: k výmineč-
nému stavu, k politickým schůzím, k parlamentu a k
jeho reakčním předloham a konečně i ku příštím
volbám. Tento politický klid je dnes tím pováži-
vější, čím ostřejší a bezohlednější projevuje vláda
proti nám své zásadní nepřátelské stanovisko a
čím přirozenější by bylo odpovídati na to me ústy
několika poslanců, ale především četnými projevy
a činy samého lidu. Kdo projde dnes kterýmkoli
českým krajem a vidí tu všude až zarážející po-
litické a myšlenkové mrtvo, ten věra přestane již
doutati v opravdovost mladočeské politiky a v
úspěšnost oposice, jak ji tato provádí. Vinu toho
dokonce nemůže nésti lid, nýbrž vina padá tu na
dnešní vůdčí politickou stranu.“

Drobnosti. J. E. ndp. kardinál-arcibiskup
hrabě Schönborn navrátil se z Říma v sobotu dne
6. t. m. zase do Prahy. — Hrabě Oktavián Kinský
ze Vchynic a Tetova, starců 86letý a pán na
Chlumci a Kratonohách, přijal za syna 51letého
hraběte Kinského, jenž jest synem jeho zomře-
lého bratra Jana, druhdy pána na Velkém Bar-
chově u Nového Bydžova.

dr. S. — Dilo upotřebených poštovních
známek. Noviny zahraniční nám oznamují, že
povstala nová křesťanská osada na Kongu; záro-
vek sdělují, že bude takových osad založeno ještě
více — a z čeho? Pomocí upotřebených pošt-
ovních známek. Myšlenka používání starých,
upotřebených poštovních známek měla svůj počá-
tek v San-Trondu v Belgii, r. 1890. na podnět
několika jinochů z kroužku sv. Jana Berchmanse.
Myšlenka tato, skromná ve svých počátcích, při-
jala na se v letech následujících váčné rozměry.
Účel její ihned s počátku byl, aby prodajem 40
millionův upotřebených pošt. známek získala se
suma tak velká, za kterou by se mohla založiti
nová křesťanská osada na Kongu. Tisk horlivě
podporoval tato pěknou myšlenku a ačkoliv ode
mnohých byla vyhlášována za nemožnost, přece
rychle se ujímala, rozšiřovala, takže v krátkém
čase celé balíky upotřebených pošt. známek při-
cházely na adresu řečeného kroužku ze všech
končin Evropy, Spojených severoamerických obel,
ba i z jiných vzdálených končin. A hle! Neuply-
nuly ještě tři roky, když 19. června 1893. tiskem
se oznamoval šťastný výsledek myšlenky oné. Tím
dnem totiž byla dosažena suma 40 milionů pošt.
známek a prodej jejich, se kterým v únoru 1892.
se započalo, zaručoval úplný výsledek šťastné oné
myšlenky, takže poměrně v krátké době bylo
s dostatek prostředkův, jež dopouštěly misio-
nárům z kongregace „Immaculati Cordis Mariae“,
by započít mohli v lednu 1894. se založením nové
křesťanské osady. — Právě na vysokém Kongu,
na prostoru 400 hektarův úrodné půdy, povole-
ných Neodvialým státem, 4 mile na jih od Lu-
samba, na pravém břehu teky Lubi, již chutě
budují se první domky nové osady sv. Trudona,
a několik hektarův pozemků již se obdělává. —
Sousedství jiné, již dříve založené křesť. osady a
přítomnost známého otce Cambiera, fideletu, práci,
dovolily uskutečniti to, co na první pohled zdálo
se věci nemožnou. Tato nová osada bude se s počá-
tku skládati z kostela, z obydlí pro misio-
náře, ze školy a sirotčince a z několika domů pro
tuzemce. Dále bude utvořeno 9 rodin, jež skládati
se budou z jinochův a dívek, kteří navštěvovali
misio-
nářské školy ve stanicích zmíněného Neod-
vialého státu; a až poznenáhla pod dozorem misio-
náře osada větších nabude rozměrův, zajisté
obyvatelé její, ne již více otce, neustanou vypra-
vovati o dobrodincích jim prokázaných nábožen-
stvím katolickým, jediným to základem pravého
vzdělání. Doposud bylo sebráno od zmíněného
kroužku více než 97 (pravíme devadesát sedm)
millionův upotřebených pošt. známek. Majíce na
zřeteli tento neočekávaný výsledek, pevně doufa-
me, že idea kroužku onoho více a více bude kvé-
tati, se rozšiřovati a že nové a nové osady při-
druží se ku této nové stanici misio-
nářské. Tímto
spůsobem nový kus nešťastné Afriky bude svo-
bodem od hlíky otroctví a získán věci Kristově. —
Upotřebené pošt. známky mohou být zasílány na
adresy: do Belgie: A monsieur l'abbé Cardolle,
grande seminario, Liegi; do Italie: al Rev. Padre
Fr. Vincenzo Novaro, O. Pr., parroco a S. Maria,
in Civitavecchia. Do Říma: All. Abbate
N. Roba, (Collegio Belga), via del Quirinale 26.
a Roma. —

Ze soudní síně.

Suchdolské výtržnosti.

V pondělí, dne 8. t. m. stáli před krajským
soudem v Hradci Kr. další původcové suchdolských

výtržností: Kristina Ringlová odsouzena na jeden
měsíc těžkého žaláře, soudce druhá posty, Jos.
Laník do vězení na 7 dní, Ad. Matouš do vězení na
pět dní.

Přítomnost hlavní obžalované, Kr. Ringlová, vy-
volala velké účastnictví obecenstva. Opatřeni nanát
tvořili rada sam. soudu p. Fischer a četanti pp.
Kvěch, Prokop, Rottler, laboby zastával substitut st.
návi p. Kuttelwascher, obhájcem Kr. Ringlová byl
dr. Srdínko.

Kr. Ringlova, 16letá, zachovalá sarkafka se
Suchdolu jest obžalována, že dne 2. ledna při zatý-
kání četníkům V. Vydrvi s Police a Fr. Nisserovi
se Starkova bránila se vřazením rukou, srazila oba
do stroužky u silnice a tím se dle §. 81. tr. z. do-
pusila zločina veřejného násilí. Ringlova chtěla se
dřív odebrati do lesa a teprve když měla být spou-
tána, šla na domluvu svých známých s četníky do
Police. Obžalovaná obeslala si k soudu 15 vývodních
svědků, vina její dovádějí čtyři četníci. Obž. sama
hájí se tím, že obecním úřadem v Suchdole oznámila
okr. hejtmanství, že přijde na druhý den do Police,
ješto prý měla od domášího „sjevení“ nařízeno, aby
dne 2. ledna přišla do lesa. Když četníci přišli, ne-
myslela na nic zlého, chtěla jim ruce jen vymknout,
aby jí nedrželí; pak byla odvedena do Police, odkud
dovezena do Broumova.

Svědkové K. Hering, četnický strážník z Po-
lice, závodčí V. Schober, V. Vydra a Fr. Nisser líčí
udalosti při zatčení Kr. Ringlová a vypovídají, že
Ringlova skutečně se chtěla četníkům vykásknouti
z rukou, při čemž Vydra a Nisser zavravorali a amekli
se se silnice do stroužky naplněné sněhem, přičemž
však na zem neupadli.

Dále vyslyšají se vývodní svědkové: V. Falka,
člen ob. výboru se Suchdolu, Jos. Hornychová, tkal-
covka z Ledhuje, Ant. Švorčík, rolník se Suchdolu,
Fr. Lota, tkadlec se Suchdolu, Fr. Plný, rolník ze
Suchdolu, Fr. Perný, truhlář z Kuklen a jeho man-
želka Anna Perná, Fr. Košťál, obch. z Kuklen, V.
Pavlas, obch. z Libišan, Fr. Theodorová, dělnice
z Platic, A. Daňková, dělnice z Č. Skalce, J. Hrádek,
rolník z Janovic, J. Hříl, dělník z V. Barchova, B.
Pleskotová, choť rolníka ze Lhoty, V. Lhota, obch.
z Libčan. Všichni tyto svědkové vypovídají celkem
soulasné; nikdo z nich neviděl, že by Kr. Ringlova
byla do četnickův strčila, napak uvádějí, že Ringlova
upadla na zem do sněhu. Určité však nemohou svěd-
kové tvrditi, že Kr. Ringlova vůbec do četnickův ne-
strčila; jediný A. Švorčík tvrdí, že viděl všecko, ač
byl na 40 kroků vzdálen, a že Ringlova nemohla do
četnickův strčiti. Svědek tento byl pro podezření, že
vědomě mluví nepravdu, k návrhu žalobce předveden
před vyšetřujícího soudce. Znovu předvolaný svědek,
strážník Hering trvá při své první výpovědi. Tím
bylo právní řízení, jež započalo o 9. hod. dop.,
skončeno o půl jedné hod. odp.

O 8. hod. odp. pokračovalo se v líčení. Státní
zástupce p. Kuttelwascher líčí dle výpovědi svědků
příběh celé udalosti a považuje za dokázané, že Kr.
Ringlova do strážníkův strčila a chtěla výkon předve-
dení zmařiti; výpověď vývodních svědků nemůže
se přiložiti víry. St. žalobce navrhuje, aby Ringlova
byla uznána vinnou a odsouzena dle §. 82., po při-
padě dle §. 312. (přestupek uražení strážce.) Obhájce
dr. Srdínko míní, že úmysl zmařiti výkon služby není
u Kr. Ringlová prokázán; přítomný lid choval se
klidně i bylo naprosto nemožným, aby Ringlova mo-
hla pěti ozbrojeným mužům vzdorovati. Udání četníků,
jež svědectví nejsou určitá, nepotvrdil ani jeden
z vývodních svědků. Obhájce žádá za sprostění ob-
žalované.

Na to soud odebral se k poradě, jež trvala
čtvrt hodiny. O 4. hod. odp. byl pak vynesena rozs-
udek, jímž uznána Kr. Ringlova vinnou dle §. 81. a
s použitím zmírňovacího práva odsouzena na jeden
měsíc do těžkého žaláře se dvěma posty. Ringlova
odchází s pláčem a slovy: „Já na sobě nic nemám!“
Posléze si Kr. Ringlova vyžádala, aby směla nastou-
piti trest až po svátcích velkonočních.

Další obž. Jos. Laník, 24letý tkadlec z Police,
účastnil se dne 2. ledna shromáždění v lese such-
dolském, dopustil se tím přechův sluknutí a přestupku
§. 312 tím, že na četníka V. Vydra hrozně volal:
„Počkej, chlape, však já tě dostanu!“ Obž. v pod-
statě doznává svou vinu, kterou stvrzují svědkové V.
Schober, Fr. Nisser a V. Vydra. Obž. odsuzuje se
k vězení na 7 dní a nastupuje hned trest.

Ad. Matouš, 38letý tkadlec z Políčky, odsu-
zuje se pro účastnictví při téměř shromáždění do vě-
zení na 5 dní.

Dne 18. t. m. budou před krajským soudem
souzení další původcové suchdolských výtržností.

Z a s l á n o.

Výborová schůze politického družstva
tskevého v Hradci Králové pod ochranou
sv. Jana Nepomuckého bude ve středu, dne
17. t. m. ve 3 hod. odpoledne v biskupském
semináři v Hradci Králové.

V Hradci Králové 10. dubna 1895.

Dr. Fr. Šule,
jednatel.

Dr. Alois Fryček,
předseda.

Nejnovější telegrafické zprávy viz
na straně následující.

Nejnovější zprávy.

Pávodní telegramy „Obnova“.

Přípravy k volbám.

Z Prahy, 12. dubna. (Zvl. tel.) O době, kdy se budou konati volby do zemského sněmu, není dosud nic určitého známo. Nejnověji proskauj pověsti, že volby ty nebudou vypsaný na září, nýbrž už na červenec. Na kompetentních místech nebyla mně tato správa potvrzena.

S kandidaturami bude mít mladočeská strana v některých okresech potíže, neboť vykonný výbor s drem. Podlipným v čele nechce si dáti vnutiti kandidáty, pro něž na více místech již agituji pokrokaři.

Co se týče Kralohradeckého okresu, dovidám se spolehlivě, že se vyjednává s prof. drem. J. Čelakovským, aby se o tomto mandát ucházel. Dosavadní poslanec za tuto volební skupinu, prof. dr. J. Kvíčala neohlásil prý více kandidovat, ač by se proti němu se strany mladočeské příliš neagitovalo, neboť i na této straně uznávají se jeho zásluhy o skupinu tu, zejména o Jaroměř.

Výminečný stav a výstava.

Z Prahy 12. dubna. (Zvl. tel.) Výminečný stav je nyní stále předmětem mnohých úvah a rozprav, vzhledem k tomu, že za pět neděl má býti zahájena výstava národopisná, i jeví se ne zcela bezdůvodné obavy, že ruch na výstavě bude možná dost omezen. Dosud ani není jisto, budou-li povoleny různé chystané sjezdy, na př. třetí valný slet obce sokolské. V každém případě lze na výstavě čekati zcela jinou kontrolu policejní než na výstavě jubilejní.

Ku konci června přijeti mají do Prahy francouzští gymnasté s několika žurnalisty, asi v době sjezdu sokolského.

Bismark o Rusku.

Z Berlína, 12. dubna. (Zvl. tel.) Bismark napomínal deputaci Němců z Oděsy, která mu přišla gratulovat, aby proti ruské vládě nikdy nečinili opozice a aby se všelikým třenicím vyhýbali. Mají prý mít vždycky na paměti, že žijí v cizozemsku a pod ruským carem. Nechceme od Rusů nicého; Poláků máme (my Němci) dost a Rusové také dost. Rusové nemohou potřebovat ani Kralovec ani Poznaň; jsme tedy v situaci pro obě velmoci velmi výhodné, že si totiž na vzájem nepotřebujeme nicého záviděti a že žádný z nás nemá v držení to, čeho by si soused jeho přál.

Povodně.

Z Pešti, 12. dubna. (Tel.) V ulicích v Zemani stojí voda na 1 1/2 metru vysoko. Kromě Dunaje jsou i Sáva a Drina rozvodněny. Několik obcí jest pod vodou. Obyvatelstvo prchá odtud do Zeman. Obce hevešského komitátu, ležící při Tise, jsou vesměs ohroženy. Situace u Segedina jest stále ještě povážlivou. Stav vody obnáší tam 871 cm. U Csongradu jest 20 jiter polí a luk zaplaveno. V aradské krajině jest nebezpečí pro lživce a prudké vichřice mimořádně veliké. Proud dotírá již i na hrázi varadskotemešské dráhy. Několik domů již se sbořilo. Býlí Körös spůsobitě mnoho škod. Všude se podnikají ochranné práce.

Z Bělehradu, 12. dubna. (Zvl. tel.) Dunaj zaplavil celou židovskou čtvrť v Bělehradě. Nový židovský hřbitov stojí pod vodou. Také řeky Sáva, Drina a Morava zaplavily daleké území. Mosty jsou strhány a doprava v celé zemi přerušena.

Z Vídně, 12. dubna. (Tel.) O vystoupení bar. Dipauliho ze subkomitatu pro volební opravu píše „Conserv. Corresp.“, která má bližší styky s klubem Hohenwartovým takto: Zpráva ze strany konservativní nebyla vyvrácena, že totiž dle všeobecného mínění v subkomitatu pro volební opravu nebylo žádné dostatečné příčiny pro vystoupení bar. Dipauliho a že odůvodněná naděje na urovnání neohod skutečně trvá. Zprávy, které se pohybují mimo tento rámec, postrádají všeliké věcné oprávněnosti, i kdyby byly pronášeny se sebe větší jistotou.

Z Vídně 11. dubna. (Tel.) Přístí týden bude se tu konati všeobecný sjezd úředníků všech rakouských drah. Přčinu k tomu zavadlo prohlášení ministra obchodu v rozpočtovém výboru o zamýšleném sestátnění státní, jižní a severozápadní dráhy. Úředníci se obávají, aby se postavení jejich, až budou tyto dráhy sestátněny, nezhoršilo. Na sjezdu mají se otázky, které se úředníků týkají, projednati ve formě veškrze věcné.

Sklad a výroba nábytku

František Knepr,

v Hradci Králové. Malé náměstí.

nabízí

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské a čalounické zboží vyrobené

úplně zařísení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného, pérovky a žíněnky, opony a záslony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu.

Práce vešměs dělána v cenách mírných.

Reklama

„Jak máš své vědět, co vyborného na skladě mám, když mu to neodlétnou novinami?“
Vanderbilde

v celých východních Čechách

dosáhne se nejistěti vhodným a přitom levným inzerováním v nejrošířnějším listě ve všech krajích východních Čech:

„Obnova“

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ješto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povšimnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jednoaloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Nejstarší závod svého druhu

V. J. Špalek

dříve J. F. Krušvík

v Hradci Králové.

doporučuje svůj hojně zásobený sklad: anglických, brněnských a

humpoleckých novotín.

Zvláště činím veledůstojné duchovenstvo pozorná na velkolepý výběr černých látek a kostelních suken.

Americké

subal atelier

V. HROMÁTKO

ordinuje v pondělí a v pátek

v Pardubicích

v ostatní dny

v Chrudimi

Kdo něco

výhradně prodati neb konpti chce, kdo z Prahy neb odjinud něco potřebuje ať je to cokoliv, kdo vůbec všelikých zpráv zapotřebí má, ať dopíše se známou na odpověď na první českou reklamní kancelář „Folken“ Praha-Vinohrady.

Bursovni zprávy.

Viedeňská bursá.

Z Vídně, 11. dubna. (K.-B.) Bez ohledu na sváteční zdržlivost a těsnější peníze smýšlení velmi pevné, akcie státní dráhy švábí jednány, stoupající. Bankovní sazby 3 3/4—4.

	peníze		peníze
Květnová renta	101.60	Lombardy	113.25
Rak. korunová renta	101.45	Severní dráha	3660
Stříbrná renta	101.65	Prav.-duch. dr.	—
Rak. státní renta	123.60	Serovozáp. dráha	304.75
Uh. státní renta	123.60	Česká západní dráha	00.00
Uh. korunová renta	99.45	Pardubická dráha	923.—
Losy z r. 1860 (celé)	158.50	Polabská dráha	309.50
Losy z r. 1860 (pět.)	164.50	Česka severní dráha	000.00
Losy z r. 1864	197.00	Buňohradská A.	1505
Losy kreditní	201.50	Buňohradská B.	587.50
Losy z r. 1864	152.00	Vid. tramwayky	449.—
Komunální losy	173.25	Dunaj. paroplovba	584.00
Tisák losy	151.75	Tur. tabák ref.	246.50
Uvěrň akcie	404.7/2	Pražské železnice	630.00
Anglobanka	170.—	Turecké losy	85.—
Uniónka	333.50	Napoleony	9.68
Banka pro samé rak.	287.10	Pafiz	48.37
Uherské kreditky	164.00	Londýn	122.20
Bankovní jednoty	159.40	Německá města	59.70
Haličská	00.00	Ruble papírové	130.75
Lvov.-Černovická	336.50	Uniónky pražské	00.00
Státní dráha	450.50	Zivnostenská banka	00.00

Cukr.

V Praze, 11. dubna. (ve 3 hodiny). Trh slabý — Pohotov 1. surovina Ústí přistaviště asi sl. 12.10, Ústí loco sl. 12.12 1/2, na květen sl. 12.15 basis Ústí n. Labí.

Obilí.

Plodínevá bursá. Z Vídně, 11. dubna. (Tel.) Pšenice jarní 6.97, pšenice na květen-červen 6.90, pšenice osimní 7.23, žito jarní 6.04, na květen-červen 6.12, žito osimní 6.36, oves jarní 6.64, řepka na srpen-září 10.75. Úředně zřazeno: Pšenice jarní 6.95, pšenice na květen-červen 6.91, pšenice osimní 7.23, žito jarní 6.10, žito květen-červen 6.10, žito osimní 6.35, oves jarní 6.62, oves na květen-červen 6.58, oves osimní 6.32, řepka na srpen-září 10.75, řepkový olej na duben-květen 27—28. Lh: Pohotov kontingentované zboží 15.70 až 15.80.

OBNOVA

vychází každý pátek dopet. v 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Veškeré záslky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník

přísekný soudní znalec a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a všechny v oboru tom práce za velmi levné ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí a stříbíří v ohni i galvanicky. Kupuje staré zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

Peněžní obrát za r. 1894 činil 62.296.784 kor. 42 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,

podružný úřad rakousko-uherské banky

přijímá vklady na 4%

a vyplácí je bez výpovědi v jakémkoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cených papírů,

oskentuje obchodní směnky,

vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všeho druhu cené papíry — a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré bankovní záležitosti a transakce

obstará co nejpřítečněji.

Vše bližší v úřadovně ve vlastním domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,

dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Táma.

Ředitel: Jan Fidler.

Odporučení!

Veleosvědčený na mnoha výstavách posledně v Hradci Králové a Humpolci nejvyššími cenami čestnými diplomy vyznamenán

nejstarší závod výroby

kostelních paramentů,

praporek a kevového náčiní

firmy Josef Neškudla č. d. 86

v Jablonném n. Orli.

v Čechách se P. T. veledůstojnému duchovenstvu, sl. patronátním úřadům a vůbec dobrodincům co solidní a nejlevnější pramen toho oboru k přístupu ať jakámkoli vřele odporoučí.

Korselt & spol.,

majitelé školek,

uměleckého a obchodního zahradníctví, obchod semen

v Turnově (v Čechách).

K jarnímu sázení a setbě

odporují své hojně zásoby ovočných i okrasných stromů a keřů, růží, stromů jehličnatých, jakož i bohatý výběr bylin pro studený i teplý skleníky, bylin na skupiny a koberce, rostlin hlízovitých i květinových cibulí, rovněž velký sklad zeleninových, petríků, lesních a květinových semen. — Kytice, věnce, guirlandy atd. zhotovují se z čerstvých jakož i sušených květin v každém čase co nejkusnější a nejlevněji.

Ilustrovaný hlavní seznam a ceník se zašle na požádání zdarma a franko.

RECEPT
ku výrobě koňaku
 od francouzského téměř k nerozpoznání
 prodám za sl. 4.—. Výrobek cena za 60 kr.
 Žádné trestů! F. Hušek, jednatelem a kom-
 missionářem v Praze, Žitkov, 518.

Největší sklad
šlech strojů
 původních i všech různých soustav
 Albert Štefánek, Svítavy (Morava).
 Záruka 6 roků. Cenařky zdarma. Podmínky pla-
 tební velmi mírné.

Počíta na výstavě vchoděcké nejvyšší v oboru
 tem významným, stříbrnou medailí král. hl.
 města Prahy.

Umělecký závod pozlaccovačský
Jos. Kieselbach v Hradci Králové
 „u černého koně“
 doporučuje se k solidnímu provedení ve-
 škerých

práci kostelních
 jako: oltářů, kazatelů, sedů atd.
 též obnovení (poslaccování, polychromo-
 vání) věrně dle albu.
 Máme poselství vysvětlit po ruce.
Velkou zásobou
uměleckých obrazů
 ve skvělých rámcích s vlastní výroby
 jakož i zrcadel, listů, křesí a p. do oboru
 spadajících výrobků opatřený sklad do-
 poručuje o jakosti nejlepší v cenách nej-
 levnějších.

K nastávajícímu
jarnímu období
 dovolují si své
 na sta tisíc kop obnášející zásoby
 různých
sazenek lesních

co nejlépe doporučit
 a nabídnout z listnatých dřevin ná-
 sledující druhy k objednávkám „ve velkém“
 a sice:

Akátý, 1, 2 a 3roční.
 Beněk, 3, 4, 5 a 6roční.
 Borůvky, 1, 2 a 3roční.
 Javory, 1, 2 a 3roční.
 Javor kalifornský, 1 roční.
 Kaštiny divoké, 1 a 2roční.
 Kaštiny jedlé, 1 a 2roční.
 Ořešky vlašské, 2—3roční.
 Jasan, 1, 2, 3 a 4roční.
 Dubky americké červené.
 Lípy malestlé.
 Lípy velkolisté.
 Jilmy různé, 1—4roční.
 Olši bílé, 2 a 3roční.
 Olši lepkavé, 1, 2, 3 a 4roční.
 Hlehy, 1, 2 a 3roční.
 Javor jasanolistý.
 Zimolez tatarský.
 Různé druhy vrů.
 Platan různé až 3 metry vysoké.
 Platan různé, 1 a 2roční.
 Okrasné keře, 3—10roční.
 Ovocná plátna.
 Hracheř lesní, 1roční atd., jakož
 i různé jehličitiny a semena.

Nejnovější ceník na laškové požádání.
 Adresa pro dopisy:

Hubert Plhák v Hájí,
 pošta Mělnice, Morava.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vzácného
 uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království
 české v Praze“.

Národohospodářská hlídka. 9 statcích důchodkových.

V čem tato agrární soustava spočívá, nebu-
 deme zde dlouze vykládat; každý hospodářský
 list přinesl o tom více méně pochopené úvahy.
 Abychom jen krátce věci se dotkli, dáme příklad.
 Kdo si koupí pole, splácí dědicův podíl, vydává
 dceru, krátce má splatit jistinu. Odkud ji vezme,
 jest-li nevyženil, nenabyl-li peněz pojištěním atd.
 Musí si vypůjčit na svou hypotéku. Kde? T. zv.
 osobní dluh mluví úvěr, který býval nejlehčejší,
 pomalu mizí a tou cestou málo kdo se již peněz
 dodělá. Příčinou je všeobecná nedůvěra a nejistota
 a pak množství peněžních ústavů, jež všeobecnou
 peněžní úvěr prostředkují a jej v moci mají, kam
 i každý své úspory nejraději zanesl. T. zv. banky
 úvěrní, hypoteční, spořitelny a záložny, nejsou-li
 systému Raiffeisena, půjčují na úrok poměrně
 vysoký, větší alespoň, než se u nás hospodářství
 střední jakosti zúčtovat může a pak jsou ve vma-
 háni svých pohledávek někdy přitmo nemilosrdny,
 tak že dopadne-li na dlužníka rána jedna, obyčejně
 omy mu tu poslední zasadí a statek mu ve dražbě
 prodají. Zle s rolníkem, má-li banku na krku a
 přijdou-li naň zlá leta, neb živelní pohromy.

Při dnešním kapitalistickém způsobu dělání
 dluhů hypotečních musí platit rolník nejen úrok,
 ale spláceli i jistinu, neboť neví, kdo a kdy mu
 ji vypoví při dnešní nejistotě bank. Nikoli tedy
 to, že musí platit úrok, nýbrž že se neobejde bez
 třetího — bez banky, z níž přemnohé jen s hy-
 potečních obrátí žijí, — přivádí jej do dluhů.
 Oč lehčejší bylo by mu, kdyby nebyl dlužen ka-
 pitál, nýbrž rentu, kterou mu uselost jeho dle
 znalců, po případě úředního odhadu vynáší. Rentou
 neupadne nikdy do osobních dluhů a věřitel jeho
 nemá nikdy práva na kapitál, nýbrž na průměrný
 roční výnos pole v poměru ovšem k váznoucí
 částce, čili na rentový úrok, jež nevybírá u dluž-
 níka, nýbrž u hospodářského společenstva, u něhož
 je ta dotyčná renta založena nebo-li vinkulována.
 Ale i věřitel získá soustavou rentovou, neboť ne-
 může o svou pohledávku nikdy přijít, jak se děje
 dnes na zadlužených statcích, ježto společenstvo
 větší rentu, než statek vynáší, nepovolí a dluhy
 osobní, o nichž dnes knihy nevědí, pomalu pře-
 stanou, ježto budou mít pro věřitele ještě méně
 jistoty, než dnes. Klese-li renta, klese i úroková
 míra a věřitel nebude na tom hůře, než kdyby
 byl peněz svý u kterékoli společnosti uložil a
 kdyby i úroková míra klela, v tom spočívá právě
 pomoc rolnictvu proti kapitalismu, jest neeseje a
 neže a přece s uselostí žije. Dnes platí rolník
 vysoký a stále stejný úrok, ač jeho renta klese
 jakkoli, poněvadž rolnictvo není organizováno po-
 něžné proti kapitálu a protože míra úrokovou
 diktují mu banky. Ač však výnos polí čili renta
 klese, jak chce, jedno rolníkovi za jeho dření na
 statku zůstane a to je jistá jeho mzda, která by
 na statcích důchodkových tvořila součást renty,
 od ní by oddělena býti nemohla a kterou dnes
 často pohltí rolníkovi úroky tak, že ač se více
 nadře, než jeho nádeník, na živobytí nemá ani
 tolik, co nádeník, a musí dělati dluhy, které
 nádeník z té jednoduché příčiny dělati nemůže,
 že by mu nikdo bez hypotéky nepůjčil.

Kapitál se na statcích důchodkových vypo-
 vědět nemůže, jako se vůbec nikdy nesplácí, ač
 jest-li někdo není sto rentu si vypláciti a z důchod-
 kového statku svobodně si udělati.

Nevydělá-li si někdo tolik, aby zapravoval
 úrok z renty, jen bez prostřednictví bank musí
 býti vždy menší, než dnes, pak musí ovšem rentu
 svou prodati, jež se na jiný statek převede, resp.
 pole k jiné uselosti přivěsí. Takový případ není
 ovšem vyloučen, byl by ale rozhodně řídký, než
 dnešní dražební prodej. Tolik jisto, že tato
 agrární soustava zemědělský proletariát by se tak
 nešťil, ježto ač ne pádem, ale správcem své usel-
 losti zůstal by i ten, kdo dnes musí ze statku; a
 naděje, že si pomůže jednou přec, aneb jeho děti,
 mu zůstane a naděje je prázdnou další činností i
 u rolníka. Velcí bohatí přišli rázem o celé jmění;
 co by z nich bylo, kdyby jim byl nikdo nepo-
 mohl. Proletáři. S malou pomocí a s nadějí v hrudi
 počali však znova a mnozí vyvinuli se tam, kde
 dříve byli.

V důchodkové záseadě spočívá ochrana ma-
 lého a středního rolnictva proti kapitalismu i z to-
 ho důvodu, že se cena polí při prodeji neb koupi
 stanoví dle výnosu a nikoli dle hodnoty peněžní.
 Píše se o intenzivním, racionálnější hospodaření
 a o obilním elu jako o prostředcích k podepření
 stavu selského; ale jakou pak má to při dnešních
 kapitalistických poměrech cenu pro rolníka, jest-li
 meliorací a intenzivnějším hospodářstvím zvýší vý-
 nos ze svých polí a tudíž i jejich cenu? Pro svou
 osobu si ovšem pomohl, ale nepomohl svému stavu.
 Naším čtenářům bude se něco podobného zdáti
 nemožným, ano i směšným, ježto až posud v kaž-
 dém listu hospodářském, z út každého kočujícího
 učitele slyšeli, že v tom spočívá spása rolnictva;
 ovšem že musí každý pole své zvelebovati a hle-
 dět co nejvíce z nich vytěžit, nemá-li chudnouti
 národ celý, ale národohospodář, jenž vidí dále,
 soudí zcela důsledně: zvýšením výnosu zvyšuje
 se cena polí, rolník platí vyšší úroky i vyšší
 stiny, ač pole kupuje, ač sestru vybavuje; co si

pracně dobyl, musí mu před rukama a co nevěnu
 majitelů státava, jsou větší povinnosti k většině
 kapitálu a tak pokřtěná zvýšená cena pozemku a
 povinnosti k ní vlastní větší výnos. Proč je rolník
 v Polabí poměrně zadluženější, než v Tábořsku?
 Hospodářství? Naopak: je pokročilejší a hospo-
 datí lépe. Vydává nad své poměry? Často ovšem,
 ale většina žije tak šetrně, jako rolníci jinde a
 přec se dluhů zbaviti nemůže. Co je to komu
 platno, že by za korec polí dostal 600—700 zl.?
 Pro svou osobu by si ovšem snad pomohl, kdyby
 uselost prodal a odstěhoval se do města, ale do
 jakých rukou by přišel pak venkov?

Tolik je jisto, že dluhy rostou stejnoměrně
 s větším výnoskem půdy a s větší cenou pozemku,
 a to proto, že kapitalismus zmocnil se pozemko-
 vého úvěru a jako vše jiné, i půdu opanoval.
 A přec země nebyla dána lidem, aby se stala
 předmětem kapitalistického vykořisťování a peněžni-
 cké špekulace, nýbrž aby ji v potu tváří zdělá-
 vali, sobě a jiným chléb z ní dobývali. Převedením
 hypotečních dluhů na renty, čili t. zv. statků dů-
 chodkových, ovšem i zřizováním hospodářských spo-
 lečenstev vydáno by bylo heslo: „rolnictvo sobě“
 a toto stalo by se skoro úplně nezávislým od ka-
 pitálu a jeho špekulací, jež na ochuzení selského
 lidu často přímo vycházejí.

Originální nápad má A. Bauer, redaktor
 jednoho švýcarského listu. Týž vyslovuje se totiž
 pro zvláštní obilní měnu a představuje si to asi
 tak: Stát skoupí všecko obilí od rolníků sám a
 uloží je v státních skladištích. Za obilí dostane
 rolník papírový peněz, který se rovná poměrně
 ceně obilí. Poukázka na 1 mc. (všecko obilí by se
 redakovalo na jeden druh) dala by se rozdělit na
 sto dílů, po způsobu našich poštovních známek;
 jednokilové známky kolovaly by, ježto by jimi
 rolník platil. Mlýnař, pekař, obchodník platil by
 navzájem v skladištích těmito známkami, jež by
 v krátkém čase přetékly ovšem na skladiště zpět a
 oběh jejich byl by poměrně krátký. Bauer myslí,
 že by touto měnou sblížili se stav selský s měnou
 dělnickým, mezinárodní špekulanti pak že-
 by k lidu nemohli. Je to originální, ale do pro-
 vedení je bezpochyby daleko. Bauer zapomíná, že
 ceny obilí neurčují se dnes v každé zemi zvlášť,
 nýbrž na mezinárodním trhu, před nímž žádná
 zemi nelze své hranice uzavřít. Připojili jsme to
 jen mimochodem, abychom ukázali, jak se všude
 pomýšlí, rolníka co možno nejméně učiniti závis-
 lým na kapitálu a jeho rychlého obrátu peněžního,
 s nímž on konkurovati nemůže, a jen jednou za
 rok peněz obrací čili sklízí. Kde by se to podařilo
 statky důchodkovými!

Tolik o věci. Přemysleme-li tato zřetelně, jež
 vyšla z podnětu vlády, na naše české poměry,
 musíme se především ptáti: je dobře, že se toho
 vláda chopila a že to nechce přenechat sněmům,
 jak Mladochůci navrhuji? Na to odpovídáme, že
 jsme rozhodně pro podnět a vedení vládní a to
 právě k vůli národnostním poměrům v Čechách.
 Důchodkové statky bez hospodářských společenstev,
 jak kdosi též navrhoval, jsou nemožné; tato spo-
 lečenstva však nedají se mysliti tak přísně národ-
 nostně oddělena a ohraničena, jako zemědělská
 rada. V tak veliké korporaci to jde, ale před-
 stavme si takové třídění v obcích, národnostně
 smíšených! Tak píše do trháni země české do
 nekonečna — bez punkta. Jaké těžkosti naskytly
 by se zvláště v rukou sněmů! A pak, ať jsme
 v zásadě pro rozšíření samosprávy, na tomto poli
 čistě hospodářském, kde se jedná o životní téměř
 zájem stavu tak ohroženého, jakým je dnes stav
 rolnický, máme vždy více důvěry k institucím
 státním, než k autonomii, ať se ona jmenuje za-
 stupitelstvem obcím a okresním, nebo zemským
 výborem. Že náhled náš bude sdíliti většina, toho
 vinné nese bezpochyby autonomie sama. Poměry
 v jednotlivých zemích budou ovšem rozličné, ale
 k těm musí míti státní vláda, bude-li chtíti vše
 se zdarem vyříditi. Z té příčiny zdá se nám býti
 nedávěra Mladochůci k důchodkovým statkům a
 hospodářským společenstvům bezpodstatnou. —al.

Pozemková daň a berní oprava. Hos-
 podářský spolek novobydžovský konal dne 26.
 března v Novém Bydžově hojně navštívenou schůzi,
 v níž byly přijaty následující resoluce: Ve pří-
 čině revize katastru pro daň pozemkovou:

1. aby hlavní suma daně pozemkové ze
 37.5 mill. sl. snížena byla se zřetelem na nynější
 tíseň hospodářskou, povstlou klestím cen obil-
 ních a vzrůstem nákladů výrobních, nejméně o
 jednu třetinu;

2. aby právo reklamaci zůstaveno bylo ne-
 toliko celým obcím a velkostatkářům, platcům
 nejméně jednu šestinu daně, nýbrž i jednotlivcům;

3. aby předběžné práce sčítány byly okres-
 ním komisím a nikoliv evidenčním geometrům.

Ve příčině berní reformy:

4. aby postupná osobní daň z příjmů nepře-
 stávala již při 5 procentech, nýbrž aby movitý ka-
 pitál více byl zdaněn, nežli předlohou jest navrženo;

5. aby slevy, kterých z osobní daně přijmové
 dostati se má zemědělcům, byly rozděleny dle
 nesterých procent na jednotlivé poplatníky dle
 toho, čím menší rolník, tím větší sleva, a aby
 velkostatkáři ze slev těchto naprosto byli vyloučeni
 a konečně

6. aby společenstva výrobní a hospodářská,
 jakož i spořitelny daně této byly sprostěny.

OBNOVA

Číslo 5.

V Hradci Králové, dne 19. dubna 1895.

Ročník I.

Na otaří.

(Naše postavení v ruchu volebním.)

V sobotu minulého týdne přinesla celá řada konservativních listů výklad „o všeobecném hlasovacím právu“. „Obnova“ byla mezi nimi, tak že nám už netřeba šfe pojednávat o podstatě tohoto aynějšího heala volebního.

Ze strany mladočeské žurnalistiky však vydání výkladu toho pokládá se ihned za první „nebezpečný“ výstřel volebního zápasu v Čechách, který se zde má během letošního léta odehrát. První pustily se do „kritiky“ výkladu toho „Národní Listy“ a sice na úvodním místě. A to klidně alov!

„Národní Listy“ jsou orgánem a tlumočnickem názorů strany, která hrdě a pyšně nese název „svobodomyšlná“. V řadách její stoupenců nacházejí se tisícové vážných mužů, kteří nejenom na základě zásad již ze samého názvu strany vyplývajících, ale ještě více na základě lidskosti, civilisace a slušnosti vůbec připouštějí, že každý člověk má právo služby a mínění své slušné a věcné pronést a že naproti tomu každý člověk má povinnost slušné a věcné mluvčího přivítat alespoň vyloučenou.

Jak oni tisícové občanů, jimž se konservativní výklad „o všeobecném hlasovacím právu“ o velikonočních do rukou dostal, dosvědčiti mohou a přesvědčiti se mohou, psán jest náhled tento tosem nejslušnějším, nejváženějším. Zaslouží zajisté, aby byl slušné a „svobodomyšlné“ vyloučen.

Strana mladočeská, t. j. vážní mužové v ní zastíe, že jej také vážně pročtou, a proti tomu budou mocí dle svého náhledu namítati, to předsou, v čem je nebude lze přesvědčiti, to si za své mínění ponechají, aniž by při tom zaběhli přes meze obvyklé slušnosti.

Avšak „Národní Listy“ a to zajisté proti největší většině svých spolupracovníků a proti vůli všech slušných mužů ve straně svobodomyšlné tentokrát jednou si zase odlehčily způsobem nevalně důstojným. Tak, jak „Národní Listy“ o výkladu „všeobecného hlasovacího práva“, jež strana konservativní především dle zásad stranou svobodomyšlnou propagovaných měla úplné právo pronést, tentokrát psaly, tak se o tak vážné a důležitě otázce, jako je tato, mezi muži nejedná.

Pisatel onoho článku v „Národních Listech“ vynasnažuje se „rosobit“ a získati nejisté rolníky ku příštím volbám do sněmu a sice ve prospěch strany svobodomyšlné, máje za to, že vydání projev „o všeobecném hlasovacím právu“, jež strana konservativní na velikonoční svátky mezi český

lid rozeslala, jest volebním manifestem proti Mladočechům.

A dle tohoto mínění o projevu tom se rozepisuje, čímž sám dává si vysvědčení, že mu smýšlení v českém lidu je věd neznámou. Poněvadž na tu spousta přestých házi a výstřků nelze vážně odpovídati, pomíjíme po konstatování, že tedy „Národní Listy“ nejprkřejším způsobem volební boj zahájily, ten jejich nešťastný článek a doufáme, že na velikonoční projev „o všeobecném hlasovacím právu“, jež konservativní listy přinesly, bude z jiného místa ve straně svobodomyšlné odpověděno věcně a slušně. Zajisté že sám pan majitel „Národních Listů“ většina jejich redakce a všichni vážní živlové ve straně svobodomyšlné ton na Boží hod velikonoční ve článku o všeobecném hlasovacím právu v „Národních Listech“ se jevící neschváli a jako nešťastnou příkrasť odsoudí.

Poněvadž však „Národní Listy“ o nastávajících volbách do sněmu psaly, tedy nebude od místa, když při příležitosti té o nich avé mínění pronese.

Kdo jest dnes v ohledu politickém pánem důvěry ve většině lidu českého, to může za přítomných dnů pouze jen ševřimající si lidu toho neviděti. Jest to bez odporu strana mladočeská a bylo by na celé řadě míst vůbec zbytečnosti, ano i pošetilosti o důvěru tuto s ní zápasiti, o důvěru tuto ji chtít připravit.

Strana mladočeská a nastávajícího volebního boje do sněmu vyjde jako vítěz. Snad některý mandát strati, avšak ten strati ji jenom leda nešťastný její kandidát. Následkem povědomého přítomného napětí v království českém nelze předpokládati, že by za dnešní nálady mohli do sněmu projít kandidáti jiní, než ti kandidáti rozhodně opošení. To jest již z dob Palackého a Riegra v český lid vřila a vmrkaná kázeň, že mnohdy citu dá přednost před rozumem.

Ovšem že poměry mohou se do voleb ještě třeba valně pozměnit. Avšak nic tomu nenasvědčuje, že se tak stane, jelikož se nyní s určitostí mluví, že volby budou vypsaný na konec května nebo na začátek června. A ze žádné strany se ku překvapující nějaké změně nepracuje.

Dle dosavadního vzrušeného ducha v lidu českém má strana mladočeská tentokrát vítězství jisté, třebaž že dnes některý rolnický mandát byl pro ni pochybným. Avšak i v tomto ohledu může se ještě na sjezdu „Selské Jednoty“ na sv. Jana do Prahy svolané dokonce státi příznivě ji narovnat, neboť pokud se postupu mladočeské politiky na zemském sněmu týče, tedy nemůže jí nikdo nic „zdrucujícího“

v ý č í t a t i. Tu sympatie největší většiny českého voličstva provází Mladočechy, k nimž z tábora staročeského celé kraje a celá města následkem toho okázale přestoupily.

Proto o tom není žádné pochybnosti, že do nového sněmu vstoupí Mladočeši sesíleni a sice především „Staročechy“, kteří beztoho mají ve mladočeském klubu dávno většinu. Hůře však bude, až přijdou na denní pořádek volby do říšské rady.

Na říšské radě se mladočeskí poslanci nezachovali ani v desátém dle manifestem svým přijatého a národem diktovaného jin programu. Na říšské radě těžiště činnosti jejich především spočívalo v neuoavném zanedbávání a sadávání stanoviska státoprávního. Neří snad takřka jediného „spravedlivého“ poslance, který by si z Vídně nenesl v ohledu tom svou zbytečnou vinu.

Na říšské radě mladočeskí poslanci zcela a úplně chybovali, politika jejich naprosto a křiklavě lišila se od mladočeské politiky na zemském sněmu. Ač měla to být politika jedna a tatáž, přece to nebyly ani sestry!

To uvéstí sluší již dnes, že mladočeské účtování ze skutků a politiky na říšské radě bude velice nepřijemné, kdežto účtování sněmovní má naproti tomu položky nanejvíc populární, sympatické.

Kdo kdy bude chtít politiky proti mladočeské straně vážně a platně vystoupit, ten bude mít k tomu příležitost při volbách říšských a zajisté že bude to největší počet nejváženějších Mladočechů, kteří sami svým zvolencům upřímně povědí, jak ve Vídní kompromitovali a poškodili politiku provádnou na sněmu.

Neříť větší odpor, jako když poslanci národa na státoprávním stanovisku stojícího na jednou ve Vídní vši mocí a dovedností svými návrhy upevňují a sesilují cislajtanismus a jeho instituce a když do těch hrdel a statků interpelují ku př., proč v Kurutanech do státní služby hlásící se hlídač musí předkládati křestní list a když v delegacích daleko více poče věnují Bosně, než-li ku př. Slezsku a severním Čechám.

O tom časem naskytne se příležitost blíže pojednat.

Proto „Národní Listy“ mohou býti nyní zcela klidné. Vítězství při sněmovních volbách jest pro stranu mladočeskou dle přítomné situace nepochybným, za sněmovní její vystupování český lid kárati ji nebude, avšak až přijde na denní pořádek otázka voleb na říšskou radu, tu možná že „Národní Listy“ při osvědčené své opatrnosti a prozíravosti samy první při nejmenším doznají, že přiřít to tam na říšské radě musí ze

Svatopluk Čech předmětem zvláštní pozornosti. A kdo jest jen s to, aby vypočítal všechny milé i nemilé dojmy, přiznivé a nepřiznivé posudky a dobré i zlé následky, které vyvolala a ještě vyvolá záležitost Písní otroka? Tolik jest nyní jisto, že tato malá knížka dostala se do všech vrstev našeho národa, že pronikla a pronikne mnohé, zejména tam, kde jest půda již připravena, že naplní opojnou závrať mnohé hlavy a neústupnou zatvrzelostí mnohá srdce a že učinila Čecha mnohem povětšnějším a populárnějším než kterýkoliv jeho spis jiný. To popřítí bylo by nemoudré a nepravdivé, a tím musíme počítati. Ani toho nelze popřítí, že kdyby se kterémukoliv spisku jinému věnoval jen desátý díl pozornosti a povšimnutí, jaké se věnují Písním otroka, mohl by býti každý spisovatel úplně spokojen. Máme tedy za to, že nám čtenáři naši nezalí, že přinášíme také zde posudek o Písních otroka. Není nás tajno, že u některých, snad i u mnohých řádky tyto nedosáhnou účelu, pro který je píšeme, ano že mnohým budou docela reklamou pro Písně otroka, že řeknou: Když jest „Obnova“ proti Písním otroka, schválně si je koupím; avšak tím se nedáme ani zdržeti ani zastrahiti, abychom nepromluvili tu, kdy jest potřebí mluvit a mlčetí bylo by chybou. Jak seznáme, jsou v Písních otroka skutečně mnohé zásady, které nemohou přinést ovoce dobrého a kterých by se básník sám, kdyby se provedly úplně, zajisté zhorzil. Není nic nebezpečnějšího a mnohdy nešťastnějšího nad to, lichotiti těm,

kteří se domnívají, že jsou zcela nevinni a že se jim všude děje křivda. Básník sám nechť jest ujštěn, že si ho jako básníka velice vážíme, že mu přejeme bojného úspěchu a zdaru ku každé jeho práci dobré. Také si vážíme jeho zlatých slov, kterých by si měly povšimnouti a je provésti zejména ty třídy, ve kterých to nejvíce a kterým se Písně otroka asi nejvíce líbí:

Nechťel bych jen snítí líně,
za rozkoší jen se honit,
osud náš: pot v půdu ronit,
po zdárných jen činech v klíně
ruce sladko spočinou.

Avšak vidíme se nuceny upozorniti jej na zásady, kterým básník stržen ja -citem, jenž mu bouřil v náder změtí, vybočil z mezí pravdy, dobra a práva a tak v krásném rouchu básně podává svým čtenářům místo četby a zábavy užitečné svůdný, lahodný jed. Zásady tyto jako semeno nedobré mohou přinést ovoce jenom zlé, následky neblahé, za které jest v poslední příčině zodpovědným jenom básník sám. Naše dějiny nás náležitě poučují, že mnozí mužové, kteří měli nepopíratelný vliv na velikou část našeho národa a kteří mu mohli opravdu prospěti, neuzili tohoto vlivu k dobru národa, nýbrž k jeho veliké nenahraditelné škodě; kěz by náš slavný básník Svatopluk Čech nenastoupil cestu podobnou! Avšak k věci!

(Pokračování přitě.)

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

Není zajisté u nás nyní předmětu, o kterém se více mluví, píše a hádá, než o knize: „Písně otroka“ a o její spisovateli, Svatopluku Čechovi. „Písně otroka“ čte s dychtivostí naše studentstvo, ano cituje i v úkolech, v nich hledá spásu naše delictivo; Písně otroka chválí nebo kárá naše intelligence, jimi se někdy zabývají úředové, hojně je prodávají knihkupci, skvoatně vášou knihafí, jako milé dárky je přijímá naše mládež a mluví o nich i lidé, kteří jich ani neviděli, tím méně Písně otroka čtli. Spisovatele básníka jedni chválí, že řal do živého, že se ujal třídy trpící a že popohnal věc českou nejméně o sedm let ku předu; za to ho velebí jako miláčka lidu; jiní mu zaslívalí, že se s písněmi otroka vůbec vyťasil, měl prý napsati raději něco jiného; a z těchto opět někteří pěvce „Písní otroka“ omlouvají vědouce dobře, že někdy pozdrťmá i Homer, jiní pak vidí v Písních otroka dílo promyšlené, jehož stopy jsou již v jiných spisech Čechových, tak že dle tohoto náhledu máme v Písních otroka pobromadě jen to, co jest jinde porůznu. Pokrokáři a jiní budou při kandidování Čecha do sněmu, některé města — a Praha, hlava království v čele — jej jmenují za odměnu čestným občanem, některé spolky čestným členem a policii byl prý

strany české, ohledit ji také, než-li jít
to tam obědile dnes!

Proč se strany konservativní při nastávajících volbách do zemského sněmu dá se ve prospěch dobré vůle národa předešlého jenom v tom směru platně a výdatně působiti, aby strana mladočeská za kandidáty poslancův na sněm stavěla své muže nejdokonalejší a nejvýběrnější. V ohledu tom musí býti pečlivá a v ohledu tom strana konservativní může mít na přání volby svůj velice vážný, ano rozhodný vliv, když třeba se sebezapřením bude žádati, aby mladočeským poslancem nestal se každý, komu to napadne, jako se druhdy stávalo, čemuž výkonný výbor mladočeský nejen že přislůbně nezabránoval, ano čemuž bylo hořeno.

Nechceme rozlévati žádných kyslostí v lidu, nechceme přimnožovati žádných trpkostí ve veřejnosti a proto předem pronesli jsme upřímně toto své mínění, třebaže v celku mladočeským proudům, jak se dnes jeví, přáti nelze.

To, co jsme pověděli, konservativci i Mladočechi ve své většině cítí sami a především zajisté loyálně vyslechnou toto naše mínění a bude se s námi souhlasiti také v tom, aby v nastávajícím volebním zápasu bylo šetřeno slušnosti a aby ze strany vliv a váha v národě majících listů pojednávalo bylo o důležitých otázkách válné a všem, tónem důstojným voličů i novin samých.

My sami do volebního ruchu nastávajícího nebudeme zasahovati činně, nýbrž budeme vše jen bedlivě sledovati, budeme si všimati, jak který kandidát zachová se k našemu stanovisku, budeme ostrážiti státi na stráži.

Pražská kronika.

—a. V Praze, 18. dubna. (Př. dopis.)

Národní podnik ještě dosud ani nepromyslel, na jaké pole působnosti by se měl obrátiti, a ejhle, v Praze máme nový podnik, slibný, jehož potřeba dávno se již usnávala. Budeme stavěti měšťanský pražský pivovar v Holešovicích! Obě strany staro- i mladočeská spojily se k podniku tomu a jak se dovidáme, nejen že myšlenka na veřejnost přinesená nalezla velkého ohlasu, ale i upisování akcí k podniku tomu jde velmi rychle a čile ku předu. Zbývá jen něco poznamenati. Dle všech přísneků zrodila se myšlenka podniku pivovarského mezi oběma stranami na staroměstské radnici a můžeme říci, že zrodila se dosti pozdě, kdy vinohradský pivovar má již celou řadu hostinců a hostů na pivo své navyklých. Také smíchovský pivovar agendu svou rozkládá a jak patrně, zřízení pivovaru vinohradského neutrpěl smíchovský akciový pivovar ani nejmenší újmy na odbytu piva. Bude-li pražský akciový pivovar vařiti dobré pivo, které by konkurovati mohlo s černým pivem pražských soukromých pivovarů a to jak v jakosti, tak ceně, pak bude trvání jeho pojištěno a akcionáři budou se moci těšiti na pěkné dividendy.

Na výstavišti je nyní stále živo a čile jako v úle. Výstava národopisná zasluhuje to, aby navštívena byla každým upřímným občanem, neboť každý shledá se na ní s nečetnými krásami naší vlasti. Vedle selské chaloupky s jubilejní výstavou vyrostly celé vesnice selských statků a chaloupek a mezi nimi opět kus staré Prahy, kterážto část

věrně odpovídá, bude pravou atrakcí výstavy. Na výstavišti pracuje se s chvatem, vše se dokončuje a pořadatelé spěchají, aby s úspěšným sbírek byli hotovi. Nedělní návštěvy pražského obceobana dosahují již velkého počtu účastníků. Tedy do neděle bude dosud výstava brniti se proudy lidí — zejména pak, až výstava bude dokončena, brniti se tam budou dále ku otci jména českého. Německé listy nám sice návidí opětá počínající úspěch výstavy, rády by nám radost, pokud by jim mohlo býti, pokazily, ale nevědí si rady, poněvadž nechápou dosud ani, co je národopisná výstava je. Radost nám však ne pokazí ani sebe větší porážkou, již jsou schopny a s ní bojovaly v čase výstavy jubilejní.

Udílují se zprávy, že část poslanců mladočeských veřejně prohlásila, že všeobecně stejné volební právo za prostředek ku povznesení národa nasměruje a v kruzích nasvědčujících mluví se o ustavení zvláštní mladočeské umírněné frakce, která již při posledním zasedání sněmu zemského počala býti aktuální. Tak osnují se v táboře naší opozice plány, které sice k pokoření etičnosti několika politiků vedou, za to však národu plně by posloužily. Živnostnictvo a rolnictvo uvítalo by podobný krok a to jen s té příčiny, že jedenkrát pověděla by se oběma těmto stavům pravda pravdivější. — Němci v Praze rozdělují se stále víc a více na dva tábory, s nichž ovšem je silnější tábor liberálně německý. V samém pražském kasíně vládnou nyní poměry takové, že každou chvíli nad správou jeho propuká antisemitický německý tlak v přímou suť. Tyto dny ehytaly přímo křeče známého pražského dopisovatele „Deutsche Ztg.“ ve Vídni, když měšťanákmu pivovaru v Českých Budějovicích došlo 800 zl. od firmy Rosenbaum & Deutch v Liberci. Nesnášenlivost německá mezi sebou jde již tak daleko, že s německých židovských spolků jsou vyloučováni členové, kteří se jen poněkud přikře proti židům zachovali a naopak. Na venek ovšem se vše tají, všechno vše pod pokličkou, aby až ideál Němců, ministr Plener, opět přijede do Prahy, nalezl německo svorné. — V neděli měla býti konána schůze fomesnictva a živnostnictva v Říčanech. Svolávala ji živnostenská jednota pro království české a jednati se na ní mělo o organizaci fomesnictva bez ohledu na politické strany. Záměr o svolání ku konání schůze té po rozmluvě s jedním přítelem živnostnictva předseda jednoty nepodal a tak schůze se nekonala. Dovidáme se však, že v době nejbližší budou se konati tři schůze živnostníků, na nichž mluveno bude o všeobecném stejném či poměrném právu hlasovacím. — Celé roje kandidátů k doplňovací volbě do rady říšské a pro nové volby sněmovní oznamovaly různé časopisy, zejména pak s jednoho pramene obaluhované mladočeské listy v Plzni a v Olomouci, a nyní se počít jejich sešchnul tak, že pisatelé sami tomu nevěří, že by jimi navrženi a pak „celým okresem jednomyslně přijati“ kandidáti mohli vůbec kandidovati. Nepřekvapí nás zajisté ani, až jednoho dne čísti budeme, že některý okres „jednomyslně“ vyvolil se pro kandidaturu mladého pokrokaře Stanislava K. Neumanna a to proto, že mu byla stonfiskována sbírka básní „Nemesis bonorum custos...“, odkonkany to má pla na budově zemského trestního soudu v Praze.

Co stálen dle

8. prosince stáhl v naší vlasti pojednání K. hr. Schönborna dne 18. t. m. ve valné schůzi české politické jednoty pro království české. Hlavní obsah pojednání byl následující: „Mladočechi považovali konstantnost mladočeské politiky a mínili, že opozice vystupuje dle dnešních besedních, počíná si přímo fakticky, ale výsledky jejího vytkání se nemění. Po ní. Eim paviť upřesno na říšské radě, čímž se celý národ upřesní, že je to číselně, že domuto národ se špatně vládně; říšská rada v případě tam stří dle, že národ se špatně vládně, neboť jeován do baje bez vyhlášení.“

Zemské jazyky ve školách. Čísť potvrdil zákon, aby na všech zemských středních školách na Moravě zaveden byl jako povinný předmět vyučovací druhý jazyk zemský. Zemský takový zákon platil, jak známo, až do r. 1867. také v Čechách, německí ústavci však, kteří domohli se pak většiny, zrušili jej, tvrdíce, že nesmí býti nikdo nucen, učiti se druhému jazyku zemskému. Proslýchá se, že ve Vídni číhají se již na rozhodnutí místech přípravy, aby také na státních středních školách moravských již od příštího školního roku zaveden byl druhý zemský jazyk jako povinný předmět vyučovací. Leť na bledni, že co stane se v této věci na Moravě, stane se pak i v ostatních zemích a skutečně se již ohlašuje, že pomýšlí se na to, aby ve Štýrsku slovinský jazyk a v Tyrolech italský jazyk staly se povinnými předměty na školách středních. Také na sněmu království českého učiněn v letošním jeho zasedání první krok ve věci této a sice: podnět přislíbeného zemského výboru, posl. hr. Vojtěcha Schönborna.

Pátý hornický sjezd, kterýž konán byl dne 15. t. m. ve Vídni a jehož účastnilo se 45, plných 85.000 horníků zastupujících delegátů, svorně přikázal sice tři resoluce na prospěch škodinné doby pracovní zvláštní komisi, aby je přesněji vypracovala, ale porady o opravě bratrských pokladen byly pohrnuté a měly za následek, že sjezd stal se kusým. Když totiž byla schválena resoluce, aby podle přání delegátů německých zřízena byla říšská bratrská pokladna, čeští delegáti, kteří chtěli, aby zřízeny byly zemské bratrské pokladny, podali proti tomu protest a odešli. Sjezd stal se ovšem následkem tohoto jejich odchodu kusým, ale rokoval piva to dále a přijal ještě jednu resoluci na ochranu dělníků proti škavým plynům a pak velmi ostrou resoluci, namířenou proti parlamentu. Myslí se, že čeští horníci svolají nový sjezd.

Říšská rada bude v nejbližších dnech pokračovati v poradě o berní opravě.

Výroční sjezd belgických dělníků, kterýž konán byl 15. t. m. v Antverpách, vyslovil ve zvláštní resoluci jenerální radě belgického dělnictva důvěru a nazeal se, aby byla zavedena za účelem odstranění od parlamentu schváleného zákona o volbách do obcí co nejčilejší agitace. Na všeobecnou dělnickou stávku v Belgii tedy tentokrát ještě nedojde.

Turecké ukrutnosti v Arménii nepřestávají. Tak osamuje se s Oafrada. že Kurdové vydrancovali nedaleko Sassanu klášter a že při tom stýrali opata, jenž nechtěl vydati a nevydal pokladnu klášterního. Takového týrání, pronásledování a vraždění křesťanů způsobuje v celém vzdě-

Protilék.

Na toulavé manžely prozrazuje Kt.

(Dokončení.)

Pan doktor nemoha se již přemoci, vstal od stolu a odešel do své pracovny. Vrhel se na pohovku a přemýšlel o svém životě, který tak náhle ženou, které vše obětovali byl hotov, jest navždy, navždy zničen. Seděl až do večera. Z myšlenek vytrhla jej teprve služka vzkazem, že milostpaní nechá prosit, půjde-li pán k večeru do hostince, či zůstane-li doma?

„Nechci večer!“

Uběhly asi dvě hodiny, když do pracovny páně doktorovy se otevřely lehce dveře.

Pan doktor seděl po tmě a přemýšlel dále; ualyšev vrznutí dvéř, vstal prudce. Před ním stála se svěcí paní.

„Ach ty jsi doma?“

„Co na tom?“

„Já myslila, že jsi šel do hostince, proč pak nejdeš?“

„Záleží ti na tom?“

„No...!“

„Záleží, vid, jen se přiznej, vím vše!“

„A nehněváš se?“

„Dovoli!“

„Prosím tě, mužičku, nehněvej se na mne, já bych ti to byla sama ráda řekla.“ (pan doktor se zrovna nad tou drzostí chvěl), „ale tys byl tak dnes nevrly“, (a měl jsem se smát snad, myslil si) „a od oběda jsi utekl, zde se zamkl, žádná s tebou nebyla řeč. Teď ale, když všechno víš, nač ti to tajit. Myslím, že už tu bude hnedle sám!“

Teď tedy se ho dočká toho lotra, lupiče citl Z venku zalétlo sem prudké zazvonění a než se mohl pan doktor vzpamatovat, zazvoněly na chodbě kroky promíchané mužským hlasem.

Pan doktor otevřel dvéře. Před ním stojí — jeho bratr.

„To je dost, tuláku, že tě nacházím doma! Čekám na něho včera kolik hodin a co pak jsem se mohl dočkat — zasloužil bys!“

„Tys byl včera?“

„Bodej! Přijel jsem na večer od M. B. a protože tady jsem měl kolik hodin čekat, měl bych to za těžký hřích, nenavštívit bratra.“

„A proč jste pro mne nevzkázali?“

„I čekali jsme, že přijdeš hned. Švafčičková povídala, že se tam aktiv dlouho nezdržíš, ale ty jsi mi, myslím, pěkný pták. Zapovídal jsem se a báč! musil jsem letět na nádrží. Teď ale mám záležitost svoji vyřízenou a nehnu se vám odtud až za dva dny! a vám švafčičková děkuje, že jste ho dnes nepustila!“

Paní se usmála, co zrak její zabloudil k panu doktorovi, který nevěděl, kam by se měl obrátit. „No a teď mne pusťte převléknout a švafčičková něco dobrého na sub schystejte, na té dráze se člověk jak se sluší vyklepe.“

Bratr i paní odešli a pan doktor osamotněl. Začínalo mu svítati.

„Máry!“ zavolal na služku a ptal se jí:

„Byl zde včera jen můj bratr, či ještě někdo?“

„Ani živá duše!“

„Jistě?“

„Ale milostpane, což pak jsem lhářka?“

„No dobře!“

U večera se výborně bavili. Bratr páně doktorův sřiel anekdotami. A když bylo vše se stolu odklizeno, zvolal: „Teď bychom si mohli zahrát. Já už mám takový zvyk z domu. Že švafčičková?“

„Jak je libo.“

Pan doktor mohl zrovna oči nechati na své paní, jak pěkně dovedla rozdávati a hrát! Táblo již k půlnoci, když se ubírali na ložko.

„Zlobíš se ještě na mne?“

„Nezlobím, ale podruhé nezapomeň mně vše omdmít!“

Druhý večer bavili se stejně příjemně. Pan doktor měl opět příležitost obdivovati se hře své choti. A když bratr odejel, zůstal pan doktor doma opět. A tu podivu! Už se mu nezdála dlouhá chvíle. Ani nespozoroval, že bje desátá, tak mu to pěkně utíkalo. A doumček také nebyl špatnější doma než v hostinci, pivo stejně chutnalo a hrát dovedla ženouka věru lépe než lektérský s přítel!

A pak anonymovi zatne také chuť ku paní lživých a promlouvajících hanopisů. Ano lživých! Paní ani trošinku není neklidná, když zůstane doma, a pranic ji to nemrzí, když se vůbec ani od ní nebne! Pomluva, holá pomluva.

Po čtrnácti dnech ale chytily její staří přátelé a nedali a nedali, až vešel do hostince s nimi. Ale brrr! Jak mu tam bylo v tom dusném kouři, v tom výparu zkaženého piva otklivo! Sotva se dočkal chvíle, kdy se zdvihl domů. Kabát dal odnést hned na půdu, aby vyčlchl!

Od té doby pan doktor do hospody nešel. A hle! pacientů mu také neubýlo a co více, od té doby měl od anonyma úplný, úplný pokoj. — Teď už asi vůbec nebude do hospody choditi. Neboť večer stačí mu právě, aby si pohlás se svými třemi malými caparty.

Ještě prý nevyslovně v kruhu své rodiny šťasten.

Jen onehdy jej to bedlo, když jeho malý Jeník se mu dostal do stolu a vytáhl odtud tu parohatou podobiznu. Však mu ji ale matinka vytrhla a hned hodila do pece. Proč se ale červenal, když jí to vše pan doktor vyprávěl, kdož to ví?

Snad vy, mé laskavé čtenářky?

lanem světlé přirozené veliké pohledu a některé ruce listy probíhají s důrazem, že vša, se nyní děje se v Arménii, jest prý ovocem politiky Anglie, která vídecky a vlně snadno se odstraní ruský protektorát nad křesťany východu. Ve Vatikánu věnuje se arcibiskup Arménii co nejvíce a nejbedlivější pozorností. Důkazem toho, že bagdadský arcibiskup Altmayer, apoštolský delegát pro Mesopotámii, Arménii a Kurdistan, přibude za krátko v průvodu missonáře, jest byl svědkem krvavých událostí v Arménii, do Říma, aby podal tam propagandě svědění správu.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Výborová schůze politického društva tiskového v Hradci Králové. Dne 17. t. m. měl výbor politického društva tiskového schůzi v biskupském semináři v Hradci Králové. Z celého jednání sdělíme s veřejností tato nejdůležitější usnesení: 1. Výbor jest úplně spokojen s dosavadním směrem a obsahem „Obnovy“ a přeje si, aby tímto způsobem jednalo se dále. 2. Nechtějí se potřebovat kroky, aby se opatřil v Hradci Králové spolkový dům, který by nebyl pouze tiskovým, ale bytostem všech katolických korporací v Hradci Králové a středem katolických manifestací celé dicese, nýbrž i důstojnou ozdobou této města. 3. Nechtějí se připravovat, aby se vydávaly ve volných listech brožury obsahu apologetického, ve kterých by se uváděly důležitá časová pojednání a vypracely rozličné názory myšlené, které pojednání v „Obnově“ pro akrovné místo uvést nelze, aby se tak „Obnova“ těmito brožurami doplňovala. Některé z těchto brožur budou se zasílati předplatitelům „Obnovy“ jako přílohy.

Generální vizitaci kanonickou a udlíení sv. břimování ve vikariátních obvedech jaroměřském, náhodněkem a opočenstém zahájil J. Mílost nřp. biskup Edv. Jan Nep. Brynych dne 18. t. m. ve Vřetkově. Jak jsme dříve již oznámili, potrvá vizitace tato do konce května.

Pokroutky a pilulky. Bavíme a škádíme se, nudíme a trudíme se, počínáme si celkem asi tak, jak to jednou upřímně pověděl o českém národě ruský učenec Lamanak: Máme prostředky schudlého šlechtice a budujeme plány milionáře. Bavíme se. To je tedy ta drobná práce, v níž se zalíbilo našim mladým milovníkům domalého pokroku. Radili jsme jim, aby nejdříve studovali a dostudovali — tím jsme je poškádili a pohněvali; navrhli jsme, aby se podívali na otrávenost drobného lidu v kofelnách, tím urazili jsme jejich náležitě demokratické; doporučili jsme jim, aby nehorovali hned pro převrácení celé naší společnosti, nýbrž aby na př. převrtili převrácený, nepořádný pořádek dráhy, na níž odházá je nyní Hradec a která za české peníze dává nám německé křtky — vše marno, naši pokrokaři se baví, dovedou si uspořádati věneček, umějí drobně tančit, však ani jeden z nich nepozastavil se nad tou nepravou němčinou hradeckou... Zatím co naše mládež vidí drobnou práci v tem, že se baví (my ji to nezávidíme sami, to ji předeem vytkl také pokrokový list kralodvorský), my starší se nudíme a trudíme. Nudíme se, neboť z hospodských hovorů nikde nevychází podnět k vážné práci, mele a mlátí se na prázdnno, hubuje se dost, ale nekonečně se nic. A zatím co my jen tak se bavíme, škádíme, zlobíme, horkáme, pohorujeme a rozrušujeme, jiní z toho křistí a třeš, naše půda přechází do rukou cizích... Tak v těchto dnech bylo předmetem všeobecných rozhovorů, že český obchodník prodal svůj dům za 33 tisíc obchodnicku německému... To není zjev malicherný již proto, že není ojedinělým a že dnes už na podání máme po špatném způsobu vídeňském a pražském učiněný tandlmark a že již čtrnáctý dům pravovarečtý je v rukou nenačích... Měl ovšem moudrý jeden občan moudrý nápad, že by se všechny špekulace zhatily, kdyby takhle na př. p. Pátek zastavěl podstih a tím přerušil různé ty rejdy a žimejdy — ale od slov ke skutku máme my dobří Čecháčkové vždycky náramně daleko a zatím co my jen tak hovoříme, nudíme a trudíme se marnými hovory hospodskými, jiní na nás úkor úří a maočí se, rostou a přerůstají nás na celé čáře... Tak od základu rozvrací a převrací se naše česká společnost, která jen se baví a škádí a dráždí, až by daleko lépe udělala, kdyby společně a sorně, ve všem a všude pracovala dle heals: „Svůj k svému“... Ano, jen k svému svůj každý stůj, nehádejme se, zdali můžeme, máme a smíme v nastávající jarní sezoně chodit na koncerty do parku důstojnického, nestavme hned po velkoměstsku a jen tak ve vzduchu rozsáhlé, pohodlné cottage nebo velké domy pro svobodné úředníky, nebudujeme a malými prostředky veliké plány milionáře, ale počítej každý s poměry danými, dle své možnosti všichni všechno zlepšujeme, ani před půdy nedejme si zabíratí šivly cizími, svůj k svému budme upřímní, šhovivaví, snášeliví, mezi sebou jedasme vždy poctivě, svědomitě, vždy dle pravdy a pak se mezi sebou shodneme a vyrovnáme, pak nás cizí šivly nepřemohou...

Úmrtí. Na veliký pátek zemřel a dne 14. t. m. za velikého těsteství pohřben byl oblíbený a vnorý kněz, vřp. Edv. Fucha, konsent. rada, em. bisk. vikář obvodu polnohského a farář nízkovský, strýe J. M. nřp. biskupa kralohradeckého. Zemřel narodil se dne 22. ledna 1815. v Praze, na křestní výsvěcen byl dne 25. července 1841. Po celý život byl záslužně činným, zejména byl obětavým dobrodincem chudiny i těžil se pro své vnačné osobní vlastnosti a ryzi vlastenecké smýšlení ve všech vrstvách společenských všeobecně účtá a vážnosti. Zemřel vynikal značným vzděláním a byl také literárně činným. Pohřeb, při němž dle přání zemřelého nebylo ani věnců ani hubdy, konal se na Hod Boží velikonoční o 4. a půl hod. odpol. z biskupské residence na hřbitov pouchovský. Pohřební průvod vedl sám nřp. biskup za četné asistence duchovenstva a za značného těsteství obecnstva z Hradce a okolí, mezi jinými také deputace z Nížkova. Zásadní máe sv. obětovaný byl dne 17. t. m. v katedrálním chrámu Páně. Čest jeho paměti!

Osobní. Nově jmenovaný děkan kralodvorský, vřp. J. Beran, odebral se dne 15. t. m. z domavního působitě Pouchova do Král. Dvora. Při rozloučení bylo hojné těsteství z místa i okolí, také z Hradce Kr.

Bohosalovci v Hradci Král. zasílali Ústřední Matici Školné 100 sl. na doplacení 500 sl. diplomu.

Okraňlovací spolek koná dne 20. t. m. večer v místnostech besedních valnou schůzi, v níž budou podány správy funkcionářů.

Maturitní zkoušky písemní konati se budou na středních školách kralohradeckých ve dnech 6.—11. května.

Druhé letošní porotní období u krajského soudu v Hradci Králové započne dne 16. května i byli k němu vylosováni jako porotci hlavní pp.: Svatoh Jirí, rolník v Rohenicích, Goldschmidt Max, továrník v Náchodě, Bouček Josef, rolník v Plotištích, Fischer Leopold, továrník v Rychnově, Böhm Josef, správce továrny v Olivětině, Ruffner Josef, obchodník v Javorníci, Stangler Alois, rolník v Kvasinách, Pařma František, kupec v Polici, Vymetal František, rolník ve Zvíkově, Ješek Antonín, rolník v Trnově, Horák František, rolník v Sověticiích, Šrámek Jan, statkář v Pileticích, Hattwick František, kupec v Králích, Oberlander Bedřich, továrník v Úpici, Jank Josef, obecní starosta v Hradišti, Bartoš Václav, rolník ve Slemeni, Vartha Ant., poleasý v Teplici, Polák Josef, rolník v Želí, Deimter Josef, rolník v Ottendorfu č. 78., Treitner Josef, civ. geometr v Klečkově, Hejlsar. Frant., rolník v Babě, Vaněk Jan, rolník ve Slavětíně, Müller Bernard, hostinský ve Dvoře Králové, Lerch Vilém, továrník v Kvasinách, Taiber Jan, rolník v Bartošovicích, Mádr Jan, rolník v Bohdašíně, Dytnera Frant., rolník v Dobrušce, Sehnoutka Jan, továrník v Černošicích, Souček Frant., rolník v Kuklenách, Šeda Jan, rolník v Tutlečích, Baše Jan, rolník v Otělicích, Suchánek Josef, mlynář v Doudlebovách, Karl Jan, hostinský v Jesbíně, Káva Josef, obchodník v Třebechovicích, Kroupa Antonín, slatař v Jaroměři, Zadrobílek Václav, rolník ve Lhotě Malé. Za náhradní porotce vylosováni pp.: Mikš Jindřich, hostinský, Formánek Josef, pekař, Singer Arthur, obchodník, Dembinski Ant., obchodník, Kopp Jan, sklenář, Petříšek Josef, majitel domu, Popper Karel, obchodník, Peřma Theodor, městský důchodník, vešměs v Hradci Král. a Drahorád Jirí, rolník na Slezském Předměstí. Až dosud jsou určeny pouze dva případy, o nichž jednáno bude.

Zatimný správce nemocnice suspenzován. — Jak se nám oznamuje, byl pan Josef Tschumann, zatimný správce okresní nemocnice v Hořicích k náležitě Zemskému výboru pro království České se svých funkcí suspenzován. poněvadž byl pro známé protizákonné vystoupení proti obrazům umírajícího Spasitele a bolestné Panny Marie v okresní nemocnici Hořické die Š. 303. trest zák. odsouzen na tři dni k tůhému vězení. Zeela odstraněn ovšem doued býti nemůže, poněvadž jak c. k. návladnictví tak odsouzený oznámil proti rozsádku v první stolici smateční stílnost.

Dopisy.

Z Ohrudimi, dne 17. dubna. (Dům okr. zastupitelstva). Jako v každé zastřčené vesnici, tak tím více u nás v Ohrudimi, tak svaých Athenech východních Čech, máme politické strany. Ale mimo tyto máme i strany místní, totiž „hořejší“ a „dolejší“. Město rozděleno jest totiž na čtvrtě, z nichž má každá své pojmenování. Novoměstským říkáme proto, že koukají na ostatní s ptačí perspektivy, s kopce, „hořejší“, na Katedřině a hlavně na Janském předměstí jsou „dolejší“. — Každá z těchto částí města blídí pro sebe na úkor jiných těšit a zvláště má-li se stavěti nějaká veřejná budova, tu podnikají se právě agitační boje dlouho před tím, než konečně přijde k hlasování, kde budova má státi. Dolejší, k nimž hlásá se většina Staroobčů, kteří jsou na radnici u vesla, získali pro sebe již několik budov, které, posuzujeme-li nestranně, daleko lépe vyjímaly by

se nahoto. Tak stojí tam gymnasium, divadlo, hřbitmanství jest tam umístěno, park a j. v. Hořejší však se nedají, ano někdy se stává, že se i překalupírají; jakmile má se v obec zastupitelstva o něčem rozhodovat, agitaje se dlouho před tím, sbírají se podpisy, posílají se deputace jedna za druhou k parkmistroví a pak hlasuje se v zastupitelstvu o sto šest. Když měla se nově sestátněná pošta stěhovat, udělal si z „hořejších“ někdo dobrý den a natáhl je, že dolejší mají již pro ni vyhládnutou místnost dola. Hořejší nemeškali a dali se do práce: sbírali po celém městě podpisy a poslali na parkmistra deputaci se žádostí, aby zůstala pošta na náměstí, a tu se dověděli, že na přeložení pošty dolů — nikdo ani nepomýšlel! Podobně má se to s regulací a dlážděním ulic; každá strana hledí těšit nejvíce pro sebe. O tom dalo by se mnoho psát; poněvadž nemáme pro dlouhé dopisy místa, zmíním se pro dnes jen krátce o nejnovější udalosti, stavbě vlastního domu okr. zastupitelstva. Zastupitelstvo usneslo se loni na podzim, oslaviti jubileum J. Veliceanstva postavením domu a nyní jednalo se o příhodné proň místo, jichž bylo nabídnuto as 10, z nichž některá od dolejších a jedno od hořejších. Když pak mělo býti pro některé místo rozhodnuto, obě strany s napjetím očekávaly, v čí prospěch to dopadne. Agitace před tím byla nemalá a ještě téhož dne před zasedáním přemlouvali se venkovští zástupci pro tu neb onu stranu a tak i okresní zastupitelstvo, jemuž vlastně na zájmech těchto stran tak nezáleží, rozdělono bylo na „hořejší“ a na „dolejší“. V zasedání, jak se od očitého svědka dovidám, byl tuhý, zbytečně dlouho trvající boj, v němž ku konci rozhodnuto bylo pro „hořejší“ a ustanoveno, aby dům stavěl se vedle Sokolny v zahradě p. Neumayera, kde bude jednou tvořití přáček náměstí, až zboří se dva staré domy vedle kostela. Debata byla prý až příliš ostrá a bojovná bezohledně, takže jámy „hořejších“ a „dolejších“ šly nad všecko jiné přátelství; dostalí se do sebe při ní jinak dobří přátelé a švakři, statkář Horký se stavitelem Schmoranzem. Z tohoto vítězství mají „hořejší“ nyní nesmírnou radost, ani ne tak proto, že jim dům jejich část města okrádlí, ale proto, že vyhráli zase jednou na „dolejších“. — Jednota katolických tovaryšů konala dne 7. t. m. v místnostech spolkových čtvrtletní schůzi, již zahájil předseda dp. Liebiech u přítomnosti 36 členů. Zprávy funkcionářů sdělily o tom, že výbor činil se set mohl, aby s prospěchem působil. Byloť pořádáno za tu dobu 6 přátelských večerů s programem poučným, střídavě se zábavným. Co týče se účelu humanního, tu podporovala Jednota své nemocné spoldružky po 103 dnů (po 50 kr.) a vydala tak 51 sl. 50 kr. Účty a pokladna shledány byly od revisorů účtů v úplném pořádku. Zvláště četné vypůjčování knihy, jichž čítá spolek ve své knihovně 560 svazků. Jednota sčítasní se též výstavý národopisné v odboru kat. dělnictva a zasílala za tím účelem již vyplněný dotazník, dějiny a fotografie spolkové a povolila přispěti na výstavu 5 sl. Po 30 let radou a skutkem v Jednotě blahodárně působící místopředseda p. učitel A. Thuma a starší pan Jos. Musil, mistr obuvnický, kterýto jest 25 r. členem a již po 30 let zastává místo staršího, jmenování byli čestnými členy Jednoty. Ku konci měl dp. předseda povzbuzující vzeleout řeč, v níž projevil přání, aby všichni spojenými silami pracovali ku rozkvětu spolku. — ch.

Z Hořic. V úlele 7. „Hořického listu“ ze dne 4. t. m. bylo vytčeno, že duchovenstvo hořické s p. děkanem v čele složilo dne 2. t. m. své blahopřání panu F. H. a v gratulaci své že zmínila se deputace (tak, za koho pak?) o velikých zásluhách oslavencových (kdo pak to slyšel?) o město, o blahém klidu a míru, jakého město za jeho dob (prý) požívalo. Deputace vzbudila prý v obecnstvu (kdo je to obecnstvo? redaktor Hořického listu?), otázku, co to má znamenat? Až dola prý věrohodná správa, že je to oslava jmenia!

Dodáváme: To ná slavná redakce neví nic chytřejšího psáti svým abonentům? takovými novinkami je častaje za drabý peníz? A to je ta svobodomyšlnost těch svobodomyšlných, že neami člověk už ani svému známému jít blahopřát ku jmeninám, když se to našim svobodomyšlným nelíbí? Od takovéhle „svobodomyšlnosti“ je věra pouze jeden krok — k terorismu!... V témže úlele „Hořického listu“ byl též dopis z Břístva, od starosty p. Jana Janáka (byl podepsán), v němž p. starosta vykládá, že duchovní cvičení se nemají konati v hospodě, nýbrž v kostele. Aby laskavý čtenář tomu rozuměl, věc se má tak: Letos před postem zasílal totiž p. starosta Janák děkanškému úřadu v Hořicích dopis, že obecní zastupitelstvo v Břístvaněch se usneslo ve své schůzi dne 12. ledna, požádati důst. děkanšký úřad, by v Břístvaněch více žádné postní cvičení neodbyval. Na to o popeleční středě po mši svatě děkan v kostele pravil, že obecním u zastupitelstva nikterak nepřisluiš, o duchovních potřebách obecnstva se usnášeti, to že přisluiš duchovní správě, ta jako má povinnost, má i právo; k čemu by tu duchovní úřad byl? a kdyby jeden občan a třeba ten nejchudší, si toho přál, musí duch. správa vyhověti, jakož i někteří občané s k u t e č n ě přišli prosit, aby cvičení zas, jako obyčejně, bylo. — A obecní zastupitelstvo mělo

tim máš právo, takové umění učení, potvrdit obec ani to nejmenší výlohy. A tím máš rozum, jestli děláš i tu příležitost sám si dáva a ostatně není třeba, aby kdo po otčením popjel a strdal; tomu se ve učení nechtí. — Jestliže p. starosta (dle svého dopisu) myslí, že ovidem se má konati v kostele, dobře, úplně souhlasíme; jen to měl být dříve a ne teprv teď, sic to vypadá jako pokřivci, což máti ve veřejném úřadě postavenému neobstí. A těšíme se, že budeme reku, až-li má Báh zachová, pan starosta a to v čele průvodu, jakto horlivý katolik do filiálního kostela v Milovicích navítá a svatého ovidem křesťanského se účastní. —

Ze Tří Dvůrů u Kolína. Dne 25. března, v den zvěstování Panny Marie, naplnila se srdce všech obyvatelů obce naší převelikou radostí. Shromáždili jsme se před novým obrazem v kapli, abychom se vznešenými city provázeli Bohorodičku na nebe vzatou, což na obraze skvostně provedeno jest. Při odpolední pobožnosti posvěcen jest obraz důstojným panem farářem G. Ad. Čenským. Posvěcený obraz umístěn jest nad oltářem. Ze zraků všech přítomných zářil všelijaký věk, jenž dušemi všech procházel ka původci krásného obrazu, k milému našemu duchovnímu pastýři důstojn. panu G. Ad. Čenskému, faráři konárovičkému, jenž jsa osvědčeným a dovedným malířem, sám náš vzácný obraz tak umělým štětcem vymaloval. Neumorná vytrvalost jeho nemohla kapli naší osadit větší, skvělejší památku zřetaviti. Darovaný obraz Madony Kishingovy, jenž jest 2 a půl metru vysoký, zasazen jest v gotickém vkusně vypracovaném rámu, kterýž také polychromoval sám důst. pan farář. Obětavost našeho vřele milovaného duchovního pastýře přitáhla z lásky ku svým svěřeným, kteráž jest pramenem šlechetných čín. Věnoval práci té všem svý volnější čas, nešetřil nákladných výdajů. Poznáváme sladký pocit, jenž se v duši jeho rozlévá, když vidí radost naši nad dokonáným dílem jeho. Toto vědomí, že vykonal dílo Bohu milé, jakož i vděčnost všech upřímných osadníků jsou jistě důstojnému p. faráři sladkou odměnou a budou mu mocnou posilou v horlivé činnosti. Navštívili li farní chrám Páně, všudy spatřujíce stopy plné ruky jeho. Kde by mohl léta na farnosti naší ku povznesení a blahu duševnímu působit. Jméno všech občanů vzdáváme důstojnému panu G. Ad. Čenskému, faráři v Konárovičkách nejvřelejší díky za vzácný dar. Vděčnost naše a láska provázeti ho bude až za hrob!

Václav Žendík,
učetel ve Tří Dvůrech.

Josef Zajíč,
starosta obce.

Z Nové Paky. V měsíci čnoru měla Obč. záložna naše valnou hromadu, ve které podal nový účetní členům důkaz, co lze vytěžit během dvou let, je-li správa dozorčí skutečnou správou, záleží-li jí na dobré věci a je-li účetní záložny v každém ohledu spolehlivým a spravlivým úředníkem. Po veliké a očekávané pohromě před dvěma roky, kdy účetní N. odešel se v nejšťastnější chvíli na věčnost, byla Obč. záložna naše na cestě úpadku. Záložna koupila ještě v čas starý domek na náměstí, zbytek to domů, jak někdy před ohněm vypadaly domy na náměstí. To byl ten jediný majetek. Výtěžek záložny stačil každý rok jen na účetního, sluhu, palivo a světlo. O rezervní fond ani mluvit nechtěme. Když však bylo usneseno ve výboru, až dostoupí rezervní fond 30.000 zl., že bude se stavěti nový dům, ve kterém stánek svůj bude mít sdělné divadlo, které je nyní úplně zničeno tím, že vypovězeno bylo z kláštera druhého. Dekad mohlo se bráti v krásné místnosti druhého poschodí chlapecké školy, bylo dobře; když místnosti školní nestačovaly, pronajal si divadelní spolek bývalý refektář v zrušeném klášteru, věnoval na úpravu fond stavební 600 zl. Po zakoupení celé budovy pro okresní nemocnici hrálo se dlouho v klášteru; jen tenkrát ne, když byla epidemická nemoc. Když po zemřelém lidumilu dru. Kozinkovi, lékaří městském a nemocničním, dostal se k nim nový lékař, zvolen hned za ředitele divadelního spolku. Ale když jej spolek blíž posazl, nevolil ho vícekrát a konec konců byl, že z nemocnice muselo se pak divadlo vystěhovati, jeviště někde na půdě složit, prkna a trámy prodati. A k čemu upotřebila se v nemocnici tak uprázdňená místnost? Dali tam slámu, slepice a kuřata. To ovšem nemocnici nevyrábilo. O užítu, jaký nemocnice nesla dřív, a o deštětu, jaký má nyní, nechť podá zprávu veřejnosti okresní výbor, aby celý okres se přesvědčil, jak bylo „jindy“ a jak je „nyní“ a udělal si patřičný úsudek o těch, kteří místo obecně prospěšného působení provádějí v městě mladočeské rejdy a štvání.

Z Jičína. Pan B. Ždímal, ředitel měst. šk. v Nové Pace, nastoupil místo ředitelství v Turnově a alečna K. Merganzova přeložena z Turnova do Nové Paky. Nastane tudíž učitelství jičínskému okresu volba zástupce učitelstva do okresní školní rady. — Umrtím p. MUDra. Kukuly uprázdnilo se místo lékaře v trestnici Kartouzské. Zeela dobře hodila by se služba na náctarému lékař-křesťanu! — (Nešťastný řez.) Nemalý ruch na předmostí Valdického v Jičíně vzbudila 16. t. m. zpráva, že v konrém hostince p. Žárského stala se následující nehoda: Přivázaný kůň v ceně asi 200 zl. nějak zamotal si krk do ohlávky, s ním nemohl se vyprostiti. Přijda do konrny podomek V. a vida, co děje, vytáhl z kapsy nůž a prudkým řezem najednou zbavil koně pouta kaj tancického, ale také života. Na místo činu odebrala se komise.

—K— **Středočeská mládež.** Václavský velitel polního týmu, v sídli prosvětlen v šedivost, jako, že tito dnešní připočítají, mají každého křesťana, obřad se myslenkami vzájemnými a jeho vize nejdříve jindy aktivně na obraze ukřesťanového Spasitele; v těch dnech najít se jest duši zbožné mláde, když ve chrámu Páně otví všechny křesťanské tlamy vány a dořevy špiš chránily. Proto smutky ano i poutavé osudů, že i a nás v tyto dny v chrámu Páně sv. Trojice předvedeny byly skladby, jež nad jiné a to jsou, posměšné duši vnímámy ku pravé zbožnosti, píse a osudů oné veliké oběti na Golgotě. V neděli května při mši sv. pro mládež stádníci zapěny byly sborom studijních vedením p. prof. J. Šallada úryvky se vanečného v tomto ohledu díla Dvořákovy „Stabat mater“. — Sbor studijních ukáhal tak nejen dobrý ovit, ale i sdálost svou, když mohli se odvážiti na čest díla tak mohutného. Besové solo stápi s šedivkem pan JUDr. B. Flanderka. V tu samou dobu při mši sv. „volké“ vedením ředitel káru p. Provanška předvedeny byly oblíbené písně od Netvety, dílo takřka vynikající. Na velký pátek odpoledne provedeno bylo na káru sv. Trojice známé a dořevy oratorium „Golgota“ od Hausmanna, k čemuž přibírá solový spěv „Inflammatus“ s Dvořákovy „Stabat mater“. Tentýž zapěl vroucně a taktě s účinkem pl. R. Černá. Rovněž i po dny svátků velikonočních voleny byly případné skladby. Jak říditi budby a spěvu posvátého, tak i všichni účastníci zaslechl si opravdového usmání a všech těch, jimi svaky posvátých, dořevy a volebných spěvů církevních nejsou lhostejnými.

Kde si přeje další zasílání našeho listu,
račit se již předplatit. Všecky pány odběratele žádáme sdvořile, aby doporučovali svým známým k odebrání listu náš a požadovali jej zejména ve všech veřejných místnostech a spolecích, jež navštěvují. — Kdo by si přál dodatečně zasílání některého dřívejšího čísla, račť se o ně co nejdříve přihlásiti.

Všelicos.

Novinářské paběrky. Jaká bojovnost a statečnost jeví se dnes v opoziční táboře českém, o tom už samy mladočeské listy začínají přiznávat trochu pravdy. Tak píšou „Hlas z Podřipka“: „My posud ani zdálka nepřiblížili jsme se od opoziční slovy k opoziční skutečnosti, my posud ani v nejmenším nevíme se co národ hrdý a sebevědomý, který zná práva svá a pro jich obnovení který dovede užiti všech prostředků... A to se ví a cítí všude a zvláště tam, kde o nás rozhodují... Ani na Podřipsku, tom hrdém, proslulém Podřipsku celý stav nejvíce se jínak. A zvláště v kaštanu podřipském vidíme chabost a poddanost právě u těch, kdož v první řadě měli by býti vzory pravých opozičků. Jak zaráží, slyšíme-li, že jeden z prvních opozičků s c. k. hejtmánem radí se o všem, a když co rázně řekne „Jen na oko, aby lid se neoburčil“, provědí chos, jde v první řadě omluviti se c. k. hejtmánovi — a vyvěstí, proč tak učiniti musí... A jak pracuje se o organizaci pevně? Nijak. Politické spolky na Podřipsku klidně spí a svolají-li někdy schůzi, jeví se všude prázdnota, a to jak v účastenství, tak také v celém jednání.“

Přípravy socialistů k zemským volbám. Zemských voleb v Čechách sčítá se také sociální demokraté. Schůze výkonného a tiskového výboru organizace českého jazyka, jež se koncem března konala, se uanesla: „Středočeská organizace vstoupí ve vyjednávání s ostatními krajanskými organizacemi českými za účelem zaslání do voleb zemského sněmu. Výkonný výbor může použiti říšského fondu pro agitaci volební.“

Republikán o tom „rovném.“ Republikánský učitel státního práva Bluntchli vyjadřuje se o všeobecném rovném právu volebním takto: „Všeobecné právo volební samo má se považovati na nejvyšší za početní, ale nikoli za organické doplnění, a i doplnění počtu je nejisté a makové. Spíše dává všeobecné právo volební, rozumí-li se jím zároveň rovné právo všech a panuje-li neobmeceně, surově a neukuleně, ale početné mase lidu moc nad třídami vzdělanými a ohrožuje tak svým množstvím lepší jakost. Pouhé číslo stavi syny nad otce, tovaryše nad mistra, sluby nad pána, mladé nad staré, nemajetné nad majetné, nevědomé nad moudré, a lichotivé masám, zároveň je podvádí. Je to zásada absolutní lidovlády, nespravedlivé zastoupení většiny, samé na místo spravedlivého zastoupení všech.“ Nechtěli by si tohle zapast naši mladočeskí obhájci tobe „rovného“ do paměťku?

Národopisná výstava českoslovancká. Pro církevní odbor výstavy zaslali: sekretariát J. M. ndp. biskupa krato-hradeckého Ed. Brynys a 50 zl. a vdp. pan Jan Klein, děkan v Činčevě a Dymokur 10 zl. — Katolické spolky budou na výstavě hojně zastoupeny zejména správami, jež se sváží v album; z východních Čech zaslala správy již celá řada spolků. Výstava též se již nyní všeobecně pozornosti; o velkonočních svátcích bylo na výstavišti 35.432 platících osob.

K účastenství českých škol na národopisné výstavě českoslovancké. (Z krahů učitelských.) Na počátku dubna pronoseno bylo v pražských listech přání, aby české školy účastenství se na budoucí naši výstavě také písemnými pracemi škák svých a to školami, k nimž látky by vzata byla z dě-

lit českých škol. Přání to, jak vyjádřeno — už poněkud již opožděné. Kdyby popadl stál s účty, biskup za potáknutí školního ředu, dalo by se na učitelích školách učetci a školy škák našich školů částečně a oboru národopisné. Mohly by částečně občas na tím účelem prováděti býti látky jak: a) Žák popisuje svůj rodný chaloupku — rybný v ní — do v ní stál od starších vyprávění atd. b) Žák popisuje svoji rodnou učebnu, život v ní, práci její — svaky škáho obvodu obas atd. c) Žák vyličeje paměti rodné osady — škáru, škáky a vůbec významnějších míst — d) Žák sledává slavná hradiště, vypráví, co slyšel o zániku hradi, osad atd. — Těmi a podobnými látkami učili by se škáci vřimati si toho, že vřimati škáky pro vychovávající a vzdělání jich, co by vzbudilo pro národopisnou výstavu účast mezi mládeží a v její rodných a také vzdělání by byl způsobem milým, dětkým a přitažlivým kus našeho národopisu! Ovšem k zavrženímu spracování toho, co předvedeno, bude asi již málo času, ale mohlo-li by se v tomto ohledu co ještě státi, bylo by to zařísti případné. Podáváme to k laskavému posouzení!

Biskup Strossmayer druhým katol. biskupem českých. Na blahopřejnou adresu, jež zaslali katol. biskupci českí velkém Strossmayerovi, odpovídal tento významným listem, jenž v českém překladu zní: „Slovutí pánové, milí přátelé! Radost nesmírnou způsobili jste mi svým skvělým darem a významným i nadšeným blahopřáním za příčinou mých osmdesátin. Díky ardečně Vám všem! S potěšením svědčí jsem o záslužných snahách Vašich ku prospěchu Církve a Vlasti. Modlím se k Bohu, by hojně téžal apoštolsko-vlasteneckému sdružení Vašemu! Kde Bůh dá nám brzo se dočkati dne, v něm bychom zřehli štěstí Slavie!“ — Odpovídal se do Vašich modliteb a vzpomínky Vám s bratrskou láskou vždy oddaný Josef Jiří Strossmayer, biskup.“

Velký pátek a planety. Letošní den velkopáteční byl, jak a jedné zprávy zahraničných listů vyjímáme, v astronomickém i náboženstém ohledu státní pamětihodný. Věra začínaly totiž planety čili oběžnice slunce tutéž polohu na obloze hvězd, jakou zaujímaly v onen pátek, kdy Kristus Pán na kříži dokonil. Tato shoda jest neobvyčejné vzácnou; za 1862 let nastala lotes opět poprvé.

A. Z. Co nového na Rusi. Zvon čára Míru. Roku 1893, po toulavých slavnostech vřimě na Rusi přání, zaslal z Raska do hlavního chrámu paříského Matky Boží (Notre Dame) veliký zvon míru, který by potomstvu hlásal o bratrském sdružení dvou velikých národů. Horosně se na Rusi sbíraly dary, však zvlášť, že vše chrám Matky Boží navyřiti takou tíží svou, velkery podnik pohřbila. Vřak velká soustava Francouzů nad smrtí čára-Míru mládeže vřiměla a Rusi veliké nadšení pro bratrství a svou velikán přese bude svěřen a to v novém chrámu božského srdce Páně na čimě Montmarta v Paříži, aby vysýval k modlitbě Francouzů za čistotu, velikou duši — čára Míru. — Čár Mikuláš II. mnohými již proslavil se opravami — poslední v soudnictví nesmí dle čarého úkazu řízení úředník býti s úřadu aložen, amž by se dříve nesmí ospravedlniti — právo odvolati se až k čaru, v čase je též obmáeno. Podobný spravedlivý úkaz by ani u nás a mnohých spravedlivých úkazů neobstí. — Ruské časopisy přinášejí zprávy z čimě-japonské války, že ostrov Formosa, klíč to k velkému tichému oceánu, obasena jest na severu s poloviny vojskem japonským čimě-cím 20 tisíc pěchoty, 30 lodí a 4000 vojáků. Kolem zálivu Tam-sap a Kelang křísje válečná loď francouzská „Alger“ a mnoho válečných lodí evropských. Korei zatím osvehoena Japonci počíná dýchatí svobodně. Korejský král dal semi konstituci a přaje si vše zavěditi v semi jako Japonec. — V Petrohradu dosud jezdí přes řeku Něvu na podzim slavně elektrická dráha, která se osvědčuje; veřejnost ruská si stěhuje, že v Petrohradu ještě málo jezdí takových elektrických končí. — Přádnactviletou činností profesora Iv. Rem. Tarchenova oslavili v minulých dnech univerzitní studenti petrohradské s velikou okázalostí. Městeček jejich, veliký te učence počítá s gruzinského bohatyrského rodu a narodil se v Tiflize. Vydal zvlášť tři znamenitá díla fyziologická: O psychomotorných centrech, o oběhu křív živých čá bezhlavých, o vřiva temperaturní těla na činnost rozličných jedů a jímé. — Ruské ilustrované časopisy přinášejí podobiznu centradmirála ruského loďstva Štěpána Osipa Makarova, muže to ruského moře. Narodil se v Nikolajevu v Sibíři, učil se marínství na face Amuru, pak a málo známého ostrova Sachalina v tichém oceánu. Postupoval v hodnostech, sčítal se s vřech námořních bitev od r. 1867. Též je literárně činným, vydav nedávne dílo: Měkkiny moře černého a středosemého. — První pamětník postaven semalena čára Alexandrovi před novým ústavem českoslovanckých v Petrohradu, ve čtvrti zvané: „na Udělnoj.“ Pomník je s krásného mramoru, poprvé čárovo je znamenitě provedeno, a prostřed pak pomník nápis: čára Zakladatel.

Pomněnka pro Bismarka. Kdejaký český list pomáhal oslavovati Bismarka tím, že dost křose a dlouze vypisovaly se českým čtenářům slavnosti, jež v Německu potěbaly se k osmdesátým narozeninám osmotele vřiměti krato-hradeckého a sedanského. Vřak ani jeden český list nevlímal si přitom blíž té zajímavé okolnosti,

že v samém úvodu svého příspěvku Bismarkovi proti všem ohlasům a také řada časopisů německých posvítily si na osobu předsedy Bismarkovo hesky zhlédla. Ze spousty těchto říkaných glosů vyjímáme jenom jednu, poněkud zvláštní, kterou Bismarkovi věnoval mohučský „Journal“. Tento list byl Bismarkovi dle jeho vlastního, zaručeného výroku: „Bere mne bylo by nedošlo ke třem velkým válkám, 80 tisíc lidí bylo by zničeno a rodiče, bratři, sestry, vdovy by netřešlili.“ Zvláštní list k tomuto Bismarkovu výroku podotýká: „On je stín velkého muže a hoid milionů, když svědomí připomíná velké zločin, rozlícené války se všemi hrůzami, potlačování práva a pravdy, ničení katolické církve bez jakéhokoli důvodu.“ Dále píše mohučský list, že by celý národ akce Bismarka, kdyby byl nešťastnější Němec, ale jeho skutky nasvědčují spíše opaku šťastnosti. Dále připomíná se válka proti Dánsku a Rakousku, politika „krve a železa“, podněcování revoluce v Uhrách, legie Klappova, pronásledování katolíků a jiné známé komsky, jež nedělají čest ani Bismarkovi ani Německu.

Jak se vede vězňům na Borech, o tom pokrokové listy napsaly již celé kroniky, jimiž jako čarodějné síly táhnou se stepy na špatné zdravotní poměry. Úmysl výše toho vypravování je zjevný; nemá se snad opravdu pomoci nějak uvěřitelným, ale má se znovu podněcovati ochablý zájem pro ty, kteří byli odsouzeni v procesu „Omladin“. V širším obecnějším dělá se tím reklama pro pokrokové hnutí. Jak má dobře víme, dostává se vězňům na Borech mnohých výhod, jež by mohli jen požíti, kdyby se báhorky o jich strádání měly stále tak zámyslně rozšiřovati. Nechtějí-li pokrokové listy svým přátelům na Borech přímo škoditi, udělají nejlépe, když utlknou a nebudou zbytečně vyvolávati pravdivé vyhlášení toho, co se skutečně na Borech děje — oproti těm nářekům bylo by to věru zajímavé. My aspoň o tom víme ledačco od osvědčených svědků, ale ponecháváme si to zatím pro sebe, aby se neteklo, jakému škodíme. Podotýkáme to jen, aby vězňové neděleli se takovými poplašnými správami, jako se to stalo posel Samánekovi, jenž si šel interpelaci o poměrech na Borech valně nepodrobnil. Dostalo se mu aspoň řádného vysvětlení v odpovědi ministra spravedlnosti hr. Schönborna ze dne 21. března. Odpověď ta dostala se do českých listů jen v krátkém shrnutí, v podrobném shrnutí však obsahuje úplné vyvrácení toho, co se o Borech podnes tak bál. Komu záleží na poznání pravdy, má se jí jen objednat stenografický protokol o schůzi poslanecké sněmovny ze dne 21. března, kdež jest odpověď hr. Schönborna do slova shrnuta. Pro poslaneckou sněmovnu s oběma povědi té jen uvádíme, že správy o onomocnění vězňů souchotinami následkem pobytu na Borech jsou nepravdivé, neboť se po kmenové vyšetřování ukázalo, že ani jediná z přednesených stížností neodpovídá skutečnosti. Naopak bylo na pt. zjištěno, že Borech potěšily vešlem přímým denně dvě hodiny pobytu na čerstvém vzduchu, používání řezbářských předmětů „Omladin“ zcela volně a při pobytu na Borech vzhledu vězňů, kteří na Borech jsou čisté, zdravé, přestávají vězňové dostávají stravu přiměřenou. „Omladinisté“ ostatně dostávají od příbuzných a známých tolik přilpění stravy, že s tím až převládá velká nepřístojnost. Ministr projevil ve své odpovědi na konec nejhlubší politování nad tím, že se ve veřejnosti pronášejí takové stížnosti, obsahující částečně také obviňování, bez náležité informace.

Velké zemetřesení událo se dne 15. t. m. v jižních zemích rakouských. Zemetřesení zasahovalo se severní Itálie až k Vídni a způsobilo značné škody zejména v Lublani, Celji, Kranji, Záhřebě a Terstu. V obvodu Lublana bylo zasaženo 7 osob a mnoho budov poškozeno.

Státní banka v Rakousku podle vzoru švýcarského má se státi skutekem; jak se totiž odnáje, děje se v ministerstvu financí přípravy, aby poštovní spořitelna přeměněna byla ve státní banku a jsou prý i dotyčné statovy již hotovy. Nově zřízená tato státní banka má být jako státní ústav spojkovou radou švýcarskou nedávno zřízená a bude povolána k tomu, by při příštích finančních podnicích stála přímo svou silou, především při sestavování akcí, pak pro posílení nového vozevo parku nyní již státních drah.

Síročí pokladny. Poslanecké sněmovně řádně rady podána byla omeze zákona, dle něhož přebytků siročí pokladny v letech 1899—1900 má připadnouti čistě procento na zřízení fondů, jež má užiti se na zřízení státních budov pro okresní soudy a berní úřady. Živnostnictvo na svých sjednáních se dovalovalo, aby s přebytků siročí pokladny zřídil se podpůrný a zaopatřovací fond pro malé živnostníky, stát nyní přebytků siročí pokladny pro sebe, tak že stát škodí při všem, jakkoli má pro malých přebytků siročí pokladny. Pro zvýšení poplatné síly obyvatelstva činí se pramálo. Záměr zřízení státního, aby aspoň částí fondu se ve prospěch jeho použilo, je přece úplně odůvodněná. Siročí pokladny také přece s řemeslnictva a rolnictva bylo by tedy zcela

spravedlivé, aby přebytků siročí pokladny měly se ku potřebě státního rolnictva a živnostnictva. Siročí fondy vládního kapitálu nemají. Vlády vládní předloha sama píše, že směřuje v síročí pokladny nacházejících se vkladů a jiných pasiv činil r. 1876 celkem 307 mil. str. a že jistina vkladů stoupila do konce roku 1892 na 984 mil. zl. V této době stoupila aktiva se 366 mil. zl. na 109.49 mil. zl. Záložní fond obnášel koncem r. 1892 částku 143 mil. zl., čímž dosáhl výše zákonem mu naznačené. Procento kvoty správních přebytků pokladny siročí arci rok od roku bude kolísat, ale přibližně odhadnout možno, že fond bude s to průměrem ročně postaviti 10 až 12 soudních budov, což v zápatí bude míti úlevu státnímu rozpočtu, jemuž odpadne postupně rovněž tolik položek číne pro takový a onaký počet okresních soudů a berních úřadů.

Koncert ve prospěch spolku sv. Ludmily v Rychnově pořádaný, o němž jsme se svým časem zmínili, vydařil se v každém ohledu! Účastníci jeho mohli býti uspokojeni tím duševním požitkem, jaký zdárné provedení programu všemi obětavými činiteli podávalo. Výšček koncertu, kterýž určen ovšem chudím a její potřebám až nadejde čas přiležitý — obnáší téměř 86 zlatých.

Schůze abiturientů z r. 1885 v Rychnově. Rychnov býval od r. 1887 často střediskem schůzí těch, kteří, vzpomínajíce rádi let blahého studentství, v milém Rychnově ztrávených, chtějí okráti na čas v milém kroužku svých sourodáků z let bezstarostých a tudíž blažených. I letos ohlašuje se schůze taková! Po desíti letech mají se tu sejíti a svazky upřímného přátelství utvrditi ti, kteří zde odtud r. 1885 po ukončení studií gymnasiálních rozšli se za různými povoláními! Schůze tato bude odvírána o prázdninách v druhé polovici srpna. Pořadatelé jsou MUDr. Petr Kálenický v Rychnově a P. K. Kučera, kaplan v Solnici. Ti, kteří se účastníci chtějí, mají se u jmenovaných před přihlášení. Oba pak jsou též ochotni sdělit vše bližší.

Nová knihtiskárna — nový časopis? V Kostelci n. Orli zřízena byla počátkem dubna nová tiskárna, jež vedena o jmenu firmy „Kunc a Hamerský“. — J. Hamerský byl sámcem tiskárny K. Rathenského v Rychnově a po nějaký čas také zodpovědným redaktorem listu rychnovských. Po Kostelecku roznášel se tvrzení, že v nové tiskárně tištěnou se bude také nový list, což by niktak nápadným nebylo, jelikož sloves rychnovského „Posla z Podhoří“ dokazovaly ob čas těmi mnohými zprávami z Kostelce, že kostelecké poměry již na svůj vlastní list stačí. Podle toho zjevu mohlo by se, což jen mimochodem řekneme, souditi, že svým časem dojde i na zřízení tiskárny i v Solnici. Obeluhovatelé by měla tato tiskárna také dosti. — Prozatím započala firma „Kunc a Hamerský“ činnost svou v Kostelci pouze k vůli onomu užitému rozvoji města tohoto, jaký se v každém ohledu všudež jeví a spojena je tiskárna tato také s příslušným obchodem knihupeckým.

Zavedení pozemkové daně v Čechách. Ve starých dobách byly v Čechách všechny výdaje uhrazovány výnosem statků a důchodů knížecích, takže kníže vlastně sám státní správu vyřizoval. Teprve když potřeby státní se množily, bylo třeba je uhraditi a s té příčinou povolavaly sněmy nové dachody ve formě berní, jichž vybírání nedělo se však pravidelně, ale závisle bylo na různých příčinách (na př. měla-li býti korunovace nebo vedena válka, nebo nějaká kroupě zemědělská měla-li se učiniti a p.). Nejprvejší daň, která v Čechách se vybírala, byla daň pozemková. Veškerá půda rosdělena byla v lány a tyto v určitý počet korců (za Přemysla Ot. II. v 64, za Karla IV. v 72). Z lány se platilo na př. za Václava IV. 1 zl. 45 kr. dřívějšího počtu. Po válce 30leté začalo se pracovati k tomu, aby daň pozemková soustavně byla odváděna. Mnohá nařízení v té věci byla vydána. Uvádíme systém terasiánský, vedle něhož rozvířena daň na pozemky selácké a na pozemky panské. Za císa. Josefa II. zrušena tato zásada a nařízeno, že země číselno býti rozdělila mezi pozemky seláckými a panskými. Ustanoveno dále, že z hrubého výnosu 100 zl. musí každému zástati nejmenší 70 zl. na vydání jeho. Poprvé označovány byly pozemky čísly topografickými, každému poplatníku vyměřena daň zvlášť a ku vybírání i k vyplácování daně ustanoveni úředníci berní (dříve abé konali zřízení vrchnostenské). Po roce 1810 pracováno na trvalém katastru berním. Předevšímto měření celé země s se vznesené náklady pozemkové zrušeny též daň pozemková na 16. pros. výnosu čistého. R. 1849 seznámili se poplatníci i s přírůžkami. Katastr trvalý státní v platnosti až do nového upravení daně pozemkové do r. 1880. Čechy platí 12 mil. pozemkové daně. Letos má býti, jak známo, prohlédnut nové katastr daně pozemkové.

Cena řepy. Jižníký cukrovár mluví dávat se 1 q řepy 70 kr., libánský 6 a čtvrt kr. na 1 zl. ceny surového cukru, jaká bude v době odhadl řepy (k. př. bude-li (?) surový cukr za 12 zl., stál by 1 q řepy 75 kr.) Myslím, že dávno mohl se jižníký cukrovár zbaviti konkurenta, kdyby jen polovičku neb čtvrtinu přidal na 1 q té částky, již dává libánský cukrovár za dvojnásobek řepy z Jižní a Libánské a říká si Libánské Jižní.

Národopisná výstava v Praze počně.

Dne 13., 14., 15. a 16. dubna věnování byli u nás jak starobylým památkám ze života minulého, tak i těm, kterým zjevům, rozvojitým zjevům života nynějšího ze všeho okraje opočeného, národopisné výstavy zdejší. Po dnech třech můžeme otevřené říci, že výstava ona se zdá — Vytykáno bylo opozdění, ale myslíme, že výstava ta je bezdůvodná. Naše výstava zřídila dojem a dojem ten jistě do blízkých dnů květnových po 16. téhož měsíce nemyšleno, tak, že možno čekati účastenství při národopisné výstavě pražské od nás nejčastěji. A také je i dosti času k tomu, aby cenné památky od nás zařazené byly v rámci veliké naší výstavy. Naše výstava zahájena byla dne 13. dubna za přítomnosti úřednictva, obecního zastupitelstva města, zástupců všech krahů jakož i za přítomnosti čestného občanstva slavnostní řečí zemského i říšského poslance dra. Dvořáka. Než tato byla velice příhodná. Po zahájení odebrali se všichni účastníci k prohlídce. Místnosti školní budovy zdejší byly takorba přeplněny. Na 2000 zajímavých předmětů seskupeno v různé oddíly velmi případně nad jiné v tomto ohledu povolano rukou osvědčeného pořadatele p. Duška z Josefova. V každé místnosti o dozor a vhodný doprovod k vůli vysvětlení pečovali dámy ze spolku „Mlada“ oblečené v lepších národních krojích. Návštěva byla hned v první den značná a účastenství pro tuto výstavu jeví se pak vůbec po městě i po celém okrese. Hned v první den 13. dubna ohlášeno na 14. bromačné návštěvy s venkovských obcí. A v tomto pokračování i ve dnech následujících. Velcí i malí, žáci vedeni svými pp. učiteli prohlíželi si a zastavili se pak u tak mnohé cenné památky ne bez dojetí a ne bez vzpomínky na doby již zlé. Rovněž slušná byla návštěva dne 15. dubna v sále hotelu Holubova, zde při hudbě Sokola a za činného účastenství spolku „Mlada“ a „Viora“ uspořádána byla pěkná přátelská zábava, při níž předneseny byly mnohé pěkné národní tance. Pořadatelstvo učinilo vše možné, aby výstava stala se přístupnou všem, kdož o český život minulý i přítomný se zajímají. Vstupné bylo nepatrné — 10 kr. Žáci škol všech měli za přivedení svých učitelů vstup volný a můžeme říci, že učitelstvo hledělo v srdcích žáků svých vzbuditi zájem pro to, co nemá dnes býti žádnému českému srdci lhostejno. Slavnému okresnímu zastupitelstvu, pod jehož protekcí výstava se pořádala a odvířala, zástupcem města i venkova, všem pořadatelům i účastníkům budí naše uznání. — Víme, že přemnohým, přetvárným státem dnové národopisné výstavy opočené nezapomenutelnými.

Literární novinky.

Měsíčník „Vlast“ přináší v dubnu také tyto nové práce: Z básní Ant. Bulanta; Rozbourené živly, povídka Al. Dostála; básně J. V. Svárovského; Náboženství a světová výstava v Chicagu r. 1893. od Fr. Fryče a Aug. Kuče; Feuilletony z cesty po Rusku od Fr. Žáka.

Slova pravdy, red. dr. kan. Burian, č. 5.—10.

Z nakladatelství J. L. Kohra v Praze: Kapesní kniha pro inženýry, záky průmyslových škol a praktické strojnictví, vydává prof. Antonín Holček, seš. 1.—4. po 25 kr.; Dějiny revoluce francouzské, napsal dr. Binzer, přel. K. Petřík; Kytice, sbírka zábavného a poučného čtení pro mládež, sv. 26.—29.; Světozor české mládeže, seš. 1. a 2. po 12 kr.

Rajská zahrádka, časopis pro mládež, seš. 8., nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze.

Z nakladatelství dra. Fr. Bačkorského na Král. Vinohradech: Malé noviny pro děti, č. 1.—6.; Slovník cizojazyčný, výklad cizích slov v češtině užíváných od dra. Bačkorského, seš. 1.—4.; J. Svátka sebrané dějepisné romány, seš. 1.—10.

Básnických obzorů katolických č. 1. vyjde v několika dnech. Jest to almanach „Pod jedním praporem“, v němž soustředěno jest přes 50 příspěvků. Kniha věnována jest slovanskému buditeli národu B. M. Kuldovi k jeho trojmu letošmu jubileu (k 75. narozeninám, k 50. letému kněžství a 25. letému konanikatu.) Kniha jest úpravy elegantní, se světošikovou podobiznou oslavence, o 256. stranách velkého formátu. Cena jest velmi mírná, 1 zl. Objednávky buďte zasílány vydavateli Františku Skalíkovi, v Dobroměřicích na Hané. Do obchodu knihupeckého kniha vůbec nebude dána.

Listárna redakce.

Všecky příznivci listu žádáme zdvořile, aby nám podávali správy o všech časových událostech z jich okolí tak, abychom svým čtenářům mohli podávati správný obraz o vešlem životě ve výhledních Čechách.

Různé příspěvky jiné, jež nám mohou býti, budou postupně uveřejněny; jednotlivé pp. zasylatele žádáme na posouvání.

Nejnovější telegrafické správy viz na stránce následující.

Nejnovější zprávy.

Převládá telegramy „Občany“.

„Atentát“ na „Hlas Národa“.

Z Prahy, 19. dubna. (Zvl. tel.) Když po slavnosti vstřížení na Bílou sobotu ubíral se 102. pluk vojska do kasáren Jindřišská ulice, vyrazil někdo v tlačenici tabuli skla v administraci „Hlasu Národa“. Ihned rozšířila se zpráva, že spáchán byl opět atentát na redakci „Hlasu Národa“ a rozeslány falešné zprávy do různých časopisů. Olomoucký „Pozor“ vidí v tom odvetu na vydanou brožurku „Všeobecné stejné či všeobecné poměrné volební právo“.

Z Prahy, 19. dubna. (Tel.) Zemským sněmem království českého ve schůzi se dne 16. února t. r. schválený návrh zákona, jímž mění se § 82. zemak. zák. ze dne 18. května r. 1894 z. z. č. 36., týkající se upravení platů učitelských, byl císařem schválen. Změna tato má za účel, pojištění oněm osobám učitelským, jež provedením zákona ve svých důchodech byly zkráceny, i na dále tento příjem.

Z Paříže, 18. dubna. (Zvl. tel.) Policie pátrá po velmi nebezpečném anarchistovi, jehož jméno dosud není známo. Tento anarchist opustil prý Londýn s úmyslem učiniti na presidenta republiky Faure v Havru útok. Jest prý to 22letý muž a blouzní pro Caseria.

Opět hromadné vyšetřování.

Z Prahy, 19. dubna. (Zvl. tel.) Policie pražská započala vyšetřování s řadou mladých lidí, poněkud studenty, jehož předmět dosud velmi přísně se tají. Má se za to, že vyšetřování vede se pro nečetné nové vydaných výnosů místodržitele.

Krvavé výtřznosti.

Z Vídně, 19. dubna. (Tel.) V cihelnách u Vídně udála se včera mezi stávkujícími cihláři a policií krvavá srážka. Policie byla nucena, aby se ubránila přesile dělníků; tasiti šavle a sekati do stávkujících. Při tom bylo 15 osob dílem těžce, dílem lehce poraněno. Mezi poraněnými jsou také ženy. Právě dělnice to byly, které muže proti policii švaly a strážníkům všude vadovaly. Ráno dostavilo se totiž asi 5000 stávkujících do cihelen; nejvíce to byly ženy, které pak švaly dělníky k odporu proti policii. Sotvaže policie stávkující napomenula, aby se rozešli, nastala vřava a ženy počaly házet po strážnících kamením a hlinou. Proto došlo ke krvavé srážce.

Z Vídně, 19. dubna. (Tel.) Při krvavé srážce s policií byl jeden dělník těžce, asi 10 lehce poraněno. Dvacet dělníků bylo zatčeno.

Delegace.

Z Vídně, 19. dubna. (Tel.) Včera odpoledne ve 2 hodiny konala se společná konference za předsednictví císaře za příčinou definitivního ustanovení předlohy pro delegace. Požadavek ministra vojenství jest, jako v předcházejících letech o 4 miliony vyšší, a sice za příčinou rozmnožení počtu důstojníků, pak zvýšení stavu koní pro poddůstojníky při dělostřelstvu a za příčinou zvýšení jednotlivých položek v mimořádném rozpočtu, při čemž mezi jiným náleží se položka na opatření 170.000 kusů opakovacích. Rozpočet s těmito požadavky byl včera za předsednictví Kalnokého ve společné ministerské konferenci schválen. Delegace budou svolány ke dni 5. června do Vídně.

Petice soudních auskultantů za zlepšení postavení.

Z Prahy, 19. dubna. (Zvl. tel.) V nejbližších dnech podána bude petice soudních auskultantů říšské radě za zlepšení postavení po příkladě soudních adjunktů. Petice odevzdána bude poslanci rytmistru Radimskému, aby ji radě říšské přednesl.

Starosta pražský protektorem Národopisné výstavy.

Z Prahy, 19. dubna. (Zvl. tel.) Výkonný výbor Národopisné výstavy československé jmenoval starostu města Prahy Čestmíra Gregora protektorem výstavy. Včera byla u p. starosty deputace výkonného výboru, která mu jmenování jeho oznámila.

Liebkecht proti Bismarkovi.

Z Paříže, 18. dubna. (Zvl. tel.) „Figaro“ uveřejňuje rozhovory s vůdcem německých socialistů Liebkechtem. Liebkecht vytkl se velmi prudkým způsobem proti císaři Vilémovi, Bismarkovi a nynější vládní smetavě v Německu. Usnesení říšského sněmu proti slavnosti Bismarkově jest prý největší historickou událostí posled-

ních 20 let, jest prý to událostí větší Bismarkovi do obličeje. Císař svou dopisí zaslanou Bismarkovi prý ukázal, že německý lid má docela jinou vůli, než on. Situace v Německu jest velmi vážná. Militarismus duší celou smetavou a nikdo neví, kam věci mají dospěti. Předloha proti podvratným snahám bude prý v rezervě a vláde nepřátelským říšským sněmu sice schválena, ale bude prý sestrojena až k nepoznání. Bismark prý zasadil Německu mnohem větší rány, než deset nešťastných válek; on prý všecko porušil a zničil a uměl prý jen vraždit a loupiť a sám se na útraty lidu obohacel. Monarchii ukázal prý jen zdánlivě, ve skutečnosti ji co nejvíce poškodil.

Zemětřesení.

Z Vídně, 18. dubna. (Tel.) Zdejší listy sdělují z Lublaně: Včera o 10. hod. 40 min. ráno udál se opět prudký záchvěv země. Úředně zjištěno, že asi 98 procent budov bylo poškozeno. Veřejný život úplně přerušeno, obchody jsou zavřeny, většina ulic je stále vojáky uzavřena. Starosta města vydal provolání k lidu, napomíná jej k upokojení myslí a brojí rozšiřovatelným nepokojným pověstí trestem.

Z Lublaně, 18. dubna. (Zvl. tel.) Dnes ráno přijelo sem zvláštním vlakem 97 zákopníků ku pomoci za příčinou zemětřesení. Dobrovolní hasičské sbory lublaňské ustavičně jsou zaměstnány odstraňováním sdiva ze sřícených komínů. Po čas dnešní noci až do východu slunce byla obloha zatčena intenzivně červenými mraky, noc byla však klidná. Ráno v 6 hodin začalo přšet. Včera o půl 11. hod. pozorován byl poslední prudší třes a nová panika zmocnila se lidu, která však brzo ustoupila. — Teprve nyní lze přehlednouti účinky zemětřesení; Lublaň byla těžce zemětřesením postavena než Záhřeb r. 1880.

V Záhřebě byly tankráty budovy poškozeny více zevně, v Lublaně však utrpěly domy uvnitř velikou škodu a jsou na spadnutí. Při prvním nejsilnějším třesu rozbouřily se visací lampy o 24 cm. V městě jest velký nedostatek pracovních sil a materiálů. Zprávy, že mnoho osob našlo smrt při zemětřesení, jsou přehnané; v Lublaně a okolí sotva se událo více případů smrti než dva neb tři, těžce poraněno jest 5—8 osob.

Císař daroval 10.000 zl. mezi nouzí uplác v Lublaně. — Prezident státních drah Biliński nařídil rozmnožení vozů, určených k noclehům.

Marie Pospíšilova na Národní divadlo.

Z Prahy, 18. dubna. (Zvl. tel.) Vypravuje se, že si Marie Pospíšilova sama lístky na sedadla a lože akoupila a svým známým rozdala, aby zamezila odporu proti sobě a zjedнала si klaknu. Dnes odpoledne byly ve všech květinářských závozech vyvěšeny věnce a kytice s ohromnými stuhami a jmenováním: „Geniální umělkyně.“ Věnce a kytice jest na velký žebřinový vůz.

Z Prahy, 18. dubna. (Zvl. tel.) Policie sesílila stráž bezpečnostní na Ferdinandově třídě, u Národního divadla a v nejbližších ulicích. Divadlo jest vyprodáno a ohromné zástupy lidu putují Ferdinandovou třídou k divadlu.

Z Prahy, 19. dubna. (Zvl. tel.) Při včerejším vystoupení v titulní roli Sardouova dramatu „Fedora“ měla M. Pospíšilova úspěch neobyčejně skvělý. Nával obecnosti v divadle byl ohromný. Průběh představení byl klidný, k očekávaným výtržnostem v divadle nedošlo. Mezi přítomnými byli také místodržitel hr. Thun a nejv. zemský maršálek kn. J. Lobkowicz. Po čas představení meškala v divadelní budově sesílená stráž. Po skončeném představení nastal před divadlem veliký shluk lidu. Mezi zástupy bylo slyšeti značný povyk a hluché pískání. Pro výtržnosti bylo celkem zatčeno 11 osob, u nichž nalezeno šest pištálků; mezi zatčenými jsou dva doktoři medicíny a šest studentů. V obecnstvu pražském vyvolal včerejší divadelní večer dávno nevidaný rozruch.

Sklad a výroba nábytku

František Knepr,

v Hradě Králové. Naše námitky.

ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, borového a vykládaného,

pérovky a žíněnký,

opany a záclony do oken, hladké i zářezové dle franc. způsobu.

Práce velmi důkladná v cenách mírných.

Bursovní zprávy.

Videňská bursy.

Z Vídně, 18. dubna (K. B.) Po mnohém hektickém zaváhání k závěrku v kreditních berlínských prodávajících, ostatní poměrně dožráje. — Závěrky snahy 3 1/2—4.

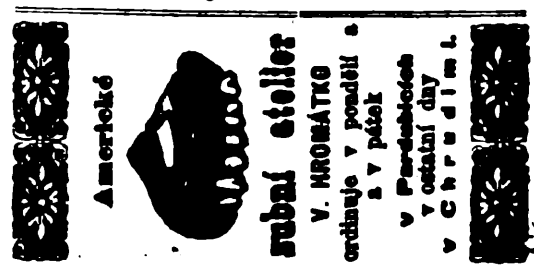
	peníze		peníze
Květnová renta	101.27	Lombardy	111.50
Rak. korunová renta	101.45	Severní dráha	264.—
Stříbrná renta	101.70	Praha-duch. dr.	103.70
Rak. státní renta	123.70	Severozáp. dráha	208.75
Uh. státní renta	123.50	Česká nápadní dráha	419.50
Uh. korunová renta	99.45	Pardubická dráha	224.—
Loos s r. 1860 (celá)	159.00	Polabská dráha	208.75
Loos s r. 1860 (pola)	164.25	Česká severní dráha	297.—
Loos s r. 1864	197.50	Buštěhradská A.	—
Loos kreditní	202.00	Buštěhradská B.	509.00
Loos s r. 1854	182.00	Víd. tramwayky	—
Komunální loos	173.50	Dunaj. paroplovba	583.00
Těsné loos	161.50	Tur. tabák reál.	243.50
Úvěrní akcie	236.50	Pražské železniční	624.00
Anglobanka	170.25	Turecké loos	84.—
Uniebanka	220.25	Napoleony	9.75
Banka pro země rak.	254.75	Paříž	43.55
Uherské kreditky	160.50	Londýn	123.54
Bankovní jednoty	159.25	Německá měna	59.87
Haličská	00.00	Rubie papírové	121.00
Lvov-Cernovická	234.50	Uniebanky pražské	00.00
Státní dráha	443.00	Živnostenská banka	122.00

Čukr.

V Praze, 18. dubna (ve 3 hodiny). Trh stálý. — Pohotoví 1. surovina Ústí přistaviště asi 12.05, Ústí lepe 12.07 1/2, na dráhu polovici května 12.10 basis Ústí na Lahk.

Obilí.

Plodinná bursy. Z Vídně, 18. dubna. (Tel.) Pšenice jarní 7.25, pšenice na květen-berven 7.15, pšenice ozimní 7.44, žito jarní 6.37, na květen-berven 6.26, žito ozimní 6.56, oves jarní 6.84, oves na květen-berven 6.75, oves ozimní 6.17, řepka na arpen-sáří 10.10. Úředně znameňováno: Pšenice jarní 7.25, pšenice na květen-berven 7.30, pšenice ozimní 7.45, žito jarní 6.37, žito květen-berven 6.—, žito ozimní 6.00, oves jarní 6.33, oves na květen-berven 6.75, oves ozimní 6.45, řepka na arpen-sáří 11.10, řepkový olej na duben-květen 27—32. Lh: Pohotoví kontingentované zboží 16.00 až 16.30.

K nastávajícímu

Jaroslav Období

dovážejí si své

na sta tisíc kop obnášející zásoby

různých

sazenek lesních

se nejvíce doporučují

a nabízejí svlést z listnatých dřevin následující druhy k objednávkám „ve velkém“ a sice:

Akáty, 1, 2 a 3roční.	lipa, doporučení vždy k lesk. nahradění
Boučkův, 3, 4, 5 a 6roční.	
Deřbky, 1, 2 a 3roční.	
Javory, 1, 2 a 3roční.	
Javor kalifornský, 1 roční.	
Kaštiny divoké, 1 a 2roční.	
Kaštiny jedlé, 1 a 2roční.	
Ořechy vlašské, 2—5roční.	
Jasany, 1, 2, 3 a 4roční.	
Deřbky americké červené.	
Lípy malolisté.	
Lípy velkolisté.	
Jilmy různé, 1—4roční.	
Olší bílé, 2 a 3roční.	
Olší lepkou, 1, 2, 3 a 4roční.	
Hlohky, 1, 2 a 3roční.	
Javor jasanolistý.	
Zimolez tatarský.	
Různé druhy vrby.	
Platan různé až 3 metry vysoké	
Platan různé, 1 a 2roční.	
Okrasné keře, 3—10roční.	
Ovočné pláňata.	
Hrachoř lesní, 1roční sád., jakos	
i různé jehličitiny a samosady.	

Nejnovější cenník na leskové požádání.

Adresa pro dopisy:

Hubert Plhák v Hájí,

pošta Hobešnice, Morava.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vřelého uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království České v Praze“.

Fr. Sezemského
c. a k. dvorního dodavatele
v M. Městečku.
Ceník na poštovní
dání franko.
P. T. duchovním odporu-
čují svídky své velejemné
kadidla v cenách mírných.

Navštívenky
od 60 kr. výše nabízí
Město Klatovsko
v Hradci Král.

Výhodná koupě.
Právopřevodník d. p. 31 v Dobrušce na
náměstí prodá se dobrovolnou dražbou
dne 7. května 1895.
Dražba koná se v Dobrušce na podmínkách
velmi příznivých.
V domě nachází se po leta s obratem 50.000
do rekta provozovaný závod umělecký se
stálými odběrateli, rovněž i hostinec vzorně
zařízený s výtečnou lednicí vše s bohatým
inventářem.
Cena 16000 zl. šok se polovic na leta. Blíží
podmínky v kanceláři p. dra. Alfreda Budíka,
advokáta v Hradci Králové a mimo to o k. okr.
soud na Opocně u purkmistrovského úřadu tam-
též i v Dobrušce.

**Strojní
hnací řemeny**
vlastní výroby.
P. T. pánům rolníkům nabídním tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, taven a jiných průmyslových
závodů bohatý výběr důkladně vyčištěných
strojních hnacích řemenů
ve všech šířkách, jednoduché i dvojité
za ceny velmi mírné.
Mimo to nabídním též kroupy, kři a různé
řemeny a užitky, že poslouží sbořím nejtrvan-
livějším a jakosti výborné, jelikož jsem sám vydě-
lavatelem kři i vyrábělesem řemenů.
V úctě veličtí
Jan Zadrobílek,
košatnický závod v Kuklenách.

První záložna ve Vys. Mýtě,
založena v roce 1864,
podružný útad rakousko-uherské banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez vypovědi v jakémkoliv výši.
Poskytuje půjčky
na směnky, hypotéky a zástavy cenných
papírů,
obkouruje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.
Ve směnárně
kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji.
Veliké barvení naklady a transakce
obstará co nejpřehledněji.
Vše blíží v úřadovnách ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.
První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.
Starosta: Jan B. Táma. Ředitel: Jan Fidler.

JAN BAŠTA,
první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,
vyměšovaná státní stříbrnou medailí
na první bulharské zemské výstavě v Plovdivu (Philippopol),
v Schönbachu u Chebu (v Čechách),
doporučuje se co nejlépe P. T. učitelům, ředitelům škola, hudebním spole-
čům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a strun:
Speciální: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdrům,
uzavíratelným, flanelem vyloženým, k nosení, i s ohalem
a franko za 10 zl. r. 6. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12,
15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemné
bello od 25, 60 až 100 zl. Citary a nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50,
18, 25 až 50 zl. — Kytary a nejčistším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10
až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva granadillového C-H spodek, od
5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinety ze dřeva granadillo-
vého, C, B, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na
housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a všechny
součásti jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a ja-
kosti neje p. t.
— Obchodníci obdrží přiměřenou agátku. —
Zvratné ceníky zdarma a franko.
Zásilký na dobírku. — (Nekavenují se ochotně vyměnit.)

**Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně hned a co nej-
levněji se účtují.**
Ukázky dobrzdání:
Velečtý Pane!
Jak velice jsem bytostí, když jsem housle, k opravě Vám zaslané, obdržel.
Nikdy jsem si nemyslel, že mohou mít takový svak, jaký nyní mají. Přijmete má
nejupřímnější poděkování a buduť uberpešen, že kdykoliv se mi naskytne příležitost, též
jiné kři gy k Vám posílavati budu.
Nový Dům a Ratovalka, 5/XII.94.
Velečtý Pane!
Jelikož jsem housle koncertní mi zaslané Vám vyplálil, tedy musím vysvětlit,
že jsem s tak krásným nástrojem zcela spokojen. Ton čistý a dojemný. Přijmte
moje díky a ujištění, že závod Váš každému doporučovati budu.
S úctou
Florian Koutný, nadučitel v Ondratěch na Moravě.
V Ondratěch, 13./I.95.

Ve prospěch
Ústřední Matice šk.
prodáváme
své světoznámé
šumivé limonády
BONBONY.
Zároveň odporúčujeme
orientálské cukrovinky
ako: turecký med, sultánský chléb, mannu, kařva,
čučuky, turčské křtiny a t. d.
Továrna orientál. cukrovinek A. Maršner
Král. Vinohrady, Písenka.

**Největší sklad
velocipedů**
Albert Štearač, Svitavy (Morava).
Novinky pro sezonu 1895. ve velkém výběru.
Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejprizni-
vější. Záruka 1 rok.

**Oo nejlépe odporučená
semena nejvyšší klíčivosti.**
Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr.
Vejšák pravá francouzská Ko 80 kr. Jetel bílý Ko
zl. 1.20. Jetel švédský Ko 86 kr. Jetel letní a setí
tam na jaře, kde červený jetel vyrazil neb nesel, dá ještě
toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmičky Ko 79 kr.
Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. **Řepové**
semeno, pravé Obendurka, žlutá, kulatá Ko 40 kr. **Řepa**
šumavská Ko 46 kr. **Řepa cukrovka** pravá bílá
Ko 40 kr. **Vedlece** čípkovnice Ko zl. 1.20 nabíjí franco
pošty neb nádraží objednatel jako jiná leta v jakosti nejlepší
FRANT. JOS. SCHALER,
obchodník v Klatovech,
Čechy.

Lešní semena: Smrkové Ko zl. 2.50, modřínové
Ko zl. 2.80, **černá borovice** Ko zl. 2.60, **bílá bo-**
rovice Ko zl. 3.60, **agrá** Ko 60 kr., **javor** Ko 55 kr., **je-**
dle Ko 60 kr. **Semena k založení školky** jako
hrnkové Ko zl. 2.40, **jablkové** Ko zl. 2.80. **Se-**
mena k zaplání brzké píce ještě na jaře:
Heřmáček Ko 56 kr., **keřmáček** Ko 40 kr., **pořmáček** Ko
25 kr. **Výsadek** těchto semen, jako i výtečného letního
jesele 10 Ko na korec do lehu rovného a pak zavěšeného
pole. — Dále nabídním světoznámá a velmi oblíbená
československá krmiva, co nejlépe okrasa do oken pokojů a
záhrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstání
v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 3.60. **Máže**
vysekatelny až 3 metry vysoké 12 kusů zl. 12 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavě červené a růžové. Ty samé
až 1 metr vysoké pro pěstání v hrncích zl. 4.50. **Máže**
pro pěstání do záhrad ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovné
neb nádraží stanice objednatel. Zásilký dějí se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.
Pánům představeným obci a hospodářským spolkům,
jako i obchodníkům při oděti odběru ceny sádky.
Vzorky na ctěnou žádost zdarma a franko. Jednatel na ven-
kově, který má známosti a hospodáři, se proti dobré provizi
u prodejci a ke koupi semen u mne přijme.

**Největší sklad
šicích strojů**
původních i všech různých soustav
Albert Štearač, Svitavy (Morava).
Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky pla-
tební velmi mírné.

Národohospodářská hlídka.
Zemská pojišťovna starobní.
Počátkem dubna zahájil v Praze svou na-
dějnou činnost zemský pojišťovací fond císaře
Františka Josefa I. Ustav tento může se státi
všeobecně prospěšným a proto podáváme o jeho
zářizení následující podrobnosti:
K oslavě 40letého panování císaře a krále
našeho usnesl se r. 1888. sněm království českého
založit zemský pojišťovací ústav, při němž by si
osoby, přinálezející ke třídám nemajetným neb
málo majetným, mohli pojistiti pro případ stáří
bezpečné doživotní důchody. K tomu účelu zřizem
Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.,
jemuž věnovalo království české 500.000 zl.; do-
bročinnými příspěvky města Prahy, četných okresů
a obcí i lidumilných soukromníků varostl obnos
ten do konce roku 1894. na 558.108 zl. Tímto
jménem základním ručí se za všechny závazky
ústavy a z úroků jeho budou hrazeny správní ná-
klady, tak že pojištěnci nebudou na ně nic při-
spívat a správa pojištěných kapitálů bude vedena
zdarma. Pojištěn může býti každý, náležející k ne-
majetným neb málo majetným třídám, má-li v ně-
jaké obci království českého domovské právo a
v některé se zemi předlitavských své bydliště.
Mezi příslušníky nemajetných neb málo ma-
jetných tříd se počítají: majitelé polních hospo-
dářství středních a malých, domkáři; živnostníci
(řemeslníci a maloobchodníci), úředníci veřejní a
soukromí v nejnižších a středních stupních služebního
(kamž náležejí i učitelé a učitelky), služebníci,
čeledi, tovaryši, učňové, pak ženy a děti všech ná-
vedených kategorií osob. Osoby řechané mohou
se buď samy vlastními vklady pojistiti neb mohou
býti pojištěny od jiných osob.
Zvláště se doporučují, aby rolníci, dělníci a
čeledi ještě v mladých letech hleděli sobě vydat-
nějšími vklady pro stáří důchod pojistiti. Tentýž
vklad poskytuje totiž důchod tím větší, čím delší
jest doba mezi počátkem vkládání a okamžikem,
kdy má začít z něho plynouti důchod.
Rolník, který by se rád uvaroval trpkého
často osudu výměnkářského, čím dokonaleji se
zbaví těžké budoucí starosti, čím dříve se postará
pravidelnými neb přiležitostnými úsporami o poji-
štění pro stáří.
Zemský pojišťovací fond pojišťuje důchody
doživotní, které se stanou splatnými, dokud-li
pojištěný aspoň 55. rok svého věku. Kdo sám se
pojišťuje, má na vůli ustanoviti si, kterým rokem
svého věku důchod bráti počne a čím později tak
učiní, tím bude ten důchod větší. Pojišťuje-li ně-
kdo jinou osobu, může hned při vkladu ustanov-
viti, od kterého roku jejího věku má se jí důchod
vypláceti. Pojištění může se státi buď tak, že
mají všechny vklady i s úroky stráveny býti dů-
chody doživotními — což se nazývá pojištěním
bez výhrady — nebo si může vkladatel vy-
hraditi, aby vklady samy byly zachovány a po
smrti pojištěného byly navraceny dědicům poji-
štěného nebo jiné osobě. Tomuto druhému zpō-
sobu říká se pojištěním s výhradou kapitá-
lu. Při pojištění posledním jest ovšem roční
důchod vždy přiměřeně menší.
Rovněž jest možno, aby táž osoba učinila
jeden nebo více vkladů s výhradou a jiný nebo
více vkladů bez výhrady. Tak a. p.:
Rolník 48letý — chtěje sebe a svou man-
želku zbaviti pro dobu, až přijdou na výměnek,
aspoň z části závislosti na nástupcích — složí pro
sebe 500 zl. na důchod, jenž má jíti od jeho 60.
roku, a to s výhradou; pro svou manželku, o 5
let mladší, složí rovněž 500 zl. na důchod, počíná-
jící jejím 55. rokem, ale bez výhrady důchodu,
a bráti bude muž 48 zl. 50 kr., jeho manželka
75 zl. 50 kr. ročně a po smrti mužově případně
ji jeho vklad 500 zl.
Pojištění na důchod doživotní, který by či-
nil více než 360 zl. ročně, není u této pojišťovny
možné.
Kdyby pojištěný v době, kdy jest oprávněn
roční důchod požadovati, viděl, že by jeho pro-
spěchům lépe hovělo, aby místo doživotních dů-
chodů dostal hned na ruku celý kapitál, může
zařádati, aby mu tento kapitál místo důchodů byl
vyplácen. O žádostech takových rozhoduje zemský
výbor, který dříve vyslechne domovskou obec
dotčeného pojištěnce. V případech, kde by poji-
štěný důchod činil méně než 12 zl. ročně, vyplácí
se vždy jen příslušný kapitál.
Pojistil-li se někdo s výhradou kapitálu a
později by chtěl — místo zachování vkladů po-
jistných pro dědice — raději sobě důchod svěřiti,
může se výhrady vzdáti; musí to ale ohlásiti
dříve, než se počaly důchody bráti.
Pravidelné vklady pojišťovací není nutno či-
niti; každý může libovolně vkládati, kdy chce a
mnoho-li chce. Musí však vklady pojistné býti
vždy učiněny v celých zlatých r. m. Každým
vkladem uzavírá se nová smlouva, která dává ná-
rok na přiměřený důchod; pokaždé tedy se vy-
počte se zřetelem na stáří pojištěncova, jaký dů-
chod vypadne z tohoto vkladu od toho roku stáří
pojištěncova, od kterého splatnost důchodů má
začíti.
Stáří pojištěného v čas každého vkladu počítá
se při tom tak, že rok života přes polovic doko-

namý boro se na celý život, neboť za celý život neměl pát roku se pohledí.

Důchody, které se staly splatnými, vyplácejí se vždy na celý rok napřed.

Výplaty dějí se pouze na potvrzení duchovního úřadu bydlícího pojištěnce, že pojištěný v den splatnosti jest na živu.

Dokáže-li pojištěný, že se stal pro tělesný neb duševní neduh k výdělku trvale nespůsobilým, může, nežli se dožil 56 roků, může mu býti poskytnut doživotní důchod ihned, ovšem důchod přiměřeně nízký.

Jelikož by však takovému předčasnému k výdělku nespůsobilým dostalo se důchodu příliš nízkého, může jim zemský výbor — jsou-li tu okolnosti uvážení hodné — důchod polepšiti ze zvláštního k tomu určeného fondu — t. sv. fondu bonifikačního, kterýž nanesením sněmu ze dne 16./1. 1896 prozatím utvořen byl sumou 30000 zl. Takováto nadlepení důchodů mají však pouze místo vzhledem k důchodům, které se zakládají na pojištěných vkladech již alespoň po 5 let odváděných ve prospěch dotčeného pojištěného ústavu.

Kdyby pojištěný žádal místo důchodu, vypočteného dle pravidla výše řečeného, výplatu přiměřeného kapitálu, může mu býti v tomto případě ihned vyplacen, avšak bez všeho zvýšení z fondu bonifikačního, kteréž povoliti se může toliko, když se žádá roční důchod.

Z uvedeného vyřízení vysvítá, že zemský pojišť. fond císaře Františka Josefa I. poskytuje pojištěncům značných výhod.

Vedle uvedených výhod — 1. že nezáadá se na pojištěných žádných správních příspěvků, 2. že neváže se nikdo k pravidelným vkladům, 3. že poskytuje možnost nadlepení důchodu pojištěným, kteří se stali předčasně k výdělku nespůsobilými — poskytuje pojišťovna ta ještě následoval další výhody:

a) na vklady pojištěné i na důchody pojištěné nemůže býti vedena exekuce;

b) od pojištěných nemohou býti žádný nějaké doplatky, když se časem ukázalo, že byly důchody dle schválených sazeb ústavu pro pojištěné vyměřeny vysoko;

c) všeliké kapitály, pocházející z vkladů pojištěných, musí ústav dle přísného předpisu stanov, sněmem schválených, jen takovým způsobem uložiti, jaký jest předepsán pro bezpečné ukládání skrotilých peněz;

d) z přebytků správních mohou se svolením sl. sněmu připsány býti částky ku zesílení vkladů pojištěných;

e) vkladatelé, jejich vklady trvají již nejméně 3 léta, mohou — jeli jim toho potřebí — vypočítati polovici svých vkladů;

f) vkladatelé, jsou-li zároveň pojištěnými, mohou na své pojišťky obdržeti u pojišťovny zápujčky až do 50 procent svých vkladů s výhradou učiněných, pokud tyto vklady trvají při ústavu nejméně 3 léta; zápujčky poskytují se na 1 rok a mohou býti dvakrát na stejnou lhůtu prodlouženy.

Příhlášky pojišťovací přijímá kancelář ústavu v Praze (III., budova sněmovny) aneb jednateleství, která jsou zřízena jednak při všech ústavech zemských, jednak byla ochotně převzata četnými okresními výbory a radami městskými. Při každé příhlášce třeba udati: stáří, příslušnost a stav; dále, žádá-li se pojištění s výhradou neb bez výhrady. Byla-li příhláška přijata, vydá se pojištěnému „příjmací listina pojišťovací“, případně též „výhradový list“.

Smutná rubrika dražební. Ve východních Čechách obilásky jsou pro nejbližší dobu následující dražby: V Humpolci: ušedlost č. 41 v Kališti, 18. května 12. června — V Dolních Kralovicích: ušedlost č. 7 v Hotejším Lhotě (3138 zl.), 25. května, 25. června — V Náchodě: dům č. 221 v Červeném Kostelci, 17. května, 21. června — V Pardubicích: polovice domu ve Vostršanech 5. června, 5. června — V Ústí n. Orli: mlýn č. 2 v Bezpráví, 6. května, 6. června.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. dubna. Znamenal se: Hektolitr pšenice sl. 5.60 až 6.15, žito 4.85 až 4.90, ječmene sl. 4.40 až 5.00, oves 2.70 až 2.95, proso sl. 0.90 až 0.90, vikve sl. 4.40 až 5.25, brách 7.50 — 8.00, došky sl. 8.50 až 11.00, jáhly 10.00 sl. až 00.00, kroupy sl. 8.00 až 21.00, brambory sl. 1.40 až 2.00, jetelového semínka červeného sl. 40.00 až 50.00, jetelového semínka bílého sl. 00.00 až 90.00, mák sl. 11.50 až 13.00, luštěniny sl. 8.00 až 10.00, 100 kg. žitných otrub sl. 5.50, pšeničných otrub sl. 5.00, 1 kg. másla čerstvého sl. 0.90 až 1.00, sádla vepřového sl. 0.75 až 0.80, tvařehu sl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 2 1/2 kr.

V Poděbradech, dne 10. dubna 1895. Jeden hl. pšenice od sl. 5.70 až 6.00, žito od sl. 4.70 až 5.00, ječmene od sl. 4.50 až 4.75, oves od sl. 3.30 až 3.50, brachu sl. 2.00 až 10.00, došky od sl. 16.00 až 18.00, vikve od sl. 5.50 až 6.00, brambor sl. 1.60 až 1.70, 1 kg. másla od sl. 0.86 až 0.90.

V Hymburce, dne 11. dubna. Hl. pšenice sl. 5.80 až 6.00, žito sl. 4.70 až 5.98, ječmene sl. 4.80 až 5.00, oves sl. 3.80 až 5.10, vikve sl. 0. — až 0. —, došky sl. 0. — až 0. —, brambor 1.80 až 2. —.

Z Vysokého Mýta 12. dubna. Za hektolitr pšenice sl. 5.80 — 6.10, žito sl. 4.60 — 5. —, ječmene sl. 4.50 — 4.80, oves sl. 2.80 — 3.50, sl. 10.00, brachu sl. 8.00, došky sl. 14.0, vikve sl. 4.60, brambor sl. 1.30, 100 kg. sena sl. 3.00, 100 kg. slámy dlouhé sl. 1.50, 100 kg. slámy krátké sl. 1.30, 1 m dříví tvrdého sl. 4.20, měkkého sl. 3.80, 1 kg. másla sl. 1. —.

Majitel a vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Z odp. redaktor V. Kuncera. — Tiskem Bisk. knih. v Hradci Králové.

šem, jak svému milému duchovenstvu, tak zbožným věřícím, kteří v nemoci nebo při pohřbu našeho drahého strýce, vysocedůstojného pána

Edvarda Fuchse,

konsistorního rady, ameritského biskupského vikáře obvodu polensakého a faráře nízkovakého,

jakýmkoli způsobem účastenství v našem zármutku nám projeví a tak naši bolest nad úmrtím našeho milého v Pánu zesnulého dobrodince a otcovského rádce umírnili, vyslovujeme tímto vřelý dík a upřímně „Zaplat Pán Bůh!“

V HRADCI KRÁLOVÉ, 17. dubna 1895.

Ve jménu

Edvard Jan Nep. Brynych,

biskup.

Edvard Jan Nep. Brynych,

biskup.

Edvard Jan Nep. Brynych,

biskup.

Reklama

Jak málo stojí, co vyborného ná skladě máme, když nám to neodečtem novinaři!

Vanderbil

v celých východních Čechách

dosáhne se nejvyššího vzhledu a přitom lev. nje usazování a v nejrozsáhlejší listě ve všech krajích východních Čech.

„Obnova“

Inserování v listě našem je tím výhodnější, ježto v něm dle vzoru amerických listů nejvíce jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že každý základujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povážnutí.

Inseraty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Inserční poplatek: 4 kr. za 1. petit jedno- sloupceový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu „Obnova“ v Hradci Králové.

Místo

pokladník

obsadí prozatím na rok

Záložna v Hradci Králové

s ročním sluzným 1000 zl. Žadatelé, kteří nepřekročili 85. rok věku svého, podejtež do 1. května t. r. žádosti své, opatřené opisy vysvědčení, kteréž se však vraceti nebudou, o absalování výši obchodní ákoly a o praktickém působení bud v záložně, spořitelně neb v peněžním ústavu vůbec, s podmínkami, kdy by nejdříve nastoupiti mohli. Osvědčí-li se příjaty, přemění se místo na definitivní se čtyřmi vlnkvenádkami po 100 zl; kauce v každém případě rovná se sluznému. V Hradci Králové, 18. dubna 1895.

Záložna v Hradci Králové

B. E. Tolman,

kontrolor.

Jos. A. Komárek,

starosta.

OBNOVA

Vydavatelstvo

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

„Obnova“ v Hradci Králové.

Na celý rok 4 zl.

na půl roku 2 zl.

na čtvrt roku 1 zl.

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

V. J. ŠPALEK

V HRADCI KRÁLOVÉ

odporučuje svůj sklad koberců, látek pro čalounářy, vlněných tkanin a pokrývek.

VÁCLAV ŠOLC

zlatník a stříbrník

příručný zlatník a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a všechny v. oboru tom práce za velmi levné ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, slati a stříbrí v ohni i galvanicky. Kupuje staré zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

OBNOVA

Číslo 6.

V Hradci Králové, dne 26. dubna 1995.

Ročník I.

První máj.

(K oslavě „dělnického svátku“.)

Dle básníka býval to lásky čas, z vůle socialistů je to čas nelásky a nemilosti projevované hloučce a hlomozivě, hromadně a demonstrovatelně dnešní společnosti. Dělnickým svátkem se to jmenuje a je to znesvěcováním vznešených snah po obnovení společnosti, po zlepšení stavu dělnictva. Po pět let už alaví se ten „svátek“, při němž sice sociální demokraté svátečně se baví a zahálají, ale že by takovýmito projevy polepšily se někdy trudné poměry dělnického lidu, o tom ani řeči být nemůže.

Ale „dělnický svátek“ přišel do módy a jak jde socialistický kroj, tak strojí se již velká část dělnictva. Se všech stran už se sdělují podrobnosti, jak kde bude letos vypadat modní ta zábava dělnická, listy socialistické jásejí již předem a hlásají, že letošní první máj bude svědkem nebyvalých dosud demonstrací pro všeobecné hlasovací právo. Nebude tedy snad v předvečer prvního máje od místa, když tu podáme několik zběžných, povšechných črt o socialismu.

Sociální hnutí jevílo se již ve starověku. Minoe na Krétě, Lykurg ve Spartě nejdříve tlumočili opravné snahy sociální. Známá je také sociální soustava Platonova, jež však u Athénanů nedošla ohlasu. Lykurg i Plato požadovali odstranění soukromého majetku. Též u Římanů vznikl sociální komunistický následkem hromadění bohatství v rukou vyvolávající ochuzování tříd středních.

Ve středověku nalézáme též mnohé, ač ne všechny, zásady socialismu moderního zejména u různých sekt a kacířů, na př. u Valdenských. I naši radikální Táborité zamítli řády občanské, rozdělení obyvatelstva ve stavy a majetek soukromý. Rovněž ve spisech Petra Chelického nacházíme náznaky socialistické. Na začátku novověku valiký vliv na lid mělo učení Lutrovo. V Německu povstaly bouře lidu za bouří, velká část jich měla ráz sociální a byly jen s velikým krveprolitím potlačeny.

Veliký vliv na rozdělení a sdokonalení tohoto podvrátého učení měla i francouzská revoluce a její předchůdce Rousseau. Tehdy zavržen soukromý majetek, veřejně prohlá-

šován komunismus a myšlenky ty nalezly v třídě pracující hojněho ohlasu a ochotného přijetí. Za Robespierre, Saint Justa a j., kteří rozvratné nauky veřejně hlásali, propukly snahy socialistické již v plné síle; krvežíznivá luza byla na útraty státu živena a nezabývala se ničím, než-li vražděním, udavačstvím, násilnostmi a mrzkostmi všeho druhu. Ještě po smrti Robespierrově a jeho soudruhů zamýšlela násilným převratem domoci se vlády, ale Napoleon učinil jí rázným zakročením konec. Od té doby vystupovali mnozí a mnozí se svými naukami sociálními, jako Saint Simon, August Comte, Proudhon, Michal Bakunin a j. V bouřlivém roce 1848. hrály snahy socialistické důležitou již roli, zvláště v Paříži. Tehdy smutně proslul Louis Blanc, který zásady své též ve skutek uvést se snažil. Pověstny jsou jeho veřejné pracovní vydržované státem, které se však při provádění neosvědčily. A když hnutí dělnické obecný pořádek čím dále tím více ohrožovalo, Cavaignac násilím je potlačil. Druhé, mnohem krvavější povstání ve Francii r. 1871. mělo ráz výstředně komunisticko-sociální; jaké zločiny, často nehoršího druhu, byly tehdy páčány, jest dosud ještě v dobré paměti. Bylo též s velikým krveprolitím potlačeno. Sociálního hnutí v Německu, Rakousku, Švýcarsku hlavní původcové jsou Lassalle, Karel Marx a jich následníci Bebel, Liebknecht a j. Cestu pak k socialismu vědecky probíranému upravil jim Karel Rodbertus, který byl v roce 1848. v Prusku ministrem orby. Myšlenek a náhledů jeho pokračoval a je stále rozvířil Lassalle a Marx. Lassalle první vyzval dělníky r. 1863, aby se spojili a pomocí všeobecného práva hlasovacího, za něž jest jim v prvé řadě bojovati, snažili se snahy socialistické uskutečnit. Důležitým činitelem u demokratického socialismu byl Marx, který ve svém spise „Kapitál“, kdež uveřejněny jsou jeho socialistické myšlenky, snaží se dokázati nespravedlivé majetnictví jmění. Marx sloužil též všem sociálně demokratickým stranám v pevný celek proti nynějšímu řádu společenskému. Konány také mnohé sjezdy, na nichž programy socialistů všech barev a odstínů byly předkládány a projednávány. V Německu a všech zemích západoevropských, zejména v Belgii pronikla již sociální demokracie do šíře i hloubi, nejen v parlamentech,

ale také v městských radách a zastupitelstvech obecních zasedají již četní socialisté.

U nás také již dávno neplatí slova Giskrova, že u Podmoklí přestává sociální otázka, také v českých zemích hnutí socialistické roste, sílí a šíří se víc a více tak, že letošní první máj měl by již vážným být napomenutím k obraně pro všechny, kdo chtějí ne násilný převrat, ale pokojný rozvoj naší společnosti.

Po celé věky znamenal první máj zejména ve vlasti naší nejbláhší měsíc v roce, třebaže ne nejšťastnější. Avšak zlý duch našeptal štváčkům, kteří lidstvu pokoje a lásky nepřejou, že to tak krásné jíti nemůže, a podařilo se mu, že člověčenstvu první máj byl — pokažen, že sladký pocit, jaký je druhdy následkem zaniklé zimy a nadcházejícího jara pronikal, lidstvo samo nahradilo si hrůzou a nenávistí, vrcholícími ve všeobecné nedůvěře.

A dobromyslné dělnictvo namnoze poskytl sluchu štváčkům zlého ducha a zapomínajíc, že každý člověk, pán nepán, musí pracovat, pak-li chce jíst, začalo sebe jediné pokládati za pracujícího činitele. Velká část dělnictva, svedena lžemi zlého ducha, upadla do bludů, kterými od nepaměti lidstvo pronásleduje příšerný Ahasver a věřila, že nikdo jiný na světě nic nedělá, jenom ten, kdo vlastně druhému jako dělník pomáhá. A ihned začala na všechny ostatní společenské třídy sočit a sama sobě a druhým ze svých kruhů, kteří lepšího postavení během doby domoci se mohou, cestu k tomu — sakražovat.

„My dělníci“, „Práci česť“ atd. začalo na všech stranách hloučeti a dělnictvo samo následkem klamného učení lidstvu nepřátelského zlého ducha dobrovolně začalo se od ostatní společnosti oddělovat, vyhrožovat jí, strašit ji a prohlašovat se za prvního činitele, s nímž se počítati musí.

My ovšem přiznáváme, že jsou u nás mnozí chleboďárci, kteří ze svého nekřesťanského stanoviska také se svým dělníkem nekřesťanský obchodně zacházejí, kteří ho vykořisťují. Avšak jednotlivé případy nelze generalisovat a nešťastím je pro dělnictvo, pokud jedovatému učení zlého ducha lidstva, sluchu dalo.

neprobudů. Má sice zpívati, ale jen tře, aby pánů a jejich bičů neprobudil.

2. Když se takto usnesli, o čem se bude zpívati, prosí pěvec rab o osvěcení; básníci pravidelně vyzývají bohyně svého umění, Musy, aby jich osvětily a vstúpily jim myšlenky dobré; avšak pěvec otrok volá bouři, oheň, vichřici a žádu, aby vyburcovaly jeho struny z líného snu a z těžké mloby. Jeho písně se prý nezrodily v nějaké hlavě učené, také ho k nim nerozházelo srdce děvy, nýbrž zrodily se ve hlavě utýrané,

„když pod zpupné pěsti ranou krví zarděla se líce“.

Zrodily se v dobách zlých, když viděl, jak násilník mučí dav jeho bratří, když marně skřípal zuby, a bič hrubý z našich muk si tropí smích. Ví, že se nedočká vděku, že mu mnozí řeknou, že básník nemá ani opěvovati skřek otrockého, nýbrž že má opěvovati předměty krásnější a vznešenější —

„Ale volně
kterak vzlétat v oblohu,
na prsou když cítíš bolné
těžkou noční mátohu“.

3. Na to, abychom věděli podrobně, kdo jest vlastně pěvec Písní otroka, následuje jeho krátký životopis. Jest syn rodičů otroků „otrokem jest zplozen, otrokyní zrozen“, jeho ukolébavkou nebyly milé písně, nýbrž rachocení pout, které nosil otec i matka — „pouta chčest“. Sotva vrostl v juna, hned zotročili také jeho a učili ho žíti po otrocku; učil se pánům hluboce se koriti, ano líbiti důtky, kterými ho jeho kat bít:

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

(Pokračování.)

Co jsou Písně otroka? Písně otroka jsou sbírka 23 básniček, ve kterých (asi v 1500 řádků) „starý rab“, „otrok“, jehož vzr se již chýlí a jenž má na skráni již vlas bílý, slovy našeho, téměř nejznamenitějšího básníka, Svatopluka Čecha opěvuje „bratřím rabům“ hrozný stav poroby, ve které jsou, a hroznou vzpouru a bouři, kterou mají podniknouti společně proti svým škůdcům, aby dospěli ku blahé svobodě. Jako má pěvec jména rozličná, tak i jeho bratři rabové mají jména rozličná; jmenují se „národ otroků“, „sloutka“, „cizí zvůle“, „jejichž česť jest v pospas každému“, „zástup skotu bičem itvaný“, „ta bez práva“, „bludný stádo“, „bez vůle, bez práva, bez ochrany“ — jak ovšem věc sama žádá — „pro něž nebe samo jest bez moci“ — krátce otroci. Slova: otrok, rab a pod. opakuji se v těchto 1500 řádků asi stokrát.

Celou knížku bychom rozdělili na tři části; v první části opěvuje „starý rab“ dobu přítomnou — smutnou trdnou skutečnost (I.—XIII.); v druhé části zalétá mysl svou do života ideálního, vznášá se v éter z otrockých líc, kde vidí svobodu, a do dob minulých, kde sáží svobody (XIV. a XV.); ve třetí části udává prostředek, který přivede „národ otroků“ ku svobodě (XVI.—XXIII.); možno tedy říci: V první části se líčí přítomnost, ve druhé minulost a ve třetí budoucnost, nebo srozumitelněji: V první

části „zpěvný druh“ poučuje „bratry raby“, „zástup skotu“, „národ otroků“ a pod. čím jsou, ve druhé části, čím byli a ve třetí části, čím mají býti a, poslechnou li jeho rady:

Nejprv proti škůdců tlaku
všech se svorně vzepni šíj,
v jednom hustém, burném mraku
všech nás hněv a vzdor se slíj,
v jeden příboj srazme plece,
zlomit pruty rabské klece —

čili učiní-li proti svým pánům obecnou vzpouru, také budou.

Část I.

1. Sbor zmořených otroků hoví si pod palmami ve svitu lúny, an strážce jejich spí po hodech. Volají „zpěvného druh“, aby jim zpíval písně, které se rodí v jeho hlavě. Každý prosí po svém způsobu. Mladé otrokyni má zpívati o květinách a o hvězdách, mladému otroku má chválitu dívčí zrak, jinému má přednésti něco žertovného a stařec si konečně přeje, aby mu opěvoval nějaký hrdinský skutek. Avšak pěvec nechce zpívati ani o květech, ani o kráse děv, ani o hrdinských skutcích, nýbrž bude píti písně, „které táhnou duši jeho ubohou, jako bouře jak a rachot mračlic se oblohou“, „ve kterých jest slyšet zubů skřípot, ston a vzdechy, finkot pout“ čili bude jim opěvovati jejich a svůj bídný stav poroby. Ačkoliv jest tento stav všem přítomným zcela známý, ač jest všem otrokům „pouta zvuk hudební vsední“, přece jsou s návrhem pěvce raba spokojeni, budou ho poslouchati, avšak prosí ho „jen hlas přítulný, panstvo spící, strážce s bičem

Zlý duch... bledí proto opojiti aby je opojené a vyvalené sevrel nejšťastnější pouty a ekovy odvislosti, a niž by se pak nikdo vymaniti nepohl, a aby je potom ve stavu toho poležil v podnoží plutokracií.

Ukážeme to, dovodíme ty snahy.

Zlý duch pronásleduje lidstvo již od nejstarších dob, kam paměť lidská sahá, vlévaje v srdce jedné závist a nenávisť ke druhým, dle mínění prvních prý šťastnějším Zlý duch vlé vá v duši lidskou neustále nespokojenost a pak tu ubohou, která ve své křehkosti otravným vlivům jeho podlehne, mrská škorpiony nejdivějších a nejnešťastnějších vášní a bludů.

Není horšího pomýšlení, jež se v hlavě lidské zroditi může, jako když se začne někdo přeceňovati a jiné jme se podceňovati v domnění, že za ně a pro ně pracuje, že je živí. Pomýšlení to jest jed, kterým zahyne každý, v čí hlavě místa nalezl.

Známe tu starou báji, jak druhdy ve starém latinském Římě onen lidstvo nepřátelský zlý duch sluchu došel v lidu drobném, který náhle zpyšněv, město opustil a odebral se na svatou horu, kde se utábořil čekaje, co si bez něho Řím a ostatní spoluobčané — počnou.

Řím ovšem že zůstal stát na svém místě, ale za zbloudilými vydal se na svatou horu vlastenecký mudrc jménem Menenius Agrippa a nikoli blyšnavou řečí, ale prostou vajíkou zpyšnělý, zlým duchem zmatený lid tak pokrotil, že se ihned tiše a zahanben vrátil zpět ke svým zaměstnáním.

A která to byla bájka? Menenius Agrippa lidu vypravoval:

Byl živ člověk zdravý. Ale žaludek jeho náhle zhrdl, že prý ostatní údy živiti více nebude. Nechtěl proto od nich přijímati a pro ně stravovati potravu. A následek? Ostatní údové seslábli a ovšem první začal hynouti sám žaludek.

Ostatně bájka tato jest tak obecně známou, že ji ani opakovati nemusíme, ač neškodí, když se dnes zlým duchem otrávený náš lid začne stěhovati na svatou horu, když z prvního máje, dne a času lásky začne činiti den vyhrůžek a vzdorn, každému z dobrých těch našich pracovníků bájka ta se opakuje.

Věru že za let posleze minulých dělnictvo sobě i všem jiným spoluobčanům radost prvního máje smařilo, zbytečně skazilo, při čemž si nijak a v ničem — nepolepšilo.

Požadavky dělnictva ovšem že sluší respektovati ze stran všech, společnost jest povinna stesky jeho vyslechnouti a uvážiti, avšak společnost není povinna dáti se terrorisovati, dáti si vyhrožovati. A to tím méně, když čeho se dělnictvo domáhá, jest vlastně zpátečnictvím, jest dvojsečným mečem, kterýmž zraňuje dělnictvo především samo sebe.

Když domáhá se zvýšení mzdy, kde výdělkové poměry chleboďárce to umožňují, tu zajisté nikdo nebude proti tomu nejmenšího namítati. Když však začne stávkovat, když začne výrobu zdražovat, co číná?

Však to rozváňá činitelové v dělnictvu dávno vědí, co stávky ve vlasti naší dovedly a způsobily. Pýchá předchází pád! Celá řada průmyslových odpovědí následkem domýšlivého jednání dělnictva byla zničena a jen se ohlédneme kolem sebe, kolik řemeslníků a kolik odborných továrních dělníků po Čechách mádaničí, živoří a hyne.

učil jsem se shýbat
nízko váz a líbat
dětky svého káta.

Tak ubožák rostl mezi bratry raby a sestrami otrokyněmi a, kamkoliv pohlédl, všude viděl „s hanbou, hněvem, bolem“ národ otroků. Tomuto otroctví si tak svykl, otroctví ho tak akurz na skrz proniklo, že i bdyž chtěl básnit, mšil se v básně jeho rachot pout. Avšak časem přece pohlédl do ciziny „za les, za vody“, domnívaje se, že tam jest národ svobodný, který pomůže ku svobodě také lidu jeho. Ale tyto věsky naděje byly marné, rek šel za rekem, pavec čeká na svobodu darmo, země otrokem. Již jest stářím sehnutý, již má vlasy bílé a proto báduje:

vím, že ruce spjaté
nestřesou jeho klaté,
že má pouta se mnou
v hrobě spočinou.

Jest tedy pěvcem Písni otroka člověk, který v otroctví se narodil, v otroctví žil, po svobodě marně toužil a, jak vidí, v otroctví také zemře.

4-7. Jako popsal pěvec sebe, tak popisuje také ty, jejichž trdnou přítomnost líčí; nejprve mluví o tomto národu rabů vůbec, pak o jeho jednotlivých třídách. Sbor otroků alyš podvečer tajemný spév duchů, dávných obyvatelů země národa otroků. Dle výkladu pěvce raba pěl tito duchové takto: Byli jsme národem volným, patřila nám tato zem, vzdělávali jsme svou půdu pro sebe a vedli jsme vítězné války. Měli jsme

...k tomu... St... n...
...Rosa... mezi...
...blahé nespokojenosti, jež...
...pramen jeho výdečku...
...hynul, aby...
...rentů rozvil se v celý zlatoděl.

Zajisté že se nám rozumí, jak jdou naši dělníci agentům Ahasverovým na lep. A dělníci sami by nejlépe dovedli vyprávět, kam je stávký — zavedly.

Dělníci chtějí také zavedení omezení práce. A ku podivu, že je mnozí „svobodomyslu“ lidé u nás v tom ještě podněcují a posilují. Neníť pro žádným nebem spát a nčjšího a pro budoucnost člověka nebezpečnějšího požadavku nad tento.

Vždyť provedením jeho pilnému muži bylo by v letech nejlepší jeho síly vlastně bráněno, aby si vydělal tolik, kolik mu vydělání dovednost a pile připouští. Vždyť omezení pracovní doby by polovici našeho dělnictva ozebračilo, ochudlo a co více, znesnadnilo a stížilo. Ne-li dokonce znemožnilo by mu neunavným přičiněním pomoci si a dojíti k tomu, aby tisícové ze řad dělnictva mohli se státí samostatnými.

Neníť na světě větší otroctví, jako by byl toto, když by se člověku poroučelo, mnoho-li si smí vydělati, jak dlouho totiž smí pracovati. To přece si žádný rozumný a svobodný muž předpisovati nedá.

Omezení toto by se hodilo jenom do krámu zistným kapitalistům, kteří by pak v budkách kolem svých závodů chovali sta nevolníků, již by jim za nezbytné sousto určitý čas pracovali, jako stroj pouhý bez naděje a možnosti, aby se pili, přičiněním a dovedností svou, která by jim umožnila něco si zahospodariťi, mohli vyšinouti výše, jako se děje nyní, kdy máme sta příkladů, jak se z dělníků stali páni, a když ne z dělníků, tedy z jejich dětí, což jen svoboda práce umožnila.

A o tuto svobodu práce se chce dělnictvo samo oloupiti, chce státí se od hodiny do hodiny pracujícím strojem, v němž nemůže nikdo nijak vyniknouti, nijak své schopnosti a dobré vlastnosti ku platnosti přivéstí.

O tom by mělo naše dělnictvo přemýšletí a potom by mělo pátrati, jaké jsou ty prameny, z nichž mu agenti zlého ducha lidstva píti dávají.

Zdravé a správné nejsou, neboť lásky neobsahují té nejmenší, nýbrž pouze nenávisť a zásady, jež dělnictvo mohou dovésti jenom k největší porobě a ve hrozné otroctví, či v nepřikladnou dnes odvislost.

Na to dělnictvo při příležitosti prvního máje upozorniti třeba, že je zlým duchem olupováno o viru, o Boha i neba, o národnost, o lásku k bližnímu a tím o nárok na ni, že jest vedeno, aby se stalo nevolníkem a malomocným strojem v rakou lidí, kteří křesťansky nemyšlí.

Jen ať si naše dělnictvo rozváží, k čemu ho ve dnešních dnech různí agenti nabádají; ať si to rozváží ve stavu střídavém a se sřením na své rodiny a jejich blaho a pak sajisté každý uzná, že hnan jest místo ke svobodě — k otroctví ducha i těla, pak dozná, že se má státí materiálem spolu konkurujících nekřesťanských bohů, jakmile zásad bezbožného socialismu se přidrží.

Tolik v předvečer prvního máje, kdy

sve statky i svou čest, avšak v zemi naší nastaly rozličné zmatky a za ty nás stihl hrozný trest. Cizinec si nás podrobil svou mocí a lží.

Volnými jsme lidmi byli,
patřila nám tato zem — — —
Svoji vůli, svoje statky
měli jsme i svoji čest,
nežli našich myslí zmatky,
naše viny stihl trest,
nežli ve prach slávu naši
střhla cizí pěst a lest.

Na to odpovídá sbor otroků: Tomu jest již dávno. My nyní jsme otroci, do nás smí bušit bez trestu každá pěst, co máme, jest hřtkou ledačí choutky, naše čest jest na pospas každému. Jsme zástup skotu bíčem štváný, nemáme vůle svobodné, nemáme práva, jsme bez obrany. Dfeme se jen pro pána svého, který toho, co mu vyděláme, užívá pro své milce a k tomu, aby nám připravil ještě těžší pouta a připravil si pro nás nové dětky. — Nemáme práva, nám jest zákonem jen to, co chce pán, nám musí býti lež pravdou a křivda nám jest právem. Ani nebe nám nemůže pomoci, vždyť jsme lají bez práva, bídným stádem — krátce, jsme otroci. Jest ovšem pravda, že ohlédneme-li se kolem, vidíme, že jest jako pláku v moři lidí, kteří násilníkům bídné otroci:

Leť nejtrpčí my pijem kvas,
všech nesem větš muku:
nám jarmo dvoji hněte vaz
a dvoji pouto ruku.

Jest tedy na světě otroků mnoho, ale tento

...ocné...
...lásky...
...osud...
...střouci, ten...
...pout...
...silnice, po...
...něch...
...pily...
...tady...
...dojde...
...nemohl...
...příčiny...
...Máme...
...případů...
...že...
...pánem...
...tam...
...byl...
...dělníkem...
...a...
...vnuč...
...tam...
...kde...
...byl...
...pánem...

Tak jde svět, když v něm platí — svoboda práce, již však lásky zlý duch lidstva omezuje, aby pak bludy opojenému dělnictvu řeka spoutal a mžeky je v porobu a význam stroje zaklel.

Proto první máj nechť je ne sporu a vzdoru, ale lásky čas!

Pařížské listy.

Kun. V Paříži, 446 28. Dubna. (Přv. dopis.)

Francouzové si chvají nynějšího presidenta republiky Felixe Faure a proč? Líbí se zvláště těm bodrým republikánům, že si p. Faure chce a dovede hráti na suveréna! Grévy, ten prý nejraději jen podpisoval dekrety, Carnot byl jen štafží poštických stran a Casimir Périer nerozhodným slabochem, ale Félix Faure chápe prý význam, důležitost i moc svého postavení. Neakřává prý se pod zástěrou koželuha záduš hlupák. Viděti, že ani v té demokratické republice nemohou zapomenouti svému presidentovi, že býval koželužským dělníkem, což by mu vlastně ke cti mělo počteno býti.

Zvláštní potěšení činí Francouzům, že president Faure užíváti hodlá svých práv i nad vojskem. Tak již předsedal nejvyšší vojenské radě, což dříve přenecháno ministru války, ač třeba prý to nesli vysocí, ve službě vojenské se sedivěli hodnostáři, že radě jejich předsedal a jednání řídil často mladík, jednou ten a podruhé zase jiný, neboť ve Francii, jak známo, ministři rostou jako řáče a s růžemi zase odkvétají a vadnou.

Také hodlá president účastniti se velkých manévru osobně s právodem civilním i vojenským; pěšky, na koni i na voze bude sledovati operace vojenské, obdivovati se statečnosti vojáků, těšiti je v době odpočinku, s nimi hovořiti, je povzbuzovat, slovem působiti, by jej milevali.

Byl také v Sathonay dít „s Bohem“ vojínům, kteří určení byli pro výpravu na Madagaskar. Hlasem pohrůžek se třesoucím světoval jim čest Francie a její prapér, rozdělil křtíle a medaile a pravil: „Nyní jděte, děti mé, do boje za Francii.“

Tak prý se již zase probouzí ve Francii ten starý válečný duch.

Zednáří dobře pozorují, že působení katolických řeholů překážá jejich snahám, a proto bledí je zničit. Odtud schválení lupičského zákona, který ukládá kongregacím neoprávněnou daň tak zv. „s přirážku“ ve měnovné poslaneč. Biskupové obrací se na presidenta, ukazujíce hanobnou neoprávněnost zákona, vyslovujíce přání, by ukázal svou pevnou vůli, býti neustranným soudcem národa celého, by užil moci své ve prospěch práva a spravedlnosti. P. Faure bude mít příležitost ukázati, že se nemýlí církev učíc, že demokracie nemusí býti nepřítelkou Boha a náboženství, že možno beze škody a nebezpečnosti pro viru shodnosti se s n. Když by se nezmýlí, kdy by mohli i katolíci chváliti si nového presidenta.

národ rabů jest ze všech nejnešťastnější. Jej tísní dvoje pouto. Všude jinde otroci a pán jsou synové téhož národa a mluví tými jazykem, avšak nad námi vládne cizinec a poroučí nám jazykem cizím.

Však jinde plat v prach šlape nás,
nám laje v cizím svuku; ...proto
všech nejtrpčí my pijem kvas,
všech nesem horší muku:
nám cizí jarmo hněte vaz
a cizí pouto ruku.

A tážeme-li se, jaké dětky si pán upletl na své otroky? odpovídá pěvec rab: Jsou upleteny z pětěstých smíjí a každé smíjí nebo řemenů dáno jest pěkne jméno. Tyto řemeny se jmenují: Vír, Právo, Zvyk, Mrav, Osvěta, Svoboda, Pořádek, Lidskost, Pravda, Čtnost — a pán prý jest hotov vymyslet si mnoho z brusů nových podobných cet a bude se všemi spokojen a všech utíje

jen když pěst (jeho) jimi vládnout,
ciut je bude (otroků) hřbet.

Tedy ti, jejichž přítomnost pěvec rab obecně popisuje, byli dříve národ svobodný; nyní jsou otroci a pán jejich je mrská dítkami, upletenými z Vír, Práva, Zvyku, Mravu, Osvěty, Svobody, Pořádku, Lidskosti, Pravdy, Čtnosti a jiných; takových otroků jest jako písku v moři, ale tento národ rabů jest ze všech nejnešťastnější, poněvadž nad ním vládne cizinec a poněvadž mu rozkazuje řečí cizí.

(Pokračování.)

Mnoho se psalo o tom, má-li Francie vyhovět pozvání německého císaře a účastnit se úředně otevření průplavu v Kielu. Radikálové, socialisté i Deroukéde bořili proti tomu. Ale vláda rozhodla se pozvání přijmout. Účast tat. bude mít ráz mezinárodní zdvořilosti a Francie může prý hrde vstoupit hlava v čele nepříteli svým, majíc po boku přátele své. Stalo se prý dohodnutí s Ruskem, že obě mocnosti účastní se stejným počtem stejného druhu lodí, jímž veleli budou důstojníci stejného stupně, obě loďstva sjedou se na širém moři a společně vjedou do přístavu vedle sebe plující na znamení solidarity a ochotnosti ku vzájemné pomoci. Ostatně učiní prý i cínovníctvo francouzské na bojovného Viléma mocný dojem.

Za tím však ve sněmovně poslanci Lockroy a de Kerjegen nemilosrdně odkrývali nedostatky francouzského námořnictva a sněmovna s úzkostí poslouchala stvrzení jejich slov s úst samého ministra námořnictva, který sliboval všemožně se přičinovat o zvýšení a smobutnění francouzské moci námořní.

Nedávěřívě pohlíželi se na rozmnožování námořní moci Anglie, která prý se v posledních deseti letech zdvojnásobila. Mezi Anglií a Francií jest stále jakási napjatost. Francouzové stěnují si, že jim Angličané mají jejich úspěchy, ať v Asii, ať v Evropě, ať v Africe, nyní svlášť Madagaskar dává podnět ku stálomstou Poukazuje se na Egypt, že jej Angličané nechtějí opustit pod záminkou, že by tam nastala anarchie. Listy francouzské nazývají Egypt druhým Elaskem, na něž ruku vztáhla hrabivá Anglie. Jako všude tak i ve Francii nutno prý zbrojiti, zvláště potřebí obnoviti a povznést námořnickou moc Francie vzhledem k úsilovnému rozmnožování loďstva anglického a německého. A tak všude, jak v monarchiích tak i v republice, vše pohlcuje nenasytný moloch válečného zbrojení.

Číslice vypravují, že Francie jest nemocna chorobou, která ji vylučuje z řady národů kvetoucích. Číslice ty jsou smutné výmluvné:

R. 1890. nebylo války ani epidemie a lidnatost klesla asi o 40.000 obyvatel. Rovněž léta 1891., 1892. značí se úbytky 10.000 a 20.000. Rozvodů bylo r. 1884. jen 1867, r. 1893. ale již 6.184. Od r. 1884—1890 lze pozorovati úbytek manželských sňatků i porodů. Ač r. 1884. čítala Francie o 9 milionů obyvatelstva více než r. 1816., byl počet narozených o 80.000 menší. Od r. 1880—1869 průměrný počet narozených byl 993.000. V desetiletí 1872—1882. pouze 940.000; V období 1887—1893. již jenom 871.000. — R. 1883. čítala úřední statistika 863.791 dítek manželských a 74.213 nemanželských. R. 1891. pak čítá 798.110 porodů manželských a 76.662 nemanželských. Kdežto porodů manželských ubylo o 66.000, přibýlo nemanželských o 2000. Úbytek tedy jeví se výhradně jen v narození dítek manželských. Z porodů nemanželských jest celá sedmina mrtvorozených. Na sjezdu demografickém v Paříži r. 1878. uznáno, že na 100 mrtvorozených dítek manželských přijde 200 nemanželských, k čemuž připojil Vertillon, že to znamená ročně 2000 a 3000 dítkovražd, které eufemisticky jsou tak (mrtvorozené) pojmenovány. K tomu poznamenává časopis: „Etudes religieuses.“ Takový trest přináší bezbožectví národu již zde na zemi; ono jest příčinou rozpoutanosti mravní, kteráž zase v zápleti má vrstát porodů nemanželských, mrtvorozených, předčasných úmrtí a následovně i vylidňování Francie; dle toho jest šíření ateismu jedním z nejnebezpečnějších a nejvlastenečtějších.

Omeleta admirála Courbety.

Zvláštní zjev pozorujeme ve Francii. Přese všechna pronásledování a útlaky se strany republikánských vlád sledujeme často právě mezi vysokými důstojníky francouzskými muže pevného přesvědčení náboženského. Mezi takové náleží i věhlasný admirál Courbet, který proslavil se roku 1884. v Tonkinu. Jeho triumfy byly by ještě větší, kdyby nebyl býval odvolán od ministra vojenství, jímž té doby byl civilista inženýr Freycinet. Než nemáme líčiti život a záahy admirála Courbety, chceme pouze episodku z jeho života vyprávěti.

Admirál Courbet byl tenkrát jenom poručíkem na korábu válečném, který měl zkoumati některá barbarská území západní Afriky, kde v končinách Dahomejských.

Provázen asi pěti neb šesti lodníky, odvážil se jednoho dne příliš daleko od břehu. Na své cestě potkával se jen s opicemi, veverkami a ptáky. Hladem a namáháním vyčerpán, byla tato malá karavana jako stracena v té zelené poušti.

Tu však najednou se clonou kolem palam zjevila se chatrč, chatrč velmi svůdná se svou zdobou z kvetoucích lian, přece však sase malé vábné svými trofejemi z lebek a hnátů lidských.

„Vstupme!“ řekl poručík Courbet.

A již byli naši námořníci v šidlozroučké chatrči, kde právě tři černošky zaměstnávaly se svou toaletou, malovaly si na hrdla růžové slunce a modré měsíce.

Co týden dal.

Říšská rada sedla se zase dne 23. t. m. ve špatném rozmaru, jeť koalici obloha valně zachmuřena. Nejvíce vře to na levice, která má stály strach před voličstvem, jež od levice houně odpadá a přechází do táboru křesťanských asocií a německých nacionalů. Mluví se již o rozkladu levice a současně s tím o rozpadnutí s. kvalice, která má zejména s opravou volební potíž největší. Nejvíce otfeseno je nyní postavení ministra obchodu Wurmbanda, jemuž se nezdaril plán na sestánění drah. Ve sněmovně poslanecké pokračuje se zatím v jednání o berní opravě.

Na Moravě nyní věnují Čechové piluž zářel zvelebení zanedbaného školství českého. Tak v Prostějově a Místku pracuje se již ke zřízení českého gymnasia, v Brně jest uplán už značný obnos na zřízení vyšší obchodní školy české.

Uherská sněmovna poslanecká zahájila dne 25. t. m. již třetí rokovaní o zbývajících dvou církevně-politických předlohách, které byly sněmovnou magnátů již dvakrát zamítnuty. Značný úspěch znamená pro Maďary jmenování br. L. Apponyiho prvním nejvyšším dvorním maršálkem uherským; samostatný královský dvůr uherský byl tak doplněn nejdůležitější dvorní hodností.

Srbská skupština, zvolená nově dle vůle a libovůle vlády, sešla se k zasedání, v němž se jedná hlavně o povolání nové půjčky státní, kterou by se zaplatily dosavadní deficity, a pak o povolání nové apanáže Milanovi.

Mír čínsko-japonský. Čína přijala všechny požadavky míru diktované Japonskem vyjma ten, aby Peking se stal otevřeným přístavem. Ve smlouvě stanoveny tyto podmínky: 1. Neodvislost Koreje; 2. odstoupení ostrova Formosy a jižní části madžarské provincie Fongtien; 3. Čína zaplatí Japonsku válečnou náhradu 209 milionů taclů. Čína učiní obchodní ústupky v zájmu všech zemí a nikoliv pouze ve prospěch Japonska.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Co jsme zameškali, honem doháníme — spěcháme poklonit se hradeckým dámám, aby neřekly, že umíme sami býti zrovna tak negalanťami, jako jsme dovedli jiným vytýkati nedvornou nezdvořilost. Vím sice, že dámám se dává přednost a my věru k veřejnému počínání naší krásné pleti nejame lhotejnými — to jeji nekrásné švitoření německé nejméně je nám lhotejným —, ale zůmyslně jsme čekali, až dojde ke společné, veřejné, velké manifestaci, které bychom si již bez ostychu směli a měli, mohli a museli všimnouti. A takové závodění milých a roztomilých, vábných a pňvabných, pestrých a lesklých, pěkných a světlých, tmavých a drabých — toilet už jsme viděli. To je ten první hromadný projev, jímž nyní náš dámský svět oavěděl svou moc a sílu. Za to vlastně ani naše něžné dámy samy nemohou. To jaro láká, vyvádí a svádí přece každého — počť-li na lukách kvítí nádhernější než skvosty Salomounovy, zdobí-li se prostě růže tak, že krásli pak celý sad, jak by naše dámy za teplech dnů jarních neměly vřele toužiti po nových okrasách, honem sháněti nové toalety, čerstvě se strojití dle módy nejnovější? A tak nyní, když se tak projdete za dohledního koncertu nebo při promenádě na večer po náměstí, postřehnete hned, jak se to v tom našem dámském světě honí a dobání, předhání a přebání, jen aby jedna — toileta vynikala nad druhou, aby jedna ne dáma, ale

Courbet nabízí mladým černoškám drobné, skleněné korály, což u nich radostný úsměv vyvolalo. Potom rozdělán oheň a chystá se snídáně. Jedna z žen přinesla vejce. Jeden z lodníků je rozbil a druhý rybí kosti v podobě lopačky rozlehal. Připravují omeletu. Ale poručík uvažuje:

„Což ale, praví ku svým průvodcím, „do té omelety dáme? Nemáme ani slaniny, ani sýra, ani petržele, ani cibule; kdybychom dostali tak ještě lánýže.“ Ale tu hned upraje nade dvěma pohled mlaný, volá:

„Smrže, hle, smržel!“

A byly to vakutka krásné smrže, veliké, chutné a žluté, krásné kadeřavé. Tam jich nade vchodem visel vábný věnec. Špičkou svého kordu je poručík shodil a lodníkům svým odevzdal; ti je vyprali, rozsekali a do omelety zadělali. Toť královské bude pochtování!

Tu však najednou všechny tři ženy do hrozného se daly křiku. Na kolenou, s rukama sepjatými pláč, prosí, vyhrožují.

Čtější bránit připravování omelety, která již vábná svinutá kouří a topí se ve žluté štávě. Jest upečena, podána a snědena. Nezdála se ní leč příjemná vůně, výtečný zápach, který naplňuje celou chatrč.

Všecky tři černošky skřeny na rohoži v koutě chatrče bez hnutí a s hrůzou pohlížely na lodníky.

„Vstázem se,“ pravil Courbet, „že ty dobré ženy klanely se těm smržím; byli to snad jejich fetišové a my jsme jim snědli jejich bohy.“

Na to chystali se naši námořníci k odchodu,

dámská roba libila se více než druhá. A jako červená niť táhne se těmi novými toletami stará tonba a honba po nádhře. Ne vnitřní dokonalosti, ne vlastenecké uvědomělosti, ne dohrutě srdce, ne vyspělosti rozumu, ne jádru ženské bytosti, nýbrž vnější slupce, pouhému obleku máme věnovati celou svou pozornost, všechen obdiv, plnou úctu? Ano, ta tam je prostá jednoduchost, míň jemná spanilost, dnes je v módě hlavně nádhernost, rozmařilá marnivost. . . A když tak vidíte, jak jednoduché obleky zatlačovány jsou nádhernými úbory, když tak na věcky ty nové toalety pohlížíte a při tom si prohlížíte sklady, z nichž naše dámy tu vnější krásu a okrasu čerpají, je vám tím teskněji. . . Jen se přesvědčte, jak české dámy přijímají a kupují své ozdoby látky ze sklady a závodů nečeských, jense podívejte na nevábne firmy, k nimž dají se naše krásky přilákatí vábívními výklady, a pak se nepodivíte, že u nás první stávají se posledními a posledními prvními — první křesťanský závod na podání málem už zaniká ve hromadě krámů jindy pokoutních, dnes do popředí tlačících se závodů — nekřesťanských. My to všichni vidíme a bolestně cítíme, ale neděláme proti tomu pranic. Mezi sebou se různíme, přeme a pereme, vadíme a nenávidíme, my sami se poškozujeme a jiní se z toho radují, povznášejí, bohatnou — to je ta největší naše zpozditost. My těm jiným, zchytřejším, čipernějším, šikovnějším jen nešikovně nadáváme, nečiperně na jejich chytráctví koukáme — to je ta naše zlobná netečnost. My se mezi sebou máme rádi a neradi, když se v názorech politických odeblyujeme, neunůžeme si trefti na jméno, drobíme a zlobíme se, boršíme, pohoršujeme a zhoršujeme se — jiní pak z našich mozolů a svizelů těží a kořistí, mezi sebou se různíme a sváříme, od jiných však svorně a jednotně dáme se sváděti a podváděti. . . Jen si přiznejme pravdu, svůj svého nehledme utopiti na lžici vody, mezi sebou dbejme zásady: „Miluj bližního jako sebe samého!“, jen oproti společným, cizím škůdcům našim řídme se heslem: „Zub za zub!“ — když tak každý budeme jednati vždy, pak i v Hradě bude lépe nám než těm cizím. . . A proto, ctěné dámy, nezazlíváme vám, že se nutíte mluvit německy — vždyť kolik řečí člověk umí, za tolik lidí také stojí, a zavrhovati učení se němčině byla by největší zpozditost — ale zůstaňte přes tuto svoji snahu v srdečích svých tím, čím jste, upřímnými Češkami, kteréž věnují úctu cizíně, ale vlasti své a jazyku svému lásku. Nezazlíváme vám ani, že snažíte se v jarní saisoně vystoupiti jako jarní kvítí, pestřeji než v zimě, ale nezapomínejte při tom vkusné jednoduchosti, která mnohdy více zdobí než směsice barev nejrůznějších. A co jest nejdůležitější: když kupujete úbory své, podporujte svými penězi obchodníky také své, aby i ty závodily, ve kterých neví nosů orliček, utěšeně zkvétaly a nepřicházely jako úkropečkové v započetnutí a nehnuly nejen ku škodě své, nýbrž i ku škodě obchodu křesťanského vůbec. Douška dámská přespólní. Jak víme, děje se také jinde na vlas totéž, co u nás a proto uctivě žádáme, aby si naši zdvořilé prosby laskavě povšímy také vleetěné dámy v okolí hradeckém, jakož i ve všech městech, kde to vypadá tak jako u nás. . .

Deset her divadelních zahájila v divadle Klicperově společnost P. Švanů ze Semčic dne 25. t. m. představením opery „Vilém Tell“.

Obeoní zastupitelstvo konalo dne 23. t. m. řádnou schůzi, jejíž průběh byl dosti živý. Jednotlivá, dost závažná usnesení nezbudila v obecnstvu větší zájem; je zajímavým, že nejvíce ve společnosti rokovalo se o tom, že za městského nadlesního byl losem zvolen p. J. Strachota, býv. poslu-

zanechávající za náhradu zarmouceným černoškám spoustu skleněných perel a pestrých stužek. V té chvíli však, když chtěli již opustiti hostinnou chatrč, zjevilo se na jejím prahu patero divých bojovníků.

Byl to domácí pán se svými čtyřmi syny, čtyřmi velikány, ozbrojenými šipý a kyji.

„Aj!“ zvolal vesele Courbet, „tu máme čtvrt-hodinku Rabalaisovu; nyní asi bude se jednati o to, abychom svou omeletu zaplatili.“

Ony tři černošky vstaly a ukazujíce na místo, kde prvé visely smrže, vypravují, co se stalo. A patero divochů potřásá hned svými kyji a vyráží hněvivé výkřiky.

Ale budoucí vítěz u Fu Čeu nebyl mužem blédé bázně. Rychle postavil se s revolverem v ruce v čelo svých lodníků a zjednal si tak respekt divochů, kteří před touto statečnou postavou zkrotli jako kouzlem.

Jeden z těchto divochů znal několik anglických slov a tak skončilo vše vzájemným dorozuměním.

Ale jaké přikvapení! Víte, co byly ty výtečné smrže? Odporná, ale posvátná trofej, lidské mozky; z lebek přemožených nepřátel vynaté a hodné usušené mozky.

Statečný admirál rád vypravuje pry toto své kulinářské dobrodružství a dokládá, že nikdy výtečnější omelety ještě nejedl. . .

Vojtěch K.

ohed vyř. školy pro zemědělství ve Vídni. Mimo to rozhodnuto o převzetí veřejného jednání křesťanského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I., dále o převzetí patronáže a dubvenec chystané obchodní akademie, o čemž rozpředla se delší debata. Mimo to jednalo o obědání národopisné výstavy, schváleny účty zastavárny a vyřizeny jiné záležitosti dle programu a návrhu městské rady.

Jednota kat. tovaryšů pořádá v neděli, dne 28. t. m. o 7 a půl hod. večer ve spolkových místnostech divadelní představení kusů „Tři doktoři“ (consilium facultatis“ a „Deputace“. Po divadle bude volná zábava.

Průmyslová škola pokračovací v Hradci Králové zakončí letošní vyučování výstavou prací svých žáků v neděli, dne 28. dubna. Práce budou vystaveny ve sdržení realismu od 10 do 12 hodin dop. a od 2 do 4 hodin odpoledne. Vysvědčení a odměny žákům vynikajícím rozdají se týž den o půl 12. hod. Průmyslová škola pokračovací končí letos dvanáctý rok svého trvání. O končícím školním roce podává řed. Pr. Procházka podrobnou zprávu tiskem, v níž uvádí se učebná osnova, zprávy školní, kronika za poslední rok, rozvrh hodin, statistický přehled žactva, učebné pomůcky, seznam žáků a zaměstnavatelů za poslední rok. Budoucí školní rok započne dnem 1. října t. r. Letos navštěvovalo průmyslovou školu pokračovací v 1. třídě ve třech odděleních celkem 87 žáků, ve 2. třídě ve třech odděleních 71 žák, ve 3. třídě ve třech odděleních 53 žáků.

Ke zkouškám způsobilosti se ženakých ručních prací při c. k. učitelském ústavu v Hradci Králové přihlášely se kandidátky do 15. května 1895. u ředitelství. K žádosti náležitě kolkované, v níž budiž výslovně uvedeno, přaje-li si žadatelka dosáti způsobilosti pro školy obecné nebo měšťanské, přiloženy budiž: křestní list, vysvědčení lékařské od lékaře ve veřejných službách povstaveného, vysvědčení mravní bezúhonnosti a stručný výpis života. Doba zkoušek oznámena bude svým časem každé žadatelce zvlášť.

Konkura. Jako léta minulá, zalohi i letos bo hoalovci královéhradečtí asi ve čtyřech obcích nábožensky a národnostně ohrožených knihovny. Jedna z knihoven má být propůjčena kat. soc. jednotám. Žádosti dostatečnými důvody podporované a příslušným kat. farním úřadem ověřené zaslány budiž nejdéle do 20. května b. r. bohoalovcům IV. roku v Hradci Králové.

Pohrobni vzpomínka. Jak již v předěšlém čísle tohoto listu oznámeno, dokončil o významném Velikém Pátku okolo 1. hod. odpolední svou pozemskou pouť velectibodný kmet, kněz jubilar vdp. Eduard Fuchs v biskupské residenci u přítomnosti Jeho B. M. Eduarda Jana Nepom. a přátel svých. Zesnulý teprve před nedávnem a sice 22. ledna 1895. ve velké b. kapli sv. Karla Borom. v tichosti oslavoval své 80. narozeniny, jsa přiměřeně tehdy ještě zdrav a duchem zcela svěží. Kdo tehdy měl příležitost přivítavého kmeta zřít, nebyl by po lidsku soudil, že tak záhy, téměř po čtvrt léte k nemalému žalu svých vzácných příbuzných, ctitelů a přátel četných, nebude více chvátati k oltáři Páně řečené kaple a tam, jak byl i po celou letošní přísnou zimu každodenně činil, obětovati předrahou obět mše sv. Dopuštěním Božím dostavila se dne 25. března b. r. influenza, která učinila konec šlechetnému jeho žití. Vdp. Eduard Fuchs narodil se z rodičů zbožných dne 21. ledna 1815. v Praze. Studia svá gymnasiální konal v Německém Brodě, filosofická v Praze a bohoslovecká v Králové Hradci s prospěchem vesměs výborným. V Praze poznal milého kolegu a nápotomního gymnasia, profesora v Hradci Králové, pozdějšího ředitele gymnasia Litomyšlského a školního radu p. Frant. Fiseru, a kterým věšel v upřímné a věrné přátelství, až do jeho úmrtí. Z 20 kolegů bohosloví jest jediný ještě na živu a sice dp. Jan Blažek, osob. děkan a farář v Kostelci u Chrastí. Byv na kněžství vysvěcen dne 25. července 1842. od Jeho Excell. p. biskupa Karla Borom. Hanla, vypořádal krátkou dobu co prozatímný kaplan v Bykání u Kutné Hory a pak kaplanoval od 10. října 1842. v Nebovičech s nevšední horlivostí. Dne 12. února 1853. byl pro své výtečné vlohby povolán do Hradce Králové, kde v biskupské konsistoři v rozličných oborech svědomitě, vzorně, s neúmornou bedlivostí pracoval, tak že s ním blahé paměti vdp. kapitolní děkan a dlouholetý bisk. generální vikář Dr. Jan Nep. Rais rád o důležitých záležitostech radu brával, až do r. 1869., kde se stal farářem v Nížkově a brzy po té bisk. vikářem obvodu Polenského. Jeho působení jak v duchovní správě vůbec, tak i v biskupské konsistorní kanceláři bylo vzorné a poctivé. Byl povahy tiché, přímé a mírné, a charakter, jakých málo, ryzí a šlechetný. Byl to vzorný duchovní pastýř a duchovní Otec, který se spravedlivě o své svěcení staral; byl hledaným zpořádkem a to až do svého vysokého stáří a otcem chudých, kterých rád skrytě vyhledával a vydatně podpoval. Mnohý Hradečan neví až do této chvíle snad, odkud mu z nenadání pomoc přišla. Co pravý sluha Páně neměl ovšem také na různých ustláno, avšak vkofeněn jsa v ctnost a v Boha, dovedl se překonati a hledě vždy z vyššího stanoviska, jako mohutný dub v bouři, na všechny ty svízele a

trampoty tohoto světa zůstal i tehdy klidným a dobrým myslé, když byl znemáhan a jemu křivděno. Odchodem jeho stráci diecése vzorného kněze, chudí svého dobrodince, mnozí věrného přítele, zvláště Jeho Biskupská Milost, nejdůstojnější velepastýř diecése Královéhradecké, věrného, zkušeného a nestranného rádce a blízkého příbuzného. Proto jsme v neděli o Božím Hodu Velikonočním k večeru na Pouchově rozbolestnění stáli u čerstvého hrobu drahého kmeta, který chtěl být pochován v hrobu milé matky své. Stalo se mu po vůli. Sám nejdůstojnější pan biskup vedl slavný pohřební průvod u přítomnosti vyspedátojně kathed. kapitoly stoličného chrámu Páně, četných kněží, alumnů, pana místodržitel. rady a okres. hejtmana V. Šolty, p. presidenta c. k. krajského soudu V. Vondráčka, purkmistrovského úřadu a zástupců všech stavů — a za hojného účastenství obyvatelů královéhradeckých a z venkova až ku hrobu, kde jeho tělesné pozůstatky vykropeny a uloženy byly. R. i. p.

Dopisy.

Z Vys. Mýta. Divadelní společnost p. J. Fryda zavítá do Vys. Mýta, kdež dne 9. května zahájí cyklus divadelních her v sále u Hanušů. — E. St. Vrás, proslulý americký cestovatel pořádán byl, aby přednášel o svých cestách jímž Amerikou též ve Vys. Mýtu.

Z Hořic. Náš pokrokoví Mladochů ebodí již na volební lov venkovského lidu. Dne 5. května odpoledne koná zdejší politický klub veřejnou schůzi ve Vrašově, kdež o všeobecném právu hlasovacím vzhledem k rolnictvu promluví dr. K. Baza, o důležitých událostech politických zavede rozhovor dr. B. Klika.

Ze Zbraslavi. Zlatou svatbu slavili budou dne 30. dubna, místo 1. dubna, p. Frant. Šafránek, měšťan v Táboře se svojí manželkou Kateřinou, rodem Erbenovou z Táboře, a syna svého dp. Václava Šafránka, jenž jest farářem v Pertolticích u Zbraslavi.

— **Z Jičína.** V některých obcích v okolí Jičína bylo v těchto dnech nalepeno na dveřích přibytých socialistů provolání, vybízející k oslavě 1. května a ku zavedení osmihodinové doby pracovní. — Nová ulice je zřízena v Jičíně od učitelského ústavu směrem k nádraží, zároveň od učitelského ústavu bude upravena cesta přímo do lip. — Vydatel „Radikálních Listů“ přáli si tiuknouti svůj orgán v Jičíně, ale jich nabídnutí bylo zamítnuto. — V neděli je pouť v Radimi, jež bývá při příznivém počasí hojně navštěvována, zvláště od mladých. Jeť žádoucí, aby utěšenější život v Radimi zavítal a ti, již vinn nesou na sporech neblahých, dobře by učinili, aby připomněli si slova nedělního evangelia: „Pokoj Vám!“

Z Police n. M. Následkem známých příhod suchodolských očekávali někteří, že při příchodu ndp. biskupa projeví se nějaká předpojatost. Kdo to čekali, byli zklamáni, neboť uvítání J. M. ndp. biskupa Ed. J. N. Brynychy, jenž do našeho města zavítal dne 21. t. m. k udílení svátosti sv. břimování, bylo tklivé a dojemné. Nepovedlo se těm, kteří působili docela také na předseď spolku, aby se vítání nesdáštilo. V hojném počtu dostavili se zejména členové dělnické jednoty „Budislav“, spolek staritelský v stejnozkroji, hasiči městští v černém obleku, spolek veteránský, hasiči z obce Žďárské ve stejnozkroji; spolky tyto společně se žáky z města Police a všech okolních obcí s pp. učiteli tvořili špalír od alářobrány před chrámem Páně postavené až na náměstí. Kostelní ulice byla ozdobena věnci a prapory. Ndp. biskupovi na hranice okresu vyjeli vřelí okr. hejtman broumovský p. K. Goll, vdp. opat broumovský a zemský praší dr. B. Čtvrtečka a starosta okresu polického p. V. Pohl. U hranic farnosti polické očekávali ndp. biskupa starostové přifařených obcí venkovských v povozech a četné banderium, jež se pak ubíralo v čele průvodu. V budově klášterní byl ndp. biskup uvítán farním duchovenstvem, inspektorem panství P. P. Čtvrtečkou, drem. P. Am. Pohlem z Broumova. Okr. hejtman představil u vchodu shromážděné státní úředníky a vl. radu p. V. V. Tomka. U slavnostní brány oslovil n. p. biskupa duchovní správce osady polické dp. P. G. Schuppel, pak žáky 5. třídy M. Chlapova přednesla vhodnou básně, dále oslovili ndp. biskupa jednotliví zástupcové spolku a jmenem starosta venkovských obcí starosta p. Herzman z Ledhuj. Po tomto vřelém uvítání odebral se ndp. biskup do chrámu Páně, kdež udíleno sv. břimování dne 21. a 22. t. m. Krásné kázání J. M. dne 22. t. m. o nevěře a pověře mohlo otevřít oči také těm, kteří demony „zjeveními“ suchdolskými dali se vésti na bludnou cestu. Celkem bylo přijeto ndp. biskupa v Polici tak skvěle, že zcela marnou ukázala se snaha těch, kteří chtěli smatiti uvítání proto, že jim byla zhačena spekulace se Suchdolem.

Z Nového Hradce Králové. Krátce před svátky velikonočními konali ctihodní OO. Redemptisté z Prahy: P. Al. Roller, superior, P. B. Čáka,

a P. Josef Pávek u nás sv. mšs, jež se pině zdařila. Účastenství při kázání, cvičení a společném sv. přijímání bylo veliiké. Slavnost svyšená byla, že odprošení N. S. O. přítomnou byl sejd. pan biskup; svěcení křísťa mšsijného vykonal vdp. gen. vikář a kapitolní děkan, Mag. Edvard Praisinger, který již před tím obnovil a vhusným železným plotem ohradil tento křísť před chrámem Páně, začal mu budit Běh odplatitelem!

Z Kostelce n. Orli. Plány pro stavbu obecné a měšťanské chlapčské i dívčí školní budovy budou veřejně vystaveny až do 1. května v zasedací síni městské radnice v hodinách úředních. —

Z Náchoda. Přes všecku agitaci některých odporů byl sde J. M. ndp. biskup Ed. J. N. Brynych jak při svém příchodu dne 30. t. m., tak při odjezdu poctěn od inteligence i všeho lidu, jak se na věrné katolíky sluší. Maršál šván H. tvrzeňm, že ndp. biskup, až přý v Náchodě pět dní se zdrží, odpoví poověřiti novou nemocnici a nový hřbitov; lid věděl, že ndp. biskup nemohl odpovíti, zač ani poštědán nebyl; maršm objevil se také pokyn daný hasičům staroměstským, hasiči staroměstští ukázali se opravdu statečnými a pozdravili svého biskupa. A tak se stalo, že uvítán byl ndp. biskup válným způsobem ve staroměstském katolickém Náchodě obyčejm. Deputace slavnostního komitětu vyjela vřelí až do Starého na nádraží, postavily slavnostní berany, domy ozdobeny prapory, parkmistr a členy obecního zastupitelstva, úřednictvo státní, samospráva i patronážní spolky, ředitelstva všech zdejších útvarů vyučovacích s příslušnými sbory učitelskými a mládeží školní dostavili se k slavnostnímu uvítání; uspořádán průvod lampičový s dostavěním a co nade všecko, lid, ten štváný lid přijal biskupa svého s otovřenou náručí a lásky ta a důvera stoupala každým okamžikem. Již prvon ředí svou v pátek po přjezdu svém získal ndp. biskup mnohé, kteří před tím s jistou nedůvěrou nali peblizeti, když pak odjžděl, nebylo v celém městě snad nikoho, kdo by aspeš v duchu nebyl volal za ním ardešně „s Bohem!“ „Na shledanou!“ Že nepřehánima, dozná každý, kdo viděl v neděli tu nepřešledně davy, které slavnostního odjezdu se sdáštily. Charakteristickým znamením jest též, že v neděli vidly prapory z mnoha domů, kde v den před tím jich viděti nebylo. Ukázalo se opěť: pomluva na čas, pravda na věky. — Svěcení spolkového praporu dělnického katolického spolku „Svornost“ v Náchodě vykonal v neděli dne 21. t. m. u přítomnosti zástupců 25 spolků a jednot J. B. M. ndp. Edvard Jan Nep. Brynych. Až bezprostředně před tím udělil svátost břimování více jak 2000 věřícím (vřelí, kteří za pobyta ndp. biskupa svátost břimování přijali, bylo přes 3500) a pětkrát s kamelaj a od oltáře k lida promluvil, promluvil i po šesté, aby význam praporu toho členm i věřícím objasnil a ku pevnému trvání při zásadách vytknutých povzbudil. Škoda, že daleká většina těch, kteří slyšeti chtěli poslední promluvu mluveného arcipastýře, nemohli ve skrovných prostorách chrámu, až tyž do posledního místečka v pravém slova smyslu byl nabít, sméstnati se. Ukončena byla pak slavnost svěcení přednáškou o svědění něho řečníka dra. Horákého. — Svá k svému! Jak mnezi autonomní úřadové resandji besla tomu, viděti z následujícího: Náchodské okresní zastupitelstvo zastupoval až dosud J. U. Dr. Dvořák, Čech; nyní jak dovidáme se, svěcení zastupování okresu J. U. Dr. Baurovi. Předchází-li takovýto příkladem nejvyšší autonomní úřad v okresu, pak nedivme se, že v Náchodě mezi čtyřmi advokáty je pouze jeden křesťan.

Z Litomyšle. Dar. Jeho Mil. ndp. biskup Ed. Brynych daroval knol. jednotě litomyšlské při odevzdání mu diplomu čestného člena 30 zl., za kterýžto šlechetný dar vdává jednotu Jeho Milosti vřelí díky a mnohoběhobě „Zaplať Pán Běh!“ — (Křesť. social. jazyka na venkově.). Dne 21. dubna uspořádala katolická soc. jednotu zdejší veřejnou schůzi spolkovou ve Velkých Sedlčicích, při které mluvili členové nové katolické jednoty p. Antonia Prokeš, rolník litomyšlský a dp. V. Marek. Obě řeči byly přijaty a velikou pochvalou a ku konci přistoupilo 13 rolníkův za členy ku katolické soc. jednotě litomyšlské. Nejmenovaný dobrodinec z Litomyšle vánoval na stavbu vlastního spolkového domu 200 zl. „Zaplať Pán Běh!“ Na příští neděli, dne 28. dubna jest pozvána jednata opěť do jiné ze sousedních obcí.

Z Rychnova n. Kn. (Když si děti hraji se sbranzí). Smutnáho výjevu byla v těchto dnech svědkem dědina Lipovka u Rychnova! Děti jednoho hostinského p. A. — V. — a se sousedství hráli si na pěš a napadli je také hráti si na honce a najíce. Jedna z nich povírnla si stělné sbranzé a uchopivši ji se slovy „já zafika stělním“ — spustilo — a druhé vřelce se v kaluži krve. Zbraň byla bohašel nabyla. Nářek rediáš lze si lehkó vysvětliti. Tak to bývá, když stělné sbranzé není ukryta tak, aby se nezaručným nedostala do rukou! Co se takto podobným způsobem až přiběhlo neštěstí! A je tolik až odstrašujícího případů — a přece se zase tabová smutná neštěstí přiběhají.

Z Ústí n. Orli. Zdejší sv. Josefská jednotu kat. jinoché a mužů pořádá v neděli, dne 28. t. m. ve spolkových místnostech divadelní představení vesolebry „Měšček obchodník“. Ústý výnos bude věnován na sřizení spolkového praporu.

Ze Solnice. (Úmr. 41.) Dne 21. dubna zemřela ve Kletově u Skuhrova p. Anna Trajtnarová vdova po mlynáři tamté, matka p. Josefa Trajtnara, civilního geometra v Kletově. Páni ta dosáhla věku 84 let. Pohřbena byla dne 24. t. m. na hřbitov skuhrovský za účastnictví všech četných přítelů.

Všelicos.

Hojná přiznání dožadám už projevem je pro nás jen povzbuzením a pobídka ke zdokonalení listu. Tak jsme získali také již vlastní správu v Paříži a Petrohradě, od nichž se dále budeme přinášeti pravidelné dopisy. Mimo to chystáme a k listu přikládáme budeme zvláštní beletristickou přílohu, v níž uveřejňovati budeme převážně práce osvícených spisovatelů českých. Abychom a proto přiložen zvláštní mobil se sestavili, musíme dříve náležitě listu býti přesně stanoven a proto znovu sdravíme žádáme všechny pp. odběratele, aby sestálili již se zaslaním předplatného.

Národopisná výstava českobudovanská zahájena bude dne 15. května slavnostním způsobem, přičemž napěvna bude nejprve stará česká hymna „Píseň sv. Václava“, pak proslaveny budou zahajovací řeči, načež zahrána bude hymna rakouská a po ní „Kde domov můj.“ Český mistodřitel hr. Thun byl dle zpráv z Prahy výstavním výberem již pozván k zahájení výstavy i přilbil účastenství své. Ze všech končin českých očekává se již při zahájení účast nejbohatší. — Z východních Čech chystají se k výstavě četné zvláštní vlaky. Hospodářský spolek pro okresy Chrudim, Náměrov a Hlinsko hodlá vypraviti na výstavu dne 28. června zvláštní vlak. Bude-li účastník přihlášen aspoň 200, postará se o to, aby vypraven byl ráno zvláštní vlak z Chrasti přes Pardubice do Prahy a bude-li větší počet těch, kteří by přáli si vrátiti se již den večer o 8. hod. z Prahy domů, opatří se zvláštní vlak z Pardubice o 11. hod. v noci do Chrasti. Při menším počtu přihlásek vypraví se zvláštní vlak jen z Chrasti do Pardubice a po případě i zpět téhož dne o 11. hod. v noci. Lístky budou uiti platnost třídenní a zpáteční cesta lze nastoupiti kterýmkoliv osobním vlakem — Beseda ve Rychnově na výstavě určen jest na 3. srpna t. r. Mistodřitel hr. Thun povolil, aby i při trvání výminečného stavu mohl se konati u příležitosti národopisné výstavy společný průvod všeho sokolstva Prahou. Pouze pařížští gymnasiisté nesmějí se průvodu účastniti. — Národopisná výstava účastní se z české šlechty maršálek J. kn. Lobkovič, kníže Bedřich Schwarzenberg, hr. Harrach a hr. Vlad. Lažanský. Předměty jimi vystavené nebudou umístěny ve zvláštních pavilonech, nýbrž vřaděny do příslušných částí výstavy.

Novinářské pahýky. Rámé listy vypravují, že v polovici května začne pražský tiskář Beaufort vydávati nový laciný denník mladočeský, jenž by konkuroval nejmen s „Nár. Politikem“, ale jistě také s „Nár. Listy“. Má to býti ryze osobní, tedy čistě obchodní podnik tiskáře Beauforta a nemá dost, že se tím stojí také mladočeská, která nesouhlasí s „Nár. Listy“.

Konečně jeden úspěch mladočeské strany našel dr. Engel a sice v tom, že Mladočesi místo všech jiných spojenců přitáhli se — s kým? Se střízlivými Čechy. Mladočeský jeden list uveřejňuje totiž doslovné znění řeči, kterou promlouval dr. Engel při ustavení českořidovské jednoty v Českém Břodě, i čteme v řeči té doslovně: „Veletkyně přivole! Abych však také s jiného hlediska připojil několik slov, dovoluji vám, abych poukázal na jednu věc, která jest potěšitelná nad jiné a o níž očekávám snad i poučení ve mnohých jiných kruzích, které dnes věří, jsem jsem povídkám o naší slabosti, osamocení, o pápřato smutné budoucnosti, které jdeme vstříc. Jest pravda, vele, obři pánové, nemáme spojenců a také nemůžeme dosti vykazovati příslušných praktických výsledků v politice, ale co mně dává plně důvěra v budoucnost, jest právě tento zjev, že zde na domácí půdě v Čechách dosahuje strana naše, napodobit, kterých žádná jiná strana, reprezentant, děvčák, našeho národa, ještě nedosáhla (Výborný! Počitek.) úspěchů dosahuje právě v těch kruzích, které vždycky byly pokládány za největší naša odporce, za nejbojovavější baštu centralizace a germanizace, že dosahuje úspěchů mezi vámi, pánové, že dosahuje úspěchů a uznání mezi spolupůbany, vynáší, impetivního. (Výborný!)“ Tak mluvil dr. Engel, jenž bude i s těchto úspěchů máti prospěch a radost také český lid.

— A přesto přijíždí, slunce s se sebou stojí! V Paříži v nakladatelství Arthura Savaeta vyšlo dílko s tímto senačním názvem: „Le soleil et le firmament tournent, mais la terre ne tourne pas.“ Jest zřejmě odvětvím za našich dnů vyatopiti s jakýmsi nájemem. Učené spolek pokročil s tím pohledem tampany, ale i tyto knížky zdá se býti v oboru svém pravým mistrem a pozorovatelem první doby. Že jest jest prostý a jasný. Kdož by se nadál, že za našich dnů ještě vytvoří někdo proti Kopernikově soustavě a bude se snažiti sklady její podkopati. Spisovatel,

jenž tají se pod pseudonymem „Un observateur“ (pozorovatel) dokazuje zcela věrně, že země se netočí, ale že se točí slunce i s oblohou. Hlavní jeho námitkou jest, že nynější učení o otáčení se země spočívá na pouhých domněnkách, jež se nad to ještě nejednají přídi zkušenosti, která i ve hvězdářství platiti musí za první zákon. Čtenář, čta jasně a pádné ty důvody, téměř by ochoten byl přisvědčiti neznámému autorovi. I kdybychom nechtěli uvěřiti, že se země netočí, nicméně bude kniha tato důkazem, jak často i sobecné výsledky tak sv. exaktních věd jsou přec jen málo exaktní. Proti náboženství, proti víře však ukazuje se ostrá zbraň i z každé nedokázané domněnky.

A. Z. O posvátných ruských starodělnostech. Každého čtenáře bude zajímati, co píše ruský časopis „Niva“ o křesťanských starodělnostech, najmé o hřebech Kristových a stříbrném penízi, za který byl Kristus prodán. Dle církv. podání na východě vzala sv. Helena část sv. kříže a 4 hřeby sebou do Cařihradu; jeden se hřebů hodila pryč do moře, když bouřila, druhý byl zasažen v přilbici císaře Konstantina Velkého a třetí do údy jeho koně, aby se naplnila slova proroka Zachariáše, že přijde čas, kdy na koně osedlá bude zapešce: Posvěcené Hospodina. Císařovně bylo též složeno poklonit se oné úzdě, však kde se nachází nyní ona přilbice a úzda, není známo. O čtvrtém hřebě známo, že se nacházel v soukromné pokladnici císaře Konstantina Velkého, který jej daroval gruzinskému cíři Mirianu. V polovici 17. století byl tento hřeb poslán gruzinským cířem Aršilem do Moskvy, kde ušeborán na Kremlu v Uspenském ohránu v zlaté skřínce. Ze všech těch pověstí není jasno, kde vlastně se originály nacházejí. U nás katolíků jest zase církevní podání, že jeden hřeb v Římě se nachází a druhý se jest v šlezně koruně lombardské, která po dlouhá již léta jest strážena ve městě Monze v sev. Itálii. Kopii římského hřebíku Pápež přinesl r. 1888. ruským kostelům A. S. Patějev, fidelel káru v Petrohradě. — Stříbrný peníz s řidovským nápisem, za který byl dle podání Kristus prodán, nachází se po dnes v Moskvě v kostele Uspenském. Dle popsalu datuje se peníz ten z doby císaře Augusta. Pozoruhodno jest, že v Supraslském muzeu kláštera (Grodenská gubernie) nachází se podobný peníz velikosti 3/4 ruble (náš zlatník). Na lici straně zobrazena ratolest sedmihlasevá a nápisem po boku: „Svatý Jerusaleme“ (Jerušalaim gakožeis). Na druhé straně jest zobrazen obětní oltář, na stranách je nápis: „Sikl laraelo“ (áikel išrael). Dle všeho rašena mince ta před zbráním Jerusalema Římany. Numismatik ruský N. Širajev klade ražení toho peníze do 7. století před Kristem a to dle staré plameny vov, která se v pozdější hebrejské abecedě, ohldejským vpádem pozmeněná, nenaskytá.

Nejnovější zprávy.

Převodní telegramy „Obnovy.“

Sněmovní kandidatury.

Č. V Praze, 26. dubna. (Zvl. tel.) Pro mladočeské vědce nastává purný kus práce; volební akta se množí, počet kandidátů roste, dr. Podlipný, předseda výkonného výboru, i dr. Škarda, předseda volebního výboru, mají práce již plné ruce. Aby „Obnova“ mohla první ze všech listů českých podati zaručenou zprávu o nynějším stavu předvolební kampaně, hleděl jsem se informovati u nejdelnějších osobností mladočeských i mohu zejména dnes po rozmluvě s politikem, jenž podrobně zná všechna akta volebního výboru, podati o stavu všech kandidatur následující, zcela věrohodné sdělení:

Je pravda, že Svatopluk Čech byl navržen jako kandidát k doplňovací volbě na Hráskou radu v okresu karlínském po odstouplém prof. Tilšrovi. Podnět k této demonstrační kandidatuře vyšel z voličstva. Ale vedle sv. Čecha jmenuje se nyní jako kandidát v této skupině také dr. K. Baza, jenž ovšem jako vždy a všude, také při této volbě na konec zase — směl a volen nebude.

Stav sněmovních kandidatur je již celkem dost zřetelný. Jako hlava výkonného výboru budí uvedem nejprve dr. Podlipný, jenž dosavadní mladočeskou skupinu čslavskou opustil i bude kandidovati v Praze na Starém městě (dosud byli tu poslanci dr. J. Šolc a arch. A. Wibel); že zde bude jistě zvolen, o tom není pochybnosti. Kdo bude na Starém městě vedle dr. Podlipného druhým kandidátem, to dosud určité není rozhodnuto, jako nelze říci, kdo bude po dr. Podlipném kandidovati v Čáslavi. Oba staroměstské mandáty však připadnou jistě Mladočechům.

Také na Novém městě pražském, (dosud tu byli staročestí posl. W. Wl. Tomek a J. Toušimský), soudě dle počtu hlasů při posledních volbách obecních, mají Mladočesi většinu zajištěnou a svítá, budou-li tu jen postaveni vhodní kandidáti. Břesnovský má to býti nemáte, neboť by sotva dostal hlasy tří inteligentních. Dle nynějších dispozic bude tu jedním mladočeským

kandidátem prof. G. Blažek, o němž se má za to, že ta nyní o sněmovní mandát stojí.

Malá strana v Praze zdá se býti pro Mladočechy nedobytnou (dosavadní poslanec je tu dr. J. Městecký.) Nanejvýš pochybným je, zdali Josef vylé do sněmu dosavadního poslance J. Invalda. Za Vyšehrad-Holešovice bude snad zase volen inž. J. Kaftan.

Na venkově rádi by pokročili leckde skupili své štěstí. Tak poděbradští pokročili chtějí za městskou skupinu kolínskou (dosavadní posl. dr. V. Radimský) kandidovati dr. K. Bazu, jehož zvolení v okrese tom je však nemožností. Venkovský okres Poděbrady-Kr. Městec (dosavadní posl. J. Horák) chce si dobytí kolínský stavitel Č. Křížek a, spolehaje na hlasy svých evangelických spolupůbů. Proti této kandidatuře pracuje však také dr. J. Šil, který je s Křížkem pro jisté soukromé neshody na štíru; rozhodujícím bude, jak voliti se bude na králověstsku.

Ve venkovských obcích skupiny Kolín-Kouřim-Uhl. Janovice má jistý mandát staročeský poslanec J. A. Prokůpek.

Za městskou skupinu Jičín-Nový Bydžov (dosud byl tu posl. Fr. Dollanský) hodlá kandidovati radikální advokát jičinský dr. Klouček. Ve venkovských obcích skupiny Jičín-Lomnice-Sobotka-Libáň uchází se o mandát majitel obch. učelství J. Rancák, do nějž však už nyní řesou listy jičinské.

Ve venkovských obcích Pardubice-Holice-Přelouč bude místo dra. Al. Koldinského kandidován nejspíše některý rolník.

Za venkovské obce Rychnov-Kostelec n. O. (dosud posl. V. Pernor) chce se ucházeti o mandát pražský advokát dr. Kliment, ale mladočeská strana nebude kandidovati ani Pernera, ani Klimenta. V městské skupině Rychnov-Dobruška (posléze byl tu posl. zemanly dr. J. Škarda) chtějí tamnější občané kandidovati Patrika Blažka, setníka mimo službu; kandidát tento byl by výborným zástupcem uvedeného okresu.

Ve venkovských obcích Litomyšl-Polička má zajištěný mandát dosavadní staročeský poslanec H. Macká.

Za městskou skupinu Vysoké Mýto-Skuteč-Hlinsko nebude již kandidovati dosavadní posl. Karel Táma, jenž doufá, že porazí dra. Biegra ve venkovské skupině Semily-Zelezný Brod.

Ve venkovských obcích okresu Německý Brod-Humpolec-Polná-Přibyslav Štoky bude kandidovati p. Hyř z Okrouhlice proti dosavadnímu staročeskému posl. Plevovi, jež však by zde poraziti mohl jen posl. Fr. Niklfeld; ale tento bude kandidovati ve venkovských obcích okresu Chotěboř-Habry, kde byl dosud poslancem a kde bude nejspíše postaven také protikandidát staročeský.

Ve městské skupině Německý Brod-Polná-Humpolec (dosud byl tu posl. V. Weidenhoffer) hodlá kandidovati p. Hruška z Humpolce, jenž však sotva Weidenhoffra porazí.

Ve venkovských obcích okresu Králové Dvůr-Jaroměř má zajištěný mandát dosavadní posl. J. Černý z Hofiněvse. V městské skupině Král. Dvůr-Holice-Nové Město n. M.-Náchod má místo dosavadního poslance dra. J. Šila kandidovati dr. J. Moravec z Kr. Dvora, jenž je nad Šila populárnější a zdatnější.

Ve městské skupině Králové Hradec-Jaroměř-Josefov nebodlá dosavadní poslanec dr. J. Kvícala více kandidovati; jako samostatný kandidát jmenuje se tu prof. dr. J. Čelakovský. (V Hradci mluví se na mladočeské straně o kandidatu jiném. Pozn. red.) Za venkovské obce skupiny Král. Hradec-Nechanice bude asi zase volen dosavadní poslanec V. Formánek.

Posl. Karel Adámek bude bezpochyby kandidovati zase v okrese městském Lanškroun-Ustí n. O.-Č. Trebová, dr. Ed. Brzorád za venkovské obce Ledec-D. Kralovice, J. Doležal za venkovskou skupinu Nový Bydžov-Chlumeck n. C., dr. J. Dvořák za venkovské obce Nové Město n. M.-Náchod Úpice-Č. Skalice-Opočno, dr. Ed. Grégr za obce Vys. Mýto-Skuteč-Hlinsko, H. Janda za obce Holice-N. Paka, dr. V. Škarda za města Ml. Boleslav-Nymburk, M. Stápan za města Litomyšl-Polička.

Za městskou skupinu Pardubice-Chlumec-Holice (dosud byl posl. dr. J. Žák) není ještě kandidát definitivně schválen; ve městské skupině: Mnich. Hradiště-Turnov-Bělá nebodlá již šk. rada K. Tieftrunk kandidovati i bude tu postaven kandidát mladočeský.

Za město Kutná Hora (dosud posl. J. Müller) chce kandidovati dr. B. Pacák, místo něhož bude ve venkovských obcích skupiny K. Hora-Čáslav postaven kandidát jiný.

Na Podřipsku ve venkovských obcích Mělník-Roudnice kandidovati obce pokročil JUC. Čístek, kdežto dosavadní tamnější posl. Erv. Špindler bude místo Em. Tonnera kandidovati za města Mělník Brandýs a L. Roudnice-Město.

Bývalý říšanský mandát dra. Herolda dostane se rolníkovi, v Rokycanech po dr. Kučerovi bude nejspíše volen red. „Národ. listů“, J. Anýž. Mandát nedostane více dr. H. Laag, kandidování více nebudou J. Kás a J. Jann; pochybo jest, bude-li zvolen J. Jindřich a Citolib.

Ze státočeských poslanců zachovávali si asi mandáty dr. Aug. Zátka na budějovicku a JUC. J. Sedláček na klavovsku.

Sněmovní mandát hledá také říšský posel J. Sokol a neobčanický Fr. Kašín; dále chce někdo kandidovati dr. Vlad. Škarda, mladší bratr dra. V. Škardy. Pevně, že mladočeská strana chce jeden mandát nabídnouti také dr. Vlad. hr. Lažanskému, není zaručeno.

Přivrázce Alf. Štastného J. Rataj chce prý kandidovati na budějovicku, ve venkovských obcích píseckých místo Rataje rolník Malkus z Nevošic. Alf. Štastný sám bude nejspíše kandidovati ve venkovském okrese táborském místo dra. Langa.

Tot celkový seznam kandidatur až dosud zaručených. „Obnova“ je prvním listem, který přináší tento podrobný seznam, jenž je naskrze správný. Bude-li však někdo snad tímto uveřejněním překvapen a bude-li udání naše snad vyvracet, dotvrdíme vše třeba tím, že dle postupu akce vyhledáme si spolehlivé informace dále.

Změny v duchovenstvu diecése kralohradecké. Ustanovení za faráře pp: Ign. Matouš, farář Heřmanický za faráře do Hradiště u Dvora Králové, Fr. Dohnálek, kaplan Jičinský za faráře do Libštátu, Jan Krejčí, koop. Vilimovský za faráře do Lukavce, Václ. Dvořák, koop. ve Mlýčce za faráře v Telecím; za administrátory pp.: Fr. Jeřábek, koop. za adm. v Pouchově, Fr. Urválek, adm. v Hradišti za adm. v Heřmanicích; za kooperátory pp.: V. Pokorný, koop. v Kaňku za kapl. II. v Pace; Jan Groh, koop. II. v Nové Pace za kapl. II. v Jičíně, Frt. Burghard, kaplan v Libštátě za koop. II. v Nové Pace, Alois Nedvídek, koop. v Borové u Poličky za koop. ve Mlýčce, Josef Cvejn, kaplan v Zahrádce za koop. ve Vilimově, Edv. Štock, admin. v Lukavici za kaplana v Zahrádce; jmenování pp.: Josef Hofman, děkan v Trutnově správcem vikariátu Trutnovského, Frt. Sloup, farář Sezemický bisk. vik. sekretářem, Jos. Nechvíle, farář Dašický bisk. notářem. Uprázdňené fary: Oberstadt od 1. dubna do 12. května, Pouchov 1. dubna do 12. května, Heřmanice n. Lab. od 16. dubna do 27. května.

Výbor komitétu pro udržování pomníků na bojišti kralohradeckém odbyval v neděli dne 21. t. m. v Dohaličích svoji schůzi, při které vyřizeny běžné spolkové záležitosti a usneseno, letošní řádnou valnou hromadu svolati na den 16. května b. r. do Hradce Králové.

Jako bílá vrána. vypadá dnes v Hradci Králové zpráva, kterou dostáváme při závěrečném listu. Kdyžto předtím týden prodal obch. Dvořáček nárožní dům na podsíni obch. Bergrovi za 53 tisíce zl., zakoupil včera majitel českého slatnického závodu, p. J. Štefánek od p. Švarce dům na velké podsíni za 33 tisíce; týž dům chtěl zakoupiti též obch. Zeiner, ale nepovedlo se mu to. Proslýchá se, že nějaké nekatolické društvo rádo by zakoupilo skupinu domů Caiyasových, za něž prý se nabízí značnější obnos. Štít se pověsti ještě daleko povážlivější, ty však nepovažujeme za věrohodné; povídá se totiž, že jistí lidé docela prý vešli ve styk s pověstným milionářem Hirschem, aby podporoval jejich okupaci Hradce... Ať už je tomu jakkoli, křesťanskí Čechové v Hradci mají dnes už dost a dost příčin, aby si připamatovali, že se přizpůsobí a že je potřeba společné, české práce, aby se zamezilo další vzrůstání a roztahování šlivů cizích, které na př. v pivovaru městském za krátko mohou se domoci většiny... Bědmež!

„Vosí hněda“. V posledních měsících loňského roku počaly po Praze proskakovati pověsti, že policie přišla opět na stopu novému tajemnému sdružení a podvratným snahám. Policejní řídícího pražské svědčilo již v létě minulého roku, že neodvážil socialisté a anarchisté v Rakousku se chtějí zorganizovati a že ustanovena byla na den 8. září m. r. tajná schůze. Tato prý se skutečně konala a na základě její usnesení utvořily se prý mimo jiné i po Čechách a zejména prý v Praze anarchistické kluby, jež nazvány byly „Vosí hnědy“. Helelem a zároveň i pečeti těchto klubů bylo prý slovo „Vrba“, jehož písmena dle výkladu úřadů značí: „Volnost, rovnost, bratrství, anarchie.“ Policie zavedla v Praze zejména v dělnických spolcích a besedách rozsáhlé pátrání a ke konci prosince m. r. zatkla sedm podezřelých osob. Policie vykonala zároveň u zatčených domovní prohlídky, při nichž nalezeno a zabaveno bylo mnoho socialistických i anarchistických časopisů, brožurek, letáků a písmí. U jednoho se zatčených Josefa Čermáka nalezeno bylo též toto „Přímocennství“: „Tímto splnomocňuje se doručitel, aby mezi Vámi a námi stálé spojení udržoval. Odpověď Vaší důvěry. Místní skupina Motýlín-Kladno.“ Listina tato byla bez podpisu, ale opatřena pečeti, jež představovala kruh, v němž nalezal se trojhran v trojhranu tem pod dvěma spojenými rukama (což je ostatně vůbec známým odznakem podpůrných dělnických spolků a i odznakem svobodomyšlných sdružení) nalezlo se slovo „VRBA.“ Celkem sečteno bylo přes třicet dělníků; z nichž většina strávila ve vyšetřování varbě zemského trestního soudu několik týdnů. Proti celé polovině podezřelých bylo vyšetřování zastaveno, a po skončeném vyšetřování vzbudilo státní zastupitelství

žalobu na sedmnáct socialistů, z nichž jsou mnozí již z dřívějších procesů známí. Jako původce tajemného sdružení je hlavním obžalovaným Vilém Körber 50letý v Praze narozený a sem i příslušný redaktor socialistického časopisu z Jaroměře, katolík, ženatý, ze slovanů rušení veřejného pokoje dle § 65. c) tr. zák. (ze r. 1894 měl účastniti ve spojení, které si za účel kladlo, popaditi k opovrhování formou vlády a správou státu a popaditi k nenávisť k nim). Přelčení, jež započalo dne 23. t. m., je rozvrženo na čtyři dny. Právovní řízení, jehož průběh nebyl valně zajímavý, bylo skončeno včera dne 25. t. m., dnes v pátek došlo k závěrečným řečím státního zástupce a obhajců, rozsudek bude vynesena nejspíše až zítra, v sobotu.

Proti rovnému právu volebnímu.

Z Prahy, 26. dubna. (Zvl. tel.) Dovidám se, že během příštích dvou měsíců bude uspořádáno v různých městech v Čechách nejméně deset živnostenských a řemeslnických schůzí, na nichž jednati se má o poměrném a rovném všeobecném právu volebním. Agitace proti návrhu mladočeskému na zavedení rovného práva volebního stoupá den ode dne, což je známost, že širší kruhy již prostrají nebezpečí plynoucí z návrhu mladočeského.

Školské výnosy hr. Thuna.

Z Vídně, 26. dubna. (Zvl. tel.) Ve včerejší schůzi poslanecké sněmovny podali posl. Sokol a soudruzi pilný návrh v příčině školských výnosů místopředsedatele českého. Návrh poukazuje k tomu, že forma — obsah jest zřejmý vedlejší, těchto výnosů způsobila prý v nejširších kruzích obyvatelstva, zejména pak mezi pedagogy, rozhorlení. Pod pláštěm loyality nařídil místopředseda ve svých výnosech, aby školy sledovaly prý jednotransné politické tendence, které nejsou s to, aby školu vymanily z politických bojů, nýbrž naopak k mají prý ten úkol, aby zneužívána byla na podporu chybné vládní soustavy, a aby učitelé konali službu policie. Výnosy tyto znamenají porušování celého školství jako v dobách absolutismu. Navrhovatelé tudíž žádají, aby vláda dotyčné výnosy ihned zrušila. Pilnost návrhu byla zamítnuta.

Z Vídně, 26. dubna. (Zvl. tel.) Nynější zasedání říšské rady potrvá nejspíše až do polovice července. Jednání o berní opravě protáhne se bezpochyby do konce května, načež teprve začne rozpočtová debata.

Z Vídně, 26. dubna. (Zvl. tel.) Panská sněmovna bude dnes jednati o rozšíření nedělního klidu na podomní obchod.

Z Lublaně, 26. dubna. (Zvl. tel.) V posledních dvou dnech udaly se opět lehké otřesy země. Ministr vnitra přijede prý do Lublaně, aby se osobně přesvědčil o škodách zemětřesením způsobených.

Z Prahy, 26. dubna. (Zvl. tel.) Marie Pospíšilová měla dnes na Národním divadle vystoupiti po páté v dramatu „Arria a Messalina“. Představení to bylo však odloženo na pondělí, protože M. Pospíšilové je prý nevolno.

Z Vídně, 26. dubna. (Zvl. tel.) Letošní císařské manévry budou se konati v Sedmihradsku.

Bursovni zprávy.

Vídeňská burza.

Z Vídně, 26. dubna. (Telegram.) (10 h. 25 min.) Uvěrni akcie 396.25, uheraké úvěrni 459.35, anglobanka 169.—, unionka 329.—, lombardy 105.—, státní dráha 425.75, napoleony 9.70 1/2, květnová renta 101.50, uheraké papírová renta —, uheraká slatá renta 123.50, rakouská slatá renta —, rak. korunová renta 101.55, uher. korunová renta 99.35, turecká renta 84.10, lánabanka 288.25, alpinky 82.90, buštěhradská dráha litera B. —, česká unionka —, polabaká dráha 288.25, Rima 267.75, pražská železnižská společnost —, rakouská továrna na sbraně 364.50. Smýšlení klidné.

Z Vídně, 26. dubna. (K. B.) Následkem menšího prolomeního materiálu a na příměsí správy s císařských burz smýšlení pevné, velké spěšné koupě v kreditkách a akciích dráh zavládly. Závěrek klidný, jen akcie státní dráhy Hvězdi jednaly. — Bankovní sazby 3 1/2, —4.

	peníze		peníze
Květnová renta	101.35	Lombardy	104 1/2
Rak. korunová renta	101.35	Severní dráha	282.—
Státní renta	101.40	Praž.-duch. dr.	106.80
Rak. slatá renta	123.80	Reverenzp. dráha	263.00
Uh. slatá renta	123.40	Česká západní dráha	00.00
Uh. korunová renta	99.30	Pardubická dráha	230.—
Loz s r. 1860 (celé)	158.50	Polabaká dráha	292.35
Loz s r. 1860 (pět.)	164.—	Česká severní dráha	290.50
Loz s r. 1864	198.—	Buštěhradská A.	14.80
Loz krediti	201.50	Buštěhradská B.	542.00
Loz s r. 1854	151.75	Víd. tramwayky	444.—
Komunální loz	173.50	Dunaj. paroplova	587.00
Tiské loz	149.50	Tur. tabák ref.	242.50
Uvěrni akcie	396.25	Pražská železnižská	339.00
Anglobanka	170.50	Turecké loz	84.10
Unionka	320.60	Napoleony	9.69 1/2
Banka pro země rak.	284.90	Paříž	45.47
Uheraké krediti	161.10	Londýn	122.35
Bankovní jednoty	00.00	Německá měta	55.75
Haličská	283.00	Rubel papírové	120.75
Kvov.-Černovická	430.25	Unionky pražské	00.00
Státní dráha		Živnostenská banka	00.00

Cukr.

V Praze, 26. dubna. (ve 3 hodiny). Trh stálý. — Pohotov 1. eurovina Ústí přistaviště asi al. 18-27 1/2, Ústí loco pl. 12.30, na druhou polovici května al. 12-20, baňd Ústí na Labi.

Obilí.

Plošinyová burza. Z Vídně, 26. dubna. (Tel.) Pšenice jarní 7.41, pšenice na květen-červen 7.35, pšenice ozimní 7.49, žito jarní 0.—, na květen-červen 6.38, žito ozimní 6.57, oves jarní 0.00, oves na květen-červen 0.00, oves ozimní 0.00, řepka na srpen-září 11.00. Úředně znameňováno: Pšenice jarní 7.35, pšenice na květen-červen 7.39, pšenice ozimní 7.44, žito jarní 6.36, žito květen-červen 6.31, žito ozimní 6.51, oves jarní 6.80, oves na květen-červen 6.70, oves ozimní 6.32, řepka na srpen-září 10.95, řepkový olej na duben-květen 27—28. Lih: Pohotov kontingentované zboží 16.25 až 16.50.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pánám rolníkům nabízím tímto

řemeny k žentourům,

pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových závodů bojný výběr důkladně vybraných

strojních hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojité

za ceny velmi mírné.

Mimo to nabízím též krupony, tíl a vázaci řemeny a užitky, jež posloužím sbořím nejtrvanlivějším a jakosti výrobě, jakkoli jsem sám vydělavatelem koží i vyrábitelem řemenů.

V ústí veškeré

Jan Zadrobílek,

koželužský závod v Kuklenách.

Výhodná koupě.

Právovárcečný dům č. p. 81 v Dobrušce na náměstí prodá se dobrovolnou dražbou

dne 7. května 1895.

Dražba koná se v Dobrušce za podmínek velmi příznivých.

V domě nachází se po letu, s obratem 50.000 do roka provozovaný závod usenářský se stálými odběrateli, rovněž i hostinec vzorně zařízený s výtečnou lednicí vše s bohatým inventárem.

Cena 16000 zl. čeká se polovici na letu. Blíží podmínky v kanceláři p. dra. Alfreda Radolfa, advokáta v Hradci Králové a mimo sl. o k. okr. soud na Opočně u purkmistrovského úřadu tamtéž i v Dobrušce.

K nastávajícímu

jarnímu období

dovoluji si své

na sta tisíc kop obnášející zásoby

různých

sazenek lesních

co nejlépe doporučti

a nabízím svlaště z listnatých dřevin následující druhy k objednávkám „ve velkém“ a sice:

Akáty, 1, 2 a 3roční.

Boučeky, 3, 4, 5 a 6roční.

Deřbky, 1, 2 a 3roční.

Javery, 1, 2 a 3roční.

Javor kalifornský, 1 roční.

Kaštiny divoké, 1 a 2roční.

Kaštiny jedlé, 1 a 2roční.

Ořechy vlašské, 2—3roční.

Jasany, 1, 2, 3 a 4roční.

Deubky americké červené.

Lípy malolisté.

Lípy velkolisté.

Jilmy různé, 1—4roční.

Olší bílé, 2 a 3roční.

Olší lopken, 1, 2, 3 a 4roční.

Hlohy, 1, 2 a 3roční.

Javor jasanolistý.

Himelox tatarský.

Různé druhy vrby.

Plané růže až 3 metry vysoké.

Plané růže, 1 a 2roční.

Okrasné keře, 3—10roční.

Ovesná pláňata.

Hrachor lesní, 1roční až, jakož i různé jehličitiny a semena.

Nejnovější ceník na laškově požádání.

Adresa pro dopisy:

Hubert Plhák v Hájí,

pošta Mělník, Mělník.

Mimo mnoho jiných dostalo se mně vzácného uznání od vysoké „Zemědělské rady pro království České v Praze“.

OBNOVA
vychází každý pátek dopol. o 11. hod.
Vydavatelstvo:
Politické družstvo tiskové v Hradci Král.
Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:
„Obnova“ v Hradci Králové.
Předplatné:
Na celý rok . . . 4 zl.
na pět roku . . . 2 „
na čtvrt roku . . . 1 „
Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.
Místnost redakce:
V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Nejstarší závod
svého druhu
V. J. Špalek
dříve J. F. Krušvík
v Hradci Králové.
doporučuje svůj hojně zásobený sklad: an-
glických, brněnských a
humpoleckých novotin.
Zvláště činným veledůstojné duchovenstvo po-
zorna na velkolepý výběr černých látek a
kostelních suků.

VÁCLAV ŠOLC,
zlatník a stříbrník
přísežný soudní znalec a cenitel
v Hradci Králové,
zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté
a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a
všechny v oboru tom práce za velmi levné
ceny se zaručením.
Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí
a stříbí v ohni i galvanicky. Kupuje staré
zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

Místo
pokladníka
obsadí prozatímne na rok
Záložna v Hradci Králové
s ročním sluhým 1000 zl. Žadatelé, kteří nepřekročili 35. rok věku svého, podejtež do 1. května
t. r. žádosti své, opatřené opisem vyváděcí, kte-
rý se však vraceti nebudou, o absolvování vyšší
obchodní školy a o praktickém působení buď v zá-
ložně, spořitelně neb v peněžním ústavu vůbec,
s podotknutím, kdy by nejdříve nastoupiti mohli.
Osvědčí-li se přijatý, přemění se místo na
definitivní se čtyřmi kvinkvankami po 100 zl;
kauce v každém případě rovná se služnému.
V Hradci Králové, 18. dubna 1895.

Záložna v Hradci Králové
B. E. Tolman, kontrolér,
Joa. A. Komárek, starosta.
Americké
tuhé etalier
v mosazce
ordinář v podobě
u v pásek
v dřevěných
v dřevěných
v dřevěných

Václav Jonáš,
závod krajčovský
v Hradci Králové, Spitalská ulice 373
doporučuje se
ke vkusnému hotovení veškerých
obleků pro pány i dámských šatek
za ceny nejlevnější z vlastních i přinese-
ných látek.
Na skladě má hojný výběr látek i hotových obleků.

Národohospodářská hlídka.
Nedělní a sváteční klid.
Dne prvního května nabudou platnosti důle-
žitá ustanovení, týkající se upravení klidu nedělního a svátečního při provozování živnosti. Na nešetření klidu toho bylo pronášeno tolik stesků, že nyní ustanovení budou mnohým vítanými. Dle tohoto nového zákona ze dne 16. ledna t. r. nabudou nyní místo § 75. zákona ze dne 8. března 1885 platnosti následující ustanovení:
Článek 1. V neděli má odpočívati každá fe-
meslná práce.
Čl. 2. Nedělní klid má počítati nejpозději o 6.
hodině z rána každé neděle a to současně pro ve-
škeré dělnictvo každého podniku a má potrvati
nejméně 24 hodin.
Čl. 3. Z těchto ustanovení jsou vyjmuty: 1.
Práce, které dlužno předsevzati ku čistění a uspo-
řádání dílen, jichž opomenuťm by trpěl pravidelný
chod podniku, aneb jichž prováděním ve všední
dny nejen závod byl by povážlivě ohrožen, ale i
mohlo by nastati nebezpečí pro život a zdraví
dělníků; 2. nutný dozor nad pracovními; 3. práce
potřebné ku provedení inventury a to jednou
v roce; 4. neodkladné práce pomíjejícího rázu,
které musí býti podniknuty buď z ohledů veřej-
ných, zvláště policejních, aneb v případech neod-
vratné nutnosti; osobní zaměstnání majitele zá-
vodu, pokud dá se provésti bez použití dělníků a
nikoliv veřejně.
Čl. 4. Majitelé živností, kteří používají děl-
níků v neděli při pracích v čl. 3. vyčtených, jsou
povinni, pořídit si záznam, do kterého každou
neděli zanášeti musí jména zaměstnanců, jakož i druh
předsevzaté práce. Tento záznam musí býti na po-
žádání jak živnostenskému úřadu, tak i živnosten-
skému dozoru předložen. Pokud se tyto práce
vedou v čl. 3. odst. 3. a 4., jest majitel živ-
nosti mimo to povinen učiniti oznámení živno-
stenskému úřadu dříve, než tyto práce započne.
Nastane-li teprve v neděli nutnost, aby taková
práce byla buď začata aneb v ní pokračováno,
musí o tom nejpозději ihned po ukončení těchto
prací živnostenskému úřadu býti sděleno. Ozná-
mení tato jsou prosta kolků. Podání takového
oznámení u c. k. poštovního úřadu platí tak, ja-
koby bylo učiněno přímo u živnostenského úřadu,
jemuž přísluší právo zkoumati, zda-li výkon take-
vých prací vyhovuje zákonným ustanovením.
Čl. 5. Jestliže práce v čl. 3. v odstavci 1.,
2. a 4. uvedené sbráňují dělníkům, aby mohli
obcovati dopoledním službám Božím, jsou majitelé
živnosti povinni, každému dělníku při těchto pra-
cích zaměstnanému dáti nejbližší neděli prázdnou,
aby mu byla umožněna návštěva chrámu Páne
v čase dopoledním. Trvá-li práce v čl. 3. odst.
1., 2. a 4. uvedené déle tři hodiny, má se tento
délkům délati nejméně 24 hodin trvajícím odpo-
činek nepřibírá neděli a není-li to se zřetelem
k závodnímu režimu, tedy ve všední den aneb po-
skytnutí jim po dva všední dny vždy šestihodi-
nový odpočinek.
Čl. 6. Ministr obchodu v souhlase se sůčas-
nými ministry jest zmocněn, cestou nařízení re-
melionu práci povolit také v neděli jednotlivým
odvětvím živností, u nichž dle jejich povahy buď
přerušeni práce v závodě či odloženi dotýčných
prací jest nemožno aneb u nichž práce v neděli
vzhledem ku každodenním, zejména pak v neděli
zvláště jeví se potřebám obyvательства jest zá-
douce. U živností nepřetržitě zaměstnaných, jimž
práce nedělní jest dovolena, má se tato omezení
na výkony v provozovacím nařízení výslovně uve-
dené, při čemž všeliké práce přípravné, vedlejší
nebo pomocné mají odpočívati. Upravení prací v ta-
kových závodech ve dny nedělní dovolených a
ustanovení podmínek, za jakých tyto přípustné
budou, stane se pro všechny podniky téhož druhu
stejněměrně a s ohledem na čl. 5. těchto nařízení,
jež týkají se náhradního dne odpočinku. Dotýčná
ustanovení mají býti pojata do dělnického řádu,
vztahně na vhodném místě v dílnách v řadě obvyklé
vyvěšena.
Čl. 7. Jestliže u jednotlivých kategorií vý-
robních živností, jichž výkon práce v neděli k uspo-
kojení domcích aneb zvláště ve dny nedělní vy-
nikajícím způsobem jeví se potřeb obyvательства
jest nutný, vezme se sřetel na poměry místní a
svyk od dob nepamětných panující, má se v tak-
ovém případě vyšetřeti a zjištění zádučních výni-
mků předpisy o nedělním klidu se týkajících, pře-
nešeno býti se sůčasnými ministry na politický
úřad zemský. Dotýčné živnosti musí býti
v nařízení vydaném na základě čl. 6. jmenovitě
označeny. Při zjišťování výminek pro tyto živnosti,
které v jednotlivých obcích a místech různé může
se vykonati, budíž vzst sřetel na nařízení čl. 5.
týkající se dne odpočinku; zjišťování těchto výni-
mků vyžaduje se po vyslyšení dotýčných obcí a spo-
lečenství; také mají býti ustanovení v tomto směru
pojata do pracovního řádu, vztahně na vhodném
místě v dílnách v řadě obvyklé zavěšena.
Čl. 8. Týká se poměrů v Haliči a Bukovině.
Čl. 9. U obchodu jest práce nedělní nejvýš
na dobu šestí hodin povolena. Ustanovení hodin,
jimž nedělní práce se povoluje, vykoná politický
úřad zemský po vyslyšení dotýčných obcí a spo-
lečenství. Společenstvům přisláší právo podati po-

litickému úřadu zemskému v cestě instanci živno-
stenských návrhy, unesené ve shromáždění spo-
lečenstva, čelící k omezení nedělní práce při do-
týčné živnosti.
O některých nedělích, kdy zvláštní okolnosti
vyžadují značné zvýšení činnosti obchodní, jako
o vánočních svátcích, v den svátku zemského pa-
trona atd., může rozmožnění hodin pro provozov-
ání obchodu politickým úřadem zemským po vy-
slyšení dotýčných obcí a společenství až na dobu
10 hodin býti povoleno. Toto povolení a sice ve
výměře 10 hodin platí pro neděli vánočním svát-
kům předcházející a případně-li štedrý večer na
neděli, také pro tento den. Rovněž může politic-
kým úřadem zemským s ohledem na zvláštní po-
měry místní, jako za příčinou prodeje devocionálií
v místech poutních, pak potravin na výletistích,
nádražích atd., po vyslyšení dotýčných obcí a
společenství rozmožnění hodin ku provozování ob-
chodu přiznáno býti až na 10 hodin a to buď pro
všecky neděle, aneb jen pro neděle v jistých roč-
ních obdobích.
Posléze může politickým úřadem zemským
oněm obcím, které mají méně než 6.000 obyvatel
a bývají v neděli navštěvovány okolním obyva-
telstvem za příčinou nakoupení potřeb pro domá-
cnost, přiznáno býti rozmožnění hodin ku provozov-
ání obchodu až na osm a to buď pro všechny ne-
děle aneb pro nedělní dny jistých ročních období.
V tomto případě však v takových obchodech musí
pomocníci býti užito pouze po dobu šesti
hodin. Ustanovení hodin, během kterých nedělní
práce v obchodech jest dovolena, může pro různé
odvětví obchodu a pro jednotlivé obce rozličné na-
stati. Ve dny nedělní má se dělníkům se zřetelem
na jejich vyznání povoliti čas potřebný ku návštěvě
dopoledních služeb Božích. V hodinách, kdy ne-
dělní práce v obchodech dovolena není, musí
všecky dveře, vedoucí do místností obchodních a
určené pro styk s obecníkem, býti uzavřeny.
Čl. 10. V oněch obchodech, ve kterých per-
sonálu nemůže býti poskytnut nedělní odpočinek,
počínající dvanáctou hodinou polední nepřetržitě
až do otevření závodu následujícího dne, má býti
tomuto pomocietvu střídavě každé druhé neděle
dáno býti zcela prázdnou, aneb nedá-li se to pro-
vésti, má se mu polovice všedního dne poskytnouti
za den odpočinku.
Čl. 11. Pokud dle ustanovení článku 9. pro-
vozování obchodu v neděli má odpočívati, nesmějí
také oni majitelé obchodních živností, kteří neza-
městnávají dělníků, provozovati živnost, vztahně
nesmějí dvě do místností obchodních pro styk
s obecníkem sloužící zůstatí otevřeny.
Čl. 12. Předpisy o nedělním klidu v obcho-
dech živnostních platí též pro prodej zboží pa-
třící ku plodinovým živnostem, pokud tento prodej
nebude na základě článku 6., vztahně 7. zvlášť
upraven, dále pro obchod podomní a na tržištích.
Čl. 13. Zemským politickým úřadem na zá-
kladě článků 7., 8. a 9. vydané předpisy mají býti
koncem každého čtvrtletí předloženy ministru ob-
chodu, jenž ve srozumění se sůčasnými ministry
může naříditi změny těchto předpisů.
Čl. 14. O svátcích má se dělníkům s ohle-
dem na jejich vyznání čas potřebný ku návštěvě
dopoledních služeb Božích povolit.
Přestoupení ustanovení tohoto zákona a pro-
vozování nařízení mají se trestati dle ustanovení
živnostenského řádu. Tento zákon vstupí v plat-
nost dne 1. května a s provedením jeho pověřeno
jsou ministři obchodu a vnitra ve srozumění a mi-
nistrem kultu a vyučování.
Organisace živnostnictva. „Národní ho-
spodář“ moravský přináší tyto řádky: „Živnostnictví
naše se připravuje k politické a parlamentární práci
Jest to soustavné hnutí. V Čechách se organizuje za
vedení pana Sedmidubského řemeslnictvo neodvratně od
stran a chce prováděti politiku samostatně tak, aby
přislušným sdružením, jak praví se v resoluci uhřet-
ské ze dne 17. února 1895, samo vyhledávalo, dopo-
ručovalo a volilo svoje způsobilé zástupce ze středu
vlastního. Stejný cíl sleduje jistý oddíl řemeslnictva
moravského. Na valné hromadě katolicko-politické jed-
noty pro okres boskovský dne 25. března přijata již
přislušná resoluce: „Naše stavovské zájmy mohou
býti nejdůležitěji a nejlépe chráněny stavovskou orga-
nisací a nikdy přilnutím k výhradně politické straně.
Podporujeme se zadosudčiněním počátek této orga-
nisace založením „Živnostenských jednot pro království
české“ a ve Vídni zřizním „rakouské strany živno-
stenské.“ Odporujeme soudruhům pečovati o po-
dobné třídní zastoupení, jednak zřizováním místních,
okresních a krajských svazů, jednak založením zem-
ského spolku živnostenského a politickými právy. Vy-
hledáváním, odporučováním a volbou schopných přislu-
šníků našeho stavu do různých zastupitelských
sborů, hlavně do zákonodárského, má se živnostnictvo
stati plnoprávným činitelem při správě a zastoupení
svých hospodářských zájmů.“
Sjezd rolnictva východ Čech v Par-
dubicích koná se dne 28. dubna a zahájen bude o
půl jedenácté hod. ve dvoraně beseďní. Na programu
jest jediná otázka: „Krise cukrovarnická a s ní spo-
jená zemědělská.“ Sjezd ten svolávají společně spolky:
pardubický, čáslavský, chrudimský, kolínský, kutno-
horský, litomyšlský, vysokomýtský, ústecký, chroust-
ocký, prosečský, brandýšský a vlnatý.

Nové dopravní podniky. Ministerstvo obchodu udělilo povolení Jos. Čechovi, purkmistru v Bohdanečích, spolu s dr. Václ. Pospíšilem, Rudol-tem Košťálem, Václ. Polákem a Janem Uhlířem v Bohdanečích k předsevzetí přípravných prací ku stavbě místní dráhy ze stanice Rosic rak. severo-západní dráhy do Bohdaneč, dále městské obci liberecké pro normálně kolejnou malou dráhu s elektrickým pohonem s nádraží libereckého jiho-severoněmecké spojovací dráhy územím města Laberce na Belvedere na dobu šesti měsíců; ko- nečné pak výboru pro zřízení labeko-dunajského průplavu pro splavnou vodní cestu z Dunaje k Vi- tavě na dobu jednoho roku.

Desetikorunové státočky. Mezi rakou- ským a uherským ministerstvem financí vyjednává se o vydání desetikorunových státoček, jimiž by nahra- ženy byly dosavadní pětistátočky. Jakožto samo sebou se rozumí, vydala by je ministerstva obou po- lovin Hise a nikoli rak.-uherská banka.

Revise katastru pozemkové daně. Mi- nisterstvo financí nařídilo zemským finančním úřadům, aby v letě vykonaly bylo od evidenčních úředníků šetření za účelem opravení chyb neb hrubých omylů při oceňování jednotlivých parcel do různých tříd. Šetření konati se má za přítomnosti starosty a s po- měry v obci obeznalých místních důvěrníků, o čemž okresní politické úřady mají vydati obecním starostám přiměřené poučení.

Cukrovarství v Čechách. V posledních 25 letech zastavilo práci s 200 cukrovarů 64. Z tohoto počtu připadá na akciové cukrovary 43, z nichž 31 změnilo majitele. Zrušeno bylo vůbec 12 cukrovarů akciových a 21 soukromých. V procentech vyjádřeno: 16.5 proc. cukrovarů úplně zaniklo, 31 procent zmé- nilo majitele.

Nové telefonické síť. Ministerstvo obchodu hodlá ještě letos zaříditi telefonické síť s ústředními stanicemi v Hradci Kr., Chrudimi, Kr. Dvoře a j., zřízení meziměstských linií ponechává se na dobu po- zdější. Blíží doznívá se každý ze zvláštních návštěv, o něž lze se přihlásiti u správ poštovních úřadů.

Smutná rubrika dražební. Ve východních Čechách ohlášeny jsou pro nejbližší dobu následující dražby: V Hlinsku: nemovitosti č. 35 a 37 v Blatné, 4. května, 1. června. — V Uhlířských Janovi- cích: nemovitosti č. 18 v Čáslavě, 28. června, 29. července. — V Kralovicích: usedlost č. 19 ve Ve- trovčicích, 42. června. — V Náchodě: usedlost č. 36 v Hronově, 10. června, 10. července.

(Z a s l á n o.)

Do Náchoda!

Členové jednoty kat. tovaryšů v Hradci Králové, sčítavší se slavností svátek praporek bratrského spolku „Svornost“ v Náchodě vzdávají tímto srdečné díky všem, kteří je v Náchodě přátelsky přijali a pohostili.

Za jednotu kat. tovaryšů v Hradci Kr.
Jos. Polák sen., starší. Jos. Polák jun., jednatel.

Listárna redakce.

— uť v Praze. Kdo chce s námi vejíti ve styk, musí mít aspoň tolik důvěry a důvěry k nám, aby se podepsal plným jménem.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. dubna. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.50 až 6.10, žito zl. 4.70 až 5.20, ječmen zl. 4.50 až 5.00, oves 2.50 až 3.—, proso zl. 6.00 až 6.50, vikev zl. 4.50 až 5.—, brách 8.00—9.00, čočky zl. 9.50 až 10.30, jáhly 10.00 zl. až 10.50, kroupy zl. 8.00 až 9.00, brambory zl. 3.90 až 4.20, 1 kilo másla čerstvého zl. 1.10 až 1.50, sádla vepřového zl. 0.72 až 0.80 kr., tvarohu zl. 0.014 až 0.016, 1 vejce 2 1/2 kr. Na týždení obilní trh, 20. dubna konány, přive- ženo bylo: hektolitrů: pšenice 141, žito 182, ječmene 242, oves 835, proso 0, vikev 64, brách 5, čočky 4, jáhel 6, krap 18, brambor 428, jetel. semínka 23.—, lužn. 22, olejky —, maslo —, pak vepř 25 kusů, podvinčat 656, kápat 182.

V Poděbradech, dne 17. dubna 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.40 až 5.65, žito od zl. 4.70 až 5.05, ječmene od zl. 4.50 až 4.70, oves od zl. 3.25 až 3.50, brachu zl. 9.00 až 10.00, čočky od zl. 16.00 až 18.00, vikev od zl. 8.25 až 8.50, bramborů zl. 1.80 až 1.90, 1 kg. másla od zl. 1.00 až 1.70.

V Nymburce, dne 18. dubna. Hl. pšenice zl. 5.75 až 6.00, žito zl. 4.80 až 4.80, ječmene zl. 4.50 až 5.00, oves zl. 3.90 až 4.10, vikev zl. 0.— až 0.—, čočky zl. 0.— až 0.—, bramborů 0.00 až 0.—.

V Chlumci n. Cidl., dne 18. dubna. 1 hl. pšenice zl. 5.69 až 6.00, žito zl. 4.50 až 4.75, ječmene 4.45 až 4.80, oves 3.90 až 4.40, brambor 1.75 1 kg. másla 1.16 kupa vajec 1.35, 1 q: sena 3.— slámy dlouhé 1.40 slámy krátké 1.10.

Ve prospěch
Ústřední Matice šk.
pro dárců
světoznámé
léčivé limonády
BOMBONY.
Zároveň odpovídáme
orientálské cukrovinky
jako: turecký med, sultanský chléb, mamon, halvu,
lubenky, tatarské hřívky a t. d.
Továrna orientál. cukrovin A. Maršner
Král. Vinohrady, Píseňka.

První obrát na r. 1894 činil 63.908.784 kor. 49 hal.
Diplom uznání. Praha 1894.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,
područní úřad rakousko-uherské banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky
na směnky, hypotéky a zástavy cenných
papírů,
obohotňuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně
kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —
Vedle bankovního zápisu a transakce
obstará co nejpříjemněji.

Vše bližší v úřadovnách ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Táma. Ředitel: Jan Fidler.

Největší sklad šicích strojů

původních i všech různých soustav

Albert Štearč, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky pla-
tební velmi mírné.

Swice

veskové, polo-veskové,
stearinové a parafinové,
pak veskové zádušní svíce,
pěšky, triangly a sloupky
jakož i svíce toaletní a
luxusní renaissance a ba-
rokové, dále svíce a sloupky
pro pivovary

nejlepší jakosti

a četnými cenami na vý-
stavách v tuz. i cizozemsku

vyznamenané, dodává

v cenách nejlevnějších

o k. v. l. česká továrna

na veskové výrobky, po-
dobné vesky a smolné po-
chodně, na svíce steari-
nové, parafinové a sklopné

Fr. Sezemského

o. a k. dvorního dodavatele

v Hl. Městečkách.

Cenníky na požá-
dání franko.

P. T. duchovenstvu odpo-
ručují svíat své velejemné

radidlo v cenách mírných.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabíjí

rukopisní kaligrafie

v Hradci Králové.

JAN BAŠTA,

první a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,

vyznamenaná státní stříbrnou medailí

na první bulharské zemědělské výstavě v Plovdivu (Philippopol),

v Schönbachu a Chebu (v Čechách),

doporučená se co nejvíce P. T. učitelům, ředitelům šk., hudebním spol-
kům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sic:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdrům,
uzavíratelným, dáleholem vyloženým, k nosení, s obalem
a franko za 10 zl. r. č. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12,
15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná
Cello od 25, 60 až 100 zl. Citry s nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50,
18, 25 až 30 zl. — Kytary s nejčistším hmatem od 3, 5, 4, 7, 9, 10
až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva granadillového C-H spodek, od
5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinetu ze dřeva granadillo-
vého, C, B, Ka, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na
housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a všeob-
ecní jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a ja-
kosti nejlepší.

Obchodníci obdrží přiměřenou slevku.

Zavazují cenníky zdarma a franko,
zámlhy a dopisy. — (Nedávající se obecně vyplatit)

Vedle hudebních nástrojů upravují se nástroje hudební a co je
levnější se účtují.

Ukazky dobrozdání:

Jak velice jsem býval rád, když jsem dostal k opravě Váš skvělý obdržen.
Nikdy jsem si nemyslel, že mohou mít takový svaz jaký nyní mají. Přijmete mé
nejupřímnější poděkování a budu s úspěchem, že kdykoliv se mi naskytne příležitost, též
jiné kolegů k Vám pomohuati budu.

Nový Dům v Rakovníku, 5. XII. 94

Volebný Pátek

Jelikož jsem dostal koncertní mi zasláno Vám vyplácí, tedy musím vyznat,
že jsem s tak krásným nástrojem zcela spokojen. Ten šitý a dojemný. Přijmete
srdečný dík a ujištění, že sávek. Váš kadeřník odpovídá budu.

S úctou

Florian Kouřný, naděditel v Ondřicích na Moravě.

V Ondřicích, 12. I. 95.

Zemský pojišťovací fond
cisare Františka Josefa I.
poskytuje všem příslušníkům nemajetných nebo málo majetných tříd, pokud mají v ně-
které obci v království Českém právo domovní, možnost sebezpojistění
zaopatření ve stáří
i předčasně vypořádání k výplatě
Základní jmění (dle staré z. 30. prosince 1894) 58 100 000 Kč
Resoluční fond 26 100 000 Kč
Zařizovací fond 30 000 Kč
Ředitelství v Praze III. v budově sněmovní
Jednatelství v Praze i po venkově ve všech značnějších městech i místech
(u správ všech ústavů zemských, u st. výborů okresních, úřadů městských atd.)
Prospecty se sádkami a blankety příslušné zdarma a franko.
Příspěvky přímé u ředitelství nebo prostřednictvím jednatelství.

OBNOVA

Číslo 9.

V Hradci Králové dne 17. května 1895

Ročník I.

Český lid sobě!

Luzného májového dne, v předvečer svatojanský, otevřeno bylo českému lidu velkolepé divadlo, jež si byl sám s láskou a nadšením sestavil, aby ho napotom užil jako zrcadla, v němž by vedle děl přítomnosti také v celé řadě směrů a otázek zbylými památkami oživenou zašlost a minulost svých vlastí a předků uviděl.

Naše československá národopisná výstava v Praze jest šťastně zahájena a k obecnému nahlédnutí otevřena.

Že jest dcerou velkolepé výstavy jubilejní z r. 1891, netřeba nám šíře uváděti. Zdar oně, která ukazovala českému lidu i všem jeho hostům především potěšitelnou přítomnost a pokrok její prací, vyvolal touhu, popatříti také v minulost a nahlédnouti v život a v duši českého lidu.

A touha ta stala se šťastným skutkem!

Dnes kde kdo po vlastech československých chystá se do matičky Prahy, aby zde na milém a všem Čechům nejdříve známém výstavišti popatřil na to vše, co sem naše vzájemná láska a cit národní pospolitosti ze všech končin země koruny české i z domovů Čechů zahraničných nakupily a urovnaly, aby tak podaly obraz národní svéráznosti, vkusu, myslí a dovednosti české.

Potěšitelným zjevem jest, že při pořádání této národopisné výstavy naprosto již v lidu českém vymizely ony stíny, které sem tam ještě bylo pozorovati při pořádání výstavy jubilejní. Při pořádání výstavy národopisné totiž v lidu českém nikomu v horlivosti, obětavosti a ochotě nevadilo smýšlení druhého. Tentokrát všechny směry v národě srazily se v jeden jednotný, tmelem lásky bratrské zpevněný šik, jehož síla a moc čestně a vítězně překonala veškeré překážky, které původně zdaru výstavy té hrozily.

To zaznamenati sluší, že dnes na výstavišti v Praze stojí český lid sjednocený, že po mnoha a mnoha letech nalezl půdu, kde se objímá s vroucností, která ho nepronikala ani při otevření Národního divadla.

Bůh dej, aby jednotu tu z podniku národopisného jako paprsky sluneční zazářila a zasvitla také teplem a žářem svým v ledy a stíny, jež nás dnes jinde děsí a trápí v hloučky bratří rozvádných, kteří sice připouštějí, že nás všechny vede ve snahách našich poctivá láska vlastenecká, kteří však jeden při druhém tuto lásku uznati váháme.

Snad se naleznou okamžiky, které budou pro český lid východištěm k žádoucímu smíru.

Výstava národopisná a provázející ji slavnosti podají jistě hojnost příležitosti, aby ve blahých dnech radosti a utěšení zapomenuto bylo alespoň mnoho hořkosti mezi námi panujících a aby uznáno bylo, že nám prospívá, co nás pojí, a že nám škodí, co nás dvojí.

Těšíme se a doufáme, že mnohý spor, mnohé nedorozumění během letošního léta ze společnosti naší naprosto vymizí navždy.

Až český lid uvidí a rozváží, co jednotná mysl a vzájemná součinnost dovedou provést, tu jistě není pochybnosti, že také porozumíme, čemu nás učí naše národopisná výstava, která se nám tak skvěle při vzájemné lásce a jednomyslnosti vydařila i v době nanejvýš neblahé a nepříznivé.

Avšak výstava tato nehonosí se pouze svou mravní stránkou, ale má také pro všechny syny českého národa obrovskou cenu v ohledu hmotném.

Kamkoliv se ohlédnete v improvizované té osadě vystavených českých prací a budov, všude a všude volají na vás jen památky výroby, snah a příčinění domácích, všude vás vítají pouze výsledky dovednosti české.

Rozptýlená česká práce dala si zde své dostaveníčko a člověku Čechu radostí srdce usadá a dech se tájí, když se kolem sebe rozhlídá a ničeho nevidí, co by nebylo jeho, co by nesloužilo především a hlavně jeho

zájmům, co by nelahodilo jeho citům a co by sloužilo jeho nepřátelům.

Při procházení naší národopisné výstavy prodchnut jest každý uchvacujícím uznáním a obdivem výrobné spůsoblosti lidu českého.

Vše, čeho život vyžaduje, nalezá tu poutník a vše to jest původu českého, vyrobeno v duchu domácím a sice již tehdy, kdy jinde stáli ještě daleko a daleko v řemeslné obratnosti a průmyslové důvtipnosti za lidem českým.

A při přehlídce toho všeho, co česká ruka dovedla a umí, plní se duše dojmem mocným, poznatkem pro naši českou budoucnost nanejvýš důležitým.

Každý našinec jest zde pronikán pochopováním, co by u nás znamenal a dovedl pilný a důsledný sled hesla „Svůj k svému!“

Snad při pohledu na výstavu národopisnou českému lidu oči se otevrou a sice pochopením, co by znamenalo, kdybychom druh k druhu přilnuli láskou praktickou, která by každý halíř dříve dvakrát obrátila, nežli by ho vydala za něco, čeho výroba neživí bratra rodného.

A kdyby k obrovské mravní ceně jednoty, kterou již samo uspořádání národopisné výstavy pro nás dnes chová, přistoupilo také pochopení, že nám třeba též druh druhu hmotně podporovati, že především máme českou práci kupovati a že císaře nemáme obdivovati, tu by přítomná výstava naše dostoupila svrchované výše důležitosti národní, tu by výstava naše donesla nám také nanejvýš platné ovoce pro naše poměry politické, které by uvolnilo nejen tisíce našinců z odvislosti našim národním odpůrcům, avšak ono by také na sterých místech poměry pro českou národnost ponižující rázem změnilo.

My většinou pro velké cíle přehlíželi jsme doposud nepatrné schody a stezky, po nichž především třeba stoupati. Blahobyť každého národa sedí na třínožce, jehož jednou nohou jest umět pracovat, druhou co nejvíce vědět a třetí co nejvíce mít.

A že tyto „nohy“ na třínožce, na něž by se blahobyť v našich zemích mohl usadit, v našem lidu jsou, to každý navštěvovatel národopisné výstavy vidí, tak že se nyní jenom jedná o to, spojit nohy ty v jedné desce a tou deskou jest vzájemná láska, ve které kéž nás naše národopisná výstava sloučí, abychom tak šťastnými a blaženými učiněni byli v zemích českých, k čemuž nám domáhej dobrý Bůh, který na národ náš mnoho zkoušek dopustil, ale nikdy ho neopustil.

Snad nyní jest Jeho svatou vůlí, abychom vidouce na výstavě národopisné jak památky své minulosti, tak i práce přítomnosti, pochopili a porozuměli, jakou cestou se máme bráti dále v lepší budoucnost!

Naše národopisná výstava nechat žije a kvete a platné ovoce i nám i našim budoucím nese! Nechat český lid svou prací zjedná blahobyť ne cizím, ale sobě!

Jako list, který ve všem upřímně a věrně pracovat chce s lidem pro lid, připojujeme se dnes k oslavě zahájení výstavy. Památný, potěšitelný zjev vidíme při tom v okolnosti, že výstava tato zahájena jest právě před svátkem sv. Jana Nepomuckého, pod jehož ochranou stojí také naše politické družstvo tiskové. V posledních letech snaží se některé živly našeho milého ochrance slovy rouhavými znesvětit, ano popírají, že sv. Jan Nep. byl. Proti těm mluví zahájením výstavy celý národ český volaje: Mluvte si, co chcete, namáhejte se, jak můžete, vaše snaha jest marnou. Celý národ mluví proti vám a dokazuje slavnou manifestací: Sv. Jan Nepomucký žil, jako patron lidu českého vždy se osvědčil a marnou jest každá snaha, vyrvat ho lidu českému! Po překážkách, které se zdály téměř nepřekonatelnými, přece počala „Obnova“ vycházeti a tak dnes poprvé se zahájením výstavy oslavuje také svátek svého svatého ochrance, jemaž sebe a celé družstvo poroučí. Bůh dej, abychom takových svátků slavili hojnost!

Črty z výstavy.

— r. V Praze, 15. května. (Přev. dopis).

Po krátké době čtyř let opět patří národ československý se sympatiemi na král. hlavní město Prahu, v níž nastal právě nový, čilý, pestrý výstavní ruch a rej.

Zevnější vzhled výstaviště v král. oboře jest tentokrát o mnoho pestřejší než onen s r. 1891. Příčinou toho je značné množství budov, pavilonů, selských statků i chaloupek, které mezi mohutnými stromy obory, na úpatí malého svahu a na velickém prostranství v době několika měsíců téměř ze země vyrostly. Jest to pestrá směs moderních pavilonů, mezi nimiž vyniká průmyslový palác se dvěma svými věžemi, a lahodné uspořádání veliké řady statků, chalup a chaloupek ze všech končin vlasti naší, jimž opětně vévodí stará rychta, jednopatrový to statek s věží a prostrannou pavlačí, vystavený při široké silnici pod průmyslovým palácem a malý venkovský kostelík s nízkou věží o něco níže uprostřed návsi při malém rybníčku vystavený a nízkou zídkou pokrytou šindelem obehnaný. Diváků naskytá se malebný, krásný obraz a v první chvíli neví, kterým směrem měl by se nejraději bráti, aby vše spatřil. Účelem dnešních našich řádků jest utvořit čtenářstvu našemu malý obrázek o vzhledu výstavy na venek a zveme tudíž čtenáře své na procházku po výstavišti.

Vstoupíme opětně starým vchodem. Alavo-branchou zbudovanou již r. 1891, s jejíž dvou postranních věží vlajou praporce a jejíž cimbuří okrášleno je znaky pánů a knížat českých. Uprostřed zavěšen je velký znak království českého, na obou stranách pak umístěny znaky markrabství moravského a vévodství slezského. Projdeme branou a octneme se na širokém prostranství. V dále před námi vypíná se mohutný průmyslový palác, před ním nově zřízený hudební pavilon a před tím opět jezdecká socha krále Jiřího Poděbradského. Sníl zde čtyři roky o blahých a šťastných chvílích národa českého, které tento zažil po celý čas výstavy jubilejní, a dočkal se opětně dnů, kdy kolem něho zaznívat bude chorál sv. Václava a národní hymna „Kde domov můj?“

Obrátíme kroky své směrem v pravo a vstoupíme za pavilonem kancelářů národopisné výstavy do typické americké osady. Ihned z kraje vábí pohled náš americká farma z okolí Chicaga s krásným balkonem, dále americký hostinec a několik jiných farem našich zaoceanských rodáků. Mezi nimi krčí se mezi mohutné listnaté stromy selská chaloupka, zbytek to veliké atrakce z jubilejní výstavy. Staroušek byl opětně opraven, aby zevnějškem svým vyrovnal se oněm selským statkům, vystaveným dole pod svahem za průmyslovým palácem. Radou několika moderních pavilonů, zejména kolem pavilonu plynáren, města Prahy a zemského výboru kráčíme po levé straně průmyslového paláce ke hradu Kokofimu. Již při pohledu na majestátní stavbu s hrabami a cimbuřím, na vysokou věž, na níž zelená se malý chvojový stromček, obživnou v nás vzpomínky ze starších dob slávy a moci tohoto království. Hrad Kokofim jest myšlenkou klubu českých turistů a bude se opětně stálým dostaveníčkem všech, kdož přijdou podívat se na výstavu národopisnou. Přijdou, aby obdivovali se mistrnému obrazu dioramatickému umístěnému ve vnitř hradu, jež zhotovil kroužek

nejnadanějších českých malířů. Mladý umělec Karol Štáfer předčil sám sebe v uspořádání obrazu v tom směru, kdy ze skutečnosti přichází v malbu a divák bude unesen, až až! „Pobití Sasíka Benešem Heřmanem pod Hrubou Skalou.“ Betonovým hradištěm mostem dostaneme se na prostranství za průmyslový palác k zájezdnímu hostinci „Na Větrníku.“ K zadnímu průčelí průmyslového paláce přiléhají prostranné ochutnárny na způsob venkovských loubí sdělané a vesměs červenobíle dekorované. Ozdoby jsou nádherné a myšlenka národopisné výstavy přiléhající. Z vyvýšeného místa za průmyslovým palácem přehlédneme celou dolejší část výstaviště v pravo Starou Prahu, v levo českou vesnici s chaloupkami. Dříve nežli se stráně sestoupíme dolů, prohlédneme si v pravo amfiteatrální stavbu divadla českého, v němž budeme mítí příležitost poslechnouti pouze české dramatické práce, v levo pak nalézá se veliký a nádherný pavilon ve kroužku p. Chmela z Král. Vinohradů. Několik kroků dále a vstupujeme k braně do Staré Prahy vedoucí. Před ní nalézá se ještě několik pavilonů. První z nich nese název: „Šmídova česká zpěvní síň“ se třemi allegorickými obrazy hudeb českých na průčelí. Obrazy ty zhotovil český mistr Aleš. Vedle zpěvní síně v pravo nalézá se stará rytířská „Myškovská hospoda u Přemysla Otokara II.“, v níž čepuje se zlonické pivo z panství knížete J. Kinského. Hospoda ta rovněž je vyzdobena na průčelí svým a na štítě nad střešnou špičkou krále Přemysla Otokara II. v brnění a na koni. Blíže tohoto pavilonu nalézá se Edisonova umělecká síň. Projdeme dále branou Staré Prahy a vstupujeme na úzké náměstí, kde chlad vaně s podlouhlými vystavenými ponejvíce dvoupatrovými domy. Průčelí domů těch zdobena jsou obrazy svatých, vše tak je stavěno, jak stará Praha před mnoha lety vypadala. Jen tato část, až na nevelikém prostranství, stačila by k naplnění několika pouťavých článků a my, ponevadž popřáno nám jen krátký okamžik při první obchůzce zde dít, ponecháváme si bližší zprávu přinéstí příště. Kolem kostelíka Staré Prahy vyjdeme ven z náměstí a octneme se blíže vesnice. Prohlédneme několik pěkných pavilonů jako hospodu „u české koruny“ p. Josefa Demina, pavilon usenářské firmy Dom. Malý a syn a vstoupíme před starou rychtu. Stará rychta velmi mnoho upomíná na dřevěnou radnici v Železném Brodě nebo v Semilech, kterážto poslednější jest již moderní budovou nahrazena. V prvním patře průčelí je široká pavlač, k níž vedou dřevěné schody, nahoře nalézá se poradní síň a jiné místnosti, dole pak hospoda na rychtě. Na vížce uprostřed průčelí vystavené zavěšen je zvonek. Na druhé straně stromohadí naproti staré rychtě stojí starobylá zvonice s letopočtem „léta Páně 1792“. O něco výše pak stojí několik statků z východních Čech se stodolami, chlévy a dvory a vedle nich pěkná venkovská „hospoda na posledním grossi, dobré pivo, laciná kořalka“. Nápis tento nalézá se na modrém vývěsním štítě, na němž mimo to vyobrazeny jsou staré české furverky. Kolem hospody „u zlamaného kola“ vstoupíme na náves, kde ihned z kraje setkáme se s ozdobnými „božími mukami“, vysokým to pestré zlaté a červeně malovaným křížem, na němž pni Spasitel a pod ním vymalováno je několik světic a svatých.

Na návsi panuje čilý ruch. Před každým statkem, chalupou nebo chaloupkou, která sem

zanesena byla z různých končin naší vlasti a které sestavily se tu v jednu jedinou českou obec, nalézá se vždy malá zahrádka, zahrádka buď dřevěným nebo živým plotem.

Poznáte již z daleka bohatý statek s východních Čech, jehož zahrádkový plot je nabarvený, poznáte také statek z Hané, slámou krytý a tak přecházející z údivu do údivu přicházející uprostřed návsi po několika stupních k malému vesnickému kostelíčku. Vévodí tak krásné srovnáním kolem něho chaloupkám, kolem něho dole se malé jezírko a obrada šindelem krytá připomíná malý vesnický hřbitůvek. Je to z národopisné výstavy nejtišší, nejpoetičtější, nejmilejší koutek. Blíže kostelíka za cestou za malou lávkou přes rameno potůčku vedoucí stojí vesnická kovárna, v jejíž dílně spatřujete veliký kovářský meč. V pravo od ní na kostelíčkem, na samém břehu jezírka vystavena je česká rybárna, pod jejíž krovem zavěšeny jsou síťe a na břehu rozloženy kóty a čerňasy.

Dáleupoutá pozornost naši stavení nesoucí název „Čižmanské gazdovství“ a několik menších valašských a slovenských borašských chatrčí a chýží. — Stanete na konci této své poutě a okem radostně rozhlednete se po všech těch krásách, které ruka lidská zde vystavěla a s chutí dvojnásobnou přikročíte pak ku prohlídce onoho množství národních šperků umístěných v pavilonech samých, pak ve velkých síních průmyslového paláce, o nichž rozepíšeme se příště.

Deputace u císaře. Deputace výkonného výboru národopisné výstavy, která odebrala se do Vídně učiniti císaři oznámení o nastávající výstavě a pozvati jej ku návštěvě výstavy, byla v pondělí od císaře přijata v audienci. Na oslovení předsedy výkonného výboru, hraběte Latanského odpověděl císař napřed česky, že upřímně děkuje za pozvání, že však jeho čas jest již zadán, že mu bude sotva možno výstavu navštívit a přál výstavě nejlepšího zdaru, při čemž podotkl, že očekává klidný a důstojný průběh výstavy. Dále informoval se císař o umístění, stavu a rozsahu výstavy, jakož i účastenství v ní, a hlavně zajímal se o postavení české vesnice s kostelíčkem a o Starou Prahu. Pak oslovil císař starostu král. hlav. města Prahy pana Č. Gregora, u kterého se informoval o stavebním ruchu v Praze a o otázce sloučení města Prahy s předměstími. Ku konci oslovil císař místopředsedu pana Häuslera, načež deputaci velmi milostivě propustil. Deputace nabyla dojmu, že císař o výstavě velmi příznivě smýšlí.

Pražská kronika.

Odpověď z Prahy do Prahy.

V Praze, 15. května. (Přev. dopis.)

Chrudimský konservativní list přináší dopis z Prahy, ku kterémuž mně dovozte ve ct. Svém listě odpovědět. Ponevadž vždycky kladu spolek věci nad zájem jednotlivé osoby, uvedl jsem ondyho několik stesků, které strana staročeská na pražské radnici pronášela oproti některým nedopatřením p. dr. Milda. Když „Obnova“ s dopisem tím do Prahy došla a mezi stoupenci konservativního směru byla přečtena, tu nikdo z nich

Tam žil na klíně Přírody a Samoty a zdálo se mu, že teprv nyní počíná žít. Když byl takto úplně volný, počal jednou podvečer, pozoruje blankyt nebeský, filosofovati. Svět jest prý nekonečný rej, avšak všecco: vesmír, prostor, čas i věčno jsou pouhý závoj Čeho's, co za nimi jest; co není hmotné ani duchovní, o čemž nevíme nic jiného, než že jest a žije, čeho nelze měřiti ani tušiti jakoukoliv vírou, co není ani hmotou ani hmoty duší ani duchem ani prasilou ani bohem — čemu sluší jen jedno jméno: „Věčné tajemství.“

Nic o něm nevíme, jen duše cítí, ví určitě, že musí Così býti za světem tím, v němž vládne prostor, čas a za tím, jež myslí, cítí v nás, sic jinak celý vesmír neskončil by hluchý byl a nebohý a malý.

Ač toto vše jen tajemné a nejasné naň působilo, přece ho to výše povznášelo než Bůh, kterého hlásají kněží otroků, a než víra, kterou národ rabů ujařmují

upravující ji „pánu vhod, by ve tmách sloužil mu náš stuplý rod“.

Pozastavme se poněkud u této filosofie pýčce raba. Uznává, že nevyhnutelně za tímto světem jest Così, jinak že by tento svět byl hluchý, nebohý a malý; toto Così jest zastřeno světem nebo světy, prostorem, časem i věčnem jako závojem; toto Così není ani hmotné ani duchovní, nevíme o něm prý nic jiného, než že jest a žije, a toto Così není ani hmotá (byť jest nevěda), ani duše hmoty (byť jest, žije a cítí, ani duch (byť jest, žije, cítí, rozumí, ale těla nemá — tedy pouhý duch), ani prasilá (ať, která dala všemu vznik a vše udržuje), ani Bůh. Co jest tedy toto Così? Věčné tajemství. —

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

(Pokračování.)

Část II.

Vylíživ pěvec rab v první části přítomnost svou i národa rabů, líčí ve 2. části (zpěv 14. a 15.) po krátkém povzletu do říše ideální svou minulost. V onom povzletu zakusil svobody v myšlénkách, v události pak, kterou na to vypravuje, okusil ji ve skutečnosti.

O blahé, zlaté, drabé časy života ideálního! jak se všechno snáze snáší, jak vše krásné jest krásnějším, jak vše milé milejším! O šťastný člověče, který si nedáš nikým vyrvati, nikým zkáliti své ideály! Nejsou to klamy, nejsou to bludy, nýbrž vidíš v nich cíl své práce, konec své cesty, kam máš dospěti, čím se máš státi. Čím více se jim blížíš, tím jsi dokonalejším, tím můžeš také býti spokojenějším a blaženějším. Proto jak ukrutná jest ruka, která drze boží, trhá a ničí vzlet ideální, strhující ducha z jeho čistého povzletu do mrzkého mnohdy kalu života, jehož cílem jest jen semě, kde nevládne nic jiného než hmota a její rozkoš a její zloba. Kde jest hlavní chyba doby nynější než v tom, že převládá výstředný realismus, čiré hmotářství?

Proto se nedivme ani pěvci rabu, že i jemu se sprotivilo až příliš realistické mudrování a že volá:

„Vari, Zpěve mračnobrví!
Již se tvá ml hnuší zvěst,
v nížto s prachem, slzou, krví
smíšen pouta chřest.“

Pěvec rab povznese se „v ether z otrockých líc“ a tam byl volným; tam není pustý hluk

není tam oková, nýbrž jsou tam krásné sady, krásné květy, krásné vodopády. jsou tam krásy věčné. Avšak sotva se duch jeho tak povznese, zarachotila pouta na jeho ruce, ty tam byly všechny ideály; pěvec rab vidí, že jest otrokem a že žije v národu otroků. Tak zakusil svobody, vlastně volnosti v mysl. Než on jí zakusil také ve skutečnosti; byl kdysi svobodou a dospěl k svobodě takto:

Jednou nesl s bratrem rabem na týči na zedraných ramenou žok se zbožím pána svého. Hlídač je poháněl bičem. Náhle vyběhla z lesa šelma, napadla jeho druha, usmrtila ho a, když proti ní napřáhl zbraň hlídač, uchvátil dravec hlídače a

„v houští unášel svůj nový lup.“

Nyní byl pěvec rab sám. Co učiní? vrátí se k pánu svému? O nikoliv. Zdvihl oštěp, jenž vypadal z ruky hlídačovy, a utíkal, nevěda ani kam, až ho noc zastihla a on byl přece tak šťasten, že přišel do skalní sluje, kde přenocoval. Když prociť, viděl, že jest v krásném pralesi, kde vše životem, svěstí a krásou jen hrálo.

„To panenské byl obraz přírody
jhem lidským netknuté, ráj svobody.“

Zde byl úplně volný. Prost na vždy pekelných pout, prost na vždy hnusných oková. Vzdáleno jest sténání otroků, není slyšení křiku bičů. Nad tím jása pěvec rab a volá:

„Ten tam je spolubratrů bládný sbor,
jich kleslost, podlost, věčný svár a spor;
vše rázem splynulo jak hrozny sen
tam v dále mluhavé — Jsem svobodou!“

Tak žil v milé přírodě; chtěl zapomenouti na vše utrpení! Jeskyně mu byla přibýtkem, tráva ložem, plody stromů pokrmem, voda nápojem.

v něm neohlédával žádného účelu proti zmiňovanému pánevi. Naopak! Všeobecně bylo přijato s tichým povděkem, že byl p. dr. Milda upozorněn na věci, které ovšem nikoliv tak jeho, jako konservativní strana přivádějí do citelných rozpaků.

Však pan dopisovatel do chrudimského konservativního listu zjistě, že sám v zásadě nemá proti několika slušným a opozorněním žádých námitek, neboť jich nevyvrací, ale staví proti nám hodnotu p. dra. Milda, jichž se však nikdo nedotýkal.

Když pan dopisovatel patrně myslí, že konservativní strana dojde ku své platnosti vytýkáním chyb pouze Mladočechům a když především ve svém středu necha každému volnou ruku, budí! O správnost taktiky té přití se nebudeme! Avšak připomínáme jen, že tato nešťastná taktika zapudila v Čechách stranu konservativní — do menšiny a poukazujeme, že většina voličstva, konečně již i v Praze, přilнула k Mladočechům jedině proto, poněvadž smí v této straně každému povědět, co se k němu na něm nelíbí.

Popatřte jen na mladočeský tisk, zejména mimoprávní, jak rozhodně den ode dne a sobota od soboty dle potřeby osyvá se proti každému, ať si je to ten který Grégr, nebo dr. Herold, dr. Podlipný, dr. Vaňatý atd. a při tom ve výčitkách zabíhá tak daleko, že i kontroluje, čím kdo z pá-mě těch přispěl k tomu či onomu národním účelům a že dokonce i do rodinných poměrů se míchá!

A pánové ti následkem nepřetržité kontroly svého jednání jsou ustavičně ve svém místě ve straně, která jen následkem toho činí takové pokroky proti osobám, o nichž se vůbec bez ohlasy mluví — osamí.

Poněvadž nechceme vyvolat zbytečnou polemiku, tedy o této záležitosti končíme, uvádějce, že nic z našich tvrzení nebylo vyvráceno. Skutečných nějakých zásluh p. dra. Milda jsme se nedotýkali, jenom to podotýkáme, že jeho polemiky s drem Podlipným, jež pan dopisovatel chrudimského konservativního listu tak výsoce cení, ani v radě, ani ve sboru obecních starších nemají pro hlasování významu proto, poněvadž pan dr. Milda a p. dr. Podlipný jsou advokáti a — přibuzní, a na venek pro stranu staročeskou nemají platné ceny proto, poněvadž se p. dr. Milda s ním vrací pravidelně „na štít“, poražen a odbytý. Chtěla-li mít strana staročeská na pražské radnici proti dra. Podlipnému spásobitého a vítězného debatera, neměla připustit, aby s obecní reprezentací vytlačen byl kanovník vdp. dr. Karlach.

Slibujeme zde, že vícekrát nikoho ze staročeských předáků na nic neupozorníme, ale vyhraňujeme si, že botové chyby zaznamenáme a to tím spíše, poněvadž pisatel těchto řádků není ani Mladočech, ani pokrokář, ale on je konservativní člověk s přesvědčením a přitom bez nároků na nějaký z toho — zisk at mravní, nebo hmotný.

Dále nám pan pisatel do chrudimského konservativního listu vyčítá nějaké nadřívání tiskati Beaufortovi. Tu také slovíčko. Všichni ti pánové, jímž se do rukou dostanou tyto řádky, zjistě, že také četli, co jsme napsali o novém Beaufortově listě dne 2. května. To byla prostá noticka, jednoduchá novina pro informaci čtenářstva „Obnovy“, která první o listu tom správnou zprávu donesla. O tom se může rozhovět na nás pisatel dnes dostatek přesvědčiti. Avšak on nám vyčítá, že jsme listu tomu dělali reklamu. To ovšem nám

Básník zde zcela dobře tvrdí, že nevyhnutelně jest za tímto světem bytost, která mu dala vznik, která jej udržuje a kterou nazýváme a která jediné jest Bůh, ale zcela bludně tvrdí, že jest toto Cosi něco jiného než Bůh. Pohané učili, že jsou bohové, kteří vládnou nad světem a že tyto bohové, i nejvyšší z nich, podrobeni jsou ještě vyšší bytosti, totiž osudu; jest toto Cosi, toto Věčné tajemství také něco podobného? Osud jest pouhá myšlenka, jest toto Věčné tajemství také pouhá myšlenka? Odpovídáme: Není pouhá myšlenka, nýbrž jest čirý nesmysl. Neboť toto Cosi jest úplně nemožné. Dle pěvce raba není ani hmotou, ani duchem nebo duší hmoty, ani pouhým duchem, ani bohem; — čím jest tedy? Jest ještě něco jiného možno, kromě bytostí vypočítaných? Jest. Totiž nesmysl, výplod pouhé obrazotvornosti. A tím jest toto Cosi, toto Věčné tajemství. Zdá se, že o pěvci rabu nelze tvrditi, že popírá jsoucnost Boží čili že jest ateistou; vždyť mluví o bohu; avšak tímto bohem rozumí nějakou bytost, která jest nižší nežli jeho Cosi, nižší než Věčné tajemství a která tudíž není Bůh. Vytvořil si boha svého, boha rabů, který není Bůh pravý, nejvyšší Pán všeho míra; a proto ač mluví o bohu, jest přece bez Boha, zásady básníkovy pronesené slovy pěvce raba jsou úplně ateistické.

Vidíme i zde, že lidé raději připustí a někdy i hájí rozličné nesmysly, jen aby nemusili uznati Boha pravého. Tím ale dokazují ani nevědouce hlubokou pravdu: Že náboženství jest tak nevyhnutelný požadavek přirozenosti lidské, že všichni lidé jsou o jeho potřebě tak přesvědčeni, že nemají-li náboženství pravého, mají jistě náboženství nepravé. Buďte vřa nebo pověra. (Pokračování).

nějak vyvracetí není zapotřebí, neboť naši čtenáři se jistě pamatují, co jsme ve příčině té uapali. Nás podnik páně Beaufortův zaujímá pouze jako důležitá novinka, poněvadž nás z jeho vzniku na žádné straně ani kapka, ani nějaká aspirace neboli.

Avšak pan dopisovatel do Chrudimi; ve své patrně nelibosti proti tiskati Beaufortovi dopustil se několika omylů. V rozkladu po žurnalistické a poli českém prokazuje naprostou nezáběhlou. Jednak mu ušlo, že realisté již před týdnem odutli od sebe jako „klep“ předstíráli, že za listem tím stojí, a jednak mu dále ušlo, že tiskati Beaufort ve příloze nového listu měl příslušné jednání s výkonným výborem mladočeským. O těchto věcech se již čtrnácte dní v novinách píše, než panu dopisovateli do Chrudimi ušlo. Avšak pan dopisovatel ten dále ještě uvádí, že tiskati Beaufort jest vydavatelem — „Šípů.“ Jak je obecně známo, majitelem „Šípů“ jest dr. Julius Grégr a „Šípů“ se u Beauforta ani netisknou, poněvadž se od svého vzniku, — jak se každý přesvědčiti může, neboť to na nich vytištěno stojí — tisknou u firmy A. Wiesner.

Tato správa o Beaufortovi jako o vydavateli „Šípů“ čerpána byla podle všeho z podobného pramene, z kterého snad čerpány byly i samosní správy o ukradení knihy šobe Jungmannové a o lovosické elektrice. A jest-li někdo důvěřlivou redakci nesprávnými správami doběhl, nebyl to pisatel těchto řádků, který psal článek „Era Gregorova.“ Naopak, ten zcela v intencích a v zájmu vážných stoupenců strany konservativní ve svých dopisech do „Obnovy“ vystihl danou situaci, neboť vytýkal vždy jen to, co výtka zasluhovalo. Že je to pravda, na dotčení toho za vývodního svědka vede právě dopisovatele do Chrudimi.

Týž si totiž stýká, že Mladočeši na pražské radnici zejména v radě rozhodují a panují. A příčinu toho ihned uvádí. Žaluje totiž, že pánové se sezení z osobních zájmových příčin — utíkají, tak že v nich konečně zbývá často 8 Mladočechů a pouze 4 Staročechi, kteří mají v radě většinu. Ano, tak vypadá dnes konservativní panstvo na pražské radnici, že namo dobrovolně ponechává půdu a vládu Mladočechům.

A kdo tím především vládnou? Kdo tomu může předejít? Výkonný výbor strany staročeské.

A kdo je jeho hlava? Jeho předseda? Pan pisatel do Chrudimi uvádí tuto hodnotu za jednu z předních pro stranu konservativní respektuál zásluh pana — dra. Milda.

Quod erat demonstrandum! Neboť to jistě postačí, aby bylo jasno mezi námi. Veritas.

Co týden dal.

Předvolební ruch jeví se již v celých Čechách. Minulou neděli konaly se schůze v Jaroměři Nymburce a Písku, kde vesměs ozvaly se hlasy proti dosavadní politice mladočeské. Valná schůze, kterou chtěla selská jednota konati dne 15. t. m. v Praze, byla zakázána vzhledem k výmínečnému stavu.

Vídeňská radnice je již téměř zcela v rukou antisemitů. Dne 14. t. m. zvolen dr. Lueger náměstkem purkmistra, načež purkmistr dr. Gröbl vzdal se své hodnosti.

Na říšské radě poslanci věnují více pozornosti situaci politické nežli berní reformě, jež je na denním pořádku. Všeobecně rokuje se o audienci ministra vnitru u císaře, jež je prý velmi důležitá a souvisí s berní opravou. Soudí se tak z okolností, že hned po návratu Baquehemové sešel se užší výbor pro volební opravu v ministerských salonech; poradě byli přítomni ministerský předseda, ministr vnitru a přednosta tiskové kanceláře Jauner. Zajímavé je, co vypravuje se v zasvěcených kruzích. Užší výbor volební je prý již s věcí svou dávno hotov, ale nechce výsledky veřejně sdělit, protože se předvídá, že pak vypukne krise ve volebním výboru a v koalici.

V Uherské přetřásá se pořád ještě poslední cesta papežského nuncia. Vláda Bányfyho trvá při požadavku, aby ministerstvo zahraničních záležitostí poslalo stížnost ke Sv. stolici. V neděli večer vrátil se Bányfy do Pešti, kde v pondělí odbyvala se ministerská rada, v níž Bányfy podával zprávu o slyšení u císaře. Ve vládním táboře uherském učinily prý zprávy z Vídně dojem nepříznivý, jelikož odkladem stav věcí stává se tím nesnadnější. Zvláštní význam přikládá se rozmluvě Bányfyho s Kálnokym. V uherském sněmu podán byl v pondělí nový dotaz, tentokrát od Ugrona, vůdce katolického křídla Kossutovy strany, jehož ostří namířeno je proti vládě. Ugron tázal se: byla-li nějaká stížnost od zahraničního úřadu Sv. stolici odeslána, trvá-li vláda Bányfyova na této stížnosti, kterými skutky nebo projevy překročil nuncius Aghardi meze své působnosti, dost-li Bányfy za urážku mu učiněnou od ministra zahraničních věcí zadostučinění a podala-li vláda již žádost za propuštění. Odpovědí na dotaz svůj, kladl Ugron důraz na to, že mezi korunou uherskou a papežem jmenovitě ve vnitřních věcech uherských není zapotřebí prostřednictví zahraničního úřadu. Předseda Szilagyi oznámil, že dotaz odevzdá dle jednacího řádu předsedovi minister-

stva. Na to byla schůze odročena a příští schůze svolána až na čtvrtek.

V Srbsku nabývá pobyt královny Natalie stále větší význam. Zřejmě se vidí, že obliba a úcta, kterých se naprosto nedostávalo jejímu manželovi, bývalému králi Milánovi, na její osobnosti soustředěny jsou měrou svrchovanou. Od jejího příchodu jedná se také o shodu mezi králem a národem srbským. Královna se snaží, aby mužové důvěrou národa nesení, po-tavení byli v čelo země. Král Alexandr a jeho rádcové činí podmínky, aby nové poměry byly trvalé a zárukou klidného vývoje, jehož země má zapotřebí. Na vůdcích umírněné části radikální strany, s nimiž jediné se jedná, žádá se, aby přisoupili na základě ústavy z r. 1869, změněné jen v naléhavých věcech dle požadavků a potřeb časových. Ústava z r. 1888, dotyčná 1889. nebyla prý zárukou pevnosti a způsobila osudné rozvraty v Srbsku. Veřejná moc může prý i dle ústavy z r. 1869. přejíti v ruce radikálů, při tom však přece bude chráněna autorita vládní. Vůdcové radikální dosud váhají. Dojde-li ke shodě, nastoupí ministersko generála Sávy Gruice.

Německý říšský sněm zamítl předlohu proti podvratným snahám. Očekává se, že říšský sněm bude rozpuštěn.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Po divadle porota, po porotě cirkus — naše p. t. publikum má zábavu pořád a všude. Lepší něco, nežli nic, tak asi mysleli si ti, kteří v nedostatku lepší zábavy spokojili se nyní skrovnou prostorou Andltova cirkus, kde místo ohlášných velkých představení s „nádherným“ programem, s velmi dobře cvičenými koňmi, ve přem a opír viděli staré berky a přistárlé jezdky. Jiní zase bavili se v parku při prvním pěkném koncertu a při špatné obsluze hostinských zřízencův, opět jiní zábavnou švandu dělali si z nezábavné cesty městské deputace na pražskou výstavu. Tady je viděti, jak ten lidský posměch čelí někdy proti nevinné trpčím. Do Prahy jeli ochotní, účinní zástupcové města, které svou loňskou výstavou ukázalo, že mezi městy českými není posledním, ale jest a bude jedním z prvních — a dnes se tu smějí smáti a smějí se mnozí, místo co by pohoršení a rozhořčení byli všichni tím, že pražský výstavní výbor zachoval se nešetřně k zástupcům města, které loni tak šetrně a skvěle uctilo a pocílo zástupce naší metropole Prahy. Z Hradce měl jeti do Prahy první výstavní vlak a zatím byly cenné skvosty pro výstavu určené přivezeny zpět, ledabyla nehotovost výstavního pořadatelstva pražského vyvolala v našem okolí dojem velice trapný — to je špatný začátek, který jen po rychlém napravení chyby může vésti ku zdárnému konci. Ty konce bývají někdy v našem všedním životě zlé, trapné, povážlivé. Vite, co se stalo zase v těchto dnech kdesi poblíž Kocourkova? Český jeden obchodník pěkně začal a špatně skončil, upadl v tíseň, uvalil na sebe konkurs. nastal mu nucený výprodej. Ale byli tam nečestí „našinci“, kterým hromadný výprodej mohl způsobiti menší prodej v jejich obchodech a proto se spojili, usmyslili si nekřesťanský chabrus: „našinci“ chtěli skupiti celou konkursní zásobu českého obchodníka, věřitelé — také „našinci“ zastavili výprodej a teď bude nové soudní stání. Český správce konkursní podstaty není však dle toho, aby připustil k nějakému nesolidnímu přehmatu — doufejme tedy, že to s výprodejem českého obchodníka nedopadne na konec jako někde v Kocourkově. Všeckých českých Kocourkovů, v nichž se roztahuje nečestí „našinci“, je beztoho všude dost, až moc. Jeden je hnedle třeba v Jaroměři. Byli jsme tam minulou neděli a viděli a slyšeli jsme, jak se také tam rozmáhají ti čiperní „našinci“. V jejich rukou je nám dnes už zrovna tolik obchodů, jako u nás, ba tam do své moci docela již chtějí dostati okresní zastupitelstvo, na uprázdněné místo okr. tajemníka doporučují a vnucují svého Raubitschka. Ale Jaroměř není v tom ohledu první ani poslední. První je jistě ta slovánská Praha, v níž minulou neděli bylo neméně než 64 svateb neslovanských „našinců“, kteří již i do poslední české vesnice jdou hledat svůj blahobyt. Jak to v Čechách vůbec dopadá, to si jen srovnajte z těchto neveselých čísel. Od roku 1880. do r. 1890. vystěhovalo se z Čech 215.420 lidí, z nichž dobré dvě třetiny byli Čechové. Naproti tomu bylo roku 1862. v Rakousku nekřesťanských „našinců“ 812.220, r. 1894. již 1.143.315. Za posledních 25 let přibýlo tedy v Rakousku o 39 procent nekřesťanských „našinců“, z čehož veliký díl připadá na Čechy. Tedy českí lidé z bída a nouze jdou do ciziny, cizí „našinci“ stěhují se k nám, aby se obohatili — tady máme tak veliký lán pole pro dobrou i drobnou práci, že by se nám jeho řádné obdělání jistě vyplácelo více nežli pěstování cukrovky, čekanky neb obilí, které dnes českí rolníci prodávají většinou jen nečeským „našincům“. Svůj k svému!

Akademie ve prospěch Lublaně pořádá se spolkem „Slavjan“ zítra, v sobotu, dne 18. t. m. večer v divadle Klieporově. Na programu jsou díla vybraná, zejména proslov od prof. Miřiovského, obraz od prof. Vančury, „Chorál Čechů“, velký ženský sbor „Pomsta vil“, sbor Tovačovského „Na Krkonosích“ a j. Přimlouváme se za hojný účastenství.

Vybírání pivního krejcaru bylo v mimořádné schůzi obecního zastupitelstva ze dne 13. t. m. přenecháno pravověrnému měšťanstvu za obnos 12004 zl. 70 kr. Dosavadní nájemce p. Holbach platil 11.225 zl., společenstvo hostinských nabídlo 11.070 zl.

Živnostenský inspektorát pro východní Čechy rád by kdosi dostal z Hradce do Pardubic. Upozorňujeme na to šťastné kruhy, aby jednoho krásného dne nebyly nekrásně překvapeny.

Pisemní maturita. Dobře víme, co znamená, zřídme-li žáky středních škol v neobvyklou hodinu ranní procházeti se po náměstí se závitky modrého papíru. Jsou na cestě k písemným zkouškám maturitním. Člověk omládne s nimi a vzpomíná na ony okamžiky bližší i dálnější, kdy s hrstí a přec s jakousi úzkostlivostí ubíral se za stejným cílem do síní školních. Dojímá nás, kdykoliv vidíme je zastavovati se ve chrámu Páně, by tu v krátké modlitbě sebrali mysl svou a vyprosili si zduar a pomoci od Darce schopností duševních. A těžilo nás upřímně, když zaslechli jsme tu v pátek jich zpěv pěkné máe Nešverovy a v sobotu několik vložek Mariánských. Za českou práci maturitní měli gymnasisté vědní thema o mocnářství rakousko-uherském jakožto zástíťe oproti islamu. Přejeme zduar i k ústním zkouškám.

Z jednoty katol. tovaryšů. V pondělí, dne 20. května o 8. hod. večer bude v místnostech spolkových přednášeti vdp. Dr. Domabyl „o španělské inkvizici“. Vstup jest volný a mohou tuto zajímavou přednášku navštívit nejen členové, ale také příznivci jednoty.

Uprázdňená místa učitelská. Ve školním okreseu kralohradeckém (venkov) obsadí se definitivně místa: 1. Správců jednotřídní školy v Bohácně. 2. Učitele a učitelky při obecné škole v Plotištích. 3. Podučitelky při obecné dívčí škole v Holicích. 4. Podučitelky při obecné škole v Nechanicích a podučitelů při obecných školách v Lhotě Malé, v Libranticích, Milovicích, Velkých Petrovicích, Roudnici, Třešovicích a Dolní Dobré Vodě.

Nešika velocipedista. Velocipedisté, jak známo, domáhají se v každém městě, aby mohli jeti i přes město na kole, což se jim také většinou povoluje, však pod tou podmínkou, aby směl na kole jezdit pouze jezdec vyzkoušený. Jak se zdá, nepřihlíží se k tomu u nás tak přísně a dovoluje se ohrožovati zdravé údy obecnatva i uprostřed náměstí všelijakému nešikovi, jakým patrně jest i Josef Ippen z Pražského předměstí. Dne 8. t. m. jel dotýčený po náměstí a při své neaportmanské jízdě narazil před číslem 136. na bouřec dělí, přičemž přejel 4letého chlapce obuvníka p. Matějčka a na štěstí jej jen lehce poranil. Bravurní tento „našinec“ velkopanský ani si blíž nepovšímal, co byl právě provedl a jel dál. Ale tím tato projížďka neskončila. Jak se dovídáme, bylo proti J. Ippenovi učiněno příslušné udání a kompetentní orgány zajisté se postarají, aby tento nepřiměřený případ nešikovného velocipedisty byl náležitě vyšetřen.

Pruské granáty. Vzpomínky na válku prusko-rakouskou bývají nyní při bourání zdejších hradeb oživovány různými nálezy, které patrně pocházejí z roku 1866. Tak v pondělí dělníci zaměstnaní srovnáváním naspů proti Pražskému předměstí našli v zemi tři pruské granáty dosud nevybuchlé a přinesli je do města prodávat. Policie, aby zabránila možnému neštěstí, granáty zabavila a jak nyní se s nimi sděluje, budou tyto vyprázdněny a dány do musea.

Nová vojenská pekárna. V úterý započalo se s kopáním základů pro novou vojenskou pekárnu na místě srovnaných hradeb za budovou reálných škol.

Trojbarevný kocour dostane se bezpochyby před soud. Je to týž kocour, o němž psali jsme předešlý týden v hradeckých pokroučkách a jenž stal se k veliké legraci zasvěcených hořkou pilulkou dotyčeného sedláka kavalíra, který udělal naň sázku. V celém okolí Hradce mluví se nyní následkem naší zprávy jen o kocouru a tak zaslechli jsme i my, že kocour trojbarevný se našel a již 14 dní je chován a dobře živěn, ale nikdo prý teď nechce sázku ani výživu vyplatiti. A tak se vypráví, že majitel kocoura bude žalovat a bude si nyní za živění počítati slušnou náhradu. Byla by to švanda, aby tak přinesli sebou jako corpus delicti — trojbarevného, vsazeného, ale nezaplaceného kocoura k soudu.

Zatčen vrah? V úterý zatčen byl v Plotištích jakýsi Jan Štěpán z Dlouhého v okamžiku, kdy dostával se p. Komárkovi tamtéž na maso. Na dotčeního Ipí zároveň podezření z vraždy četníka, udavěl se předešlého roku u Toplic; zjistilo se totiž, že v kteréosi hospodě vypravoval neznámému dosud člověku, že o oně vraždě ví a že byl při tom. Co na tom jest pravdy, sdělíme po skončeném vyšetřování.

Dopisy.

Z Jaroměře. Předvolební turnaj byl zde zahájen v neděli, dne 12. t. m. veřejnou schůzí, již bylo přítomno přes 200 osob. z velké části dělníků. Končíkem řečníků bylo všeobecné právo hlasovací, jež hleděli obhájití proti projeveným dosud pochybnostem o jeho prospěšnosti. Zajímavé při této mladočeské schůzi jest, že se tu činily výtky mladočeské straně proto, že prý s požadavkem všeobecného hlasovacího práva již couvá a že její heslem ke sněmovním volbám má býti jen státní právo a národní rovnoprávnost. Schůze, jejíž průběh v následujícím sdělujeme, vysněla celkem proti dosavadní mladočeské politice, místo níž ve smyslu radikálně pokrokovém požadována politika zásadnější. Schůze, jež konala se v Grandhotelu, započala po 2. hodině odpoledne. MUDr. Moravec z Král. Dvora zahajuje schůzi a praví, že byli pozváni poslanci z celých východních Čech, ale mají na říšské radě prý práci a proto nepřijeli mimo zemského poslance J. Černého nikdo. Řečník míní, že poslanci mladočeskí jsou nyní na říšské radě nejčilejší, ale měli by činiti ještě více, aby znesnadnili úkoly vlády nám nepřiznivě. Co do toniny tedy bychom si přáli zlepšení. (Souhlas.)

Ná to hned dr. Moravec zahajuje rokování o všeobecném právu hlasovacím a míní, že je třeba rozplástiti pochybnosti v té věci pronesené. JUDr. Štemberka z Král. Dvora shledává zvláštním, že strana staročeská vyharcovala s projevem v otázce volebního práva a obrátila se k rolnictvu. Řečník nechce podceňovati význam staročeské brožury, která zajisté mnohého přinutila k uvažování, nalezá-li se strana mladočeská na pravé cestě. My však ve všeobecném rovném právu hlasovacím vidíme prostředek, kterým se má strana mladočeská rozšířiti, obnoviti. Řečník poukazuje k zavedení všeobecného práva volebního v jiných státech a praví, že národ Husitů nesmí v tom zůstávati pozadu. (Souhlas.) Řečník nazývá smetným, že jen daň má býti podkladem práva volebního a vypravuje, že v Anglii jeden občan, když měl jen krávu, neměl volební právo, ale když se mu vylihlo tele, už ho nabyt, neměl tedy volební právo vlastně ani on, ani kráva, ale to tele. (Hlučná ovace.) Řečník dovolává se K. Havlíčka, jenž už r. 1851. všeobecné právo hlasovací doporučoval. Nové myšlenky a proudy prohlodají celý zastaralý system, až skončí jako to křeslo byrokrata, jemuž červy prohlodaly křeslo, až si zlámal vaz. (Souhlas.)

JUDr. Kerner z Prahy poukazuje k tomu, že Němci brání se všeobecnému právu hlasovacímu proto, že by přivodilo slovanskou většinu, a to prý je nejlepším znamením, že Mladočeši jsou na pravé cestě. Řečník však lituje, že strana mladočeská s požadavkem všeobecného práva hlasovacího nyní již couvá, ustupuje a omlouvá se, že to je pouze prostředek k dosažení státního práva. Řečník lichotí dělníkům, že prý mezi nimi jsou nejlepší politiko-é, ježto se volební otázkou nejvíce zabývají. Heslem mladočeské strany k volbám má býti jen státní právo a národní rovnoprávnost, řečník však žádá, aby do volebního projevu zařazen byl také požadavek všeobecného rovného práva volebního, které je nejpříměřejším prostředkem k urovnání nynějších poměrů. (Souhlas.)

Ježto se nikdo o slovo nehlásí, konstatuje dr. Moravec, že se jeví plný souhlas s projevem učiněným.

O významu sněmovních voleb pojednal pak dr. Moravec. Sněm zemský má býti přiveden k takové váze a pravomoci, jaká mu přísluší a jakou druhdy mívá. Proto jsou nastávající volby důležitými, tím důležitějšími, ježto se proslovchá, že se má jednati o nové vyrovnání, nové seskupení stran na říšské radě po pádu koalice vedlo by k jednání koruny také s českým sněmem. Taktika dosavadních poslanců neuspokojuje, lid chce mítí politiku ještě zásadnější, proto nutno voliti do sněmu opravdové státoprávní opozičníky. (Souhlas.) Na to prohlásil dr. Moravec schůzi, jež trvala 3 hodiny, za skončenou.

Z Jaroměře. Budeč Jaroměřská konala dne 4. m. května r. 1896. o 9. hod. dopoledne slavnostní valnou schůzi výroční na oslavu stoletých narozenin Pavla Jos. Šafaříka v kreslirné škol Jaroměřských. Schůze byla velmi četně navštívena, ač mnozí členové účastnili se v týž den pohřbu bývalého inspektora školního okresu královédvorského + p. Jelínka, ředitele škol Dobrušských na odp. Napočítali jsme více jak 50 členů; zvláštního pak lesku dodala slavnosti této přítomnost starosty jaroměřského p. Polického jakož i školního dozorce místního p. inženýra Hellmana, kteří panové po celou přednášku vytrvali. — Promluvil vzletně o životě a působení Pavla Jos. Šafaříka pan Karel Diviš, odborný učitel měšť. školy ve Smiřicích. Přednáška byla velmi bedlivě sestavena a plna zajímavostí, takže všichni účastníci bedlivě naslouchali výmluvným slovům pana přednášejícího až do konce beze vší únavy, ač řeč jeho trvala půldruhého hodiny. Za výtečnou práci a vzorný přednes byl p. Diviš odměněn hojným potleskem. Na to všeobecně promluveno bylo o výstavě národopisné, k níž mnozí kolegové přinesli pro oddělení školní zajímavé předměty. A když formalie skončeny byly a zesnulému bývalému inspektoru povstáním uctivá vzpo-

mínka vzdána, byla schůze skončena. — Ku konci pronášely přání, aby schůze „Budeč“ byly ardečnější, zvláště pak po ukončení měli bychom se přátelským hovorem pobaviti a k další na venkově tak obtížné práci podílní. Je to trpké, když účastenství bývá nepatrné a když všichni se rozprohnu, jakoby se jeden druhého bál.

Z Miletína. Máme také u nás lesova, co máše zajímati v širokém okolí. Jsou to dva podniky, kterými se zabýváme: jeden čistě vlastenecký, druhý náboženský. První je pomník našemu rodáku K. J. Erbenovi, druhý je zvěštění a úprava našeho kostela. Na zřízení pomníku Erbenova sestavilo se již před lety komité, které úsilovně sbírá příspěvky na svůj účel. Društvo toto usiluje energií, aby podnik mohl brzy býti proveden. Na ten účel bude asi v června slavnost národní, dle posavadních příprav velmi pěkná a doufejme, i pro podnik výnosná. Očekává se, že pražský „Svatobor“ a jiné povolané korporace podají nám pomocnou ruku, aby pomník pěvce „Kytice“ byl důstojný. Treba by Erben za dob rozkvětu své spisovatelské slávy z různých příčin svému rodišti málo přízniv býval, Miletín má přece za svou povinnost uctítí jej a v něm i sebe. Dnes by Erben o Miletínu třeba jinak soudil. Jestliže ta a tam jeví se ještě zbytky tabulejších poměrů, přece v mnohem nelze upříti pokroku, anebo aspoň snahy k pokroku směřující. Druhý náš podnik chce pomocí potřebě dlouhá leta trpce počítované. Již slavná paměť farář Arnold trpce šelal, že osada tak rozsáhlá má kostel tak malý. A od jeho doby ještě kostel více spustl a není pomoci jiné, nežli — svépomoc. Té jsme se chopili — a dnes doufáme, že svépomoc tato bude korunována zdárným výsledkem. V minulých dnech měli jsme k tomu věcnou loterii, která skončila 5. května veřejným tahem losů. Výhry vešmě darované čítají několik pěkných předmětů. Ostatní ovšem jsou méně cenná, ale vždyť každý, kdo losy kupoval, vlastně věděl, že dává tím jen příspěvek na velký účel a výhrou ani první je nezobohatne. A tak vynesla loterie tato přece asi 300 zl. Mimo to věnoval tento týden patron kostela spolka 1000 zl. Tak doplátna hotovost spolková asi na 6000 zl. a kapitál celkem na zvěštění kostela pohotový na 18000 zl. Cenným darem naší svatyni bude hlavní oltář a kazatelna, které se pracují ve škole kamenicko-sochařské v Holicích a k intervenci p. řed. V. Dokoupila zdarma budou zde postaveny. Kéž formalie potřebné k tomu dosti rychle postupují, abychom mohli aspoň r. 1897. k dluhému přikročiti!

Z Německé Brusnice u Trutnova. S touhou a napjetím očekávan u nás den 5. května, kdy vznešený host, Jeho Milost ndp. biskup kralohradecký naši tichou osadu svou návštěvou počtil. Dočkali jsme se toho dne v radosti a krásné počasí zvyšovalo celou náladu. Okolo 5. hod. přijel nejd. velepastýř v průvodu vysd. Magra dra. Al. Fryčka, apošt. protonotáře, veld. p. vikáře J. Němečka, a dp. A. Hrubého. Až ku hranicím hoficákým vyjelo J. B. Milosti banderium švarných jezdců v starém selaském kroji na koních vatřic a doprovázeli vzácné hosty ke škole kyjovské, kde postavena slavnostní brána. Zde J. B. Milost sestoupila s vozu, načož následovalo uvítání p. starosty kyjovského, p. řídícího učitele, přednostů spolků kyjovských a žácky. Na to hnul se průvod až na hranice kyjovsko-brusnické, kde u skvostné brány opět očekávali svého vrbního pastýře osadníci německobrusnickí se starosty přifařených obcí v čele, spolek hasičský, veteránský, a veškeré učitelstvo se školními dítkami. Po krátkém, ale srdečném pozdravu p. starosty ubíral se celý slavnostní průvod za zvuků písně „Tě Boha chválíme“ doprovázené hudbou za stěbelby až ku čtvrté bráně slavnostní u školy, kde pozdravena J. B. Milost od místního p. faráře, p. c. k. okresního školního inspektora O. Klementa jménem německé okr. školní rady, p. řídícího učitele jménem veškerého učitelstva a žácky Angely Neumannové jménem dítek. Za zvuků zvonů a hudby hnul se celý zástup do kostela, kde následovalo kázání. Jaké bylo, svědčily slzy mužů přítomných, zvláště v tom okamžiku, kdy J. B. Milost na srdce kladla přítomným, jaký dar si mají vyprositi na svém patronu, sv. Mikuláš, totiž šťastnou hodinu smrti. — Vůbec celé vítání a doprovázení dýchalo takovou srdečností, upřímností, přítulností a zbožnou touhou, takže všichni byli na nejvyšší dojati. Zvláště obec Brusnice a Kyje, kudy nejduš. velepastýř se ubíral, o závod se přidínily a svátečně vystrojily, takže v ten den po celé cestě Brusnic a Kyjí nebylo ani jednoho domku, ani nejchudšího nevýjmaje, který by nebyl býval ozdoben aspoň věnci a praporečky. Než, na tom ještě nebylo dosti: večer uspořádaly všechny spolky velkolepý průvod pochodňový, který byl zakončen krásným dostaveníčkem. Krasu toho všeho ještě zvyšovalo osvětlení, u nás dosud nevidané. Druhý den na to přijalo bez mála 700 bífmovaných svátost sv. bífmování, jemuž předcházela zkouška z náboženství. Děti, dříve oštěhové, v braku nabýly etcovskými slovy nejvyššího učitele takové odvahy a důvěry, že se otřily jako doma před svými rodiči. Odpoledne okolo druhé hodiny dostavila se hudba místní a přednesla několik dobře navcvičených čísel. — Čas uplynul, hodina rozloučení udeřila. Dnehovní, spolky, učitelstvo s dítkami doprovodily svého velepastýře, k němuž celou láskou přitnuli, až na hranice kyjovské. Kde srdce mluví, tam

četa umikají. U školy kyjovské opět nové loučení s osadníky kyjovskými. Vážně vlní jezdcí vyprovázeli J. Milost až na nejvyšší hranice kollaru brusnické. Nezapomenutelný to pro nás den a lichoťme si, že i Jeho Bisk. Milost v klidné chvíli vzpomene si na naši horskou dědinu a na ten zbožný, víře své oddaný lid.

Z Král. Městec. (Okresní volby.) Volby do okresního zastupitelstva král. městského konají se již tento měsíc a sice: dne 27. volí velkostatek, dne 28. město a dne 29. venkovské obce.

Z Nového Města n. M. Málkové zajisté dostalo se J. M. n. p. biskupu Ed. J. N. Brynchovi při nynějších návštěvách cestě vlnitá tak velkolepého, přijetí tak ardečného, jako v městě nezem. Při příjezdu v sobotu, dne 11. t. m. o 5. hod. odp. byl n. p. biskup uřazen zastupitelstvem města a všech okolních obcí, všemi spolků, četným banderiem a velikými zástupy lidu. Téměř všechny domy v městě ozdobeny byly prapory; v Krčíně a před městem zřízeny byly vkusné slavnobrány. Večer bylo město akvěle iluminováno i byl proveden lampionový průvod se zastavením u spřávkového spolku „Kácov“. V neděli, dne 12. t. m. současně se sv. birmování přes 1000 dospělých, v pondělí, dne 13. t. m. školní mládež. Jak uvítání, tak i rozloučení bylo nasakre ardečné i ukázalo, že J. M. n. p. biskup těší se v našem okolí všeobecně úctě a oblíbě.

—**—** **Z Rychnova n. Kn.** V příběhu ani ne jednoho měsíce dvě zejména pro kraby přibuzenské anebo jinak sympatisující — tak roztílující správy! Dne 27. dubna ohlašoval místní list rychnovský, že pobízejí se již paní R. . . a vysvětloval zároveň, že šaty její s dopisem od ní podepsaným naleseny byly na břehu Labe blízko Labské Týnice. Zpráva tato oověrdila se býti pravdivou. Manželka soukenického pomocníka p. Baška, žena již věku pokročilého, odkázavši prý manželovi svému jakousi pohle dávkou v obnosu 200 stávek, odešla z Rychnova a sou- řadně sobě hledala za smrti ve chladych vlnách Labe. Tak tomu aspoň nasevdoval oběh do isu naleseného v letech při Labi blízko Labské Týnice, až týt dopis byl jinak nedostí jasný. O příčině této sebevraždy panují pouze domněnky a nelze tedy říci nic jiného. A ještě nepominulo s dostatek rozdílné jedno, již v pátek dne 10. května rozrušovala správa Rychnovem i okolím roz- nášená, že sebevraždou skončil život svý p. Blažek, chef nádrží rychnovského. Týt pan odedel z Rychnova — před časem na mlavilo o tom, že šádl o dovolenou a pojede do lázní a sjel k sestře své do Librantie a tam skončil život svý — oběav se. Příčinu, pravé příčinu jemu také skrytými různými domněnkami. Důvodné však je podivení, jak mohl muž, který jinak šil v poměrech dobrých a podle bezpečných zpráv i služným jménem vládl — odhodlati se, aby sám nasmál vlouk ruku na hrdlo své a život svý! Ať dojde vysvětlení jakékoli, událost sebevraždy je vždy truchlivou!

—**ir—** **Ze Zámbořka.** Jak dobře znáš i učitel mnohou se sjednotiti ve práci ulechlil a také zasloužil, toho důkazem jest v krajině naší zejména společně s jednovorné vystupování kněze Josefa Pleštila a učitele Václava Krulicha a to ve prospěch ušlechtilého vzdělání. Oba milovníci národních a pilných vůleček a pěstování jich spojili se v činnost zaslouženou, aby pěstání všech rozšířilo se v krajině a okolí, kde působí a to zejména i za účelem prospěšným, neboť i pěstání vší je nejen ušlechtilé, ale může též, jak dokázáno, i značné odmě- niti péči a práci a náklad pěstitele. Dříve býval v kra- jině naší pěstitelem vůleček p. Václav Krulich, Hlídol učitel v Orlici, jenž snahami svými o rozšíření lásky ku všelam a poučování, k němuž nad jiné je povolán, s- ekal sobě zaslouženou důvěru tím, že jmenován byl dele- gatem spolku vůlečků a kočovným odborným učitelem vůlečků. I bylo mu vítáno, že v kunvaldském kaplanu vp. Jos. Pleštilovi našel vůleče taktik břitvého. Hned zřízen spolek vůlečků pro politický okres zámbořecký v Kunvaldě. Spolek ten má již značné své úspěchy! Jak postarano o rozvoj vůlečků po celém okrese, toho jsou důkazem osazené přednášky v tomto oboru. Pátého května byla přednáška v Klášterci. P. Simon přednášel „O vzdělání podbírném a upotřebení mezinárodním“. 12. května v Jabloném přednášel p. V. Krulich „Jak se vůlečci v různých dobách roční“. Dne 19. května bude před- náška p. V. Krulich v Nekoti a 26. „O životě vší v různých ročních dobách“ a na 26. květen je osazená přednáška v Německé Rybné, kde přednášet bude vp. Jos. Pleštil „o medu a vosku a jich významu pro šlo- věna“. Vůlečský spolek pro okres Zámbořecký rozvíjí činnost utěšenou a zaslouženou.

Z Kostece n. Orli. (Stavba školní bu- dov.) Výsledek předložení a vystavení plánů pro no- vou školní budovu jest u nás ten, že má se stavěti dle plánů p. Vratislava Roštlapila, architekta. Stavba tato bez vnitřního zařízení a ústředního topení zadává se již a to o cestou offertní. Stanovený náklad je 110.000 sl. Když avšak se, co bude státí ještě vnitřní zařízení, tedy nutno dosazeti, že činí Kostelec pro školství místní ná- klad značný. A k tomu důlnu avšak, že stojí Kostelec ještě před zřízením nákladné kanalizace, a níž taktéž co nejdříve má se započítati a na níž náklad rozpočten jest na 99.000 sl. Takové číselo mluví už o rozkvětu města způsobem důrazným!

Od erlických her. (Nová dráha mezi Ky- perkem a Náchodem.) O novém tomto podniku usáh, jest by oživila končiny naší vlasti, skutečně v tomto ohledu zanedbané a vnesla nový rozruch života tam, kde toho je zapotřebí, mluví se docela vážně a to zejména proto, že i vládní kraby ochotně jdou vstříc úmyslům podnikatelů! Kyperk ovšem pokrývá dobrodiní dráhy, ale města: a města mezi Kyperkem a Náchodem, a o to spojení ani tudy jde, přes Mladkov, Rokytnice, pak místa nad borejšími toky Křtiny, Alby a Zlatého potoku až po Olšnici, Hrádek a dále až k Náchodu spojení onoho gustradí. A přes jsou zde všechny možné podmínky, jest mluví ve prospěch jak dráhy tak i ve prospěch prů- myslového rozkvětu končin smádných. Ostatně at voleno bude zde spojení jakékoli, dráha tato asi přijde souběžně se dráhou Bystřice-Kladsko-Dušínský a dále — tedy se dráhou pruskou a tím též mnoho odpadne. — Dráha vypočtena na délku 70 kilometrů a náklad udává se přibližně na 6 milionů sl. A jak řečeno, vláda prý bude tento podnik podporovati.

Z Červených Pečec. Křesťansko-katolický vzdě- lávací podporující spolek „Svornost“ provozovati bude v neděli dne 19. května 1895. divadelní představení v hostinci p. Fr. Beneše v Nebovicích a následující

programem: 1. Nepravý a přes pravý. Fraška ve 2 jed- náních. Napsal Frant. Hob. Hoška. 2. Kabát dolů. Vese- lehra v 1 jednání od Jos. Josefoviče. Čistý výnos při- padne spolkové pokladně. Dobročinnosti se meze nekle- dou. Začátek v 8 hodin. Po divadle volná zábava.

Z Jičína. Panu řediteli F. Macháčkovi při odchodu na trvalý odpočinek udělil císař název školního rady. — Ať v městě a předměstích hostiněc dosti, přece poblíž nových kasáren ani v ulici lípové není žádného hostince. Myslím, že některému pod- nikateli staveb naskytá se vhodná příležitost, by proti kasárnám postavil hostinac. — Ať dojde k úpravě našeho rybníka, bylo by snad s výhodou vzít k tomu trestance z Kartouz. Ovšem pak by snad přestala v Kartouzích výroba zboží galantního . . .

Z českého jihu. Jsem Vaší „Obnovy- nejen čtenářem, ale holdám býti i dopisovatelem ne snad v úmyslu, abych čtenáře „Obnovy“ po- učoval nebo bavil, než spíše abych myšlenky a city své tlumočil a jimi v čtenářích Vašich dojmy působil a pohnutky k činnosti plodné. Není náš český jih tak „zanedbaný“, jak o něm veřejnost česká zvykla souditi, ale je jaksi nechybnější než lid krajů severních, tedy bych řekl „konservativ- nější“. Mladocheská politika pronikla všechna města i vesnice českého jihu a poslanecké volby konají se rádem i s výsledkem mladočeským, a proto „selská trojice českého jihu“ Alf. Štátný z Pa- dařova, J. Jun z Písku a Rataj z Vráže, „sedláci- to jihočestí, nesnadné se chopili práce, usilující lid selský vybavit z moci a vlády mladočeské diktatury. Politika těch tří „sedláků“ bojuje tu na českém jihu s konservatismem (setrvačností) v mladočestství, jehož ani lid rolnický se zřici ne- může se odhodlati, ač nevidí žádných prospěchů s mladočeské politiky. Aby separatismus selský v počátcích ubíli, mladočestí českého jihu svolali schůzi lidu do Písku v neděli 12. května a na té schůzi měli rolníkům dr. Vašaty, dr. Engel a sedlák Heřman Janda vyložit škodlivost každého rozkladu v politice, jež byli sami před léty tropili a se ho zastávali ovšem proti starochestům, a že advokáti dovedou všechno, tedy také zastupovati a hájiti zájmy sedláků nejen u soudu, ale i v parla- mentě. Schůze byla zahájena, ale také hned roz- bita; stoupenci „tří sedláků“ jihočeských stropili takovou vřavu proti náčelníkům strany mladočeské jako ondy mladočestí poslanci na sněmu českém, že Vašaty ani nezačal ještě, když vládní komisař schůzi za rozpuštěnou prohlásil. Kdy Vašaty ne- mluvenou řeč svou vymluví, ovšem nevím, jakož i to mi neznámo, kdo ji vyslechnouti bude mti dosti trpělivosti. Strana tedy „tří sedláků jiho- českých“ zmařila sobě odpornou schůzi mlado- českou, ale proto nemají ještě na své straně všech sedláků ani okolí píseckého a nesnadno je získají. Nám konservativcům jest „to lhostejno, jaký vý- sledek boj ten mti bude; jsou i ti „tři sedláci- pronikl lžiliberálním a líst se od Mladočestů starých pouze snahou utvořiti selskou stranu sebe- vědomou, která by z diktatury pražských diktátorů mladočeských se vymanila. Žádný z těchto „tří sedláků“ není proniknut náboženským vědomím a citem, žádný z nich není přítelem snah církevních. Proto jsou nám snahy jejich lhostejny; jediné to jim slušno uznati, že jsou sice pro volební právo všeobecné, ale dle zájmů a poměrů společenských, snaží se udržeti zvláště střední stav rolnický, jenž by ve své kurii samostatně své poslance a zástupce volil. Heslo jejich: „my nechceme za- stoupení býti advokáty, to jest muží nerolníky- jist pouhou „éjčkou, na niž „sedláček vychytralý ptáček“ jest sice lákán, ale hned tak na ni ne- sedne; neboť by bylo dosti nesnadno najíti tolik „sedláků“, kteří by mohli opustiti živnost a ro- dinu a chtěli by psalancovati v Praze a ve Vídni každoročně šest až osm měsíců. Mimo to má náš lid tu necinnost že mužům ze svého středu ne- přeje ba závidí povýšenější místo u veřejnosti a snaží se jej zase brzy strhnouti dolů mezi sebe; snaže snese „pána“ než soudruha nad sebou. Proto naši „tři sedláci jihočestí“ nesnadnou mají úlohu. V příštím dopise nakreslím zase jiný obrazek z českého jihu.

Všelicos.

Sněmovní kandidatury. Ve městské vo- lební skupině Kr. Hradece—Jaroměř dojde možná k zajímavým volbám. V Jaroměři je mnoho Mla- dočestů pro kandidaturu dra. Moravce. V Hradci mimo to bude od místních antisemitů postaven samostatný kandidát antisemitický, jímž dle jed- něch měl by býti dr. Lueger z Vídně, dle dru- hých red. Hušek z Prahy. Ve venkovském okrese kralohradeckém nastane bezpochyby rovněž zají- mavý boj, máť proti dosavadním poslancům p. V. Formánkovi vystoupiti jako rolnický kandidát p. H. Srdínko ze Svob. Dvora, jenž se v kruzích rolnických těší nemalé oblíbě a posléze při lo- škém sjezdu rolnictva z východních Čech na den sv. Václava konaném v Hradci velmi účinně za- sáhl do rokování o volební otázce.

V Hradci chtěli někteří za městskou sku- pinu voliti dra. Ulricha, od něhož však uveřej- ňujeme dnes zamítavé prohlášení.

Z Prahy se nám sděluje, že majitel obchodní školy J. Raňák upustil od kandidatury ve ven- kovské skupině jičínské.

Bývalý předseda českého odboru zemědělské rady, p. St. Mayer, starosta města Horažďovic, hodlá kandidovati ve venkovské skupině Horažďo- vice-Sušice. Pan Mayer je sice kandidátem mla- dočeským, ale nesouhlasí s požadavkem rovného práva hlasovacího.

Na líce a na ruby. Pokrokový „český Venkov“ vystupuje v posledním čísle ostře proti židům, o nichž mimo jiné praví: „Pozorujme pů- sobení jich na venkově, vizme, kterak ze skrom- ných počátků stávají se pány celé vsi. Ba celé národy, ku příkladu Poláci, úplně podlehli hrstce židovstva. Všude a ve všem je patrný vliv jejich, dosahující až v nejvyšší sféry společenské a pů- sobící na veřejný politický život. Kdož by neznal pověstného hrdého výroku Rothšildova: „Nebude válka, nepřijímám peníze!“ Čím dále, tím více bro- madí se miliony v rukou židovstva, ono ovládá světový trh, diktuje ceny dle své libosti a vále, vlní ostatní do konkurence a tak způsobuje sti- aněnost poměrů čím dále, tím více se stupující. Z těchto obromých materiálních výsledků však lidstvo, kultura jeho, nemá ničeho; nahromaděné bohatství stává se zase jen v rukou bursovní aris- tokracie, která ho používá k tomu, by ostatní terorisovala. A jaké stanovisko zaujmají židé vůči nám, našemu národu? To je nejmutnější kapitola v našem českém životě. Není české vesničky, kde by nebyl žid usazen, živě se a bohatna z českého lidu. Při tom však téměř bez výjimky stojí na straně nám nepřátelaké, jeho domácnost, způsob života je ryze německý. Za peníze z českého lidu vytěžené dává své děti do německých ústavů vzdělávacích a právě židé to jsou, již většinou nej- nepřátelější vystupují proti nám. Metropole našeho království je nejlepším toho důkazem. V Praze německví je reprezentováno nejvíce od židů. A všude jinde židé chovají se až na nepatrné výjimky stejně.“ — To je líce, tak píše pokrokový list na první straně. Ale na ruby, na zadní straně nadhání „Č. Venkov“ v témž čísle české zákaz- níky židovským kšeftům, neboť doporučuje firmy Rad. Mosse, A. Karpeles atd. Tedy hesky důsledně, na líce proti židům, na ruby pro židy!

Občanská práva žen. V různých zemích vzmáhá se ženské hnutí včičhlede. Sněmu Spoje- ných států severoamerických předložena před ne- dávnm petice, která již delší dobu kolovala po zemi, podepsaná 272.330 jmény, mezi nimiž je přes 160 tisíc podpisů mužů. Petenti žádají, aby ze zákonodárství státního vypuštěn byl pojem „muž“ a nahrazen termínem „osoba“, který zahrnuje obě pohlaví. V čele ruchu toho stojí Helena Gouldová, dcera po známém milionáři, zemělém to „žele- zniční králi“, a paní Rockefellerová, žena „olejo- vého krále“. — Francouzskému sboru zákonodár- němu předložen návrh, aby plnoleté dáme, práv občanských požívající, bylo propůjčeno právo svěd- čiti při aktech občanských pří. — Anglický spolek „The nacional society for women's suffrage“, který se sestoupil za účelem dosažení politických práv pro ženu, předložil při prvním sezení anglického parlamentu obrovskou petici. Adresa ta žádá, aby ženy byly připuštěny ku všeobecnému hlasování a tím ovšem i do parlamentu. Tři tisíce osob obojího pohlaví zabývalo se po několik měsíců vý- hradečně sbíráním podpisů k této ohromné petici. Stát Utah v Americe, jakož i Nový Jižní Wales přiznaly minulý měsíc občankám svým hlasovací právo a všechna s tím spojená privilegia politická. — Při nedávných volbách do školní rady v Anglii vyšly ženy vítězně. Hlasování mohla se účastniti každá žena, která má dům, krám, kancelář, továrnu, skladiště, zkrátka majetek, z něhož platí daně. Zvoleny byly ze 26 kandidátů tyto dámy: miss Dovenport Hilllová, mrs. Maitlandová, miss Marga- reti Eve-ova a mrs. Ruth Homanová. Ve čtyřech okresech londýnských budou nyní ženy zasedati ve školní radě.

Poutní jubilejní vlak na svatý Hostýn a posvátný Velehrad Píše se nám: Bude tomu letos 2. července právě 50 let, když po ranních služ- bách Božích ubíral se nepřehlédlný zástup radostné a nadšené prospěvujícího zbožného lidu na posvá- tnou horu Hostýnskou, aby byl očitým svědkem posvěcení a znovuzrození svatyně tamější a mohl zase jednou po předložené době býti účasten oběti mše sv. na místě každému Moravaně i Čechu tolik přepamatuém a předrahém. Letos vše se těší a chystá na výstavu národopisnou do Prahy, a to vším právem; avšak tábne-li tebe srdce, zbožný vlastenče, ku Praze, rovněž musí tě k sobě táhnouti i posvátný Velehrad a sv. Hostýn. My terciáři českomoravští oslavíme letošní jubileum hostýnské postavením mramorového oltáře na počest sv. Fran- tiška Serafinského ve svatyni tamější a sám J. K. M. nejdůstojnější pan arcibiskup olomoucký přislíbil, že jej posvětil, a na tisíce poutníků vystoupí o le- tošním jubileu na posvátný vrchol, kde Matka Boží již od věků divy tvoří a proto z vděčnosti lásky použij i tv, zbožný katolíku vlastenče, této milé příležitosti, která se ti věru již tak snadno nena- aktyne, neboť až bude jubileum stoleté, nebudeš snad již vůbec mezi živými a vykonějš aspoň jednou za svého životy svoji svatou povinnost a putuj k Divotvorné Matičce Svatohostýnské a zastav se v převelébné a velkolepé basilice Velehradské. Za tou příčinou bude vypraven poutní vlak a již z Pardubic bude se platit pouze poloviční jízdné.

Určité bližší správy se uveřejní počátkem června, vlak pojedí asi 2. července. Zvláště proslím všech vdpp. duchovních spolubratři, aby si neobtěžovali upozorňovat na výhodnost pouťi této a pokud jim možno i sami se v hojném počtu k pouťi vlaku připojili, jmenovitě když vlak je tak uspořádán, že jim ani nebude třeba žádného zastupce hledati. Lonského roku účastnilo se též více duchovních pánů a každý byl s pouťi tou úplně spokojen. Nechtě Nebeská Královna sama pohne srdcí mnohých a přivede nás opět v tak početném počtu k sobě na sv. horu bostýnskou jako leta předešlá! J. Hejtmán ek, farář v Něm. Bělé.

Deputace rolnická do Vídně. Dle usnesení hospodářského sjezdu pardubického pořádány byly hospodářské spolky k vyslání rolnické deputace do Vídně, která by na rozhodujících místech tlumočila velkou bídu národohospodářskou v Čechách panující. Až do 10. května ohlašily následovní hospod. spolky, že v deputaci svými delegáty zastoupeny budou: Unhošť, Brandýs n. L., Chlumec, Králové Městec, Jilové, Čáslav, M., Bolešlav, Jihlava, Zbraslav, Zámuky, Holešov (na Mor.), Uhl. Janovice, Česká Skalice a Pardubice.

Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I. Nové přihlášky o převzetí jednateleství došly od al. výborů okresních: v Aši, Salsci, Nepomuku, Jesenici, Kynčvartě, Mirovicích, Liberci, Mačetině, Hradci Král., Plzni; od al. městských a obecních úřadů: v Králové Městci, Josefově, Dobrušce, Písku, Libni, Klocanech, Veselí n. Laž. a Nechanicích. 8 hromadným pojištěním zřízených se strany zaměstnavatelů počátek učinil ženský výrobní spolek český v Praze, jenž pojistil celý personál učitelů i obchodní počtem 20 na doživotní dáchod, počínající určitým stářím dle služební doby jednotlivých dam, tyto pak samy zvlášť samostatnými příspěvky dáchod ten si zvyšují. Bude snad i veškeré zaměstnání v jakém poměru posud jednotlivé třídy obecně, pro které ústav tento byl založen, výhod jeho používají, přinášeme tudíž statistiku prvního sta pojištěnců u fondu toho. Z těch jest příslušníků stavu třídnického (soukromí, hospodářští úředníci a t. d.) 23, obchodnického (maloochodníci, obchodní pomocníci atd.) 20, učitelského (ponejvíce soukromí a industriální učitelky) 17, živnostníků a řemeslníků 12, rolníků 9, dělníků a čeledě 15, různého povolání 4. Z pojištěných jest posud 52 proc. mužů a 48 proc. žen.

Nejnovější zprávy.

Slavnostní zahájení národopisné výstavy vykonáno bylo dne 16. t. m. za hojného účastenství vynikajících osobností a četného obecenstva; mezi přítomnými byl zejména čestný předseda výstavy hr. Harrach, nejvyšší zemský maršálek J. kn. Lobkovicz, místodržitel hr. Thun a j. O 10. hod. dop. zapěn chorál sv. václavský, načež předseda výkonného výboru dr. Vl. hr. Lažanský v delší řeči poukázal na význam výstavy, kterou pak jako protektor zahájil starosta pražský Č. Gregor, jenž vhodně uvedl, že výstavu provedl český lid vlastní silou, vlastní pílí, bez pomoci, bez záštity, bez podpory, i provolal lidu československému „Sláva“.

Komitét pro udržování pomníků na bojišti kralohradeckém konal dne 16. t. m. odp. v hotelu u černého koně v Hradci Kr. valné shromáždění, jemuž předsedal setník p. J. Steinský a jehož účastnil se také místodrž. rada p. Šolta. Výroční zpráva jednatele a pokladní za r. 1894. byla jednomyslně schválena. Za uplynulý rok vykazuje komitét činnost zdárnou, úspěšnější než dříve. Počet členů značně stoupl, řada pomníků byla nově upravena, komitét účastnil se loni také výstavy hradecké v oddělení vojenských památek. Spolkové jmění koncem r. 1894. obnášelo 1035 zl. 05 kr. Při doplňovacích volbách byl místo odstoupilého V. Weinzettla za technického ředitele zvolen p. Rublíček, učitel odborné školy v Hořicích, do výboru místo K. Mayera zvolen přednost p. Jos. Čížek ze Všestaru, za náhradníka p. Jan Komárek z Hradce Kr. Při jednání o změně stanov bylo jednomyslně schváleno několik změn, jež čelí vešměs k lepšímu upravení spolkové činnosti. Na to byli za čestné členy komitétu zvoleni pp. kn. Schaumburg Lippe, hr. J. Harrach, K. Weinrich, Ed. Lehmann a zasloužilý předseda, setník Jan Steinský. Po návrhu místopředsedy p. Fr. Waldeka bylo novému technickému řediteli uloženo, aby učinil potřebné kroky ke zřízení muzeja na paměť Sasům u Hradce padlým. V další působnosti přejeme komitétu hojně účastenství a podporu náležitou.

Z Osrv. Kostelce se nám sděluje, že je zcela nepravdivá správa, kterou přinesl v posledním čísle pokrokový list kralodvorský o uvítání J. M. ndp. biskupa Ed. J. N. Brynychy v Kostelci. Právě se tam, že prý z uvítání toho vzešly obci veliké výlohy, což je rozhodně nepravda a což nikdo dokázat nemůže. My to jen zaslaně navádíme, aby každý viděl, jak neslušné si vedou odpůrci, pomlouvající našeho směru katolického. My tak nevystupujeme ani proti nepřítelům nejhorším.

Z České Skalice dostáváme správu o vládním přijetí J. M. ndp. biskupa přes to, že se strany odporné agitovalo se proti uvítání přímo neslušné na př. nesvědčivým tvrzením, že ndp. biskup je „Němec“ a že prý „nedrží s lidem.“ Že se katolický lid nedá mániti takovými klevetami, ukázalo se při vládním a čestném uvítání ndp. biskupa v Č. Skalici. Uvítání toho účastnili se zástupcové všech příslušných obcí, úředníci, v Trebešově a M. Skalici postaveny byly slávobrány. Účinnou byla řeč, kterou ndp. biskup promluvil ve chrámu Páně a v níž mezi jiným uvedl, že jde mu o vlastní osobu, vyběr o věc katolickou, kterou představuje, jakož i o blaho českého lidu, z něhož sám vyšel; obě že chce hájiti nejen z povinnosti, ale také z lásky ku pravdě. Také promluvou druhého dne pronesenou dosáhl ndp. biskup účinku tak rozhodného, že všechny roztroušené pomluvy rozpádl se v níve a na konec zahabeni byli jen ti, kteří se oddali neslušnému a bezdůvodnému štvání. Zloba roztahuje jen na krátko, dobře a pravda vítězí trvale!

„České Noviny“, nový mladočeský denník má pravidelně vycházeti teprve v červnu, prozatím vyjdou jen tři čísla na ukásku. Nám jistě málo chápaví novináři zaznívali, že jsme o tomto denníku přinesli první věrohodnou zprávu, doufáme proto, že nyní budou následovati našeho příkladu a vytknou, co je výtky hodno. Nás aspoň po prohlídce prvního čísla překvapuje velká nehotovost redakce i tiskárny; jako přehojné chyby sázecské a neúpravná výprava nasvědčuje nepohotovosti tiskárny, tak celý obsah čísla svědčí, že v redakci patrně jsou novináři ještě nevyškolení. Neznáme jména všech členů redakce a neptáme se po nich; nám stačí věcný obsah a z toho jen vidíme, že jsou to v denním listě nevyčvycení nováčkové, kteří píšíu stejně dle toniny radikálně-pokrokové — ta tonina vyznívá rozhodně z článku programového i všech ostatních článků. Ale protivy se stýkají. Na úvodním místě se hlasitě hlásá, že nový list pracovatí bude k ochraně a povznesení rolnictva, řemeslnictva, malého obchodnictva a živnostnictva, ale na stranách zadních vidíme, že nový denník brodí se také ve starém šlendriánu a sám odporuje tomu, co hlásá, neboť ne k ochraně, ale na škodu českého obchodnictva a živnostnictva uveřejňuje v inserátech doporučení firem nečeských, nekřesťanských. Když nový denník chtěl býti lepším než dosavadní, tedy měl nejdříve dáti příklad v tom, že by pro vlastní křesť nedoporučoval českému lidu cizí firmy. Kdo tedy český lidový program srovná s nečeskými kapitalistickými inserty, ten už na novém listě vidí neupřímnost. A tato neupřímnost jen se stupňuje, když v čele listu stojí pašo, že náklad listu přesahovati bude 120 tisíc . . . Humboldt americký promine se snad už i u nás leckterému obchodníku v bonbonách nebo sirkách, ale pro noviny české se to nehodí, takového chytání hejlů musí se vysmáti každý, kdo české poměry zná. My to známe a proto tvrdíme, že „České Noviny“ poprvé vystoupily neupřímně.

Nehody. V předmístěm jednom hostinci oběsil se obch. cestující Kolář z Nového Města n. Met., jak se praví, v návalu choromyslnosti. Dne 16. t. m. postřelil se sklepík v jednom hostinci tak nešťastně, že hned byl mrtev.

Vlak výstavní odložen. Sběluje se nám: Zábavní vlak, který dne 23. května měl býti z Hradce Král. na Národopisnou výstavu odborem klubu českých turistů vypraven, odkládá se na dobu pozdější. Odložení to stalo se z příčiny dvojí. Jednak obecní zastupitelstvo přijavši pozvání městské rady pražské na 16. t. m., kdy se zástupci ostatních měst na radnici staroměstské bylo přivítáno a uctěno, nebylo by se více dne 23. t. m. korporativně účastnilo, jízdy vlakem výstavním do Prahy; jednak Národopisná výstava sotva bude dne 23. t. m. ve všech částech svých ukončena, takže by účastníci z hlavního vlaku, v den ten pořádaného, mnohou zajímavost nebyli ještě sledili. Ve který den výstavní vlak určité bude vypraven, bude v listě tomto a zvláštními plakáty oznámeno (Tuto omluvu nechtě čtenáři doplní tím, co jest obsaženo ve dnešních pokroučkách a pilulkách. Pozn. red.)

Ta „naše“ severozápadní dráha stará se o své p. t. výtelné publikum znamenitě. Aby si toto nepřesedlo údy své v „pohodlných“ vagonech třetí třídy, bývá v pravém slova smyslu nácpano do vagonů, jež nesou nápis: „40 Mann oder 6 Pferde“ — tak aspoň se v neděli, dne 12. t. m. výtelníkům na trati Král. Dvůr-Hradec stalo. Obecenstvo vydáno jest tu všemu možnému nepohodlí a průvanu v stupni nejvyšším, tak že i ten nejzdravější sobě nejméně rymu, ne-li něco horšího z pobytu v podobné arše domů přinese. Jest na čase, aby si tohoto pokynu povážili příslušní úřadová, aby poučili dráhu, že koupili-li sobě obecenstvo lístek III. třídy, jest tato povinná též takovou třídu dáti, a nespáti lidí do vozů pro dobytek.

Literární novinky.

Dolů nám spíay: Pod jedním praporem, almanach katolických básníků českých, č. 1., cena 1 zl., vydavatel Fr. Skalka, kaplan v Dobroměřicích na Moravě.

J. Exc. hr. Fr. Thun z Hohensteina, c. k. místodržící v království českém. Kritika jeho úřední činnosti, napsal J. Arbes, seš. 3.

Katechismus záloženský aneb co vědět má každý člen a každý vkladatel v ložny. Sepsal J. Schreyer, nakladatel Jos. R. Vilímek v Praze, cena 50 kr.

Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii. Z francouzského od F. Vigouroux přeložil. dr. Ant. Podlahy, nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze, seš. 1., cena 20 kr.

Svatý Pavel a jeho apokalyptické sny, spis abbé C. Fouarda přeložil J. Ev. Hulakovský, nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze, seš. 4., cena 50 kr.

František Pokorný. Vzpomínky a upomínky. Modré knihovny č. 27., dr. Václav Rezníček. Modrou knihovnou paně Rezníčkovou přibýlo naší literatury již mnoho cenných věcí. Přitomná kniha řadí se zcela vhodně k nim, podávaje v životopisných upomínkách kus národního života našeho. František Pokorný, divadelní fiditel, známý ve všech úmět českých městech náleží mezi již umírající vlastence, kteří v ideálním zápalu snažili se obecnost českou povzbuzovati a zvlášť chovat, nehlédajíc jmení a obohacení vlastního. Životopis jeho podány dr. Rezníčkem jest toho nejlepšího svědkem. Humorem prodchnuté upomínky svědčího fidele Pokorného pobaví čtenáře a poučí jej dostatek o naší dráze herecké. Kniha doplníli vzpomínkami svými Eliška Peškova, Adolf Hejduk, al. Marie Pospíšilová, Věnceslava Kratochvílová a Josef Krušina ze Šumperka. Čtou se ty vzpomínky velice pěkně a jsme jisti, že se přání páne autorovo vyplní v plné míře, že budou sloužit zajisté každému k zábavě i k poučení o důležitém a cenném zjevu našeho života. Odporučujeme co nejvícěji!

V příštím svazku oznamuje pan vydavatel novou práci Autora Nejmenovaného. Jméno již žádostiví, překvapí asi neméně než předešlá práce jeho v Modré Knihovně uveřejněná.

Na Modrou Knihovnu předplácí se: 1. roční, cena 10 sepatrá. — F. K.

Světlo v temnotách duševních . . . Napisał J. R. Kronbauer. Biblioteka mládeže vydává redakci X. Dvořáka č. 8.-10. nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze.

Mezi různými knihovnami, bibliotékami, sbírkami mladšího určení zaujímá tato biblioteka jedno z předních míst, podávaje mladší dospělým výběr pěkných, poučných prací. I tato práce nese všechny vlastnosti dobrých předchozích a z mnohých ohledů je i předčí.

Ličba tu spupný, novověkou svobodomyšleností a falešnou, nevědeckou osvědou našíků sedlák, který smysle se pytlákem z pychy, a se odvážlivým, vášnivým pytlákem. Když pak od lesních zvířeců byl chycen a ubit, dá se právě se žalostí přidešším pytlákem svesti k hroznému zločinu — k vraždě z pomsty nad lesním Auerbahnem. Ale ustatáji spravedlnost Boží zastihne oba vrahy již za živa. Zlátořivost pytláka zastihne bleak a sedláka, když vidí, kterak při pohřbu nad rakví náhle objevili se mravenci, a d jejichž armádou za živa Auerbahna hlavou dolů porážili, zastihne šílenství. Spisovatel líčí ústav choromyslných v daleko však krutějším, řeckli bychom lidským způsobu než ve své knize: Z posledních stanic, do něhož byl šílenec přivezen. Tráví tu dlouhá léta jen proměšlávání stále vědecký zločin u svého — mravenci, až teprve, když jeho syn slouží prvou mlí svatou v kapli ústavu za nešťastného otce, probouzí se tento z hrozných mrákot duševních, aby umřel a Bohem vešel u věčné světlo.

Odporučujeme rodičům jako vhodný dárek pro děti knihu „Biblioteku“. Jest to prvá česká katolická knihovna dětí. Rodiče převedějí se, že dítčím čtení takovýchto knih bude k většímu prospěchu než nějakých fantastických románů sebe zvučnějších a slavnějších spisovatelů. — F. K.

Velká katolická manifestace ve Vídni.

Z Vídně, 17. května. (Zvl. tel.) Včera večer došlo zde k veliké manifestaci křesťanskosociální strany ve Vídni. Schůze konala se v síni hudební společnosti za účastenství 6000 přítomných. Poal. Schlessinger v zahajovací řeči líčil zhrubně účinky židovského liberalismu. Ale dnes už se lid probouzí, důkazem toho jsou poslední volby vídeňské. Náměstek parkmistra dr. Lueger pronáší „Sláva“ sv. Otci a císaři (obecenstvo provází tento projev dlouhotrvajícím souhlasem.) Rečník tepe pak řízně liberální stranu a vyvrací pádně výtky, že by křesťané nebyli schopni vésti správu Vídně. Rečník dotýká se také pověsti, že jeho zvolení nebude prý císařem potvrzeno, odpárci nechtějí mítí křesťanského parkmistra. Ale blíží se doba, kdy v celém Rakousku nastane svoboda německým a slovanským bratřím. (Bouřlivý potlesk.)

Poal. dr. Pat a li dějiny a úpadek liberalismu. Poal. kn. Al. Liechtenstein v delší řeči mluví o sv. Otci a straně křesťanskosociální. Úklady liberální proti křesťanským sociálům byly smazány moudrostí sv. Otce. Rečník vyvrací dále výtky, jakoby křesťanství sociálům byly odpůrci papeže, biskupů a chtějí přivést stát k socialismu. Také tato řeč provázena byla hlukými projevy souhlasu. Na to byly jednomyslně přijaty resoluce obsahující program křesťanských sociálů a projevy pro sv. Otce, císaře a uraženého nuncia Mag. Agliardiho.

Práběh schůze a hromadné účastenství volají ve všech vídeňských kruzích velké povimnutí.

Z Vídně, 17. června. (Zvl. tel.) Ministr zahraničních záležitostí, hr. Kalnoky podal císaři novou žádost za propuštění, která byla včera přijata. Nástupcem Kalnokyho stane se nejspíše dosavadní vyslanec Goluchowski.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR,
v Hradci Králové. Malé nábytky.

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické zboží vyrobené
úplně zařízené a pokojů
se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného,
pérovky a žíněnky,
opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc. způsobu.
Práce vešměs oblíbená v českých místních.

(Zasláno.)

Na Vaši smůlku ze dne 10. t. m. jsem povinen prohlásiti, že jsem dalek myšlenky, ucházeti se o mandát do budoucího sněmu král. českého v naší městské skupině.

V Hradci Králové, 14. máje 1895.

Dr. Ulrich.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Ydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Veškeré záskyly, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v městě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Co nejlépe doporučená semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr. **Veřejná pravá francouzská** Ko 80 kr. **Jetel bílý** Ko 1.20. **Jetel švédský** Ko 86 kr. **Jetel letní** k sešl tam na jaře, kde červený jetel vyzrál neb nesel, dá ještě toho samého roku na jaře nejlepší jetečové krmivo Ko 79 kr. **Travní semeno** k zakládání luk Ko 86 kr. **Řepové semeno**, prava Obendorfa, žlutá, kulatá Ko 40 kr. **Řepa Mamuthka** Ko 45 kr. **Řepa cukrovka** pravá bílá Ko 40 kr. **Vedlice** či okrouhlice Ko 1.20 nabízí franco pošty neb nádraží objednatelé jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,

obohodník v Klatovech,
Čechy.

Lesní semena: Smrkové Ko 2.50, modřínové Ko 2.80, černá borovice Ko 2.60, bílá borovice Ko 2.60, agát Ko 60 kr., javor Ko 55 kr., jeřáb Ko 60 kr. **Semena k založení školek** jako brusky Ko 2.10, jablkové Ko 2.80. **Semena k zaopatření brzké píče ještě na jaře:** Heřmáček Ko 50 kr., kolenec Ko 40 kr., pohanka Ko 25 kr. **Výsvek** těchto s men, jakož i výtečného letního jetele 10 Ko na korec do lince zoraného a pak zavlečeného pole. — Dále nabízím světoznámé a velmi oblíbené **Klatovské karafáty**, co nejlepší okrasa do oken pokojů a zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. **Růžové výsokokmeny** až 3 metry vysoké 12 kusů zl. 12 ve čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavě červené a růžové. Ty samé až 1 metr vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. **Jiřinky** pro pěstění do zahrad ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovní neb nádražní stanice objednatelé. Zásilky ději se již teď chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.

Pánům představeným obcí a hospodářských spolků, jakož i obchodníkům při větší odběrech ceny zvláštní. Vzorky na účtův žádost zdarma a franko. Jednatel na venkově, který má známosti s hospodáři, se proti dobré provizi u prodejů a ke koupi semen u mne přijme.

Peněžní obrát za r. 1894 činil 63.298.724 kor. 42 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,

podružný úřad rakousko-uherské banky

přijímá vklady na 4%

a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cenných papírů,

obskotňuje obchodní směnky, vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všechno druhu cenných papírů — a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré bursovní akvizity a transakce obstará co nejpříznivěji.

Vše bližší v úřadovnách ve vlastním domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.

Jan B. Tůma.

Ředitel: Jan Fidler.

Národohospodářská hlídka.

Čk. - Hospodářský spolek královéhradecký pořádá předstěhování, dne 12. t. r. ve Stěžeřích v místnostech tamější besedy valnou schůzi, která navštívena byla dosti hojně z celého okolí; mimo jiné přítomny byly také chovanky tamní hospodářské školy. Průběh zajímavé schůze té byl následující.

Pan Pilnáček, předseda besedy ve Stěžeřích vítá přítomné jménem besedy, načez p. Loučň, statkář ze Řibské, místopředseda hosp. spolku, zahajuje na místě nepřítomného předsedy schůzi a udílí slovo p. Červinkovi, deleg. zemědělské rady, který odevzdal manželům Preislerym vyznamenání za věrné 56leté služby u jediného hospodáře. Český odbor rady zemědělské odhodlal se dáti na podanou žádost hosp. spolkem, manželům Preislerym čestný diplom a peněžitou odměnu 10 zlatníků. Přítomní oslavenci, z nichž čítá každý 83 roků, též se, vzdor vzácnému svému věku, ještě čilému zdraví; následek to bezúhoňného a stridného žiti. Preislery nikdy nebyl opilý a ani kouřením se neotravoval. R. 1839. přišel k dědovi nyzájího hospodáře do služby a od té doby sloužil stále v jedné rodině; nyní již na 17 rok u vnuka a zastává dosud lehké hosp. práce. Preislery pracoval vždy poctivě a k nejlepší spokojenosti, při čemž hleděl se i vzdělávati; četl stále dobré knihy, kdy jím probíjaly čas po hospodářích, a zná dobře historii našeho národa, o čemž nejraději vypráví. Nynější hospodář, bratr řečníka, přidal k zmíněné již odměně jiných 10 zl., což Preislerym s přáním dlouhého zdraví bylo odevzdáno.

Pohnutí staronkové přejí hospodáři a hosp. spolku všecko dobré a slibují, že budou vzpomínati dobrodinců svých na modlitbách.

Dp. farář Bettlach poukazuje k tomu, že založil pochvaly nejen Preislery, ale i hospodář jeho, poněvadž, kdyby se nebylo Preislerym dobře vedlo, nebyli by tam tak dlouho vydrželi a proto provolal p. Červinkovi „Slávu“.

O poměru rolníka a čeledína promluvil pak p. řed. Bauer z Kuklen. Dnešní tato slavnost prostých občanů jest zajisté dojemná a zároveň velmi řídká; podobný případ dlouholeté služby jest možný pouze při obaplné shodě hospodáře i čeledína. V dobách patriarchálních, bychom tak řekli, sdílil hospodář s čeledí svou domácnost a často stávalo se, že dcera ze statku provdala se za řádného a pracovitého čeledína. Časy však se mění; poměry jsou nyní nepřiznivě, poněvadž pracující sly hlásí se k vymyšlenému právu, k stejnému rozdělení majetku, odvolávajíce se, že práce je všeho zřídlem a že tudíž každý, kdo jí, má i pracovat a každá práce má být stejně odměňována. Náhledy tyto počínají se šířiti i mezi dělnictvem zemědělským zvláště v místech, kde jsou na blízku závody průmyslové. Jmenní se socialisty, ale ve skutečnosti jimi nejsou, poněvadž nebledí se domáhati práv svých v mezích zákona. Jsou to bludné náhledy dělnictva, z nichž plyne proti nám nedůvěra. Mimo jiné mají na programu odejmutí půdy, o níž myslí, že vynáší bůhví jakých úroků. Půdu tuto mu-el si jeden každý ukoupiti práci a nepřináší mu tato úroků pražadných. Každá práce má prý být rovná, dle jich učení, ale z toho jde na jevo, že někdo práce bude muset být, kdo onu práci povede, kdo bude poroučet a za poručíky takové hlásilo by se jich zajisté nejvíce. Č bude se snad k práci donucovati hladem? Pak bylo by to barbarství větší než jaká vidí socialisté v zařízeních dosavadních. Zrušení manželství nedovedeme si ani představit. Kdo má pak vychovávat zdravné děti, nečiní-li tak matka sama? Jen na mravných základech lze docíliti lidu vědomělého. Snažíme se přijíti k tomu polepšováním a káznicemi, ale to vše je pochybené, bez úspěchu. Co již za mládí bylo zkaženo, v srdce utlého děcka vštěpováno, to nevykouří se později ani v káznici. Jsou případy, že káranec dělá na oko dobrotu jen proto, aby dostal se na nějaký čas na svobodu, ale za krátko spěchá již zpět do káznice, kde je bez starostí a poměrně lépe se mu vede než venku. Dáleko větší a jistější účinek by měly místo dosavadních drabých kázní jakési nalezince pro utlé opuštěné děti, kde vyučovaly by se náboženství, pomoci ježob dá se jediné odpomoci socialismu, který vzniká z bezbožství. Dítě takového otce, který učí je hned v útlem mládí bezbožství, stává se později vyvrhellem. Dělnictvožádá určité doby pracovní, která nedá se u rolníka naprosto zavěsti a proto stěhují se dělníci naši do blízkosti závodů průmyslových, kde se jim oné zdánlivé žádané velnosti dostává a tak den ode dne cítí rolník nedostatek sil pracovních. Zavinila to celá lidská společnost, jak dělník tak rolník sám. Hospodář nechť hledí nyní ono ponto opět navázati, ne však vyplácením vyšší mzdy dělníku, ale tím, že postará se o rodinný život dělníka, zřizováním dělnických zdravých bytů. Po případě mohlo by se mu též zapůjčiti malý kousek pole, které mohl by přenášet na svého potomka a byl by tak zaopatřen i pro případ stáří, což zajisté bylo by mu milejší, než když dostává milodary od obce, poněvadž by viděl, že si to zasloužil vlastní prací. Zároveň nejlepší prostředkem ku zaopatření našeho dělnictva jest pojištění jeho pro případ stáří v zenském pojišťovacím fondu cis. Frant. Josefa. Nepatrné příspěvky mohl by tam platiti každý, kdo dovede se ukrokoviti. Každému jest možno šetřiti, ač má příjem jakékoliv. Pro dělnictvo dalo by se tedy něco udělati, ale toto má také být pamětlivé, že zásady stejného rozdělení příčí se přírodě, která právě zakládá se na nerovnosti, jak ukazují na př. pásma s různou teplotou. Půda

ostatně nezůstává v rukou jedněch, nýbrž přechází často do rukou potomků těch, kteří dříve byli na ní jako dělníci pracovali. Zákony světskými nezabrání se učení tomuto a docílí se toho jediné na základě ideálů, když lid pracující bude si vědom, že odcizením práce hrozí mu smrt hladem.

Dále touží řečník po tom, aby nastala opětně bývalá shoda mezi dělníkem a hospodářem, tento aby nakládal se svými dělníky jako s lidmi a dělník opět, aby byl vděčným ku pánu svému, kteroužto shodou dospějeme jediné k dobrému cíli. Násilím se toho nedocílí, ale jediné mravním vychováním dítek hned v útlem jich mládí. Toto dalo by se docíliti zřizováním útulen po venkově. Útulny nemají být však nákladné, nýbrž jednoduché a mohli by děti v nich vychovávatí staří chudí lidé, jakých máme v každé osadě několik a tak zároveň neposkytovala by se tímto podpora zdarma. Jiné takto možno očekávati nápravy a rozřešení otázky sociální na venkově. Pan del. Červinka nesouhlasí s předřečníkem co týče se polepšoven dosavadních, jež považuje za ústavy dobré. Jak sám se očitě přesvědčil, vyučují se v nich káranci všemožnému řemeslu a zaopatří se jim pak zároveň místo. Málo prý se jich vrátí zase zpět. O zaopatřování pro případ stáří praví, že úředník sloužící, jak se říká, státu, dostává pensí, na níž má rolník a jeho dělník rovněž práva a proto jest zařazení dosavadní nepravdivostí. Socialismus vykládá se velmi různě. Řečník však tvrdí, že jest to zásada čistě křesťanská, když čelí se k tomu, aby někdo nebyl odměňován za práci svou bohatě a jiný vedle něho umíral hladem. Aby dělník však šetřil pro případ stáří tak, aby se ani nenajedl, to nebylo by v pořádku.

Dp. pan farář Bettlach připomíná p. Červinkovi, že stát nemohl by tak ohromnou masu lidí zaopatřovat, jako děje se to úředníky. Řed. Bauer odpovídá, že dosavadní polepšovny jsou příliš drahé; přijdeť jeden káranec až na 700 zl. Otec sice má právo na své dítě, ale nemá mti právo vychovávatí lidské společnosti vyvrhele. Pense úředníků sestává z toho, že dotyčnému úředníku strhuje se po čas jeho služby jistá částka ze služného. Kdyby se jednalo dle hesla: „miluj svého bližního jako sebe samého“ zmizela by otázka sociální.

Pan Vínar, statkář ze Sedlice souhlasí s návrhem řed. Bauera v přičině zřizování malých bytů, čímž, jak z vlastní zkušenosti zná, připomá se dělník k rolníku. Rovněž dělnické byty měly by býti zbaveny činžovní daně. S vývody p. Červinky nesouhlasí. Řed. Bauer poukazuje ještě na zdravotní stránku dělnických bytů. Je známo, jak hrozné byty mívají tovární dělníci, kteří místo obvodních lékařů měli by raději dostati řádných obydlí, čímž by i mravnost tak zle nevypadala jako nyní namnoze.

Nějaké opravy je již nutné třeba v tomto směru a nechť tedy dá se k tomu podnět od zemědělců. Takováto humanita byla by lepší a účinnější než ve všech káznících.

Pan Červinka praví, že by musel zabočiti na pole politické a tomu musí se zde vzhledem k stanovám vyhnouti, proto nemůže ani p. farář odpovědět, jak by si přál. Pan Hrdlička, statkář ve Stěžeřích souhlasí úplně s návrhem řed. Bauera ve přičině zřizování opatroven a sice v každé obci dle její poměru. Návrh pivovaru nechť odkáže se k uvážení župní jednotě.

Zpráva o schůzi župní jednoty pro severových. Čechy podává pak řed. Bauer. Usneseno bylo, aby podána byla petice proti zaplavitelnosti našich trhu uherskou moukou. Dále mluvono bylo o postavení sladovny a pivovaru a usneseno, aby se o tom stala bližší porada. Jednota má se domáhati též toho, aby střílení do terče při voj. cvičeních přeloženo bylo na dobu mimo žní; nyní rolník trpí tím škodu v místech oněch, někdy již přezralé obilí musí nechatí státi. Vzhledem k tomu, že vojenské dodávky zadávány bývají překupníkům, ponejvíce židům bude se Jednota domáhati též zadávání dodávek přímo vyrobiteli plodin, rolníku.

Deleg. Červinka objasňuje stanovisko rolníků na královéhradecku v přičině postavení pivovaru a praví, že bylo by na čase zříditi nový pivovar proto, že pivovar hradecký nestačí pivo ani vařit a často se stává, že hostinský pivo nemůže ani dostat. Správa pivovaru hradeckého nemůže se nazvati právě vzornou. Hostinský musí pivo předem zaplatit, ať pak dostane pivo dobré nebo ne. Jmenovaný pivovar nehledí pak ani k tomu, aby od nás kupoval ječmen a vymlouvaje se, že je špatný, kupuje ho, jak se několikrát stalo, od překupníka, který na něm hodné vydělá a dodá pivovaru týž ječmen, jenž se zdál od nás špatný. S kupováním sladu počíná si podobně; nekupuje z české sladovny chrudimské, jejíž dobré zboží je známé, ale nakupuje slad na Moravě. Následkem toho jsme nuceni pohlížeti na závod tento jinak, než se až dosud dělo.

O zvelebení chovu dobytka promlouvá pak řed. Bauer. Chov dobytka u nás rok od roku klesá. Ještě od roku 1870—80. bylo pozorovati stoupání v tomto oboru; nyní však vřchíledě se to zhoršuje a tím právě razíme cestu přívozu cizího masa a padělaného másla a podporujeme překupníky. Nápravu ovšem neprovede jednotlivce, ale svépomocnou akci, sdružením se, dá se docíliti mnoho. Příčina klesání chovu dobytka jest ta, že máme u nás pokrovnou druhů dobrých a kde jsou, vyváží se ještě do ciziny. Podobně jest tomu s chovem dobytka vepřového, za nějž vydávame ročně obrovské sumy

Uhrám a Polaku, od nichž netrčíme však ničeho. Tam jest chov vepřů daleko napřed; dobytek se očkuje proti nákazlivým nemocem, chová se v čistých chlévech atd., podobně mělo by se dít i u nás. Nejlepší bylo by zříditi podobné družstvo pro zvelebení chovu dobytka, jaké stává na Opočensku, kterému dostává se podpory státní a zemské a docíluje krásných úspěchů, jak viděti jsme nedávno na výstavě v Králově Hradci. Kdyby utvořil se výbor, který by prošel všechny stáje a určil některé kusy, které by měly zůstatí pro chov, bylo by již to dobré a zvláště docílila-li by se subvence na zakupování plemenníků.

Hosp. spolek o tom již přemýšlel a sestavil k účelům tomu 28členný výbor a družstvo čítá již dnes přes 50 členů, kteří stále přibývají. Stanovy budou předloženy k nahlédnutí členům dříve, než zadají se ku schválení. Ku konci vyzývá řečník v zájmu dobré věci, k hojněmu přistupování za členy družstva.

Pan Hrdlička navrhuje zřízení mlékárny v Hradci Kr.; každý by dodával mléko do mlékárny a co by se tam neprodalo, spracovalo by se jinak. Mlékárna vyvolala by pak i zlepšení dobytka. O výstavě v Hradci Kr. se odměňoval dobytek čistokrevný v první řadě a stalo se, že takový byl před výstavou objednan, dostalo se pak na kus 30—40 zl. odměny. Takovému obchodování mělo by se předejít a činiti návrh, odkázati to úplní jednotě k uvážení, s čímž souhlasí a návrh podporuje i del. Červinka.

Pan Loučný má za to, že bylo by dobře sloučiti se v příčině zařízení mlékárny s velkostatkem ve Světlé a Stěžerách, které mléko do Hradce dovážejí. Učinili jsme jim sice již podobnou nabídku, ale dosud nedostalo se nám odpovědi; patrně s námi nepočítají. Myslím ale, až začne se o tom opravdu pracovat, že pak i velkostatky ony přistoupí. Pan Vinař a řed. Bauer přimlouvají se za zřízení mlékárny prozatím jednoduché, bez nákladných strojů, aby nedopadlo to jako v Rovni a Moravanech. Místo syra vyrábělo by se z přebytečného mléka máslo, jež nalézá vždy slušného odbytu. Návrh ten, jež podporoval ještě p. Hrdlička a p. Charbuzký ze Břtvy, byl pak přijat. Tím schůze skončila.

Sjezd rolnictva svolává na den 9. června o 2. hod. odpol. do Jaroměře župní hosp. jednota severovýchodních Čech. Posl. V. Formánek pojedná o reformě berní a její vlivu na daň pozemkovou, posl. H. Janda o zrušení luhového obchodu obilím.

Spolek absolventů zimní hosp. školy na Kuklenách pořádá valnou schůzi ve čtvrtek, dne 23. května o 1 a půl hod. odp. v místnostech hosp. školy na Kuklenách. O pěstování pícních rostlin a časových poměrech pojednají pp. Fr. Chalupa, Jos. Srdínko a J. Svatoň.

Výstavu plemenného dobytka pořádá družstvo pro chov užiteč. dobytka v Opočně dne 26. května. Výstava zahájena bude o 9. hodině dopolední.

Shromáždění delegátů českého odboru rady zemědělské pro království české odbyváno bude v sobotu, dne 1. června 1895. o 10. hod. dopolední v zasedací síni rady zemědělské v Praze II, Václavské nám. č. 54. n. I. posch., s následujícím programem: 1. Předložení výroční správy o činnosti českého odboru rady zemědělské v r. 1894. 2. Volba dvou členů výboru za odstoupivší pány Františka Bašteckého a Jana Heinze. 3. Jednání o osnove zákona v příčině revize katastru daně pozemkové (zpravodaj pan Vilém Teklý). 4. Jednání o vlivu restitučního řízení uherskými mlýny prováděného na naše zemědělství (zpravodaj pan Heřman Janda).

Vyšší zemský hosp. ústav v Táboře dle nové organizace má od příštího roku školního nové podmínky přijímací, jež v zájmu veřejnosti tuto sdělujeme: Vyučování bude trvati tři léta, a do 1. ročníku mohou býti přijati toliko absolventi nejméně šesti tříd středních škol anebo kteří se mohou vykázati absolutoriem hospodářských škol středních. Kromě toho mají přístup na ústav též posluchači mimořádní.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. května. Znamenalo se: Hektolit pšenice zl. 5.80 až 6.20, žito 4.80 až 5.15, ječmen zl. 4.20 až 4.60, oves 2.80 až 3.10, prosa sl. 0.00 až 0.00, vikev zl. 4.30 až 4.60, brách 7.00, 8.00, čočky zl. 8.50 až 10.00, jablky 10.00 zl. až 00.00 kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.20 až 1.50, 1 kilo másla čerstvého zl. 1.00 až 1.20, másla vepřového zl. 0.75 až 0.80 kr., tvarohu sl. 00.16 až 00.18, 1 vejce 2 1/2 kr. Na týdenní obilní trh, 11. května konaný, přivezeno bylo: hektolitů: pšenice 845, žito 469, ječmene 93, oves 341, prosa 1, vikev 215, brách 3, čočky 0, jabl 24, krup 20, brambor 550, jetel. semínka 00—, lín. 9, olejky —, máku 8—, pak vepřů 11 kusů, podsvinčat 568, kůzlat 00.

V Poděbradech, dne 8. května 1895. Jeden hl. pšenice od sl. 5.40 až 5.65, žito od sl. 4.70 až 5.00, ječmene od sl. 4.50 až 4.75, oves od sl. 3.45 až 3.75, hrachu sl. 2.00 až 2.00, čočky od sl. 16.00 až 18.00, vikev od sl. 5.50 až 6.00, bramborů sl. 1.60 až 1.90, 1 kg. másla od sl. 0.80 až 0.90.

V Rychnově n. K., dne 8. května. Bl. Pšenice zl. 6.00 až sl. 6.30, žito sl. 5.00 až sl. 5.20, ječmen zl. 4.40 až 4.60, oves sl. 3.30 až sl. 3.50, jabl sl. 10.— brachu sl. 8.00, čočky sl. 16.00, vikev sl. 4.60 brambor zl. 1.80 100 kg. sena zl. 3.20 slámy dlouhé sl. 1.50 slámy krátké sl. 1.30 1 metr tvrdého dříví sl. 4.20 1 m. měkkého dříví sl. 3.80 1 kg. másla sl. 1.08

Reklama

Jak máš své vědět, co výborného na skladě mám, když mu to neodolám novinami? —
Vanderbiltd

Obnova
v celých východních Čechách
dosáhne se nejistší
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v nej-
rozsáhlejších listě ve
všech krajích východ-
ních Čech:

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ješto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme podle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povdminutí.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jedno-slopuceový řádek.

Nabídka insertů přijímá administrace časopisu „Obnova“ v Hradci Králové.

Nejstarší závod
svého druhu

V. J. Špalek
dříve J. F. Krušvík
v Hradci Králové.

doporučuje svůj hojně zásobený sklad: an-
glických, brněnských a

humpoleckých novotin.

Zvláště činním veledůstojné duchovenstvo po-
zorna na velkolepý výběr černých látek a
kostelních suken.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Král.

BYT
se hledá

o dvou pokojích s ku-
chyní a nájme se hned
aneb od 1. června. Na-
bídka přijímá admi-
nistrace „Obnovy.“

Hostinským,

všem spolkům a jed-
notlivcům nabízím dob-
ré šamotové

džbány na pivo,

1 kus 1/2 litr 4 kr.,
1 litr 7 kr.

Zahradníkům nabízím
levné šamotové hrnce
květinové. Objednávky
vyřídí se během týdne. Za
dobrou jakost ručí

JOS. GRUBÝ,
vyrabitel brněř. nádobí
v Týništi n. Orli.

Obháje
ve věcech trestních
JUDr.
ŠTĚPÁN FISCHER
bydlí
v Hradci Králové
v domě č. p. 270
proti bývalé pražské bráně, vedle sta-
nice českých velocipedistů.

Svíce

voskové, polovoskové,
stearinové a parafinové,
pak voskové zádušní svíce,
pačkalý, triangly a sloupky
jakož i svíce toaletní a
luxusní renaissance a ba-
rokové, dále svíce a sloupky
pro pivovary

nejlepší jakosti
a dočnými cenami na vý-
stavách v tu- i ciz. zemsku
vyznamenané, dodává
v cenách nejlevnějších

c k. výs. I. česká továrna
na voskové výrobky, pe-
četní vosky a smolné po-
chodné, na svíce steari-
nové, parafinové a sklepní

Fr. Sezemského
c. a k. dvorního dodavatele
v Mst. Boleslavi.

Cenníky na požá-
dání franco.
P. T. duchovenstvu odpo-
ručují zvláště své velejemné
kadidla v cenách mírných.

Jednatele

na měřiční pl. a vysokou
provizi přijme tovarní ná-
vod. — Nabídka na

Jana Rudíka.
Praha.

Americké

rubní atelier

V. HROMÁTKO

ordinuje v pondělí a
v pátek

v Pardubicích
v ostatní dny

v Chrudimi.

Strojní

hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pánům rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vy. šlancých
strojních hnacích řemenů
ve všech šířkách, jednoduché i dvojitě
za ceny velmi mírné.
Mimo to nabízím též hrupony, číci a vázací
řemínky a ujišťuji, že posláním zboží nejtrvan-
livějším a jakostí výborné, jelikož jsem sám vydá-
vatelem kůží i vyrábětelem řemenů.
V úctě veškeré
Jan Zadrobílek,
koželuhský závod v Kuklenách.

Václav Jonáš,

závod krejčovský

v Hradci Králové, Špitálská ulice 272

doporučuje se

ke vkusnému hotovení veškerých
obleků pro pány i dámských šaketů
za ceny nejlevnější z vlastních i přinese-
ných látek.

Na skladě má hojný výběr látek i hotových obleků.

Největší sklad

šicích strojů

původních i všech různých soustav
Albert Štourač, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky pla-
tební velmi mírné.

Závod sochařsko-kamenický

výroba cement. dlaždic,

Zdenko Ježek

v Hradci Králové.

Odporučuje svůj sklad hotových náhrobků
ze všech druhů kamene ve vkusném provedení
a v cenách mírných

Na přání výhodné platební podmínky.

Cementové plotny

k dlažbě jednoduchému neb mozaikovému pro
kostely, hrobby, hrady, chodby, předstíže, ku-
chyně, koupelny atd. — Pro dlažby v cukro-
varech, pivovarech a manipulačních míst-
nostech, které se silněji potřebují, jsou na
skladě cementové plotny přírodní barvy ovoj-
násobně silné.

Do Pardubic a okolí!

Dnem 1. února 1895 otevřel jsem v Pardubicích na
Zeleném předměstí nové

knihkupectví

s prodejem umělých výrobků, hudebnin a všemi
psacími potřebami, jako i velkým skladem obrazů.

Bych mohl vyhověti každému přání rychle a přesně,
zášobil jsem sklad svůj jak v oboru knihkupeckém tak i
v oboru papírním psacími potřebami a ve skladu obrazů co
nejrozsáhlejší a jsem tudíž a to každé zákazce za podmínek
jako veškeré knihkupectví ve velkých městech vyhověti. Maje
přímé spojení s Prahou, Vídní a Lipskem mohu objednávký
co nejrychleji vyříditi bez výloh zvláštních i doufám tím
získati si přízeň veškerého občanstva, do ježž důvěry závod
svůj doporučím. Veškeré zákazky z venova co nejrychleji
a frankované se vyřídí.

Současně dovoluji si závod svůj doporučiti veledů-
stojnému duchovenstvu ujišťuje, že říditi se budu vždy
jen zásadou vyřizovati vše ku největší spokojenosti.

Jsa ochoten vždy literární novinky na ukázkou zaslati
vyprošuji si vzácnou přízeň a známci se v plné úctě

Jan Liebich,
knihkupec v Pardubicích.

Největší sklad

velocipedů

Albert Štourač, Svitavy (Morava).

Novinky pro sezonu 1895. ve velkém výběru.
Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejprizní-
vější. Záruka 1 rok.

Strojní

hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. pánům rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vy. šlancých
strojních hnacích řemenů
ve všech šířkách, jednoduché i dvojitě
za ceny velmi mírné.
Mimo to nabízím též hrupony, číci a vázací
řemínky a ujišťuji, že posláním zboží nejtrvan-
livějším a jakostí výborné, jelikož jsem sám vydá-
vatelem kůží i vyrábětelem řemenů.
V úctě veškeré
Jan Zadrobílek,
koželuhský závod v Kuklenách.

OBNOVA

Číslo 7.

V Hradci Králové, dne 3. května 1895.

Ročník I.

Jednotný postup!

Z Moravy ozval se hlas — překvapující! Hlavní orgán lidové strany tamní přinesl článek, v němž pisatel jeho, patrně známý advokát dr. Ad. Stránský, touží, aby český národ ve přítomné době alespoň ve svém postupu oproti Vídní se — sjednotil.

Hlas ten jest stejně překvapujícím, jako zajímavým, neboť konečně poctivě přiznává, že dlouholetá roztržka v národě našem k duhu prospěchům českého lidu nejde.

Ať si o projevu tom soudí kdokoliv jakkoliv, nelze popřít, že znamená první červenky nové nadcházející u nás doby, která zajisté a nepochybně donese českému národu onu blahou hodinu, kdy političtí zástupcové jeho budou hledati ony body, které český lid spojují a že konečně u nás přestane ono nešťastné veřejné skutkování a působení, jehož podstatou jest vynalézání otázek, které český lid rozptylují a rozhánějí.

Není k tomu dosti příčin nevěřiti, že dr. Stránský upřímně necítí a poctivě neuznává onu neblahou situaci, ve které se český lid dnes potáčí, a proto také není ani politickým, přejíti přes hlas o tom k dennímu pořádku.

Ano, jednotného postupu jest u nás zapotřebí a zajisté že není v našich řadách žádného věrného vlastence, který by radostně nevítal onu chvíli, v níž by se ze všech zemí koruny české a ze všech vrstev národa českého stali jednotou. Aby však jednotný poradami došli k poznatkům, které body v našich politických, národních a společenských tužbách nás spojují a jednotí, aby pak na základě poznatků těch upravili nově politický a národní program český a aby jej potom přesně vytkli, všechno odkládajíce, co nás dělí.

Otázka jednotného postupu jest otázkou mocně na dveře národního našeho příbytku tepoucí a když k vyřízení její nedojde letos, dojde k ní bezpečně co nejdříve potom, neboť nelze míti za to, že dnešní rozháranost v národě bude a může míti delšího trvání.

Dnes jest beztoho již mnoho nedorozumění

odklizeno, všude na místě vážné a umíněnosti nastupuje klidná rozvaha, přemýšlení a příští dny a měsíce zajisté že budou okázale manifestovati svými událostmi, že naše domácí hněvy byly jenom pomějícími a prchavými unáhleními.

Doufáme a spoléháme v brzkou chvíli klidného uvažování, kam že dnešními cestami dospíváme, čeho docílujeme —

Jednotný postup stane se u nás nepochybně co nejdříve heslem a sice heslem vše uchvacujícím, neboť se konečně jaké obecně pochopí, že opozice jest pouze politickou cestou k některým cílům a že není sama politickým cílem žádným.

Kdo pilně politické události sleduje, tomu neucházejí známky, že se na jistých místech touží, aby v zemích českých klidným a věcným způsobem se probrálo, čeho český lid si přeje, aby mysl jeho přemýšlela se jítí.

A poněvadž úspěch života spočívá v pravidelně ve vzájemných ústupech, poněvadž největší kroky dějí se v životě národů ve chvílích smíru, poněvadž v životě lidském pak nejšťastnější doby bývají po odpuštění si, tedy bychom neradi viděli, aby byl vhodný okamžik také v době přítomné křosažení velice cenných vymožeností propačen, jako se nám od let šedesátých již více stalo, následkem zaslíbené umíněnosti činitelů, politiku dnes vedoucích.

Proto pronesení tužby po jednotném postupu na základě všeho národu společných zájmů a potřeb není nám nelibé.

Nespokojíme se s tím, že jednotný postup vyšel ze řad nejvíce rozvášněných a tu větší jest radost nad jedním pokáním činním, než-li nad ostatními vždy spravedlivými.

Zbýváť jsme na to poukázali v té naději, že třebaš hlas ten byl ve dnešní věřavě jakoby semínkem nepatrným, přece může najíti kyprou půdu, z níž v krátkosti bude moci vypučeti jako krásný strom opětné všénárodní shody, pod jejíž zdravým ovocem pozhňanými ratolestmi oddechnou si rádi všichni upřímní vlastenci, všichni mužové dobré vůle.

Nám se volání po jednotném postupu, v němž by nás spojovaly vzájemná láska, še-

trnost a závodění v ušlechtilém a zušlechťujícím vlastenectví, neprotiví a proto přes ně nepřecházíme k dennímu pořádku jako činí třeba především listy strany, k níž se pan dr. Stránský hlásí.

Ano, my bychom takový jednotný postup národa vřele vítali a nebudeme nikterak překážeti, aby nemohl se stát skutkem.

Chyby socialismu.

Skončily bromačné schůze, dozněly tisíce řečí, schváleny jednotné resoluce, zas už tytam jsou demonstrování průvody, společné výlety, zábavy, radovánky, minul šestý „dělnický svátek.“

A jaký celkem dojem odnáší si samo dělnictvo? Že jemu samému ten svátek už sevědněl, že v řadách dělnických není proň už prvotní pravé nadšení, dělnický svátek slaví a znesvěcuje se již jen tak ze zvyku. Dělnictvo samo nepoprátelně pohlíží na oslavu prvního máje dnes už střízlivěji, řady sociální demokracie sice se množí, ale pravého pochopení, vážného řešení sociálních otázek v řadách dělnických nepřibývá, chyby socialismu se neupravují.

Socialismus celkem můžeme považovati za zoufalý pokus, odstraniti chudobu a tísní nouzi všeobecným rozdělením majetku. Ačkoliv nemá socialismus, jak se v přítomnosti právě jeví, žádné oprávněnosti, přece vyžaduje, aby se mu věnovala náležitá pozornost. Jest chorobným zjevem sociálních poměrů dnešní společnosti lidské, ano nutno jej pokládati k největším a nejnebezpečnějším pošetilostem, a nímž se v životě lidském setkáváme. Chceme ukázati, že snahy jeho, jak se právě jeví, jsou nerozumné a tedy neuskutečnitelné.

Socialismus předpokládá, že by všichni lidé, na celém světě žijící, při rovnostejném rozdělení majetku mohli v přebytku žiti býti. To však jest klam, spočívající na neznalosti skutečných poměrů i základních podmínek trvání společnosti lidské. První pokus provedení zamilované myšlenky socialistů, totiž stejné rozdělení majetku, nemělo by v zápatí všeobecné bohatství, ale všeobecnou chudobu i bídu větší ještě než prvě. Neboť i kdybychom předpokládali, což ale nemožno, že jest tu

Budeš pro pána svého v potu tváří pracovati až do hrobu anebo, co jest ještě horší, dá ti pán mrzkou ozdobu svých drábů a budeš mu pomáhati týrati své bratry raby a svíratí je ještě v tužší porobu; proto

zavři očka, moje kvítí,
k potupnému raba žití
neprobuď se víc.

Abychom mluvili srozumitelněji, má mu zpívati takto: Ty malý robátko, ty otrčátko, já jsem tě sice s bolestí zrodila, ale nejsi mě; již na tebe čeká pán jako dravý sup; až povyrosteš, budou ti nafizovati (snad ve škole, v kostele?), abys ctil toho, jenž jest příčinou naší bídy; již tam budeš pítí jed otrocké povrhlosti; a až dospěješ, vezmou tě na vojnu, abys prolil ke cti a slávě pána svého svou krev. Až se vrátíš z vojny, budeš se dířiti dále, nebo dostaneš ozdobu pána svého (snad budeš úředníkem) a budeš pomáhati týrati své bratry. A proto kéž bys raději k takovému žití otrockému ani se neprobudilo. (Ačkoliv jest opatřena tato píseň nápěvem a průvodem klavíru, neradíme žádně matce, aby ji zpívala svému dítěti jako ukolébavku; jest to píseň úplného zoufalství, pravého otroctví).

9. Než pánu se stala nehoda. Soused ho znectil a proto pán chystá na zbužníka trest. Vybrá ze svých rabů juny nejstatečnější, dává jim na bok meče a touly stěhl, krátce zbraň,

„oblekl je v rudé cáry, péra vlají s hlav —
za něho tak stoupá k boji zotročilý dav.“

Junové se stydí a stýská se jim, proto jim dali saky z tykve duté a bubnujou jim. V předu je prapor a v zadu jest kat, který hrozí smrtí každému, kdo se nebude bít. Již se obě strany

srazilily, již sténají, křičí, krev z nich teče a v „slepém vzteku otrokové vraždí otroky.“ Bratři rabové porubali nepřitele pána svého, již nesou blavy jeho zabitých bojovníků, rovněž rabů, dávají je pánu svému, volají mu

„Sláva tobě“ z jitra do noci,
a on praví pobrdavě: „Dobře, otroci.“

Než junové nejsou pouze tak pošetilí, že se za pána svého bijí, nýbrž, když se vrátili ku svému dření, a když je biřicové znova dótkami bijí „z nich se mnohý ještě chlubí: „Já tam také byl, v hrdinném za pána boji svoji krev jsem lil.“

ještě se tedy svou zotročilou myslí chlubí, ještě říkají, já byl také u Solferina.

Takováto mysl zotročilá jest však pěvci rabu přes pflíši a proto volá v hněvu a studu: I když, otroci, umíráte za pána a za sebe umřítí neznáte, „dál jen padej bičí!“ „žež tu laji víc!“ Když hledíte jen na pána a ne na sebe, at vás mučí ještě víc. — Takový je stav otroků junů.

A jak se vede jejich družkám?

10. Pěvec vidí otrokyni žhavookou, hladkolící, pružnobokou; má mu zatancovati, ačkoliv má místo zlata šperk železný — na noze okovy. Pěvec rab byl za let mladých častěji okouzlen láskou a tiskna děv v náruč tak byl opojen, že zapomněl na to, že jest otrokem a rachot pout mu zněl jako hudba. I nyní, ač je starý, „cítí kouzla moc“ a přál by si, „z rubínové rtů její číše pítí opojný med“ čili vášnivými polibky tak se omámiti, až by zapomněl, že jest otrokem. Avšak, ač jest děv, kterou vidí, jest krásná a svědná, jest také otrokyní, jest „z vůle svého pána pouhá hříčka, který může pouhým kynem svého víčka za kus chleba nebo za pestrý cár urvat její vnađu.“ Někdy jest pán milostivý, pobrdne otro-

FEUILLETON.

„Píseň otroka.“

(Pokračování.)

Pěvec Písní otroka nezná jen pravidla básnická, nýbrž i učitelská a ví, kde jest srdce lidské nejcitlivější, kde je tedy chopiti má, aby je dojal a uchvátil nejmocněji. Jest zajisté dobré pravidlo učitelské nespokojiti se tím, že jsme nějakou věc popsali vůbec, nýbrž jest dobře prohlédnouti si ji v jednotlivých částech. Tak činí pěvec Písní otroka. Proto, když popsal bídu bratrů rabů vůbec, líčí bídu jejich jednotlivých tříd: otroka dítěte (píseň 8.), otroka juna statného (9.), otrokyně žhavooké (10.) a otroka muže, a to každého v té příčině, kde jest nejcitlivější. Pro dítě jest zajisté nejbolestnější, nenáleží-li matce, pro juna, má-li krev prolévatí za jiného, pro dívku, je-li její vnađa vydána na pospas sverpému vilníku, a pro muže, pracuje-li v potu tváří pro jiného. A tak jest v národu rabů. Básník to líčí takto:

8. Matka rabkyně po celodenním dření uspává své robátko a pěvec rab ji učí zpívat ukolébavku. Má uhořému dítěti zpívat takto: Ty jsi malý otrok, co tě vinu do náručí, rachotí tobě pouta moje; zrodila jsem tě v bolesti a přece ani nyní „nejsi můj“, nýbrž již nyní nad tebou „krouží jako sup katan tvůj“, aby zadral do hrudi tvé „dravý pazour svůj“. A sotva trochu povyrosteš, bude ti vátěpovati mysl otrockou, abys byl pouhým strojem pána svého. A až dospěješ tak, že budeš „modla snivých děv“, odvíleku tě „pod pánovu korouhev“ a poženou tě

„prolít k jeho cti a slávě
mladou, vřelou krev.“

taková bojnost, jaká, by při rovnostářném rozdělení mohlo se docílit všeobecné bohatství, lze snadno dokázat, že by takto utvořený stav rovnosti ve společnosti lidské dlouho se neudržel.

Již v několika dnech zvíšala by tak těžce vybojovaná rovnost. Lakota a spřítivost na jedné straně a marnotratnost na druhé, píle a pracovitost jednoho, lenivost a lhostejnost druhého, zde chytrost a opatrnost, tam obmezenost, spůsobily by opět brzo dřívější nerovnost. Mnohý chudák ovšem stal by se bohatým a mnohý bohatý zase chudákem, ale celkem nalézala by se společnost lidská v poměrech stejných, opět, jako dříve, byli by tu boháči a chudákové. Ta od socialistů tak hanobená nerovnost jest už údělem lidstva, ač ovšem přilís ostré protivy rozličných stavů, kde jeden v přepychu žije a druhý v trpké bídě vzdychá, prohlásiti nutno za zlořád, který jen lidskou převráceností utvořen byl. To jest právě následkem nepravosti jak boháčů, tak i chudých.

Přirozeným základem společenské nerovnosti jest nespolečená duševní nadání jednotlivců, k němuž přistupuje ještě i veliký rozdíl jejich mravní výše. Větší část lidí jest bez odporu duševně nevyvinutou, nejsou schopni velkého jmění vysázkati a na druhé straně jsou mnozí zase přilís leniví a marnotratní, tak že nedovedou udržeti si to bohatství, jehož se jim šťastnými okolnostmi dostalo. Není tak snadno velké jmění udržeti, jak si mnozí myslí. Jak často platí o těch, jimž rozmar štěstí bez jejich zásluhy velké bohatství věnoval, staré přísloví: „Jak nabyt, tak pozbyt.“ Příčinou toho nebývá vždy vrtkavé štěstí, jako neschopnost a duševní obmezenost.

Avšak i když nerovnost duševních vloh necháme stranou, přece jest nám vysnati, že socialistické upravení společenských poměrů nelze si ani mysliti.

Jen dva jsou spůsoby majetku, které základem jsou bohatství, totiž držení půdy a peníze. Mluvíme o velkostatkářích a bohatých kapitalistech. Kdo chce býti bohat, bude bohatství hledati buďto v majetku půdy anebo v množství peněz. — Kdyby však všichni bez výjimky bohatými lidmi chtěli býti, kdo pak bude ještě tak laskav, aby vzdělával půdu, bychom měli potřebné potraviny, kdo bude provozovati hornictví, bychom k ražení peněz obdrželi potřebného kovu? Horníci, kteří bydlí v krajích na nerosty bohatých, občejují ale nedrobných, nemohou si výživu sjednati zároveň vzděláváním půdy. Bylo by tedy nevyhnutelně nutno, hned po provedeném rozdělení útočisti vzíti k obchodu.

A kdo pak při tom vybájeném všeobecném bohatství bude obstarávati dopravu všeho zboží, kdo bude v tom nalézati potěšení, býti přístavním nosičem těžkých břemen? Kdo bude jako lodník projížděti šira a nebezpečná moře? Všecka výměna plodů a zboží, jež se nám stalo potřebou, by přestala a bylo by nám odfici se mnohých věcí, které se nám zdají pro život téměř nepostradatelnými. Umění a mnohý obor průmyslu nenalezal by předmětu pro svou činnost, přestali by je tedy lidé pěstovati, nastalo by nesnesitelné zastavení činnosti lidské.

Vytoužená rovnost majetková neměla by v zápalu také rovnost stavu, tudíž nepřestala by podřízenost a nadřízenost. Bájkou jest, že by stát socialistický postaral se o všechny potřeby každého jednotlivce. Neboť přislaný pořádek a provádění zákonů nedá se ve státě důsledně socialistickém ani mysliti. Vypadalo by to spíše, jak

kyň, postoupí ji rabu, a ten ve své pošetilosti nebo pitomosti mnohý pána svého rabů řad.

11. Na to přiletěl motýl a sedl na mozol dlaně pánce raba; jak se to vyjímá krásný, svobodný motýl

„tančí jenom po své zvůli
v modru volném, v teplém jase“

a rab s mozolovou rukou v poutech se věčně klopotí, vleče se jako skot v pluhu, trpí rány, nezná štěstí, nezná vděku. — Avšak, ačkoliv jest život motýla volný, krásný, svobodný, rab mu ho nezavídí, poněvadž svoboda motýlova není svoboda pravá, jest to sice volnost, ale není to svoboda zdárných činů; pánec rab nechce snísti jenom líně, nýbrž chce konati činy zdárné; rád by konal práci čestnou, která by prospěla nejen jemu, nýbrž i jeho bratřím, ano celému lidstvu:

„práci, která k dobru čelí,
z níž by vzaly plody zlaté
bytosti s mým srdcem spjaté,
lid můj, vlast, sbor lidstva celý
budoucnost i daleká!“

Nyní mu tak pracovati nelze, nýbrž ač se dře, pracuje jen pro mrzkou rozkoš svého pána, který se mu za to odměňuje tím, že ho trýzní a že mu ukazuje, že jest pánec jeho otrokem. Takový jest stav národa rabů dle staří. Na dítě r. ba čtá pán jako sup, aby je zotročil, jun rab prolévá krev za pána svého, dívka otrokyně jest loutkou jeho zvláde a rab muž se mu dře do úmoru, nemaje z toho nic jiného, než hanbu a bídu. — Avšak to vše není největší zlo. Příčinou zla největšího jsou rabové sami.

(Pokračování.)

to napadl Henry George. Když se k tomu vedla metoda socialismu, utvářela se ve průmyslové armádě, která a kontrola veškeré výroby a výměny vládními a polovládními úřady, stala by se přímo egyptským despotismem. Na konec pak musil by se každý starati sám o sebe a býti právem všemohoucím, zašiti a provozovati všechna řemesla. Tak by brzo zase na rovných postaven byl se chudšímu řemeslníku doby přítomné, ano byl by pro nedokonalost svých výrobků ještě na tom hůře. Jestli by ani při stejné rozdělení majetku, nevymizely válné a náruživosti lidské, byly by tak anarchií a úplnému zničení veškerého pokolení lidského drvo otevřený do kofán. Toť asi byli by důsledky té zevnější rovnosti všech, k takovému asi koncům vedlo by provedení nauk socialistické demokracie. Strásky náboženské úmyslně se zde nedotýkáme.

Bůh sám velmi nesetnými schopnostmi a vlohami jednotlivce obdaril a na tom základě utvářely a rozvíjely se poměry společenské.

Prokazující si služby vzájemné, jsou členové společnosti lidské na sebe vespolek odkázáni a tím velmi úzce spojeni. Bohatý potřebuje chudého, pán služby, pracující někoho, kdo by nad ním bděl, jej chránil, pořádek udržoval. Každý, kdo o tom přemýšlí, spatřovati musí v této společenské nerovnosti moudré zařízení Prozřetelnosti božské.

Přilís však nerovnost stavů, jak se v přítomných dobách ku zkáze lidstva vyvíjí, není zřízením božským, nespěívá na vůli samého Boha, není jeho dílem, ale jest dílem člověka samého. Lehkomyslnost a požívatost pracujících tříd na jedné, lakota a nesvědomité vykořisťování pracujících sil, bez přiměřené péče o duchovní i hmotné blaho dělníků na druhé straně jsou příčinou těchto smutných poměrů. Doznáváme též, že poměry pracujícího lidu na našich dnů na mnohých místech jsou až neunesitelné. Musí tedy státi se hlavním úkolem církve, státu i jednotlivců zlepšiti stav pracujících tříd, nemáme-li vstříci jiti všeobecnému, násilnému převratu společenského řádu. Všichni jsme jako lidé i jako křesťané povinni spolupracovati o zmírnění bídy našich trpících bratří. Kdyby se chtěli socialisté omeziti na tento cíl a k jeho dosažení jen dovolených užívati prostředků, nebylo by možno těmto jejich snahám upřiti oprávněnosti.

V tomto směru svým učěním, v novém zákonu jasně a zřejmě vyloveným, k udržení společenského řádu a k jeho uspořádání směřujícímu, náboženství křesťanské skorem o dva tisíce let, ať tak díme, předešlo socialisty. Společenské poměry lidské společnosti proto se tak neutěšeně utvořily, že tato ztratila křesťanskou víru a že ve všech svých zřizování i snahách stále více vzdaluje se od zásad křesťanského zákona mravního.

Neváháme také vysloviti se, že tyto smutné poměry tak dlouho trvají a společnost lidskou ohrožují budou, dokud jak bohatí tak chudí nepočnou pracovati o své obnove ve smyslu křesťanského náboženství, dokud dle jeho zásad nezařídí život svůj ve všech směrech.

Nieméně, i když v obnovu tuto doufáme, jest nám doznati, že dokonalé rozluštění otázky sociální může býti ovocem jenom hlubokého o ní přemýšlení a dlouhé práce. Kdo by dílo tak obtížné rychle a násilím provésti chtěl, nikterak by otázky této nerozřešil, ale spíše rozluštění její zmafil. Tím se nevyhlídí rány a choroby společnosti lidské, když se otřásá jejími základy, když zavrhuje se základní její podmičky, které na samém právu přirozeném spočívají.

Každý, kdo má jen dost slabé tušení o nebezpečnosti, jež hrozí společnosti lidské, musí za nejdůležitější úlohu přítomné doby považovati zlepšení osudu pracujícího lidu; každý též musí i za svou povinnost míti, aby dle slabých sil svých také k tomu pracoval. Nikdy však ať nikdo nemyslí, že základ položí ku blahu lidu, když v tomto lidu vzbuozovati bude marné naděje, které nikdy uskutečniti nelze. Kdo lehkovážnými řečmi dělnictvo k nerozvážným činům, stávkám, aneb docela k násilnému zasahování v práva majetková svádí, skutečných poměrů neznaje, ten stav dělnictva spíše neprozřetelností svou zhoršuje a prospěch nezíská mu žádný.

Nikoliv násilím a převratem, ale trpělivostí a křesťanským smýšlením bohatých i chudých může toužená rovnováha i mír společnosti lidské zase býti navrácen. Církev a hrozbou trestů vědných žádá na bohatých spravedlnost a mílosrdenství. Bohatý musí především začít úlohu života svého spatřovati nikoliv v hromadění bohatství a pokřívání rozkoší, ale v spravedlnosti, dobročinnosti a všestranné péči o blaho svých dělníků. Dokud se to nestane, bude to ve společnosti lidské bouřiti, a nebude jí dopřáno požívati blahého pokoje. Nezáleží jen na tom, aby dělnictvo nekráde po bludné cestě socialistické demokracie, dnes je vážným a důležitým úkolem všech majetných tříd, aby svým životem, svou prací, konáním opravdové lásky k bližnímu napravovaly chyby těch, kteří se vrhli v páru socialistismu.

Práská kronika.

— v Praze, 2. května. (Př. dop.)

(„Velká Praha.“ — „Putna vody za šesták.“ — Nový denník.)

Ve schůzi městské rady pražské, konané minulý týden, přišla na denní pořádek stará velká otázka, již malicherné záležitosti k neomírné škodě měšťky Prahy skotě v zapomnění uvedly. Vyšlovena totiž v sezení onom tužba, aby poznovu zahájena byla akce k uskutečnění „Velké Prahy“ t. j. ku připojení předměstí ku Praze, jež již 12 let odpočívá a „zraje.“ Tužba ta vyslovena ze strany mladočeské, na straně staročeské byla radostně uvítána a kdyby se byl nenajal slova p. dr. Milde, tedy by bylo jednání o záležitosti té dopadlo úplně válné. Avšak p. dr. Milde vyvolává na straně staročeské nepřijemné rozpaky. Říká nesnázi, jež jí tento pán způsobil, jest nepřehledná a proto také když se v záležitosti připojení předměstí ku Praze slova ujah, zatajil se ve mnohém znateli obecních jednání dech a škoda, že si na p. dra. Milde pro jeho řeči nikde nepřivítal a nezeptal se ho, kdo že to před 13—14 lety byl, kdo ze strany pražské při jednání o připojení se Vinohradů ku Praze přímým vystoupením svým jednání toto zmafil. Kdo to navrhoval, aby se Vinohradským, zdali se nebudovali chltit „dobrovolně“ připojit, nedala voda jinak než-li „putna za šesták“? Pan dr. Milde se zajisté pamatuje, jak mu to byla osoba blízká. A proto jeho mšeň se do otázky připojení předměstí ku Praze nepůsobí nijak věcně, ano na Vinohradech vzduchu blučný smích, jako jej své doby vyvolala ve sboru obecních starších jeho „novina“, že někdo „Jungmannovi ukradl knihu“ t. j. soše Jungmannově před chrámem františkánským. Na soše té kniha jakživa nebyla a zpráva o její ukradení byla jen vtípem. Zpívalo se totiž ve Šmídově šantánu při zavedení výměnného stavu v Praze, že Jungmannovi se sochy odebrána byla kniha k nahlédnutí, co do ní pořád píše. „Vtíp“ tento asi za rok po jeho vyhlášení nějak zkomolený uslyšel p. dr. Milde a již ho přivedl jako vážnou věc na denní pořádek ve sboru obecních starších, kde skončila veselost, jako onehdy jeho zpráva „o lovosické elektrice“ a její výbornosti, již v Praze ve sboru obecních starších za vzor stavěl. Z Prahy proto ke shlednutí její vyslání do Lovosic usazení, kteří se však vrátili se zpravou, že v Lovosicích aviti se doposud — lojovými svíčkami. Proto strana konservativní nerada vidí, když takto proslavené osoby se ve vážné otázky pletou a především se vždycky všichni Staročeši obavami třesou, když se začne mluvit o „mladočeských dictacích“ a on si vzpomene při tom na p. dra. Milde. Neradí k tomu poukazujeme, ale neškodí, když bude na všech stranách jasno. Setrné jsme pověděli, co upřímně si říci třeba a doufáme, že slova naše naleznou své příslušné místo. To k veřejné činnosti není legitimací žádau, jest-li někdo je předsedou družstva, jež vydává noviny. To je šťastím osoby, ale mnohdy malérem strany!

Než vrátíme se zpět k „Velké Praze.“ K její uskutečnění musil pracovati každý vlastenec, neboť jak se nyní „salidňování“ kolem Prahy provádí, v tom jest jen kalifornická kotistvo, již se třeba oproti postaviti, dokud nebude pozdě a dokud „Praha“ nebude na 100 let pokážena. Ve věci té nehymoncelch zásluh a pověsti otce Prahy získati by si mohl onen zoměsprávce království českého, který by si utvoření „Velké Prahy“ učinil jedním z úkolů své působnosti. Energie a důslednost nynějšího mistokrále v Čechách by mnoho nadějí k tomu poskytovaly, kdyby mezi ním a většinou národa zastupujícími činiteli došlo ku vteřejším stykům. Zmínáme se o tom proto, poněvadž máme za zhojitelné všechny nemoci a za smířitelné všechna nedorozumění a proto také o tom mluvíme, že osoby záhy pomínou a skutky pro budoucnost zůstávají a vykonání a docílení skutků podobných třeba vždy trochu sebezapření obětovati. Zatím o tom dost, „Velká Praha“ zajisté že více neusne, neboť prodej „putny vody za šesták“ se více nebude navrhovati jako trest pro toho, kdo se nepodvolil.

Na denním pak pořádku v Praze je dále hovor o novém denníku, který bude vydávati tiskárna p. Edv. Beauforta. Denník ten začne vycházeti dne 15. května a ze strany, které je vydáván jeho nepřijemným, rozdá se o něm správy, které ho usají diskreditovati. Dokonce se mluví, že přý nyní na Pohofelci bydlící prof. Masaryk bude jeho chetredaktorem a že přý „Čas“ zajde a dr. Herben do redakce nového denníku vstoupí. Něco dábelského, ale také neukojněného se listu tomu pod nohy hodit nemohlo.

Za listem tím, který bude vycházeti dvakrát denně, ráno v 5 hod. za 3 kr. a odpoledne v 6 hod. za 2 kr. nestojí pan Beaufort sám, ale list ten má více patronů ze strany mladočeské a to mužů zámožných a vlivu požívajících. Význam jeho podceňovati nelze a sluší ho vítati, neboť vyjetými kolejemi starých tradic potácejícím se pražským denníčkům přibude čiperný konkurent, který bráti se bude cestou možností a služnosti. Jmenují se osoby, které list ten patronisají, avšak těch netřeba uváděti, aby nebyla poškozována

dehrá věc, jelikož by byly terrorizovány, aby od svých sympatií k podniku páne Benštorfové upustily. Těmto se, že trochu nově zdravé krve bude v českou žurnalistiku přivedeno.

Jmenovaným redaktorem za list ten bude p. Jan Langner, druhdy redaktor „Českého Venkova“ ve Dvoře Králové. Osoba tato zaváděla ihned mnoho důvodů ku proroci, jaký list ten bude, soudilo se totiž z toho „Českého Venkova.“ Avšak kdo „Český Venkov“ sleduje, ten vidí, že p. Langner ze Dvora odešel, ale že ten „Českého Venkova“ zůstal stejným. Z toho lze mít za to, že ve Králové Dvoře animal jen zodpovědnost za věci, které mu byly tak milé, že raději odešel pryč. Proto máme za to, že p. Langner nyní bude zcela jinaký, než-li vypadal ten p. Langner Královédvorský.

Ruské rozhledy.

A. Z. V Petrohradě, 30. dubna. (Přv. dop.)

Ruskou veřejnost zajímá dnes zvlášť stavba sibiřské dráhy. V díle započatém pokračuje úspěšně mladý car Mikuláš, který v minulých dnech svolal státní radu, kde ustanoveno: na sibiřskou dráhu povoluje se nově 100 milionů rublů, do Sibíře odešlána bude komise, skládající se z ministra drah, z inženýrů, z carských kontrolorů a z finančních správců. Tato komise podá caru podrobnou správu o sibiřské trati, jakož i o záležitostech Tichého moře, na jehož břehu leží poslední východní ruské město Vladivostok, poslední to stanice dráhy sibiřské. Dráha tato bude velkolepé dílo, o jehož důležitosti se dnes neví. O délce sibiřské dráhy učiní sobě každý tento pojem: vlak, který urazí za hodinu 30 verst (versta větší o 60 m. než kilometr) bude potřebovat k cestě z Petrohradu do Vladivostoku bez mála 11 dní.

Známo, že car poručil povolané vyřování ve školách ruských a na tou příčinu svolal všechny gubernátory k sobě, aby mu podali správu každý o svém kraji. Talský gubernátor, ukončiv svoji správu, odporučoval, aby zvlášť dívky, přišly to matky a vychovatelky byly vedeny ke škole, načež car odpověděl: úplně souhlasím. Car odkázal říšské školní radě, aby radila se o školní otázce.

Ve Varšavě má se shlíti co nejříve na tamější univerzitě stolice církevního práva.

V ruské provincii Finsku vydán trestní zákon proti opilosti a v těchto dnech již prováděn.

Ministr ruských drah určil pro lékaře na dráhách nejmenší sazby.

Vdova po znamenitém ruském skladateli Rubinsteinovi obdržela od ruské vlády roční penzi 3000 rublů za zásluhy svého činu.

Ruské listy zamyšlely též vládní politiku v příčině míru čínsko-japonské. Japonské časopisy jednomyšlně jsou proti uzavření míru a mnohé navrhnou zabránit nejen hlavního města Peking, nýbrž i pokolení celé jižní Číny.

Pěťadvacitiletou numismatickou činností slavil těchto dnů na Rusi prof. Kristián Gyl. Narodil se ve Viesbadenu a s knížetem Dondukovem-Korsakovem dostal se na Rus, kde u hraběte Tolstého stal se vychovatelem. R. 1869. na paasvi tohoto známého nám hraběte nalezeny dva alžbětinské ruble staré. Nález tento byl počátkem sbírání staroditných mincí a Gyl. Sebral mnoho numismatických sbírek, sepsal mnoho odborných děl, zvlášť zajímavé dílo: o starých mincích jižní Rusi. Velkokníže Jiří Michajlovič, jehož učitelem byl též Gyl., dal na počest jeho 25.leté činnosti raziti pamětní medaili.

Pěťadvacitiletou literární činností slavil znamenitý ruský lékař prof. Viktor Evgrafov. V roce 1869, jenž jako univerzitní profesor, velice má zásluhy o lékařskou literaturu. Hlavní jeho dílo jest: O deinfekci Konstantia sibiřské morové rány. Pěťadvacitileté narozeniny slavil v těchto dnech znamenitý ruský romanopisec Plamacký.

Literatura: „Udud“, povídky Sergeje Normanského (Sgny). Autor zná dobře historii severních národů a s nich čerpá látku ku svým zajímavým pracím. „Vzkříšení života“ různé povídky od Vasilia Nemiroviče Dančenka, s nichž povídka: Zlato... Zlato... Zlato líčí náruživé hry v Monte Carlo sadla ho mezi vyškolené již spisovatele.

Nová ruská opera: „Rafael“ od Arenského. Petrohradské obecenstvo mile přijalo jednoaktovku s obyčejným středověkým dějem: Rafael, Formarina a kardinál Bibiena. Kardinál plánil Rafaela pro obraz: objetí Formariny. Rychlým mávnutím ruky strhuje však Rafael roušku a za ní na obraze krásná Madonna della Sedia. Chor k této elegantní opeře sestavil Archangelaký, hudbu náš krajan Hlaváč.

Co týden dal.

Demonstrativní kandidatura. Minulou nedělí konala se v Českém Brodě schůze voličů, jimž dr. Ed. Grégr jmenem výkonného výboru mladočeského doporučoval za odstouplého prof. Tiliěra jako kandidáta do říšské rady Svát. Čech. Jeho zvolení bude prý za uměných poměrů „nejlepší politický čin“, manifestací proti vládní soustavě, místodržitelé a stavu výminečnému. Volba koná se dne 4. t. m.

Velkostatkářský kompromis. Se vši určitostí se projevila, že ústaváci velkostatkářů v Čechách za příčinou nastávajících voleb do sněmu zemského učiní konservativním velkostatkářům návrh na uzavření kompromisu. Podrobnější obsah návrhu tohoto znám posud není, za to však samy jsou podmínky, od nichž konservativní velkostatkáři nechtějí přijít jeho se své strany závislým. Jsou následující: 1. aby velkostatkáři ústaváci uznali státní právo české, 2. aby přistoupili k požadavku rovného práva jazyků českého a německého a 3. aby strana jejich se zavázala, že také na Moravě uzavřen bude mezi velkostatkáři kompromis pro stranu konservativní přijatelný. Mimo to prý četní konservativní velkostatkáři v odpovědi své k nabídkě ústavácké prohlásí, že každé jiné vyrovnaní mezi nimi a ústaváky je vyloučeno. Se zřetelem na známé smýšlení v táboře velkostatkářů ústaváckých možno již dnes najisto očekávat, že podmínky konservativních odmítnou a tím k uzavření kompromisu nedojde.

Volební oprava. Právě se, že užší výbor pro volební opravu již se dohodl o zásadách opravy této a že vláda, jež na poslední poradě byla zastoupena ministerským předsedou, ministrem vnitra a financí, může již nyní přikročit k vypracování předlohy. Pokud pravdivy jsou tyto správy, jež právě před prvními květnem daly se na veřejnost, ukáže již nejbližší budoucnost.

Uberská sněmovna poslanecká přijala ve čtvrtek po třetí předlohu o recepci židů ve sněmů původně přijatém a odešla ji sněmovně magnátů. Co ta s ní udělá, je nyní neznámo, poněvadž se v poslední době v ní poněkud změnil poměr hlasů v neprospekch strany katolické.

Skupština srbská podala v královském paláci králi Alexandrovi adresu, v níž m. j. vylohuje mu také díky za to, že povolal své královské rodiče opět na zpět do Srbska. V Bělehradě utvořil se k avitání královny Natalie 80letý měšťanský výbor. Vypraví zvláštní vlak, který pojedí královně až do Pešti vstříe a dá zbudovati na cestě z nádraží do konaku tři slávoobrány. Narozeniny královny oslaveny budou po celém Srbsku jako národní svátek.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Padaly hvězdy, lítaly letáky a hledal se třibarevný kocour — to je suma nejnovějších novinek kolem nás. Hvězdy padaly s výsoká a my jsme si je prohlíželi zblízka, naše krásná pleť snad i z hluboka. Nedivte se, ty naše něžné dcery Eviny nejsou proniknuty ještě socialismem tak, aby doba kolem prvního máje byla pro ně nelásky a nevěřivosti časem, slícné naše slečny nejsou tak prospěchářskými, aby se nedovedly sadřati nadšené, toužebné nebo jen zvědavě na jednu hvězdu nebo raději na dvě, tři hvězdičky, v řadách našich dam nejsou tak rozhodně stoupenky baronky Suttnerové, nejsou tu tak zásadní odpůrkyně militarismu, aby se nechtěly podívat ani na novou — uniformu některého fešného důstojníka. A těchto novinek tu bylo nyní dost a dost, květnové avancement vzbudilo v naší bývalé pevnosti rozruch opravdu největší. Od generála až po poručíky nastala tu dlouhá řada důstojnických povýšení a daleko delší řada byla těch, kteří se o to zajímali, všiml si toho, mluvili o tom a možná dost, že nejedno srdce zastlouko živěji pro ty, na jejich lince spadla nová jedna hvězdička... Druhdy prý čarodějnice lítaly v tenhle čas, lítaly a pílily se, to však teď už jsou jen staré báchorky, nová doba přinesla nám nové dopalování, nové letáky. Staré čarodějnice lítaly prý na košťatech, ale teď už mnoho košťat bylo by leckde třeba k tomu, aby se vymetly všelijaké ty letáky socialistické. Těch bylo nyní také kolem Hradce rozhozeno dost, na cesty i na ulice, mnohé padly jen mezi tránu, ale nejedna také na půdu úrodnou — kde jste lidé dobré vůle, abyste po starém zvyku chodili pálit tyhle nové čarodějnice? My to sice vidíme a cítíme všichni, že socialistická bouře blíž se k nám, brozí nám všem, ale jsme jako ten hospodář, který se leká teprve, když už uhodilo mu do vlastní stodoly. Kdo byl minulou nedělí v Pardubicích, slyšel tam pěkná a věčná, dojemná a kormutlivá, vážná a výstražná slova o tom, jak už i rolnictvo naše jest ohroženo hnutím socialistickým, ale že by se tomu skutky nějak čelilo, to nikde nevidíme. Z velkého rolnického sjedzu pardubského zajeli jsme si náhodou na pouť do blízké vesnice a tady jsme hned k vážným slovům v Pardubicích přeneseným měli doklad povážlivé bezstarostnosti. Na venkově jest opravdu nouze velká, bédování a sužování jest větší, ale bezstarostná ledabylost největší. I v Čechách máme až moc takových Hanáků, kteří poplášení ve spaní požárem, lehnou si ještě na druhou stranu, protože hoří teprv u souseda a ne již u nich. Dnes hoří všude, každého to dusí a tady o pouť pojednou se ocitujete mezi bodrymi zemaný, jimž je stovka tak nepatrnou malicherností, že ji vázejí na — trojbarevného kocoura... Kdybyhom to neslyšeli na vlastní uši, nevěřili bychom tomu. Ale veselý ten žert je smutnou pravdou. Mladí rolníci z okolí

Hradce skutečně se vsadili o 100 zl., zdali vůbec je někde trojbarevný kocour. Kdo ho přinese, dostane 20 zl., ostatní se propije nebo dá na dobročinné účely. Takle rozmafili dobročinnost bude se snad zdát dobrou, ale ta kocourová marnotratnost nám aspoň připadá jako špatný žert libeniční. Proč přímo libeniční? Protože kolem těch zámožných zemanů trpí a trpí se, trápí se a strádají sta jiných, z nichž mnohý ani za měsíc nevyzíská tolik, co za chvíli jeden vyhoditi chce na trojbarevého kocoura. Milujte bližní své více než kocourkovské libůstky, starejte se raději, aby v Čechách nevypadalo to brzo jako v Haliči, kde dle polského úředního listu Lvovského dějou se již takovéhle brosné věci:

1. Sali Hers Zinger prodává veřejnou licitací hospodářství chalupníka Šeb. Marchavky v ceně 234 zl. pro dluh 4 zl. 70 kr.

2. Israel Grün dává do licitace majetek Mich. Dzily, odhadnutý na 1256 zl., pro požadavek 48 zl.

3. Chaim Moses Halpern dává do dražby pole P. Bojka v ceně 3113 zl. 99 kr. pro pohledávku 40 zl.

4. Gisela Goldreich prodává dvě usedlosti v ceně 1620 zl. na krytí své pohledávky 100 zl., pak pole ceněné na 810 zl. pro požadavek 21 zl. 53 kr.

5. Moses Zeugan na krytí dluhu 30 zl. prodává nemovitost F. Bodnarského ceněnou na 750 zl.

6. Týž prodává dále pole rolníka M. Rata v odhadní ceně 396 zl. pro dluh 7 zl. 56 kr.

7. Týž Moses Zeugan půjčil P. Kalugovi 50 zl. a nyní má naději, že se stane majitelem jeho usedlosti ceněné na 1976 zl. 33 kr.

8. Abraham Schlachter dává do licitace usedlost, soudně odhadnutou za 985 zl., pro dluh 20 zl. 23 kr.

9. Abraham Tuchmann půjčil 6 zl. a nyní na zajištění této půjčky dává do prodeje chalupu odhadnutou na 500 zl.

10. Firma A. Lichtwitz & spol. pro 66 zl. 90 kr. prodává nemovitost v ceně 4026 zl.

11. L. Feldmann pro požadavek 20 zl. 23 kr. prodává hospodářství v ceně 1300 zl.

12. Lazar Scheumann pojišťuje svou 100 zl. pohledávku na majetek oceněný na 4300 zl.

Ne, v těchto brozných, trapných, srdcervoucích čláscích nemůžeme pokračovati. Ta řada je stále v úředních listech polských tak dlouhá, že je žalostno na ni pohleděti — ale bližší přece je nám česká košile, než polský kabát a jak se ta česká košile trhá, to nám opět a opět vypravuje smutná dražební rubrika v českých úředních listech. Byť jste byli rozhodnými Mladočechy, radikály, pokrokaty, jen si vezmete úřední list do ruky, prohlédnete si ta dražební návštěví a pak vám snad přejde chuť na velkopanské choutky, potom se nebudete vázati na trojbarevné kocoury, ale raději všimnete si těch nečeských, nekřesťanských nosů, jimž voní nejen obchody v městech, nýbrž i česká půda v českých vesnicích... Svůj k svěmu!

První máj sahájen byl v Hradci Králové důstojně v předvečer první májovou pobožností, již ve chrámu P. Marie přítomen byl velmi hojný počet účastníků, mezi nimiž byla také školní mládež. Celý den 1. května měl obvyklé vzršení dne vědního, v městě samém nebylo pozorovati nikde známky „dělnického svátku“. Pouze v některých větších závodech továrních nedostavila se do práce menší část dělníků, kteří byli následkem toho od několika firem hned propuštěni. Poněkud olejší ruch mezi dělnictvem bylo pozorovati na Kukleně, kdež zatím byl a dodá do vyšetřovací vsazby jakýsi Dobiasl proto, že ráno před 6. hodinou stál před strojírnou firmy Mářky, Bromovský a Schulz a vybízel přicházející dělníky ku stávce. V dotčené továrně pracovali téměř všichni dělníci; jen asi 40 dělníků si řekli „Nepočtem!“

Důstojníkové avancement. Při květnovém povýšení byli v posádce kralohradecké jmenováni: plukovník p. F. Niklas generál-majorem a velitelem 7. brigády pěchoty; setník 1. třídy p. J. Plahl majorem a pěším pluku bar. Rhamberga č. 69; nadporučík p. K. Seitle v. Selti setníkem 2. třídy při pěším pluku č. 42.; poručík p. J. Rhombert poručíkem při pěš. pluku č. 42.. Při div. dělostřeleckém pluku č. 27. byli jmenováni: nadporučík p. Al. conte Miari setníkem 2. třídy, nadporučík p. K. Kubert setníkem 2. třídy, nadporučík p. J. Brčka setníkem 2. třídy při pěším pluku č. 9.; poručík p. K. Svitil nadporučíkem při p. č. 18.; poručík p. Em. Sobotka nadporučíkem téhož pluku; důst. kad. pp. K. Stranský a R. Banet poručíky při téhož pluku. Při pěším pluku č. 74. jmenováni: setník 1. třídy p. V. Jakob majorem téhož pluku, důst. kad. p. Al. Morawetz poručíkem téhož pluku. Přeloženi byli: setník 1. třídy p. Fr. Raškovic od pěš. pluku č. 42., poručík p. J. David od pěš. pluku č. 42. ku pěš. pluku č. 65. — Generálmajor F. Niklas odjel včera ráno z Hradce do svého nového působíště, Jihlavy; na nádraží doprovodila jej četná důstojnická deputace. Na místě odešlého jmenován velitelem 42. pěš. pluku plukovník p. Č. Lehman.

Něco slezského. Než to nic z našeho Slezského předměstí, ale něco pro českou věc ve Slezsku. Tento náš malý Benjamin není dosud nejmilejším mazlíčkem, naopak my starší bratři v království nedbáme a zanedbáváme ho příliš. Nedávno teprve vabudili pro Slezsko dva čili pražští novináři trochu čilejší ruch, se všech stran hrnou se již dary pro zřízení českých knihoven ve Slezsku — p. V. Zářecký v Praze opravdu se v takové obětavosti přímo vyznamenal — ve více městech konaly se slezské večírky, ale v Hradci skoro nic. Dovidáme se, že cenný dar pro lidové knihovny ve Slezsku zaslal nyní z Hradce spisovatel p. Ad. Černý — jinak nestane se zcela nic?

Nejde to! Pokrokový list kralodvorský vytkl hradeckým akademikům sdruženým ve spolku „Dobroslav“, že celá jejich drobná práce o velkonočních prázdninách sestávala z věnečků. Proti tomu hájí se nyní výbor „Dobroslava“ delším zasláním, v němž čteme: „Naše zábavy a podniky potkávají se pro nepatrný zájem obecnosti hradeckého obyčejně s finančním neúspěchem: akademie měla výtěžku celých 10 zl. 31 kr. jen proto, že dobročinnosti příznivců některé výlohy odpadly; jinak měli bychom deficit. Přednáška JUC. Frant. Soukupa měla deficit 1 zl. 30 kr. a přednáška JUC. Petra Janáče deficit 10 zl. 14 kr.; poslední věneček (3 věnečky jsou u nás blavním, ba jediným zdrojem příjmů) vynesl 11 zl. 5 kr.“ Toto vlastně přiznání ukazuje, že to nejde ani s tancováním ani s pokrokovými přednáškami a že by tedy pp. akademikové lépe udělali, kdyby si vyvolili lepší drobnou práci.

Zasnoubení. Slečna Zdenka Trončíková, dcera pana Eduarda Trončíka, městského tajemníka v Hradci Králové a p. Josef Khun, ředitel kůru v Turnově slavili těchto dnů zasnoubení.

Druhé porotní období bude zahájeno dne 6. května, kdy konati se budou tři líčení a sice dopoledne s Josefem Skřivanem, 17letým do Jilového příslušným, svobodným slataickým dělníkem, jenž viněn jest ze zločinu velezrády, jehož dopustiti se měl tím, že na více místech a posléze dne 16. prosince 1894 na městské strážnici v Jaroměři zpíval píseň „Rudý prapor“; dále bude souzen Bedřich Šťastný, 18letý, do Kropína příslušný, malířský pomocník, jenž rovněž pro zpívání písně „Rudý prapor“ žalován jest pro velezrádu a nad to i pro přestupek zpronevěření. Odpoledne téhož dne státi bude před porotou bývalý starosta jaroměřský p. Karel Lánský, žalovaný pro přečin § 300 tr. z., jehož dopustiti se měl zasláním hektografovaného dopisu městským radám v Jičíně a Mladé Boleslavi ve příčině šavby kasáren vojenských. V úterý dne 7. května bude se zodpovídati zpyleté služce Marii Doležalové z Plotiště ze zločinu zavraždění dítěte.

Divadelní společnost Pavla Šrandy se Semčic zakončí užra v divadle Klieperově deset pohostinských her, načež odeběte se do Prahy. Účastenství při všech zdejších představeních bylo značné, výkony operního ensemblu celkem zdařilé.

Okrašlovací spolek v Hradci Králové konal dne 20. t. m. valnou hromadu za předsednictví dra Srdínka. Nejprve podána správa jednatele, dle níž čítá spolek 202 členů a sděleno, že v r. 1894. vysazeno nové stromofadí ke Striběši, záležející ze 157 lip, že dokončeno stromofadí na erární silnici k Brnu, upraveno místo u zahrady pp. Falty a Bitterlicha, vykáceny suché stromy, vyřezány proschlé; vysazeno 20 kulovatých agátů u školy zámečnické, upraveny Vonešovy sady, vysazeny keřiny při městské zdi proti židovským kasárnám a proti plynárně a vysat tam dřevo, upraven, oplotěn trojhran mezi silnicí z města a ulicí Komenského, pak prostora při bradách a proti bytu generála, obrytu veškeré mladé stromoví kol 1000 kusů, vysazeno stromofadí k Voltovým koutům 22 agátů a 3 kaštany, k železnému mostu 11 jilmů, u kamenného mostu labakého 3 silné javory a ve starém stromofadí vysazeno 45 kaštanů a k Pražskému předměstí 3 lipy, pořízeno 190 kusů košů a dány veškeré koše a 454 nových košů ke stromům, upraven chodník k Moravské bráně — celkem vysazeno 192 lip, 40 agátů, 45 kaštanů, 3 javory, 11 jilmů, 2 červené agáty, 22 kulovatých agátů, 145 křovin a 3 tuje. Na chodník k Pražskému předměstí upotřebeno 20 vozů písku, u Slezské brány navrženo 33 vozů země. V létě stromy zalévány, keřiny okopávány a hlobové ploty stříhány. Zpráva pokladníka sděluje, že příjem spolku činil 674 zl. 74 kr., výdání pak 638 zl. 40 kr., tedy hotovosti zbylo 41 zl. 34 kr., při čemž uvedeno, že značnější příspěvky spolku dali: obec kralohradecká 100 zl., spořitelna 40 zl., okresní zastupitelstvo 30 zl., úverní ústav 20 zl., ředitelství severozápadní dráhy 15 zl., záložna 15 zl. a pravovárečné měšťanstvo 5 zl., jímž vysloven dík. Do výboru zvoleni za odstoupilé členy výboru pp. Josef Kulíš, MUDr. Josef Morávek a Frant. Valeš, za náhradníky pak pp. Theodor Peřina a Alois Dvořáček. Z učiněných volných návrhů přijat po dlouhé debatě návrh p. Aloise Dvořáčka, aby bývalé výstaviště, pokud poměry dovolují a bez přílišného výdaje bylo upraveno a vysazeno. Dále usneseno k návrhu p. Frant. Valeše, aby stromy v stromofadí k Pražskému předměstí, které

následkem staveb bude nutno odstraniti, částečně ihned byly přemáhány, dílně pak k přestavování na podzim neb v zimě byly upraveny. K návrhu částečně p. Kopeckého usneseno, by obec zdejší byla dotázána, by sklad kamenů u sochy Panvy Marie dala odstraniti, zábradlí opravit a je proti poškozování ochrániti a aby dále místo to dala upravit tak, by po případě květinami mohlo býti okrášleno. Dále usneseno k návrhu pana ředitele Lesetického, by obec byla dotázána, aby policii připomenula, by tato dohlížela k tomu, aby kout u zahrady pana Falty nebyl smetčován. Poules usneseno, aby starost se bylo o rozmnožení počtu členů a aby obec byla žádána, by prázdnotu osetu z hradeb do stromofadí ke Striběši schůdnější učinila.

Z jednoty katolických tovaryšů. V neděli, dne 28. dubna zakončila jednotu slavní vesou divadelním představením. Sestaveno bylo: „Deputace“, veselohra v 1 jednání a „Tři doktoři“, veselohra ve 2 jedn. Ačkoliv skoušky trvaly jen krátký čas, přece byly tyto veselohry znamenitě sebrány, a bylo znáti, že úlohy byly provedeny od osvědčených sil. Z dam hrály slečny: Černá, Poláková a Vacková, z pánu: Boukal st. Jakubský, Laušman, Polák st., Šelfert, Svátek, Šabrt a Veselý. Hudbu obstarali jako vždy jindy dp. Sekyra a dp. Vorel. Všem vzdává jednotu srdečný dík. Po divadle byla volná zábava, při níž bylo vzpomínuto na postižené semetčováním v Lablani a vybráno bylo 5 zl., které byly zaslány do redakce „Čecha“ v Praze. Náhoda byla nenucená a obecnost se veškeré dobře bavilo. Též jsme se na zábavy dali. — Upozorňujeme, že v jednotě lze dosud dostati spisek „Obrana děty svatojánské proti dra. Herbenovi“; spisek ten prodává se po 5 kr. ve prospěch fondu na spolkový dům. Příznivce jednoty žádáme za bojně rozšíření spisku toho.

Nález peněz. Na policii odevzdána byla nalezená kožená tobolka s obsahem 4.80 zl., malý klíček a šest na odebrané barvy.

Dopisy.

Ze Vřeštvě. Jak v časopise „Obnova“ bylo již sděleno, započal náš nejd. arcipastýř svou visitační cestu návštěvou malé osady Vřeštvě. O 9. h. ranní řečeného dne byl vznešený arcipastýř v průvodu vys. důst. p. kanovníka Pogerta, důst. p. sekretáře Kernera jakož i dp. faráře Vaníčka z Vrbie uvítán před ozdobenou farní budovou, kdež shromážděni byli: obecní zastupitelstvo, lesní úřad jakožto zeměp. komissariát, školní mládež, družičky a sbor basičů. V čele duchovenstva oslovil Jeho Milost veled. p. vikář Holohlavský, po níž po stručném uvítání ze stran měst. duchov. správce vítal arcipastýře žák zdejší školy Škofepa, načež v průvodu přítomných hodnostářů, mezi nimiž zejména vsp. vikáře a pap. kumofho Mgr. Hakla a ředitele Dokoupila z Holic, jakož i místních důstojníků, odebrala se Jeho Milost do farní budovy, odkudž následoval průvod do chrámu Páně, jehož skrovné prostory vzdor všem agitacím okolních i místních socialistů uaplňeny byly věřícími. Po ukončení sv. obřadů a sv. bítování, jež přijalo 147 bítovanců, odebral se průvod zpět do farní budovy. Při odjezdu o 5. hod. byl J. M. ndp. biskup osloven poděkovací řečí žákyně Stránské. Rozloučení bylo stejně srdečné jako uvítání.

Z Červ. Pečce. Minulý měsíc činil se náš spolek katol. „Svornost“ velice, neboť odbyval dvě schůze a sice 14. a 21. dubna. Obě schůze byly čteně navštíveny, neb přítulní noví, dosud neznámí pp. přednášející. Obě schůze byly zahájeny křesťanským pozdravem, a sice v první předsedal známý stavitel p. Ant. Daybych a ve druhé dp. předseda J. Záruha. V první schůzi pojednali z katolické jednoty pražské pp. Josef Hovádě a Fr. Korynta o otázkách dělnické a náboženské vřelými, srdečnými slovy, začeti byli bouřlivou pochvalou odměněni. Ve druhé schůzi přednášel bohoslovec p. V. Roudnický „O církvi a vědě“. Ve své důkladné a poučné přednášce objasnil, kterak církev katol. byla mezi prvními v pěstování věd a umění. Vlast naše, národ náš právě z ruky katol. vzdělanost přijal a kvetly vědy a umění u nás, kdy národ náš s láskou lnul k církvi katolické. Církev katolická to byla, která dala národu našemu slastné doby nezapomenutelného otce vlasti, Karla IV., ale zle bylo vědám, uměním a celému národu, kdy do království Cyrilů, Methodů, Václavů a Karlovi přivlali se císařský proud protestantský, a opět církev katol. to byla, jež zachránila národ před úplnou zkárou. Řečník ukončil slovy, že kněžstvo katolické, ve kterém žije duch Jirsův, Sušův a Brynychův, statečně hájíti bude ten poklad sv. Václavský, tu drahou naší víru katolickou, tak i dále pracovati bude pro ten lid svůj, z něhož vyšlo a pro něj žije! Za přednášku tuto byl hluché potleskem odměněn. Po každé přednášce následoval díly rozhovor, kterého účastnili se vdp. sekretář a členové.

Z Chroustovic. (Sňatek.) Zdejší obvodní lékař, p. MUDr. Fr. Zemánek slavil dne 29. dubna sňatek svůj se sl. Annou Hájkovou z Chroustovic ve farním chrámu Páně sv. Jakuba.

Z Ústí n. O. (Večírky c. k. úředníka) pořádané dne 30. dubna v sále Bartmanově vydaly se nad očekávání pěkně. Na programu našel se koncert oblibeného sexteta zdejšího, jež pak doprovázelo různé humoristické přednesy známého humoristy p. Jar. Gallata z Chrudimí. Nejlepší čísla, jejich autorem jest sám deklamator, pobavila nás velmi. Zejména dlužno zmíniti se o kupletu: Ze života dramatického umělce, alkoholické nápadu, směsice střídavých vřechů a mnoho jiných, začeti dostalo se p. deklamatoru bludné pochvaly. Zábava trvala dlouho přes půlnoc, aniž by se kdo byl toho nadál. Každý z nás vzpomínáme pana Gallata, jehož k podobným večírkám vřele doporučujeme.

Z Vys. Mýta. Zdejší děkan, bisk. notář vdp. J. Matoušek byl dle úředního listu ze dne 1. května vyznamenán zlatým záslužným křížem s korunou.

Z Dolních Kralovic. (Lidová poesie.) V Kbelově u D. Kralovic žije 80letý stařec Frant. Veleta, který veden přirozeným citem, napsal do školního sešitu řadu veršů, „smutné verše“ nad smrtí své manželky. Verše ty zaslány byly odboru národopisné výstavy pro literaturu lidovou a označeny co výborné se hodící. Pozoruhodno, že stařec tento, ač vyšších škol nenavštěvoval a prosodie naprosto znalým býti nemůže, pravidel prosodických téměř úplně dbá a to proto, že si verše „notou“ provází. — Sbírka není dokonce prázdnotou lamentací, nýbrž poetickým výronem citů, jak vidno z první ukázky, již tuto uvádíme, ovšem po opravě pravopisných a mluvnických chyb.

I.

1. Bříčko's mi zhasla, jiskro žití mého, jako ta hvězdička s nebe blankytného; brzo jsi mi zhasla, dřív než jsem se nadál, jako před časem se kře list opadal.
2. Darmo na té, srdce, nebe rosu trati, sílu ti života více nenavráti; také moje slza darmo již padáji tvojím mrtvým lícím víc krásu nedají.
3. Víc krásu nedají, víckrát neprocitneš; ženo má upřimná, víc mně již nezkvitneš; již mně více těšit nebudeš — maličko, ani mi radivat, předobré srdíčko.

II.

1. Smutno, teskno na vše strany, kamkoli se obrátím; jsem zbavený své manželky, žalostné srdce trápím. Kam se děla má manželka, kam se děla má radost, mého srdce potěšení a má jediná blahošť.
2. Když to jinak být nemůže, co já si mám počít? budu já se za tvou duši každodenně modlit, by Bůh sejmul s tebe vřegu a přijal tě k svému Synu, tam do slávy nebeské, mezi kůry andělské.

František Veleta napsal první verše r. 1837. Nepochybujeme, že takových lidových veršovníků je po Čechách více a že odbor národopisný pro literaturu lidovou postará se sám po výstavě o slavných lidových; jinak by pouhé vystavení těchto plodů nemělo pro širší veřejnost a pro pozdější věky valného významu. Veršování lidového třeba si vátimati proto, že ono je matkou poesie a že zůstane povždy nejvýraznější známkou povahy lidu a jeho vnitřního života. Hleďte dneš v Čechách hrdinných zpěváků lidových, jací táhli ve středověku od hradu k hradu a jací žijí posud mezi Jihoslovany. Národ po kolik set let politicky nesamostatný zapomíná i slavných činů svých předků a ti, co se o nich ve školách učí a je později třeba i opěvují — ať i to vytvořilo u nás z mody — nejsou již pěvci lidovi. Proto je i různých národních zpěvů více ponurý.

Z Nymburka. Politický spolek pro Nymburk a okolí pořádá v neděli dne 12. května t. r. veřejnou schůzi lidu v sále „na knížecí“ v Nymburce o 2. hodině odpoledne. Na programu jest rokování o důležitosti nastávajících zemských voleb a o všeobecném právu hlasovacím. Do schůze zavítá p. dr. Em. Engel, říšský a zemský poslanec a p. dr. V. Škarda, zemský poslanec, který zároveň podá zprávu o činnosti své sněmovní.

Z Radimí u Jičína. V sobotu 17. dubna t. r. zemřel zde pan František Neumann, říd. učitel na odpočinku, majitel záslužné medalie, člen více obecních prospěšných korporací. Zemřel v 78. roce věku svého, z nichž 53 roků výchově mládeže věnoval. Zesnulý požíval všeobecné vážnosti a byl upřímným kolegou mladým i starým druhům svým. Pohřeb konal se v úterý 30. dubna, při němž účastnilo se 16 pánu duchovenstvem, as 40 pánu učitelů, dva basičské sbory a množství lidí. Vdp. farář radimský proslavil několik upřímných slov, v nichž doporučil všem pobožnost, dobré jméno a poctivost a spravedlnost, jež též zesnulý před svou smrtí svým přátelům odkázal.

— 8. Z Jiřina. (Jiřina Amerikana Z před-
mluky proměněná R. St. Vrána dne 21. dubna v Jiřině.)
Proslulý cestovatel domovem nazpívaný, ale rodem Čech
upřímně ušel na svém veleobjevném přednesem v kraje
tropů jihoamerických. Uvedl jmenem cestovatelů v krajích
těch, mezi nimiž nacházel se jmenem rodáků našich z Ol-
šavi, Jindřicha Richtera, Olšav Těv. Jeť Pipomesul ne-
smrtelné náklady těchto o kmeny indiánské bydlící poblíž
jedné řeky na úpatí And. Sdělil, že J. Richter cestoval
přesnou mapu krajiny, v níž páchal a okrádal smrti
muženičkou. Jeho drak pak dle mnoha let sám v il-
pých leteckých křídlech předcházela. R. St. Vrána, s
mlád, přes drahou svou, s portugalského přístavu odebral
se v černo kraje Andalusie. Prošel Marokem, Alžírám a
Tuniskem státní na březích Senegalu a Gambie. Z tamě,
černé Afriky na těle chorý i na ducha nemocen, odebral
se na krásné ostrovy Atlantiky. Když se sotavil, zanechal
jej parolů z ostrovů Kanárských do zářivě Karibského.
Vstoupil na půdu republiky Venezuely, Plavil se proti
proudům po vodotoku Orinoku a Rio Negra. Na Orinoku
v místech, kde přetvářá civilizace, kde paranky již nejezdí,
koupič dle a dle jí jmenem „Praha“. Ozdobiv jí vlajkou
červenobílou, bral se v neznámé končiny. Poprvé vlnka
království našeho vláda nad vodami velkých jihoamerických.
Vrána navštívil přes 50 kmův indiánských a jich ředem
částečně se přičlil, se třemi kmeny utkal se válečným,
prošel větší samé kus než je šikrát větší dleka Čech.
Kraji pastýři, proudy a pětáři vod, pralesy stoupají,
někdy po lincech jako po provazovém řetízku, po holých
skalních, jednou sehnat sluncem, jindy mrskem se
ohýje, močviry sušívá, sligatory a hady ohrožívá,
často ode všech opouští, v hlada a žíni, téměř v sou-
státství se nalézaje, šel přes stáje v před! Tak u pětáři
Orinokových sám nalézal se na své lodi osleplý úpalem
slunečním, žíni se trápil, k tomu slyšel vody hukot a
šplouchání, ale obával se kroků indiánců, aby nebyl ve vlnách
pochován — posléz byl Indiany s těsně vyroboben. Jan
opět jindy opouští, malou liduprávou visku indiánkou
a v ní jediné živé tvoře — starou Indianku. Ta na
čtělí rozuměla trochu španělsky a pak byla mu výbornou
jednatelkou při návštěvách různých kmenů indiánských.
Sedav se na „vece Amazonas“ s „civilizovanými“ lidmi,
předal loď „Praha“ s nákladem kauda a podmínkou,
by jmeno lodi bylo zachováno potom zase ubíral se proti
proudům Amazonského vodotoku, stále sbíraje přírodniny
(i slatky). Dlouho však nůž se nezdržoval, neboť setkával
se s pobádkou cesty s chátou nejhoršího druhu. K čtělí
And dospěl, přelétl přes ně v průvodu pěti Indiánů cestou
ve skalách tesanou od praobyvatelů Inků. Na cestě na-
mnoze pobouřené a ve svatých hradech páral po mumifik
s dob Inků, až státní na břehu Tichého oceánu v Peru,
odkud přelétl mozem, považoval je za podněcovatele
sbořování. Projel po dráze smutné povstání slunce pa-
namkou, kdež tře stráž v ceně milionů, vrátil se do Ve-
nezuely. — Ze života Indianů vypravoval nám Vrána
nami jímým: Dočasně-li chlepec indiánský 14 let, stává
se dospělým a musí podrobiti se jakési zkoušce. Než musí
muže přijít jest. Na př. vrazí mu do sed kolíček dřevěný
a za ten jej pověsí, nebo káži mezi prsty mu rozloží na
ostrohu, bolest působící Mávou rány mu napustí. Vydrži-
ti vše bez nářku, zjví mu máloce přes, jizvy barmami
napustí, hlavu pětáři okrášlí perím Uloží nějaké větší
svíře (tapira aš jaguara), stává se vojínem a máže se
žeziti, k čemuž hned se přikročí. Za lovecký náš obdrží
navěsta! Má-li ta více nápadníků, více musí podati, na
největší však kano (lodí) s kusem kmenů vypálením pro-
hloubenou). S výpravou „čtělí“ svých malých dělá si
starosti, řekne: „Čtělí máš? Odpověď ona: „Vezmi.“
a sátek usmátn. „Vědeš Indián? „Páča země“ považuje
se, proto perím krásným, krovkami bronzá, barmami nej
postřejšími kráčí se, žene státi několik červených šátek
na lín. — Jinde pejsatři s venice vezmou dívku před
chátem do hrade, tam ji ke stromu přivážou a zamkají,
až polomrtva na zem klesá. Vezmou ji domů, rny vymyjí
a usdravenou ženichu ode sáží se slovy: „Zléno ducha
jeme a mi vypudili! Žena domá práce si hiedi, živobyti
shání, často pod tíží břemena až 1/2, centu klesá, pán
Indian — lovi a odpocívá. — Indian věří ve stěhování
duší, takže setká-li se s jaguarem, že se na na těle a
nemloutí, myslí, že v něm duch silnějšího bratra. Nemoc-
ný Indian pover k loži čaroděje, který „k obřadu“ přis-
trojen, opatřen na 1/2, stopy dlouhým doutníkem ryku-
tuje místnost, s níž těkání křemě nemocného se odstra-
nil, zabil nášle ducha, sem a tam se smítá, až unaven
padá, že musí být odnesen. Pomohl-li nemocnému, sláva
čaroděje stoupá, sáze-li ohory, má čaroděj výmluvu
smadnou. Mrtvému vyrazí několik předních zubů, zavine
a odevzdá čaroději výšim, který po čase a po náležitém
„obřadu“ opátní, že smrt zavilil moudřejší duch, který
se ukryl v to, jenž umře nejdříve. — Jednou zanevrl
na našeho cestovatele celý kmen indiánský a odeřel mu
veliké potravu. Když k nim zavítal, přivedl mu nádelník
kmenů jednu se svých doer a ta hned ku připsavě
pohrmá přistoupila. Obáveje se Vrána otrávení, přiblížil
ke kuchyni a niktarak k ošklivě Indiánce se neměl i
odešla od něho a celý kmen se pobouřil, — že cizinec
pobřel nevěstou! Přšel také k Indiánům, kde čistého
béloucha snad poprvé viděl, — obnášili mu prsa, poma-
lovali je, obličej červeně natřeli — „teď jsi pěkný“ —
si libovali. — Zajímavé se oko cestovatele Vrána při
licní pampy ne té pusté, ale té světlé, kypící bejnoc
zeleat, na níž tak rásen v deseti minutách den vetvá a
nec usná, kde traviny tři metry výše dosahují, hojnosti
pestrých květů se honosí, nad nimiž skvělí ko iřiči ranní
mednou počestnou si hledají. Za šťastného člověka má
pastýře na pampě. Má sice jen chatrě na čtyřech kolech
s palmovou střechou, s látkem vysutým a místo stola
špalek, ale má koně, jež často nad šanu cení — a více
nežádá, je tedy spokojen! Opustil-li chatrě, s jedné s ro-
dinou jinam, sedá k němu lona, stál si anadno chatrě
novou a za tři měsíce vyroste mu na poli doost pro celou
rodinu. Neméně nadšen byl R. St. Vrána konem pralesa.
K konci došel, že snad my Čechi proto tak se hašičíme,
že sevíme jme v malém prostoru. Jak jinak bychom
dovedli evlati svých vln, kdybychom cizine na vlastní
pomárali oči; — proto se nemůžeme odnárodnit, ani
přesvědčení své zapírat, ano vlast svou stále v srdci
chovat! Varuje však mládež tak vrostlé poslouchající,
aby nevydávala se světlou v nebespěti, že vidy lín lín,
ne tak rub krajina námořských. Také napomíná vnačlivě,
aby neopouštěli rodný kraj, svátosti křiží mají kraj
rodinný. — (Soupe.) Ve středu 24. dubna odpoledne
sešla se nad krajinou Jiřinskou bouře, při které udeřil
blesk do stavení hajného p. Kozáka v Železnici. Až na

pádě seno a ohroží se znehásele a blesk trám rostlin,
přes hampál. — (Krádež ve škole.) Do školy
v Olšině a Lomaece vstoupili se ženami mladší a
sebrali pod střechou šatů asi na 70 al. V kufcích na-
věné prádlo a šatstvo legli došaty tam zanechali.

Všelicos.

Poděkujte a k odebrání doporučujte
list náš ve všech hostincích a spolicích,
které navštěvujete. Přiměřenou náhradu dáme
každému, kdo nám bude poslati časové zprávy
ze svého okolí. Sdělte nám adresy známých,
jimiž bychom mohli zaslati list na ukásku.

Sněmovní kandidatury. Naše podrobná
zpráva, uveřejněná v předchozím čísle o nynějším
stavu sněmovních kandidatur, vzbudila ve všech
politických kruzích pražských, jak se nám z Prahy
sděluje, nemalý poplach. Denní listy obou stran
ovšem mlčely, poněvadž, pro všechny je stejně ne-
milym, že je „Obnova“ touto zprávou předstihla.
Proto tím ochotněji všechny listy pražské uveřej-
nily sdělení p. setníka P. Blažka, že na kandida-
turu nepomýšlí a že správa o tom uveřejněná
bez nejméněho působení a jeho strany. Všecky
listy byly při tom stejně opatrné, že náš list ne-
jmenovaly, aby nám nedělaly reklamu; ale pro-
hlášením p. Blažka nevyvrací se nijak naše správa,
která čerpána byla ze sdělení došlého z voličských
kruhů. Kurážnější než pražské listy zachovaly se
mladočeské „Pardubické listy“, jež „Obnovu“
přímě jmenovaly a jimiž ovšem není o chuti
předčasné prozrazení toho, co se kuje s kandida-
turami na Pardubku. Aby pardubský list nemusel
po druhé zapíratí pravdu a viděl, že známe dobře,
ce pardubští Mladočeši z povědomých příčin za-
tajují, tedy prozrazujeme ještě, že jistí mladočeši
pardubští fedrují u pražského sboru důvěrníků
skutečnou kandidáta rolnického proti dr. Koldin-
skému a kandidátem tím jest p. Ant. Kumborec
z Vostřebas. Ovšem že se při této kandidatuře
tím jistým pádem nejedná tak o hájení zájmů
rolnických jako o něco jiného, což snad ct. re-
dakci pardubského listu bude známo aspoň tak
dobře, jako nám. Byla tedy naše správa věrohodnou
i též nám, že došla všude tak velkého povímnutí.
Při závěrečném listu dostáváme o sněmovních kan-
didaturách z více stran nové věrohodné podrobnosti.
Především v záležitosti p. setníka P. Blažka
tento dopis:

Z Rychnova. Letošní novoroční čísla celé
řady zejména pokrokových listů obsahovala ne-
zřízené útoky proti osobě „dejšího rodáka pana
Patrika Blažka, setníka mimo službu. Útoky tyto
velice těžce nesli četní jeho přátelé a proto vznikla
mezi nimi myšlenka, aby „úřadním dr. Jakuba
Škardy uprázdněný „dejší mandát sněmovní mu
byl nabídnut jako zadostučinění za utrpené křivdy.
Jednání ve příčině té byla již zahájena, mlado-
česká strana byla by proti vlastenci Blažkovi,
(třebas že v redakci „Čecha“ seděl), nebezpečného
kandidáta nestavěla, nýbrž poučená volbou Schwar-
zeovu v Plzni, byla by šla třeba vedle Rychnova
svou cestou dále. Avšak p. P. Blažek dále jed-
nání ve příčině té přetřhl „zaslaný“ v listech,
které se ho neujaly, když byly na celou putinku
špíny nezasloužené vylévány. Pan P. Blažek při
první zmínce, že má být kandidován; prohlásil,
že se o mandát v Rychnově neucházel. Toho také
nikdo netvrdil. Ale kdyby se byl v neděli do Ry-
chnova zajel přesvědčit, co se vlastně děje, sešel
by se tam byl jistě s osobností, která tam byla
z Prahy ve příčině voleb zkoumat pádu. Pan
redaktor Železný mu poví její adresu. Když tedy
p. Blažek ustoupil sám, také dobře. Ale vaše
zprávy byly správnými. Rádi totiž také do-
svědčujeme, že se p. P. Blažek o mandát skutečně
neucházel, neboť mu měl být z voličských kruhů,
ve příhodné chvíli — nabídnut, k čemuž se již
v Rychnově i v Dobrušce pracovalo. (Tímto vy-
světlením máme tuto záležitost za odbytou. Red.)
„Vesna Kutnohorská“ sděluje, že v Kutné Hoře
pracuje se jako pro kandidáta sněmovního posla-
nectví pro p. dra. Boleslava rytíře Plačka, by-
valého pražského advokáta. Avšak to jisto není,
zdaž jmenovaný skutečně kandidovati bude, tak
že by pak dr. Pačákovi nebylo, než-li aby Horu
Mladočechům sám dobyl a dosavadní venkovský
svůj mandát postoupil kandidátu rolnickému.

Proti H. Mackovi ve venkovských obcích
litomyšlských a poličských má být z mladočeské
strany postaven starosta okr. zastupitelstva lito-
myšlského p. Lenož z Makova, který se však
dosud nerozhodl. Mluví se zde také o kandidatuře
litomyšlského advokáta dra. J. Harapáta.

Zajímavý také jest, že se říšský posla-
nec Eim uchází též o sněmovní mandát a
že se pro něho agituje ve více okresích na-
jednou, zejména pak také ve Skutči a Hlin-
sku. Má se za to, že chce být zase na několika
místech volen, jako při volbě do Hráské rady.

Předseda volebního výboru p. dr. Škarda
vede si velice čile. Na všech stranách volební
var začíná bablat a s největší doposud vaňčkou
zasáhl do něho redaktor „Vyšehradu“ p. J. Kle-
canda, který doprovodil poslední číslo svého pe-
divě vedeného listu obšírnou volební brožurkou,
v níž apeluje zejména na voliče rolnické, jako na
potomky starých Táborů.

Před čtvrtletem byl p. Klecanda ze strany
mladočeské kaceřován, že ráčí káseň, a nyní na-
jednou prokazuje straně mladočeské služby prv-
ního harcovníka, který tahá kašany pro ty, kdo
ho po volbách nebudou zase — znát. Šeal p.
Klecanda vystoupil také jako kandidát a to do-
konce proti p. A. Štátnému, s nímž se neu-
stále pro vlast a národ kochuje. Tato měla by
stála za podívanou, kdo by vyhrál, kdyby se p.
Klecanda s p. Štátným popadli. „Národní Li-
sty“ chovají se velice zdrženlivě. Ve venkovských
obcích Loupy a Rakovník bude na místě p. Jin-
dřicha z Citolib kandidován okrem starosta
rakovnícký p. Pánek.

Drobná národní práce. Ve 2. čísle „Ob-
novy“ poukázali jsme pod tímto záhlavím na po-
mery, jaké jeví se mezi naším studentstvem. „Ná-
rodní listy“ přinášejí v posledních dnech výborné
články pod titulem „Intelligentní proletariát“. A ve
článcích těch podrobně rozvádějí, na co my stručně
poukázali. Uznati třeba, že tentokrát se „Ná-
rodní listy“ studentstva „neujaly“, když o něm
někdo pověděl pravdu, ale věcně probírají otázku,
která skutečně úvahy je hodna a zcela rozšířené
také hledají a jmenují prostředky, které by mno-
žení „intelligentního proletariátu“ zamezily.

Z pražského zákulísi. Známý jeden JUDr.,
rozhlášený takto jako pokrokář, podal pražskému
soudu žádost, aby konati směl advokátní zkoušku
v Krakově. Soud doporučil žádost tu k přízni-
vému vyřízení i došlo z Krakova rozhodnutí, že
se dotyčnému zkouška povoluje a podmínkou,
až-li-li ji z jednoho předmětu v jazyku polském.
Mlý JUDr. si to následkem té polštiny rozmyslil
a zažádal zase do Brna. Lidé znající pokrokár-
ské hrdinství vykládají si to všelijak... Živ-
nostníci pražští, kteří se účastní výstavy, zejména
hostiští jsou rozmrzení, že výkonný výbor uvalil
na ně veliké platy a nyní nekyne jim valný ob-
chod, poněvadž nebude — fontána, večer se rozuteče
vše do Prahy. Lituje se, že ve výboru nezasedá
více praktiků a že na př. muž nejpraktičtější, inž.
Jahn z výboru vystoupil. Do pavillonu mnozí za-
hrabali tisíce a toť možná spíšou nad vydělkem.

Na špendlíky víc než na knihy. Dr.
Václav Rožniček stěhuje si v „Literárních Listech“
na netečnost naší intelligence k literatuře. Právě,
že páni u nás nevěnují na ni ani tolik do roka,
co týdně prokouří a dámy, co do roka vydají za
špendlíky. „Projďte jen veřejné a spolkové kni-
hovny vlasteneckých domácností, nadšených jed-
notlivců a shleďte, co tam všechno schází, ať se
obecně předpokládá, že to tam jest a ať to tam
býti má.

Potrestání žáci. V posledním sezení české
zemské školní rady bylo usneseno mírně potrestati
žáky, kteří ze svých zpěvů vytrhli, anebo
tančící neslušnými pozámkami opatřili císařskou
hymnu: 2 žáci byli vyloučeni ze všech středních
škol, 4 byli vyloučeni z jednotlivých škol; 11
žáků potrestáno karcerem 2—16 hodin, 15 žáků
dostalo důtku.

Národopisná výstava československá.
Výstavě katolického dělnictva vykazáno bylo pří-
hodné místo; oddělení tuto vyzdobeno bude také
galerií velkých obrazů, mezi nimiž bude také po-
dobizna J. M. ndp. biskupa Ed. J. N. Brynychy.
Album katolických spolků obsahovati bude hojně
zprávy namnoze škvostně provedené. — Církev-
nímu odboru katolickému daroval vsd. prelát arcij-
áhben v Hradci Králové, Josef Šrámek 10 zl., vdp.
děkan v Zámukách, Ant. Skokan 5 zl.

Lev XIII. a sociální strany. Pod tímto
záhlavím přináší v posledním čísle pokrokové-
demokratický týdeník vídeňský „Die Zeit“ delší
úvahu, domněle od nejmenovaného „klerikála“ ze
Říma. Anž bychom a vývody této statě plně
soulasili nebo je považovali za zcela správné,
přece vzhledem k časovosti podáváme zde její
obsah. Pisatel zmíněné úvahy nazývá nejzajímá-
vější stránkou nynější politiky sv. stolice její po-
měr k dělníkům a sociální otázce. Za Pia IX.
ponechávala se katolíkům plná volnost, aby dle
svého uznání zaujali stanovisko k sociálním otá-
zkám. Zdálo se s počátku, že také Lev XIII. při-
drží se této taktiky. Teprv od r. 1887. působením
kardinála Manninga a Gibbonse věnoval sv. otec
trvalou pozornost otázkám sociálním a dělnickým
i odhodlal se k vydání zvláštní encykliky, na níž
pracoval plná tři leta, až ji r. 1891. odevzdal ve-
řejnosti. Při sestavování této encykliky nazvané
„Rerum novarum“ použito bylo zejména zpráv
došlých od švýcarského katolického spolku ve
Freiburku. Tento spolek založil ženevský biskup
Mermillod, jemuž připisuje se výrok: „Budouc-
nost náleží tomu, kdo bude mít dělníky na své
straně; chce-li církev ovládati svět, musí jíti mezi
lid.“ K uvedenému spolku (Union de Fribourg)
náleželi čelní sociální politikové katoličtí všech
zemí, kteří byli skoro vesměs stoupenci křesťanské-
demokratického směru; hrabě Kuefstein zastupo-
val tu Rakousko, P. Lehmkuhl Německo. Zprávy,
které tento spolek zaslal papeži na jeho přání;
byly naskrze příznivě křesťanskému socialismu.
Zmíněná encyklika, v níž ovšem všechny zásady
jmenovaný spolkem projevené nebyly schváleny,
měla hluboký vliv na katolicko-sociální hnutí,
které se pak rychle rozšířilo v četných zemích.
Jako v Rakousku, kde jsou poměry čtenářům

bliže známy, tak i ve Švýcarsku, Belgii a Francii získala si křesťansko-sociální strana velký vliv a četné přívržence. Ve Švýcarsku jest její vůdcem Decurtius, s nímž však valná část katolíků plně nesoúhlasí; Decurtius stal se důvěrným přítelem kardinála Rampolly a býval ve Vatikánu vítaným hostem. Ve Francii je vůdcem křesťansko-sociální strany hr. de Mun, jenž je nyní přívržencem Rhodioné doby pracovní a potírá příkře kapitalismus; poslední dobou vliv jeho klesl. Jiný odstín křesťanského socialismu ve Francii představuje společnost průmyslníků, která založila vzorné dílny; v této skupině vyniká nejvíce Harmel, jenž r. 1891. uspořádal známou pout francouzského dělnictva do Říma. Jiní katolíci, jichž hnutí soustředí se v katolických universitách pařížské a lyonské a ve velkopřemyslu severní Francie, kloní se ke škole známého národohospodáře Le Playe, chtějí zasa-hování státu obmeziti na míru nezbytné potřeb-nou a při řešení sociální otázky přibírají také mravní činitele a soukromou činnost. Jako ve Francii, tak i v Belgii křesťanství demokraté roz-vinují horlivou činnost, při čemž získali také několik bliskupů a mají velmi mnoho přívrženců mezi duchovenstvem na venkově. Jejich nejznámějším zástupcem jest vydavatel křesťansko-sociálního časopisu, abbé Pottier. Mezi organizovanými katolíckými stranami v Německu nejvíce se vzhledem k otázkám sociálním jednomyšlnost; různost v ná-hledech obmezuje se však jen na theorii. V Itálii zabývá se katolická strana málo dělníckými otáz-kami. V Belgii, ve Francii a Rakousku dopouštěli se někteří křesťanští sociálové v posledních letech takových přehmatů, že to mělo účinek i na Va-tikán. Poslání kardinála hr. Schönborna, o němž se poslední dobou tolik mluvilo, může se v podstatných bodech považovati za zřejmé. Pisatel uvedené úvahy přičítá to zejména podpoře kardinála Galimbertiho a Ledochovského. Podrobná instrukce v tom směru poslána byla z Vatikánu vídeňskému nunciu, jemuž měli se křesťanští sociálové zavázati, že budou pracovati v plném souladu s vedením biskupů a při své politické agitaci vystříbají se všeho, co by se přičilo kře-šťanským zásadám lásky a spravedlnosti; instrukce odsuzuje takový příkrý antisemitismus, který za-bíhá do záležitosti kmenovní a náboženské.

„Vosí hnízda“. V procesu neodvislých so-cialistů pražských byl obž. Sokol odsouzen pro zločin proti zákonu o tiskovinách na 15 měsíců těžkého žaláře, ostatní obžalovaní byli uznáni ne-vinnými.

Úmrtí. Dne 2. t. m. zemřel po krátké ne-moci v Praze u věku 69 let p. Edv. Suchánek. učitel na odpočinku, bratr vysocedůstojného pána Anto-nína Suchánka, rektora kněžského semináře. Tě-lešné pozůstatky v Pánu zesnulého budou z Prahy přivezeny do jeho rodiště Solnice a tam v rodinné broce k odpočinku položeny. Odpočívání věčné dej mu, ó Pane!

Pašijové hry, jak bývaly ještě v minulém století na Prachaticku a Budějovicu ve svyku, chtějí zavést spisovatelé Julius Zeyer a František Horitz ve Vodňanech. Text k těmto hrám po-mýšlí napsati básník Julius Zeyer, který již po několik roků ve Vodňanech bydlí. Pašijové hry by se provozovaly na vršku u sv. Vojtěcha. Myš-lénka zavedení pašijových her dle vzoru Horní Ameriky jest zajisté dobrá. Pak-li se hry paší-ové ve Vodňanech uskuteční, přivábí mnoho hostů do Vodňan se všech krajů českých a přispějí tak velice k oživení města, v Čechách nyní nad jiné mrtvého. Vystavení vhodné budovy ke hrám vy-žadovalo by ovšem 50 až 60 tisíc slatých. Uvá-žme-li však, že pašijové hry v Hořicích vynášejí ročně přes 20 tisíc slatých hrubých příjmů, tedy kapitál by se snadno získal buď ve Vodňanech samých anebo na českém jihu. Naše Národní Jed-nota Poštumavská mohla by horlivě myšlénku za-vedení českých pašijových her podporovati.

Nové spolky katolického dělnictva a řemeslnictva ve východních Čechách se množí. Ve Velkém Poříčí u Hronova n. M. ustavil se nový spolek pod názvem: „Sv. Václavská Jednota katolických mužů a jinochů“, k níž okam-žitě při valné hromadě zapasati se dalo 40 občanů. Dále se zakládá nový spolek ve Vel. Dřevici u Hronova n. M. V Rychemburku u Skutče ustavila se nová „Jednota katolických mužů.“

Hospodářská strana pro země koruny české ustavila se dne 28. dubna při schůzi dů-věrníků v Písku. Zároveň vytčen program a sta-novisko strany vzhledem ke sněmovním volbám, při nichž ve venkovských obcích mají býti posta-vení kandidáti rolníci. V čele strany stojí posl. J. Rataj a Alf. Štastný.

Přenosnou lidovou knihovnu pro obec v kraji kralohradeckém chce zřídití neznámé ko-mité, jehož jménem sbírá knihy a peníze známý del. Fr. Červinka ze Stáří. Jedná se tu patrně o podnik pokrokový.

Výhodná koupě. Jak bude snad našim čtenářům již povědomo, upadl před nedávnem známý zdejší obchodník p. Emanuel Marha, hoto-vitel mužských i damských oděvů, do konkursu. Většina konkurzní masy jeho pozůstává z velkého množství novomodních látek i hotových oděvů, které se budou v nejbližší příchůzích dnech 11., 13. a 14. května 1895. v krámské kridatářově č. p. 35

Velké námetní v Hradci Králové dražebně prodá-vati. Vzhledem k nynější jarní a nastávající letní sezoně, činíme posoraým na to širší obecnost, jelikož při této dražbě bude možno za laciný peníz celé oděvy aneb látky na se poříditi. K váli po-hodil a svarování návalu se strany obecnosti, budou se vždy dopoledne panáské potřeby, odpo-leďne dámská konfekce zcišovati. Veškeré bližší podmínky, které jsou ostatně v obšírném inserátu uveřejněny, jakož i všechny dotazy v této věci o-choťně sdělí advokátní kancelář správce konkurzní podstaty pana JUDr. Josefa Baše, advokáta v Hradci Králové.

O prodej c. k. kolářů v Hradci Král. jest nedostatečně postaráno. Oby Hradec se všemi předměstími jest odkázán v této věci na jedinou Hoznourkovu trařku na hlavním náměstí, do které sejměna za času sobotního nelze se ani do-stati. Před delším časem ucházela se p. Anna Kloudová, majitelka trařky v Pražské ulici, aby jí též byl prodej c. k. kolářů udělen. Vlak došlo jí právě odmítavé vyřízení c. k. okr. ředitelství v Chrudimi, bez udání jakýchkoliv důvodů. Jak se právě dovídáme, podpisuje se obšírná petice z kruhu státních, kteří nenechají tuto zále-žitost na žádné osu nyní opět uspati a to se-jměna z toho důvodu, že to požadavkem nutným. Též v obecním zastupitelstvu přijde tato záležitost v nejbližším zasedání na přetřes.

Pokrokaři začínají háti na Hradec novým útočným šturmem. Prosátím jsem na papíře pokro-kového listu chrudimského, jenž si zřídil již dříve prodej v hostinci B. Kořálka v Pražské ulici, na-bízi se spolkům k přednáškám „vědeckým a poli-tickým“ (čti: pokrokařským) a feše sas už do všeho, od městské rady až po věšinu akademiků v „Dobroslavu“, kteří chtějí vystupovati proti po-krokovému směru. My ty vpády, spády a nápady pokrokařské berte k vědomosti.

Politický spolek pro okres kralohradecký chce ve venkovských obcích v řadě sehnati probí-rati otázku všeobecného práva volebního; ke se-házím těm mají býti pozváni také vědové nové hospodářské strany, J. Rataj a Alf. Štastný. Totéž chce dělati politický spolek chrudimský.

K nedělnímu klidu. Minulou neděli třeše nešli lidé jdoucí na ranní služby Boží do Kuklen, že na poli dra. Plavče z Kuklen se pracovalo; dělníci se dvěma páry koní seš strojem po celý čas ranních bohoslužeb.

Planý poplach. Včera odpoledne nastal na malém náměstí, poplach, že hoří a za chvíli sblhali se i basiči; na střeše jednoho domu na malém náměstí chytaly v komíně saze, obě však nevznikly.

Stavení se propadlo. V Brozanech, obci přifařené do Kunčic z Pardubic, právě ve sva-tém těmž propadlo se celé stavení i s dvorečkem a zahrádkou do země. Peněvadí ono propadávání dělo se posouhala, vystěhovali se obyvatelé stavení onoho ještě v čas. Z Prahy povolána komise znaloč se vyslovila, že jde nejspíše pod oním domkem stará podzemní chodba z hradu kunčic-kého do Pardubic. Peněvadí pak kleantí oně chodby povolilo, propadlo se též páda nad klemtím v celé šířce a délce.

„Dělnický svátek“ měl ve všech zemích průběh klidný. Ve Vídni došlo před parlamentem k větším demonstracím pro všeobecné rovné právo volební. Na některých místech, na př. v Pešti byly malé výtržnosti.

Z Vídně, 3. května. (Zvl. tel.) Poslanecká sněmovna pokračovala včera v jednání o berní opravě při části o daní z podniků podrobených skládání veřejných účtů. Mladobesedé návrhy na změnu ustanovení předlohy nebyly dostatečně pod-porovány, bylot Mladobesedé ve sněmovně jen deset.

(Zasláno.)

V biskupské knihovně v Hradci Králové vytiskne se na žádost více Jednot katolických to-varyšů „Průvodní knížka pro členy jednoty katolických tovaryšů“; aby-ohom věděli, jak asi veliký má býti náklad, zá-dáme totiž p. t. pp. předsedy Jednot katolických tovaryšů, aby nám laskavě pokud možno nejdříve oznámili, kolik exemplářů zmíněné knížky by-ali v mírné ceně koupili. Knížka jest upravena dle nejnovějších dat.

Kurzní knihovna v Hradci Králové.

Listárna redakce.

Rukopisy zaslaných nám příspěvků nevracíme. Amicus v Praze. Cokoli Vám líbo, sděluje nám. Mlčenlivost rozumí se sama sebou, předpo-kládáme jen, že každé sdělení bude naprosto spo-lehlivé. Pozdrav!

Bursovni zprávy.

Vídeňská burza.

Z Vídně, 2. května. (Telegram.) (10 h. 25 min.) Úvěrní akcie 402.75, uherké úvěrní 444.75, anglobanka 170.—, unioanka 239.—, lombardy 108.75, státní draha 432.50, napoleony 9.69 1/2, květnová renta 101.60, uherká papírová renta —.—, uherká státní renta 123.30, rakou-ská státní renta —.—, rak. korunová renta 101.60, uher. korunová renta 99.35, turecké loy 33.40, landerbanka 286.30, alpiaky 85.90, buštěhradská draha litera B. 564.—, česká unioanka —.—, polabská draha 294.—, Rima —.—, pražská železná společnost 647.—, rakouská tovarna na zbraně 366.—. Smýšlení pevné.

Z Vídně, 2. května (K.B.) Na koupě místní a ciziny úvěrní akcie napřed pevné; úvěrní akcie a jedno-tlivé průmyslové hodnoty křív, později zeslabeně, se-jména akcie státní drahy. PFI dodatečně burse úvěrní 400.75, státní drahy 429.25. — Ekonomní masby 3 1/2 až 4.—.

peníze	peníze	peníze
Květnová renta .. 101.60	Lombardy .. 108.75	
Rak. korunová renta .. 101.60	Severní draha .. 384.00	
Státní renta .. 101.60	Praha-duch dr. .. 114.—	
Rak. státní renta .. 123.75	Severozáp. draha .. 288.00	
Uh. státní renta .. 123.30	Česká nápadní draha .. 430.00	
Uh. korunová renta .. 99.30	Pardubická draha .. 235.—	
Loay s r. 1890 (celé) .. 158.70	Polabská draha .. 292.50	
Loay s r. 1890 (pět.) .. 164.—	Česká severní draha .. 00.00	
Loay s r. 1894 .. 198.—	Buštěhradská A. .. 1435	
Loay kreditní .. 198.50	Buštěhradská B. .. 564.00	
Loay s r. 1894 .. 151.75	Víd. tramvayky .. 475.—	
Komunální loay .. 173.—	Dunaj. paroplavba .. 583.00	
Timké loay .. 149.35	Tur. tabák řed. .. 229.00	
Úvěrní akcie .. 401.25	Pražské železnice .. 640.00	
Anglobanka .. 170.—	Turecké loay .. 33.30	
Unioanka .. 239.50	Napoleony .. 9.69 1/2	
Banka pro země rak. .. 286.90	Paříž .. 48.50	
Uherké kreditky .. 444.75	Londýn .. 122.25	
Bankovní jednota .. 167.35	Německá města .. 59.77	
Haličská .. 00.00	Ruble papírové .. 131.00	
Levo-Černovická .. 235.00	Unioanka pražská .. 00.00	
Státní draha .. 429.25	Živnostenská banka .. 00.00	

Cukr.

V Praze, 2. května (ve 3 hodiny). Trh klidný, — Pohotoví 1. surovina Ústí přistaviště asi z 12-63 1/2, Ústí loco z 12.65, Nová kampaň na říjen-prosinec 12-00 vše basis Ústí na Labi.

Obilí.

Plodinaová burza. Z Vídně, 2. května. (Tel.) Pšenice jarní 7-36, pšenice na květen-červen 0.00, pše-nice ozimní 7-53, žito jarní 0.—, na květen-červen 0.00, žito ozimní 6-64, oves jarní 0.00, oves na květen-červen 0-00, ječmen ozimní 6-35, řepka na arpen-sáři 11-10. L f h: Pohotoví kontingentované sborů 15.80 až 15.90

Obhájce
ve věcech trestních
JUDr.
ŠTĚPÁN FISCHER
bydlí
v Hradci Králové
v domě č. p. 270
proti bývalé pražské bráně, vedle sta-nice českých velocipedistů.

Vyhláška.
Výměrem al. c. k. krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. dubna 1895 č. 2475 c. byt-ve smyslu §. 147 lit. e. konk. řádu dražební prodej do konkurzní podstaty p. Emanuela Marhy, kraj-čího v radei Králové naležitých svršků povolen a budou se tyto věci v těchto dnech

dražebně zcišovati

1.) v sobotu dne 11. května 1895
2.) v pondělí dne 13. května 1895
3.) dne 14. května 1895.

Dražba počíná vždy přesně o 9. hodině do-polední a končí o 5 1/2. hodině odpolední. V pondělí poledne mezi 12 a 2 hod. jest přestávka.

Věci, jež tímto způsobem zcišovány budou, jsou podrobněji v inventáři pod č. 1—698 označeny a oceněny a pozůstávají ve větším díle z modních látek k zhotovování panákových i dámských oděvů, z hotových oděvů pro pány a dámy a z krámského, obyčného zařízení.

De inventáři lze buď u al. c. k. krajského soudu v Hradci Králové aneb u správce konkur-aní podstaty nize psaného JUDr. Josefa Baše, advokáta v Hradci Králové kdykoliv nahlédnouti. Dražba odbyvá se v krámských místnostech kridatéra, v domě č. p. 35 na Velkém Náměstí v Hradci Králové a sice tím způsobem, že se při-pravěh dvou dražebních stánků dopoledne potře-by pro pány, odpoledne pak dámská konfekce a látky vydražovány budou. V poslední den dražby budou se veškeré věci nehledě ke kategorií jich-těž po dílech zcišovati.

Vyvolací cenou jest cena odhadní. Dražební podání musí býti složeno ihned v hotovosti.

Posléze připomíná se, že za tím účelem, aby si intereseční napřed sbořili, jež do dražby přijde řádně prohlédnouti, mohli, budou krámské místnosti p. Emanuela Marhy v č. 35 v Hradci Králové v dnech mezi 6—10. květnem, vždy od-poledne mezi 2. a 5. hodinou otevřeny a každému přistupny.

V Hradci Králové, dne 2. května 1895.

JUDr. Jozef Baše,

advokát v Hradci Králové, co správce kon-kurzní podstaty Emanuela Marhy v Hradci Král.

Onkerní tiseň.

Tisťte a bude vám stavěno! Na tato slova vzpomíná si naše rolnictvo pozdě dost, ale přece konečně rostoucí tiseň uči je housti dnes jinou než jen škaradon píseň politickou. Rolnictvo české, do nedávna pouhá loutka v rukou politických stran, samo dnes vystupuje, že ne samým chlebem politickým živ je rolník, ale že je mu třeba především obrany a pomoci v potřebách hospodářských.

Opravný přítel rolnictva musí jen vítati, že rolnictvo naše dnes už rozhodněji hlásí se k světu a jde přitom svou vlastní cestou. Bylo to viděti pěkně na valném sjezdu rolnictva z východních Čech, jenž se dne 28. dubna konal v Pardubicích a kde přívrženci obou stran politických jevíli vzájemnou shodu, ba řečníci rozhodně mladočestí nerozpokořovali se přiznati, že mladočestí zástupci poslaneckí nekonají větší rolnictvu svou povinnost. Celý průběh sjezdu byl tak zajímavý, že o něm podáváme v následujícím podrobnou zprávu.

Rozsáhlá dvacera měšťanská beseda pardubské byla naplněna více než 300 rolníky ze všech krajů východočeských, zejména byli tu členové hospodářských spolků pardubského, čáslavského, chrudimského, kolínského, kutnohorského, litomyšlského, vysokomýtského, ústeckého, chroustovického, prosečského, brandýského, kralohradeckého a p. p. Jako delegáti zemědělské rady dostavili se pp. fed. Štěpánek a okr. star. Markalous, ústřední hosp. společnost zastupoval posl. J. A. Prokůpek. Předsednictvo tvořili pp. fed. Ad. Eckert z Chrudimi, prof. F. V. Sova z Pardubic, del. St. Sixta z Velimi, úf. J. Keřánek z Kolína.

Na programu sjezdu byla jediná otázka: „Krise cukrovnická a s ní spojená krise zemědělská,“ o níž pojednáno důkladně. Sjezd zahájil přel. 11. bod. dop. předseda p. Ad. Eckert, jenž poukázal k hojným schůzím na všech stranách pořádaným; řečník těší se z četného účastenství a vítá všechny přítomné jménem sdružených hosp. spolků. Řečník vítá zejména také přítomného purkmistra pardubického p. F. Hoblíka, jenž jménem města pozdravuje účastníky sjezdu a projevuje přání, aby na příštích místech byly vyslyšeny stěsky, které dnes budou proneseny. (Souhlas.)

Rozhovor o krizi cukrovnické zahajuje ředitel Eckert, jenž pojednává podrobně o vzniku nynější krise. Řečník praví dále, že se musí setrpati při požadavcích, jež uvedeny byly na pražském sjezdu vlády k potřebným opatřením státu. V Německu činí vláda všemožné, aby se nejen zažehnala krise, ale aby docílil se rozvoj tamnějšího cukrovnictví. Proto tím spíše je třeba zlepšiti u nás, zejména natno trvati při požadavcích vývozních prefercí a snížení daně z domácí spotřeby. Velké cukrovary jsou ti žraloci, kteří ničí cukrovary menší a proto třeba také nápravy v tom, aby vydán byl zákon proti kartelům, na něž měla by míti vláda dohled. Poměry mezi cukrovary a rolníky nejsou většinou růžové. Cukrovary měly by pamatovati, že zdar jejich spočívá na rolníku, proto by se měly vystříhati všeho, co by rolníka jakkoli poškodilo. Rolníka neboli nižší cenu za řepu tak, jako to, že úmluvy cukrovarů dějí se bez účastenství rolnictva.

Krise cukrovnická jest jen následek všeobecné tiseň hospodářské; do nedávna byl aktivní ještě ječmen, ale i tomu hrozí nebezpečí. Také v oboru dobytkařství hrozí krise. Německo sává hranice našemu dobytku. Tak je tiseň všude, ale denní potřeby rostou, následkem toho větší se náramně také zadlužování — v Čechách obnáší katastrofální výnos pšely 56,000,000 zl., ale jen úroky z hypotečních dluhů pohltí 50,000,000 zl., odkud tedy bráti peníze na všechny ostatní potřeby?

Je třeba rozhodně pomoci povolavých kruhů, imž musí rolnictvo své poměry vylíčiti. Řečník smiňuje se o vídeňské anketě cukerní, a níž rolnictvo české nemůže býti spokojeno; kdyby vláda uvážila všechna přání v anketě pronesená, nezbylo by na Čechy nic, proto třeba, aby snem český svolal čistě českou anketu. (Souhlas.) Řečník vzpomíná velké deputace r. 1887. vyslané rolnictvem do Vídně, jež měla vliv na rozhodující kraby, a proto by se měla nyní vyslati nová podobná deputace, jež by v pamětním spise vylíčila dnešní poměry. Ve východních Čechách v první řadě jest krise citelnou a proto zde musí se nejprve ke kroku tomu dáti podnět.

K zažehnutí krise máše rolnictvo vykonati mnoho také svépomocí, mělo by se zejména také kartelovati, pěstovati cukrovku jen na úrodných půdách, snižovatí ostatní plodiny atd. Řečník přimlouvá se, aby debata byla čilá, aby se ukázalo, že nápravy je třeba. (Souhlas.)

Pan Havelka z Přibyslavi praví, že celou krisi nelze rozřešiti umělými prostředky, ale pravidelným průběhem. Nápravu lze čekati jen od vlivu konkurence světové. Mám za to, že krisi nezavinili ani hospodáři, ani cukrovníci; každý hleděl si svého řemesla, jak uměl, hleděl je zdokonaliti. Cukrovnickví pokročili náramně, rolník pak také hleděl pěstovati to, co se vyplácelo i došlo k nadvýrobě, když řepa platila. Řečník přimlouvá se za součinnost a shodu s cukrovary, které nyní ani nemohou vysoké ceny za řepu nabízet. Nesprávnými však jsou úmluvy, o nichž zmínil se fed. Eckert, to každého hospodáře jen uráží a popuzuje. Řečník uvádí data z okresu čáslavského, kdež výroba v posledních letech velmi se změnila. Musíme se připravit na dobu ještě horší,

ne další obmecení pěstování řepy. Řečník není obhájem cukrovarů, ale je si vědom pravé situace, jež tiseň i cukrovary, od nichž nás mzí to divné zacházení s námi, to nevhodné poddanství. (Hlasové „Výborně“!)

Bez cukrovky je těžko v některých krajích se obejít, právě cukrovkou byl chov dobytka povznesen, úpadkem řepářství kleslo by také dobytkařství. Řečník uvádí data o výnosu řepy a praví, že s 1 a půl míry řepy docílí se tolik řepy jako s míry jetele: bez řepy opravdu by dobytkařství chablo. Ovšem že řepa nelze pěstovati v míře dosavadní v krajích méně úrodných, k obmecení značného musí dojiti všude. Kralovství české svou výrobou samo na trhu světovém nerozhoduje, rolnictvo učiní dobře, když cukrovarům vyhoví tím, že bude sázeti méně řepy. Snižti litovati, že velká část akc. cukrovarů dostala se z našich rukou našim odpárcům, a proto je třeba podporovati akc. cukrovary tam, kde jsou ještě naše. Řečník zmiňuje se o kartelech, připomíná petice hosp. spolku čáslavského s 1080 podpisy zaslanou do Vídně pro zákon proti kartelům; k petici té měli by přistoupiti všichni, kdo řepa pěstují, aby se ukázalo, že to jde do živého — takové hromadné ořvání se má vliv, jak to vidíme na dělnictvu, před nímž má říšská rada jiné respekt než před námi, (hlasný souhlas), proto se musíme ožviti všichni a svorně. (Výborně!)

Poslanec J. A. Prokůpek z Kladíř míní, že dnešní sjezd není svolán pozdě, naopak bylo by třeba častějších podobných schůzí. Řečník těší se z četného účastenství, jež třeba organizace, aby společný hlas byl na vyšších místech slyšán — kdo nekritičtí, nedostane nic. (Souhlas.) My nesmíme jen v hospodě sadávat a zatínat pěst, ale hlásit se nahoru, aby na př. ministr Plener nemyslel, že se nám vede dobře. Řečník připomíná rovněž organizaci dělnickou, jež dnes hýbe světem.

Dále zmiňuje se řečník o vzniku nynější krise, kterou zaviniili cukrovary i rolníci společně, proto nyní by se měly také společně hledati prostředky ku nápravě. Co by tak dělali cukrovárníci, kdyby rolníci jeden rok vůbec řepu nesázeli? Tloukli by sebou jako ryby na sušaru. (Hlasná veselost a souhlas.) My jsme odvysílili již robotu a proto se nesmí zavádět nová robotu cukrovnická, a námi se nesmí jen tak šoupat, jako s těmi sedláky na šachovnici. Řečník poukazuje k lepším poměrům v Německu a míní, že by u nás vláda jednala jinak, kdyby cukrovary vystupovaly společně s rolnictvem, kdežto nyní větší cukrovary hledí jen závody menších zmohotit. Vláda chová se ke krisi lhostejně, ministr Plener míní, že není akutní, je vidět, že to páni neznají. Je to povinnost vlády, aby pomohla. Rolníci ovšem musí hledati také svépomoc, při čemž nesmí se všichni zase vrhnouti na jeden obor, jinak by byli zase hned hotovi. Loňský rok byl v cukrovnictví dosud nejhorší, letos se snad zase vše vyrovná. Rolnictvu schází dosud důkladné spočívání, řečník se proto přimlouvá za sdružení, vše dohře se jen špojenými silami a svorností. (Souhlas.)

Řed. J. Uhlíř z Ohradimi praví, že rolnictvo v první řadě musí se dovolávat pomoci. Řečník uznává taktéž potřebu shody a souhady mezi cukrovary a rolníky, jichž prospěchy. Společně se kryjí Ovšem že rolnictvo musí brániti a chrániti se také svou vlastní pomocí která je nejrychlejší a nejjistější; kdo si sám nedovede pomoci, jiný mu nepomůže. Pěstování řepy obmezí se samo sebou, bude se pěstovati tolik, kolik bude možno prodati. Musíme také si připomenouti, že za rozvoje cukrovnictví jsme dosud zanedbali mnohá odvětví jiná, naše hospodářství stalo se jednostranným. Řečník přimlouvá se, aby se snižovaly výroby všech druhů, aby se mohlo ve všem čeliti cizí konkurenci, dále doporučuje řečník sdružování a vyslovuje politování nad tím, že rolnictvo zataženo je také do rozbrojů politických. Nemá-li nastati ještě větší úpadek, je třeba, aby český rolník hleděl zachováti především svůj majetek — to je ta pravá národní politika. Má-li se pomoci, nesmí v rolnictvu rozhodovati rostroje politické, jeden druhého nesmí pronásledovati. Náš národ nepokřívá náležitý respekt proto, že jeden druhého ostouzíme — my musíme žálovat nejen na krisi cukerní, ale také na krisi národní, při níž jsme rozdrobeni všichni a rolník je na tom nejhorší. Řečník poukazuje dále ke hnutí socialistickému, které doráží již i na stav rolnický. Bratrovražedný boj u nás trvá již přes 30 roků, co si a časa se tu smařilo! Národ náš dokáže něco, jen bude-li svorný, nám je třeba smířeni, sjednocení na rozdíl politické. S toho stanoviska hledím na nynější krisi, v tom vidím obranu a spásu. Letos slavíme velký svátek, národopisnou výstavu českoslovanickou. Tento svátek bychom tím více zasvětili, kdyby došlo ke smíření v celém národě, k čemž především poslanci měli by dáti podnět. (Hlasný potlesk a souhlas.)

Pan J. Jaroš z Černočie vyslovuje politování nad tím, že rozhodující kraby jsou lhostejnými ke smutným poměrům rolnictva. Zklamání máme nyní také z poslední ankety cukerní ve Vídně. (Hlas: To bylo jen figurantství!) Řečník vyslovuje se dále proti cukrovnickým kartelům a přeje si, aby všichni rolníci pracovali společně, šli ruku v ruce. (Souhlas.)

Delegát St. Sixta z Velimi míní, že cukrovnická krise žádá vlastně není, cukrovary prostě vše svalily na bedra rolnictva, jež je dnes už blízko úplnému úpadku. Do neunesitelného stavu přivedeno

rolnictvo obětmi přínášnými státu, semi, okresu, ostatní společnosti, jakož i příslušnými požadavky, jež nyní klade dělnictvo. (Hlasný souhlas.) Řečník pojednává o tiseňvých daních, načerť dotýká se poměru českého rolnictva k ostatním řepářům evropským, a nimž náš rolník nemůže konkurovati, neboť mají větší výhody než my. U nás nemá rolník ani náležitě zastoupení, a ti, kteří jsou jeho zástupci, konají také všelicos jiného než povinnost. Naše rolnictvo přivede cukrovarníky k rozumu, když řepa bude předmětem ne nabízeným, ale hledaným. Jen tak se cena řepy může přivést k náležitě větší, jen tak může se zbatiti kartelování cukrovarů. Od prostředků k zažehnutí krise neslibuje si řečník ničeho, kdyby svépomocí si někdo hospodářství zlepšil, sebešmetanu vždy jen berní inspektor. Stav náš hmotný se zlepšil, jen když se zlepší naše postavení politické (Potlesk a souhlas.)

Pan Vrbický z Opočnice myslí, že nepomůže-li rolnictvu vláda, nepomůže nic. Řečník vyslovuje se pro vyslání deputace přímo k císaři, jemuž by se odevzdal pamětní spis, a dále pro to, aby se cena cukru uměle zvýšila tím, že by se zvětšila daň spotřební. (Odpor.) Řečník lituje, že mezi poslanci je málo rolníků — petice jsme naposlali dost a dost a nic to není platno.

Prof. Sova činí návrh na konec debaty. Návrh se zamítá.

Pan Procházka z Čáslavi rekvíruje proti kartelům cukrovnickým a praví, kdyby se zřizovaly kartely obuvníků, že by se jistě proti nim zavedlo vyšetřování. Řečník nazývá kartelování nemravným a poukazuje k trestnímu ustanovení zákona proti podobným úmluvám. (Bouřlivý potlesk.) Řečník míní, že by vláda měla proti kartelům zakročiti rozhodně. (Souhlas.)

Pan Starý ze Dřenic opětuje různé stesky a vyslovuje se pro vyslání deputace do Vídně.

Řed. Fr. Bauer z Kuklen nepobíží na situaci tak beznadějně jako del. Sixta a míní zejména, že by rolnictvo bylo ztraceno, kdyby upustilo od svépomoci. Řečník pojednává podrobněji o potřebě spravedlivějšího upravení daně a doporučuje schválení návrhů již učiněných.

Lad. Štěpánek z Pardubic souhlasí s vysláním deputace do Vídně, aby se tam dovolávala pomoci. Řečník vypravuje, že při svolání jedné schůze uvedl na plakátech, aby se od vlády nic nečekalo: ale tyto plakáty byly skonfiskovány. Řečník si myslí pak, že nějaká pomoc od vlády přijde, ale dosud jí nevidí. Přítomný vládní komisař dává řečníka předseďou napomenouti. Dále praví řečník, že cukrovary dělají z rolníků větší otroky, než o jakých psal Sv. Čech. (Souhlas.)

Tím rokování zakončilo, načerť prof. Sova přečetl následující

resoluce:

Sjezd rolnictva východních Čech je přesvědčen, že krise cukrovnická má rozhodný vliv na poměry nejen našeho domácího cukrovnictví, nýbrž současně na celé zemědělství; uznává nutnost toho, aby podnikly se veškeré kroky ke zmírnění této krise.

Zejména uznává nutnost toho:

I. Požádati vys. c. k. vládu, a) aby vývoz cukru našeho byl nejen zachován, nýbrž spíše zvýšen a sice, pokud se nepodaří mezinárodní akci naší vlády upravit vývoz tento, pomocí zvýšené, tedy i 5 milionů zl. přesahující exportní bonifikace. Zvýšení toto bude zejména tehdy nevyhnutelné, pakli i Německo vývozní premii zvýší. Proto také b) nebudtež již letos vypadající přepjatky vývozní premie od cukrovarů vymáhány; c) domácí spotřeba cukru zvýšena budiž tím, že z cukru k různým účelům průmyslovým požíváního snížena bude daň; d) cukrovnickví prohlášeno budiž za průmysl hospodářský a podobně jako lihovarům hospodářským budiž i hosp. cukrovarům, t. j. cukrovarům od majitelů půdy založeným úleva na dani poskytnuta; e) kartely cukrovnické obmezující volnost rolnictva k nakládání s vypěstovaným výrobkem budtež podrobeny státnímu dozoru; f) daň pozemková aynájmím poměrům nevyhovující budiž přiměřeně snížena.

II. Požádati veleslavný výbor zemský, aby svolal z českou anketu, která by porokovala o původu krise hospodářské a sněmu království českého příslušné návrhy podala.

III. Požádati hospodářské spolky, aby podobně, jako roku 1887. vyslaly do Vídně velikou deputaci rolnictva, která by na rozhodujících místech tlumočila velikou bídu národohospodářskou v Čechách panující.

IV. Cukrovarům doporučí se, aby byly pamětlivy, že zdar průmyslu toho závislý jest od dvou zcela rovnoprávných činitelů, aby mezi nimi byla shoda a jeden proti druhému nic nepodnikal.

V. Rolnictvu doporučí se a) aby sjednoceně a svorně své zájmy zemědělské na sheteli mělo a je hájilo; b) aby tvořilo družstva vůbec, zejména ke společnému prodávání výrobků hospodářských; c) aby cukrovku pokud možno dle cen cukru prodávalo; d) aby cukrovka jen na pozemcích k tomu vhodných pěstovala.

Resoluce tato jednomyslně schválena.

Ředitel Eckert zakončuje schůzi přáním, aby vyslání deputace potkalo se se zdarem.

Schůze zakončena po 2. hodině odpoledne, na-

čes část přítomných sečastaila se společného obědu ve měšťanské besedě.

Po schůzi bylo projednáno přání, aby deputace byla rozšířena sástapci z celých Čech a Moravy, jakož aby odebrala se do Vídně dne 19. května. Rozhodnutí o tom ponecháno předsednictvím hospodářských spolků v Pardubicích, Kolíně a v Králově Hradci.

Provedení nedělního klidu. Sdělili jsme již v předcházejícím čísle ustanovení platného nyní zákona o nedělním klidu. Ku provedení zákona toho vydal ministr obchodu nařízení, jehož obsah je následující. Všeobecně se nařizuje, že nedělní klid má nejpozději počítati o 6. hod. ráno současně pro veškeré dělnictvo každého závodu a že má nejméně 24 hodin trvati. Ustanovuje se však, že ve všech podnicích se dovoluje omezení nedělní práce s nevyhnutelnými k tomu dělníky za účelem vytápění a osvětlování pracovních místností a sušičen, udržování ohně v pecích, činnosti chladících přístrojů a ošetřování dobytka v závodech potřebného. Dále se v neděli dovoluje: skládati i nakládati železniční vagony na vlečných dráhách, když by závod držením nedělního klidu se strany dráhy hmotnou škodu utrpěl; pak vytápěti parní kotle před počátkem pondělní činnosti. Práce tato se však ve všech těchto případech obmezuje na nevyhnutelnou nutnost a veškeré ostatní práce, jako přípravné, vedlejší a výpomocné, mají odpočívati. Předpisy o nedělním klidu v obchodní živnosti vztahují se také na prodej výrobního zboží, na tržní a podomní obchod. V neděli se jen dovoluje: uklízení a čištění, pak přípravné práce v průmyslových závodech, v nichž by se dotyčné práce ve vědních dnech bez značného rušení činnosti neb bez nebezpečí pro život a zdraví dělníků konati nemohly; potřebné střežení závodu; práce za příčinou inventury jednou v roce; neodkladné práce, které z veřejných ohledů aneb v případě nutnosti musí vykonány býti; konečně osobní práce majitele živnosti, když se bez výpomocných dělníků a ne veřejně provádějí. Pakliže dovolené nedělní práce zamezují dělníkům návštěvu dopoledních služeb Božích, jsou zaměstnavatelé povinni poskytnouti dělníkům příslušný nedělní volného času k návštěvě služeb Božích. Když nedělní dopolední práce trvá déle než tři hodiny, má se dělníkovi poskytnouti v následující neděli nejméně čtyřadvacetihodinový klid, aneb když to není možno, ve všední den, aneb šestihodinový odpočinek ve dvou všedních dnech. Ustanovení o nedělním klidu mají se pojmouti do pracovního řádu a v místnostech pracovních vyvěsiti. Dále mají zaměstnavatelé vésti seznam, který by jména v neděli pracujících dělníků, způsob a dobu jejich zaměstnání obsahoval. Kromě toho má se neodkladná předcházející nedělní práce živnostenskému úřadu oznámiti. Nařízení obsahuje dále podrobné předpisy o nedělním klidu v jednotlivých živnostech. Pro následující živnosti se nedělní práce bez výminky dovoluje: veřejné osvětlování, doprava po omnibusech a dostavnicích, pozoční živnosti pro dopravu osob, zejména dopravních prostředků osobních (jízdecké koně, lodě a j.), loďská živnost na vnitrozemských vodách, pohřbívání mrtvol, podniky pro veřejné služby (posluhové, nosiči, průvodci, poslové), dodávání rychlozboží na železnicích a párnících, konečně pro hostinské a výčepnické živnosti, pak pro lázně. S větším nebo menším omezením dovoluje se nedělní práce následujícím živnostem: mořským solivárnám, zahrádkám, v hutích, v obilních mlýnech, ve sladovnicích, v sušárnách, v lihovarech, ve vinopalnách, v dílnách fotografických, v ústředních závodech k vyrábění a odvádění elektrických proudů, v ústředních topárnách a parou bez vody. Pro následující živnosti přenechává se upravení předpisů o nedělním klidu politickým zemským úřadům a sice pro živnost květinářskou, vlácnářskou, pekařskou, cukrářskou, řeznickou, uzenářskou a mlékařskou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. dubna. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.75 až 6.10, žito 4.65 až 5.00, ječmen zl. 4.50 až 4.65, oves 2.65 až 3.50, proso zl. 0.00 až 0.00, vikre zl. 4.60 až 4.80, bramb. 6.50, — 8.00, dučky zl. 9.00 až 10.00, jáhly 10.00 zl. až 00.00 kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.30 až 1.60, 1 kilo másla čerstvého zl. 1.00 až 1.15, másla vepřového zl. 0.78 až 0.80 kr., tvarohu zl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 2 1/2 kr. Na týždení obilní trh, 27. dubna konaný, přivezeno bylo: hektolitr: pšenice 437, žito 360, ječmene 291, oves 470, proso 0, vikre 71, bramb. 9 1/2, dučky 0, jáhel 24, kroup 11, brambor 2001, jetel. semínka 8—, lučen. 27, olejky —, máku 10 1/2, pak vepř. 43 kusů, podvínat 439, kůzlat 76.

V Poděbradech, dne 24. dubna 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.40 až 5.55, žito od zl. 4.70 až do 4.95, ječmene od zl. 4.50 až 4.75, oves od zl. 3.80 až 3.60, hrachů zl. 7.00 až 10.00, dučky od zl. 16.00 až 18.00, vikre od zl. 4.50 až 5.90, brambor zl. 1.60 až 1.80, 1 kg. másla od zl. 1.00 až 1.10.

V Nymburce, dne 25. dubna. Hl. pšenice zl. 5.90 až 6.10, žito zl. 4.75 až 4.90, ječmene zl. 4.60 až 5.00, oves zl. 3.00 až 3.25, vikre zl. 0— až 0—, dučky zl. 0— až 0—. brambor zl. 1.90 až 2.—

V Chrudimi, dne 20. dubna. Hektolitr pšenice zl. 5.80 až 6.—, žito zl. 4.70 až 5.00, ječmene zl. 4.80 až 4.90, oves zl. 3.10 až 4.05, semet zl. 2.00 až 2.—, 100 kg. sem. lučního zl. 3.00 až 3.60, sem. jetelového zl. 3.40 až 4.00.

Poslední obrát m r. 1894 činil 68.298.784 kor. 48 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,
prvního ústředního ústavu uherké banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky
na směnky, hypotéky a zástavy cenných
papírů,
obsluhuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně
kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —
Všechny bankovní záležitosti a transakce
obstará co nejpříznivěji.
Vše bližší v úřadovnách ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Táma. Ředitel: Jan Fidler.

Největší sklad
šicích strojů
původních i všech různých soustav
Albert Šteuřač, Svítavy (Morava).
Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky pla-
teba velmi mírné.

Swice

veskové, pelovské,
stearinové a parafinové,
pak veskové zádušní svíce,
pekals, triangly a slopky
jakož i svíce toaletní a
luxusní remaisované a ba-
rokové, dále svíce a slopky
pro pivovary

nejlepší jakosti
a četnými ocenami se vyz-
stavách v tu- i cizozemku
vyznamenání, dodává
v cenách nejlevnějších
o k. v. I. česká továrna
na veskové výrobky, po-
četní vesky a smolné po-
chodné, na svíce steari-
nové, parafinové a železné.

Fr. Sezemského
a. a k. dvorního dodavatele
v M. Bělešovicích.

Cenníky na požá-
dání franco.
P. T. duchovenstva odporu-
čují svíce své nejvyšší
kvalitativně v cenách mírných.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Rakupski knihkárna
v Hradci Král.

JAN BAŠTA,

p rvní a nejstarší česká továrna na hudební nástroje a struny,
vyznamenaná státní stříbrnou medailí

na první bulharské zemědělské výstavě v Plovdivu (Philippopol),

v Schönbachu u Chebu (v Čechách),

doporučeno se co nejvíce P. T. učitelům, ředitelům škůl, hudebním spol-
kům, obchodníkům při potřebě hudebních nástrojů a sice:

Specialita: Mistrovské housle, se smyčcem a pouzdrém,
usavíratelným, flanelem vyloženým, k nosení, s obalem
a franko za 10 zl. r. 6. Dále: Housle bez smyčce od 5, 8, 10, 12,
15 až do 80 zl. — Smyčce od 1, 2, 3, 4 až 30 zl. — Koncertní jemná
bella od 25, 60 až 100 zl. Citary s nejčistším hmatem od 7, 10, 12, 50,
18, 25 až 50 zl. — Kytary s nejčistším hmatem od 3, 50, 4, 7, 9, 10
až 40 zl. — Koncertní flétny ze dřeva granadillového C-H apoděk, od
5, 7, 9, 11, 13 až 120 zl. — Koncertní klarinety ze dřeva granadillo-
vého, C, B, Es, D, od 8, 12, 15, 16, 18, 20 až 40 zl. — Pouzdra na
housle od 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 zl. a výše. — Dále struny a všechny
součásti jako příslušenství k nástrojům hudebním ve všech cenách a ja-
kosti nejlepší.

Obchodníci obdrží přiměřenou slevu.

Zevrubní cenníky zdarma a franco.

Zá silky na dobírku. — (Nekonservující se ochotně vymění.)

Veškeré hudební nástroje opravují se mistrně hned a co nej-
levněji se účtují.

Ukázky dobrozdání:

Velečtý Pane!

Jak velice jsem byl potěšen, když jsem boule k opravě Vám zaslal, obdržel.
Nikdy jsem si nemyslel, že mohu mít takový zrak jak nyní mají. Přijímám
nejupřímnější poděkování a budu ubezpečen, že kdykoliv se mi naskytne příležitost, též
jiné kolegery k Vám postupovati budu.

Nový Dům u Rakovníka, 5/XII 94

Velečtý Pane!

Jelikož jsem housle koncertní mi zaslal, tedy musím vyznati,
že jsem s tak krásným nástrojem zcela spokojen. Tou čistou a dojemnou. Přijímám
srdečný dík a ujištěním, že závod Váš každému doporučovati budu.

S úctou

Florjan Kętný, nadučitel v Ondratovicích na Moravě

V Ondratovicích, 13./I. 95.

Zemský pojišťovací fond

císaře Františka Josefa I.

poskytuje všem příslušníkům nemajetných nebo málo majetných tříd, pokud mají v né-
které obci v království Českém právo domovské, možnost nebezpečnějšího

zaopatření ve stáří

i předčasně nespokojenosti k výdělku.

Základní jmění (dle stavu z 31. prosince 1894) . . . 358 104 zl. 45 kr.
Benefiční fond . . . 20 000 zl. —
Zařizovací fond . . . 50 000 zl. 95 kr.

Ředitelství v Praze III. v budově sněmovní.

Jednatelství v Praze i po venkově ve všech značnějších městech i místech
(u správ všech ústavů zemských, u sl. výborů okresních, úřadů městských atd.)

Prospekty se sázkami a blankety přihlašovací zdarma a franco.

Přihlášky přímé u Ředitelství, nebo prostřednictvím jednatelství.

OBNOVA

Číslo 8.

V Hradci Králové, dne 10. května 1895.

Ročník I.

Černé stíny.

Letošní máj nastal u nás v Čechách spůsobem hrůzostrašným — —
Slyšme!

Od Teplic brali se koncem dubna dva vandrovníci ku Praze. Oba mladíci plni nadějí v další život. Dohromady nebylo jim ještě padesát let. Ku Praze dorazili před prvním květnem a na prvním máje nalezen byl jeden z nich ve slaji nad Smíchovem zavražděn a oloupený. A vrabem jeho byl doprovázející ho soudruh. Dělník Kejha zavraždil a obral svého přítele, kupeckého mládence Plocha, s nímž dříve týden ku Praze vandroval.

Noviny přinesly o tom hrůzostrašném vyhlášení, která dojmy svými nejtrappnější působila, když udála se příhoda ještě strašnější.

V Praze zavraždil švec Červenka svou choť a zranil vlastní dcerušku tak, že tato dosud zápasí mezi smrtí a životem, který by byl pro ni vždy jen mukou, kdykoliv by pomyslela, kdo ji o matičku připravil a kdo vraždinou ruku na ni vložil a když by se doviděla, jak za brožné skutky ty souzen a odsouzen jest — vlastní její otec.

Zprávy o příšerné události této doprovázely ihned další noviny jiné a sice z Plzně se oznamovalo, že tam se sekero v ruce přepadla manželka spícího manžela, který těžce zraněn a krví zbrocen šťastně se jí ubránil.

A ihned potom se světuje, že 22letý synek vážené pražské rodiny Sršňovy střelil v Karlíně 22letou svou milenkou a pak střelil sebe.

Zprávy o těchto, rychna za sebou následujících krvavých událostech působí všude spůsobem bolné rozechvívajícím a to tím více, poněvadž k nim přibývá dále novina s Olomouce, kde ve hradebách zavraždil muž jistý ženu jakous — —

Samé černé, hrůzné noviny ty — černé stíny — v mysl každého oživují vzpomínky na všechny četné podobné události poslední doby, z nichž dosud děsná vražda manželů Hulicových ve Měsné zabalena jest rouškou tajemství.

„Černé stíny“ u nás rostou kvapně přímo do závažné výše. Vidíme, že vedle ročního sta ukládných vražd, při nichž zabíjí manžel manželku, manželka manžela, ano otec vlastní dítě, přítel přítele, jenom v samotných Čechách dosahuje dále počet samovražd obrovský počet tisícovky.

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

(Pokračování.)

12—13. Má-li člověk z bída vybědnouti, jest nevyhnutelně potřebí, aby svou bídu poznal, ji uznal a užil proti ní dobrých prostředků. Kdo bída své nezná, ji neuznává, s ní jest spokojen, ano libuje si v ní, nikdy z ní nevybědne, nýbrž bude čím dále tím bídějším. A takový právě jest stav národa otroků, jehož přítomnost pěvec rab tak dojemně a bolně líčí. Nad tímto národem vládne pán cizí, poroučí mu jazykem cizím, otroci jeho děti, posílá do bitev jeho syny, k ukojení svých vilných chťiců užívá jeho dcer, nedovolí volně, čestně, záslužně pracovati jeho mužům — a co činí tento národ rabů? Hledí se osvoboditi, snaží se mrzké jeho otroctví setřásti, chce dospěti ku blahé zlaté svobodě? Ó, nikoliv.

Ze všech kleteb otročiny,
jít nás stihl Bůh,
nejtrappnější,
nejbroznější
otrocký je duch.

Národ ten jest svému otroctví tak zvyklý, jest tak zotročilý, že cizinci slouží, jemu se koří, ale bratra nenávidí a když jen může, trýzní ho a kazí;

před cizím se podle svíjí,
svým pak vztekla syčí v sluch!

Tento otrocký duch se jeví v národě rabů čtvřím způsobem: 1. ukrutností k bratrům, 2. podlou podlézavostí k pánům, 3. ubíjením se ves-

Co se to děje?

Proč se o tom šífe neuvažuje? Příčiny toho jsou zřejmé, každému viditelné. Jeť to nákeřlivá nemoc naší doby.

Bolnoť o podobných událostech šífe paťti, ale nutno jest nezakrývatí je, nutno jest o nich obecně mluvití.

Příčiny trapných těch příběhů třeba jest co nejdříve probrati a poukázati k tomu, co každoročně tisíce lidí u nás dohná k vraždění a soufalství.

Naproti tomu je to zklamání a omrzlost v životě, který se stává ve dnešní době celým legiím lidí obtíž takovou, že nejen na sebe, ale i na své nejdražší vraždinou rukou sáhají a sice následkem bezbožného, bohuprázdneho zbabělostí.

Lidé dnes raději volí nežítí, než-li aby se životu podívali s něle v tvář a dali se s ním v zápas, z něhož musí každý vyjítí jako vítěz, jehož nitro proniká a ovládá trojice Božských ctností: víry, naděje a lásky.

Avšak doba dnešní, kdy tlupy lidí bez citu, kteří jako kořisti banditů středem společnosti naší se toulají a lehkověrnému lidu namlouvají a kážou, že prý jen bláh jest tím bodem, kolem něhož se na avěť štěstí točí, žene celé hekatomby nešťastníků na dobrovolné popraviště, aby se zde sami obětovali molochu „liberalismu“ —

Děsné a hrůzné je na to pomýšlení.

Dahomejského krále-bestii Behanzina Francouzové zajali, aby lid v masách nemohl dále zařezávati a obětovati neznámým zloduchům a zatím v Evropě hynou ročně tisíce, obětující se sami pouze proto, poněvadž se zde mimo milující ořky a literu zákona nikdo nestará, jak by se dalo předejítí strašným těm krvěprolitím, jichž jsou dnes jevištěm města a osady nejpokročilejších národů.

Zloduchy o božské ctnosti oloupení ubožáci brodí se zde v krvi vlastní, vraždí na potkání a dokonce již i otcové bijí do útlých hlaviček nevinných svých dětí! Mluvití za takových poměrů o pokroku a vzdělanosti jest pokrytectvím, lží hroznou.

Sestavme si statistiku, co lidé ročně jest v Evropě povražděno a co se jich samo povraždí a tu se zděsíme té „černé kroniky,“ jeť si naše století rok od roku plše.

Kde je tomu odpomoc?

Jediné v tom, aby přiblíženo bylo především

polným a 4. pošetilou až blbou vděčností a oddaností pánu svému.

Ukrutností proti bratrům. Nebo vizme jen některé bratry raby! Dostane-li se jim toho štěstí, že je pán ustanoví hlídači rabů, ihned zapírají své bratry, prodávají za kus chleba svůj rozum, cit i svou duši a číhají na pokyn pána svého, aby první zdvihli dýtky a zuřili proti svým bratrům hůr než nepřítel.

Podlou podlézavostí. Staré duch otrocký tak pronikl, že se dobrovolně hrůbí, aby se jen pán postavil na jejich hřbet a jsou rádi, mohou-li se aspoň dotknouti jeho roucha a lízati by jako sketové prach té nohy, která je kope.

Ubíjením se vespolek. Mladí mají ducha dosti bojovného, mají síly dost, nejsou se svým otroctvím spokojeni, ale vedou mezi sebou divoký boj a místo, aby bojovali proti společnému zhoupci,

„raděj v zisk a radost vrahu
bratr máří bratra snahu,
sami na vzájem se bijem,
v útrokách svých vlastních ryjem“

a radují se, když cizinec ničí spoluotroky.

Pošetilou až blbou vděčností a oddaností pánu svému. Aby to pěvec rab zřetelně ukázal, líčí šedého raba, který se těší z toho, že ho pán za jeho věrné služby odměnil tím, že mu zavěsil na prsa titěrný plíšek. Dědouš, chudák, najedl se stuchlé rýže, hově si na rohoži a líže dýtky, kterými byl tisíckrát zbit. Mudruje o svém stavu. Pravidlem jeho života byly dvě věci: hledati pána svého čest a zisk. Za to jej pán vyznamenal tak, že mu sám

k dobrému základu, jeť moderní společnosti povinna jest položiti rodina.

Avšak když dnes popatříme na „moderní rodinu,“ tu pochopíme, proč pak tak nešťastnou jest moderní společnost.

Nedopčetný počet rodin v nynější době oloupen jest o nejdražší poklad, který člověku na křtu svatém se uděluje, jeť církev ihned nemluvnátku do vínu dává. Ze sterých příčin odkládá u nás lid víru v Boha, zhrdá náboženstvím a když pak zlá hodina na dvě přibytku jeho zatluče, tu horký pot čelo jeho obleje, neboť nemá pevného břehu, jehož by se mohl uchytiti. Bez víry člověk ztrácí naději a ztrácí lásku a stává se pak nešťastníkem, jakých celé tisíce kladou ruku na vlastní život.

Popatřte na ty, kteří buď vrahy anebo samovrahy se stali. Zjistěte skoro všichni z nich navštěvovali hospody a žádný z nich nehledal kostely. A tu se vysvětluje, proč raději světu dali vale. Nevěděli o tom prameni, z něhož v srdce lidské posila a útěcha se prýští, neznali cenu náboženství, kterého se za dnešní doby celé masy rodin spouští a proto s procentem toho bezbožného davu roste také „černá kronika.“

A což když v ni nahlédneme na list, na kterém zapsána jsou vlastními matkami utrčená nevíňátka, tu dále vidíme hloub ke dnu mravního spuštění, které jen ztráta víry, naděje a lásky zavinuje.

Zde třeba katolický lid náš vyburcovati a upozorniti na propast, v níž se celé zástupy jeho ročně řítí, neboť když podrobněji v „černou kroniku“ popatříme, tu pozorujeme, že v ní ne-nalezáme ani půl procenta z krabů obětí nekatolických.

A proč to?

Tu musíme se dotknouti bolné stránky našeho společenského života. Žid ani protestant nikdy tak sám sebe nezahodí, aby svou víru připustil snižovati, jako činí četní katolíci. Je to zjev přezlostný, jak zejména katolická intelligence bloudí, svedena domněnkami, že kdo ví co znamenitého provádí, když vlastní náboženství zlehčuje.

Žid ani protestant u nás příkladu k tomu našincům nedávají. Naopak! Našinci zřejmě vidí, jak židé i protestanté, třeba o liberalismu a liberalnosti mluvili, jsou nábožní. Popatřte jen, co v poslední době v ohledu tom vykonali, kolik ay-

„na šíj rabství krívou
vlastní rukou milostivou
zavěsil Svě přízně znak!“

Tím byl starý bloud, sedý rab tak dojat, že naplnily city nevslovného blaha srdce jeho, když se směl schýlit a zulíbat nohy pána svého. Má za to, že nás vůle Boží určila za podnoží pána, čili že nás otroky učinil sám Bůh; proto nemáme bédovati, nýbrž pána zpěvy oslavovati, a kdo se pánu neplází, budiž klat! Ano dědouš otrok jest zotročilý tak, že si přeje, aby byl, až zemře, pochován pod prahem světnice pána svého, aby ho pán nohama svýma šlapal i tu, až již bude mrtev v hrobě!

„Kéz mé tělo — tak želá stařec rab —

„kdysi stlelo
pod stopami Jeho drah,
pode prahem k Jeho kobě,
aby šlapal ještě v hrobě
raba Svého prach!“

Taková jest přítomnost národa rabů, otroků.

Čtenáři nám prominou, že jsme ji podali snad příliš obsírně; učinili jsme tak z té příčiny, aby bylo ze slov pěvce raba patrné, jak rozhraný jest obsah Písní otroka, jak nebezpečná jest tato knížka pro každého nespokojence, a abychom svůj náhled o Písních otroka náležitě odůvodnili.

Komu tedy pje pěvec rab písně tak milostné? nebo či přítomnost líčí tak tklivé, bolné, jinde tak láskovné a opět zoufale, někdy až cynicky? Zjistěte dílem rabům vůbec, dílem jednomu národu rabů zvlášť.

nagog a modlitba v Čechách přibýlo, popažte, jak při své „liberalnosti“ vlastních konfese-
nálních škol se drží, sledujte, jak přísahá kázem a
náboženský duch v rodinách jejich panují, hleďte,
jak bohatý i chudý, učený i prostý pilně víru
svou pěstuje. A když vše to srovnáme se životem
lidu katolického, že každý rozumný muž katolík
musí dojít ku přesvědčení tomu, že jest potřeba
nejnutnější, aby zejména inteligentní katolíci se
vzpamatovali a nepřipouštěli, aby lii připravován
byl o náboženství, aby ztrácel Božské otce, bez
nichž pak upadá v zoufalství, které ho vede ke
strašnému krve prolevání a vraždění, jak vidíme.

Děsíme se všichni brozých těch škandálů, ale
nezvažujeme o jejich příčinách, které leží na bli-
ledni. Jen se informujeme o životě jednotlivých
vrahů i samovrahů a seznamé, že konec jejich spo-
čívá v bezbožnosti, již zavinila společnost,
již zavinila katolická inteligence fa-
lešným předstíráním nevěry, která jak-
mile pronikne v nižší vrstvy, stravuje rodiny a ničí
pak společnost celou.

Kolik lidí vedlo by u nás ctnost a šťastný
život, kdyby je byl špatný příklad, triviální řeč
inteligence nesvedla na osudu nevěry, jež zna-
mená peklo na světě? A pokud se katolické in-
telligence týče, ta má nehnoucí zásluhy o zne-
mravení lidu a rychlý vzrůst „šerých stínů“
sluší připsati jenom na ničemné působení a špatný
příklad majetnějších a „vzdělanějších“ tříd našich
na lid, pokud se týče náboženských zásad. Čeho
se v obělu tom dopouští slovem i skutkem tak
mnohý katolický bobatec a vzdělanec, to si větší
svým souvěrcům nikdy nedovolí ani říci, ani pro-
testant, z nichž také každý více miluje kostel,
než-li hospodu.

A konec toho?

Ukázali jsme, jak začal letos v Čechách
měsíc máj!

Pražská kronika.

—a. V Praze, 9. května. (Přev. dopis.)

(Před zahájením národopisné vý-
stavy).

Praha ve sladkém rozechvění hledí vstříc
luzným dnům svatojanským a těší se na jejich
přích, neboť ponese datum mohutného projevu
národní probučenosti a vědomí jednoty národa če-
ského, který bude otevírati velkolepou svou ná-
rodopisnou výstavu.

Výstava tato jest dítětem vyrostlým v nej-
trpčích dobách, jaké národ potkáti mohl.

Mezi sebou byli jsme zneptřeleni, vzájemně
na sebe rozezljeni; politická mlčená třeštila nás
v celou hromadu různé doukajících stěpin; přední
bohatci v zemi mlčky se založenými rukama ne-
přiznávají na naše snahy pohlíželi; mocní a rozhodující
činitelé nešli nám přátelsky vstříc, přísahali držíce
se litery zákona —

A přece i za těchto ledů a žluče plných dob
výstava vyrostla ve slíbenou krásku, která potěší
— všechny.

S potěšením se uznává, že církevní kněží
a biskupové vlastní našich se svým duchovenstvem
a především s lidem v záležitosti této za jedno
a obecně se cení nesmírně toho váha pro podnik,
který za to bude odpovídati nejpříjemněji měrou če-
ským národním tradicím, neboť vřede po celé vý-
stavě bude následkem toho okazale vystupovati

Vždyť ve zpevě šestém volá takto:

„Ó jest jich (otroků) kolem jako písku v moři,
kdož násilníkům bídné otročí,
kdož s námi žádá vykoupení zofí
z té noci, v níž se věky plahočí.“

Pak jsou těmito raby lidé poddaní vůbec
a pánem, který s raby tak nešetrně zachází, je
trýzní, z jejich mozolů tyje a jejich bíde se
směje, jest každý, kdo nějak nad jiným vládne.
Rozumíme-li tak rabům, jest smysl první části
asi tento: V celém pokolení lidském jest na mi-
liony — jako písku v moři — nešťastných otroků;
jest to dělnictvo, služebnictvo, vojsko — krátce
poddaní vůbec a nad nimi vládne panstvo se svými
otrokáři; mrská je dítkami, otročí jejich dítka,
do boje žene krev prolévati jejich syny, dle své
zvrle užívá jejich dcer, nedovoluje čestně pracu-
vati jejich mužům. Dítka, kterými je šlehá, jsou
spleteny ze zvláštních řemenů; řemeny ty, které
zasazují rány velmi citlivé, jsou: Věra, právo,
zvyk, mrav, osvěta, pořádek, lidskost, pravda,
ctnost; jinými slovy: Páni (vladaři, úřa-
dové, vrchnosti, továrníci, chlebozárci — krátce,
kdo jakýmkoliv způsobem poroučí) zneužívají věry,
práva, zvyku a všeho ostatního, aby lid poddaný,
dělný jen vysáli, trýznili, dělali a to ku svému
pohodlí a ku své rozkoši.

Pěvec rab nezavrhne víru, — vždyť mluví
o Bohu, o kterém ovšem rounavě tvrdí, že nás
stihá nejtřípnější kletbou otročiny — otročným
duchem, mluví o nebi, o kterém tvrdí, že jest
pro nás bez moci, později mluví o rtu velebného
kdysi proroka, volá také k Bohu svému, Bohu
pravému, Bohu chudých rabů, — nezavrhne také
práva ani ctnosti ani všech ostatních řemenů, ale

svažaj a ledaj ton české povahy — zbožnost a
její paměť.

Ti, kdo sdělovali a mlčky mravením sna-
hám drobného lidu v jeho shánění výstavy té při-
hlíželi, zajisté že poznají a uznají toto nedopatření
své, jehož se tentokráte oproti národu českému
dopustili. V ohledu tom bylo z oné strany pře-
háněno. Ovšem že i v řadách oněch má pravidlo
své čestné a čestné výminky a šlehti sladí toho, že ti
kavalíři, kteří se tak bohatyřsky při výstavě ja-
bilejati reprezentovali, dobrovolně se při výstavě
národopisné postavili mezi diváky. Věak mnohý
stranou bude litovati, proč pro nic vlastně nepřis-
pěl k tomu velkému dílu, jež ve dnech svatojan-
ských bude otevřeno.

Škoda jen, že otevření jeho neprovází nějaká
veliká událost v politických poměrech národa a
vlasti našich; škoda, že národopisná výstava naše
není aktem slavnostním, zdobícím historický ná-
jaký moment v dějinách našich; škoda, že ote-
vírá se lidu českému ve chvíli, kdy matička jeho
měst nachází se ve stavu, který znamená, že se
českému národu nadřívá, nepřije —

Než však doufáme, že průběh národopisné
výstavy mnoho dobrého národu donese, že si sám
své historické momenty vykouká. Především v době
jejího trvání máme nadějiti ona blahá, řádová
chvíle, kdy si rozvádění v národ padáme, dalších
sporů a kyselosti zapomeneme a v dokonavajícím
století je zasecháme, shodneme se, že nadcházet
je saskulum začneme v lásce a důvěře a závo-
dění v dobrém. V to pak také naděje klásti
smíme, že snad následkem tohoto sešlení i jiný
vitr oproti našim tašbám zaduje: milejší, přívětí-
vější, láskavější —

Národopisnou výstavu bude otevírati jako
protector matička Praha, zastoupena jsouc svým
primátorem.

Okolnost ta musí těšiti každého Čecha, ne-
boť velká váha její spočívá v tom, že primátor
tento jest rodákem tiché, chudé, horské osady
Svratky v pohorí českomoravském, v okresu hli-
neckém a že jest synem příčinlivého, prostého če-
ského živnostníka a zemědělce.

To znamená mnoho a to také charakterisuje
naši dobu a svědčí, že poměry ve vlasti naší mění
se ve prospěch lidu, jehož syn jako primátor hlav-
ního města království našeho, svou práci a přiči-
něním na stolet ten z nepatrné chaty povznesen,
otevírá tak velký čin národa.

A zajisté, že dne 15. května nebude Čecha,
který by na Prahu nevzpomínal, který by tam du-
chem svým nezáležal a nedlel při zahajování ná-
rodopisné výstavy a jehož srdce by se nepřidá-
valo ku péřícím zahajovací chorál: „Svatý Václave
— pomoci my Tvá žádáme — smiluj se nad námi
— atáž amutné — začať vše zlé — svatý Vá-
clave!“

Douška. Do 1. čísla „Obnovy“ jsem mylně
sdělil, že syna presidenta zemského soudu, práv-
ník p. R. Procházka byl v jisté kavárně na-
paden pro domnělé neobládné řeči o staročeských
žurnalistech. Pověsti o tom kolovaly tehdy v žur-
nalistických kruzích pražských následkem vypra-
vování red. K. Kukly. Jak se soudního vyšetřo-
vání, tak se soukromých informací posazám, že
na pověstech oněch není ani slova pravdy a že
dotyčná aféra netýkala se syna presidenta p. R.
Procházky, jehož jména bylo z uvedené strany
zneužito. Zaznamenávám to v zájmu pravdy i
osobní cti p. R. Procházky, jehož jsem sám za-
slabnil oně zprávy nijak nemínil pohaněti. (Pře-
svědčili jsme se, že dosavadní pražský náš spra-

věmu chce rozuměti po způsobu svém, jinak než
Bohu, víře, právu a ostatnímu rozuměti lidé vždy-
cky a rozuměti mají a o víře, právu, ctnosti a
ostatních, jak jsou nyní, učí, že jich páni užívají
jez k tomu, aby poddaný lid zotročili. Proto
Písne otroka nemohou učiniti na čtenáře jiný
dojem, než že nyní obecně víra, právo, zvyk,
mrav, osvěta, svoboda, pořádek, lidskost, pravda,
ctnost jsou prostředky, kterými se lid poddaný
vydírá a trýzní a páni nespravedlivě obohacují.
V tom však jsou vysloveny v krátkosti všechny
základy socialistické, komunistické, anarchické,
nihilistické a všech podvrtných náhledů, kterými
se doba naše honositi může a honosí. Z té pří-
činy také takový shon po Písnech otroka hlavně
tam, kde tyto náhledy zavládly a v třídách lidí
nespokojených a náchylných ku vzpouře a odboji.
Jest sice pravda, že se víry, práva a ostatních
někdy zneužilo, zneužívá a zneužívá, ač ne tam
a tak, jak se často přehání, avšak tyto chyby
byly, jsou a budou vždycky výjimkou; pravidlem
jest a zůstane vždy, že právě blaho člověka vždy
plynulo a může vplynouti jenom z těch pramenů,
které píše: rab nazývá zcela nespravedlivými řemeny
v dítkách pánových, anebo o nichž praví, že jich
aspoň páni vesměs zneužívají jako dítka nebo
biče na své poddané.

Toto vše, jakož i že pěvec rab nešetrně
mluví o vojaku, nazýváje jeho šaty rudými cáry,
o významných, nazýváje je trefou z plechu, o
smrti za vlast a krále a jiné nás nepřekvapuje,
poněvadž podobné povzdechý sledáváme také
jinde; avšak velice nás překvapuje a nabádá ku
přemýšlení věc jiná, zvláštní, ano zjev prazvláštní.

Kde jest národ rabů, jež si vzal pěvec rab
zvlášť na mušku? Rabové odpočívají pod pal-

vodaj dal se v tomto případě mystifikovati a proto
horejší prohlášení uverejňujeme a zároveň se sprá-
vujeme tím další styky přerušujeme, chtějíc se mít
v listě vždy jen správy naskrze spolehlivé, což by
měly zaznamenati také všechny ty listy, které pro
nás tu dělaly s komára velblouda. Pozn. red.)

Co týden dal.

Novou porážku utrpěla německo-liberální
strana při doplňovací volbě poslance do říšské
rady v třetím okrese vídeňském, kdež byl zvolen
dne 7. t. m. antisemita Steiner 3654 hlasy, kdežto
liberální kandidát Lenz dostal jen 1569 hlasů;
český početní kandidát dr. Engel obdržel 174 hlasů.

Poslanecká sněmovna vídeňská pokračuje
v jednání o berní opravě při třetí kapitole, daní
z důchodů. Proti této části berní opravy činí se
největší námítky, ježto movitý kapitál je při tom
v nepoměrné výhodě proti práci živnostenské.
Spořitelárnám, obřízeným značně novou daní, vyřá-
kovou, přitékaje se ještě více daní z důchodů,
kdežto poštovní spořitelny jsou vcelkem daleko spro-
štěny.

Do istrijského sněmu, jenž se rozehnal pro
známé přehmaty italské, konati se budou nové
volby dne 15. t. m. Dle výsledku voleb volitelů
mají Chorváté v obcích venkovských zabezpečeno
8 mandátů, Italové 4.

Návštěva papežského nuncia vídeňského,
Mag. Agliardiho v Uhrách měla nyní dobru
v ostrém sporu mezi uherským předsedou minister-
stva Banffym a ministrem zahraničních záležitostí
hr. Kálnokym. Jak známo, mluvil Banffy v uherské
sněmovně o domnělých „bezaktních přehmatech“
papežského nuncia a tvrdil, že ministr zahranič-
ních záležitostí již učinil kroky, aby sjednal
Uhrám od papežské kurie zadosťučnění. Hrabě
Kálnoky však učinil toto prohlášení za nepravdivé
a podal císaři žádost za propuštění. Na zakro-
čení samého císaře došlo k dohodnutí. Císař ne-
přijal žádost hraběte Kálnokého, ježto naopak
projevil plnou důvěru, kdežto Banffy byl smocněn,
aby v uherské sněmovně sdělil důvěrný přpis hr.
Kálnokého v záležitosti nuncia. V přpisu tom po-
važuje sám Kálnoky za „pokrášlenou hodnou bezakt-
nost“, že nuncius nepřestal na návštěvě církevních
hodnostářů v Uhrách, ale učinil při tom opoziční
projevy proti uherské vládní politice. Toto přkře
posuzování česty nunciovy zavdalo také ve vídeň-
ské sněmovně podnět k interpelaci ka. Liechten-
steina a soudr., dále bar. Dipauliho a soudruhů,
kteří se vlády tážou, čím zamýšlí napravit toto
provinění proti základním zásadám styků diplo-
matických.

Mír čínsko-japonský je dosud předmětem jed-
nání mezi evropskými mocnostmi. Zakročení Ruska,
Francie a Německa v Jokohamě nemine se bez-
pochyby s výsledkem. Sděluje se totiž, že Japonsko
jest ochotno upustiti od zabrání čínského území,
vyjma tvrzi Arthur, za to však žádá zvýšení vá-
lečné náhrady. Z jiné strany se sděluje, že smlouva
o mír byla již schválena.

Mezi Rakouskem a Bulharskem byl dlouhý
spor o vybírání akcise ze zboží rakouského do
Bulhar přivoseného. Od delší doby dle ministerský
předseda bulharský Stojlov ve Vídni a tu poda-
řilo se nejen tento spor odkládati, nýbrž i položit
základy k obchodní smlouvě, která prý oběma
státům přinese velké výhody.

mami a matka rabkyně houpá dítka v lůžku liano-
vém; z toho bychom mohli souditi, že národ
rabů žije někde v krajinách tropických nebo v pra-
lesích. Avšak ze slov:

„Všech nejtrpčí my pijem' kvas,
všech nesem' horší muku:
nám cizí jafmo hnté vaz
a cizí pouto ruku“

zdá se, že básník píše slovo „palmy“ nemyslí
asi na palmy, nýbrž bezpochyby na slovanské
lípy, tak že tento národ rabů netíje ani v Africe
ani v Americe, nýbrž jest nám asi hodně blízký.
Mimo to zdaž nevidí každý ve spěvu 12. řádku
naše? A při této příležitosti upozorňujeme na
jednu zvláštnost.

Když kdysi s místa vysokého, možno říci
nejvyššího pronesena byla o jedné straně nebo
spíše jen o výstřední frakci této strany slova:
„Zvláštní společnost“, a když při jiné příležitosti na
místě také dosti vysokém byla pronesena slova,
že Češi bud libají ruce nebo —: mnozí se dur-
dili a byli by snad nejraději svolali zemskou ho-
tovost, aby ztrestali tuto smělost. A ejhle, jak se
časy mění! když pěvec rab, řekneme prostě, nadal
národu rabů: „Zástupu skotů, otroků“,
sláji bez práva, „bídnyh stádem“, rab,
který sám o sobě praví: „jako v pluhu skot se
vleku“, dostává se básníkovi mandátu poslanec-
kého, města se on téměř hádají, spolky ho činí
svým čestným členem, města občanem, ano nazý-
vají ho miláčkem lidu, chtějíce mu říci: Ty jsi
nás, co jsi řekl, pravdu máš, tak tomu jest.
Nevíme určitě, máme-li národem rabů rozuměti
skutečně — řekneme zřetelně — národ náš, a těšilo
by nás velice, kdybychom se myšlili a kdyby tro-

Srbsko. Král Milán opustiv Srbko — odebral se přes Vídeň do Bonitak, — udělal místo královny Kateřiny, která do Bělehradu v pátek přibude. Chytá se jí velmi slavné svatby, jehož účastníci se král, máje po boku celé své ministertvo.

V německém Říšském sněmě započalo nyní druhé čtení předlohy proti podvratu. Osud její nedá se napřed určit. Na předloze provedeny totiž některé změny, které některá ustanovení zroztříjí. Proti této změně jest ale prý nyní většina sněmu, tak že na jejího přijetí prý nelze doufat. Jiná otázka jest ale, najde-li se pak většina pro změnu předlohy vládní podané. Myslí se totiž, že střed po zamítnutí svých návrhů vystoupí proti změně předlohy ve vládním smyslu a že připojí se k opozici, čímž by pak osud celé předlohy byl spoečten.

V Anglii dle všeho propukla válečná krize. Předseda ministerstva lord Rosebery od první doby svého předsednictví cítí, že se k úřadu svému nehodí, a proto navrhl, že by téžkého tohoto postavení se vzdal. Úmysl tento v něm po válečné smoci, již mu bylo přestáti, asi uzrál, neboť oblaňuje se se vši určitostí, že nyní nechce za žádnou cenu zůstatí ministerským předsedou a že spokojí se chob jen vedením zahraničního ministerstva. Též lord Kimberley následkem úmrtí své choťi, jímž téžce postižen se cítí, tlačí na své propuštění. Jediná nezná je v tem, že královna zdráhá se jmenovati Harcourt, nynějšího vůdce Whigu ve sněmovně poslaneč, předsedou ministerstva.

Turecko a Arménie. Velevyšancové Ruska, Francie a Anglie v Cařihradě podali prý Portě společnou notu, v níž „přítelaky“ doporučaje se provedení nejnaléhavějších oprav v Arménii.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Jsme jako ti boží z Kolína: my se dobře máme a nic neděláme — aspoň neděláme vážného nic a jen se bavíme. Bavíme se tím, co právě se namane, včera divadlem, dnes porotou; předešlý týden bavil nás Švanda v divadle Klicperově, v tomto týdnu měl leckdo ivendu v síni porotní. Tam byly opery a operety, tady dvě velerády, přecín proti veřejnému pokoji a řádu, zavraždění dítěte, zločin podvodu, prostá vražda, zbláznění — vesměs případy, jež pro mnohé byly neméně zábavnými než kusy provozované na prknech divadelních. A kdo si tak blížně válnal obecnost v síni porotní, mohl tu vystihnouti zajímavé podrobnosti, mohl na př. viděti, že při nevábém mčení o zavraždění dítěte bylo přítomno mnoho něžných, útlocitných dam, které snad svou přítomností při nejohybnějším činu zbloudilé ženy chtěly jen ukázati, že jako všechny protivy se stýkají, tak i útloci a bezcitnosti. . . . Sem by se tak měl podívat R. J. Kronbauer, tady by také viděl všelijaké typy na jedné z posledních stanic, veselé obecnost ve smutné síni porotní. . . . Ale my ten hradecký svět rázem nepředěláme a proto se mu raději prozatím přispůsobujeme. Když se jini bavi, jedeme se bavit a nuditi nimi. Tak jsme byli také minulou nedělí při zahájení letní sezony na atfélnici. Této udalosti udělala se předem reklama a proto tím spíše bylo našim právem i povinností, účastniti se slavného toho záh,ení — ach, jaké zklamání! Byl jsem před

pická palma nebyla slovanakou lípou, ale je-li zmíněný výklad pravý, děje se u nás skutečně něco prazvláštního. Dědům rab se najedl aspoň „stuchlé rýže“ a za to líše „ponižené dŮtky pána svého“, „pán mu zavěsil na šíj rabství křivou znak své přizně“ a on za to volá, aby bratři rabové pěli hymny pánu svému: máme-li rozuměti palmou slovanakou lípu, nemůžte nyníšší počínání nazváno býti lízáním dŮtek v ruce pánové, nýbrž v rucešijné! Jak se dovídáme, básník mandát nepřijal. Dobře učinil. Neboť národu rabů nepomůže ani otrocké akuhrání, ani otrocký vztek ani zoufalé zuření, nýbrž poctivá, upřímná a svědomitá práce, kterou má komati každý v povolání svém. Tu nám nezakazuje a nezakáže nikdo. Jsme národ počtem šice malý, ale sotva který druhý jest po světě tak rozšířený jako my. Budeme-li všichni, vždycky a všude pamětlivi slov taktéž našeho básníka: „Práci pilně, vůli úsilovně nebe dává rádo dojit cíle“, získáme si úctu a vážnost po celém světě, a to, myslíme jest jediný prostředek, kterým můžeme dospěti k lepším časům, po nichž zajisté toužíme všichni.

Nesmíme býti nespravedlivými a nesmíme jen vytýkati, zatajujice to, co jest dobré. Vedle věcí nesprávných a nebezpečných jsou v své části Písni otroka tři místa veškerého uznání hodná:

1. že „po zdárných jen činech v klíně ruce sladko spočinou“;

2. že příčinou poroby národů jsou myslí zmatky, které stihá test, a

3. že potřebí jest nechati ráznic a svárů, které nás jen seslabují a hanbu nám připravují, ne ovšem, jak ptec rab praví, ku společnému odboji, nýbrž ku poctivé práci.

(Pokračování.)

několika lety na atfélnici při matiční slavnosti, viděl jsem tu velké české zastupy nadšené pro českou národní věc a teď pojednou v pravo i vlevo posouvají živly něčeské, při zahájení letní sezony v městských sadech hradeckých tvoří většinu obecnosti nekřesťanských „našinců“, se všech stran obracejí se k nám nosy orličí. . . . „Co to bendzie?“, ptáme se s polským básníkem s v duchu počítáme, za kolik let už by mohlo býti tam, kde Labě Orlici pije, těch orličích nosů víc, než pravých Čechů. Nesmějte se nám my jen v čas upozorňujeme na to, s čím už jinde vážně se musíme počítati. Víte, jak to vypadá třeba v Rusku? Dobře to neznáte, nuže přečtete si jen tohle, co nám sděluje petrohradský denník „Novoje Vremja.“ Ten má v jednom z posledních čísel přímo strážlivá čísla o tom, jak se za posledních 40 let ve vilenském gubernii vsmohl nekřesťanský „našinci“. Roku 1850. tvořili tam 7 proc. obyvatelstva, r. 1890. však už 15 a půl proc. Počet nekřesťanských „našinců“ rozmnožuje se oproti počtu křesťanských čtyřnásobně a dle toho budou nekřesťanskí „našinci“ r. 1910 tvořiti již celou čtvrtinu všeho obyvatelstva. V patnácti guberniích ruských, v nichž mají nekřesťanskí „našinci“ volný pobyt, rozmnožuje se počet jejich úctasá, tak v gubernii kyjevské bylo r. 1791. jen 106.000 nekřesťanských „našinců“, dnes je jich tam už celý milion! Ve hlavním městě nekřesťanských „našinců“, Berdichevě bylo r. 1789. jen 1950 takových „našinců“, dnes už jich tam je 70 tisíc! V posledním století se v Rusku počet nekřesťanských „našinců“ zvětšil celkem desateronásobně a kdyby to tak mělo jíti dále, pak by r. 1991. bylo v Rusku již 75 milionů nekřesťanských „našinců“, v Rusku by povstala první velká říše nekřesťanských „našinců“. — Tabule ruská čísla snad stačí každému, aby bedlivě pozoroval české poměry kolem sebe, ta čísla mohou býti dost vážnou výstrahou také pro nás, aby při těch našich staro-mlado-realisticko-radikálně-pokrokáfsky-neanale-nemaatných tahanicích nestal se ten český ráj na pohled posléze jen také zaslíbenou zemí nekřesťanských „našinců“. . . . Svůj k svému!

První koncert v důstojnickém parku koná se dnes na večer.

O novém pivovaru mluví se nyní horkivě jak na Kuklenách, tak i v Hradci. Na Kuklenách radil se již o zřízení pivovaru a sladovny prozatímni pořizovací výbor; znalci poměrů vyslovují však pochybnost, že by tento chystaný podnik mohl státí se skutkem. Mnoho mluví se o podobném podniku v Hradci samém, kde se mluví, že by vedle pivovaru pravovárečných měšců mohl prospívati nový závod akciový.

Hospodářský spolek kralohradecký pořádá valnou schůzi v neděli dne 12 t. m. o 2. hodině odpol. v místnostech hospodářské besedy ve Stěšerách. Program: 1. Čtení protokolu z poslední schůze, přijímání členů a vybírání příspěvků. 2. Sdělení ze schůzi jednoty župní. 3. Rolník a čeleš. 4. Udělení vyznamenání manželům Václavovi a Františce Preislavovým za věrné 56leté služby a jediného hospodáře p. Jos. Červinky ve Stěšerách. 5. O zřízení družstva dobytkařského v naší krajině. 6. Volné návrhy.

Zádušní bohoslužby. V sobotu, 4. t. m., výroční to úmrtní den poslední korunované královny české Marie Anny konaly se v kathedrálním chrámě sv. Ducha smuteční bohoslužby. Obřadům smutečním, jež vykonal za četné asistence vasp. Mag. Ed. Prašinger, přítomni byli zastupcové úřednictva s mistodržitelským radou p. Šoltou

Velké hlavy pod šaškovskou čapkou.

Sebral Frant. Kohout.

Fr. Lemaitre, slavný herec, bavil se jednoho dne s M. Harelem, svým ředitelem a sice o umění dramatickém. Jak již bývá, stihal svým vtipem různé činitele, kteří mají o povznesení či klesání divadla nejvyšší odpovědnost. Probrav je všechny započal: „Co pak se týče řiditelů. . . .“ „Vím, vím,“ přerušil mu řeč M. Harel, „většina z nich jsou hlupáci.“ „Většina,“ rozněval se Lemaitre, „všichni, můj zlatý, všichni bez výjimky.“

Newton, veliký a slavný Newton zapomínal začasť ponořen v studia svá, na jídlo. Služka stavěla mu proto vždy jídlo na kamna jeho pokoje, aby je měl při ruce a nevychladlo mu. Jednou navštívil jej přítel jeden a vida na kamnech uchystané jídlo a Newtona v studium zabraného, z dlouhé chvíle a snad ze žertu snědl milý oběd a vytratil se. Newton dokončiv zajímavou četbu, vzpomněl si na jídlo. Ale jaké bylo jeho překvapení, když nalezl nádoby prázdné. Pro nic na světě nemohl si vzpomnouti pak, jedl-li či ne?

Vévoda z Marlborough nalezal se jednou ve společnosti, která ustavičně mluvila o vojné, ač ani jeden z ní jí nerozuměl. Vévodu to konečně dopálilo. „Ostatně nestojí to ani za řeč,“ přerušil hovor, „neboť uvažte, předpolednem jsme bojovali dvě hodiny od 9—11 a odpoledne celkem jednu od 2—3; měli jsme tedy my vojáci celých jednadvacet hodin k zábavě.“

Dr. Chivac, tělesný lékař vévody z Orleanu, býval tak zaměstnán svými pacienty, že na své zdraví neměl ani kdy mysliti. Konečně ale i na

v čele, důstojníci a profesori na místech pro di-kasterie vykázaných. Ostatní část chrámu vyplňovali bohoslovci. Za řízení řed. Wünsche přednesl pěvecký sbor rekviem od Křáškovačkého.

Pěvecká jednota „Slavjan“ chce se zase trochu čileji míti k světu. V novém výboru je nyní předsedou továrník p. J. Červený, sbormistry jsou pp.: Hoznorek a Wünsch. Od neděle za týden hodlá „Slavjan“ pořádati akademii ve prospěch postižených zemětřesením v Lublani.

Následky bravurní jízdy. Dne 7. t. m. skládal za městem vedle malšovické silnice Fr. Šantráček, kočí ve zdejším pivovaru a V. Burian ram. Proti jejich vozu přijížděl tryskem Ješek z Malšovic a vyběhaje se, zachytil nápravou vůz zde stojící, při čemž byl dělník V. Burian téžce na levé ruce poraněn; byl mu rozmočkán malík. Raněný musel odebrati se do nemocnice a na Peška učiněno bylo trestní oznámení.

Dravý žebřák. Ve středu potuloval se po Hradci známý talák, který měl s policií mnohokrát co dělat i u nás; jest to Fr. Kabelka, 67 letý zámečnický pomocník z Kopidlna u Jičína. Zmíněného dne přišel také do jistého domu, kde, když dostal jedno, žádal ještě něco jiného a konečně nadával nevybranými jmény a přisáhal pomstu, když nedostalo se mu, co by si byl právě přál; na to byl policií zatčen.

Dopisy.

Z Nymburka. Dne 12. t. m. o 2. hod. odp. koná se zdejší politický spolek v hostinci „na knížci“ veřejnou schůzi, v níž posl. dr. V. Šarda pojedná o činnosti strany mladočeské na sněmu i mimo sněm, posl. dr. Em. Engel o důležitosti sněmovních voleb a všeobecném právu hlasovacím.

Z Jičína. Na prvého máje bylo v Jičíně živo, ale spíše krásný jarní den spásobil sváteční náladu než „svátek“ dělnický, neb sociální svátek byla rozpustěna. — Jarní teplo dlel vyvádí zajisté mnoho výletníků do proslulých, přírodních krásami tak bohatých Prachovských skal! Jičínské oko! vůbec skýtá milovníkům přírody i zdraví hledajícím mnoho míst, která dovedou upoutati svou polohou a rozkošnými údolími s tajemnými studánkami v tichých ávalech a stinnými lesy. Slatinné lázně Bělohorské výstavností rázu městského, jinak s blízkým lesem takřka velký park tvořící každým rokem více a více čítají návštěvníků. Pěkný rozhled na Krkonoše skýtá vyhlídka od hostince „Klepand“, odkud jest i příjemná vyhlídka ke zříceninám Bradice a Kumburku. Často lidé sedílická česká údolí, v nichž květem dýše každý strom, taká jsou teď v máji údolí pod Kumburkem, ve kterých vesničky Oubislavice a Star ke kostelíku se druzí a menší, v němž ves Tužín se skrývá. Návštěva jičínského kraje každého jen osvěží. — O jičínském trhu dne 6. t. m. bylo ukradeno jisté díve z kapsy přes 14 zl., za něž chtěla si koupiti černé šaty. Z toho patrně, jak nevhodné je mítí kapsu vsadu v záhybech šatů. Některé panička spíše by stráty té sneala, ale pro dívku, jež z práce rukou svých živa, velká to stráta. Viděti z toho také, že se nyníjší ženské parády lecky nevyplácí.

Z Jaroměře. Dne 12. t. m. o 2. hod. odp. koná se ve zdejším Grandhotelu veřejná schůze lidu, při níž bude podána zpráva poslancův a zaveden rozhovor o všeobecném právu hlasovacím a o letošních volbách zemských.

— **Z Rychnova n. Kn.** Čekali jsme, čekali na nový jízdní řád květnový pro letní období

ného zasedla nemoc, a tu ve spěchu a roztržitosti ohmatávaje si tepnu, zabručel: „Chlap bude ztracen. Ale je to ta nepochopitelná pitomost těch lidí, kteří si lékaře volají teprv, když už je pozdě.“

Walter Scott žádan byl jednou žebřákem o půl šillingu. Protože básník půlku neměl, dal mu celý šilling se slovy: „Pamatujte však, že jste mi půlku dlužen.“ „O neráče se starati,“ odvětil žebřák, „jen račiž Vás Bůh tak dlouho na živu zachovati, až ji vrátím!“

Alfons, král Neapolský, měl jako mnozí králové na svém dvoře šaška, který každé bláznovství a podivinství álechy i krále zapisoval do zvláštní knihy. Jednou poslal král svého jednoho sluhu s 10000 dukáty na Levant, aby nakoupil koně. Šašek měl čin králův za bláznovství a také jej do své knihy poznamenal. Po několika dnech dal si král předložití tyto zápisky, aby se pobavil, a tu našel také svoji osobu zde zaznamenanou u této historie. Ihned poručil si zavolati šaška, aby mu pověděl, proč to zapsal mezi bláznovství. „Protože je to bláznovství“ odpověděl se smíchem šašek. „Jak to?“ „Protože račil jste dáti cizinci, kterého vícekrát nespátíme, tolik peněz zadarmo.“ „A co jest-li se vrátí a přiveze koně, nuže bude to pak také bláznovství?“ „Hm, jest-li přijde, tu Vaše jméno vyškrtnu a napíši jen jeho!“ „A proč?“ „Inu vrátí-li se zpět, pak bude větším bláznem než Vy.“ Sluha sice do Levantu dojel, ale Neapol jej nespátřila nikdy více, a tak měl šašek přece pravdu!

Heine jako student psal svému příteli: „Pošli mi hned 50 tolarů, jinak zemru hladem na tvé útraty.“

Strauss, znamenitý skladatel valčíků, za říž se mu dostalo od Vídeňáků jména: „Král,

při dráze zdejší a mínili jsme, že v něm uvedena bude již často oznamovaná změna, jež delší měla k výhlednějšímu spojení s Prahou tam i spě, ale nový jízdní řád platný od 1. května dokazuje, že zejména onen slibovaný pozdější vlak večerní — se v něm nějak ztratil. Nový jízdní řád nepřináší žádnou valnou změnu! Od stanice Solnice budou na dále jezdit vlaky k Rychnovu a Častolovicům ranní o 4. hod. 38 m., dopolední v 11 hod. 08 m. a odpolední o 4 hod. 28 m. A od Častolovic k Rychnovu v 6 hod. 18 m. ranní, ve 3 hod. 9 m. odpolední a v 6 hod. 8 m. večerní. Z Rychnova samého vyjžděti budou vlaky k Častolovicům ranní v 5 hod. 2 m. dopolední v 11 hod. 32 m. a odpolední ve 4 hod. 52 m.; směrem pak k Solnici v 6 hod. 48 m. ranní, v 3 hod. 39 m. odpol. a v 6 hod. 38 m. večerní. Pro dobu trvání národopisné naší výstavy ovšem mluví se o výhodách zvláštních vlaků. To by bylo ovšem aspoň něco, ačkoli od severozápadní dráhy, její správa je vůbec českým snahám nepřiznivá, mnoho příznivého očekávat nelze. Mluvíme se zkušenosti a soudíme, že ještě jsou v čerstvé paměti historie zvláštních divadelních vlaků a vlaků k jubilejní výstavě r. 1891. Tolik prozatím. — Osobní. Notářem v Rychnově n. Kn. jmenován byl v tyto dny p. Adolf Schmied, té doby substitut c. k. notáře v Ústí n. Orli. Pravidelné úřadování jeho započne dnem 1. června. Do té doby spravuje c. k. notariát rychnovský substitut p. Čerovský. — Ve prospěch nešťastných obětí zemětřesení v Lublani bylo i v Rychnově n. Kn. vydáno svolání, vybízející ke příspěvkům na pomoc nešťastným bratřím Slovincům. Dary ve prospěch těchto sbírají se ve městské úřadovně. Ze vyzvání nebylo nadarmo a že ukázal se již soucit s nešťastníky, toho důkazem již obnosy k tomu účelu povolené a složené. Občanův záložna rychnovská věnovala 25 zl. Sbor profesorský uspořádal mezi členy svého kruhu sbírku, jež vynesla 16 zl. 50 kr. Úředníci při c. k. hejtmantství věnovali 10 zl., židovská obec také 10 zl. Další sbírky jednotlivých korporací, jakož i dary jednotlivců dokáží ještě, jak i v Rychnově jsou velké sympatie k bratrskému národu, jehož hlavní město stříženo bylo pohromou tak těžkou.

Ze Solnice. Přinesli jsme zprávu o úmrtí p. Edvarda Suchánka rodáka solnického již předešle. K té zprávě podáváme ještě dodatek. Panem Edvardem Suchánkem odešel z tohoto světa muž zasloužilý. Vždy přesný a horlivý v obtížném povolání učitele, dočkal se zasloužilého jubilea. Na řadu let věnovaných škole v pravdě v „nejčistší lásce a obětavosti“, jak úmrtí oznámení hlásalo, dlužno pohřbiti a účtům! Byl také upřímným vlastencem a byt vlastenectví své nedokazoval hlučně, tož ukazoval je vydatně a tedy zasloužili mnozí mnozí skutky, z nichž vyzírala vždy láska k vlasti vřelá. Byl ducha vždy šlechetného a charakter jeho byl jak ze žuly pevný a rázovitý. V Praze ve kruzích mnohých požíval vážnosti. Při vědecké-fysiokratické společnosti byl místopředsedou. Vedle toho byl dlouholetým členem měšťanské besedy pražské, členem jednoty občanů pražských a při tom i členem mnohých spolků vůbec dobročinných. V neděli dne 5. května z rána přivezena byla jeho mrtvola do rodného jeho města, do Solnice, aby zde v rodném hrobce byla pohřbena. Pohřeb jeho v týž den odpová

valčíků, jak to bývá u některých pánů zvykem, prodával obnošený oděv svůj vetešníku, ale tak, že tento nevěděl, po kom jest. Jednou nesla služka opět obnošený černý kabát na prodej. Vetešík prohlédl jej a pak s pokrčením ramen prohlásil: „Všecko je dobře, jen kdyby pán nenosil stále jen na levé straně.“

„Co tím myslíte?“ tážela se udivená služka.
„Že by měl ten pán střídati se s druhými a nositi také na pravé straně, aby vždy oděv nebyl tak na levém ramenu ošoupan!“
„Ale co vás napadá. Pán přece nic nenosí nikdy!“

„Ale prosím vás, vždyť to známe,“ uklíbil se vetešík, „předem mnou není potřeba zapírat, že váš pán jest jedním z Pompes de Funbres.“ Chudák vetešík nevěděl, že mohou se černé kabáty také otřít častým kladením houslí na levé rameno a nejen nosením mar při pohřbu.

Schiller učil se jako hoch hrát na harfu. Starý soused, který rád si každého dobíral, přišel i k Schillerovi a pravil mu: „Hezky, hezky, chlapečku, už pomalu hraješ jako David, jen že ne tak krásně.“ Schiller však nešel daleko pro odpověď: „A vy mluvíte jako Šalomoun, jen že ne tak moudře!“

Goethe seděl jednou při skleničce vína v Jenské vinárně. Za ním seděla tlupa veselých studentů, kteří posměchem stíhali Goetheho jim neznámého, že míchá víno s vodou. Když pili několikrát skleničku, povstal jeden z nich a přistoupiv k básníku, otázel se ho, proč hříšně falšuje tak dobré víno? Goethe ani jakoby neslyšel, vytáhl kousek papíru a psal cosi. Pak zaplativ, odešel a popsaný lstatek nechal na stole. Studenti vrhli se ovšem na to ihned, ale jak se stáhly jich obličejce, když četli:

Voda sama v němost vhní,
na rybách toť důkaz máme,
v bloupost zase víno samé,
jak to vidět na vás; páni,
že však moudrým jmén chci býti,
s vodou víno budu píti.

ledna byl projevem láskyosti i se strany obecnatva solnického k zemětřesení zaslanému učitelé a rodáka. Právědo stěsání se školní mládež vedena učitelstvem, aber hasiči, členové obecního zastupitelstva, přibazní a dlouhá řada účastníků zjevná ze Solnice. Otkrvení obřady výkonu a kondukt vedl místní duchovní správce dp. Ferd. Blocha, š. děkan a asistence faráře ze Skuhrova a místního kaplana. — Páda rodného města je tedy odpočinkem posledním mužů, jenž činnosti svou a práci v povolání nezanavou a ušlechtilou bláhle upomínky muže zasloužilého a obě tavého si získal. Necht odpoví v pokoji a věčné památce! — Dary pro chudé. U příležitosti úmrtí a pohřbu p. Anny Trajtnarové z Klečova u Skuhrova věnovali na místě věnoů na rakev pan Josef Porkert, nejsemce Řázení huti ve Skuhrově 5 zl. chudým ze Skuhrova a pan Vilém Lerch, tovarník v Kvasinách 15 zl. chudým z kolatary-akuhrovské. Peníze ty ode-vadány farářem úřadu ve Skuhrově k rozdělení.

Z Hronova. Dne 26. dubna zavítal vřehní pastýř diecese do nášeho města Hronova, aby zde udělal svátost sv. břimování. Přijel o 7. hod. ráno směrem od Police. Ve městě vlály prapory. Uvítati vyšla sl. městská rada, spolek-veteránský a hasičský, sv. Josefská jednota zdejší se sdruženiými jednotami sv. Janskou v Roketařku, sv. Václavskou ve Vel. Poříčí a sv. Josefskou ve Vel. Dřevíci v hojašer počtu. U brány očekávali Jeho biskupskou Milost vep. děkan, veleb. pán, městská rada a veliký nástap. Po vítání řeči vdp. děkana přistoupila k Jeho biskup. Milosti družka a podala mu krásnou kyticí. Spolky tvořily od brány až ku farsě špalír. Kázáním, jež potom měl ndp. biskup v chrámu Páně, získal si rázem myslí všech. Nemáme utajiti, že rozdánoy byly při tom rozličné nepravdivé pověsti, na něž mají hlavní podíl ovšem naše „svobodomyšlné“ listy. Pomluvy ty však na lid neměly účinku. Druhý den přijaty ndp. biskupem deputace katolických spolků již jmenovaných v audienci; ndp. biskup s nimi blahosklonně rozmlouval a na konec udě-lil jim sv. požehnání. — Za laskavý dar 10 zla-tych každému spolku na náboženské i zábavné knihy vřadávají jmenované spolky ardečné „Za-plat Běh!“

Z Ohrudimi. Dne 28. m. m. ukopčen byl školní rok na pokračovací škole průmyslové za přítomnosti zástupců živnostníků, c. k. mist. rady p. Šafařka, vdp. arcidě. Waltra, purkmistra Klimeše, m. rad. pp. Schütze, dra. Sykory, dra. Figara a jiných čelnějších osobností. — Dne 30. m. m. započala obvyklá májová pobožnost v klášterním chrámu Páně. — Zdejší pracující třídy obyvatelstva stěžují si, zvláště v některých částech města, na nouzi o vodu. Po dlouhotrvající zimě, jež měla patrně i účinek na jinak vydatné pra-mený košské, jevila se u pramenů ochablost a musela voda ve městě do vodovodů rozváděná, býti uzavřena vždy na noc. Nyní zůstává voda někdy až do půl-rychod. ráno uzavřena a dělníci, kteří musí již před 6. hod. vařiti, opomenou-li si večer vodu přichystati, nemohou ji ráno dostati. — Zdejší pošta dovede sice nezachovávatí rovno-právnost v řečích (mát jak na nápisu hlavním na budově, tak na schránce poštovní napřed němcinu), o pohodlí obecnatva se tak příliš pešará. Poukážeme pro dnes pouze na schránky na psaní, jichž jest až směšně skrovný počet v celém městě a tyto jsou tak nepoměrně rozděleny, že na Novém Městě není schránka jediná, na Kateřině pak, tuíme, pouze jedna. Jak přijde k tomu oby-vatelstvo dotyčných částí města, když má bět s každým kor. lístkem téměř čtvrt hodiny cesty?

Ze Slatinan u Ohrudimi. Kdo navštívil a příležitosti zemské jubilejní výstavy výstavu ovoc-nářskou, dojísta podivil se a potěšil nad rozmání-tými druhy překrásného ovoce, jež uzářiti máše pod nebem naší pošeňané vlasti. — Jak dobře činí jed-notlivci i obce, jestliže zahrady, cesty a pole své osazují stromy, pokud možná zvláště stromy ovoc-nými! Stromy v obci, na zahradách, mezi staveními jsou ochranou při vzniklém požáru, aby se nerozšířil. Ovoce nejen zdravé jest, nýbrž i v domácnosti mnoho se jim zahradí a je-li ho více, poskytuje i pěkný peněžitý výdělek. To by doveděti mohly obce, kde pamatováno bylo na to, zakládati obecní sady, jež nyní po letech poskytnu jím značný užitek, s ně-kož braditi se mohou obecní potřeby aneb zase jiné prospěšné věci poříditi. Tak bych mohl z nejbližší okolí uvéstí Žumberk, kde pěkný obecní sad jablo-ňový, Kančí, kde obecní třesňovka hojně odměňuje péči o ovocné stromy. I v obci naší se v tom smě-ru mnoho vykonalo. Již před lety založena pňavná obecní třesňovka, místa pro ovocné stromy nepřihodná osázena mořtiny a břisami a letošního roku opět rozsáhlá pastvina stromovým ovocem červeného a trředého peřlivě jest vysazena. Tak při malé obci na-chází se tu zapomenutý koutek, tu holá stráž, tu neužitečná pastvina, která by stromovým užítkovana i okrášlena býti mohla. V tom ohledu mají okrašlo-vací spolky, jež na našem českém východě vznikly a vznikají, velmi věšnou úlohu. Vzpomínám na chva-litebné snahy okrašlovacího spolku v nedalekém Hro-chova Týnci, který založil tak krásné stromofadí třesňové, a jak vydatně činí se okrašlovací spolek v Hradci Králové, e tom čtli jsme v posledním čísle „Obnov.“ I u nás zvláště přičiněním pana sta-rosty Josefa Holuba učiněn již počátek se založením spolku okrašlovacího a mám za to, že snahy jeho

potkají se s dobrým výsledkem, protože posmary pro tom spolek jsou zde velice příznivé a pole š pso-banu rozsáhlé a věšné. — Pěti tétož pana starosty kosaža zde sbírka pro nešťastnou Lublan, která vy-nešla poměrně značný výdělek 75 zl. Pán Běh od-plal všem, kteří hanti milosrdenstvím, přispěli k tomu hřivnou svou!

Z Hořic. (Dary Slovincům. Nové přelčení proti Jos. Tauchmanovi.) Obec Hořická věnovala 50 zl. r. m. ubohým Lublaňským, zemětřesením postiženým. Černá beseda sebrala mezi sebou 40 zl. — Nové přelčení proti známému Josefu Tauchmannovi, stanovené jest u c. k. krajského soudu v Jičíně na den 10. května; tedy není ještě propuštěn, jak Hořický list do světa hlásal.

Z Vřesčova u Hořic. (Veselou epizodu) sažili zde v neděli, dne 5. t. m. na své agitace české dr. Baza z Prahy a dr. Klíka z Hořic. Odby-vala se zde totiž odpoledne veřejná schůze, k níž oba jmenovaní byli pozváni jako hlavní řečníci. Pro-vázání hořických „Sekoly“ přibyl o půl 8. hod. odpol. do vesnice, kdež byli uvítáni vřivými zvuky hadby, několika hasiči, neopůjním obecním zastupi-telstvem a hromem místních občanů. Obligátní dru-žičky tentokrátě scházely, za to objevily se náhle dvě cikánky, jež vedly na řetězu obrovského huňáče, který fráním svým ku řetězu obou pánu hostů delší dobu přizvukoval. Teprve když se jeho souhlas stá-val příliš hlasitým, vyprovodil jej obecní strážník i s jeho průvodkyněmi s obce. Do řed „froncák-ivá“ přibyl tedy také ještě fronc medvěď. Jiná pří-hoda stala se hasičům, kteří mermomocí chtěli vy-moci vydání praporu, proč deputace hasičů přišla do farní budovy, kde tvrdila, že prý chce jiti a pra-porem na ovidení; dp. farář svěhl poměse k ode-vzdání praporu, s nímž pak hasiči šli se cvičit — v děláni parády při uvítání hořických radikálů . . .

Věšicos.

Předplácejte se v čas, rozšiřujte list náš mezi známými!

Revoluce vypukla v Praze. Opravda ho-tová revoluce, ale jen na papře. A není divu, vždyť otkázaji se pojednou vládařská křesla těch, kteří tak dlouho uměli a směli bráti si na samo-vládce, porůžníky a tyranu veřejného mínění če-ského. Novinářská velmoc pražská z nenadání vidí tlačiti se do popředí velkého spolubojovníka a sou-peře zároven: po řadu let jen se o tom mluvilo, různí výtečnisti nestáli zapínati kapsy, aby ne-museli dáti groš na podnik, po němž toužili, a tady najednou podnikavý tiskař sám začne vydá-vati denník „České Noviny“. Odtud ten šrum a šturm, odtud to klání a porubání, brojení a zbro-jení, při čemž z redakcí mladočeských stříli se také proti novému listu mladočeskému. Nový ten denník bude našim odpůrcem, ale to nám neva-dilo, abychom uvítali jej slušněji, než učinily to některé listy mladočeské, do nichž nejvíce pomluv dostalo se z ovzduší „Národních listů“. Tam ovšem mají z nového zápasníka vřtr největší, vždyť to pro bařulky z Mariánské ulice znamená konec dlouholetého samovlád, konec nesnesitelné často hrůzovlády. Jaká mizérie u nás byla po čas tohoto vrchnostenského vládnutí „Nár. listů“, to Hrané popsal na čtyřech stranách realistický „Čas“, který dopodrobna vyřčil, jak „Nár. listy“ svým čtenářům místo zdravé stravy podávají ponejvíce jen odpadky. „Čas“ píše mezi jiným: „Nár. listy“ sytí čtenářstvo jen nejvyčlehlějšími alivkami běsné politiky a vlastně ořelou frásí, která se z nich stěhuje na schůze politické. Řeči některých mla-dých politiků nerozoznáš od švovnických článků jé-jich. Jsou i listy cizí, na př. některé vídeňské, které výlučně pěstují politiku. Ale jak jsou ve-deny! Slovní určitě straně a tlumocí vybrané zásady od článku až do posledního lokálky. Tyto zásady drží list. Naše „Nár. listy“ však nemají určitého a neviklaného stanoviska ani k střež-ným pojmům českého programu. Dejte jím jen otázku, jak si představují české státní právo uskutečněno, zdali bez Němců či po vyrovnání s nimi, avšak, jak se budou kroutit. Ostatně není tomu tak dávno, co ohef jejich dr. Jul. Grégr v polemice s Lamanským vykrajoval kus uzavře-ného území. Než ony nedovedou ani k složitějším otázkám denním zaujmouti pevného stanoviska. „Pisně otroka“ vykřikly a — zapřely. Šl. Pospí-šilovu posvedly na trán avětové umělkyně a již ji mraekají pomocí — p. Sklenářové. Nejhorší zma-tek působí právě to, že z 20 redaktorů každý píše, jak chce. Úvodník jde hat, feuilleton čibý, lokálka hat, literatura čibý, tak že v labyrintu je-jich zásad počívá duše se nevysná. Kdyby aspoň při takovéto rozháranosti o veřejných událostech referovaly nestranné a pořádné. Na to už bylo neodůlněkrát ukázáno, že řeči odpůrců našich zbytečně umlčují neb komolí. Čtenáři, kteří jen „Nár. listy“ čtou, nikdy si nedovedou učiniti po-jem, co nepřátelé nám vytýka! Což teprve poli-tické přehledy! Jen třeba vzíti do rukou odpoled-ník N. Fr. Presse, co tam je zpráv ze všech dílů světa zajímavých, byť s nimi redakce nakládala tendenčně! Přehledy našeho mladočeského orgánu jsou pod kritikou; při veškerém jejich rasofilství i o tom Rusku německý čtenář více se doví se svých listů nežli Čech z nich. Neat štelem našim

dneš broudati doklady. Saad už toho ani není tak přílišná potřeba. Kdo „Nár. listy“ bedlivěji čte a také jiné listy, ví to vše jako my. Ani s tou insertní jejich politikou nelze se spřátelit. Aspoň v našich očích neplatí výklad, že insertní část listu jest obchodní a že pravice (redakce) není soupovědná za to, co dělá levice (administrace). Když se německé firmy tvou k inserování německými občany a při tom s chlouboou, že úspěch insertů zajišťuje největší oblibenost „Nár. listů“ v českém lidu — takový obchod není dovolen. Když se insertem hledají české dívky pro balet německého divadla — to je také vskazka. (Vis „Nár. listy“ dne 3. ledna 1895). Pokládají-li se někde takové věci za maličkosti, my je za nepohodlné.

Básník poslanecem. Je po demonstraci, básník Svat. Čech byl dne 4. t. m. zvolen za poslance do říšské rady. A co dál se stane? Docekně nic, leda že bude nová volba, neboť dne 8. t. m. již se Sv. Čech mandátem vzdal. Celá „demonstrace“ byla tedy jen směšné-smutnou komedií, kterou řízně posoudil mladočeský list „Česká Stráž“, jež píše mimo jiné: „Tvrdíme s jistotou, že Sv. Čech na mandát netačí. Arci, vedení strany mladočeské, které rozděljuje mandáty jako lívance hodným, nehodným, plným i prázdným, je jiného názoru o významu mandátu. My však jsme přesvědčeni, že Čech bude jako poslanec na říšské radě úplně bezvýznamný. Osobně samotářský, tichý, plachý, nevýmluvný, a politicky nevysbrojený, jako člověk úplně se různící od básníka co do vystoupení, Čech bude ve vídeňské sněmovně za týden sklíčen, vyvrtnut ze svého pravého místa, bude zastřen s očí žurnálů, voličstva, sněmovny do zadu mezi němé, mezi hlasovací aparáty, mezi pouhé aparáty, mezi pouhé cifry. Protest tak skvěle nastrojeny pakne za týden jako bublina, ať se ve Vídni posadí za revolucního lva „Páni otroci“ se vyklube na poslanceckých lavicích tlachoučků, krotků a zaleklý beránek... Ovšem někteří vůdcové otroků reptají a ptají se udiveně, co vlastně bude Svatopluk Čech dělat v parlamentě, když není — pokud známo — žádný politik? Ale námitka ta, která ovšem se po otrocku mezi vůdci otroků pouze šeptá, hodí se pod nízký stůl otroků a velký básník otroků musí se otrocky podvolit otrocké „demonstraci“. On sice o sobě ví, že není povahou draba Viktora Huga neb Björnsona atd., kteří vedle svého básnictví byli a jsou zároveň praktickými vůdci v pravém smyslu slova. On ví také, že jako člen mladočeského klubu na říšské radě nebude již smět pěti písně otroků, nýbrž jenom kaditelné chvalospěvy. On ví konečně, že bude ve Vídni trávit drahý čas, který má jako pravý talent básnický pro český národ plodněji zutilkovati. To všechno Svatopluk Čech ví, ale — **on musí jako přívěs otroků poslouchat otroky i —** on musí jít „šňůrkovat“ do Vídně! Opakujeme: Ubohý básník, jak je tomu asi v téhle době jako duši, když vidí, že vůdcové otroků (ovšem že na-prostě žádní Spartakové!), kteří místo takhle válečných vyrábějí do zásohy politické boty, znouzili ducha jeho ke prázdne demonstraci! Tak velký a přece tak nepochopovaný básník! Ale jaký div, když to píše — otroků!“ — Takhle psal mladočeský list po volbě — dneš, kdy Sv. Čech otrockou „demonstrací“ pohrdl, mhou se před ním zase jiné mladočeské listy otrocky pláští.

Sněmovní kandidatury. „Jizeran“ píše: „Professor dr. J. Kvířal, rodák Mnichovo-hradišťský, vystoupil, jak se z listých míst dovídáme, co samostatný kandidát sprostředkující mezi Mladočechy a Staročechy do voleb na zemský sněm království českého a za skupinu měst Turnov, Mnichovo Hradiště a Bělá u Bezděže. Víťame kandidaturu pana profesora Kvířala s opravdovým potěšením, an budeme mítí zastupce velmi rozumného a zkušeného.“

Z Prahy se nám oznamuje: Ve městské skupině Kolín-Poděbrady má být kandidován říšský poslanec říšské rady dr. Jos. Fořt, tajemník pražské obchodní komory.

Podobných samostatných kandidatur, jako má být kandidatura prof. dr. Kvířala, má se vyskytnouti více, ale lze za to míti, že každá z nich byla by odvážnou hrou, kdyby z té či oné strany postaven byl kandidát oficiální.

Po očekávaném vzdání se mandátu Svatoplukem Čechem mluví se ve skupině karlínsko-česko-brodské, aby na místě jeho zvolen byl zde říšský poslanec z posledních politických procesů „Národních listů“ na 4 měsíce do vězení odsouzený člen jejich redakce, žurnalista p. Josef Pachmayer. Když se již mají provádět justamenty, tedy volba tato byla by nehumanější. Svě doby uvězněný tehdy žurnalista p. dr. Eduard Grégr dostal se na svobodu také zvolením za poslance ve skupině ledečské.

Ve městské volební skupině kralohradecké chtějí někteří, aby za kandidáta prohlášen byl adv. dr. J. Ulrich, starosta v Hradci Králové. Ve venkovských obcích okresu Králové Dvůr Jaroměř prosí se, že místo dosavadního posl. J. Černého z Hořovic apíše byl by volen předseda hosp. jednoty pro severových. Čechy, p. J. Jaroš z Čáslavky.

Ve městské skupině rychnovské agitují staročecí předáci pro bývalého purkmistra pražského, dra. J. Solce.

Za venkovské obce okresu čáslavského hodlá místo dra. B. Pacáka kandidovati p. V. Havelka z Přibylavi.

Sté narozeniny P. J. Šafářika, světoslavného slavisty českého, připadají na den 18. t. m. K oslavě dne tohoto chystá se v zemích českých řada projevů. V Praze pořádají Královská česká společnost nauk, společnost muzea království českého a česká akademie císaře Frant. Jos. pro vědy, alfovost a umění společnou slavnost, při níž bude přednesena kantata od J. Vrchlického a K. Bendla, načež presidiální proslavení učiní vládní rada V. V. Tomek, o vědecké činnosti P. J. Šafářika pojedná prof. Ant. Truhlář. Slavnost tato konati se bude dne 12. t. m. dop. v muzejním pantheonu. Bude tedy vážně vzpomenu to památky znamenitého Slováka, jenž se stal jedním ze zakladatelů naší slavistiky a proslul zejména velkými spisy „Slovanaké staročitaosti“ a „Slovanaký národopis“. Jsou to první velká díla o nejstarších dějinách Slovanů a sídloch i nářečích Slovanstva nynějšího. Nemalé zásluhy sjednal si Šafářik také jako vydavatel starých památek, od něho pochází zvláště první správné vydání životopisů sv. Cyrilla a Methoděje, nejstarších to děl slovanaké literatury vůbec. O českou řeč a literaturu má Šafářik zásluhy rovněž značné i sluší věra litovati, že velikému učenci tomuto nebylo přáno působiti za poměrů příznivějších než byly ty, za kterých žil a do smrti neúnavně pracoval. Jako česká věda má v Šafářikovi jednoho z hlavních zakladatelů, tak jeho působení náleželo také Slováku a Srbům, kteří stě narozeniny velkého učenice toho v těchto dnech oslaví taktéž vážně. Cenné připěvky k životopisu P. J. Šafářika začíná v „Osvětu“ aveřejňovati známý učenec dr. K. Jireček. — Ve slovenském Turč Sv. Martině pořádá se dne 12. t. m. beseda, při níž předneseno bude několik vybraných čísel zpěvů a přednáška o životě P. J. Šafářika.

Titková kancelář, již prý dle různých časopiseckých blášt zřídil výkonný výbor národní strany svobodomyslné, pořád není ještě v akci, ač byl i fidiel její jmenován. Kanceláře podobné jest u nás nejvyšší potřeba. Vždyť i listy nehlásící se pod prapor svobodomyslný rády by použily její věcných, pokroku národa a jeho dobře bytí prospěných zpráv a proto se toho obecně lituje, že se ve příčině kanceláře té zůstává pořád jen patrně při laciných úmyslech a nepřistoupilo se dosud ke skutkům.

Účastenství venkova při národopisné výstavě. Píše se nám z venkova: Valem již blíž se doba otevření a zahájení národopisné výstavy naší. Ze očekává se a počítá se také na četné účastenství venkova v době její trvání, že vyznívá téměř z každého projevu, jenž z Prahy o výstavě na venek zakřídá. Mírně však, že třeba by bylo rozestat se tím účelem po celém venkově více oznamení, než-li jak se to dosud po venkové děje. Po městech viděti je lze v každém hostinci — po venkové třeba v dědinách četné obyvatelů čítajících mihlo se ledva tu a tam jedno! A také to nečiní dobrý dojem, když někde je viděti četné plakáty ilustrovaných, kdežto na venkov zabloudí jen tak někdy to neilustrované. Ale ovšem v tomto ohledu nebudiž to bráno za výtku, ať posílají se jen ta jednoduchá oznámení, ale ať se rozhodí četné mezi náš lid! Jedná se nám o zdar, jedná se o důkaz, jak naše národopisná výstava se ve vrstvy národa všeobecně všle a ta za tou příčinou třeba učiniti vše možné. V každé obci je dosti inteligentních vlastenců, kteří rádi postarají se o všeobecné rozšíření tohoto oznámení a budou bděti, aby ono bylo stále před očima všech. Řádky tyto psány jsou podle daných tu a tam okolností dosavadních, které by v zájmu toho, co má mysle všech Čechů letos zabývat, neměly trvati nikterak dlouho.

Sebevraždy žen. O věném a starém tomto předmětu podal mladý italský psycholog, zák. Cesara Lombrosa, V. Ferrero několik pozoruhodných dat ve článku uveřejněném anglicky. Sebevražda jest u pohlaví ženského mnohem řídkější nežli u mužského. Pětkráté tolik mužů hyne sebevraždou, co žen. A tento poměr je nesporný ve všech zemích Evropy a je tu všude téměř týž. Co se týká jednotlivých příčin sebevraždy, pozorováno však, že nešťastná láska mnohem častěji ženu dožene ku sebevraždě, nežli muž. Z bezmnožné lásky umřeli se dvakráté až třikráté tolik žen, co mužů. Od tohoto všeobecného pravidla jsou však dvě výjimky: Francie a Prusko. Ve Francii připadá na 100 případů samovraždy mužů 15% z nešťastné lásky, kdežto ze 100 žen tu volí smrt z téže příčiny jenom 13%. žen. Rovněž v Prusku častěji muž zabije se z nešťastné lásky, nežli žena (12% mužů a 8% žen sebevraždou zhybných). Pokud se týče Francie, jsou tu statistické číslice tyto. Mezi 50 manželů a 41 ovdovělými, kteří se umrtili proto, že druh nebo družka opustila je nebo zemřela, nalezáme jen 14 žen, které nemohly překřiti žal nad smrtí nebo zradou chotě. Statistika tato je překvapující.

Oprava. Po vyjádření se strany úplně kompetentní konstatujeme, že v Úředním listě pro c. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové ze dne 27. dubna byla na str. 69. jen nedopatřením uvedena slova: „ku dni Marka“, správně mělo zníti „ku dni sv. Marka“.

Ze soudní síně.

(Perota v Hradci Králové.)

Letošní druhé porotní sezení u krajského soudu v Hradci Kr. trvalo od 6. do 10. května. Celkem líčeno sedm trestních činů, jež byly bez valnější zajímavosti a proto se o průběhu porotního sezení můžeme zmíniti krátce.

Pro velezrádu konalo se dne 6. t. m. dop. líčení se dvěma obžalovanými. Zločinu toho dopustili se zpíváním písně „Rudý prapor“ J. Škřivana, 16letý slatnický pomocník a Lábně a Štěpán B. Šťastný, 16letý malířský pomocník z Štěpánova v Chrudimi, tento byl obžalován také pro předín sponzování, poněvadž před odchodem z Prahy odcizil dva svrchníky a 9 párů bačkor. Obžalovaní odjeli loni v prosinci z Prahy společně do Velkého Oseku, odkud šli pěšky přes Kolín a Kutnou Horu do Chrudimi. Čestku zpívali opětovně píseň „Rudý prapor“, kterou si pak Šťastný v Chrudimi opsal. Nato se oba rozešli; Šťastný odebral se do Prostějova, Škřivan do Jaroměře, kde ve stavu podnapilém byl zaseden, přičemž vypravoval, že jest členem „Omladiny“ a že si ještě ve vězení naspíval „Rudý prapor“. Strážník J. Pinkas našel pak a obž. Škřivana zapsal, v něm bylo více zavedených písní a stanovy tájahné anarchického spolku „Mstitel“, jež si Škřivan napsal dle vzoru v ruském románu „Sibírské tropy“, spolek tento měl pobuřovati nejméně třídy české, posílčati zakázane časopisy a prováděti nezákonné agitace. Ale stanovy tyto byly v zápisníku přeskrtány, spolek dle všeho vůbec nebyl zřízen, předešl na Škřivana v této záležitosti nebyla žaloba vznesena.

Při přelíčení, jež bylo prohlášeno za tajné, přiznali se oba obžalovaní k trestným činům; Škřivan se vymlouval, že se mu při písně „Rudý prapor“ libila její nota a že nevěděl, že píseň ta je zakázána. Šťastný však dovedl opak toho. O výtrácnosti obž. Škřivana v Jaroměři vypovídali svědkové J. Pinkas, pol. strážník a J. Jahoda, soudní sluha z Jaroměře. Po hřích. věř. žalobce, subst. p. Kuttelwaschka, jež poukázal k nebezpečí hnutí socialistického i anarchického, a obhajce dra. Czurby odpověděli porotě, k daným otázkám takto: 1. je-li obž. Škřivan vinen, že zpíváním písně „Rudý prapor“ vyzýval k činům, jímž by se způsobila vzpoura — 10 hlasů ano, 2 ne; 2. je-li Šťastný vinen předínem krádeže — jednohlasně ano; 3. je-li Šťastný vinen jako Škřivan zpíváním písně „Rudý prapor“ — 10 hlasů ano, 2 ne; 4. je-li Šťastný vinen tím, že si dal píseň tu před více lidmi napsat, — 9 hlasů ano, 3 ne. Po poradě soudu vynešen rozsudek, jímž J. Škřivan uznán vinným sločinnou velezradou a odsouzen na půlčtvrt roku do tiskového žaláře, B. Šťastný uznán vinným předínem sponzování, spoluvinným velezradou a odsouzen na tři letá do tiskového žaláře. Líčení tomuto předsedal rada s. p. Ješek.

Předín proti veřejnému pokoji a řádu byl dne 6. t. m. odp. předmětem líčení proti bývalému starostovi v Jaroměři, p. K. Lánskému u líčení tomuto předsedal rada s. p. Prochec. Uvedený předín kladen obž. Lánskému za vinu proto, že loni dne 6. června poslal městským radám v Ml. Bolešlavi a Jičíně dopis, v němž st. zastupitelstvo spatřovalo nepřátelské smýšlení ke správě vojenské a popuzování k nenávisti oproti ní.

Obž. Lánský uvedl na svou obranu, že dotčným dopisem měl být pouze k informaci v záležitosti stavby kasárna a že h'ed' otásku tuto proskumati jak ze strany hospodářské, jež obec jaroměřská má 230 tisíc dluhů, tak se stanoviska národních. Obž. nechtěl popuzovati proti vojenské správě, nýbrž jen předejiti tomu, aby to v Jaroměři nedopadlo jako v Josefově, kde za účastenství důstojníků byla zřízena německá škola šulversinská, kterou pak obec musela převzít. Obž. uvádí dle případů, jak se z kruhů vojenských vystupuje proti četníkům. O podobných případech vypravuje také svědek p. Jos. Anýž, red. „Nár. listů“ a J. Kratochvíl, rolník z Jezbiny; tento stánuje si také na řady, jež na polích povstávají při vojenských cvičeních. Dále čteno několik protokolů, načež po četě veřejné žalobce p. Hoffmanna a obhajce dra. Hellea, jež toužil po šetrnosti vojenských kruhů k české národnosti, odpověděli porotci k otázce, je-li obž. Lánský vinen tím, že smíšeným dopisem hleděl popuditi proti správě vojenské — jednohlasně ne. Následkem toho byl p. Lánský aproti obž. loby a uznán za nevinný.

Pro zavržení dítěte stála dne 7. t. m. dop. před porotou Marie Doležalova, 26letá sláčka z Plotiště. Obž. žila již dříve tři nematelské děti, s nichž jedno zemřelo, letos 14. března čtvrté novorozené dítě hned po porodu zakopala ve stodole u J. Komárka v Plotišti, kdežto aulouha. Při pvtváni mrtvolu sledali znalci, že dítě narodilo se živé a že bylo náležitě udušeno. Obžalovaná přiznává se ke trestnému činu, jehož se prý dopustila se strachu před matkou a nevlastním otcem. Svědkové por. babička M. Bednářová, MUDr. Tichý, obv. lékař, Fr. Šimák, pol. strážník z Plotiště a četn. úv. J. Povondra potvrzují, že obž. spočátku vše popírala a teprve po třech nedělech se přiznala. Když byla dána porotcům otázka, je-li obž. Doležalova vinnou umocněním děcka, promluvil obhyc dr. St. Fischer ve prospěch obžalované, jež se chtěla uchrániti světské hanby, vrážděno úmyslu však neměla; obž. jví lítost a proto obhajce žádá za soucit s ní. Po další četě st. zastupce p. Rindy a po resumé presidenta p. Vondráčka odpověděli porotci k uvedené otázce jednohlasně ano. Vzhledem k několika polehňujícím okolnostem odsouzena obž. M. Doležalova do tiskového žaláře na čtyři roky.

Po pětadvaceti letech dostal se dne 8. t. m. před zdejší porotu spor o půjčku 600 sl. při stavbě železniční tratě u Hlinska. Jak se na konec ukázalo, byl do sporu toho zcela nevinně zapleten vrchní geometr p. H. Fiala, jež na základě nespolehlivých vypovědí některých svědků byl obviněn z křivě přísahy. Pan H. Fiala účastnil se totiž v r. 1870. stavby uvedené tratě s Fr. Navrátilem z Bystrice a Fr. Šulcem a Trh. Kamenice; tyto dva najeli si část stavby na společný účet, kdežto p. Fiala Hdil jen technické práce. Fr. Navrátil vypůjčil si jednou 600 sl. od své dcery A. Kudrnkové, která pak tvrdila, že peníze půjčila všem dohromady a že peníze přijal p. Fiala jako zastupce všech. Opak toho stvrdil přisáhně jak Fr. Šulo tak H. Fiala, ale následkem několika vypovědí byli přece oba vyšetřováni pro křivou přísahu, na p. Fialu docela vznesena žaloba pro sločinn podvodu.

Obž. H. Fiala neohlédává se vinným, neboť měl nad najetou tratí jen technický dozor. Fr. Navrátil

všecko sám vypísal a když se mu nedostávalo peněz, říkal, že si vypůjčí od dovy 600 zl. Obě nikdy neměl a pokladnou se dělal, o peníze se nestaral. Smleova stavba byla uzavřena s bar. Lazarovici, jenž pojednou všecko nechal a ušel. Období po nedělní této stavby vstoupil do státní služby, byl v Bosonii, Dalmácii a v Praze, po celý čas ho nikdo nepochybně, až teprve loni byl zahalen A. Kudrakov, od té doby též žádné peníze nepřijal. Jako hlavní svědek měl být vyšetřovatel nejdivně Fr. Šale, host. s Trh. Kamenice, ale po námětech veš. žalobce odložen jeho výslech i byl k návrhu obhajoby dra. Baše hr. soud v Chrástě přikládá telegraficky za odložení, bylo-li proti Fr. Šalovi zavedeno vyšetřování pro klivou přísahu v této záležitosti zastaveno či ne. Nato byli vyslýcháni svědkové A. Kudrakov, Fr. Navrátil, Fr. Hasek a Ant. Brdý, a jejich výpovědi byly následně, že si všichni stejně pamatovali, jak se co před 25 lety stálo při půjčce 600 zl.; tvrdili, že všichni tři účastníci stavby měli radši za půjčku společně. Odpovědnost došel telegram od hr. soudy v Chrástě, že vyšetřování proti Fr. Šalovi bylo zastaveno. Svědek Fr. Šale svědčí ve prospěch obě. H. Flady, jenž měl pouze řídit práci, aniž by do stavby dával peníze. Po skončení právním řízení a po závěrečných řečích veš. žalobce Kuttelwaschra a obhajoby dra. Baše odpověděl porotci k otázce o vině obžalovaného p. H. Flady jed. z hlásek záporně. Mezi posloucháči nastal po tomto rozhodnutí hluboký souhlas. Následkem výroku poroty byl obžalovaný sprostěn obžalování a uznán za nevinného.

Prostý vražda byla předmětem řízení dne 9. t. m. Před porotou stál 31letý truhlářský pomocník M. Jodas z Boskova u Semli pro zavraždění svého bývalého mistra Fr. Holabácha ze Slavkova u Náchoda. Dle výpovědi obžalovaného stalo se to pro urážku jeho otce. Holabácher totiž našel Jodase s krádeží hodinek, mimo to neshodli se mezi sebou pro maza, to a jiné okolnosti pobouřily Jodase tak, že si koupil pistolí domněle v úmyslu sebevražděním, skutečně však místo sebe zastřelil dne 6. dubna na návsi u Slavkova Holabácha. Obě udává, že chtěl Holabácha jen porazit, ale zatím jej stihl tak, že s. krátko skonal; po čase šel Jodas do Hronova, kde se prý chtěl utopit, byl však ze Slavkova hned stáhnut a v Hronova zatčen. Svědkové mluvili v neprospekch obžalovaného, jenž byl posledně dobou v práci nedbalý a pítval kořalku. Po řet. st. zást. p. Hoffmanna a obhajoby dr. Hellera odpověděl porotě na dané jm. otázky jednohlasně tak, že byl obžal. uznán vinným vraždy prosté a odsouzen byl k smrti.

Pro zrádství stála dne 10. t. m. před porotou Marie Hanelova, 38 letá služka s Dlouhého, která dle obžaloby seplála dne 4. března ve mety chalupy Ant. Hamerákové v Provozi. Při zatčení sdělila, že ji k tomu navedl čeledín G. Kříž, což uznáno se nepravd. vým. Proto mimo zrádství žalována je M. Hanelova také pro utrhání na oči. Ve chvíli, kdy toto člá se tiskne, sahají se teprve líčení.

Tím končí druhé letošní porotní období v Hradci Králové.

Nejnovější zprávy.

Dr. Jos. Fanderlík, vynikající politik moravský, zemřel náhle ve věku 56 let v Uh. Hradišti dne 7. t. m. v noci. Po bar. Pražákovi a ryt. Šromovi byl dr. Fanderlík nejčinnějším a nejdelším zástupcem českého lidu na Moravě, jenž jak na sněmu moravském, tak na říšské radě po dlouhou řadu let platně působil pro zájmy české. Zemským poslancem byl od r. 1871, na říšské radě od r. 1873.

Na výstavu! Zvláštní vlak k návštěvě národopisné výstavy československé v Praze pořádán odborem „Klubu českých turistů v Hradci Králové“ za účasti zastupitelstva král. věn. města Hradce Králové vyjede z nádraží Hradce Kr. dne 23. května o 5. hod. ranní a přijede do Prahy o 8. hod. 43 m. dopol. Pro tento vlak vydávati se budou lístky zpáteční o pětidenní platnosti v těchto cenách: Lístek III. třídy za zl. 2.20, I. tř. za zl. 4.40. Mimo to připlatiti jest na každý lístek 15 kr. na výlohy reálie. Za děti do skončeného 4tého roku, jež na klíně se chovají, netřeba platiti; za dvě děti od 4 do 10 roků platí se celý lístek pro tento vlak vydáván, za jedno dítě od 4 do 10 roků platí se poloviční lístek obyčejného vlaku. Jízdu zpáteční nastoupiti možno kterýmkoliv jiným vlakem (vyjímaje rychlíky) do 27. května t. r. do 12. hod. noční. Přihlášky účastníků přijímá nejdéle do 20. května t. r. inclusive pan B. E. Tolman, knihkupec v Hradci Králové, který na složený obnos vydá poukázku, jež se dne 21. a 22. května za jízdní lístky vymění (pro venkovské účastníky po případě před odjezdem vlaku). Ti účastníci, kteří chtějí se vrátiti týž den (23. května) vlakem odjíždějším z Prahy o 11 h. 6 m. večer a přijíždějším o 2 h. 58 m. do Hradce Králové, oznámějí to hned při koupi poukázek, aby se při návratu všemu nepohodlí pro nastalý snad nedostatek vozů v čas vyvarovali mohli. Vlak tento zabývá řadu hromadných návštěv výstavy národopisné, máje být příkladem a povzbuzením ostatním městům v Čechách a na Moravě. Jest tudíž si přáti, aby každý, komu to poměry jen poněkud dovolují, vlakem tímto společně návštěvy výstavy národopisné, která světu ukázati má, co národ český vlastní silou dovede, se účastnil. Hromadnou návštěvou tou vtiskne se vystavěti dne 23. května ráz dne královéhradeckého; přičítáme se proto všichni z Hradce Králové i okolí, aby den tento pro nás i výstavu naši dopadl co nejšťastněji na naše zájmy, že dovedeme si vážit samostatné práce české a tím i sebe samých.

Z Vys. Mýta. (Okresní hospodářská a průmyslová výstava ve Vys. Mýtu.) K výstavě této, která pořádána bude od 31. srpna do 8. září 1895, přihlásilo se až dosud přes 150 vystavovatelů. Další přihlášky do průmyslové výstavy se přijímají do polovice května, ostatní pak do konce května a budíž adresovány na „Výstavní výbor“ ve Vysokém Mýtu. Pokud místo stačí přijímány budou též přihlášky vystavovatelů i z jiných okresů; výbor výstavní ponechává si však na vřeli rozhodovati o jejich přijmutí. Pro výstavu ustanoveno jest místo na bývalé vojenské jízdárně podél Jízdecké ulice, proti hotelu p. Kolářka, jež k účeli tomu již se upravuje, zejména však pilně pracuje se na oddělení pro zahrádknictví, v němž vysazují se stromky ovocné a lesní, jakož i květiny. Bývalé vojenské konírny upravují se pro výstavu koňského a hovězího dobytka a drobného zvířectva. Pro výstavu malého průmyslu propůjčeny budou místnosti ve školách chlapecké obce a dívčí měšťanské.

Rušení náboženství dopustil se dělník Fr. Desenský z Mitrova pohorlivými projevy, jež učinil dne 1. t. m. v hostinci Fr. Sedláka v Třebouchovicích. Týž Desenský, jenž je známým přivřenecem strany sociálně-demokratické, je vyšetřován pro pokosení kaple na pozemku al. H. Hrabě mezi Třebouchovicemi a Bédovicemi.

Z Nechanic. Pro urážku Velikocitstva dostane se před soud Jos. Valášek, 26 letý učedník, syn rolníka ze Sobětuse u Nechanic. Dne 28. dubna byl J. Valášek v hostinci V. Štancie na Hrádku, kdež bylo tehdy asi 10 hostů. Jeden z nich začal notovati rakouskou hymnu, což Valáška podurdivo tak, že vyskočil a pronasal více nepřítelstojných slov, mezi jiným křičel: „Začnete jinou a dostanete dvojnásobek!“ Ostatní výraz nese nám zde své děti; J. Valášek jest pro ně obviněn z urážky Velikocitstva i bude se mu s toho zodpovídati před soudem.

Krise ve Vídni.

Z Vídně, 10. května. (Zvl. tel.) Ve všech politických kruzích zdejších myslí se, že koalici brusi rozpádnutí. Mladochestští poslanci byli na včerejšek telegraficky svoláni ke schůzi klubu, v níž se jednalo o pevnost klubu pro případ rozpádnutí se koalice. Většina je prý pro sblížení s klubem Hohenwartovým a Polky. Němečtí konservativci netají se nespokojeností následkem odmítavého stanoviska, které projevili na konec včerejší sněmovní schůzi kn. Windischgrätz v odpovědi na interpelaci kn. Liechtensteina a bar. Dipauliho o cestě nunciové do Uher. V odpovědi té se praví, že vláda úplně sdílí zásadní náhledy vyslovené v notě ministra zahraničních záležitostí; vláda na otázky interpelací nechce meritorně odpovídati. Posl. Kramář navrhl, aby se o této odpovědi zahájilo rokování, návrh ten byl však zamítnut.

Obrovská stávka v Americe.

Z Londýna, 10. května. Z Filadelfie oznamuje se „Timesům“: 4500 dělníků zastavilo práci následkem nepovolení vyšší mzdy a skrácení pracovní doby v dílnách Illinoiské společnosti ocelářské v Chicagu. Dle všeho bude veškerá výroba zastavena a dílny zavřeny. Stávkari podnikli minulé noci útok na dílny, ale byli policii zabráněni. Na obou stranách bylo množství osob raněno.

K situaci v Srbsku.

Z Bělehradu, 9. května. (Zvl. tel.) Včera večer konala se za předsednictví krále ministerká rada. Král poukázal na nutnost obezpečení místa v ministerstvě financí a sice vhodným odborníkem a na nutnost uzavření půjčky. Vyjednávání stran obezpečení místa finančního ministra bylo však odročeno až ku alavnostem užití královny Natalie. Ministerstvo Christičovo účastní se sítu v úplném počtu užití královny. Napředňacká strana jakož i radikálové užití královnu korporativně na nádraží.

Z Vídně, 10. května. (Zvl. tel.) Při jednání o berní opravě mluvil ve včerejší schůzi sněmovní také posl. Formánek, jenž mezi jiným žádal, aby také císař a členové císařské rodiny byli povinni platiti osobní daň s příjmů.

Literární novinky.

Došlo nám spisy: „Osvěta“ přináší v 5. čísle tyto nové práce: P. J. Šafařík mezi Jihoslovany od dra. K. Jirčka, Jaro v Čechách od A. E. Muřky, Vona královny MARI od El. Krásnohorské, Hostinný dům, román K. Klostermanna, K čísnosti Jungmannové v prosodickém sporu.

„Královna nebeská“, lidové legendy o Matce Boží, s bohatými ilustracemi vydává dr. Fr. Kahlik nákladem Matice Opavské, seš. 1.

J. Exc. hr. Fr. Thun z Hohenšteina, o k. místodržici v království Českém. Kritika úřední činnosti J. Exc. Napsal J. Arbes, seš. 1. a 2.

Apologie křesťanství, sestavil P. Vychočil, díl 1., seš. 4.

Ilustrovaný svěrolékač, kniha naučná i pomocná v lékařství dobytčím, sepsal dr. J. Böhm a J. Kafka, nákladem A. Reinwarta v Praze, cena 2 zl. 80 kr.

Knihovna. besed. lidu, č. 26. obsahuje humoresku J. E. Tomáše „Potrestaný záletník“.

Slova pravdy, red. dr. J. Burian, č. 11. „Nepočeme!“ od P. Kopala.

Bursovní správy.

Viedeňská burs.

Z Vídně, 9. května (K.-B.) Následkem nevyjasněné politické situace smýšlení dnes celobene se převládajícího klidu v obchodě; k závěrku na počátku a berlínské prodeje stárněné. — Rakouská sazby 3/4, až 4.

	peníze		peníze
Květnová renta . . .	101.50	Lombardy . . .	104.—
Rak. korunná renta . .	101.45	Severní dráha . . .	89.00
Sříbrná renta . . .	101.45	Praž.-duch. dr. . .	114.—
Rak. státní renta . . .	123.70	Severozáp. dráha . .	289.00
Uh. státní renta . . .	123.10	Česká národní dráha .	420.00
Uh. korunná renta . . .	99.15	Pardubická dráha . .	—
Loosy s r. 1860 (celé) .	168.—	Polabká dráha . . .	393.—
Loosy s r. 1860 (pát.) .	164.—	Česká severní dráha .	00.00
Loosy s r. 1864 . . .	199.50	Bukhradská A. . . .	—
Loosy kredita . . .	199.75	Bukhradská B. . . .	508.00
Loosy s r. 1864 . . .	161.75	Víd. tramwayky . .	478.—
Komunální loosy . . .	173.50	Dunaj. paroplovba . .	577.00
Tiské loosy . . .	150.—	Tur. tabák reš. . . .	245.00
Úvěrní akcie . . .	398.60	Pražské železniční . .	648.00
Anglobanka . . .	171.40	Turecké loosy . . .	84.30
Unio banka . . .	231.75	Napoleony . . .	9.09 1/2
Banka pro země rak. .	280.80	Pafis . . .	48.45
Uherští kreditky . . .	159.—	Londýn . . .	123.30
Bankovní jednota . . .	164.50	Německé město . . .	59.70
Haličská . . .	00.00	Ruble papírové . . .	131.00
Lvov-Černovická . . .	230.75	Unioňky pražské . .	134.00
Státní dráha . . .	427.75	Zivnostenská banka . .	00.00

Cukr.

V Praze, 9. května (ve s. hodiny). Trh klidný. — Pohotov. I. surovina Ústí přistavil asi zl. 13.22 1/2. Ústí loco gl. 13.25. Nová kampaň na říjen-prosinec 13.70 více basis Ústí na Labi.

Obilí.

Předimová burs. Z Vídně, 9. května. (Tel.) Pšenice jarní 7.42, pšenice na květen-červen 7.44, pšenice ozimní 7.64, žito jarní 6.70, na květen-červen 6.67, žito ozimní 6.87, oves jarní 6.96, oves na květen-červen 6.72, oves ozimní 6.00, řepka na srpen-září 12.80. Úředně zmanenáno: Pšenice jarní 7.58, pšenice na květen-červen 7.42, pšenice ozimní 7.62, žito jarní 6.68, žito květen-červen 6.75, žito ozimní 6.86, oves jarní 6.94, oves na květen-červen 6.71, oves ozimní 6.40, řepka na srpen-září 12.90, řepkový olej na duben-květen 20—20. Lh.: Pohotov. kontingentované sboží 18.90 až 18.—.

OBNOVA

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické društvo tiskové v Hradci Králové.

Veškeré zásky, dopisy a předplatné adresujte pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . 4 zl.
na půl roku . . 2 „
na čtvrt roku . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Peněžní obrát za r. 1894 činil 63.998.724 kor. 42 hal.
Díloem uznání. Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtu,

založena v roce 1864,
podružný úřad rakousko uberské banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez výpovědi v jakémkoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cenných papírů,

oskoustuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všeob. druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré barovní záisky a transakce
obstará co nejpříhodněji.

Vše bližší v úřadovněch ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtu,
— dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Táma. Ředitel: Jan Fidler.

Václav Jonáš,
závod krajčůvský
v Hradci Králové, Špitálská ulice 272
doporučuje se
ke vkusnému hotovení veškerých
obleků pro pány i dámských šatek
za ceny nejlevnější z vlastních i přinesených látek.
Na skladě má bohatý výběr látek i hotových obleků.

Svíce
voskové, polevoskové,
stearinové a parafinové,
pak voskové národní svíce,
pekaly, triangly a sloupky
jako i svíce toaletní a
luxusní renaissance a barokové, dále svíce a sloupky
pro pivovary
nejlepší jakosti
a botnými cenami na vý-
stavách v ta- i cizozemské
výstavě, dodává
v cenách nejlevnějších
o k. v. a. L. česká továrna
na voskové výrobky, pe-
četní vosky a smolné po-
chodné, na svíce steari-
nové, parafinové a skleněné
Fr. Sezemskeho
c. a k. dvorního dodavatele
v M. Bolešlavě.
Cenníky na požá-
dání franco.
P. T. duchovenstvu odpo-
ručují zvlášť své velice jemné
kádila v cenách mírných.

Jednatele
na měsíční plat a vysokou
provisi přijme tovární zá-
vod. — Nabídky na
Jana Rudího.
Praž. —
Americké

subní atelier
V. HROMÁTKO
ordinuje v pondělí a
a v pátek
v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimě.

VÁCLAV ŠOLC,
zlatník a stříbrník
přísečný soudní znalec a cenitel
v Hradci Králové,
zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté
a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a
všechny v oboru tom práce za velmi levné
ceny se zaručením.
Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhů, zlatí
a stříbí v ohni i galvanicky. Kupuje staré
zlaté a stříbro za nejvyšší ceny.

V. J. ŠPALEK
dříve J. F. KRŠVÍK
V HRADCI KRÁLOVÉ
odporučuje svůj sklad keberců, látek
pro čalouníky, vlněných záclon a
pokryvek.

Co nejlépe doporučená
semena nejvyšší klíčivosti.
Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr.
Vejblůva pravá francouzská Ko 80 kr. Jetel bílý Ko
21. 20. Jetel švédský Ko 86 kr. Jetel letní k setí
tam na jese, kde červený jetel vyzrál neb nesešel, dá ještě
toho samého roku na jese nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr.
Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. Řepové
semeno, pravé Obendorfské, žluté, kulaté Ko 40 kr. Řepa
černá Ko 46 kr. Řepa cukrovka pravá bílá
Ko 40 kr. Vedlejší či okrouhlá Ko 21. 20. nabízí franco
pošty neb nádraží objednatel jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,
obchodník v Klatovech,
Čechy.
Lesní semena: Smrkové Ko 21. 20., modřínové
Ko 21. 20., černá borovice Ko 21. 20., bílá bo-
rovica Ko 21. 30., agal Ko 60 kr., javor Ko 55 kr., je-
dle Ko 60 kr. Semena k založení školek jako
brusky Ko 21. 20., jablkové Ko 21. 20. Se-
mena k zapěstění brzké plodě jetel na jese:
Mořčice Ko 56 kr., kolence Ko 40 kr., pohanka Ko
25 kr. Výsvek těchto semen, jakož i vyčištění letního
jetel 10 Ko na korce do lince zoraného a pak zavlečeného
pole. — Dále nabízím svěřostně a velmi oblíbené Klat-
ovské krmivky, co nejlepší okrasa do oken pokojů a
zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění
v hrncích z 2. 50. Ty samé pro zahradu z 2. 60. Růže
výsevkemenné z 3 metry vysoké 12 kusů z 12 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavočervené a růžové. Ty samé
z 1 metru vysoké pro pěstění v hrncích z 4. 50. Měsíčky
pro pěstění do zahrady ve 12 barvách z 3. 60 franco poštovní
nebo nádraží stanice objednatel. Zásilky dějí se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.
Pánům představeným obcí a hospodářských spolků,
jako i obchodníkům při větších odběrech ceny zvláštní.
Vzorky na ctěnou žádost zdarma a franco. Jednatel na ven-
kově, který má známosti s hospodáři, se proti dobré provizi
u prodejce a ke koupi semen u nás přijme.

Reklama
„Jak málo svět věděl,
co výborného na skladě
mám, když mu to neod-
ělím novinami?“
Vanderbildt
v celých východních Čechách
dosáhne se nejjistější
vhodným a přitom lev-
ným inserováním v nej-
rozsáhlejší listě ve
všech krajích východ-
ních Čech:
Inserování v listě našem je tím výhodně-
jším, ješto v něm dle vzoru amerických listů za-
vedena jest osvědčená americká reklama
tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu,
čímž každé oznámení dojde ještěho povšimnutí.
Inserty přijímáme jen od solidních
firm křesťanských.
Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jedno-
sloupový řádek.
Nabídky insertů přijímá administrace časopisu
„Obnova“ v Hradci Králové.

Vyhláška.
Výměram sl. c. k. krajského soudu v Hradci
Králové se dne 30. dubna 1895 č. 2475 c. byl
ve smyslu §. 147 lit. e. konk. řádu dražební prodej
do konkursní podstaty p. Emanuela Marhy, krej-
čího v Hradci Králové náležitých svráků povolen
a budou se tyto věci v těchto dnech

dražebně zcizovati
1.) v sobotu dne 11. května 1895
2.) v pondělí dne 13. května 1795
3.) dne 14. května 1895.
Dražba počíná vždy přesně o 9. hodině do-
polední a končí o 5 1/2 hodině odpolední.
V pondělí poledne mezi 12 a 2 hod. jest
přestávka.
Věci, jež tímto způsobem zcizovány budou,
jsou podrobněji v inventáři pod. čis. 1—639
označeny a oceněny a pozůstávají ve větším díle
z modních látek k šitování panekých i dá-
mských oděvů, z botových oděvů pro pány a dámy
a z krámského obytného zařízení.
Do inventáře lze buď u sl. c. k. krajského
soudu v Hradci Králové aneb u správce konkur-
sní podstaty níže psaného JUDr. Jozefa Baše,
advokáta v Hradci Králové kdykoliv nahlédnouti.
Dražba odbyvá se v krámských místnostech
kridatéra, v domě č. p. 35 na Velkém Náměstí
v Hradci Králové a sice tím způsobem, že se při
prvních dvou dražebních stáních dopoledne potře-
by pro pámy, odpoledne pak dámská konfekce a
látky vydražovány budou. V poslední den dražby
budou se veškeré věci nehledě ke kategorií jich
též po dílech zcizovati.
Vyvolací cenou jest cena odhadní. Dražební
podání musí býti složeno ihned v hotosti.
Posléze připomíná se, že za tím účelem,
aby si interestenti napřed zboží, jež do dražby
přijde řádně prohlédnouti mohli, budou krámské
místnosti p. Emanuela Marhy v čis. 35 v Hradci
Králové v dnech mezi 5—10 květnem, vždy od-
poledne mezi 2 a 5. hodinou otevřeny a každému
přístupny.

V Hradci Králové, dne 2. května 1895.
JUDr. Jozef Baše,
advokát v Hradci Králové, co správce kon-
kursní podstaty Eman. Marhy v Hradci Král.

Národohospodářská hlídka.
Úvěr rolnictva.
Je více pravda, že liberalismus přivedl k roz-
květu naše města, ale za cí cenu? — Za cenu
venkova. Bývaly časy, kdy i na venkov těžká do-
lehla bída, ale tu byly pravidelné příčiny zevnější,
války a nepokojné časy vůbec. Kdykoli však mohli
rolník pokojně sáhnouti ke svému rádlu, vždy se
dostavil i poměrný blahobyt, ano i zlaté časy,
jako za císaře Karla IV. Ale dnes? Dnes netrvají
války třicet let, nezpustošil se jimi celý země, na
největší jistý kraj, jenž se i válečné náhrady do-
stane a přec venkov nemůže z místa. Jsou příčiny
přemnohé, každému z nás jsou známy, posl. Adá-
mek vypočítal je nedávno všechny a nám věru ne-
třeba obrátit se jimi na tomto místě blíže. Píše
se o tom více, než snad je třeba.
V době cukrovarnického rozkvětu, t. j. dříve
než se počala pěstovati také řepa cukrovka v Ame-
rice, na Rusi a jinde, byl ovšem i u nás v ně-
kterých krajích blahobyt, co však přimyl tento
klesl, dostavuje se bída v žité kraje zlaté žlty
Čech zrovna tak, jako ku př. na Táborsko, kde
na tom bude rolník poměrně lépe, an nikdy po-
třeb vyšších nepoznal a při starém způsobu života
zůstal. Bylo by nespravedlivé, dávatí vinu pouze
rolnictvu v našem Polabí; vinu nesou poměry, t. j.
dobré časy, jež by byly každého svedly, aby si
přilepil, když to šlo.

Což tedy divu, že se dnes rozhlíží rolnictvo
a přátelé jeho, jimiž musí býti všichni, komu blaho
národa na srdci leží, na vše strany, odkud by ji-
třenka svítila a pomoci se dostavila? Rady udílí se
všeomnohé, často více, než pochybné; po našem
rozumu třeba, aby se především upaly prameny
nynější bíd, než k odkrytí nových pramenů se
přikročí, aby odstraněno bylo, co rolnictvu poško-
zuje. Mluví se o rolnických společenstvech, stat-
cích dachodkových atd.; dobře, to by byla pomoc
kladná. My však bychom rádi viděli odstraněny
veličiny záporné, jež počty rolnictva zmátly, dříve
rány zaceleny, než k hojnějšímu životu organismu
se přistoupí. Nepředpisuje ani lékař, chtěje za-
hojiti neduh, krmě silné. Rolnictvu se novou orga-
nizací společenstev slibuje mnoho, přijde li mu to
při chorem jeho stavu k duhu, to je jiná otázka.
Dříve třeba ubrati mu břemen, uskrovniti státní
výdaj částečným odzbrojením, zdaněním kapitálu
vůbec a zvláště toho kapitálu, který odchází do
ciziny a tím se chytře kontrole státní a tudíž i
zdanění vymyká. Poslanec Adámek uvedl kdysi
asi desateru pomoc rolnictvu a mezi jiným i la-
cinější úvěr hypoteční, při čemž se chceme i my
zastaviti.

Jaké pak byly poměry úvěru před 40—50
lety, kdy ještě o t. zv. liberalismu v zákonodárství
nebylo ani potuchy? Tenkrát byl úvěr místní; byl
sice obmezený rolník a živnostník musil se ho
u souseda doptřovati, ale to byla právě ta mravní
stránka věci samé, jak ji Raiffeisen svými zálož-
nami přivedl k platnosti. Věřitel ptal se dlužníka,
nač potřebuje, ptal se jinde, zda-li potřebuje a
může li mu půjčiti, věc dostala se sice před ve-
řejnost, ale dlužníka hmotně to neškodilo a mravně
prospělo, an se nikdo nedlážil lehkomyšlně, aby
nepřišel do lidských řetěz. Ale dnes? — Dnes ne-
musí o tom, obtížili-li kdo svou hypotéku pěti tisíci
zlatými, zvědět nikdo; ústavy peněžní, jež mají
dost peněz, ale málo čistých hypoték, peníze té-
měř vucují svými agenty. Rolník, doufaje zapla-
titi malé dlouhky, učiní vypůjčku, ale často zů-
stanou i ty malé dluhy viseti a učiní se výdaj
zbytečný, který by učiněn nebyl, kdyby nebylo
ochotné banky. Dokud může dlužník správně pla-
titi své úroky, je dobře; není ochotnějšího věřitele
a noblesnějšího; bída však, přišla-li dvě, tři léta ne-
úrody, živelní pohroma a j. a začíná-li to praskati.
Tu není věřitele bezohlednějšího nad banku; jako
osobě morální nežní jí nikdo výčitek, vystoupí-li
rozhodně a dá-li živnost na huben. Pro úvěr po-
zemkový se úvěrní ústavy rozhodně nehodí, třeba
byly jinak při nynějších společenstevních poměrech,
zvláště však pro obchod nutnými a to proto, že
rolnictvu vzaly místní úvěr, domácí peníz stáhly,
soustředily a tak mu úrokovou míru o to zvýšily,
mnoho-li obnášejí proměsly ústavů a co stojí sro-
středkovatel, po případě daleká cesta pro peníze
k sídlu banky. Záložny menší nemívají o mnoho
více vkladů, než je vypůjček a proto v pozemkový
úvěr mocné zásáhnutí nemohou a pak se též za-
sáhnutí bojí, je-li věc jen trochu pochybná. Snad
největší přebytekový kapitál má po ruce spojitelná
liberecká, kde i možno poměrně lacinějších peněz
— prý na 3%, se dodělají. Co to však stojí, než rolník
na českém jihu, kde dělá tento ústav veliké
obchody, peníze z Liberce má oravdu v ruce!
To by vše odpadlo, kdyby se kapitalistické cen-
tralisaci přitř uživila a kdyby se zamezilo, aby
peníze z venkova neplynuly do peněžních středisk,
odkud po 1%, neb dokonce 2% zvýšení úrokové
míry přicházejí zpět, což je tolik, že rolník neb
živnostník, jenž ukládá, dostává o 2% méně, jeho
soused pak, jenž se dluží, platí o 2% více, než
by platil, kdyby nebylo peněžních ústavů a úvěr
byl místní, jak bylo dříve, neb jak by mohlo býti,
kdyby pozemkový úvěr obstarávaly místní ústavy
ku př. budoucích hospodářských společenstev, jež
by poskytovaly naprostou jistotu proto, že by za
nimi stál okres, po případě země a že by zame-
zily ukládání kapitálu venkovského v hlavních mě-
stech. Že by se kapitálu uloženo v oizích ze-
mích tak dobře dařilo, není z úrokové míry vidět;
největší boháči naši ukládají v bankách anglických
na 1 a 1 1/2%. Tímto zanedbáním okrádá se vše
o dané, ješto takové manipulace nelze kontrolo-
vati a pak o úrok, o něj domácí úroková míra
musí stoupnouti, když doma je kapitál hledán.
Z té příčiny mohlo se státi, že je úrok v Rakou-
sku nejvyšší a že jsou u nás peněžní ústavy, jež
půjčují až na 6%; takové peníze může si vypůj-
čiti obchodník, jenž se do roka několikrát obrátí,
nikoli ale farnovník neb dokonce rolník, který má
ten obrat jen jednou, o žních. Poněvadž při láci
obilí a vysokých daních na 6%, nestročí se žádný
pozemek, leda u velikých měst, plyne z toho nutně,
že rolník, jenž takový úrok musí platiti, dělá
dluhy. Kdyby míra úroková klesla u nás stejno-
měrně k renté polnosti, bylo by to jen spravedlivé
a rolnictvu bylo by ihned aspoň s jedné strany
pomoceno. Co s těmi paláci spojitelné a záložny,
jež zdobí dnes již každé město, když lid, pro nějž
ústav peněžní byl vlastně založen, z něhož i ústav
žije, upí pod vysokým úrokem? V tom ohledu
musí učiniti počátek hypoteční banka zemská, pro
hypoteční úvěr založená, a po ní musily by při-
jít i ostatní ústavy. Kona pomáhá zemská hypo-
teční banka na nohy svým nynějším vysokým úro-
kem, než kapitálu? Od ústavu, jenž byl založen,
aby pomáhal úvěru reálnému, není to do konce

v pořádku, zvláště když by snížením úrokové míry něčeho neustránil. Prodává-li kapitalista svůj zástavní list, jež od banky koupil za nominální cenu 100 zl., při 5%, úroček za 103 zl., anebo při 3%, za 95%, to je konečně bance jedno, ježto ona dostane v annuitách vždy své. Utrpí-li kdo, pak je to kapitalista, který při tom všem bude na tom při domácímu ústavu, jenž mu poskytuje plnou záruku, jako banka anglická, daleko lépe, než půjde-li do ciziny. Zemský výbor odpověděl, tuším, že sníží úrokovou míru, ať tato klesne trvale i jinde; to si české rolnictvo počká! Je viděti, že moc kapitalistů sahá vysoko. Zemský výbor je orgánem zemského sněmu a tu je na čase, aby rolnictvo uložilo svým poslancům působiti k snížení úrokové míry se strany hypoteční banky. Učiní-li to počíták, musí přijíti za ní všechny, jež budou hleděti, aby si udrželi spojení s rolnickým úvěrem.

—al.
Hospodářský spolek pardubický koná 4. letošní valnou schůzi v neděli, dne 12. května v Lánech na Důlku v hostinci p. Jerusalema. Program: Poměr trhu cukerního ku přístupu pěstování cukrovky (předseda Ad. Eckert). 2. Jakým způsobem dosáhnouti potřebných sil k zemědělství ve zdejší krajině (p. fed. J. B. Uhlíř). 3. Nejnovější pokroky v hospodářském strojínictví se zřetelem k malorolníku (p. Plocek, asistent střední hospodářské školy). 4. Slosování hospodářských knéh. 5. Volné návrhy.

Jedlé a chutné jeřábiny. Dávno tomu, kdy pastevci v Jeseníku a Ostružné na Moravě objevili mezi jeřábí stromy, jehož plody byly sladké a chutné. Někteří rolníci z okolí zalechtali obyčejné jeřáby a podobným způsobem v krajině své je rozšířili. R. 1891. na výstavě hospodářské ve Vídni v paviloně knížete Liechtenštejna bylo vystaveno několik takových jeřábů a zároveň vystaveny z plodů konzervy. Ve Švédsku a j. na rozkaz vládní jeřáb takový se rozšiřuje. V našich horských krajinách mohl by se též pěstovati tím způsobem, že by se obyčejné jeřáby oštěpily.

Zemědělský výbor poslanecké sněmovny vídeňské začal dne 3. t. m. projednávat vládní předlohu o statcích důchodkových.

Také „české“ závody. „Česká“ banka Union v Praze má mezi 11 správními rady jen 3 křesťany, ostatní jsou takto také členy německého kasina. „Česká“ eskomptní banka má mezi 12 rady jen 5 křesťanů. Flodinová burza „česká“ vypadá teprve hezky nekřesťanský!

Hostince a kořalny v Rakousku. Ke konci loňského roku nalezalo se v Rakousku 188.524 hostinců a 25.756 kořalen, tak že připadá na 122 obyvatelů jeden hostinec a na 893 obyvatelů jedna kořalna. Nejvíce hostinců jest v Dolních Rakousích a nejvíce kořalen v Haliči.

První sálona na Vysokém Mýtě. Nová sálona seznámením postříženým v Lublani 100 zl. a obchodnímu odboru národopisné výstavy československé v Praze 25 zl. Mimo to upsal sálona ta ku garančnímu fondu výstavy jmenované 50 zl.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. května. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.75 až 6.00, žito 4.95 až 5.20, ječmen 4.30 až 4.60, oves 2.40 až 3.20, proso zl. 0.00 až 0.00, vikve zl. 4.40 až 5.00, hrách 7.00, — 8.00, čočky zl. 8.00 až 9.50, jáhly 10.00 zl. až 00.00 kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.50 až 1.90, 1 kilo másla čerstvého zl. 1.10 až 1.20, sádla vepřového zl. 0.75 až 0.80 kr., tvarohu zl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 21, kr. Na týhodní obilní trh, 4. května konaný, přivezeno bylo: hektolitr: pšenice 633, žito 410, ječmene 58, oves 444, proso 0, vikve 8, hrachu 3, čočky 0, jáhel 0, krup 00, brambor 451, jetel. semínka 12, —, lučen. 7, olejky —, máku 4, —, pak vepř. 26 kusů, podvínčat 633, kůzlát 00.

V Nymburce, dne 2. května. Hl. pšenice zl. 5.90 až 6.10, žito zl. 4.75 až 4.90, ječmene zl. 4.60 až 5.00, oves zl. 3.00 až 3.25, vikve zl. 0. — až 0. —, čočky zl. 0. — až 0. —, bramborů 1.90 až 2. —.

V Chrudimě, dne 4. května. Hektolitr pšenice zl. 5.70 až 6.15, žito zl. 4.55 až 5.30, ječmene zl. 4.40 až 4.80, oves zl. 3.50 až 4.00, zemčat zl. 1.80 až 2. —, 100 kg. sena lučního zl. 2.80 až 3.60, sena jetelového zl. 3. — až 3.50.

V Poděbradech, dne 1. května 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.70 až 5.85, žito od zl. 4.70 až 4.95, ječmene od zl. 4.50 až 4.75, oves od zl. 3.45 až 3.75, hrachu zl. 7.00 až 10.00, čočky od zl. 16.00 až 18.00, vikve od zl. 5.50 až 6.00, bramborů zl. 1.50 až 1.90, 1 kg. másla od zl. 0.80 až 0.90.

Z Vysokého Mýta, 4. května. Za hektolitr pšenice zl. 6.00—0.00, žito zl. 4.90—0. —, ječmen zl. 4.60—0.00, oves zl. 3.90—0.00, jáhel zl. 00.00 hrachu zl. 8.00, čočky zl. 14.00, vikve zl. 5.00, bramborů zl. 2.00, 100 kg. sena zl. 3.20, 100 kg. slámy dlouhé zl. 1.20, 100 kg. slámy krátké zl. 0.00, 1 m dříví tvrdého zl. 4.60, měkkého zl. 4.80, 1 kg. másla zl. 0.92.

Z Kutné Hory, 1. května. Hektol. pšenice od — do — kg. zl. 0.00—0.00, žito od — do — kg. zl. 0.00, ječmene od — do — kg. zl. 0.00, oves od 48 do 50 kg. zl. 3.08, —, hrachu — kg. zl. 0. —, čočky zl. 0. —, vikve 4.50, zemčat zl. 1.50, 100 kg. sena zl. 3.20, slámy zl. 0.00, měr tvrdého dříví zl. 0. —, měkkého zl. 0. —, 1 kopa otypek 66 kr., 1 kg. másla zl. 1.00, vejce 2 kr.

V Rychnově n. K., dne 1. května. Hl. Pšenice zl. 6.10 až 6.30, žito zl. 5.00 až 5.20, ječmen zl. 4.50 až 4.70, oves zl. 3.00 až 3.50, jáhel zl. 10. — hrachu zl. 8.00, čočky zl. 15.00, vikve zl. 4.50 brambor zl. 1.90 100 kg. sena zl. 3.20 slámy dlouhé zl. 1.50 slámy krátké zl. 1.30 1 metr tvrdého dříví zl. 4.20 1 m. měkkého dříví zl. 3.80 1 kg. másla zl. 1.08

Majitel a vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor V. Kučera. — Tiskem Bisk. knih. v Hradci Králové.

Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.

poskytuje všem příslušníkům nemajetných nebo málo majetných tříd, pokud mají v některé obci v království Českém právo domovské, možnost sebezpečnějšího

zaopatření ve stáří

i předčasné nespůsobilosti k výdělku.

Základní jmění (dle stavu z 31. prosince 1894)	555.108 zl. 45 kr.
Benefiční fond	20.000 zl. —
Zařizovací fond	50.038 zl. 93 kr.

Ředitelství v Praze III. v budově sněmovní.

Jednatelství v Praze i po venkově ve všech značnějších městech i místech (u správ všech ústavů zemských, u sl. výborů okresních, úřadů městských atd.)

Prospekty se sáhami a blankety přihlášovací zdarma a franko.

Přihlášky přímé u Ředitelství nebo prostřednictvím jednatelství.

Do Pardubic a okolí!

Dnem 1. února 1895 otevřel jsem v Pardubicích na Zeleném předměstí nové

knihkupectví

s prodejem umělých výrobků, hudebnin a všemi psacími potřebami, jakož i velkým skladem obrazů.

Bych mohl vyhověti každému přání rychle a přesně, zásobil jsem sklad svůj jak v oboru knihkupeckém tak i v oboru papírním psacími potřebami a ve skladu obrazů co nejrozšířeněji a jsem tudíž a to každé zákazce za podmínek jako veškerá knihkupectví ve velkých městech vyhověti. Mají přímé spojení s Prahou, Vídní a Lipkem mohou objednávaty co nejrychleji vyříditi bez výloh zvláštních i doufám tím získati si přízeň veškerého občanstva, do jehož důvěry závod svůj doporučím. Veškeré zakázky z venova co nejrychleji a frankovaně se vyřizují.

Současně dovoluji si závod svůj doporučiti veškerému duchovenstvu ujímaje, že říditi se budu vždy jen zásadou vyřizovati vše ku největší spokojenosti.

Jaa ochoten vždy literární novinky na ukázkou zasílati, vyprůduji si všácnou přízeň a známím se v plné úctě

Jan Liebich,
knihkupec v Pardubicích.

Obhájce
ve věcech trestních
JUDr.

ŠTĚPÁN FISCHER

bydlí
v Hradci Králové
v domě č. p. 270

proti bývalé pražské bráně, vedle stanice českých velocipedistů.

Největší sklad

šicích strojů

původních i všech různých soustav
Albert Štůrač, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky platby velmi mírné

Strojní

hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. panám rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vybraných
strojních hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojité

SW za ceny velmi mírné. SW

Mimo to nabízím též kroupy, tělí a vázané řemenky a ujistuji, že posloužím zbožím nejvyšší kvalitou a jakostí výbornou, ježtož jsem sám vydávatelem koží i vyrábělelem řemenů.

V úctě velkové

Jan Zadrobílek,

koželutský závod v Kuklenách.

Největší sklad

velocipedů

Albert Štůrač, Svitavy (Morava).

Novinky pro sezonu 1895. ve velkém výběru.
Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejvýhodnější. Záruka 1 rok.

Přímý vzdávám dík všem, kteří laskavou účastí při pohřbu našeho drahého otce

JOSEFA FRÜHBAUERA

projevili přátelství své k naší rodině, jmenovitě důstojným pánům Josefu Rumlovi, farářovi v Bělé a Janu Jiraskovi, děkanu z Chotěboře, veleb. pánům Václavu Laštovičkově, kaplanu v Chotěboři, P. Norbertu Benešovi, kaplanu v Humpolci, Karlu Kolářskému, kaplanu v Bělé, velect. panu řídícímu učiteli Aloisu Pleyclovi, sboru učitelskému a pěveckému, velect. panu Dru. Hynku Kestlerovi, obvodnímu lékaři v Bělé za obětavou péči o nemocného a všem, kteří tělesným pozůstatkům zesnulého poslední službu prokázali anebo jakýmkoli způsobem soustrast svoji nám na jevo dali. Zaplat Pán Bůh.

V Bělé u Ném. Brodu, 8. dne května 1895.

Za sestry své:

Václav Frühbauer,

c. k. gymn. katecheta.

OBNOVA

Číslo 10.

V Hradci Králové, dne 24. května 1895.

Ročník I.

Národní karban.

Mezi skvosty a perlami naší české, domácí výroby lidové na nynější národopisné výstavě československé měl by ve zvláštní nějaké, černé skříni pro výstrahu vyložen býti jeden divný, ryze český výrobek: národní, matiční a národopisné karty, jež bylo za jediný loňský rok z kanceláře matiční do všech vlastních českých rozesláno celých sto balíčků... Jde tedy toto „národní“ zboží neobyčejně na odbyt, na účet Ústřední matice české šlší se národní karban český velice v době, kdy ve všech jiných zemích vystupuje se stále rozhodněji proti všem hrám a sázkám vůbec...

To byl zase jednou výtečný, čistě český nápad! Ve chvíli, kdy boj za historické státní právo měl se stupňovati co nejvíce, začala se naše společnost baviti historickými kartami. Po národních sázkách a českém viksu, po vlasteneckém mýdle a československé cikorii vyplněna byla citelná mezera: zavedli jsme si národní karban, jenž za jediný rok ujal se v mase překvapující. Byl jednou čas, kdy Čelakovský nepal známý epigram: „Um svůj těmi bav caparty...“, ale ten čas dávno minul. Dnes proti hře v karty nikdo nevystupuje jako proti společenské nectnosti, karban jest u nás od předloňska znamením národní obětavosti. Diogenes se svítlnou ve dne marně by po našich městech i vesnicích hledal veřejnou místnost, v níž by se neholdovalo hře v karty — ne politické uvědomění, ne národní hrdoost, nikoliv občanská statečnost, ale zlozvyk, mafiiti čas a utrácení peníze hrou v karty je tím sjevem, s nímž se shledáváme ve všech vrstvách naší české společnosti. To je jistě na uvážení i na povážení!

Chilon, jeden ze sedmi mudrců řeckého starověku, šel jednou do Korintu, aby jménem Spartánův uzavřel s Korintany spojenství. Ale když je viděl všechny zaměstnané hraním, muže i ženy, starce i děti, rychle se vrátil zpět bez spojenství. Tak nám vypravuje starověká anekdota. My jsme dnes skoro rádi, že nějakému novověkému Chilonovi ani nenapadne, přijíti k nám do Čech a nabídnouti nám pomoc a spojenství v nynější době tísně naší; vždyť by si jistě všechno rozmyslel a odešel by s nepořízenou, kdyby na vlastní oči srazil, že u nás na vášný boj ani pomýšlení není,

že si hraje jen a že za poslední dvě leta nejvíce u nás skvetla česká výroba „národních“ karet, že jest u nás nejvíce porozumění a nadšení pro vlastenecký karban.

Pokud vím, není ještě dějepisně zjištěno, odkud vlastně se dostal karban k nám. Nejspíše jsme se mu naučili od našich sousedů Němců. Již Tacitus divil se tomu, jak staří Germané odvádali se hazardní hře v kostky tak vášnivě, že když už nic neměli, při posledním rozhodujícím vrhu vsázeli svůj život a svou svobodu. Ve starém Římě nenabyla hra nikdy občanského práva, výhry nemohly býti zažalovány. Německé právo bylo výhrám příznivější, až již ve 13. století jednotlivá knížata a města hleděla zameziti nepoctivou a pak vůbec každou hru. Ale přes to byla tato vášň vždy silnou. Německý jeden duchovní ve spise z r. 1557. stěžuje si, že mnozí se neučí abecedě, až je snadnou, ale za to se vyznají v též hře karetní, tomto „dábelském umění“. Ve Francii vystupoval proti hraní již Ludvík IX., v Anglii již Jindřich VIII. Teprv absolutismus chopil se „svobodomyslnějšího“ náhledu, že je všechno dobrým, co vynáší státu peníze, že nejkálnější potok voní pěkně, jen když se z něho může rýžovati zlato. Ludvík XIV. povolil roku 1700. první „královskou loterii“ a v té době též anglická koruna i holandská republika vzala pod svou ochranu příležitostné loterie. Mravní jakost hry stala se od té doby závislou na její velikosti; velké hry loterní a bursovní jsou podnes „mravními“ a dovolenými.

Ovšem, všechna dřívější obmezení hry čelila především jen proti nemravnosti nepoměrně veliké výhry, jež se často docílila podvodem. Tato výhra není dnes nebezpečím a jeví se jen v hazardních klubech a na místech á la Monte Carlo. Dnešním všeobecným hříchem není nemravný zisk, ale nemravná ztráta, kterou trpí každý hráč, totiž ztráta času.

Nad hru v karty a hry podobné není zajisté dokonalejšího způsobu, jímž ubíjí se čas zcela nadarmo. I to bezmyslenkovité pijáctví je proti tomu zaměstnáním užlečtily. Při pití aspoň učije něco toho a také duch není při tom úplně nečinným. Jinak tomu jest u hráče. Ten jest úplně zaujat kartami, nemůže mysliti na nic jiného,

stává se strojem, jenž splétá jednotlivé karty. Když hráč odchází od karet, není odpočatým jako po spánku, neosvěžil se jako po procházce, necvičil se jako při tělocviku, nerozšířil svůj duševní život jako při společenském styku, přičtení dobré knihy neb uměleckém požitku, nýbrž zkrátka zničil kus svého života docela zbytečně, nadarmo. Hru v karty nanejvýš omluvíte u starých lidí, kteří mají neobmezené právo na svůj čas, neboť setba i sklizeň jejich života minula. Ale mladí lidé mají z každé hodiny svého života svěží látku ke vzrůstu, mají každou hodinu vyplniti vážnou prací nebo takovými hrami, jimiž své síly cvičí — přehazováním pomalovaných listů karetních necvičí se nikdo nijak.

Jak u nás řadí karetní mor, ví každý nejlépe z okolí svého. Spotřeba karet u nás obnáší poměrně sotva menší číslo než v Německu, kde bylo za posledních deset let spotřebováno přes 37 milionů karetních her, nejméně po 36 kartách; r. 1890. připadala v Německu na 12 lidí jedna spotřebovaná hra karetní. V r. 1891. opotřebovalo se 4,128.100 karetních her; počítáme-li, že se jedny karty opotřebují již ve třech hodinách, znamená to ztrátu přes 10 miliard hodin v životě jednoho člověka. Tak ohromná doba máti se pro nic za nic!

Již německý spisovatel Börne napsal: „Kdyby se uspořila všechna ta síla a vášně, všechny duševní pohyby a námahy, obavy a naděje, jež ročně promarní se v Evropě při hracích stolcích, zdali by to nestačilo k utvoření celého římského národa a římských dějin?“. Dnes můžeme ještě větším právem říci: Kdyby ten čas a ta síla, jež se ročně obětují karbanu, věnovaly se vážnému přemýšlení o potřebách nynější společnosti lidské, zdali by se tím nenapravily mnohé nerovnováhy, zdali by se nezjednal ve mnohém pravý společenský pokrok, duševní i mravní bohatství?

Kdyby se zejména náš český lid nenavádl k maření času, utrácení peněz a sil hraním s „národními“ kartami, ale nabádal se raději k vážné práci pro zlepšení poměrů našich, zdali by z toho národnost naše neměla užitek nesmírný? Jen více řádně považte a pak s námi přiznáte, jak převrácení jsme my politikáři, hospodáři, národovci: z „národních“ karet chceme pro Ústřední matici

Na to žili pěvec rab a Zajma otrokyně společně. Byly to časy blažené! Pěvec poznal teprve tu, co jest láska pravá. Žili v lásce čisté, zcela prostě, skromně, šetrně a libuje si v této prostotě, pronášel rab důležitou pravdu, které si mají dobře všimnouti všichni socialisté:

„Vděk domácnosti skrovné počal kvěsti v té pustině, i poznal jsem, jak mála je třeba k lidí poklidnému štěstí, že dosti skromných požitků by přála zem každému, by zbužnost sobců líných týť nežádala z těžké práce jiných.“

Z celého směru básně jest patrné, že básník pronášel tato slova hlavně proto, aby upozornil, že mnozí chlebodárcové lenoší a bohatnou z mozolů ubohého pracujícího lidu. Nepopíráme, že se mnohdy tak děje, avšak nechť si lid dělný všimne také slov: „Jak mála jest třeba k lidí poklidnému štěstí“ a že zem by přála každému dosti skromných požitků. Ano, lid pracující vidí jen přemýšlení, pro kterou mnohdy, co za týden vydělá, za jediné půldne nebo za jedinou noc probíje, prohraje nebo jinak promarní — toho nevidí. Víme zcela dobře, že i dělník potřebuje zábavy, vyražení, avšak jak bohužel tyto zábavy vypadají! Žena doma našlá, děti pláčou a muž utrácí poslední haléř. Chce-li básník řešiti otázku socialist, má mluviti nestrannou pravdu. Nesmí jen láteřiti na pány a dělnictva litovati a jemu lichotiti, nýbrž musí uznati, že na mnohých místech jest dělnictvo vinno bídou a nouzí svou samo. Pozorujeme-li jeho přepych, pro který chce ve všem napodobiti svých pánů, musíme uznati, že by jim mnohdy ani jmění pánovo nestačilo. Kdyby mnozí žili arpoň poněkud tak,

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

(Pokračování.)

Co pěvec rab mudoval o svém Cosi, o Věčném tajemství,*) připravoval se mu život ještě mnohem příjemnější. Člověk jest bytost společenská. Toho nelze popřít. A jest by si sebe šťastnějším, je-li sám, nemá-li nikoho, s nímž by své radosti a své bolesti sdílel, není zajisté blažený, strádá neustále. Proto vyloučení ze společnosti a samota ve vězení považují se za trest, proto vzdáti se společnosti a štíti život samotářský pokládá se za obět, a člověk, který se lidem vyhýbá, za blázna nebo za podivína.

Chťe tedy básník štíti blahý stav svobody, vlastně volnosti, nesmí nechat pěvce raba samotného. Avšak poněvadž se zdá, že tento pěvec není milovníkem veliké společnosti, nýbrž miluje spíše zátíši, nedal mu také básník mnoho společníků, nýbrž jen dvě společníce, mladou a starou; mladá mu přinesla pravé štěstí, stará úplně neštěstí. Jakpak k nim ale přišel?

Jednou si vyšel ze své jeskyně do údolí a ušel tam pod stromem spící děvici. Byla tak krásná, tak milá, tak něžná, o jakých mluví jen pohádky. Oděna byla jako kněžna. Roucho její bylo drahé, ale poněkud potříhané. Černé vlasy zdobila zlatá čelenka a na noze skvěla se šňůra perel. Když se probudila a pěvec se jí otázal,

*) Myšlenky básnickovy nejsou ovšem původní, nýbrž shledáváme je u všech tak zvaných pantheistů t. j. lidí, kteří uří, že všechno jest Bůh a Bůh jest všechno; zejména pak u Jordana Brunona, jemuž Italové na trůn apokalyptické stolici postavili v Římě a velikou slávou pomník.

kdo jest a jak sem přišla, odpovíděla, že jest otrokyní jako on, a že jí pán její chystal otroctví mnohem horší než jest bič drábův, chťe ji učiniti otrokyní svých mrzkých vášní. Proto ji tak krásné ošatil. Avšak Zajma nedbala darů, nýbrž buď z odporu proti pánu nebo z lásky k ctnosti, když se jí naskytla příležitost, utekla, dříve než byla odvedena do domu pána svého, do lesů; dlouho bloudila a hotova jest raději všechno trpěti i umříti než hnusně žíti v domě pána svého.

„Ať přistí den mi chystá cokoli — skon v šelmy drápech lepš, jedem zmiije, neb krutou ranou divochova kyje, než ozlacená hanba v nevoli.“

Jest tedy ochotna raději zemříti v drápech divokého zvířete nebo zhyznouti uštknutím jedovatého hada nebo skonati pod ranou nějakého divocha, než žíti v přepychu, ale v hanbě a v otroctví. Chce-li básník těmito slovy pověděti, že život v bídě ale poctivý jest mnohem lepší a člověka důstojnější než blahobyť, který jest odměnou za život mrzký, blahobyť, který za svou obět žádá ctnost a city nejnežnější, přednáší těmito slovy vznešenou pravdu a nejdůležitější pravidlo života opravdu spořádaného, ctnostného. Kéž by si všechny Zajmy těchto slov dobře všimly a tak slovům těmto rozuměly! Avšak ze slov „hanba v nevoli“ se zdá, že Zajma neuprchla z lásky k ctnosti, nýbrž spíše z nenávisti proti otroctví, z odporu proti pánu, který ve své neobmezené svévolnosti nespokojil se pouze jejími službami a její bolestí, nýbrž žádal na ní, aby se obětovala celá, aby obětovala city, které se ničím vynutiti nedají. Ovšem že ani tato pohnutka není nešlechtná, nýbrž zcela dobrá, ale prvá jest mnohem šlechtnější.

školskou vydělali pár krejcarů, nepočítajíce, že tím vlasteneckým karbanem vlastně ztrácejí náš lid v elité tiskce.

Však opovaž se někdo a zvolej: pryč s hazardní politikou, pryč s národním karbanem! Brzy budeš pohaněn jako ten největší zpátečník, nejhorší člověk pbd českým námem, neboť dnes u nás je v módě politika různě-nehorázně-radikálně-hazardní, láska k vlasti osvědčuje se dnes brackářstvím, nejběžnější národní prací je holdování karbanu. A proto až jen k nám nechodí žádný Chilon, našim slavným politickým hazardům Sláva!, hazardním karbanům národním třikrát Sláva!...

Zanechte báčorek a hleďte pravdu!

Na tak avaném vědeckém poli české literatury největším a nejurodnějším oddílem jest záhon historický, který jest dnes botovný — pralesom.

Sta knih vykládají nám o minulosti našeho národa, naší vlasti, sta knih líčí nám život předků, avšak není jich z toho počtu ani dvacet které by náš lid nepletly, které by mu něco správného vypravovaly a pověděly.

Naše české dějepisné knihy neuvávně pohybují se vyjetou kolejí. Co jednou tak zvaná „autorita“ pověděla, to se pak po padesáte let devadesátým devátým způsobem rozfédené nebo zhuštěné lidu podává znova, tak že se sta historických spisů vlastně teprve jednu něco podstatného vypravuje. Však se této výrobě dějepisné literatury u nás již před patnácti lety posmíval satyrik, podáváje na ně recept zalci:

„Vezmi:

starého ležáku sklady,
spousty prachu pilné smet,
obálky odstranit hleď;
k tomu přidej stránku pramenů
z čtyřicátých let,
o těch později co psali,
nemáš vědět,
dej to všem dohromady,
knihkupec to zaobalí,
napiš na dva listy úvodu;
dolej, že ta kniha bez slovátě
nehodí se pro čtenáře
a pak hoď ji na krk národu!“

Poměry patrně znaly satyrik ten dobře pověděl, že se u nás historické knihy házejí národu na krk bez ohledu, zdali je někdo čte, nebo jest li v ocelých řitách zůstávají ležet.

Zkuste jen a ptejte se kolem sebe intelligentnějšího obecnstva, ze kterých spisů své známosti dějepisné čerpalo a zjistíte, až na nemnoho výminek, uslyšíte a shledáte, že historické vědomosti u nás přecházejí z pokolení na pokolení především prostřednictvím — fráse.

Jak pak česká „vlastenecká“ fráse vypadá, tof dostatek známo! To jsou samé báčorky, které se u nás o naši minulosti vypráví bez zření, co z její zkušenosti a události hodí se nám pro praktický postup v budoucnu.

Třebas, že to řekl prof. Masaryk: „Přítomnosti nutno podřadovat minulost a minulost třeba osvětlovat přítomností“, tak v tomto ohledu má pravdu, která by naši historickou obec měla proniknout do morku a kostí.

jak žil pěvec rab se svou Zajmou — který život si velice chválí — jak mnohé bdy a nouze by nebylo! Ačkoliv žil pěvec rab se Zajmou život prostý, byl přece velmi blažený. Jen časem si vzpomínal na bídu svých bratří a činil si výčitky, že ničeho nepodniká, aby jich osvobodil. Avšak jako nic netrvá na světě věčně, tak také netrval dlouho tento stav blažený!

Jednou se Zajma vracela s vodou a pěvec se chystal na lov. Zajma mu zapěla rozkošnou píseň (Jak v jitřním poupěti — nápevem opatřil Weis), ve které mu slibuje věčnou lásku:

„spíš ve mně žiyoucí
bít srdce ustane,
než k tobě horoucí
v něm láska doplane.“

Avšak sotva ji dopěla, objevila se z houští stařena, nesouc na rukou děcko. Rab ji brzy poznal. Byla to otrokyně téžé pána jako dříve on. Za ní přišli dva drábové sňhajíc ji. Pěvec rab proti nim napřáhl kopí, avšak oni se vrhli na něho. Zajma vidouc jeho nebezpečí, udeřila suchou větvi jedného drába do hlavy, avšak ten se vrhl na ni a skolil ji kopím. Na to chopili pěvce raba a odvedli jej opět do otroctví, ze kterého již asi nevyvázne nikdy. —

Není patrna příčina, proč básník tuto idylu vplel do básně sociologicko-politické, snad proto, aby čtenář po soufalcích výkřiků bolesti v prvním dílu poněkud pookřál; má se také za to, že jí chtěl snad vylíčit původní jednoduchý a prostý stav, ve kterém se národ rabů kdysi nacházel. Byl by to jaksi jeho zlatý věk, o kterém pravidelně mluví básníci národů všech. Že i v této idylle přichází kousek náhoty, diviti se nemusíme, vždyť se bez ní moderní umění téměř ani obejít nemůže.

(Pokračování).

Avšak mezi historiky našimi jest velice málo těch, kteří by se odvážili vydati proti panující frásce, kteří by dali v sázku svou oblibu a kteří by podstoupili zápas protisahnuté tradici. A tak se stává, že náš lid v ohledu historickém je jen za blámem, jež často pronese zcela planý nevědomce.

Jak se dnes děje a náš píse, ten způsob lid svou zřetelností opřelí odborné historickým spisům sám dávno odmítá. Lid cítí, že je to vše jenom děje těch, kteří ztítně zápasili o své výsady s autoritou panovníků, to se má dávno přejedlo a om touží čísti dějiny své vlasti, svých otců, psané se zcela jiného stanoviska.

Ano, náš lid podřazuje minulost přítomnosti a zcela jinak patří ku př. na „bělohorské mučedníky“. On nehledí na ně jen na staroměstském lešení, ale on se táže, jak se to stalo a proč tam přišli? A náš lid osvětluje si minulost přítomností a táže se, jak se to stalo, že toto naše slavné království, jehož meze drahdy od moře k moři sáhaly, upadlo v tak smutné poměry, jako jsou dnes? A třebaže se mu to dosud nikde čte nevyložil, on sám dobře cítí, že nějaké hrozné příčiny toho byly. On cítí, že jeho děd a praděd to nezavinili a když nenachází vysvětlení otázek, jež mu na rtech visí, tu nechává historický spis ležet dále nečtený, spokojuje se jen vědomím, že musili být lidé, kteří na naši vlast desítek béd přivolali a sehnali.

A žádoucím jest, aby se si lidé konečně lidu správně ukázali, aby se mu přičinily žalostných důsledků, v nichž se dnes český národ potácí, správně vyloužili.

Proto třeba, aby se v ustavičném opakování dávných tradic o české slávě drobet slevilo a aby se také poněkud povědělo, kdo tu českou slávu zmatil, kdo na lid a vlast českou tolik bédných století přivodil.

Podřadíme jen přítomnosti minulost a nebojme se to říci, osvětlíme minulost přítomností a popatřme dle pravdy na ty protestantsko-německé vlivy, které neuvávně od tří století na těle národa našeho hloďají tak zhoubně, že ho až na hůl žebračkou dovedly, berouce mu konečně již i jazyk a víru, vše a vše, co ještě vlastního má.

Proto snad by bylo záslužno, aby dějiny věků, kdy česká sláva hynula, byly lépe probádány, nežli se dlo dosud. V čem česká moc a sláva spočívaly, to je dostatek již známo, ale jen si to upřímá a nahlas pověříme, co nás ve dnešní naše postavení v ohledu národním, politickém i státním dovedlo. Jest si přáti, aby naši slovatní historikové především opustili pohodlné stanovisko „objektivnosti“, již jako pláště používají, aby se nezdáli býti „bezohlednými“ k panství a „nevlasteneckými“ vůči lidu. Jest si přáti, aby šli po pravdě bez uvažování, zdaž se bude komu líbit nebo nebude. Pravda časem jim nahradí pomíjející mrzutost, jež jim tu a tam vzejde, a nenahradí-li, tu třeba pamatovati, že každá práce, každé vítězství jistých obětí vyžaduje. Dulce et decorum est pro patria mori! A proto dovoláváme se u nás v zájmu historické pravdy odložení zástěry „objektivnosti“.

Toho také u historika vyžaduje slovatný archivář markrabství moravského Vincenc Brandl, který ve příčině té praví: „Vím, že se tím stavím na odpor běžnému onomu názoru, který na historikovi žádá, aby byl zcela objektivním, t. j. aby s líčením jeho nikde a nikdy cit jeho nepronášel. Avšak pravý historik posud tím názorem se

Velké hlavy pod šaškovskou čapkou.

Sebral Frant Kolouš.

Soliman I. po dobytí města Bělehradu zstaven byl náhle na ulici starou ženou, která vrhla se mu k nohám, hlasitě bdujíc. Sultán ptal se jí, proč pláče. Žena mu vyprávěla, že za spánku byl její dům od vojáků zcela vyloupen. „To musila tuze pevně spát,“ smál se Soliman, „když by tě lupiči ani nebyli probudili.“ Ovšem že jsem spala pevně a klidně, vždyť jsem myslila, že ty císaři mne chráníš. — Touto odpovědí překvapen, rozkázal Soliman vše bohaté ženě nahraditi.

Gonelle, pověstný humorista italský žil ve službě markýze Mikuláše z Este. Jednou tážal se jej markýz, jaké řemeslo ve Ferrate se nejvíce provozuje.

„Lékařství,“ odpověděl Gonelle.
„Hlupák,“ zvolal markýz, „vždyť jsou zde přece nejvíce tři lékaři.“
„Všadme se,“ stáhl se Gonelle.
„Plati.“
„O to dukát!“
„Dobrá, ale pamatuj, že ti vindry neslevím z prohry!“ smál se markýz.

Gonelle se poklonil a odešel. Druhého dne ovázal si krk šátkem, navlékl kožich a stoupl si u kostelních dveří. Každý, kdo šel kolem, ptal se, co mu schází! „Ach boží mne strážně v krku!“ šeptal Gonelle. Útrpní tazatelé neopomenuli mu dle svého nejlepšího vědomí poraditi. On si pak svědomitě jejich rady i se jmény zapsal. Po službách Božích vydal se ještě do města za radou a tak dopoledne měl přes tři sta receptů proti své chorobě. Druhého dne stejně oděn objevil se i u snídané v markýzově salonu. Markýz, který na

nezachoval, jednoduše proto, že ho zachovávat mlaze, a jeho zachovávat, není historikem, nýbrž kroměním, který jednotlivé příběhy po sobě seřazuje jako kuličky na páteři. Historik jest člověkem jako každý jiný, mlaze mu tedy svleci se sebe šat národa a lidu, z kterého se zrodil, mlaze mu vyrvat se srdce svého lásku k pokrevním svým; a neuváží-li těchto citů na tímu pravdy, jest ony i v historii oprávněny. Zamělovati chyby národa svého jest historika nedůstojno! ale zřetati objektivním t. j. chladným při svědění, které národ buď si i svými chybami saviel, to již není objektivnost, nýbrž nevšímavost, která od zpuslosti srdce příliš vzdálena není. Komu historie jest více nežli sachopárným seznamem jmen janaevských a válek svedených, komu jest tím, čím býti má, t. j. vitae et rerum magistra, prostředkem ku vzdělání srdce a mravu, zrcadlem, v němž národ věrný obraz sebe vidí, ten pochopí, že historik jest povinen, vši silou ducha se opřít, když obraz ten neslušnými taby zlomyslnou rukou jest zohyzdén. A není národa druhého, jehož dějiny byly by tolika zlomyslnými rukami různě skrucovány, jako se dlo a dloje národa českému a to jen proto, aby byl obraz jeho nahoru zohyzdén a dolů zfalšován a to jediné v zájmu a prospěchu německo-protestantské politiky v zemích českých. Proto našim historikům připadá veliký úkol, aby skutečnou pravdu, již si každý dá a musí dát líbit, ku plamosti přivedli a neptipomněli dle, aby lid byl maten planou frásí a jalovou tradicí pokud se týče podstaty jeho největšího učína, t. j. dějina.

Toho dovolávati se musíme a budeme vytrvale, neboť falešný názor v minulo přivozuje u nás nesprávný názor o budoucnu. Přidáváme se ke všem těm, kdo touží, aby české dějiny podány byly konečně lidu ne jako historie sport jeho králů a šlecht, ale aby co nejdříve vyšly ve knize, která by vypravovala především o dějinách lidu a jeho vlasti, jež obojí bylo po věky hříčkou na šachovnici politických snah a zájmů německých.

Proto pryč s dějinnými báčorkami a historickými frásami! Jen pravda nás vysvobodí!

Lužický list.

Ž.— Časopis náš vzal si, jak známo, za účel, raziti cestu pravému smýšlení katolického mezi lidem českým a poučovati jej ve všech časových otázkách důkladně, pravdivě a věcně. Je zejména třeba šířiti také známost snah a tušeb, bojů i vítězství národů slovanských v politickém i kulturním oboru vůbec. Směr tento bývá více méně zanedbáván a právě katolické listy jej vytrvale pěstují, věnujice pozornost i ostatním pobratimům svým. A to je též zcela v pořádku, zajiště že listům katolickým nebude možno vyčítati jednostrannost a nenárodní smýšlení. „Obnova“ v té věci učinila slibný začátek, zřukavši stálého spravodaje záležitosti ruských v Petrohradě. V následujícím chceme dnes zmíniti se o snahách a bojích přibuzného národa, nám velmi blízkého, nejbližšího souseda — lužických Srbů, a tak přispěti k tomu, aby byla pěstována upřímná shoda česko-lužická, která v našem národě má dosud velice málo pěstitelů. Důkladného znalce poměrů i jazyka lužicko-srbského má právě Bra-

žádnou leť nepomyslí, přal se jej taktéž, co mu schází; a hned mu radil, co by měl činiti. Gonelle poděkoval uctivě a odešel. Třetího dne objevil se již zcela zdráv před užaslým markýzem, podáváje mu svůj zápisník. Když se tento v čele tří set doktorů Ferrarských usel, zasmál se upřímně a poručil sázku prohranou ihned Gonellovi vypláti.

Hufeland, proslavený lékař pravil jednékráte: „Jest to zlé, že lidé musí kašlati, když něco nepravého v hrdlo přijde, kdyby však mohli kašlati, když něco nepravého jim z hrdla vyjde, pak byl by svět jednanemocnicí kašlavých!“ — Hufelandovi, slavnému lékaři pravil jednékráte kníže R.: „Vy jste slavným lékařem, znáte tak výborně tělo lidské, zajiště dovedete všechny neduhy vyléčiti.“ „Není to tak snadné,“ odvětil lékař, „my jsme jako ponocní, my lékaři známe cesty a uličky zcela dobře, ale co se uvnitř domu dje, to prohlédnouti nedovedem!“

Mayerbeer nerad psával cizím osobám a nesad rosdával své autografy. Jedna dáma však toužila mítí jeho taby, ale at prosila jak chtěla, ničeho obdrhiti nemohla. V této tísní obrátila se na fidele divadla a prosila jej o přispění. Řiditel přemýšlel okamžik a pak ujistil dámu, že zitra bude její přání vyplněno. Týž den rozkázal vystisknouti plakáty na „Hugenoty“, ale s poznámkou: „hudba od Hálavého.“ Sotva byly cedule rosdány, přiběhl posel od Mayerbeera s listem několik stran dlouhým, ve kterém fidele v hněvu vysvětluje, že „Hugenoty“ jsou od něho a ne od autora: „Židovky.“ Tak dostalo se dámě rukopisu!

Sakoski, který císaři Napoleonovi boty dával a velkého jmění nabyl, mluval nemírně hudba. Jednou slyšel znamenitého hudebníka a podivína Schneitshöffa hráti piano i umínil si

dec Králův mezi svými obyvateli, je to prof. Adolf Černý, jenž v té příčině již mnoho vykonal a bohdá ještě vykoná. V táboře našem po zsemnění pracovníku Douchevi nám není znám nikdo, kde by se sáleditostmi těmi obíral. A toho je zajiště potřeba. Nuže utíháme počátek v tomto jubilejním roce stoleté památky narození velkého učence Pavla Jos. Šafarika, majíce na paměti, že i větev náleží ke stromu a že strom prospívá pouze tehdy, je-li mohutně rozvětven a daří-li se dobře větvím.

Lužičtí Srbové jsou nepatrným zbytkem velkého kmene slovanského, nešťastných Polabanů, kteří nepříznivými poměry a částečně i vlastní vinou vydáni byli záhubě. Pouze lužičtí Srbové se uchovávali a dali na jevo takovou houbovatosť osobností, že možno tvrditi, že národ tento nepodlehne příboji německému.

Lužičtí Srbové dělí se v nářečí horní a dolno-lužické, které se od sebe znamenitě liší. Bydlí tady ke škodě své ve dvou zemích, totiž v Sasku a Prusku. Kromě toho jest u nich různost náboženská. Horních Lužičanů jest celkem asi 90.000, Dolnolužičanů pak přes 70.000, všech dohromady přes 160.000 — počet zajisté velmi nepatrný. Z Hornolužičanů jest asi 19.000 katolíků, ostatní jsou protestanti; dolní Lužičané jsou vesměs vyznání protestantského. Hornolužičané liší se kromě toho pravopisem, ten jest katolický, jenž se blíží analogickému či skladnému, a evangelický, jenž je sestaven úplně dle německého. Tento separatismus je vinou, že nepokračují lužičtí Srbové rychle ku předu; avšak na všech stranách se jeví čilý život, nejvíce ve straně katolické, která si vede ve směru národním i náboženském velice statečně, ač jest počtem mnohem slabší. Hlavním středem jejich působnosti je „towarstwo sw. Cyrila a Methoda“, založené r. 1862. nezávislým vůdcem lidu srbakého, Horkanem, který si sjednal o národ svůj nekonaných zásluh.

Hnutí národní v Lužici Horní bylo upraveno hlavně „Towarstwem Mladicy Srebakeje“, která byla založena r. 1847. Jako každého roku, tak i letos ve středu po velkonočních mála svou valnou hromadu. Dokončila letos již 48. rok, takže po dvou letech slavní bude jubileum 50letého trvání svého — Matice vydává každého roku více knih a stará se nyní horlivě o stavbu vlastního důstojného domu. Letos ustavil se též odbor jazykopský, který má za účel bděti nad rylostí jazyka domácího.

Revněž po Velkonočních konala se výroční „skhadšowanka“ srbaké mládeže studující, již zahájil hlavní starší Mikuláš Andricki, bohoslovec a chovance pražského semináře lužického, nejčilejší se všeho studentstva, spěvem národní hymny: „Hišće Serbatwo njezhabjeno“ (Ještě Srbstvo nezbytno). Jest potěšitelným úkazem, že mládež studující, tato naděje vlastní, si tak statečně počíná, připravuje se pečlivě k vážné práci na národa roli dědičné v přístím svém povolání.

V politickém životě nemohou Srbové pro nepatrný počet svůj vyniknouti. Ve dvou komorách sněmu saského mají pouze jediného zástupce svého v 2. komoře, Koklu, který hájí všemožné právy lidu svého jak národních, tak hospodářských. Na místo zemského poslance srbakého Kerka bude se v brzké době konati volba doplňovací ve venkovském okrese budyšínském, kde kandiduje srbaký rolník Smola, který má největší vyhlídka na zvolení, takže by měli Srbové lužičtí v drážďanské

2. komoře opět dva svoje zástupce, jak tomu bylo dříve. Než předsednictví konservativního drážďanského sněmu v něm novinách budyšínských proti tomuto kandidatu, poněvadž jest mu nepohodlným jako obhajce stavu rolnického, kdežto drážďanské konservativní hájí zájmy velkostatkářské. Spolek tento vytýká „Srbakým Novinám“, které volbu Smolovu podporují, že se články v nich uveřejněnými v této věci vzbuzuje rozpor a nepřátelství mezi Němci a Srby a že se jimi myšlenky sociálně-demokratické mezi Srby rozšiřují. Volební komitě ihned vyzvalo předsednictví spolku konservativního, aby jmenovalo věty z článkův oněch, kterými by bylo lze pomluvu přivrženců Smolových odůvodniti. Myšlím snad tyž předseda, že jest již sociálně-demokratickou agitací, žádají-li rolníci změny hanebního zákona a nechťají-li voliti jiného kandidáta, než toho, který by hájil zájmy rolnických na sněm saském? Vždyť i konservativci uznávají, že je třeba stav střední zachovati. Totéž chtějí i rolníci, ale nejen alovy, nýbrž i skutky. Zasažit se o to, aby odklidili zákonitě všechny okolnosti, které trvání rolnictva středního i malého ohrožují. Staktikou „Srbakých Novin“, jediného to týdeníku politického lužických Srbův, jsou za jedno v této věci všichni srbakí rolníci, jak jistě dávnějším sdělili: „My srbakí rolníci si nepřejeme na své zástupce a vůdce lidí, kteří k nám věřím, kdo ví odkud z ciziny, sem k nám přišli; vždyť nemohou nikdy tak dobře znáti naše vnitřní záležitosti, jako mužové z nás, kteří s námi vyrůstli a které tlačí bota na témi místě, jako nás.“

Konservativní drážďanské velkostatkářské nepovdělo dosud na vyzvání rolníků srbakých a nedokázalo tedy pomluvu proti rolnickému kandidatu. Težko nešťastný manévř však uperil jak srbaké tak i německé voliče rolnické okresu budyšínského, aby se přidružili pouze k svému společnému rolnickému kandidatu. Na všech stranách je proti kandidatu velkostatkářskému rozhořčení a projevy souhlasu se Srb. nov. se množí. Tak píše opět jiný rolník srbaký: „Mnohokrát jsme v Srb. Nov. poukazovali, jak rok od roku rolnický statek za statkem se ztrácí a jich majitelé se stávají buď robotníky neb dělníky továrními, v každém případě nespokojenými lidmi, mezi nimiž má pekelný svrab červený svoje nejkrásnější žně. My Srbové poznáváme tento strach nám hroící, procítáme se spánku, rozpomínáme se, čím jsme povinni své víře, svému kraji rodnému, svému králi a sami sobě. Protož my malohospodáři srbakí dobře víme, chceme-li provésti nápravu, že musíme nápravu udělni nejdříve mezi sebou... Jest nám se vrátiti k pobožnosti, svornosti a prostotě svých předků. Časem jest nám též hleděti, abychom práva svého prospěšně a rozumně užívali, a je-li potřeba, dobývati si nových práv rozumně. Abychom těchto záměrů dospěli, nestojíme o cizí vůdce a cizí moudrost, poněvadž máme, budiž Bohu dík, dosti inteligentních mužů mezi sebou, hodných a důstojných našeho zastupitelstva a vůdcovství.“ — On se týče pomluvy o agitaci sociálně-demokratické, lze je vyvrátiti mezi luž. Srby ze zkušenosti tím, že kde národnost srbaká se udržela, kde slovo Boží se hlásá lidu jazykem mateřským, tam internacionální socialistické zásady nemají přístupu a nebudou mlti, dokud se udrží národnost luž.-srbaká. Volebnímu boji tomuto se hledí s napjetím vstříti.

Ruské rozhledy.

A. Z. Z Petrohradu, 21. května. (Přev. dopis.)

Ruské časopisy o míru čínsko-japonském vyslovují se pesimisticky, souhlasí v tom, že Evropané třeba že vnikli hloub do Číny, přece jen budou museti se vrátiti pro hroznou nenávisť Číňanů k cizincům. Misionáři vypravují, že čím dále šli do Číny, tím více přibývalo ukrutenství a vražd. S takovými též obtížemi bude bojovati Japonsko, třeba že bylo energické, nová válka bespochyby opět počne — neboť Číňané žádanou válečnou náhradu 200 milionů taelů nemohou tak brzy zaplatiti — Ruský vyslanec v Londýně měl vážný rozhovor s lordem Kymberlem v příčině hranice mezi výbojným Ruskem a hrabivou Anglií, však ruské-anglická shoda bude mlti ten prospech pro Rus, že bude Rusům otevřena putem cesta do indického oceánu.

Překrásná jaspisová váza určená jako dárek zesnulého cara Alexandra III. pro Francii, bude těchto dnů zaslána do Paříže. O bezpečné dopravě skvostné té vázy, jež teprve nyní byla dokončena, má se postarati továrník v Petrohradě Berté.

Na Rusi hodlají zavésti též zlatou měnu; (bodem-li ruští mužiči viděti tolik dukátů nových co my — to se zarádují. Poz. red.)

Ministerstvo zemědělství nařídilo zakládati ovocnářské školy a kursy ovocnické v guberniích pskovské, poltavské, jakatěrinoslavské a chersonské. Odborníci zahraniční jsou bledáni — i u nás takový radikální výnos by neškodil. Rusko co nejdříve bude obohaceno novou střední velkolepou hospodářskou školou a ku kouci tohoto roku očekává se otevření nového zvěroléčebného ústavu v Petrohradě.

V jezdecké škole hlavního admirálovství pořádána v těchto dnech výstava ptačtva a jeho chovu. V městě Kazani otevřeno slavnostním způsobem městské museum, jež obdržel veliký mecenáš ruský viceadmirál Lichačev 40ti tisíci předmětů národopisných.

V Petrohradě budí všeobecnou pozornost nedávno carem otevřený humanitní ústav zvaný: „Xenijjský institut“, jenž jest zařízen pro nemajetné dcery ruských šlechticů. Xenijjský ústav je bývalý palác velkoknížete Nikolaje na Konnogvardejském boulevardu a je co nejmoderněji zařízen, protektorkou je velkokněžna Xenie, dcera zesnulého cara, který pojal myšlenku pensionát takový upravit.

K slavnostnímu otevření mořského kanálu u Kielu v Německu odesláni dle časopisů kontradmirál Skridlov s válečnými lodmi: Rurik, Alexandr II. a fregaton „Grozjaščij“.

V Petrohradě utvořil se veliký literárně-umělecký spolek, jenž má za účel podávati obecnému klassické plody ponejvíce divadelní. V sále Kononova dávala se poprvé: Jorkširská tragédia, po druhé v Panajevském divadle: fantastické scény Hauptmanovy: Hasnala, pak opera Le Passant od Koppe.

Pro uvarování neštěstí na ruských drahách vydán rozkaz: cestující v podnapilém stavu budou na nejbližší stanici odevzdáni v ruce policie. — Dile Gutenbergovo korunováno na Rusi zajímavou tiskárskou výstavou, jež se nad očekávání vydařila. Věrajsosti sdělujeme se stati prof. Nikolaje Širjajeva, který o výstavě té píše, že první kniha ruská: Dějanija apoštolaká i posláni apoštola sv. Pavla tištěna již r. 1563. a pochází od jáhnů: Ivana Theodorova, Petra Matilavee.

Literatura: Doktor A. Elisejev, znamenitý profesor akademie nauk v Petrohradě podává překrásnou studii z historie kultury. Jest to věrný-rodopisný popis vývoje kultury člověka. Zajímavé toto dílo vychází s ilustracemi v časopise Niva, upozorňujeme naň co nejvíce.

Chožajin a rabutnik (hospodář a čeledín) od Tolstoj. Na vrcholi biblické hory od Gnědiče, obě pověsti Ctězadostivý blázen od Sterna, povídka. Na daleké okrajíně, pověsť z jižnorusijského života od Malinka.

Filosofické zápisky od Strachova. Kritické staté o Turgeněvu a Tolstoji od Strachova. Naše úlohy (zadaci) na tichém oceáně, politické rozhledy od Maksimova. Elementární učebnice mineralogie a geologie od Solověva. Kavkazská podání a legendy od V. Světlova. Mládí a mužný věk umělce Verčagina od T. Derevna. Sibírský kalendář od Romanova. — Pěťadvacitileté trvání zavedení složitého účetnictví na Rusi oslaveno v illustrovaných časopisech ruských podobiznou a životopisem zakladatele ruského účetnictví Theodora Ezerského. Zásluhu o dobré vedení státních poklad a peněžních ústavů na Rusi má jediné tento muž, který i vychoval Rusku tisíce dobrých finančníků.

Úmrtí: Vydavatel ruského časopisu: „Ruský Kurýr“, Mikuláš Petrovič Lanin zemřel v těchto dnech na Rusi, byl to muž velikých zásluh o národ ruský. Zemřel dále Karel Ivanovič Maj, znamenitý ruský paedagog. Vladimír Ivanovič Gau, proslavený umělec a kreslič podobizen a obrazů do dřeva a slonové kosti. Na mnohých výstavách skvěly se jeho podobizny krásou a ideálností. Ještě roku 1892. měl na akvarelové výstavě v Petrohradě překrásnou podobiznu doktora Grimma. Maloval všechny členy carské rodiny již od Mikuláše I. Zemřel též Josef Vasilevič Bertenson, osobní lékař carův. Napsal 60 knih lékařských, z nichž zasluhují povšimnutí tyto: lékařské tajemství, historické posudky nemocenské práce a zdravotní zařízení v továrnách.

Pražská kronika.

K. — V Praze, 22. května. (Přev. dopis.)

„Obnova“ byla mezi prvními listy, v nichž se ozvala touha, aby národopisná výstava stala se bodem, v němž bychom se dle možnosti ve svých politických protivách usmířili. A vedle nás ozývají se nyní z desatera stran novinářské hlasy, aby ke smíru, anebo alespoň k umírnění protiv u nás došlo.

Vedle pak hlasů novinářských promluveno ve smyslu tom také již bnd po zahájení výstavy a sice na přátelském večeru „u Choděry“, kde se sešli moravští poslanci a poslanci českými. Tu dr. Pacák přimlouval se o zavedení a obnovu shody, alespoň pokud se odporu proti Vídni týče, tak že otázka národního smíru u nás stala se otázkou otevřenou, otázkou palčivou, jejíž příznivě vyřizování přejí si vlastně strany všechny a všichni lidé dobré vůle. Ovšem s těmi, kdo se átvánic národních a z politického rozkolu jsou a chtějí býti živi, zde počítati nemůžeme.

Orgie ignorance začínají slaviti velké pražské denníky ve svých referátech o národopisné výstavě. Když se jim promíne dvacet drobnějších přehlednutí a nedopatření, aspoň to pokáráti třeba, že když jejich referenti něco důležitějšího sami neznají, proč se nezeptají po vysvětlení.

jej získati na jeden večer. Úmysl se mu zdačil. Hudebník přišel a po večeru zahrál bohatému panu mistrovi, jak si přál. Přístí týden pak obdržel Sakoski pozvání k Schneitzböffrovi a když byli po večeru, přistoupil hudebník k „panu mistrovi“, podává mu pár roztrhaných bot. „Co pak s tím, ptal se tento udiven. „No minule po večeru hrál jsem já u vás na piano, dnes spravte vy mi zase po večeru boty: Každý dle svého povolání!“

Piron, francouzský básník a ostrý pozorovatel říkával, že knihy, které dámy čtou, nejlepe ukáží dědelní a charakter jejich. Když jsem se mnil ženiti, vypravuje, nerozpakoval jsem se dlouho, jak to učiniti. Koupil jsem tři exempláře jedné a téže knihy a poslal jsem je třem mně stejně milým a krásným dámám. Po čase se mi vrátily, ale jak rozdílné. Jeden exemplář byl celý pospíněn skvrnami kávovými, mastnými, ale ne však jedinou inkoustovou. Druhý pomalován byl semýma oálma usíma a jinými karikaturami a rozpíchán jehlou Třetí konečně byl sice přectěn, ale čistě rozřezán a jen jednou skvrnou znečištěn, skvrnou inkoustovou, za niž ještě majitelka prosila o odpuštění. Přístího dne vydal jsem se k ní a pojal ji za choť. Piron žil ve velmi šťastném manželství.

Newton, proslavený učenec byl jednoho dne hluboce zabrán ve studiu své. Jeho služka přinesla mu k snídani vejce, které před ním uvážit chtěla na kamnech. Newton, jsa rád sám a sám, odbyl ji, že si to sám udělá. Služka položila vajíčka i hrnek nastůl a odešla, upozorňujíc, že musí se vařit asi 3 minuty; když pak se po chvíli vrátila, spatřila Newtona před kamny držícího v ruce vajíčko a vařícího v hrnečku hodinky.

V levém křídle bývalého průmyslového paláce postavena jest skupina figurin, představující moravsko-slováckou hru na krále, při níž se dívky přestrojení chlapci jedou bez drámí se uzdy obkročmo na koních. Pražské listy při popisu těchto figurin zcela vážně se obdivovaly jízdecké dovednosti moravských — dívek.

Podobné novinářské kumсты působí trapně a celý stav žurnalistický sám nemálo trpí na reputaci. Proto podobné případy ignorance sluší vytknouti a přinejmenší stíhati. Ať o výstavě referují lidé k tomu způsobu a ať žurnalistická naše družina nerozmaňuje se zástupy nepovolaných osob, které ani nevědí, že se mohou pozeptat po vysvětlení, když něčemu nerozumí.

Bylo by dobře zaznamenávat, jaké nesmysly se ještě v referátech o výstavě svedou dohromady. Byla by z toho zajisté na podzim pěkná sbírka.

Kdo v Praze nejvíce uměleckých památek zničil a smažil, to v úpoledním čísle ze dne 17. t. m. konstatuje „Národní Politika“, která ve příloze té doslova píše:

„S bolestí vzpomínáme pustošení Husitů a Švédů, avšak pomalu můžeme býti úplně přesvědčeni, že obec pražská zbořila nám za svého autonomního působení více památek než Husité a Švédové dohromady. Při tom však lze Husity omluviti náboženským fanatismem, Švédy tím, že brali v plen a plundrovali semí nepřátelskou Hábe však dopadne úsudek dob pozdějších o těch, kteří bořili z nedostatku účty ku historii a kulturním přebytkům vlastního národa“. Zaznamenáváme toto doznání skutečné pravdy. Páni bořili a ničili kaple, chrámy atd. jako nějaké chlívky. A těšeme se, kdo to obec pražskou spravoval, když zde takto bylo řáděno? Odpověď dá si každý sám! Páni ti jsou většinou ještě živi! Nás při tom uspokojuje, že list jistým pádem tak blízký, jako je „Národní Politika“, takto lapidárně posuzuje a odsuzuje jich autonomní působení. To jest nám také nemalým zadosťčiněním při trapné vzpomínce, jak proti nám bylo nakročeno, když způsobem zcela přátelským jsme upozornili na některá nedopatření panstva na radnici.

A tu máš! Najednou je charakterisoval jak se patří důkladně vlastní jejich orgán. Přistě se na to jenom odvoláme!

„Národní Listy“ v sobotu dne 18. května konstatovaly: „Klerikalismus vniká do národní naší podstaty všemi pory.“

Poznání to sledí s potěšením zaznamenati, neboť důvodnost k němu jeví se v samých „Národních Listech“, kde v nedělním feuilletoně ze dne 12. května najednou vytištěno bylo slovo „Báh“ příslušné a velkým B, když pomýšlíme toho, že „Národní Listy“ již r. 1893. obohatěly uveřejňovaly inseráty, zvoucí k poutím do Vambolce.

Zajisté že zájmu jejich nijak nemálo, když jako ostatní listy pražské budou uváděti také správy o pořadu bohoslužeb ve pražských chrámech a těšme se, že se toho velmi brzy dočkáme. Neboť dle nich „klerikalismus vniká do národní naší podstaty všemi pory“ a ony se dovedly vědecky výborně dachu doby připsobit.

Ostatně připomínáme stanovisko „Národních Listů“, jež v ohledu náboženském prohlásili dne 20. prosince 1880. p. dr. Julius Grégr ve „programu Národních Listů“, jež byl rozeslán jako pozvání ku předplacení právě: „Otázky náboženské, zvláště dogmatické, nejsou naším oborem, i budíme se jich vystříhati ohovajíc se jinak vědy a povinností k ústavám, ježto jsou tak úzce spojeny se samým citem náboženským, velikým tímto činitelem v životě společnosti lidské.“

Dle něho jest přátelské spolčení „Národních Listů“ se směrem klerikálním zcela možným. A bude na všechny strany také prospěšné, když se začne u nás a cítem náboženským trochu silnější zacházeti a více pošítat.

Jest to velice chvály hodno, že „Národní Listy“ nevábaly mohlutnění náboženského smýšlení, jež se panělně v novinářské hantýrce nazývá „klerikalismem“, loyálně konstatovati.

Co týden dal.

Otázka čtyř slovinských paralelek v Celji bude konečně po přání Slovínků vyřízena. Oznamil totiž polský klub klubu Hohenzartovu i levici, že bude pro příslušnou položku hlasovati, čímž její schválení jest i bez levice zabezpečeno. Rozumí se samo sebou, že setrvá levice i potom v koalici. Vedle se jí v ní přilíží, až nezaloučeně dobře a bojně proti slovinským paralelkám, hrála jen pouhou komedii.

Uhry. Rábský biskup vydal nařízení, že žádný katolický učitel nesmí převzít vedení státních matrik a také ostatní biskupové vydají prý takové nařízení.

Ze Srbska se oznamuje, že nový šašunský ministr navrhuje králi, aby Srbsko ohlásilo státní bankrot. Lze se nadíti, že král k tomu nevolí.

Pražská pražská sdělovací kancelář se usmívá na lidi, vyzývající vládu k nápravě měny ve směru bimetalismu, ač vláda takovou směnu zamítá a poslanecká sněmovna pruská zavrhlá v sobotu návrh, aby obnoveny byly články ústavy, zrušené nebo změněné v době „kulturního zápalu“ v letech 1873—75 a zaručující církvím, zvláště katolické, velmi širokou autonomii. Pro návrh hlasovali pouze střed a Poláci.

Hrabě Kálnoky následkem opětových útoků vlády uherské odstoupil, jak jsme sdělili telegraficky již v čísle předešlém. Ani důvěra koruny, ani všeobecné přání Evropy nedovedlo ho při vládě udržeti. Kálnoky žádost za propuštění odůvodnil tím, že mu vzhledem na jednotnou správu zahraničních záležitostí nelze sotrvati dle na svém místě. Zdá se, že Kálnoky úmyslně nyní vládu uherskou provokoval, protože viděl, že nyní poměry jsou neudržitelné a protože asi doufal, že pádem svým usplní rozklad a pád liberální vlády uherské. Rod hraběte Kálnokyho jest sice původu maďarského, avšak téměř od 200 let jest usídlen na Moravě, kdež jim patří panství Letovice u Boskovic a Brodek a Prostějov. Kálnoky dle smýšlení svého je šlechticem konservativním. Nám Čechům nebyl ne sympatickým. Dle zvyku jaksi ustáleného měl Kálnokyho vystřídati v úřadě Maďar, tedy buď velevyšlancí hr. Szegényi v Budíně anebo hrabě Karolyi v Londýně, anebo švéd konečně odborný přednost v ministerstvu zdravotních záležitostí, baron Szegöy-Marič, anebo švéd ministr pro země okupované, baron Kalay. Vídeňské dvorní kruhy však asi Maďara si za ministra císařského domu a zahraničních záležitostí nepřáli a baron Kalay asi obtížný úřad zahraničního ministra v nyní kritické době přijati nechťel, protože tuší, že úřad ten bude jen přechodný. V Uhrách musí se poměry změnit konečně, buď tak neb onak. Protože jmenován rakouského neb českého šlechtice by bylo asi maďarské kruhy opět pobouřilo, tedy sáhnuť k hraběti Agenoru Goluchowskému, který jest rodem Polák a který jako syn bývalého ministra jest vlastně bezbarvý byrokratem. Hrabě Agenor Goluchowski narodil se r. 1849. V službě diplomatické působil v Berlíně, v Londýně a v Paříži a dále zastával veleoběžné vybrané místo v Bukurešti. Goluchowski má pověst velice obezřetného diplomata. Zasnouben je s princeznou Muratovou, apřibuzenou s rodem Bonapartů. Hr. Goluchowski převzal již správu ministerstva zahraničního.

Ríšská rada vídeňská bude zasedati bezpochyby dlouho do leta. Po beraf opravě má býti projednána předloha o místních drahách a revizí katastru pozemkové daně, v červnu pak teprve začne rokování o rozpočtu.

Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pohanky a pilulky. „Slovanskými věcmi“ narval jednou nás Čechy chorvatký básník Preradovič. Je to věru pěkné jméno a pěkné se na nás hodí; jako věly skutečně jsme pilní, přičinliví, pracovití, ale jako v každém, tak i v tom našem českém úle je celá řada trubců, kteří z nás tyjí, český med chutná jim jen co... Přetom ukazovati nemůžeme na nitoho, každý ví nejlépe sám, co se v okolí jeho děje. Jen že ty české věly zapomínají, že k obraně své použiti by mohli šihadla, místo co by se hájily, nechávají si vysáti všecken med a samy spokojují se voštinami, nechávají se ke všemu ještě oděrkovati, ponižovati. O tom my sami ve svém okolí máme příkladů dost, ale všechny vypadají stejné: nikdo se neozve sám hned na místě, každý jde k nám, abychom odsoudili učiněné mu překoři. Tak zape tento týden navštívil nás bodrý jeden dělník, jež začel si do jisté kořalny, kde se chťel napít také trochu vody. Ochoťná prodávka podala mu sklenici, ale dostala od majitelky kořalny co proto; taková lidé nemají prý piti ze sklenice, z níž ona pije, těm stačí plecháč. Milý občan dal si to lbit a my to nemilou kofalečnici máme teď seřezat. Ne tak! Ať jen se nejdříve zastane každý sebe sám, ať nikdo nenosí peníze takovým „našincům“, kteří naň hledí jako na tvora nižšího, aprotiřho. Ale na sta je takových případů, že dobrácký lid náš snáš jest urážky od těch, u nichž utrčí své peníze, a to právě má dvojí zlo v zápleti: české věly trpí hmotně i mravně a cíl trubci nejen z nich kořatí, ale ještě se nad ně povznášejí, vypínají, hledí se vůdce dostati na vrch, vůdce státi se pány... A to si dáva lbiti nejen prostý lid, ale také lidé uvědomělí. Proto není divu, že leckterému „našinci“ narostl hřebínek bujnosti sahající až k neslušnosti. Tak v jedné hradecké kavárně troufal si v těchto dnech jistý dobrodineček veřejné věci, že prý nám neodpoví, ale že má dobrou „plácačku“, při čemž kavalírsky ukazoval na svou ruku. Tedy nějaké „pěstní právo“ že má být dovetou „našinců“ proti nám? Kdybychom dovolávali se chťeli hned práva právo, mohli bychom dotýčenému za vybrožování takové na patřičném místě dát bořkou pilulku, my však prozatím pro výstrahu jiným jen upozorňujeme, že jakákoli „plácačka“ hodí se na slabé, bezbranné mouchy, ale ne na nás... Uvážíme tuto pří-

hodu, aby každý viděl, kam až sahá troufalost jistých lidí. Tato smělá troufalost je neštěstím napomenutím pro dobráčky Čecháky, jaké vlastně lidi svými penězi podporovati nemají. Leckdo sice mluví proti nešestým „našincům“, ale dosud je podporuje a proto tak bohatnou. A někteří zvláště šikovní lidé bohatnou tím více, když si přivydělávají dle tohoto receptu: vídeňský obchodník tožemi Gans ohlásil úpadek s dluhy 219 tisíc zlat, věřitelé mají pojištěno pouze 50 tisíc; obchodník Lichtenstern učinil konkurs s dluhem 800 tisíc zlat, věřitelé dostanou nejvýše 200 tisíc atd. atd. Při takovém divném a jináctím umění křesťovství nemůže nás překvapiti, že miliony lidí houně chudnou a jednotlivci bravě stávají se milionáři. Děje se to tím spíše, že se na to řádně neukazuje, ba naopak, od všelijakých těch přehmatů hledí se pozornost lidu ještě odvracet. Liberální časopisy dovedly to šikovně naražeti. Křesťanský lid soustavě stvaly proti jeho vlastním hodnotám, lidům mu křiklavě, jak tito deméle šíjí v přepychu, zamítaly opatrně, jak mnoho dobrého vykonali pro lid křesťanský božnostmi posazenskými statky nadati, stvaly a stvou, lály a laji, spílaly a spílají pořád a všude, až nakonec lid pro kroměra křesťanských statků zapomněl se poděvati také trochu na velblouda obrovského jména v rubce křesťanských. A jak psikají a vítávají liberální noviny cíl; tak už také náš český lid tancití ty české časopisy, které se předávají svobodomyšlnými a pokrokovými. Ano, takové listy pomáhají svobodu pro sebe, popírají plnou volnost a stálý pokrok v obhacování se každému nekřesťanskému „našinci“, ale českému lidu nedobylý dosud ani dost málo svobody, nepomohly mu k nijakému pokroku v blahobytu. Ale proč se šve jen a jen proti křesťanským hodnotám, z nichž nářdo nezanouhivě majetku sobě světaného, naopak každý přibíhá z něho šleďe k obecnému dobru? Proč takové svobodomyšlnosti prodchnuté listy nepoví nikdy, jaké jména má, jak ho nabyl a co dobrého podporuje na př. nějaký Rotšild? Proč se nedovídáme z našich svobodomyšlných listů, že na př. francouzský dům Rotšildův má nyní jmění 10.000.000.000 fr. (čti: deseti miliard), že jeho majetek od r. 1875. se zdvojnásobil a že dle výpočtů může r. 1955. míti již 300 miliard franků a že z úroků této obrovské sumy mohlo by žiti celých 37 milionů obyvatelstva ve Francii, kdežto z úroků dnešního majetku Rotšildova mohlo by dobře žiti 122.334 lidí!!! Čím jsou poctiví křesťanskí majitelé pozemských statků proti takovému obrovskému velbloudu? Učiněným komárem, proti němuž se šve tak hloučce a hlomozně, jen aby se lid neohlédl někdy také na toho obrovského velblouda. Z těch několika řádek vidí každý, komu vlastně nadhánějí voda na mlýn všechny ty české listy, které podpichují český lid proti vlastním a nadřizují cizím. Věru že je nejvyšší čas, aby bítmem takové svobodomyšlnosti nedal se lid náš odepiti na dobro, aby záhy prohlédl všecken klam, aby v českém úle dobře se vedlo pilným, pracovitým, přičinlivým vělám a ne snad jen trubcům...

Z Jednoty katolických tovaryšů. Dne 30. t. m. o 8. hodině večerní přednášel v místnostech spolkových členům naší Jednoty, jakož i příznivcům jejím vldp. Dr. Gustav Dema byl, profesor historie v bisk. semináři: „O španělské inkvizici“. Ve více než hodinu trvajícím přednášce ukazoval pan řečník na základ inkvizice státní a církevní, jež, jak slovo samo inkvizice (inquirere — vyšetřovati) ukazuje, byla soudním tribunálem, jehož úkolem bylo, prostě vyšetřiti vinu podezřelého z bludu a kacířstva (něco podobného jako naše porota). Slovo za slovem snímá p. profesor rousku předsudků, jimiž tak zvané krvavé a inkviziční romány obestřely a dosud obestřají myslé lidí u věci té nezkoušených — pádnými vývody dokazoval předpojatost těch, kteří o inkvizici mluví, aniž by se o ní poučili. Promluvil šle o významu a základu inkvizice církevní a státní vůbec, obral si zejména za předmět řeči hroznou inkvizici španělskou, jež nejvíce v románech stráívá. Jané a srozumitelně ukázal pan profesor na vznik, vývoj španělské inkvizice, jež jsouc tribunálem k ochraně pořádku a pokoje z rukou biskupů a kněží přešla do řádu Dominikánského, na který nyní proto veškeré odium inkvizice se obrací; na konec ještě vysvětlil p. řečník dvě nejvíce uživané jména, jež mysl předpojatou dás. Jsou to tortury z dob inkvizice a sice: autodafé a sanbenito. Autodafé (autos da Fé — actus fidei, úkon víry) byl jakýsi obřad, jímž ukazoval bludař, který se očistil z bludu, svou víru, drže hořící svíci v ruce — sanbenito (saccus benedictus, žehnané hrubé roucho, balena) roucho, jež kající bludaři nosili. Promluvil několik slov o původu hrozných zpráv o inkvizici španělské, odpadlku knězi Donu Juanu Llorentovi (žil koncem minulého a začátkem nynějšího století) skončil vldp. profesor zajímavou svou přednášku za hluchého potlesku přítomných. Přednáška velice se líbila, o čemž svědčilo jednak neobyčejně četné shromáždění posluchačů, bylať spolková místnost plna, jednak i napjatá pozornost, jež neochabla přes celou hodinu do posledního okamžiku. Mluvit p. řečník populárně, užívaje snázornosti a přirovnání zvláště ze života spolkového, jež nemálo přispěly k objasnění a zajímavosti látky; vedle obsahu

Dr. S. „Právo ku práci," totž za našich dnů jedno z nejběžnějších, ale také nejméně objasněných hesel. Do nedávna ještě se vědělo a mluvilo pouze o „povinnosti práce"; povinnost tato datována byla od časně prvního člověka, kterému Bůh hříchem stracený život znovu daroval, pod tou však podmínkou, aby v pota tkvě své chléb si vydělával a tak si jej zachoval. Dáljny všech století a všech pokolení potvrdily pravdu této trvé povinnosti. Časem však počalo se zapomínati na povinnosti; přišla francouzská revoluce, aby o jiném nemluvila než o právech člověka, proto též povinnost práce byla zaměněna za „právo ku práci." Ale dosud žádná

z těch pánů, kteří mluvili a mluvili o tomto právu ku práci, nevěděli — aneb snad nechtěli vědět o tom, že každému právo nutně odpovídá také příslušná povinnost, a následkem toho že je též třeba nějaké sankce, jež by právo ono hájila a přiblížila ku správnému a řádnému vykonávání své povinnosti. A kdo dále z těch, kteří právo toto hlásají, dokázal, že kterého božského neb přirozeného zákona ono vyplývá a kterou sankcí je hájeno a chráněno? A především o jaké je práci je zde řeč? O práci duševní neb pouze hmotné? O práci na majetku vlastním neb cizím? A pak: jestliže všem lidem stejné a nerozdílné přísluší totéž právo ku práci, kdo bude mít pak povinnost práci poskytnouti, dáti práci jiným? Dále: každému zajisté je známo, že právo je fakultativní, nikoliv však imperativní jako povinnost; proto je též nutno přemýšlet o tom, co by se as přihodilo ve případě, kdyby nikdo nepracoval, aneb co by se as činilo aneb činiti mohlo pro ty, kteří by pracovati nechtěli? Byli by snad ku práci nuceni? ... Bylo by věru podivným viděti, jak někomu je právo přidělováno násilím a jak je člověk násilím nucen, aby také vykonával své svobodné právo! A přece nutně musí se dospěti ku této mravní nemožnosti; výalovně pravím „mravní“, protože některak nemůže dojiti ku nemožnosti reální, poněvadž podobné utopie nelze praktikovati ani po nejkratší čas a ani od jediného člověka. A proto zde důlnu postaviti návy na jich pravé místo: Člověk má se šití práci svou; musí pracovati, aby mohl žiti; a nemůže se říci absolutně, že má člověk právo ku žiti, aby mohl pracovati. Tedy podrobili-li se fráse „právo ku práci“ řádnému rozboru, vede nás ku základnímu axiomu, jež říká, že práce jest nevyhnutelnou součástí žiti, že není života bez práce, neb jinými slovy, že bytí člověka spočívá ve práci. A tak fráse ona je pravdivou v tom smyslu, že práce je prostředkem nevyhnutelným ku zachování života, a proto ona závisí, vyplývá, přijíjí se z povinnosti, kterou člověk má, aby zachoval svůj život; a proto kdo nepracuje, aby mohl žiti, přestupuje povinnost, již mu Bůh aložil a jež mu velí, aby prostřednictvím práce zachoval život svůj. Tedy: člověk má povinnost pracovati, jen pokud má právo ku práci, pokud se vyžaduje, by dostal povinnosti zachování život svůj, od Boha jemu darovaný.

„Prodaná nevěsta“ v Londýně. Světzná již opera Smetanova prokřestila si cestu do nejprůběžnějších divadel. V červnu bude poprvé provozována v Anglii, a sice v londýnském divadle Drury Lane. **Americká výprava k návštěvě národopisné výstavy v Praze** vyjde počátkem června. Jak se dovidáme z amerických listů, je přihlášeno již hojně účastníků.

Nejnovější zprávy.

O velké katolické manifestaci, k níž došlo dne 16. t. m. ve Vídni, přinesla „Obnova“ v předešlém čísle původní telegrafickou zprávu nejčistě ze všech českých listů. Doplnujeme dnes zprávu tu sdělením následující resoluce, která v oné schůzi byla jednomyslně schválena: „Křesťansko-sociální strana v Rakousku vzdává sv. Otci Lvu XIII. nejoddanější dík za velkomyšlnou přízeň, kterou její snahám stále prokazoval. Oproti posledním podezříváním prohlásujeme opět, že křesťansko-sociální strana neoblomně trvá při hlavním cíli svého programu, při sociální obnově na základě křesťanství. Křesťansko-sociální strana čelí tedy hlavně k tomu, aby společenský a hospodářský život našeho lidu, rozervaný zlobným panstvím liberalismu, byl obnoven dle učení našeho křesťanského náboženství; naše strana chce vliv křesťanství zase přivést ku platnosti ve vyučování a v celém veřejném životě; chce, aby v živnostech i obchodu zavládly zase zásady křesťanské spravedlnosti a proto je nesmířitelným odpůrcem jakéhokoli nespravedlivého vykořisťování a utlačování práce kýmoli. Naše strana přeje spotřádanému a pokojnému spoluzítí všech poctivě pracujících stavů bez výjimky a proto požaduje zákonnou organizaci povolání při četnosti státní jednoty; ku provedení tohoto programu, jest ochotna pracovati s každou křesťanskou stranou, která sleduje upřímné též cíl. Jako křesťanská strana reformy stojí ve věrné oddanosti k papeži, Otci a nejvyšší hlavě křesťanství v Římě i je v nezlomném souhlasu s příkazy a pokyny, jež Lev XIII. dal světu pro křesťanskou sociální obnovu zejména ve své skvostné encyklice dělnické; strana naše zůstane nadále ve všech náboženských i církevních otázkách s úctou věrně oddána biskupům, spojeným s vřelou hlavou církve.“ Resoluce tlumočí dále věrnost křesťansko-sociální strany k císaři i říká a požaduje plně zadoustoující pro papežského nuncia ve Vídni, Mag. Agliardiho.

Proč se upravují státní finance v Srbsku, o tom píše berlínská „Germania“: Ruská banka voňsko-kamská vyzvala Milana, aby vrátil 2 miliony, které mu banka půjčila před pěti lety na zvláštní přání cara Alexandra. Car chtěl rodným nesvárům v Bělehradě učiniti konec a na jeho podnět dala banka Milanovi peníze s podmínkou, že odjede ze Srbska a že zárukou půjčky bude majetek jeho vlastní i koruny. Milan vzal

2 miliony a v Paříži byl s nimi brzo hotov. Nato prodal srbské vláde za 1 milion svá korunní práva a smízel zas. Ale nový milion zmizel také brzo, načež Milan vyvolal v Srbsku státní převrat. Nyní se má Milan usaditi zase v Srbsku a tu si car Mikuláš vzpomněl na podmínky ruské půjčky i dal hance pokyn, aby půjčku tu vypověděla. Proto se tak spěchá s upravením státních financí v Srbsku.

Socialisté ve sněmích. V Německu mají nejen na říšském sněmě, nýbrž i na sněmech zemských již hojně zástupců. Ve sněmu bavorském mají socialisté pět poslanců, v saském docela již 14, ve vürtemberském 2, v badenském 3, v hessenském 3, v renském 3, v několika jiných po jednom. Toto postupování socialistů je tím pozoruhodnějším, že pro zemské sněmy v Německu trvá skoro všude volební cenzura, při němž zcela nemajetní jsou s volebního práva vyloučeni a také zvolení za poslance jest omezeno různými podmínkami.

Sváteční klid. O všerejším svátku Nanebevstoupení Páně pracovalo se celý den na dvou novostavbách v nejnižší ulici u labského mostu. Zjev tento působil rušivě ve sváteční klid a byl obecně hlasitě odsuzován. V nynější době, kdy dělnictvo domáhá se osmihodinové pracovní lhůty, jest svědomě rušení svátečního klidu křiklavým obrazkem a jestliže dělnictvo samo nerozumí svému prospěchu podnikají dobrovolně takovou práci, měli by zaměstnatelé míti v podobné věci větší svědomitost a dělnictvo nesváděti k tomu nekřesťanskému a pohoršlivému jednání. Domníváme se, že tento pokyn dojde na svém místě povážlivosti.

Obmezené pěstování cukrovky. V Čechách a na Moravě obmezilo se pěstování řepy průměrně nejvýše o 25%. — a obmezení to provedlo se skoro výhradně jen od maloročníků. Německo obmezilo — náš největší konkurent v cukrovarnictví — pěstování řepy sotva o 10%, a v celé Evropě obnáší obmezení to nejvýše 10%. My jsme tedy obmezili pěstování řepy nejvíce! Zdaž jest to ku prospěchu našemu, okáže budoucnost; pravíme rozhodně, že nikoliv. Ceny cukru pod dojmem obmezení toho, hlavně ale pod dojmem, že hmyz všeho druhu řepu poškozují, kolísají tak, jako tomu již dávno nebylo. Cukr pro novou kampaň, pro kterou panuje veliký zájem, dosáhl v sobotu v Ústí 13.86 zl., ano po dlouhé době jednou opět 14 zl.; a kdo ví, jaké budou ceny v červnu, zejména v nové kampaň, až se celkové obmezení objeví, a pakli příroda tak štedrou — jako byla mimořádně roku loňského — nebude. Byla tedy vhodná i další rada, „aby se neprodávala řepa jinak, než dle cen surového cukru“. Co se týče obmezení pěstování řepy v Německu, podává „Pr. Zkt.“ následující autentickou zprávu od odborníka, který Německo procestoval: „Největší obmezení jest v provincii Ssaské, kde obnáší u většiny továren 20—22%; tak má n. p. cukrovar v Cönnernu letos uzavřenou řepu toliko z 800 jiter, kdežto měl v loňsku ze 2000 jiter; ano cukrovar v Neubessenu nebude letos vůbec ani moci pracovati. V Hanoveránsku a v Brunšvicku činí obmezení toliko 5%, ano četné cukrovary v Hanoveránsku mají řepy více; v Meklenbursku pěstuje se řepa více a Slezsko obmezilo sotva o 5%. Dobře informované kruhy tvrdí, že obmezení bude činit nejvýše 10%. Ceny cukrovky obnáší 65 až 75 feniků za 50 kg čili 78—90 kr. za 1 q, franko továrna. Většina cukrovarů knpuje řepu jen dle cen cukru a dle jakosti.“ Co se týče obmezení v Čechách, jest ovšem v jednotlivých krajích velmi nesejné. Na trati Praha-Duchcov obnáší zmenšení 40—50%, v krajině levošické a melnické 30—40%, na Českobrodsku 25—30%, na

Kolínsku 10%, na Pardubicích a Hradecku 30%. Největší obmezení jest v severozápadních Čechách, zejména na Zatecku a Mostecku, kde některé cukrovary mají až i o 60% řepy méně. — Ovšem že si to samy přivodily!

Sjezd zástupců českých měst koná se dne 26. t. m. v staroměstské radnici. Byli k němu pozváni zástupcové všech českých měst, kde jsou okresní hejtmanství, dále zástupcové měst, jež čítají přes 3000 obyvatelů, zástupcové obcí v pražském okolí a zástupcové 33 českých měst na Moravě a ve Slezsku. Jménem rady hl. hl. města Prahy vydal starosta p. Vinc. Gregor k tomuto sjezdu zvláštní vyhlášku, která byla všem zastupitelstvům uvedených českých měst zaslána. Na sjezdu má se žádati: 1. aby daně reální byly bez slev ku vyměření přírůžek předpisovány; 2. aby při vyměření přírůžek z daně živnostní byla sleva 20 až 25 procent ideálně předpisována; 3. aby článek III. uvozoovacího zákona navrhované předlohy byl v ten smysl změněn, by buď 5 proc. dávka daně z příjmu z domů osvobozených odpadla aneb vůbec od této dávky nadále jako dosud pasivní úroky byly odráženy a 4. aby městům českým část domovní a reální daně byla vrácena, která bude plynouti z navrhované osobitně daně z příjmu a j. Sjezd koná se v ustanovený den o 9. hodině dopoledne na radnici staroměstské ve velké zasedací síni v II. patře.

Sbor pro řízení a udržování obchodní akademie v Hradci Králové, jehož stanovy došlo schválení rozhodnutím místodržitelství ze dne 4. května se ustavil a jsou v jeho čele pánové Joa. A. Komárek, JUDr. Ulrich, Vil. Waldek, Jaroslav Červený, Jan Vávra, B. E. Tolman, Hynek Srdínko a Dr. Válek, obrací se k obchodníkům a průmyslníkům kraje královského zvláštními listy, se snažnou prosbou, by této úctě své v práci tak důležitě neodpověděli a členem sboru toho se stali. Členové sboru jsou trojí a sice a) s a k l á d a j í c i, kteří buď jednou pro vždy aspoň 500 zlatých aloží, aneb se zavázali po 5 let 100 zlatými ročně přispěti; jmená těchto budou v školní budově na věčnou paměť v desku vepsána; b) s k u t e d n í, kteří buď jednou pro vždy 100 zl. zapraví aneb se zavázali ročně 10 zlatými přispívati; c) č i n n í, kteří buď 50 zl. jednou pro vždy věnují aneb nejméně 5 zl. ročně přispějí. Jsme přesvědčeni, že nejenom ze stavu obchodního a průmyslového, ale i z měšťanského se četní členové přihlásí, neboť bude se tím podporovati a udržovati ústav, z něhož budou vycházeti mladíci obchodně a odborně vzděláni, jakýchž národ náš potřebuje. Přejeme mladému podniku tomu veškerého zdaru.

Bucharské poselstvo u cara. V Carském Sele představilo se v těchto dnech carským manželům poselstvo bucharského chána, mající v čele předsedu ministerstva bucharského Astanaku-Bij-Divan bega, hodnostáře Jakši Ben-Dochta, Mirzu-Serifa-Mirachura a učitele syna chána Osmana-Beku-Mirachura. Vůdce poselstva doručil caru psaní od chána a snaky řádu Tadžika. Na stolech přivítacího stolu byly rozloženy dary bucharského chána: brilantový chochol bucharský, šavle v zlaté pochvě s brilantovou rukojetí, zlatý pás s brilantovou přeskou, drahocenný bucharský plášť (chalat) zlatem a perlami bohatě ozdobený, nádherné kořichy, kusy indického zlatohlavu, tekinské koberce, náramníky a šperky z perel a diamantů, kašmířské šály a rozmanité vyšívané zlatem a hedvábím, 1000 loktů bucharského barchetu, 100 kusů drahé adrasné tkaniny, 500 hnědých koží, stříbrný čajový servis bucharské práce, stříbrné přibory, mísky, hedvábné spony. Carským manželům odevzdání koně v bohatých úborech, caru dva koně, hnědý a groňovaný carovně dva koně plavé barvy.

Zemský pojišťovací fond

císaře Františka Josefa I.

poskytuje všem příslušníkům nemesjetných nebo málo majetných tříd, pokud mají v některé obci v království Českém právo domovské, možnost nejbezpečnějšího

zaopatření ve stáří

i předčasné nezpůsobilosti k výdělku.

Základní jmění (dle stavu z 31. prosince 1894)	358 109 zl. 45 kr.
Benefiční fond	20 000 zl. —
Zařizovací fond	50 038 zl. 95 kr.

Ředitelství v Praze III. v budově sněmovní.

Jednatelství v Praze i po venkově ve všech značnějších městech i místech (u správ všech ústavů zemských, u sl. výbor okresních, úřadů městských atd.)

Prospekty se sázkami a blankety přihlašovací zdarma a franke.

Přihlášky přímo u Ředitelství nebo prostřednictvím jednatelství.

Svíce voskové.

Vyznamenán v Praze r. 1891. stříbrnou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání: Čestný
diplom král. hlavního města Prahy a státní me-
dailí s korunou.

JOSEF PILNÁČEK,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Strojní mydlářství

č. d. 24, založeno roku 1816.

Závod voskářský

č. d. 31, založeno roku 1809.

Doporučuje mydla všeho druhu, svíce vo-
skové a polvoskové v jakosti nejlepší a
a v cenách nejlevnějších.

Upozorňuji výsoco důstojné farní a
velečné patronátní úřady P. T. pány ob-
chodníky a ctěné obecnost, na na je-
dnu a největší sklad svíci vosko-
vých a polvoskových „Albersů“
a doporučuji zboží o jakosti nejlepší v ce-
nách nejlevnějších.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR,

v Hradci Králové. Malé náměstí.

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i čalounické
zboží vyrobené

úplně zařízení do pokojů

se dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného,

pérovky a žíněnky,

opony a záclony do oken, hladké i sdrhované dle franc.
způsobu.

Práce vešměs důkladná v cenách mírných.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník

přísežný soudní znalec a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté
a stříbrné, ryje monogramy a písmeny a
všechny v oboru tom práce za velmi levné
ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí
a stříbí v obli i galvanicky. Kupuje staré
zlaté a stříbro za nejvyšší ceny.

Oo nejlépe doporučená

semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr.
Vejšák pravá francouzská Ko 80 kr. **Jetel bílý** Ko
zl. 1.20. **Jetel švédský** Ko 86 kr. **Jetel letní** s setí
tam na jaře, kde červený jetel vymrzl neb nesešel, dá ještě
toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr.
Travní semeno k zakládání luk Ko 86 kr. **Řepové**
semeno, pravá Obendorfská, žlutá, kulatá Ko 40 kr. **Řepa**
šlechtěná Ko 46 kr. **Řepa cukrovka** pravá bílá
Ko 40 kr. **Vodnice** či okrouhlá Ko zl. 1.20 nabízí franco-
poky neb nádraží objednatel jako jiná leta v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,

obchodník v Klatovech,

Čechy.

Lesní semena: **Burkové** Ko zl. 2.50, **medúňové**
Ko zl. 2.80, **černá borovice** Ko zl. 2.00, **bílá bor-**
ovice Ko zl. 3.60, **agát** Ko 60 kr., **javor** Ko 55 kr., **je-**
dle Ko 60 kr. **Semena k založení školky** jako
bruškové Ko zl. 2.40, **jablkové** Ko zl. 1.80. **Sem-**
ena k zaplacení brzké píse ještě na jaře:
Heřmánek Ko 56 kr., **ketence** Ko 40 kr., **pehanka** Ko
35 kr. **Výsevok** těchto semen, jakož i výsevného letního
jetele 10 Ko na korok do lechce zoraného a pak zavlečeného
pole. — Dále nabízím svatozární a velmi oblíbené **klá-**
tevné krmivo, co nejlepší okrasa do oken pokojů a
zahrad, 12 kusů plnokvětých ve 12 barvách pro pěstění
v hrncích zl. 2.50. Ty samé pro zahrady zl. 2.60. **Růž-**
ové výsevné s 3 metry vysoké 12 kusů zl. 1.20 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, tmavočervené a růžové. Ty samé
s 1 metrem vysoké pro pěstění v hrncích zl. 4.50. **Sádky**
pro pěstění do zahrady ve 12 barvách zl. 3.60 franco poštovní
nebo nádraží stanice objednatel. Zásilky dle se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.
Pádem představeným obci a hospodářským spolkům,
jakož i obchodníkům při odliš odlišných cenách.
Všecky na účnou žádost zdarma a franco. Jednatel na ven-
kově, který má známosti a hospodářské, se proti dobré provi-
zi na prodej a ke koupi semen u mne přijme.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Veškeré zásilky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Svíce

voskové, polvoskové,
stearinové a parafinové,
pak voskové sadovní svíce,
peřinky, trianguy a sloupky
jakož i svíce toaletní a
luxusní renaissance a ba-
rokové, dále svíce a sloupky
pro pivovary

nejlepší jakosti
a čistými cenami na vý-
stavách v tu- i cizozemku
vyznamenán, dodává
v cenách nejlevnějších
o k. výs. I. deska továrna
na voskové výrobky, pe-
četní vcsky a smolné po-
chodné, na svíce steari-
nové, parafinové a sklepní

Fr. Sezemského
c. a k. dvorního dodavatele
v Ml. Bolestavě.
Cenníky na požá-
dání franko.
P. T. duchovenstvu odpo-
ručují avšak své velejemná
kadidla v cenách mírných,

Jednatele

na měsíční plát a vysokou
provizi přijme tovární ná-
vod. — Nabídky na

Jana Rudíše,
Praha.

OOOOOOOO

Americké

rubní atelier

V. HROMATKO
ordinuje v pondělí a
a v pátek
v Pardubicích
v ostatní dny
v Chrudimi.

OOOOOOOO

Peněžní obrát za r. 1894 činil 68.898.784 kor. 42 hal.

Diplom uznání.

Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,
podružný úřad rakousko-uherské banky
přijímá vklady na 4%
a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cenných
papírů,

eskentuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všeho druhu cenné papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré bursovní záležitosti a transakce
obstará co nejpečlivěji.

Vše blíží v úřadovnách ve vlastním
domě na kral. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Tůma.

Ředitel: Jan Fidler.

Národohospodářská hlídka.

Upravení pozemkové daně.

V otázce revise katastru pozemkové daně
učinil berní výbor poslanecké sněmovny minulou
sobotu důležitá rozhodnutí, dle něhož zemská ko-
mise nemá pracovat jen na základě zpráv evid.
geometrá a přičteno též okresním zastupitelstvům,
po případě obcím právo, podávati zemské komisi
námitky proti velkým omylům při oceňování. Okres-
ním zastupitelstvům a obcím nastává nyní povin-
nost, aby dříve než zemská komise zahájí práce,
vypracovaly k zemské komisi podání, v nichž by
upozornily na omyly vzešlé z původního přeco-
hování jednotlivých pozemků a na nutnou změnu
výnosu při jednotlivých parcelách. Zároveň je po-
vinností zemského výboru, aby hned v celých
Čechách organizoval takovéto podání k zemské
komisi.

Jak jsme již dříve sdělili, bylo zemským
finančním úřadům naznačeno, aby evidenční úřed-
níci v létě provedli šetření k opravení omylů anebo

brubých omylů při oceňování jednotlivých parcel
do různých tříd. Šetření tato mají se konati za
přítomnosti starosty a místních důvěrníků, a poměry
v obci obecných, o čemž okresní hejtmanskost
mají vydati obecním starostům přiměřené poučení.
Jest nyní na hospodářských spolkůch a všech
zastupitelských sborech rolnických, aby potřebné
práce provedeny byly v čas.

Nová vládní předloha o revisi katastru po-
zemkové daně není na říšské radě ještě projednána
i jedná se nyní o to, aby zemské komise k revisi
této povolené byly se svými pracemi hotovy letos,
nejdříve během příštího roku. Proto byla na říšské
radě schválena zvláštní předloha o sestavení zem-
ských komisí, jež byly již v letošním zasedání
zemských sněmů zvoleny. Království české jest
přitom rozděleno na pět obvodů, totiž na pražský,
budějovický, chrudimský, chebský a litoměřický.
K obvodu chrudimskému náleží tyto odhadní
okresy: Broumov, Brod Něm, Čáslav, Dvůr Kr.,
Hora Kutná, Hradec Kr., Chotěboř, Chrudim, Lan-
škroun, Ledeč, Litomyšl, Mýto Vys., Nové Město
n. M., Pardubice, Pelhřimov, Polička, Pohná, Rych-
nov n. Kn., Žamberk.

Četná přání vzhledem k upravení pozem-
kové daně pronesená jsou také našim čtenářům
známa i je také povědomo, že hlavní požadavky
krubů zemědělských zůstanou prosatím nesplněny.
Nyní aspoň nedejde k tomu, aby byly přehlédnuty
jak veškeré sazby pro vypočtení čistého výnosu,
tak i vřadění jednotlivých pozemků do určitých
tříd platebních; nedejde k tomu, aby vše opraveno
bylo dle nejnovějších poměrů a tržních cen, ne-
dojde k zmenšení hlavní sumy daně pozemkové.
Vládní předloha stanoví celkový obnos daně po-
zemkové jako dosud ve výši 37 1/2 milionů zl., a
sice prý „prozatím“, do té doby, až výsledky
revisie budou základem rozsvrzení daně, bude snad
už v platnosti berní oprava přímých daní osob-
ních, čímž by již bylo rozhodnuto o slevě, která
má nastati při pozemkové dani. Ale to je pro
naše rolnictvo útěcha velmi skrovná, zvláště když
rozhodující vliv při revisi katastru má míti ústřední
komise vřadění, která by mohla dle své vůle
změnit rozhodnutí zemských komisí.

Ale na všechny nesrovnalosti ukazovati, bylo
by dnes zbytečno, protože marno. Stačí poukázati
k tomu, co by se nyní provést mohlo a mělo.
Proto chceme dnes upozorniti na způsob, jakým
pracují některé katolicko-politické jednoty na Mo-
ravě i podáváme v následujícím jejich vzorec a
návod při provádění příslušných prací.

Vzorec jest tento:

Číslo bříže	Číslo domu	Jméno majitele	Číslo pozemkového archu	Číslo částice (parcely)	Výměr jitra sáhy	Čistý výnos zl. kr.	Do které třídy částice byla v r. 1883 zařazena?	Stála-li se nějaká změna v kultuře?	Není-li pozorovati větší nesrovnalosti?	Stála-li se trvalá změna?	Do které třídy by p. zeměk vlastně měl být zařazen?	Poznámky a odůvodnění
-------------	------------	----------------	-------------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	--	--	--	---------------------------	--	-----------------------

Návod:

V každé obci zvolí se 5—6 neb víceletná
komise z občanů, kteří důkladně znají polohu,
jakost a výnos jednotlivých rolí. Tato komise musí
pak částice čili parcely po pořádku prohlédnouti
a tyto věci pozorovati:

1. Nastala-li se s částicí nějaká změna v kul-
tuře (vzdělání), ku př. částice byla dříve pastvi-
nou, pak později byla pěstována a je z ní nyní
role; aneb částice byla rolí, zůstala ladem ležeti
a je z ní nyní pastvina; neb byla dříve zahradou
a nyní z ní je role a p.

Tato změna musí udána býti; kdo ji své-
domitě udá, ten v případě, že by mu po udání té
změny daně měla býti zvýšena, bude po 10 let od
tohoto zvýšení daně osvobozen, aneb bude-li mu
nastalou změnou v kultuře pozemková daň snížena,
ihned se mu sníží. Kdo by toho však dobrovolně
a svědomitě neučinil a při revisi na tuto změnu
pak se přijde, ten hned do vyšší platební třídy
bude vřaděn, po případě bude mu po deset let
zvýšenou daň placiti. Ustanovení toto platí do 1.
března 1897.; kde po tomto čase nějaká změna
v kultuře se stane, musí býti do 6 neděl ohlášena.

Dále musí komise k tomu přihlížeti, zda-li
při jednotlivých částicích nenalezaří se veliké ne-
srovnalosti. V roce 1883. pracovali odhadní ko-
mise nezávisle od sebe a tím stalo se, že mnohá
obec vřaděna do vyšší třídy a sousední obce vřa-
děny opět do třídy mnohem nižší a přece souse-
dící pole nemohou dopustiti takového skoku v oce-
nění. Tak a podobně se to přihodilo i při mno-
hých částicích v jedné a téže obci; ku př. souse-
dovo pole vřaděno bylo do třídy IV. a moje pole,

jež se sousedovým docela souvisí a je stejné jakosti, vřadeno do I. třídy a p. Na takové nerovnosti musí se tudíž upozorniti.

3. Musí komise k tomu přihlížeti, zdali některá částice nebyla trvale znehodnocena; ku př. byla dříve polem a nyní jest to stavební místo, neb částice byla buď povodni neb jinými pohromami buď částečně neb i úplně zničena a pod.

4. Komise ta musí k tomu přihlížeti, zdali mnohá částice nebyly nesprávně do vyšší třídy zaneseny; musí udati důvody, proč má částice do nižší třídy vřaděna býti; ku př. protože jakost pole byla znehodnocena, rozličné nahodilé škody se staly, páda lepší větrem byla odnožena neb povodní splavena; příjezd k poli jest velmi obtížný a daleký a p. Zde však budí toho dbáno, aby komise velkých skoků nečinila a třeba s polí I. třídy nechtěla míti hned snad pole IV. neb V. třídy a p.

Takto spracovaný materiál mohl by se v nálezech východočeských krajinách poslati okrajním zastupitelstvům, jež by vše dle jednotlivých obcí sestavily a zařadily, k čemuž by pak evidenční úředník podal své dobrozdání a předložil vše zemské komisi. V tom ovšem nemohou činiti nicého jednotlivci, nýbrž celé obce, nebo jmenem jich okrajní zastupitelstva.

Záleží tedy nyní na rolnictvu, aby jednalo, dokud je čas!

Ve prospěch malozemnictví. Od r. 1892, kdy poprvé do Hrádkého rozpočtu vřadeno 10.000 zl. na podporu malozemnictví, tož na opatřování různých strojů, podporování výstav, masel a pod., pořádáno v celé Hl. 10 výstavek, na nichž umístěny i stroje pro malozemnictví vhodné, a těchto 3 byly v mimoeckých zemích, 6 v Čechách, 1 ve Slezsku. V Čechách na 6 oněch výstavkách vystaveno celkem 546 strojů a prodáno pomocných těch strojů za 281.000 zl. Na čtyřech výstavkách mimočeských 316 strojů a prodáno jich za 22.500 zl. Za to podpory poskytnuto 6 českým výstavám 3400 zl., 4 mimočeským 4900 zl., ač dle rozprodání strojů pro Čechy výstavy ony měly 13krát větší náitek a déletržnost než pro jiné země (Tyroly, Štýrsko, Halič, Slezsko). Ovšem v celé Čech stojí tu opět Praha, za ní Ústí n. Labem a Hradec Kr. Na technologické vídeňské museum za půl třetího roku, co při něm zřízen poradní a pomocný oddíl pro malozemnictví, došlo celkem 81 žádostí o zapůjčení nebo přenechání na splátky strojů a 11 žádostí za pořídění přednášek a pod. Z těch žádostí všech na Čechy připadá 41, na Moravu 15, Slezsko 6. Strojů přenecháno společ. živnost, anebo živnostníkům samým na ony žádosti 37 a sice posláno do Čech 18, na Moravu 7, do Slezska 2, celkem tedy 27.

Česká města o berní opravě. Na radnici staroměstské konala se minulý čtvrtek anketa zástupců měst českého království, již radili se o tom, jaké stanovisko zaujati proti berní předložce, dotýkající se značnou měrou obecního hospodářství po stránce finanční. Plzeň zastupoval starosta dr. Peták, Hradec Králové starosta dr. Ulrich a městský radní J. Červený. Kr. Vinohrady zastupovali dr. Herold a Kvasnička, Karlín Sviták a dr. Svátek. Smíchov dr. Koldinský a Krupka, Žižkov starosta Bláha a sekretář Čermák, obec pražskou pak zastupovali náměstek dr. Podlipný, dr. Eiselt a mag. rada Fuchs. Anketa doporučila, aby dne 26. t. m. pořádala se na radnici staroměstské sjezd delegátů českých měst, v němž stalo by se konečné usnesení o krocích proti berní předložce.

Proti uheraké mounce. Městské zastupitelstvo v Kozlancech usneslo se ve smyslu §. 89. ob. zř., aby bylo obci povoleno vybírati obecní poplatek z uheraké mouky a pšenice a sice z každého kilogramu 2 kr.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. května. Znamenalo se: Hektolitr pšenice zl. 5.75 až 6.10, žito 4.70 až 4.85, ječmen zl. 4.30 až 4.60, oves 2.90 až 3.20, prosa zl. 0.00 až 0.00, vikev zl. 4.40 až 5.00, hrách 0.00, - 0.00, čočka zl. 0.00 až 0.00, jáhly 10.00 zl. až 0.00, kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.30 až 1.40, 1 kile másla čerstvého zl. 1.00 až 1.10, másla vepřového zl. 0.75 až 0.80 kr., tvarohu zl. 0.014 až 0.016, 1 vejce 2 1/2 kr. Na týždení obilní trh, 18. května konaný, přivezeno bylo: hektolitrů pšenice 558, žito 310, ječmene 28, oves 238, prosa 7 vikev 21, brachu 1 čočky 0, jáhel 24, kroup 00, brambor 294, jetel. semínka 00, - , lučn. 0, olejky - , máku 2, - , pak vepř. 37 kusů, podvinčat 491, kůzlat 00.

V Poděbradech, dne 15. května 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.50 až 5.75, žito od zl. 4.55 až 5.75, ječmene od zl. 4.45 až 4.65, oves od zl. 3.50 až 3.80, hrachu zl. 0.90 až 1.00, čočky od zl. 1.60 až 1.80, vikev od zl. 5.45 až 6.65, bramborů zl. 1.50 až 1.60, 1 kg. másla od zl. 0.90 až 1.00.

V Rychbavě n. K. dne 15. května. Hl. Pšenice zl. 6.00 až 6.20, žito zl. 5.00 až zl. 5.20, ječmen zl. 4.40 až 4.60, oves zl. 3.30 až zl. 3.60, jáhel zl. 10. - brachu zl. 8.00, čočky zl. 15.00, vikev zl. 4.50 bramborů zl. 1.80 100 kg. sosa zl. 8.20 slámy dlouhé zl. 1.50 slámy krátké zl. 1.20 1 metr tvrdého dřeva hl. 4.20 1 m. měkkého dřeva hl. 3.80 1 kg. másla zl. 1.08

V Nymburce, dne 15. května. Hl. pšenice zl. 6.00 až 6.40, žito zl. 4.80 až 5.05, ječmene zl. 4.50 až 5.10, oves zl. 3.05 až 3.25, vikev zl. 0. - až 0. - , čočky zl. 0. - až 0. - , bramborů 1.80 až 1.90

Reklama

Jak máš své vědění,
a zkušenosti na zápis
mám, když mu to nevě-
díš novému?

Vanderbilt

Obnova
v celých východních Čechách
dosáhne se nejvyšší
vhodným a přitom lev-
ným inzerováním v nej-
rozsáhlejší listě ve
všech krajích východ-
ních Čech:

Inzerování v listě našem je tím výhodnějším, ježto v něm dle vzoru amerických listů zavedena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povzrnutí.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 potit jedno-
sloupový řádek.

Nabídka insertů přijímá administrace časopisu
„Obnova“ v Hradci Králové.

**Anenské
slatinné lázně**
v Bělehradě,
sev.-záp. dráha,
Čechy.
Zahájeno
počátkem května.
Prospekty franko zdarma.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízí
Hradci Králové
v Hradci Král.

BYT se hledá

o dvou pokojích s ku-
chyní a nájme se hned
aneb od 1. června. Na-
bídka přijímá admi-
nistrace „Obnovy.“

Hostinským,

všem spolkům a jed-
notlivcům nabízím dob-
ré šamotové

džbanky na pivo

1 kus 1/2 litr 4 kr.,
1 litr 7 kr.

Zahradníkům nabízím
levné šamotové hrnce
květinové. Objednávky
vřídí se během týdne. Za
dobrou jakoť rači

JOS. CHUDÝ,
vyrábětel hrnců. náboli
v Týlněti n. Orli.

**Obhájce
ve věcech trestních
JUDr.
ŠTĚPÁN FISCHER**
bydlí
v Hradci Králové
v domě č. p. 270
proti bývalé pražské bráně, vedle sta-
nice českých velocipedistů.

Václav Jonáš,
závod krejčovský.
v Hradci Králové, Špitálská ulice 272
doporučuje se
ke vkusnému hotovení veškerých
obleků pro pány i dámských šatek
za ceny nejlevnější z vlastních i přine-
sáních látek.
Na skladě má hojný výběr látek i hotových obleků.

V. J. ŠPALEK
dříve J. F. KRŠVÍK
v HRADCI KRÁLOVÉ
odporučuje svůj sklad kožerů, látek
pro šatníky, vlněných šatů a
pokrývek.

Do Pardubic a okolí!
Dnem 1. února 1895 otevřel jsem v Pardubicích na
Zeleném předměstí nové
knihkupectví

s prodejem umělých výrobků, hudebních a všemi
psacími potřebami, jako i velkým skladem obrázků.

Bych mohl vyhověti každému přání rychle a přesně,
stejně jako jsem dříve v oboru knihkupectví a ve skladu obrázků
co nejrozsáhlejší a jsem tudíž a to každé zákazce za podmínek
jako veškeré knihkupectví ve velkých městech vyhověti. Máje
přímé spojení s Prahou, Vídní a Lipskem mohu objednávký
co nejrychleji vyříditi bez výloh zvláštních i doufám tím
získati si přízeň veškerého občanstva, do jehož sféry závod
svůj doporučím. Veškeré zákazky z venova co nejrychleji
a frankovaně se vyřídí.

Současné dovoluji si závod svůj doporučiti vešle-
stojednu dovozemství uhlíků, že Hl. se bude vždy
jen záhodou vyřizovati vše ku největší spokojenosti.

Jen občasně vědy literární novinky na úkazku zasílají,
vyproduji si věcnou přízeň a snažím se v plné účt

Jan Liebich,
knihkupec v Pardubicích.

**Největší sklad
šicích strojů**
původních i všech různých soustav
Albert Šteuř, Svitavy (Morava).
Záruka 6 roků. Ceníky zdarma. Požadavky pla-
tební velmi mírné.

**Strojní
hnací řemeny**
vlastní výroby.
P. T. pánům rolníkům nabízím tímto
řemeny k žentourům,
pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových
závodů hojný výběr důkladně vyřizovaných
strojních hnacích řemenů
ve všech šířkách, jednoduché i dvojitě
za ceny velmi mírné. Za
Mimo to nabízím též brupy, šicí a vázací
řemeny a ujišťuji, že posloužím zhotovím nejtrvan-
livějším a jakosti výborné, jelikož jsem sám vydě-
lavatelem kůže i vyrábětelem řemenů.
V úctě veškeré
Jan Zadrobilek,
koželužský závod v Kuklenách.

**Největší sklad
velocipedů**
Albert Šteuř, Svitavy (Morava).
Novinky pro sezónu 1895. ve velkém výběru.
Ceníky zdarma. Prodejní podmínky co nejvý-
vější. Záruka 1 rok.

**Závod sochařsko-kamenický
výroba cement. dlaždic,
Zdenko Ježek**
v Hradci Králové.
Odporčuje svůj sklad hotových náhrobků
a velkých drohů kamenných ve všech směrech
a v cenách mírných
Na přání vhodné platební podmínky.
Cementové plotny
Zvláštní jednoduchému neb mozaikovému pro
kostely, hroby, brány, obodby, předsalce, ku-
chyně, kospelary atd. - Pro dlažby v cukro-
varech, pivovarech a manipulačních míst-
nostech, které se silněji potřebují, jsou na
skladě cementové plotny přírodní barvy dvoj-
nádobné různé.

OBNOVA

Číslo 11.

V Hradci Králové, dne 31. května 1895.

Ročník I.

Nepořádek v národě.

V našem veřejném životě vyskytují se co chvíli případy, jež jsou nepochopitelnými a jež vysvětliti se dají jedině nepořádkem, který ve přítomné době v našem národě panuje.

V těchto dnech objevil se opětně zjev, kterýž rozum a logiku přímo překvapuje.

Jak je šíře známo, nachází se v Čechách celá řada pádů, jimž se při jejich zvolení do jistých sborů nedostává císařského potvrzení.

Když jednou ta která osoba s tohoto místa jest samituna, tu přece nedá se mysliti, že za nezměněných poměrů podruhé samituna nebude.

Avšak některí naši politikové se domnívají, že provádějí báječnou opozici, když samituné pány volí znova, aby byli znova samitáni.

Tím co se má dokázati, to jen sám milý Bůh ví, neboť oni páni zajisté to sami nevědí. Avšak při tom se přece domýšlejí, kdo ví co pro vlast, velikého neprovádějí, když vlastně samosprávný pochod zdržují a okresy plány volením a marnou agitací rozrušují.

Podobné volby, jež jsou samitány, staly se sportem okresního zastupitelstva v Přibyslavi.

Před třemi lety zvolen byl tam již jednou za starostu okresního zastupitelstva nepotvrzený místní starosta p. Niklfeld, častěji v poslední době jmenovaný mladočeský poslanec. Ovšem že potvrzen nebyl.

Mezi tím nebyl potvrzen za předsedu českého národního zemského rady a když letos náležely nové volby starosty okresního zastupitelstva v Přibyslavi, tu byl starostou p. Niklfeld zvolen znova a volba ta byla proklamována a lidem ze strany mladočeské jako projev nezdravé opozice a jako spontánní projev smýšlení českého lidu.

Pan Niklfeld, jak se vůbec předem již očekávalo, opětně potvrzen nebyl a v Přibyslavi tedy nastala volba nová.

Nedalo se ani jinak mysliti, nebylo možno ani jinak souditi, než-li že zvolen bude po panu Niklfeldovi horlivý a rozhodný Mladoček. Vždyť v okrese pana Niklfelda nebylo lze ani něco jiného očekávati. Avšak slyšte!

České Noviny a Vyšehrad konstatují, že přibyslavský okres po demonstrativním opozičním volení pana Niklfelda za okresního starostu zvolil si po jeho nepotvrzení ne Mladočecha, ale známého a osvědčeného Staročecha pana Sládka. Listy ty se nad tím pozastavují a tážou se, jak je to možno?

Nám to je také velice divné.

Uvažujme o tom.

Volba páně Niklfeldova svědčila, že je okres přibyslavský krajně opozičním, že nejrozhodněji Mladočeši mají v zastupitelstvu jeho nepochybnou většinu.

Volba pak páně Sládkova zase svědčí, že okres přibyslavský není krajně opozičním, neboť Mladočeši nemají v zastupitelstvu jeho žádnou k demonstrativním volbám spůsobitou většinu, poněvadž je naprosto nepřipustno míti za to, že by tací pánové připustili volbu Staročecha za samosprávného představitele okresu.

Co to znamená?

Nelze přece mysliti, že by tam Mladočechů nebylo, když demonstrativně zvolen starostou pan Niklfeld a jak to přijde, že ta většina, která volí opozičně, za měsíc volí staročesky? Ovšem že ta staročeská volba jest pro staročeskou stranu viditelně naprosto bezvýznamnou zrovna tak, jako bezvýznamným bylo pro mladočeskou stranu opoziční volení pana Niklfelda.

Z toho člověk moudrým být nemůže a Vyšehrad hledaje vysvětlení věci té, zcela správně nazývá volbu tu „skutkem strannické nekázně“, která manifestovala se zde na obou stranách. Při Staročesích, že byla možnou volba páně Niklfeldova, a při Mladočesích, že byla možnou volba páně Sládkova.

Tato volba jest hravým přímo příkladem komedie, která se dnes ve veřejném životě našem tropí.

Celá věc bude míti asi nějaké zcela malicherné osobní pozadí a bylo by si přáti, aby záležitost tato byla šíře vysvětlena. Snad by vrhla trochu světla do našich poměrů, v nichž jeví se vůde naprostý nepořádek, křiklavé nesrovnalosti a jalový shon.

Naši opozičníci jsou vůbec skvostní lidé. Ale do humoresky!

avšak národ rabů zná hluboký smysl těchto slov, neboť z vlastní zkušenosti ví, jak bídne jest otroctví, a proto jak šťasten jest člověk volný, svobodný. Národ rabů byl kdysi svobodou, avšak nyní jest již tak zotročilý, duch jeho jest tak s poutem srostlý, že nechce ani věditi

„že bylo pravdou, co se v dálce řečí, že býval kdysi svobodou náš rod.“

Svoboda byla „zářnou vílou“ děcku, když mu děd čítal staré kroniky, byla „pravou juna milenkou“, nabádajíc ho k činům vzletným a statečným, „byla hvězdou mužů“ a cílem jeho všech tužeb a kyné z dále jako zaslíbená země starci, když umírá — čili svoboda oblažuje člověka po jeho celý život od útlého mládí až do hrobu. Proto ačkoliv mnozí slovu svoboda nerozumějí a smysl jeho překrucují a svobody k ujařmení jiných zneužívají, národ rabů nejlépe cítí, jaké dobro jest svoboda, a poličky, které cítí, ztráty, které ho stíhají, šlehy a trny, kterými trpí, jej pamatují, jak veliké štěstí jest svoboda.

Avšak jak vybědnouti z otroctví ku zlaté svobodě? K tomu má pomoci národu rabů vůde. Pávec volá ku pomoci přírodu, lidi, Boha, ale hlavně si mají pomoci otroci sami a také si pomohou.

„Vstaň, bouře“ tak prosí, „v celé hrůze své a moci, všech živůt probud nekonečný vztek, ať zem se chvěje v troskách, ohni, noci, v luh rozlije se moře, vodstvo řek! Co pána našeho, vše zpusť všem, prst, s větví květy a plod každý s palém zlom, vyrví z kořenů jich sličný pečl.“

Tedy bouře se všemi svými průvodci — ohněm, tmou, vodou — má aničiti statky pánovy a spustožiti jeho zahrady. Ano bouře má za-

Když své doby princ K. Schwarzenberk pronesl ve sněmu království Českého při jednání o tom, proč deska s jménem Husovým nebyla umístěna na musejní budově, známá slova o Husitech, tu ze všech stran a koutů vlastní českých hrnuly se do „Národních Listů“ projevy proti tomu, opatřené podpisy rozhořčených a uražených ctitelů Husových.

Tohoto „seznamu“ těchto mužů hledělo poněkud jistě nakladatelství, jež vydalo české Husovy listy a proto pántům těm knížku tu, stojící pár krejcarů, nabídko ku koupi. Byla to novinka, nemajíc v české literatuře družky předchozí. Avšak jak pochodilo, tím se vůbec nechlubí. Páni ctitelé Husa listy Husovy zcela klidně odmítali, snad z tisíce deset je zapomnělo vrátit a zaplatit.

Z tisíce výtisků odbyla se za pět let sotva třetina a tu hledati třeba ponejvíce ve knihovnách duchovenstva — katolického.

To je jeden příklad, jak ve skutečnosti „přesvědčení“ našich lidí vypadá. O Husovi horněji, ale aby si předešli alespoň, co z Kostnice do Čech psal, o to vůbec nestojí. Takové přesvědčení a zanicení, jaké se nyní v jistých kruzích našeho lidu jeví, to jsou plevy!

Však popatřme jen ještě blíže na ty naše radikály a hřmotilky. Bylo to lotos v prvních jarních měsících, kdy souzení byli v Praze výmínečným soudem redaktoři „Národních Listů“ pro uveřejnění řečí, jež byli promluvíli vykřičení radikálové a i poslanci.

A co vyšlo ze svědeckých protokolů těchto pántů na jevo, ač byla lhůta k jejich stíhání promlčena?

Páni ti svědecky udali, že prý tak, jak „Národní Listy“ psaly, řeči své nemluvíli. Následkem toho musí redaktoři „Národních Listů“ referáty své nyní odsedět, poněvadž se stýdí věsti důkaz, že radikální poslanci popřeli, co byli řekli.

Jen redaktor „Národních Listů“ p. Anýž učinil následkem tohoto skutečně překvapujícího jednání mladočeských řečníků zdrcující pro ně prohlášení, že referáty ty byly vešmě správné.

A prohlášení to jest dnes právoplatným, neboť nikdo se proti němu z postížených ozvali nemohl a také neopovážil.

chvátiti jeho dům, sbořiti ho a v rumu pochovat tyranu;

„a stropů mramorových dštícím rumem zdrť tyranu a drábův jeho dav!“

Na to volá pěvec ku pomoci i nepříteli:

Kéž nepřítel se s živlů vztekem spojí, kol zuří pochodní a oceleml

Ať kdokoliv, zdar budiž jeho zbroji:

kdo pána vrah, tent naším přítelem.

Nelze dojista mysliti větší pomsty, horšího trestu přáti Pán má býti zničen docela. Necht zhyne jeho majetek, ať zhyne on! a kdokoliv nám k tomu přispěje, tent naším spojencem — kdo pána vrah, tent naším přítelem. Zdaž nevolají podobné rozkacené davy stávkujících dělníků?

Když se takto pěvec vybouřil na zemi a svolal proti „pánu“ všecko, co by mu jakýmkoli způsobem uskoditi mohlo, volá ku pomstě samého Boha. Pán jest totiž tak bezohledný a ukrutný, že rabům předpisuje, jakého mají míti boha; o tomto bohu učí, že prý jeho učinil pánem a rabby otroky, ano pán zotročuje mysl svých poddaných učí, že

„jen pokora i poslušnost otvírá nebes bránu a nejkrásnější duše skvost je zbožná úcta k pánu.“

Tak zněsvelit nejsvětější cit člověka a učinil boha tak zupným, jak je sám „a lidských kněží chorovod se shrbenými zády mu hymny pje o závod, je sloupem jeho vlády, na každou slavu volá zmar, jež volněji se vztyčí, a modlí se za jeho zdar a žehná jeho bíci.

FEUILLETON.

„Písně otroka.“

(Pokračování.)

Část III.

Vše, co básník pověděl v části první a druhé, bylo jen přípravou na část třetí. Lčí tak černé, bolestné a brozné přítomnost národa rabů v části první a dotýká se tak něžně, prostě a mile jeho minulosti v části druhé jen proto, aby ho povzbudil ku smělému, odvážlivému, ale velmi nebezpečnému činu, kterým si má pomoci ku blahé a šťastné budoucnosti, kterou s takovým nadšením jako prorok předpovídá v části třetí. Kdybychom měli krátce naznačiti obsah třetí části Písní otroka, řekli bychom, že se tam doporučuje a předpovídá obecná revoluce, obecný odboj, který jedině jest s to osvoboditi poddané od jarma otroctví a pomůže ku blažené budoucnosti také národu rabů. Pěvec rab chce říci zejména tomuto národu: „Vidíš, jak jsi bídny, jak jsi ujařmený, jak jsi zotročilý; na celém světě jest sice mnoho otroků, jest jich na miliony ano miliardy, ale nikdo není tak nešťasten jako ty, vůde jsou v otroctví jen jednotlivci, zde však jest celý národ; a národ tento se rve sám, jeden potírá druhého, místo aby se spojil proti společnému utiskovateli. Avšak přijde doba, že se takto spojí a svrhne se sebe jeho otrocké a bude žiti v blahé svobodě.“

Sledujme básníka, jak se ubírá k cíli cesty své! Aby hned na počátku rozdráždil, lčí podrobně, jak velikým štěstím jest býti svobodným, volným a jak hrozná neštěstí jest otroctví. Někde mají slova „volnost a svoboda“ za pouhá slova,

Ano, tak vypadá „přesvědčení“ a charakter našich radikálů, kteří zejména pod tíhou vými-
nočného stavu vypadají přímo komicky.

Pamatujeme se, jak v letech táborů celé
davy lidí hlásily se k účelné stihavosti skutků,
ale nyní nestydějí se i poslanci žurnalistům před
soudem do očí popřít to, co řekli —

Podobných případů pevnosti přesvědčení a
spolehlivosti charakteru mohli bychom uvést celé
tucty. Ale zatím, zatím postačí uvedení těchto,
neboť všude si již „hrdinství“ různých politických
tatrmanů dopovídní čtenářové sami.

Zjevy jednání, jež zde naznačujeme, jsou
považlivou chorobou, jež vzniká z nepořádku
v naší veřejnosti paňujících. Komukoliv u nás
napadne, každý vystoupí si jako tribun lidu a
třebas že sám ve svém hospodářství byl posledním
mezi posledními, vnučuje se celému národu za
zástupce, aby mu to, co ještě národní naše spo-
lečnost má, promchal a zkompromitoval.

Poukazujeme k tomu a máme za to, že by
bylo svrchované na čase, aby se sestoupil sbor
mužů dobré vůle z celého národa, který by při-
větivě a trpělivě vyslechl všechny tužby, přání,
požadavky a stesky celého národa, který by tyto
projevy sestavil v pamětní spis našich „národních
desiderií“ přístřího století, rokoval o nich, aby
dosavadní „národní program“ přehlédl a doplnil
a pak aby nové „požadavky a potřeby českého
lidu“ vytkl a splnění jejich se domáhal. Do-
dujeme se obnovy v našem národním, politickém
i společenském životě, neboť dnes náš postup je
hotová komedie, která odpůrcům našim vylazuje
jen útrpný smích na rty.

A proto dovoláváme se všech mužů dobré
vůle, aby k uspořádání rozháraných poměrů ve
vlasti naší přikročili dle neváhali, neboť to, co
se v naší veřejnosti dnes provádí, (nekacetujeme
žádnou stranu), jest těžký hřích proti Duchu Sva-
tému, neboť zdravý rozum nad tím zůstává státi
a není možno, aby těžké důsledky hříchu toho
netrestaly národ český do kolikátého kolena.

Popaťte kolem sebe, doplňte si vlastními
zkušenostmi to, čeho příklady jsme uvedli a usnáte,
kdo jste muž rozsáhlý se kterékoli strany, že
máme plně právo volati po obnově v našem ži-
votě, v němž panuje nepořádek, jemuž není v žádné
jipé národní společnosti rovného.

Pražská kronika.

K. — V Praze, 30. května. (Přev. dopis.)

Nejdůležitější událostí minulého téhodne byl
bez odporu v Praze na staroměstské radnici ko-
naný sjezd měst ze zemí koruny svatováclavské,
jehož se účastnilo na půl druhého sta zástupců
českých obcí, jež čítají přes 3000 obyvatel. Na
sjezdu tom jednalo, jaké stanovisko mají zaujati
česká města oproti navrhovanému snížení daní re-
álních a daně živnostenské a proti osvobození
nové osobní daně z příjmů od přírůstek včec.
Reformami těmito brozí městskému obyvatelstvu
jak v ohledu berním, tak i pokud se týče práv
volebních, značná zkrácení. Proti tomu se sjezd
českých měst jednak petici k poslanecké sněmovně
řádké rady a pak petici k zemskému výboru
království českého obrátil klada na to důraz, že
český národ stojí na svém právním, ze zemského

stízení plynoucím postavení, že úprava bernictví
a zavedení nových berní náležitě jediné snámu
království českého a že bez svolení jeho nové
berné platné zavedeny býti nemohou, ve kterémto
smyslu ani také i petice k zemskému výboru, aby
při jednání s novými berními v království českém
učinil v čas přiměřená opatření na zbývající sa-
moopravy snámu království českého v ohledu
berním.

Uskutečnění tohoto sjezdu tolika vášných
mužů pod krovem starobylé radnice staroměstské
v Praze a nanejvýš věcný průběh jejich rokování
oblaštili každého, kdo s upřímným vlastenečtím
na záloze politické dnešní poměry ve vlasti naší
pohlíží. Avšak zde na tomto sjezdu, mážeme říci,
notabla všech politických stran v zemích českých
zasáhl diamant národní shody, jež tak dlouho
již národ náš hledá, sedmerou barvou duhy smíru,
což také pražský primátor Gregor při zahajování
sjezdu toho konstatoval ve své uvítací řeči pravě:

„Dnešního dne jsme se shromáždili, abychom
řešili úkoly hospodářské, mám však za to, že
shromáždění takovéto budou opakovati se k řešení úkolů mnohem důležitějších.
Jestli doba nynější důležitou, abychom
louti jako druh k druhu, jako bratr
k bratru, neboť lidé český, ono se při-
pozdívá.“

Orgán strany staročeské „Hlas Národa“ vě-
noval jednání sjezdu tohoto v úterý nadšený dvou-
blánek, s největším potěšením konstatoval, že na
něm zástupcové všech stran ve vzácné shodě ro-
kovali a s vlasteneckou jednomyšlností se usnášeli
a pronesl touhu, aby český lid konečně vyfedi-
s oněch všem nám povodových třenic a došel
k žádoucí shodě. Avšak listy známé radniční
frakce hned v pondělí po sjezdu chtěly vyvolati
kr. val, že prý starosta Gregor nejmenoval místo-
předsedy sjezdu žádného Staročecha, ale že jme-
noval — bývalé staročeské poslance dra. Pe-
táka, purkmistra z Plzně a dra. Naxeru, purk-
mistra z Jindřichova Hradce. Odkud tyto výčitky,
jest v Praze známo a ve straně staročeské se toto
jednání jistých pánů odsuzuje, tak že s tohoto politic-
kého tažení známé frakce měla jen jediná osoba ra-
dost a to byl člen redakce „Bohemie“, pověstný
pan Herrmann Katz z Nehvizd, který útoky ony
na starostu a na staročeskou prý „většinu“ na
pražské radnici v „Bohemii“ reprodukoval.

My jen konstatujeme aběhlé věci a zajisté
že ten, kdo zprávy z Prahy, jež „Obnova“ v tomto
směru přináší, sleduje, přizná ochotně, že jest
spolehlivě zpravena a že správně situaci v Praze
vysvětluje. Jistě frakci, která svou neanálizovatí a
při tom lenivostí straně staročeské připravila tak
těžký pád, počáde ještě neběti o věc národa, ale
o zájmy a slávu osob.

Orgán dra. Riegra úplně souhlasí s duchem,
jaký nedělní sjezd měst na pražské radnici pro-
chvilal, ale ona frakce, která dle spravedlivé vý-
čítky konservativních listů osobními zájmy vedená
ze sezení městské rady prchá, ponechávaje zde
většinu Mladočechům, chce najednou mluvit o od-
strkování staročeské strany — drem. Petákem,
drem. Naxerou a starostou Gregorem!

To je zbytečné, nemístné bouření, na něž
nikdo nic nedá!

Zdery našich velkolepých výstav, roku 1891.
jubilejní a letos národopisné velice příkladné a

lidu hlas Boží. Tolik však připomínáme, že čím
více kdo tvrdí a křičí: Pěvec Písni otrocka nás
pochopil, tím více jej žene do hrozných nesnází;
neboť kdyby tomu tak bylo, jak obtožij zejména
zpěv 17. před §§ 58. až 66. a zpěv 18. před
§§ 123. a 123? Slyšeli jsme, že básník chytá
jiné dílo, které prý učinil ještě větší rozruch než
Písni otrocka, nevíme, co na tom jest pravdy;
ale tolik připomínáme, že podobnými pokusy, jako
jsou Písni otrocka, učiní sice rozruch a rozmach,
za který mohou a budou pykati mnozí — zač
jest však zodpovědný básník sám — ale národ
nás na zelenou louku nepřivede. O tom však
budoucne.

(Pokračování.)

Před dobou těžkého zkoušení.

Napsal František J. K. Kollár.

Uskutečnění myšlenky národopisné výstavy
má význam dalekosáhlý! O všech blahodárných její
účincích bude ovšem lze psáti až po ukončení, až zase
zašten bude ten obrázek tvárů, který dnes den
ze dne nabývá určitější tvárnosti a dává pomalu
nahlédati v taje všech krás a dojmů, jež tu oku
i srdci českému se připravují. O jednom však
účinku mohu se zmíniti i nyní. Jest to ten úči-
nek, že totiž vzburzen byl myšlenkou národopisné
výstavy i v lidu našem zájem pro předměty
i památky starodávno. Mnoho z tohoto oboru u lidu
našeho jakoby se bezcenné považované stálo
by ještě dle, až do strachu nivení, na těch půdách
anebo v zákrytu seilé, červotoči prožrané trubky,
kdyby horliví jednatele po venkově svým lidu
našemu přístupným způsobem nevěnovali pozor-

mile dotkly se našich krajanů německé národnosti,
tak že se německý odbor zemědělské rady v těchto
dnech usnešl na tom, aby Čechové r. 1898. na
počet 50letého panování císaře a krále Františka
Josefa uspořádali v některém českoněmeckém m-
stě v Čechách jubilejní „národopisnou a prů-
myslovou výstavu.“

Krásný tento úmysl musí býti ze strany české
co nejvíceji vítán, neboť znamená uložení zá-
vodní na poli sdružného pokroku obyvatelstva této
naší společné vlasti. A zajisté, že většina obyva-
telstva českého království by jen s potěšením vy-
slechla a uvítala, kdyby tato českoněmecká vý-
stava pořádána byla ve spamenitých místnostech,
kde se odvíjají výstavy české. Byto by tak ve-
lice stejno, co který kmen v zemi v ohledu práce
známeá. Ale když se pásové uchýlí se svou vý-
stavou v některé národné smíšenější město, nešli
je Praha, tak vzor tomu mohou býti jisti, že
s české strany bude jejich expozice co nejhojněji
navštěvována.

Ostatně při nynější národopisné výstavě se
strany německé vzor její eminentně českému rázu
setkává se jeden s celými sty Němec, kteří se
rovnoprávně jubilejní výstavě vyhýbali. Ano ně-
mecké — ovšem mimopražské a křesťanské listy —
výstavu tu příslušné velebí. A milí naši němečtí
krajané výborně se mezi námi baví, vše je za-
jímá a zcela přátelsky dají si vykládat, co ta či
ona věc, skupina atd. znamená.

Tak se zdá, že na poli nynější výstavy
ubývá ostrosti nejen nezhodě mezi Čechy, ale že
zde přijde k rozumu také Němci.

Onehdejší známá výtržka na výstavě má
v záptí překvapující reakci. Ty nejrozhodnější
vlastenečtí krabové nejrozhodněji obrací se proti
bezuzdné tonině, jaká se v jistých kružích vý-
rostků v posledních dobách zahnídlila. Překvapující
tato nálada proti upřílišné horlivosti manifestuje
se tak radikálně, že ku př. lounská „Obrana“ při-
náší proti stoupencům národní nekázne úvodní
blánek pod titulem „Herostrát“ a „Česká stráž“
dokonce sahá po liškovce a radí proti radikálním
výtržníkům tu radikální medicínu: „Neostýcháme
se důtklivě odporovat po americku důkladný
výpraš!“

Nechceme se o tomto zjevu šfíti, ale mané
napadá nám otázka, jaký by byl hřmot, kdyby
zavedena byla na vypuzení zárodků podobných
celou veřejnost posáděi obtěžujících výtržků do
škol „metla.“

Literaturu sledující kraby bude zajisté zají-
mati, že rajhradská „Hlídka literární“ ozna-
muje, že se svým časem změnil v městský, v ja-
kousi kulturní „Revue.“

Vědecké kruhy v Praze se zadostičněním
přijaly fakt, že by: dán do výslužby bibliotekář
univerzitní knihovny p. Zeydler. Nyní jest aktuální
otázka jeho nástupce, jímž se má státi někdo
z jiných knihoven a nikoliv žádný z úředníků praž-
ské univerzitní knihovny. Již se vypravuje, že
jeho nástupce není znalým jazyka českého, což
naplňuje veřejnost podivením. Jako osoba ta jme-
nuje se fidelet univerzitní knihovny ve Štýrském
Hradci p. Müller, který jsa rodilým „Čechoněm-
cem“ a maje ve Vídni mocné přímluvčí, o místo
to horlivě se uchází, protože prý se mu naň činí

nost i každé malíčkosti, neuvažovali o ní a tím
tedy na jeze nedali, že nejde o věc jen tak leda
bylou! Mohl bych ve vzhledě tomto více napsati.
Stačí však tuto uvést, že i sám byl jsem jakis
přiveden k tomu, abych zevrubněji prohlédl a
pročítal, co při této příležitosti do rukou přišlo.
Žel Bohu, mohla by se i z našeho podhorského
českého zákoutí podati mnohá užáska zajímavá,
kdyby hlodavý zub času a jiné okolnosti nebyly
tolik nepřiznivý. — Aspoň jednoho želim nejvíce.
Bývalý učitel skuhrovský Ondřej Lukavský napsal
dosti objemnou knížku o smutných básích života
našich předků z celého úhradu okolů Rychnovska
a Opočenska z doby válek s pruským Bedřichem.
Pamětní kniha skuhrovská o něm dí, že „byl
Ondřej Lukavský „na věk, v němž žil i na
své povolání dosti vzdělaný.“ — Zápisky
jeho z dob smutných pro lid náš tehdejší nebyly
tedy ničím ledabylym, napsaným jen tak, aby
zůstalo památkou, co a kde a kdy se abělo, ale
bylo v nich podle všeho patrné také nesládné
v život a jeho poměry! Knížka zápisek těch,
z nichž podal ukásky skuhrovský někdejší farář
Joa. Ehrenberger i v „Časopise Českého Musea“,
bohužel „strašila se“ Chovám z nich pouze opisy,
jež ovšem podle všeho věrně sdělovány jsou, opisy
to, které svého času učinil a sestavil rolník Fran-
tišek Ševc z Dobřec. A krásnou náhodou dostaly
se mi do rukou ještě dva zvláštní pářárky vý-
pisků z knížky učitele Lukavského, jež podávají
přehlednost nahlédnutí hlouběji v poměry doby
před smutnými událostmi, válkami s Pruskem
v kraje české, z nichž Kralohradecko a končiny
Čech ze Slezsku přilehající utrpěly nejvíce, při-
voděnými! Ano byly ty války s Pruskem, ty
vpády nenáviděného Brandeburka do milé vlasti
byly dobou těžkého zkoušení a já budu mít při-
ležitost to ještě jinak dovoditi. Zajímavý však

Velebný kdysi prorok (snad myslí básník
Krista) kázal prý rovnost všech lidí, avšak „žáků
jeho listivý sbor“, tedy kněží celé jeho učení zvrá-
tili, chválí pány, hledají jejich přízeň, těší se za to
„mrzkým plnem“, špinavou odměnou a na podnět
onoho mistra schvalují ano posvěcují otroctví. O
kž proti nim povstane bůh pravý, bůh chudých
rabů, který nemá zlatých oltářů, jehož kněží se
nestrojí do hedvábí, nýbrž jehož chrámem jest celá
příroda a oltářem srdce lidské. Tento velký „bůh
svobody“ má přispěti svou pomocí, proto se k ně-
mu pěvec modlí:

„Z pout odvěkých nás vyprosti.
vztyč z prachu naše hlavy
a světu v chrámech volnosti
svůj zvěstuj zákon pravý!“

Kolik zde slov, tolik dílem možných zločinů,
dílem skutečných rouhání. Jeden list prosil v době
poslední: Máte milosrdenství s básníkem, máte
milosrdenství s národem! Má úplnou pravdu. Ne-
myslí-li básník národem rabů nějaký národ ujař-
mených divochů někde v Africe nebo v Americe
nebo jinde, nýbrž určitý civilisovaný národ v Ev-
ropě, ano myslí-li, jak někteří tvrditi se zdají,
národem rabů docela národ náš, kdo by byl
onen „pán“, jenž zachází s raby tak krutě a na
něhož volá pěvec rab za mstitele nebe, semí a
peklo? které jest náboženství, jež se uvádí spů-
sobem tak nešetným v opovržení a jež se líčí
jako právě a skutečné neštěstí nejeouc k ničemu
jinému než ke zotročování, zatemňování a klamání
lidu? Neodvážíme se otázek těchto dále rozpá-
dati. Máme milosrdenství s básníkem, máme mi-
losrdenství s národem a konstatujeme, že přes to,
že přemnozí vidí v národu rabů sebe, nelze z kníž-
ky zřetelně dokázati, že mají pravdu, ačkoliv
jsou přemnohá místa svůdna a pořekadlo praví: Hlas

směje. Těšíme se, že profesori české univerzity připastí jen ku jmenování toho bibliotekáře knihovny univerzity pražské, jehož osoba a celá minulost, práce i snahy podávají dosti záruky, že knihovna tu povede v duchu jí odpovídajícím. Vzpomeneme jen, jaké nesnáze tropili na pražské univerzitě „zaměstnaní“ němečtí profesori Pavla Šafářikovi, jako univerzitní bibliotekáři.

Co týden dal.

Předvolební kampaň v Čechách vypadá dosud dost jednotvárně. Mladěšti poslanci a kandidáti mluví ve schůzích o věcech stále stejných a známých, končíkem pořád všude jest všeobecné právo hlasovací.

Dr. Laeger zvolen byl dne 29. května za purkmistra města Vídně, ale volbu nepřijal, jelikož by při tentokrátě nebyla potvrzena. Jak uvádíme jinde, bylo včera zastupitelstvo vídeňské rozpukáno, nové volby dopadnou rozhodně ve prospěch antisemitů.

Volby do delegací vykonala poslanecká sněmovna dne 29. května. Mladěšti svolili zmovu své lobaké členy delegací.

O kráši mluví se zase ve Vídni. Jednání o berní opravě hledí oposice protahovati bojnými návrhy na změnu a bouřlivými výstupy, a opravou volební vězce to neustále. Zpráva, kterou jmenem subkomitétu podal posl. Ratowski, bude ve volebním výboru sotva schválena. Ve zprávě té navrhuje se zřízení nové páté kurie, která má sestávat se dvou skupin, totiž se skupiny poplatníků pod 5 zř. a pak skupiny dělníků organizovaných na základě nemocenských pokladů a úrazoven. Oprávněnost k volení je rozšířena pro první skupinu voličů v souladu se základními rysy vlády také na volče dle vzdělání. Počet nových mandátů udává se na 50. Z těch prý připadne dvanáct nebo patnáct dělnícké skupině. Nejmenší poplatníci, kteří mají patřiti do první skupiny nové kurie, jsou tak rozdělení, že každá ze sedmácti korunních semí dostane aspoň jeden mandát. V oněch zemích však, kterým jenom jeden mandát bude příkaut, bude vykonávána volba bez rozlišování okresů venkovských a městských takovým způsobem, aby vždy 50.000 voličů volilo jednoho volitele. V oněch zemích, kterým více mandátů bude příkaut, budou se rozdělovat ohledně nové kurie venkovské a městské okresy volební.

Moravští židé začínají se bouřiti proti německým liberálům. Nedávno konala se v Brně schůze delegátů všech židovských obcí moravských, na které jednání o poměru židů k něm. liberálům. Všichni delegáti vyavolali se v ten smysl, že strana liberální nekonečně větší židům svou povinnost. Na konec usneslo se shromáždění na tom, aby všichni židovští voličové, zejména ve městech, v nichž hlasy židovské rozhodují o vítězství, podali svému poslanci adresu a v adrese té aby obsažen byl následující odstavec: „Němci voličové vyznání židovského cítí se býti povinni, vyavoliti Vám bolestné podivění nad chováním se německo-liberální strany v parlamentě naproti hnutí protizidovskému. Němečtí voličové stojí zde naproti dvěma smutným faktům. Především důlnou konstatovati, že něme-

cko-liberální strana naproti stále vzrůstajícímu prudké bezměrné agitaci antisemitů opomenula na nealýcháné útoky ty ošavřené a zřejmé se ohraditi a jich rozhodně hájiti. Židovští voličové máme to domnívati se, že vláda, jež na podporu německé levice právě tak je odkázána, jako na podporu jiných stran většinou, nepojala jich do spolku židů umíraňných, z nichž byla střízena koalice naproti stranám výstředním. Za takových okolností máme za svou povinnost projevit, že židovského voličstva zmocnilo se hluboké rozčilení i obávám se, že setrvá-li německá levice v dosavadní lhostejnosti naproti hnutí antisemitickému, nebude moci na příště spoléhati na hlasy židovského voličstva. Z příčiny té vyzývají se německo-liberální poslanci, by působili na vládu, aby hájila ohrožený pořádek a zájmy pronásledovaných občanů vyznání židovského.“ Teď by si tak měl na Moravu honem sejti dr. Engel, jenž při známé židovské schůzi v Českém Brodě jasal nad tím „úspěchem“, že se židé v Čechách začínají přáteliti s Mladěškou — pomocí židů moravských snad by dr. Engel rázem dobyl celou Moravu...

Ve Slezsku zabývali v těchto dnech svou činnost první politický spolek. Ustavující schůze, při níž mimo jiné mluvil posl. dr. Sláma, konala se v Polské Ostravě. — Při obecních volbách v Opavě zvířili většinou antisemité a nacionálové němečtí; účastností českých voličů bylo dost slabé.

O židovské otázce ve Francii jednala v těchto dnech poslanecká sněmovna francouzská. Podnět k debatě zavedl posl. Denis, jenž v podané interpelaci stěžoval si, že v poslední době mnoho židů zaujímá ku veliké škodě vlasti nejpřednější místa ve správě státu. Po něm prohlásil posl. Lavaillant, kterýž byl nedávno zbaven vlivem židů svého úřadu jako vrchní řídící pokladny, z níž úřednictvo se vyplácí, že Alžírsko se ocituje židovským liehvárstvím a pokraji záhuby; a ve smyslu podobným mluvil také royalistický poslanec d'Huguesa. Rány, jež na židovstvo těmito řečmi dopadaly, byly tak těžké, že povstal posl. Naquet, aby hájil židovstvo. Hájil je ze stanoviska filosofie a pravil m. j., že budou-li židovské banky pak pleny, mohou pak nadíti se osudu toho také ústavy jiné. Poukázal také s velkým pathosem na lásku židů k vlasti, při čemž arciť na býv. kapitána a židovského vlastizrádce Dreyfusse si ani nepamětl, a pak na jejich vděčnost. Ministr vnitra prohlásil po té, že vláda musí žádati, aby vždy a od každého, nehlédě k nějakému strannictví bylo zákonůžštěno, načež byl přijat k jeho žádosti jednoduchý denní pořádek, ale jen 229 proti 206 hlasům. Nemí tedy židomilná většina francouzské sněmovny tak příliš velká.

V Itálii konaly se v těchto dnech nové sněmovní volby. Přes všecku nespokojenost, jež následkem známých nepořádků při každé příležitosti propukává, podařilo se zase Crispimu získati pro vládu potřebnou většinu ve sněmovně. Ovšem že se přitom udála hromada přehmatů a na voliče činěn všemožný nátlak.

Nová republika. Ostrov Formosa, o nějž přela se Čína s Japonkem, prohlásil se republikou. Dosavadní guvernér Čang-Čing-Sing zvolen za presidenta republiky, což bylo cizím mocnostem oznámeno.

brem i zlatem krumplované čepce; anebo si vlasy na způsob hada pentlemi proplétají a vrkoče leskatými jehlicemi propichují. Směšné jsou ty kabátky jejich na francouzskou modu a ty bramborské pantofličky s těmi vysokými opatky nejinače nežli jako koží nohy. Bůh pomoz! A jaký je oděv, takový též mrav. Tu slyšeti tlachavých řečí, necudných šprýmů a nestoudných písniček, že člověka mráz obchází a uší zalehají. A to mluví mladenci a panny je bez zardění chlápne se smějíce poslouchají. O ten mladý lid! Do kostela vejdouce tu se nic Pánu Bobu nekoří, ani křížem nešehnají, ani modlitbou sebou nemají — ale po ženských bedlivě se ohlížejí a jim se poroučejí na ně se usmívají. Bůh pomoz! A ty ženské, ty jen na podívanou do kostela přicházejí, aby co která na sobě má, viděly — aneb co vyfintěné loutky, aby se pro zlost a závist jiným ukázati mohly. Také již ty malé děti patřejí na kolo. Klejou co nezavřeny, modlit se neumějí a to vinou rodičů. A když tak někdy pod Boží oblohu na pole si vyjdu, pokaždě s utýraným srdcem domů se vracím. To kleoť, to hulákání, to bítí ubohého dobytka mně srdce rozdráždí; a v pravdě to řci mohu, že mnohý skoták více za den dábli a zlých duchů svolá, než-li se na úhoře, kdež pase, kamenů nachází. Bůh pomoz! Dále pak, abych toho neopomenul, co se pospolitého, sousedského obcování týká, tu teprve vlasy vstávají! „Kdo s koho, ten s toho!“ — jest nyní všeobecným healem. Povrchně na oko se každý sice upřímným staví, ale uvnitř, v srdci panuje závisť, faleš a podvod. Ano, tak to jest, že když nyní někdo někomu řekne „kmoťte“, přitom sobě myslí „loťte“ anebo snad ještě hůře. Bůh pomoz! Tak tedy popisuje a líčí Ondřej Lukavský obraz života z doby před válkami s Pruskem. Že asi o těchto poměrech rozepsal se ještě dále a šfe, lze

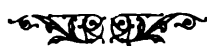
Zvěsti z východních Čech.

Kralohradecké novinky.

Pokroutky a pilulky. Jeden za všechny, všichni za jednoho, tohle healo stalo se teď u nás skutkem nepřítomným pro všechny — velocipedisty. Jeden neřika dělal po městě na velocipedu parádu za všechny, kteří by si to spíše mohli dovoliti, a nyní za toho jednoho trpí všichni pořádní jezdci, všem je jízda na kole ve městě zakázána. Za to je každý jistě vděčným asi tak, jako by mohl věřiti slovům anglického spisovatele Dickense, že nejvděčnějším národem na světě jsou — hádejte, kdo? Prý — „našinci!“ Kdo tomu nevěří, ať jen se zeptá, jak náramně vděčným ukázal se ten pán, jenž nedávno blízko Kocourkova koupil velký dům od českého obchodníka a ze samé vděčnosti dal tomuto hezky za tepla výpověď z bytu. „My house my castle,“ pánem jsem tu já, tak asi pomyslí si novopečený domácí pán a bývalý český majitel domu nyní aspoň může každému z vlastních zkušeností dokázati, jak velemoudře jedná ten, kdo svůj majetek přenechá některému synu „nejvděčnějšího národa na světě.“ Z tohoto případu může si leckdo vzíti dobré poučení, třeba hned všichni obchodníci čeští, kteří za vykoukanými soupeři nestáčí ani koukat, a také všechny ty české dámy, které tak rády vyprazdňují své peněženky v závodech nečeských. Ovšem, obratně, čiperně, úlisní synové „nejvděčnějšího národa na světě“ jsou těm našim dámám za sebe menší kšeft ne- skonale vděčnými! Pozastavte se jen u některého takového „vděčného“ obchodníka, podívejte se, jak umí kupující dámě lichotiti, jak je k ní úslužným, jak mu přitom jazyk oplývá medem, jak je vřelým, jak ruce jeho snáší kdejakou parádní tretu, jak šikovně smlouvá a po případě slevuje, co může, spokojuje se poprvé s malým ziskem, jen aby dostal návštěvu po druhé, po třetí, stále. Taková tak lahodně obslužená dáma je věcka unesena a sama ani nepozornuje, že by mohla dopadnouti jako moucha, která bezděky zabloudí do jemného přediva nalíčeného ostražitým pavoukem — moucha do pavučiny zapadne jednou a již se z ní nevyprostí... Obchodník český si tak nedovede počínati, mnohý zavinuje sám, že se mu koupěchtivá krásná plet vyhýbá; přímou je sice lepší než úlisnost, ale také přímý člověk může býti vřelým, ochotným, zdvořilým, nekoupí-li někdo hned napoprvé, nemá se obchodník vůči němu jeviti nevřelým, každý prodávati má raději s menším výdělkem, nežli si kupce odrážeti předražením — lépe spokojiti se s několika drobty, nežli chtíti hned dobře namazaný krajíc... Tedy ledačemu ještě měli by se přiučiti především obchodníci čeští, nemají-li dámy naše hledati stále útočiště u firem cizích. To se nenapraví nějakým nátlakem, ale tím když každý bude dobře rozuměti svému vlastnímu prospěchu a dle toho jednati. Nám nejméně napadá nějaký boykot, nějaké utiskování nebo pronásledování „našinců“. Zášť proti nám mohou míti nanejvýše ti, kdo z českého lidu bohatnou nepoctivě, hospodářsky jej vysávají a jsou k tomu ještě národními jeho odpůrci. Takové „našince“ ovšem pardonovati nemůžeme a nebudeme, neboť úkolem poctivého listu jest, aby hájil ty, jimž se ubližuje, kteří jsou zkracováni hospodářsky i národně. „Nehněvej se na zrcadlo, kdo máš křivá záda!“ Kdo dělá dobrotu, žijí se poctivě, toho my rádi necháme na pokoji.

obrázek toho, jak bylo před touto dobou, podávají zmíněné výpisky. Upozorňuji, psal o těchto poměrech učitel „na svůj věk i na povolání své dosti vzdělaný“ a psal-li o životě, jak se mu jevil třeba i v samém okolí jeho, nuže zápisky jeho jak z nich zjevno, připouštějí i širší rozhled a pak také nutí k úvaze o tom, že když tak se mu jevílo toho tehdejšího života poměry i v zá- koutí podhorstém, v jakém sám žil, jak asi bylo to tam, kde vř života více bouřivá nežli ve tichém ústraní hor. Ondřej Lukavský o poměrech „před dobou téžkého zkoušení“ píše následovně: „Nemo- hu toho pro budoucí památku tajiti, jak se nyní v naší české vlasti děje; a že tuto, obraz tehdejšího života jest úvodem k zápisníkům o válkách s Pruskem, o hrozných vojácích patři známým, podobnou předem, proč a z jakých příčin? Hněv Boží jsme proti sobě popudili, tak že se těm metlám, jakými nás otec nebeský šlehá, žádný diviti nemusí. Tak jest nyní v naší zemi české, že se tu nepravost a pycha, nespravedlnost a nepřítel ubíhají; a jeden druhého miluje tak, že by ho nejráději, kdyby možná bylo, s kůží svezl. Ale na místě bližního milují se drabá roucha, podivné láty a nevidané kroje. Šat dle staročeského kroje jest nyní jen ku posměchu a na ohyzdu; tu musí všichni dle francouzské míry a braniberského kopyta býti střiheno a skrojeno! Bůh pomoz! — A to se vynachází tak, že po oděvu nepoznáte, kdo dědičný pán, nebo zeman, anebo kdo jeho služící anebo kdo jeho robotník jest. Ale mnohem hůře se mezi ženskými děje. Co na hraběnku vidí ofícirka, to musí míti; co měščka na ofícirce, toho se jí zachce; a selka se zhlíží na měšče a tak to jde až do baráku podrubova a až do kraviny mezi dvěky! Bůh pomoz! Také již panny, ač je jich velmi málo, od žen nero- zeznáte! Ženy i panny nosejí stejné drahé, stří-

si domysliti z toho, že zmíněné dva pólarsky obsahují jen neúplné výpisky tohoto líčení. Ale i toto stačí, abychom poznali poměry tehdejší a vážné nad nimi se zamysleli. Jako v dějinách vůbec, tak i zde osvědčilo se, že když zloba do- stoupila nejvýše — v zápětí dostavily se chvíle zkoušení. A jako vůbec v dějinách, tak i zde osvědčilo se, že čím zhrdano, to bývá jedinou a nejdražší záštitou. — Po těchto výjvech života přišly pak doby zlé. Opravdu zlé; neboť „byli všichni naši nepříteli“, jak též Lukavský píše, „co dasem posedli, jedni ukrutnější nežli druzí, tak že přitělo od nepřítelů rozeznati lze nebylo.“ A zvláště přímo „pohani jsou ti nedožraní Burkuši, ani za mák milosrdenství nemají.“ Zle a zle! Obilí na polích v nic uvedeno, dobytek odehnán, lid násilně obírán. A zase berou na vojnu, že to jakživ tak žádný nepamatuje. Berou muže od žen, od šesti dětí a třeba ze živnosti. Měsíční daň zvýšena jako za dva měsíce a měsíců se do roka počítá třináct, aby se na lidech jen více vydrít dalo. Odkud to vše jen bráti? Tu je pláče a náuku, že se již stýská živu býti. — A za ta- kových poměrů jedinou záštitou, jedinou útěchou všech byl v těch časech zlých opět vzbuzený cit víry. A jestliže zlý nepřítel se těmito citům po- smíval, jim zlomyslně bránil — „tu bylo až úzko, jak si naši lidé počínali, hrozně pro to plačce.“ — Opakují, že dějiny všude a všude dokazují, že čím zhrdano, pak bývá jedinou a nejdražší útěchou. — Rafije na hodinách dostoupí vrcholu — ale pak se vrací — vrací se... .

Ale kdo si chce pomáhati šibalstvím a pak se ještě horší na nás, když jej klepneme přes prsty, ten si počíná zrovna tak neprofitelně jako jeden vídeňský liberální list, který si nařkl na to, že „našinci“ tvoří v Rakousku 6 procent obyvatelstva, ale mezi soudními úředníky že jsou jen 4 procenta „našinců“. A jakou dostal odpověď na tento nářek? Velice nemilou, neboť křiklavými čísly se dokázalo, že u soudů je nepřímo „zaměstnanost“ nepoměrně více „našinců“ než jiných lidí. Tady máte pouze několik těch čísel: roku 1880. bylo odsouzeno 17 lichvářů, z nichž 1 křesťan a 16 „našinců“, r. 1881. odsouzeno 54 lichvářů a z těch byli 2 křesťané a 52 „našinci“. — za leta 1880.—1887. bylo mezi odsouzenými 441 lichváři celkem 63 procent „našinců“. Tedy v obyvatelstvu mají 6 proc., mezi lichváři však desetkrát tolik — takže čísla ať si připomenou ti „našinci“, kteří se zlobí ne na nepoctivé šmejdy svých nejbližších bližních, ale na nás, kteří takové šizení českého lidu potíráme a potíratí budeme stále!

Změny v duchovenstvu diecese kralohradecké; jmenování vld p.: Karel Syrový, děkan v Kostelci n. Orli., biskupským notářem, Josef Kaplan, farář v Cuslavi, b. sekretářem vikariatu Kosteckého, Antonín Pičman, farář ve Vys. Veselí a Josef Uhlíř, farář ve Skubrově, obdrželi expositorem canonice; ustanovení d. p. p.: Josef Bezdíček, kaplan v Kostelci n. Orli., administrátorem tamže, František Beran, koop. v Ném. Rybné, kaplanem v Kostelci n. Orli., Jos. Musil, koop. Třebovický, II. kooperátorem v Pohledu.

Četná návštěva byla při koncertní, deklamatorní, divadelní a taneční zábavě, kterou dne 26. května „našinci“ pořádali kralohradecká filialka „Typografické besedy“. Přednasy hudební i deklamatorní byly vybrané, na jevišti se hrála pěkně veselohra „Bratranec“. Čistý výtěžek jest uspokojivý.

Šňatek. Sl. Zd. Trončíkova, dcera zdejšího městského tajemníka, měla dne 28. května v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha šátek s p. Jos. Kuhnem, ředitelem káru v Tarnově.

Kamení ubývá již od sochy P. Marie a dláždí se jím širší chodník na velkém náměstí, jež tím bude nyní lépe ozdobeno než hromadou nakupenou dříve kolem sochy.

Dobytčí trh a „našinci“. Koňský a dobytčí trh v Hradci Králové ve středu dne 29. května konaný, byl na nepříhodnou dobu nyní dosti čilý a ceny zvláště hovězího dobytka na maso slušné. Koní přivedeno bylo 253, hovězího dobytka 394, dále 10 koz. Četní kupci dostavili se i z horských, pohraničních krajů a kupovali koně zvláště dražší. Za jeden pár mladých koní do kočáru zaplatil německý jeden handlíř 840 zl.; škoda jen, že byli to koně od překupníka a nikoliv přímo od rolníka, který posledním časem tak bojný druhý pramen příjmů zanedbává. Zajímavý při takovém trhu jest, že i „našinci“ dovedou trh pomalu opanovat, jak vidíme to při trzích obilních. Trh koňský se „našinci“ jen hemží, jak seznali jsme to i v jiných městech. Takovýto „handlíř“ přivede celou řadu koní většinou a rolníka v tísni se nalezajícího za babku nakoupených, na nichž pak slušná procenta vydělá. Posledně pozorovali jsme jednoho takového obchodníka, jak počíná si při prodávání po „našincech“ a co vše kupci toho o svém koni natlačá, o čemž podáváme malou ukázkou: „Je to selský valach od Boskovice nějakých kopců, ale jak dáte na něj cajk, ani ho nepoznáte; v cajku praskne.“ Kupce dá si koně provést a podotýká, že kůň kulhá. „Našinec“: „Ten má nohy lepší než vy; jel jsem s ním s knížetem Schaumburgem z Pardubic do Miletína, na voze seděli čtyři „ohromní“ lidé, ale on šel jako panna. Takový prostřední vydrží víc než nohatý harant. Kůň je dobrý, není „beschodivý“ a když to není „recht“, tak jsem špinavý a nechci vás 40 roků potkat; vsadím vám na to 50 zl. na krajcar a půl Hradce za něj máte rudít.“ Kupce podává mu konečně, když má plné uši jednak od „našince“, jednak od několika najatých jeho tlachubá-dohazovačů, 95 zl., načer majitel skouší ještě jednou: „Kdybyste mi dával 99 zl. 99 kr., není!“ Když ale vidí, že kupce odchází, honem mu koně dává a vyměňuje si pouze pro čeledína „caga-geld“. — Na tržní dobytčí měli policejní strážníci plné ruce práce; nepřestávali vynášeti rozsudky nad spornými stranami. Někdy dalo to dosti práce; spor byl těžký. Tak strhl se sběh lidí kolem křičícího Němce a jakéhosi hospodáře; čeledín prodal v nepřítomnosti hospodáře krávu za 34 zl. 1 m. cent, kdežto kupce rozuměl, že koupil krávu za 134 zl. a nechtěl ustoupit, poněvadž viděl výtečný výtěžek. Konečně pře však po dlouhé a tuhé hádce rozsouzena tím, že koupě prohlášena za neplatnou.

Neštěstí při bourání hradeb. Ve středu dopoledne utrhli se neočekávaně balvan blíž při bourání hradeb za bývalou pražskou branou a zasypal právě tam pracujícího dělníka Jos. Pěničku s Pražského předměstí. Ubohý dělník byl od svých soudeků polomrtvý ze smrti vytažen a dopraven do okresní nemocnice, kde přivolaný lékař dr. Spitzner seznal, že nešťastník má přelomenou levou nohu pod kolennem, polámanou klíční košť a několik jiných lebkých poranění.

Zbytky výstavy. Tento týden započalo se s bouráním lesnického pavilonu, známého se zdejší výstavou. Na výstavišti stojí dosud pavilon p. Novotného z Týnště a p. Dembianského.

Pro účastenství při krádeži květin v ceně 12 zl. zatčena byla v těchto dnech Kateřina Fijerová ze Svinárk.

V návalu chorobymalosti stěhlí z revol- vena předešlý týden Alois Marek z Lodina Josefa Procházku z Břeštan, načer dodán byl k zdejšímu c. k. krajskému soudu.

Malá, ale palená. Začátkem května bylo napáleno několik zdejších obchodníků jakýmiž seznámým 14—15 letým děvčetem, které přišlo vždy jmenem něčeho známějšího zde a odebralo zboží na dlah. Tak modistka p. Žabková připravila o klobouk v ceně 6 zl. 50 kr., p. A. Tikalovou o pár botek v téže ceně, sl. Benešovou o šatky v ceně 13 zl., a k tomu potřebovala ještě látku na černý oblek, pro niž si zašla k F. Zeinerovi, u toho však neposkočila, ten není tak neprofitelným, aby sám sebe dal ošidit. Po několika dnech se všichni potřešení domluvili, že byli napáleni a pátrali po podvodníkovi, avšak marně; nebylo po ní stopy. Konečně předešlé neděle poznala modistka p. Žabková na jisté paní, procházející se po korus, klobouk, o němž byla ošizená a při výstupu pak se zjistilo, že dotyčná dostala klobouk od jakési Anny Kabosové z Malšovic Lhavy. Následkem udání tohoto byla Kabosová zatčena a odvedena do vyšetřovací vazby u zdejšího krajského soudu. Při zatýkání udávala, že onen klobouk dostala od paní Tumorové a z podvodu obvinila několik jiných osob, s nimiž zavedeno bylo následkem toho vyšetřování.

Dopisy.

Z Heřma. (Bratři Jiříčkovi.) Kdo v Heřma pobyl a starý hřbitov Heřmický navštívil, anebo i okolí heřmické, jistě nejdříve na pomníku anebo na sochách viděl vytesáno „Bratři Jiříčkovi“. Kdo byli bratři Jiříčkovi? — byli sochaři v Heřmici; starší J. a p. J. nar. 18. srp. 1858., zemřel 7. května 1893., o 8. hod. odp. v 60. roce věku svého; mladší Pavel, nar. 15. září 1851., zemřel 6. října 1890. star jen teprv 39 let. — Byl tedy Pavel o mnoho mladší a nedosáhl věku ani 30 let, semel záhy, v nejkrásnějších letech. Starší Josef, jen již sochařem, byl ani příčinou, že i mladší umělec to si oblíbil. Otce jejich František byl krupař a sousoz heřmický, obýval číste 286. Kdo staršího, Josefa, k tomu přiměl, aby svolil ta dráhu života, neznáme, ale, hylot kamenictví a s ním spojené sochařství od dávných dob odvětvím živnosti Heřmických, vedly je k tomu dobrému, dobrá písková skála, která jak ku sochám, tak i ku stavbám výborně se hodí jak tomi i zkušeností z nejnovějších dob nasvědčují; haldy pak štěrku a úlomků z kamene již spracovaného dotvrzují, že živnost ta již dávno v Heřmici byla. Vidě Josef, šelby v roditi svém, co sochařství se týče, velikých zkušeností nabyl, poněvadž vše jen tmelel se pracoval, bez školy a potřebné propory a vedení je touhou v umění svém se vzdělati, uměl jiti do Mnichova na akademii, kde také rok skutečně pobyl. Vrátil se, provosoval umění své v Heřmici, zhotovuje hlavně na objednávky, lidem do obcí suchy svatých anebo pomníky na hrob. Tak trvala vše až do té doby, kdy v Heřmici založena byla škola sochařská kamenická. Škola ta potřebovala mimo učitelů theoretické také učitelů praktických, mistrů v dílnách. I nahlé se o jedno takové místo též J. Josef Jiříček v dílně pro sochaře a také je obdržel. Tomu už je jedenáctý rok. On první byl a mimo p. ředitele, Viktora Dekonpila, také nejstarším s učitelů na ústavu tom. Cítil prakticky v sochařství 1. a 2. ročník, až naž více a více doléhala choroba, přemí neud, kterýž také dne 7. květ, když byl krátce před tím sbožně přijal svátosti umírání, život jeho konec učinil. Co se prací jeho týče, nevznikl tak, jako mladší jeho bratr Pavel. Také nemohl, byl v posledních letech stále ve škole zaměstnán a také ohurav, šelst taktože se školy do hrobu; u větší a větší práce avátní se nemohl. Ale v počátcích jeho učitel, vyhověl sajisté docela dobře. Výše, než on, stál ovšem bratr jeho; ale ani on neměl potřebné propory a při pravy, až nadaný byl a velkou za svému umění láskou se nesl, nebylo školy. Lásku jeho ku krásnému umění sochařskému v pravdě byla veliká a masime Hci, že v umění svém i život neshal. Namáhal se přiliš, až i zdraví svému uškodil. Byl jiných obětí, téla a ústrojí jemného, v obcování přivítavý a pro svou lechtanost a dobrotu srdce každému milý. Vyřídil se doma, pracoval potom na rozličných místech, pokud vima, hlavně v dvorního sochaře Wagnera ve Vídni, takže také v Paříži a jině. Když pak hotovil se jiti do Říma, naskytly se mnohé práce vlastenecké. I státní dome a pracoval a v kamení provádl. Do té doby spadají činnosti jeho práce, hlavně: veliká socha Jana Žižky z Trocnova na mohyly na vrchu sv. Gottharda, kterouto mohyla již prof. Lad. Jandara, rodák heřmický, na památku Žižkovy bitvy zde npravitl dal. Socha ta, byt se věrně historická, přece mocný dojem činí svou imponantní postavou a roznoet. Bylat jeho ideou a sám ji modeloval a též v kamení pracoval a to v krátké době se 6 neděli; jest vysoká as 6 stop, na podstavci přiměřeném, vzestupní martialního. Poněvadž byt jeho byl podle nás a dílna jeho před našimi okny na dvoře; alchati jsme jej od časněho rána v nejdelším dne až téměř do večera neustavně pracovat, až v ustanovené lhůtě hotov byl. Při lílaseu pili ton anad si ukodili. Hrdinství postava Žižkova všem se líbí a nejdříve slyšeli jsme o ní přiznivý tón, dok pronášel i od cizinců, až, jak řečeno, dějepisné a e ní v Řně. Jiné jeho komposice, jeť sám modeloval a provedl, byly: sošou sv. Cyrilla a Methoděje před kostel de Přemyšl, Rodičku Boží na sloup na náměstí ve Vodňanech, sv. Jana Nep na most do Mnichova a do Nebovic, pěknou podobiznu Krista Pána na klíši, jako jest před děkaným kostelem v Heřmici; na starším heřmickém hřbitově pomník „Naděje“, nejlepší jeho práce, tu též „Vira“, kolikrát snovovaná, aněli na hrobě a mnoho pomníků na hroby, hlavně také do Čestavi a okolí. Jeho model jest též Milopera v Chlumu a Koma a ský před školami heřmickými. Též pěkné pomníky vejeně v Heřmici (na hřbitově) a v Jiřmici jsou od něho. Pavel by byl jistě ještě mnohou prací prospěl a vlast

odobit, kdyby mu Bůh byl života prodlel, neboť byl mladý, schopný a uměl svého mládež; má myšlenky vzletu básnického. Když byl šel do Říma, snad by byl býval zachován; ale státar doma, očnali se, dostavila se choroba, která záhy kořen sdraví jeho podryla; státna po něm vdova, ros. Řeháková z Heřma, dítka semela. — Napeleni jsme těch několik řádků pro upomínku; bylť oba, Josef i Pavel, ryze českého, vlasteneckého smýšlení: Josef pak, za dob táborů a mnohými jinými hořkostmi o činy i peněžně praktován. I proto věnovali jsme jim tuto pomnětku, že oba bratři byli po vlastech desti snámi a mnohý sněle za nimi zbožný vdech do kraja lepkých. Budeš jim odpodinek ve alé věčné; pracovat mnoho i pro svatě pole, ve vlasti pak, svléklt v rediti „věčná paměť“

Z Král. Městec. (Udolené volby.) Volby do zdejšího okresního zastupitelstva byly odlošeny místo- drůstekým rozhodnutím vzhledem ke státnosti největších pístitelů daně s přmysla a oheoda.

Z Jiřina. V sobotu dne 26. května odpoledne, svátě však kol osm a deváté hodiny večerní strhla se nad krajinou jistnou prachá bouře slujákem. Pomalých ohlívků několikrát udeřilo, pa štěti však většinou do stromů, až na dvou stranách bylo potvorení štět a sice jistě hradě Trosek a Kumburku. Na některých městech náše položených (v Záměti) byli lidé aneoni pro mocetství vody vyvřeli dobytak a sami ve svatnici po kolena se broditi. Některá laka a pole u Jiřina jeť druhý den byla zaplavena, pole poždě zasatá pro stáde desti neustála jsou namnose potrhána. Asi v hodině tolik vody spadlo, že málo kdo v okolí paměteje tak velkého přiválu. — Panu Janu Zechovalovi, ředčkli obecně školy na Novém Městě v Jiřině, vysloveno e, k. zemskou školní radou pochvalně uznání. — V neděli o svatých svatoúšních Jana hoře Tábor, poušnickém místě nad Lomnicí, potěhání, v pondělí pak post. Po té v každý pátek bývá kostelík Tábořský hojše navštěvován z blízkého i vzdáleného okolí.

Z Heřma. Městec. (Okresní soud v Heřmanově Městci.) Po řadu let sázase se město Heřmanov Městec o stžení c. k. okres. soudu. Nový tento obvod soudní zabrať by největší část obce domavnického okresu chrudimského a to 14 katastrálních obcí s přidělenými osadami, celkem 81 katastrálních 11.995 obyv.; dále 8 katastrálních obcí domavnického okresu čáslavského a to 8 místních obcí s přidělenými osadami, celkem 31 osad, majících 4076 obyv.; z okresu pardubického připadla by novému okresu pouze obec Jasenovice. Mimo to od okresu přeloučského přivřelano by bylo novému soudu soudním okresu 31 obcí s 3938 obyvately. Dojde-li tedy ku stžení okres. soudu v Heřman. Městci, čísti bude v obvodu svém 70 osad s 18.836 obyvately. Petice v tomto směru vedla král. českého i říšské radě podané mají ten výsledek, že se již nyní s výtkiči nahlasně dají u kraj. soudu v Chrudimi přislaše četření a také mnohé obce dostaly již úřední dotazy, jeť mají se nejdříve zodpovídati. Vyslovují se na mnohých stranách pochybnosti o tom, zda stžení okresního soudu jeví se býti v Heřma. Městci naprosto nutným a výhodným, avšak městská rada heřmana městské odhodlána jest ku všem obětím, aby účelu svého dosáhla.

Ze Slatinnu. Ve svatoúšní pondělí, dne 3. června odp. koná se v hostinci p. Oláhů politický spolek ohruhimský veřejnou schůzi, při níž pos. Formánek pojedná o všeobecném právu hlasování.

Z Nové Paky. Každý si pomůže, jak může, jen že to každý dobře neumí. Apeň v našem městě je každý státní člověk přesvědčen o tom, že nasejryše z bláta do louže pomůže si neslučnými dopisy z N. Paky pokrokový list ji- čínský, jenž má dle všeho již radikální souchotiny, když svým odběratelům vyhrdžuje docela c. k. úřady. To je přece pořádek radikálnosti! A jaký novinářský je krám ji- čínský, takový je také leckterý jeho dopisovatel. V městě našem má také jistý pár stáde tolik času nasbyt, že již přes rok nehorázně jako do jateční seká do všeho, co právě mu není pe chuti. A toho je velmi mnoho, neboť ten náš novopecký svět není tak zvráceným, aby se točil kolem jediného smruelika, jemu se hořil, jeť poulechal nebo si něco dělal z toho, co z dlouhé chvíle napíše do Jiřina. My tu jen chceme ukázati, že dravé ty dopisy nealážají nijaký ohlas a že dle nich nikterak se nemůže posuzovati pravé smýšlení našeho občanstva. To z velké většiny ani neví, jak se Nová Paka hanobí v listě jičínském a kde to že, každý v tom vidí jen osobní nenvrživost a stranníckost. Chce-li se této výře vyhnouti, může si dotýčný písař posvítiti třeba jen na činnost jednoho ředitele divadelních ochotníků, jeť mu- sel ustoupiti jímému, poněvadž z něho nechtěl nido spolek. účinkovati, nikde nechtěl snášeti nevdvořilé urážky; nebo by mohl vytkti, jaká bouře povstala proti tomu, na jehož podnět bylo divadlo vyklíčeno z budovy klášterní a jenž byl pak z výboru vyloučen. A pomsta, jeť se kula pak u Ma- che, ta je novopeckému dopisovateli do Jiřina naznamo? Trhání divadelního spolku ve dva, což znamená ústupnost rovněžných, sebe zapírajících pracovačků, to také nezalouží býti dáno na jičínský pranýř? Aby se však nezdlalo, že nás pokazil špatný příklad jičínský, přestáváme na těchto poz- námkách, jímž jsme chřili je napovědět, že by novopecký písař do Jiřina měl býti budoucno při svých útečích opatrnějším, jinak by se mohlo státi, že by mnohým předla trpělivost a pak by při té komedii, kterou si dnes jeden pár tropí z celé Paky, hrá sám úlohu nejsemnějšího...

Z Kuklem. Také v našem okolí vidíme, že je málo platným zákon o nedělním klidu, když na jeho zachování řádně nedobíhají povolání orgány. Tak dne 15. května v době ranních služeb Božích pracovalo se u Placic na poli, které náleží stěžiskému starostovi p. Pilačskému. Týž den zase v Kukleněch samých viděti jsme v Pardubickém ulici blíž jeden dům. Takové věci by se upřeti neměly!

Z Lábelem. Zdejší hospodářská beseda p. ředá v pondělí svatoúšní zábavu, jejíž čístí výnos má býti věnován k opravě kostelních schodů. K těmú účelu věnovala obec Lhota pod Libčany obnos 30 zl.

Z českého jihu. Nevím, zdali i Vy na východu českém pozorujete, že čeští, jako všichni jiní, liberálové přetěl se s „našinci“ a socialistami demokraty proti — no proti komu? Neznámeo věru Hci proti komu. U nás na českém jihu je to liberální přitelení očividným. To se se ukázalo v Plsku, když o slavnosti sokolské vítěni byli strakonickí „našinci“ pisecými liberály, kteří si to pochvalovali ve svém orgánu, že přimocností svou počtli ráčili „našinci“ strakonickí Plsek o slavnosti položení zákl. kamene na budoucí sokolské. V Plsku prý ostatně umějí „našinci“ býti z dobře se Staro i Mlado; o všech volbách obecních i sněmovních rozhodli se na obě strany skoro rovným počtem a po volbách hádají usnání a díky z obou stran, ale přece jen k liberálům více se kloní. Bylo by tak nějakého Luera potřebí, jeť by zaplátil česky i liberály české i jejich „našince“ a rozštítl v srdcích lidu cit a vědomí křesťanské. Dokud to se nezmeze, budou cíti živly za nevybojované spory dále skryty a nepropracované bežatnosti z našeho lidu. Liberál-

lové přístějí se také rádi se sociálními demokraty; to se už ukázalo v Plzni u slavnosti sobotské, kdy v průvodu slavnostním občané po sobě obraceli poselství červeným přístrojem. Liberální čili svobodomyšlní je milejší „ne- linec“ a socialist a teista, než uvědomělý a věřící křesťan. Než doufáme, že i v Čechách zmohutní strana sociálně křesťanská, která odkládá liberální z těch míst, kde se na škodu národa náleže posud roztahují. — Ve dnech 29. a 30. června spolek katol. tovaryšů v Č. Budějovicích koná jubilejní slavnost 40letého trvání svého; dne 30. června budou porady všech příbylých členů bratrských spolkův a jednot, v poradách těch osvědčí se náš již zraje cílům a rozhodným v socialismu křesťanském, jako český východ osvědčil to v Litomyšli a Morava v Brně. Rokovat se bude ráno i odpoledne, a mluvit za to, že uvažujeme předšly v křesť. socialismu jak z českého jihu tak i z jiných krajů českých, samé i moravských. Zástupcové pastaných jednot přenesou pak nařízení z Budějovic do svých měst, čímž spolková činnost v katolických jednotách zdárně zmohutní. Ovšem na přetech pět výpočtů má dáti, že české liberály, kteří z porážky liberálů v československých jeví nadost, dusiti budou ono nařízení naše, neboť co schvalují ve Vídni, to v Čechách ničíti ukažijí, a přece v Budějovicích česká věřícína menšinou německou potlačena jest posud jen od německých liberálů. Jest věru truedo, ba bolestno, že české liberály na škodu českého národa podporují sčubouy amer. v Nov. Španělsku, jenž již tak velk. prosper. mohou, nežli prosper. českému rolnictvu.

Všelicos.

K. uvanování všech omylů lidáme smálné; aby každý p. odběratel, který by řádně věs neob- držel některé číslo, hned je reklamoval otevřeným neřfrankovaným dopisem. Konec doobází list pod adresou snad nesprávnou, raději nám přesně udati příslušné místo a počta. Vypovídáme si vůbec sdělení všech stížností na nesprávné dodávání listů, pozorovali jsme již v několika případech, že některé poštovní úřady nám čísla vrátili, aniž by je došly adresátovi, což ohrohuje naděle zaslání.

Sněmovní kandidatury. V severních Čechách hodlá strana křesťansko-sociální postavit kandidátů do zemského sněmu své vlastní kandidáty.

K naší zprávě, že někteří antisemité na kralohradecku hodlají kandidovati dra. Laegra, podotýká brněnský „Dělník“: „Co pak v Čechách není Čechů? Máme k tomu dodati, že v té věci nekonala se ještě porada a že antisemité na kralohradecku rozhodnou se posléze pro početního kandidáta, pro nějž by se mohlo získati nejvíce hlasů.

Místní list rychnovský přináší nezarečenou do- sud zprávu, že v tamější venkovské skupině hodlá kandidovati prof. dr. J. Kvěšala.

Z Přibramska se nám oznamuje, že za městskou skupinu Přibram-Břez. Hory hodlá kandidovati česlavský městský tajemník p. H. Milinovsky; na kandidaturu ve skupině té měl zásluh také jeden advokát, ale sešlo z toho. Kdyby p. Milinovskyho pokus v Přibrami selhal, kandidoval by nejspíše v Hořovicích proti dosavadnímu posl. Jindřáčkovi. Za venkovské obce volebního okresu přibramského bude opět kandidovati posl. Jos. Hodyš.

Naučení z výstavy. V posledním čísle „Obrany“ píše redaktor listu toho, p. Fr. Žák o národopisné výstavě, z níž dle jeho slov plyne pro nás toto naučení. „Máme svůj český historismus, svůj národní byt: ten budeme vzdělávati ve smyslu písně svato-Václavské, na jeho půdě budeme bojovati za svá práva, za osvětu a pokrok. Jsme svými, jsme od staletí svými a státníme jimi. Ten svůj kmen budeme štěpovati, obřezávati, okopávati a vzdělávati, nevybo- čujíce ovšem ze zahrady slovanství: toť náš ideál, náš program, naše díloha, naše otázka československá, naše cyrillo-metodějská idea. Od památek posvátného Velehradu, od doby svato-Václavské a Karlovy až k sv. Janu Nepomuckému a domu svatovítskému mů- žete stopovati, kterak český lid, přijímaje zárodky osvěty a vdělanosti dle vědného pravidla osvětového pokroku odtud, kde se nalézaly, si je osvojoval, je zaklival, svým duchem propracovával a si zachovával. Má-li jeho národní byt, jeho svérázný charakter se ustáliti, má-li utáhliti tak, aby tvořil šelový a ocelo- vý kmen, jenž by vs loruje všem vlivům cizím a kosmo- politickým, zároveň usiloval vnitřní silou všechny proudy národního života v jeho vřelostech, dlužno na této půdě kulturního historismu dále kráčet. Není pochyby, že přípravná studia k národopisné výstavě, jakož i ta, jež ji budou provázeti a následovati, valně k tomu přispějí, otevrou nám oči, a politický program Palackého prohloubí novými tvily národními. A že se tak bude museti díti na základech osvěty katolické, je patrné; každé jiné snahy čelily by proti duchu národa staletími se vytvořivšímu, byly by se budo- váním, ale bouráním té mohutné stavby, již národopisná výstava nám znázorňuje.“

V církevním oddělení národopisné výstavy československé poutá zraky hned proti vchodu krásné Levého senaok „Kristus na kříži“ se dřeva anděly. Korouhev s obrázkem Matějovým slovaných apo- stůlů, věnovanou postávkám českým v Římě, vystavil nejř. arcibiskup olomoucký dr. Kohn, od něhož je také skvostná, neobyčejně zajímavá vypuklá kasule sv. Jana Sarkandra, jakož vůbec poskytají velice in- teresantní, zvláště povímání hodné kasule, po 6 v každé z čtených vitrin vystavené, s velkým vkusem a velkou péčí sestavené pl. Klementovou, obětí Quidona Manaveta. Vidíme tu také obrazy a skizy postávek míst, malované Liebschrem, Jansem a j., majetek to p. Otty, náležitě skizy Skály, jež budou během času vyměňovány, krásné fotografie Staré Bo-

slavi, z Moravy Sv. Kopeček atd. Předním se skv- stá církevní výstava je sbírka peníz českých biskupů a opatů, devocionálních křížů, majetek to p. Přibřka, fideleho učitele z Chuchle; sbírka čítá nejméně 1500 kusů. Značnou částí přispěli také sběratelé mincí, bratři Mikšové z Prahy.

Nedostatek českých vlasteneckých advokátů v Čechách cití bývalý mladočeský poslanec p. Václav Jindřich, rolník z Citolib, který se dále „Obrany“ v jistě své při v Mostě zastapo- vati panem Drem. Kornfeldem.

Vystěhovalci naši a slovačtí. Čeští po- slanci nedělají pro české vystěhovalce pořad nic, české noviny stále křiklavými inserty dělají reklamu vystěhovalcům agentům, česká veřejnost jest usta- vičně lhostejna k tomu, jak tisíce českého lidu pa- tují z vlasti do ciziny. Oproti tomu je povímání hodným, co se dovidíme z amerických listů, že totiž američtí Slováci založili před nedávnem přístěho- vateckou společnost pod jménem „Slovenská vystěho- vatecká společnost sv. Štěpána“, která již požádala přístěhovalcecký úřad v New Yorku o dovolení, aby směla svého zástupce na Ellis Islandu vydržovati. Téměř všechny národnosti, kterých se přístěhovalcecká otázka u větší míře dotýká, mají na Ellis Islandu své zástupce a pouze Slováci, kteří přece u velikém počtu do Ameriky přicházejí, museli se až dosud bez svého zástupce obejiti. Úřadníci společnosti rev. Frant. Janoušek, Gustav Maršál a J. Spěvák, vydavatel tý- denníku „Slovák v Americe“ zamýšlejí v době co nejbližší založiti slovácký dům pro přístěhovalce.

Tyrolští turnéři proti „našincům“. Dne 19. t. m. konal se v Hallu v Tyrolsku župní sjezd tyrolských turnérských spolků, jehož se účast- nilo na 30 poslanců. Na sjezdu tomto stalo se zane- ření, aby do německých turnérských spolků přijímání byli pouze soukmenovci — tedy „našinci“ ne!

Kofalečnice prodává celou obec! Slo- váká obec Likavka v horních Uhrách má býti pro- dána v dražbě. Obyvatelé tamější zůstali dlužni 10.149 zl. sezanulému kofalečnicku Morici Schwarzwovi, jehož vdova dává nyní pro dluh ten do prodaje všechny usedlosti.

Ženská emancipace. „New Yorké listy“ píšou: „Ženy dělily se dříve na ženy, jež hrály na piano a ty, jež nehrály. Potom rozdělily se ve dva veliké tábory, z nichž jeden chtěl hlasovati přave a druhý ne. Teď konečně rozeznáváme ženy, jež jezdí na bicyklech, a ženy, jež nejedí.“

Dan z kofalky. Rakouská vláda chce vyhověti přání vlády uherské, aby místo výčepní daně zavedena byla přírůčka k daní z kofalky 15 zl., ale chce zá- roveň s tím v Rakousku provésti změnu v daní z ko- falky. Vláda chce totiž svěřiti příjem daně kofaleční a to máte jen zavedením monopolu kofalečního aneb zvýšením dávek ze spotřeby. Protože monopol má málo vylídky na přijetí v parlamentu, má se za to, že vláda rakouská sáhne ku prostředku druhému a dotyčnou předlohu říšské radě na podzim podá.

Deputace rolnické do Vídně účastní se svými delegáty 32 hospodář. spolků (mezi nimi jsou 4 hospod. spolky z Moravy), jež vyšlou celkem 52 delegátů. Deputace odebere se dle ujednání s posla- neckým klubem do Vídně po 10. červnu; odjezd vlaku se každému delegátu sdělí.

Na sjezdu českých měst, konaném dne 26. května v Praze za účastenství 138 zástupců 80 měst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, byla jedno- myslně přijata tato resoluce: Slavný sněm rady říšské, rač i při projednání navrženého uvozovacího zákona k obmyšlené berní opravě: 1. Usnėti se na takových změnách, vedle kterých by předepisování jak daně živnostní, tak daní realných za účelem vyměření přírůček obecních dělo se i na přístě v té výši, jako dosud, bez ohledu na snížení kontingenta daně živ- nostní o 20 až 25 proc. a daní o 10 až 12 a půl proc., resp. 15 procent; 2. račtiž usnėti se na změně čl. 9. navrženého uvozovacího zákona v ten rozum, aby z výnosu osobní daně z příjmu, který přebývá po poskytnutí zákonem navržených slev, přiměřená kvota realních daní obcím byla vrácena, která jest v poměru k přebytku osobní daně z příjmu v jed- notlivé obci předepsané a vybrané; 3. račtiž usnėti se na návrhu resolucím, aby daně potravní, v jednot- livých obcích vybíraná, buď zcela neb částečně byla obcím navracena; 4. račtiž učiniti opatření, aby snížení daně živnostní o 20 až 25 proc. nemělo škodného vlivu na volební právo poplatníků, jichž se týče, ani nynějších ani budoucích, tak že by volební právo již jednou nabyté všem poplatníkům téže kategorie i pro budoucí časy zachováno bylo; 5. račtiž čl. III. osnovy zákona v ten rozum změnit, že zákonem se dne 9. února 1882 č. 17 ř. z. zavedená špro. dávka při domech osvozených se úplně zruší, pro případé kdyby slavná sněmovna k tomuto návrhu nepřisto- pila, račtiž čl. III. zamítnouti a tím posavadní stav v příčině vypočítané špro. dávky zachovati. Všechny tyto změny činíme však s výslovným zacho- váním svého právního stanoviska, že oprava bernictví a zavedení nových berní náleží jedině sněmu království českého a že bez svolení jeho nové berní platné zavedeny býti nemohou, jakož i se za- chováním dalšího našeho stanoviska, že zásadně a proměnlivě smána berní racionalně provedena nemělo býti jinak než se soudným upravením bernictví zemí a svazků samosprávných, kteréž mohlo by se státi jediným příkladem dosta- tečného podílu na přímých a nepřímých daních jak

zemím, tak jednotlivým samosprávným sborům po případě odkázáním daní realních zemím a svazkům samosprávným. Dále byla přijata druhá petice, která bude podána z emskému výboru království českého a sni: „Zástupcové král. hlavního města Prahy a ostatních českých měst žádají zemský výbor, aby v příčině ukládání daní učinil pří- slušné kroky k obhájení práv sněmu krá- lovství českého, kterému náleží daně schvalovati.“

Co bude státi příští vojna? Ve francouz- ském jednom vojenském listě vypočítáno, že Francii státi bude mobilisovaná armáda každý den 9,922.000 franků, Německo 9,723.000 franků, Ra- kouško 7,400.000 franků a Itálii 6,201.000 franků. Kdyby vojna trvala 200 dní, uvedené státy mu- sily by si přichystati na ni 9 miliard frankův. — Jsou to utěšené cifry.

Velké vojenské manévry v Čechách r. 1895. uspořádány budou dle rozvrhu generálního štábu v krajině mezi Budějovicemi a Plzní. Za- tou příčinou mešká ve Strakonici těchto dnů štábní důstojník, aby se poohlédli po bytech pro vojenskou komisi, která do Strakonice za účelem prohlédnutí terénu během měsíce května přibude. Krajina strakonická má býti střediskem operační čary a v městě by sídlil generální štáb a vojenští zmocněnci cizích států.

Všeobecný sjezd mlynářstva rakou- ského konati se bude v Praze v neděli svato- dušní dne 2. června o 9. hodině ranní v zasedací síni Pražské plodiny buray na Senovážném ná- městí. Na sjezdu se bude jednati: 1. O nedělním klidu. 2. O reformě berní. 3. O celní restituci. 4. O úrazovém pojišťování. 5. Zřízení ústřední kan- celáře a ústředního časopisu mlynářského. 6. a 7. Podání žalosti k úřadům, aby spotřeba mouky pro vojsko v Rakousku hrazena byla s mlynář- ských a nikoli uherských. 8. Zrušení diferenční hry na burse. 9. Povolání mlynářů do železniční rady. 10. Zařazení průmyslu mlynářského mezi živnosti řemeslné.

Literární novinky.

Došli nám spisy:

Měsíčník „Vlast“ obsahuje v čísle 8. tyto nové práce: Z básní Fr. Štastného; Stoleté narozeniny P. J. Šafaříka od Fr. J. Rypáčka; Dies irae, fantas- tické mysterium, z polského od L. Rydla, V cechu filosofickém od Fr. Vaněčka.

Z nakladatelství J. Otty v Praze: Cesta ko- lem světa, bohatě ilustrované dílo Jos. Kofenského, seš. 12. a 13. (Zaponsko); Božena Němcová, pokus životopisný a literární od prof. V. Vávry (České kni- hovny seš. 8.—10. po 12 kr.); Děd a vnuk, román Ch. Dickense, přeložil F. Andrlík (Ottovy Láciné knihovny národní seš. 7.—20.); Povědky, arabesky a humoresky Sv. Čecha, ilustrované vydání, seš. 2.—9. po 30 kr.

Rádce duchovní, časopis kněžstva česko- slovanického, red. dr. Jos. Burian, sídelní kanovník Vyšehradský, ročník 2., seš. 4.—8.

Obraza red. Fr. Žák, koop. na Kr. Vinohra- pech; číslo 10. přináší pěkný článek k otevření ná- rodopisné výstavy, přehled správy o činnosti živno- stenských inspektorů a j.

Osvěta přináší v č. 6. tyto nové práce: Červenka, básně Ad. Heyduka, Naše vzkříšení od Em. z Čenkova, Balow a Rubinstein, hudební studie K. Knitla, Rozhledy v umění výtvarném od R. Tyršové.

Hlídky literární, vydávané drem. P. Vychodilem v Rajhradě, přináší v 6. čísle úvahu S. Boušky o Meur. Maeterlinckovi, dále četné posudky a rozhledy literární.

(Zasláno)

Důstojnému Pánu

p. Eduardu Neumanovi,

farář

v Rehezné!

Neznáme ani slov, jakými bychom Vám mohli vyřčiti radost a to překvapení, jaké jste ráčil nám způsobiti jednak velikomyslným darem věnovav našemu katolickému dělnickému spolku původní nákras a malbu sv. Michaela na prapuru, jednak přeochoťným obstaráváním ku stížení praporu po- třebných věcí. Uznáváme rádi, že Vám to vše způsobilo velikých starostí a obtíží. Báh Vám to zaplat! Zároveň Vás tímto vše odporúčujeme všem katolickým jednotám, kteří hodlají si prapor poříditi, aby jen s plnou důvěrou práci Vaši dů- stojnosti svěřili. Ujišťujeme již předem, že na- nejvýše spokojeny budou. Z hloubi srdce za šle- chetnost Vaši Vám děkujeme a k vyplnění Va- ších vanečkových snah voláme: „Zdat Báh!“

Za kř. katol. vzdělávací spolek dělníků

„Svernost“ v Náchodě

Albert Mollinger,
jednatel.

Jos. Fr. Stojákal,
vřededa.

Nejnovější zprávy.

Hanopis proti místodržitelským školským výnosům. Jak známo, vydal místodržitel království českého hrabě Fr. Thun v březnu jako předseda zemské školní rady čtyři výnosy, jimiž nařízeno bylo pěstování rakouského vlastenectví, zvýšení národní a náboženské snášlivosti ve školách středních i národních, užití praporů říšských barev při ozdobování školních budov, zakázání nosení národních odznaků školní mládeží a též i zakázání sbírek bez povolení školního úřadu. Výnosy ty byly dne 21. března zemskou školní radou vzaty k vědomosti. Již dne 3. dubna na to nalezeny v poštovních schránkách na Král. Vinohradech v obálkách zalepené dopisy bez adres, jež byly policií zadrženy. V obálkách nalezeny byly exempláře litografované „Resoluce“ datované se dne 24. března, počínající slovy: „My zástupcové a důvěrníci středních škol pražských“ a pokračující: „Pronásledované studentstvo pražské.“ Dne 6. dubna nalezen byl dvěma strážníky exemplář této „resoluce“ přilepený na dveřích c. k. státní průmyslové školy v Betlémské ulici. Hanopis, jehož obsah byl velice pobuřlivý, zaslan byl též na ředitelství různých škol a na četné úřady politické. Ve věci té zavedeno bylo rozsáhlé vyšetřování a záhy vypátráni byli původci a rozšiřovatelé tohoto hanopisu. Po skončeném vyšetřování zanesena nyní obžaloba na těchto pět mladíků: na Jindřicha Šebesta, 18letého, v Praze narozeného, žáka VIII. třídy gymnasia v Křemencově ulici pro složení rušení veřejného pokoje a přečin pobuřování; na Ladislava Kuřáka, 18letého, do Prahy přišlého žáka VII. třídy vyšší realky v Karlově pro tytéž delikty; na Josefa Kapouna, 16letého, do Slaného přišlého litografa z Karla pro tytéž delikty a mimo to pro přestupky dle §. 9. a 17. tiskového zákona; na Ladvíka Uříka, 26letého svobodného, do Vysokého Mýta přišlého studijního lékaře, a Antonína Otta, 21letého, do Stříbra přišlého leštěče podlah (známého z procesu s tak zvanou „Omladinou“, v němž odsouzen byl pro rušení veřejného pokoje a tajné spolčování k čtrnáctiměsíčnímu těžkému žaláři) pro zločin spoluviny na rušení veřejného pokoje a přečin spoluviny na pobuřování. Z obžalovaných obviněn jest Šebesta, že „resoluci“ onu sepsal a odevzdal k vytištění Kuřákovi; Kuřák, že ji odevzdal k vytištění Kapounovi a pak četné její exempláře různým osobám atd. poštou rozeslal; Kapoun, že resoluci opsal litografickým inkoustem a dal ji vytištěnou učni Adolfu Brázovi, dále, že neudal na tomto tiskopisu jméno místa, kde byl tištěn a jména tiskáře a nakladatele a že tiskopis ten nepředložil čtyřicet hodin před rozesláním úřadu bezpečnostnímu a státnímu zastupitelství; Uřík a Ott, že psaním adres na obálky k rozeslání „resoluce“ (Kuřákem) napomáhali. Přelčení s nimi konati se bude některý den po 17. červnu před pražským porotním soudem. K přelčení předvolána jest jediná svědkyně, sklepnice v Holečkově hostinci ve Slupech Františka Bednářova. — Podotknouti sluší, že obžalovaní studijní jednali pouze na vlastní vrub a nikoliv s vědomím a za souhlasu veškerého studentstva českého.

„České Noviny“ odpovídají ve včerejším čísle na naši výtku, že nepřinášejí inserty jen ryze českých firem, nýbrž i od cizích. List ten vidí také nedostatek našeho obchodního a průmyslového života v tom, že naši lidé nedovedou využívat reklam jako odporeci naši, jichž konkurence přispívá k úpadku našich fírem. To je pravda a právě proto jest povinností poctivého listu českého, aby tento nedostatek pomáhal odstraňovati, aby poučoval naše obchodníky a živnostníky o nebezpečí cizí konkurence, aby je nabádal k větší čilosti. To by byla svědomitá, záslužná práce pro český list, ale když „České Noviny“ stejně jako jiné denníky uveřejňují oznámení cizích závodů, tedy jen tu cizí konkurenci ještě světují a pro vlastní výdělek insertní pomáhají poškozovali české živnosti, podporují křivě cizince, jimi nadhánějí české kupce. Tady není na místě žádná výmluva, tady se musí přiznati pravá barva: buď „České Noviny“ přestanou otiškovati nečeské inserty a pak uvažme, že jsou lepší než jiné listy; nebo budou křestovat jako listy jiné a pak každý může viděti jen neupřímnost v tom, když se v předu píše pro český lid a v zadu se pracuje proti němu. Takovéto jednání je právě nejzlobnější zjevem v českém novinářstvu, to každý poctivý Čech musí jen odvrhnouti.

Židovská univerzita v Jeruzalémě. Zpráva, že v Jeruzalémě má býti zřízena židovská univerzita, se potvrzuje. Kterýsi žid dal prý už značnou sumu peněz a „Alliance israelite“ ji bude udržovat. V září 1897 bude prý již započato se stavbou. Postavena bude pak univerzita v místech, kde stál kdysi chrám Salomounův. Profesori jsou získáni ze všech konců světa a přednášet budou nejprve francouzsky. Mecenáš, který k této universitě dal základní fond, není jmenován.

Velká národní slavnost ve prospěch Ústřední Matice školské pořádá se dne 16. t. m. odp. v Praskačce v zahradě p. J. Dolanského.

Program slavnosti je pěkný, z Hradce je přilehlé spojení drahou.

Jmenování. Náměstek státního zástupce pan Jul. Hofmanna v Hradci Král. jmenován byl radou zemského soudu pro krajský soud v Kutné Hoře.

Nepochodil. Jak se dovídáme, učinil jistý v Hradci obchodující „našinec“ jednomu z nejzamožnějších domácích pánů nabídku, že najme kram, v němž už dlouhá leta má závod český obchodník, a že bude platiti o 250 zl. více nájemného. Že peníze „našinec“ přece ještě celým světem nevládnou, ovědčil dotčený domácí pán, jenž nabídku tu odmítl, nevíme však, jak se nyní zachová vůči svému českému nájemníku. Doufáme, že lákavá nabídka „našince“ nebude pobídkou ke zvýšení nájemného.

Celoroční zkouška ohovanců koncoss. hudební školy pana Adolfa B. Paula v Hradci Králové odbyti se bude dne 15. června t. r. o půl 2. hod. odpol. a dne 26. června o 4. hod. odpol. v místnostech ústavu (velké náměstí č. 137, I. posch.) Lehké a těžké skladby na programu se střídají.

Z říšské rady.

Z Vídně, 31. května. (Zvl. tel.) Poale-necká sněmovna jednala včera o předloze, kterou se mění některá ustanovení zákona z roku 1872. o ubytování vojska, pak o předloze v záležitosti místních drah. Při předloze o ubytování vojska vytykal posl. Pacák, že při vojenských cvičeních bývá polní úroda velmi často poškozena, a navrhl resoluci, aby obecní zastupitelstva byla od okr. hejtmanství vyrozuměna o lhůtě určené pro novou klasifikaci. Při předloze o místních drahách poukázal posl. Kaftan k tomu, že jest síť železniční v Čechách nedostatečnou, stát nepodporuje patřičně stavbu potřebných místních drah.

Volební oprava.

Z Vídně, 31. května. (Zvl. tel.) Výbor pro volební opravu jest svolán na příští středu. Do té doby bude členům výboru rozeslána tištěná osnova volební opravy, vypracovaná subkomitéttem. Polské listy vyzývají polský klub, aby přiměl dra. Rutowského ke složení referátu o volební opravě.

Vídeňské zastupitelstvo rozpuštěno.

Z Vídně, 31. května. (Zvl. tel.) Obecní zastupitelstvo města Vídně bylo včera o 5. hod. odp. úředně rozpuštěno. Vládní komisař přebral hned správu obce vídeňské. Po výsledku voleb purkmistra a po vzdání se drs. Luegra této hodnosti bylo to jediné možné východisko, jež urychlil rozřešení krize na vídeňské radnici. Od nových voleb slibují si antisemité rozhodné vítězství.

Ministerský předseda kn. Windischgrätz byl včera císařem přijat ve zvláštním slýšení, jež souviselo s událostmi na radnici. Odpovědně měl dr. Lueger poradit s ministrem vnitra a místodržitelem.

Dr. Russ a soudr. podali ve včerejší aněmovní schůzi interpelaci pro předvěřejší výtržnosti před radnicí při volbě purkmistra. V interpelaci se tvrdí, že liberální členové zastupitelstva byli na cestě do radnice tupeni. posl. Noske byl na cestě do sašmoveny pronásledován a jeden jeho soudruh docela zraněn.

Stambulov obžalován.

Z Vídně, 31. května. (Zvl. tel.) Jak známo, nebyl Stambulovi dovolen odchod z Bulharska do ciziny. Dle zprávy došlo nyní se Sréde jest vyšetřující výbor odhodlal dati Stambulova v obžalobu. Není však ještě rozhodnuto, bude li usnesení toto podáno sobráni nebo vyšetřujícímu soudu. Návrat knížete do Bulharska jest zase odročen.

Japonci na Formose.

Z Londýna, 30. května. „Times“ oznamuje ze Šangaje: Japonci přistáli v Tai-Peifu a oznámili úřadům, že hodlají Formosu obsaditi. Telegram „Times“ ze Šangaje oznamuje, že Lit-tsing Čang, syn Libang Čanga, a Forster odjeli na rybářské ostrovy, aby vykonali formální odezdání ostrova Formosy Japoncům.

Z Č. Heřmanic. Do filiálního chrámu Páně ve Vračovicích, farnosti Česko-Heřmanické vik. Litomyšlského byl od důstoj. pana faráře v Rohozné u Svoj. nova, Edvarda Neumana vyhotoven obraz na hlavní oltář k všestranné a úplné spokojenosti, a to za cenu tak levnou, že sotva kde jinde by bylo lze jej tak lacino poříditi. Obraz sv. Jana Křtitele jest originalem, a na výtečně rozvržené ploše podán děj — křest Páně — takovým způsobem, že hluboké tajemství víry sv. pravou nábožností naši mysl dojmá. Vznešená pokora Španitelova — Jeho první krok k dílu vykupitel-skému — kajlnost hlásající postava velkého pro-roka, sv. Jana — andělský zjev na břehu svatých proudů, roucho Krista Pána zvedající — ve výši pak ve způsobě holubice Duch svatý — jsou před-mětem obrazu. Mile působí do dalekého pozadí se tlesnoucí tok Jordánu mezi skalnatými břehy.

Celý obraz činí v pravdě dojem čistě náboženský a sráčí se v něm hluboká promyšlenost. Kolorit jest velmi jemný a mile harmonický. Z tváří na obraze podaných září svátost a nebeská něžnost. Odpuštění hodno, aby každý v přičině zřizování obrazů do chrámů Páně obracel se tudíž na kněze, kterýž tu přednost má, že dovede se vhloubati již dle svého povolání ve svátost děje a pochopiti důležitost obrazů oltářních pro působení na ná-boženský cit věřících.

Strojní hnací řemeny

vlastní výroby.

P. T. páni rolníci nabízejí tímto

řemeny k žentourům,

pp. majitelům mlýnů, továren a jiných průmyslových závodů hojný výběr důkladně vy. žantých

strojních hnacích řemenů

ve všech šířkách, jednoduché i dvojité

SW za ceny velmi nízké. WS

Mimo to nabízejí též skupiny, tlač a různé řemeníky a užitky, že posledním zbožím nejtrvanlivějším a jakosti výborné, jelikož jsou sam vy-dávatelem kůže i vyrobitelem řemenů.

V ústí veškeré

Jan Zadrobílek,

koželužský závod v Kuklenách.

Náčinní kostelní:

kalichy, monstrance, ciborie, svícny a t. d. vlastní výroby ve velkém výběru na skladě má, a opotřebované opravuje, v ohni potlačuje a postříbňuje důkladně a co nejlépeji. Taktéž velký výběr zlatého a stříbrného zboží: jídelní náčiní, prsteny notářské, řetízky k hodinkám, křížky a t. d.

Jan Hirsch,

posílá a zlatník, komorní dodavatel, c. k. soudní znalec.

Praha.

Vel. Karlova ul. 10.

Bursovni zprávy.

Vídeňská burza.

Z Vídně, 30. května. (Telegram). (10 h. 35 min.) Uvěrni akcie 430.75, uherské úvěrni 473.50, anglobanka 173.25, unieka 336.—, lombardy 104.25, státní dráha 433.—, napoleony 9.65—, květnová renta 101.45, uherská papírová renta —, uherská slatá renta 123.45, rakouská slatá renta —, rak. korunová renta 101.55, uher. korunová renta 99.30, turecké losy 85.60, lánberbanka 281.50, alpinky 94.80, buštěhradská dráha litera B. 00.—, česká unieka —, polabská dráha 293.50, Říma 279.—, pražská železnižká společnost 691.—, rakouská továrna na zbraně 366.—, Smýlení pevné.

Z Vídně, 30. května (K.-B.) Smýlení většinou pevné, místní hodnoty částečně Hvě stoupající, akcie drah zanedbávány. Na dodatečné burse Unieky 139.25, Říma 283.—, Pražské železárny 708.—, Bankovní sazby 3 1/2 až 4.

	peníze		peníze
Květnová renta ..	101.45	Lombardy ..	103 7/8
Rak. korunová renta ..	101.50	Sévérní dráha ..	365.00
Stříbrná renta ..	101.35	Praž.-duch. dr. ..	2.—
Rak. slatá renta ..	123.25	Sévérnosp. dráha ..	488.75
Uh. slatá renta ..	123.45	Česká západní dráha ..	32.—
Uh. korunová renta ..	99.15	Parubická dráha ..	2.—
Losy s r. 1860 (celé) ..	162.75	Polabská dráha ..	92.—
Losy s r. 1860 (pět.) ..	199.—	Česká sevérní dráha ..	301.00
Losy s r. 1864 ..	199.50	Buštěhradská A. ..	1522
Losy kreditní ..	199.50	Buštěhradská B. ..	574.00
Losy s r. 1864 ..	151.50	Víd. tramvayky ..	513.—
Komunální losy ..	173.75	Dunaj. paroplovba ..	575.00
Tiské losy ..	148.50	Tur. tabák reš. ..	259.00
Uvěrni akcie ..	405 1/2	Pražské železnižké ..	704.00
Anglobanka ..	173.40	Turecké losy ..	85.60
Unieka ..	237.00	Napoleony ..	9.65—
Banka pro semé rak. ..	281.25	Parif ..	48.97
Uherské kreditky ..	474.25	Londýn ..	121.75
Bankovní jednota ..	166.40	Německá města ..	59.43
Haličská ..	00.00	Ruble papírové ..	131.25
Lvov-Gernovická ..	325.—	Unieky pražské ..	—00
Státní dráha ..	431 1/2	Živnostenská banka ..	00.00

Čukr.

V Praze, 30. května (ve 3 hodiny). Trh slabý. — Pohotoví I. eurovina Ústí přistavěti asi zl. 13.35, Ustíloco zl. 13.37 1/2, Nová kampaň na říjen-prosinec 13.90 vše basis Ústí z l. Loh.

Obilí.

Plodínová burza. Z Vídně, 30. května. (Tel.) Pšenice jarní 0.00, pšenice na květen-červen 0.00, pšenice ozimní 7.88, žito jarní 0.00, na květen-červen 0.00, žito ozimní 7.09, oves jarní 0.00, oves na květen-červen 6.76, oves ozimní 7.34, žepka na arpen-září 11.55. Úředně znamenané: Pšenice jarní 0.00, pšenice na květen-červen 7.53, pšenice ozimní 7.87, žito jarní 0.00, žito květen-červen 6.55, žito ozimní 6.99, oves jarní 0.00, oves na květen-červen 6.79, oves ozimní 6.33, žepka na arpen-září 11.55, žepkový olej na září-prosinec 29.50-30.50 Lih: Pohotoví kontingentované zboží 16-10 až 16.30.

Švíce voskové.

Vyznamenán v Praze r. 1891. stříbrnou medailí,
v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání: Čestný
diplom král. hlavního města Prahy a slavnou me-
daili s korunou.

JOSEF PILNÁČEK,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Strojní mydlářství

č. d. 24, založeno roku 1816.

Závod voskářský

č. d. 31, založeno roku 1809.

Doporučuje mydla všeho druhu, švíce vo-
skové a polvoskové v jakosti nejlepší a
v cenách nejlevnějších.

1. Upozorňuji výsoco důstojné farní a
velečné patronální úřady P. T. pány ob-
chodníky a ctěné obecnost, na ma je-
diný a největší sklad švicí vosko-
vých a polvoskových „Albers“
a doporučuji zboží o jakosti nejlepší v ce-
nách nejlevnějších.

Sklad a výroba nábytku

FRANTIŠEK KNEPR,

v Hradci Králové. Malé náměstí.

nabízí
ve své vlastní dílně na umělé truhlářské i šalounické
zboží vyrobené

úplná zařízení do pokojů

ze dřeva ořechového, dubového, černého a vykládaného,
pérovky a žíněnky,

opony a záclony do oken, hladké i zdřevnané dle franc.
způsobu.

Práce veškeré dokončena v cenách mírných.

VÁCLAV ŠOLC,

zlatník a stříbrník

přísežný soudní znalec a cenitel

v Hradci Králové,

zhotovuje a na skladě chová veškeré šperky zlaté
a stříbrné, ryje monogramy a píameny a
všechny v oboru tom práce za velmi levné
ceny se zaručením.

Zhotovuje kostelní nádoby všeho druhu, zlatí
a stříbí v ohni i galvanicky. Kupuje staré
zlato a stříbro za nejvyšší ceny.

Co nejlépe doporučená

semena nejvyšší klíčivosti.

Červený jetel, trojlístý bez povázky Ko 60 kr.
Vejšák pravá francouzská Ko 80 kr. **Jetel bílý** Ko
z. 1.20. **Jetel švédský** Ko 86 kr. **Jetel lesní** k seti
tam na jaře, kde červený jetel vymrzl neb nesešel, dá ještě
toho samého roku na jaře nejlepší jetelové krmivo Ko 79 kr.
Travní semena k zakládání luk Ko 86 kr. **Řepové
semeno**, pravé Obendorfské, žluté, kulaté Ko 40 kr. **Řepa
šlounská** Ko 46 kr. **Řepa česká** pravá bílá
Ko 40 kr. **Vodnice** či okrouhlí Ko z. 1.20 nabízí franco-
pky neb nádraží objednatel jako jiné sem v jakosti nejlepší

FRANT. JOS. SCHALER,

obchodník v Klatovech,
Čechy.

Lesní semena: **Burkové** Ko z. 1.30, **medúňové**
Ko z. 1.80, **černá borovice** Ko z. 1.80, **bílá boro-
vice** Ko z. 1.30, **agát** Ko 60 kr., **javor** Ko 55 kr., **je-
dle** Ko 60 kr. **Semena k založení školek** jako
brusky Ko z. 1.40, **jablky** Ko z. 1.80. **Sem-
ena k zaplacení brnků píce** ještě na jaře:
Heřmánky Ko 56 kr., **kalenec** Ko 40 kr., **pehanka** Ko
35 kr. **Výsevky** těchto semen, jakož i výsadbového letního
jetle 10 Ko na korec do lehce zoraného a pak zavěšeného
pole. — Dále nabízím svěřenské a jímli obilné **Kla-
tovské karmáčky**, co nejlepší okrasa do oken pokojů a
zahrad, 13 kusů piskavých ve 13 barvách pro pěstání
v hrncích z. 1.30. Ty samé pro zahrady z. 1.60. **Přílo-
hy vysokokulmé** až 3 metry vysoké 13 kusů z. 1.12 ve
čtyřech barvách, bílé, žluté, usavčevské a růžové. Ty samé
až 1 metr vysoké pro pěstání v hrncích z. 1.40. **Měsíčky**
pro pěstání do zahrady ve 13 barvách z. 1.60 franco poštovní
neb nádraží semence objednatel. Zásluhy dají se již teď
chráněné dobrým obalem proti všem mrazům a nepohodám.
Pěstání představeným obcí a hospodářským spolkům
jakož i obchodníkům při větší odběrové ceny snížené.
Vzorky na cítnou žádost zdarma a franco. Jednatel na ven-
kově, který má zájem o hospodářství, se proti dobré provizi
zu prodej a ke koupi semen u nás přijme.

„OBNOVA“

vychází každý pátek dopol. o 11. hod.

Vydavatelstvo:

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Veškeré zásluky, dopisy a předplatné adresujte
pouze:

„Obnova“ v Hradci Králové.

Předplatné:

Na celý rok . . . 4 zl.

na půl roku . . . 2 „

na čtvrt roku . . . 1 „

Jednotlivé číslo v místě 7 kr., poštou 8 kr.

Místnost redakce:

V Hradci Králové, Velké náměstí č. 34.

Švíce

voskové, polvoskové,
stearinové a parafinové,
pak voskové zádušní švíce,
peškaly, triangly a sloupky
jakož i švíce toaletní a
luxusní renaissance a ba-
rokové, dále švíce a sloupky
pro pivovary

nejlepší jakosti

a četnými cenami na vý-
stavách v tu- i cizozemsku
vyznamenán, dodává

v cenách nejlevnějších

o k. výs. I. česká továrna

na voskové výrobky, pe-
škové vosky a smolné po-
chodné, na švíce steari-
nové, parafinové a sklepní

Fr. Sezemskeho

c. a k. dvorního dodavatele

v M. Městství.

Cenníky na požá-
dání franco.

P. T. duchovenstvu odpo-
ruchují zvlášť svá velejemná

kadidlat v cenách mírných.

Jednatele

na měsíční pl. a vysokou
provizí přijme tovarní zá-
vod. — Nabídky na

Jana Rudiše.

Praha.

OOOOOOOO

Americké

subní atelier

V. HROMÁTKO

ordinuje v pondělí a

a v pátek

v Pardubicích

v ostatní dny

v Chrudimi.

OOOOOOOO

Penzní obrát za r. 1894 činil 63.398.734 kor. 42 hal.

Diplom uznání. Praha 1891.

První záložna ve Vys. Mýtě,

založena v roce 1864,

podružný úřad rakousko-uherské banky

přijímá vklady na 4%

a vyplácí je bez výpovědi v jakékoliv výši.

Poskytuje půjčky

na směnky, hypotéky a zástavy cenajoh
papírů,

eskontuje obchodní směnky,
vše za podmínek příznivých.

Ve směnárně

kupuje a prodává všeho druhu cené papíry
— a valuty co nejvýhodněji. —

Veškeré burovní záležitosti a transakce
obstará co nejpříznivěji.

Vše bližší v úřadovnách ve vlastním
domě na král. náměstí ústně i písemně.

První záložna ve Vys. Mýtě,
dne 1. ledna 1895.

Starosta: Jan B. Táma. Ředitel: Jan Fidler.

Národohospodářská hlídka.

Obilní cla.

Jedním z hlavních pilířů, jímž má být ve
své nynější mizerii podepřen stav selský, jmenují
se obilní ochranná cla. Zastavíme-li, tak soudí
jich obhajci, vyššími cly přívos cizozemského obilí,
nebo obmezíme-li jej, musí cena domácího obilí
autné stoupnouti. Podotýkáme jen mimochodem,
že by se tak státi mohlo jen oproti Rusku a Ru-
mansku, ježto Uhersko je behužel druhou polo-
vicí naší Hlá, s Německem pak máme obchodní
smlouvu.

Nuž, je-li pak to pravda, že by vyššími
obilními ochrannými cly stavu rolnického mohlo
trvale pomoci býti. Co říká tomu národní ho-
spodářství, co věda? Ta vidí dále, než obyčejný
čestný novín, byť sebe bystřejší v život nahlížel
a poměr rolnických si všiml. Národohospodářství
přichází k důsledkům, že ochrannými cly obilními
může býti stavu rolnickému pomoci pouze na
čas, snad jen jednomu pokolení, trvalé pomoci že
se jimi nedodělá a to proto, abychem ušili slov
barona Vogelsanga, že se jimi rozmnoží hypo-
tekární zadlužení, a tak zlo, jemuž odpomoci mají,
vlastně se zhoršuje. A to musí i nám býti patno;
jakmile stoupne cena obilí, stoupne zároveň

cena pozemků, rolnický stav, jehož ávér je dnes
téměř již vyčerpan, nabude úvěru nového a tak
se mu staré odebraly. Naše hypotekární záko-
dárství, svobodná dělba půdy, bezpodmínečné za-
dlužení, vůbec ráz movitého jmění, jež pozemky
proti své přirozenosti na se vzaly, jsou ptičiny.
proč se stav rolnický v kapitalistickou odvíjelost
dostal a v ní až posud trvá. Půda představuje
kapitál pouze ten, jaký vypadne kapitalismem
průměrného výtěžku běžnou mírou úrokovou, ovšem
po sražení daní a výloh provozovacích; stoupne-li
tento kapitál ochrannými cly, prodá se statek při
nejbližším prodeji draze a nový majitel, musí-li si
peníze vypůjčiti, platí na úroci více. Za krátký
čas zavládnou tytéž poměry, tatáž rolnická tíseň
a volání po ochraně domácího obilí proti cizo-
zemské konkurenci ozve se znova a tím způso-
bem přirozený a tudíž i správně vypočtený důchod
z polí ustupuje umělému, strojenému. Žiak, j-ž
by rolnictvo z obilních cel mít mohlo a mělo,
vysává kapitalistický polp tisícovými svými ty-
kadly, jimiž rolnictvo, zrovna jako řemeslnictvo
obemknal. Jak řemeslník, tak i rolník musí sob-
nouti šiji podé jho kapitálu, ježto ten vlastně
všecky poměry dnešní určuje. Vše převedeno na
peníze — ba i ten výměnek chtějí zpeněžit —
a z převodu toho těží pouze kapitál.

Rolnictvu tedy obilní cla neprospívají, ježto
cenu polí výše vyhnání a tím i potřeby rolníka
a povinnosti jeho vůči kapitálu. Kdyby tedy cla
ta prospěla aspoň jiným stavům! Je tomu však
tak? Umělé vyhnání ceny pozemků do výšky je
příčinou — jak zkušenost dovede — špekula-
ci průmyslných i obchodnických a tak, co v pr-
ním případě zadlužení, nastává v případě druhém
nadvýroba a — krach. Ať nemyslí však ctěný
čtenáři, že jsme v zásadě proti cla; my clo pova-
žujeme za oprávněné a v mnohých případech za
nutné, my jsme jedině proti kapitalistické nad-
vládě, proti níž je rolník bezmocný a která cly
kořistí. Dokud se poměry mezi rolnictvem a ka-
pitalem spravedlivě neupraví snížením úrokové
míry a decentralisací úvěru vůbec a zajištěním
rolníku laciného úvěru místního zvláště, dotud ne-
jsou ochranná cla obilní ničím jiným, než výpo-
moci z nouze pro okamžik, k rozřešení agrární
otázky však dokonce nepřispívají. Který ministr
nevidí dále a nechce si hlavu přilít lámati, ten
k nim ovšem sáhne, rolnictvu však neprospějí.
My bychom nazvali cla výminečným stavem, jež
si ten který stát sám ukládá, aby zájmy svého
rolnictva chránil. Zámorská konkurence není již
nehoda, to je hotová kalamita pro naše rolnictvo,
jejíž konec a následky jsou nedozírné a proti níž
cly se ničeho nesvede. Ano, ochránit domácí vý-
robky průmyslné, postací li si národ sám, to je
zcela v pořádku, zvláště cly ztěžovatí přívos zboží
přepychového, bez něhož národ, aneb aspoň větší
jeho část, obstáti může; zdražení však chleba
uzavřením hranic cizozemskému obilí znamenalo
by vlastně snížení mzdy pracujícího lidu a tudíž
i zhoršení otázky sociální, již každý stát musí
hledět spíše odstraniti, než přirostovati. Stav ro-
lnický tvoří ovšem jádro, základ národa nejpe-
nější, ale i nerolnické třídy jsou národem, proto
mohl by stav rolnický takového nepřirozené zdra-
žení chleba jen tenkrát žádati, kdyby naprosto
jiné pomoci nebylo. Vyslovili jsme slovo „nepřiro-
zené“ a to právem, neboť národ, jenž si nemůže
opatřit obilí ani za tu výrobní cenu, za jakou
mu je nabízet soused, který musí čítati dovoz, ná-
rod takový není zemědělským, t. j. půda jeho ne-
vydrží konkurence světové, již uzavíratí hranice
dnes je naprosto nemožno, a on musí se vrhnouti
na jiné odvětví obživy, na chov dobytka, pěst-
ování píce, zemědělský průmysl a j. Budoucné
více.

Počítajme! Z království Českého bylo roku
1894 jenom po Labi vyvezeno do Německa 21,690.850
metrických centů hnědého uhlí. Majitelé uhelných
pánví v severních Čechách jsou ponajvíce Němci z Pruska.
Vyvázení uhlí z Čech do ciziny bez cla jest ztrátou
majetku národního! Zem naše, to slavné království
České jest ohromným vývozem uhlí do ciziny ochra-
nováno. Dlouho li to bude trvati a budou při dosa-
davním způsobu rabování uhlí páne uhelné vydra-
covány! Pokrčí mnohý ten „mudrc tohoto světa“
rameny a řekne, že to tak brzo nebude! Ale ať jen
takový chytrák trochu počítá a uváží, že Německo
si své uhelné páne četli, kdežto u nás se na to ani
nepomýšlí! Mimo to necht jen každý uváží, že uhlí
z Čech prodává se v Drážďanech a v Berlíně levněji
než u nás. Kdyby byly veškeré uhelny v Čechách
v rukou Čechů, bylo by již na vývoz uhlí dávno
uvaleno clo vývozní, že ale uhelny v Čechách jsou
bohužel hlavně akero v rukou Němců, proto marné
jest volání po zavedení cla vývozního, s kterého by
se nějaká část věnovala na zalesňování plání a skalak.
Žádáme na poslancech, aby přičinili se všemožně, by
k prospěchu slavného království Českého bylo na uhlí
z Čech položeno clo vývozní. Ať si páni Němci
přestanou uhlí z Čech odbírat, tím bude lépe, neboť
ono v zemi nezřezává ani neztrouchnívá, ale stálá
by ten černý český diamant aspoň zachován pro bu-
doucí naše pokolení. To ale by si Němci rozmyšlili,
aby přestali naše uhlí vyvážet, jsou příliš vypočíta-
nými a proto potřeba i nám jest — počítati a opět
počítati!

Místní dráha Hronov-Pečky. Generální projekt místní železné dráhy o normální koleji z Hronova přes Svatoňovice — Úpici — Králové Dvůr — Miletné — Hořice — Nový Bydžov — Městec Králové a Poděbrady do Peček, na jehož uskutečnění již od r. 1892. pracují zástupcové měst a obcí shora jmenovaných, uvítán byl veškerými intereseenty jednomyslným pozdravem jako nutná odpověď pro ohudnou kraje našeho království. Veškeré obyvatelstvo očekává zlepšení hmotných poměrů pro súčasné krajiny od vystavění nové dráhy, dobře poznávajíc, že se jí doplnití má železniční síť severovýchodu českého, a že se spojití mají města a obce průmyslové neb ku vzniku průmyslu spůsobilé. Pro všechny předměty dovozu pro průmysl, obchod, poštovní hospodářství atd. získá se neocenitelných výhod kratším železničním spojením. Projekt dráhy této usazelo i ministerstvo obchodu za jeden z nejlepších v přítomném čase ku schválení předložených projektů vůbec. Dle nabytých informací zdá se při tom, že ministerstvo jest toho náhledu, že nepodaří se interessentům potřebných 25% stavebního nákladu (asi 1,835.000 zl.) opatřit a že následkem toho nebude samo musiti udělit koncesi ku stavbě a rovněž i že pro zem dle zákona ze dne 17. prosince 1892. nastane povinnost na podniku samém se účastniti. Na všech stranách přikročeno ihned ke subkripci na kmenové akcie a výsledky její dnes přímo překvapují. Největší subkriptori jsou tito: v obci Hronovské upřesněno 70.000 zl. ve Svatoňovicích 110.000 zl., v Úpici 156.000 zl. v Králové Dvoře 50.000 zl., v Miletné 10.000 zl., v Hořicích 145.000 zl., v Králové Městci 40.000 zl., v Poděbradech a Pečkách 262.000 zl. a mimo to upřesněno i od různých firem a podniků po značnějších částkách.

Osobní úvěr středních stavů. Dne 18. t. m. konala se v Berlíně za účasti vlády porada o zlepšení osobního úvěru pro střední stavy, zejména pro zemědělnictvo a rolnictvo, pro něž osobní úvěr je dnes drahý. Ode všech účastníků porady byla uznána potřeba toho, aby se zřídil ústřední úvěrní ústav, jenž by jednotlivým úvěrním společenstvím poskytoval levný úvěr, při čemž by dotýčná společenstva zůstala nadále samostatnými. Na základě této porady hodlá vláda vypracovati co nejrychleji předlohu zákona.

Hospodářsko-občanská beseda v Libčanech konati bude v pondělí svatoúšně o 3. hod. odpolední schůzi, ve které p. Ant. Štefka, učitel ze Svob. Dvůrů přednáseti bude o svých nejnovějších zkušenostech se zařizováním „Družstva na zužitkování ovoce.“

Družstvo na zužitkování ovoce v Hradci Králové konati bude v neděli dne 9. června t. r. o 10. hod. dopolední v sále Besedy v Hradci Králové valnou hromadu s tímto pořádkem: 1. Zahájení schůze. 2. Přijímání členů a upisování podílů. 3. Zpráva o přípravných pracích podá p. A. Štefka, učitel ze Svob. Dvůrů. 4. Volba funkcionářů. 5. Volné návrhy. Podíly spláceti se budou 25%, t. j. na každý jednotlivý podíl 2 zl. 50 kr., a to v naznačených místnostech před valnou hromadou o půl 9 hod. do zahájení schůze.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. května. Znameno se: Hektolitr pšenice zl. 5.60 až 6.—, žito 4.55 až 5.10 ječmene zl. 4.10 až 4.50, oves 2.75 až 3.10, prosa zl. 0.00 až 0.00, vikve zl. 4.50 až 4.70, hrách 8.00 až 8.00, čočky zl. 8.00 až 9.00, jáhly 10.00 zl. až 00.00 kroupy zl. 8.00 až 21.00, brambory zl. 1.30 až 1.60 1 kilo másla čerstvého zl. 0.90 až 1.05, sádla vepřového zl. 0.75 až 0.80 kr., tvarohu zl. 00.14 až 00.16, 1 vejce 2 1/2 kr. Na týdenní obilní trh, 25. května konany přiváženo bylo: hektolitrů: pšenice 928, žito 575, ječmene 61, oves 344, prosa 0 vikve 19, hrachu 0, čočky 2, jáhel 16, krup 18, brambor 170, jetel, semínka 00.— lněn, 3, olejky —, máku 11, pak vepř. 24 kusů, podsvině t 614, kůzlát 00.

Z Pardubic, 24. května Hektolitr pšenice zl. 6.01 žito zl. 4.82 ječmene zl. 4.02, oves zl. 3.25, hrachu 0, čočky 0, prosa zl. 6.10, vikve zl. 4.56, bramborů zl. 1.70, 1 kg. hov. masa z vola 72, masa z krávy 0.06, čerstvé másla zl. 0.96, litr piva 14 kr., litné slámy dlouhé zl. 1.75, ječné 145, stelní 145, seno 2.75 otrubů 4.30

V Chlumci n. Cidl., dne 23. května. 1 hl. pšenice zl. 5.85 až 6.05, žito zl. 5.10 až 5.30, ječmene 4.25 až 4.45, oves, 3.35 až 3.55 brambor 1.40 1 kg. másla 0.92, kopa vajec 1.38, 1 q: seno 3. slámy dlouhé 1.40 slámy krátké 1.10.

V Novém Bydžově, dne 23. května. Hektolitr pšenice zl. 5.70, žito zl. 5.20, ječmene zl. 4.50, oves 3.23, vikve zl. 4.45, brambory 1.60, seno 1. mc. 2.80, sláma zl.—, másla zl. 1.04, vejce zl.—, litr piva 14—22 kr.

V Poděbradech, dne 23. května 1895. Jeden hl. pšenice od zl. 5.30 až 5.55, žito od zl. 4.70 až do 4.95, ječmene od zl. 4.50 až 4.75, oves od zl. 3.55 až 3.75, hrachu zl. 3.00 až 10.00, čočky od zl. 16.00 až 18.00, vikve od zl. 5.50 až 5.75, bramborů zl. 1.50 až 1.60, 1 kg. másla od zl. 0.96 až 1.00.

V Nymburce, dne 24. května. Hl. pšenice až 6.00 až 6.40, žito až 5.05, ječmene zl. 4.50 zl. 5.10, oves zl. 3.06 až 3.25, vikve zl. 0.— až 0.—, čočky zl. 0.— až 0.—, bramborů 1.80 až 1.90

V Rychnově n. K., dne 22. května. Hl. Pšenice zl. 6.10 až zl. 6.30, žito zl. 5.10 až zl. 5.30, ječmene zl. 4.40 až 4.60, oves zl. 3.30 až zl. 3.50, jáhel zl. 10.— hrachu zl. 7.00, čočky zl. 15.00, vikve zl. 4.30 brambor zl. 1.90 100 kg. seno 3.00 slámy dlouhé zl. 1.50 slámy krátké zl. 1.30 1 metr tvrdého dříví zl. 4.30 1 m. měkkého dříví zl. 3.80 1 kg. másla zl. 1.08

Majitel vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor V. Kučera. — Tiskem Bisk. knih. v Hradci Králové.

Reklama

Jak máte své vědět, co vyhovuje na skladě mám, když mi to nadešlel novinami?

Vanderbildt

v celých východních Čechách

dosáhne se nejistěti vhodným a přitom levným inserčováním v nejrozsáhlejších listě ve všech krajích východních Čech:

Inserování v listě našem je tím výhodnějším, ješto v něm dle vsoru amerických listů zavodena jest osvědčená americká reklama tím způsobem, že inserty zařazujeme vedle textu, čímž každé oznámení dojde jistého povážlivosti.

Inserty přijímáme jen od solidních firem křesťanských.

Insertní poplatek: 4 kr. za 1 petit jednoloupcový řádek.

Nabídky insertů přijímá administrace časopisu

„Obnova“ v Hradci Králové.

Závod sochařsko-kamenický
výroba cement. dlaždic,

Zdenko Ježek

v Hradci Králové.

Odporuje své skladi hotových náhrobků ze všech druhů kamene ve vkusném provedení a v cenách mírných.

Na přání výhodné platební podmínky.

Cementové plotny

k dlaždění jednoduchému neb mositovému pro krotely, hroby, krámy, okohy, předstír. kuchyně, hospody atd. — Pro dlažby v cukrovarech, pivovarech a manipulačních místnostech, které se silněji potřeby, jsou na skladi cementové plotny přírodní barvy oválné a čtveré.

Největší skladi

velocipedů

Albert Šteurač, Svitavy (Morava).

Novinky pro saisonu 1895. ve velkém výběru. Cenníky zdarma. Prodejní podmínky co nejpříznivější. Záruka 1 rok.

V. J. ŠPALEK

dříve J. F. KRŠVÍC

V HRADCI KRÁLOVÉ

odporuje svůj skladi koberců, látek pro čalouníky, vlněných záclon a pokrývek.

Václav Jonáš,

závod krejčovský

v Hradci Králové, Špitálská ulice 272

doporučuje se

ke vkusnému hotovení veškerých obleků pro pány i dámských šatek za ceny nejlevnějších a vlastních i přinesených látek.

Na skladi má bohatý výběr látek i hotových obleků.

Navštívenky

od 60 kr. výše nabízi

Nakupní kartičky

v Hradci Králové.

Hostinským,

všem spolkům a jednotlivcům nabízi doboře šamotové

džbány na pivo,

1 kus 1/2, litr 4 kr.,
1 litr 7 kr.

Zahradníkům nabízi levné šamotové hrnce květinové. Objednávky vyřídí se během týdne. Za dobrou jakost ručí

JOS. CHUDÝ,

vyraďitel hrnců, nádób v Týšti n. Orli.

BYT

se hledá

o dvou pokojích s kuchyní a nájme se hned od 1. června. Nabídky přijímá administrace „Obnovy.“

Anenské

slatinné lázně

v Bělehradě,

sev.-záp. dráha,

Čechy.

Zahájeny

počátkem května.

Prospekty franko zdarma.

Největší skladi

šicích strojů

původních i všech různých soustav

Albert Šteurač, Svitavy (Morava).

Záruka 6 roků. Cenníky zdarma. Podmínky platební velmi mírné

Zemský pojišťovací fond

císaře Františka Josefa I.

poskytuje všem příslušníkům nemojetných nebo málo majetných tříd, pokud mají v některé obci v království Českém právo domovské, možnost nebezpečnosti

zaopatření ve stáří

i předčasné nezpůsobilosti k výdělku.

Základní jmění (dle stavu z 31. prosince 1894)

558 105 zl. 45 kr.

Benefiční fond

20 000 zl. —

Zařizovací fond

50 000 zl. 95 kr.

Riditelství v Praze III. v budově sněmovní.

Jednatelství v Praze i po venkově ve všech značnějších městech i místech (u správ všech ústavů zemských, u sl. výbor okresních, úřadů městských atd.)

Prospekty se žádají a blankety přihlášek zdarma z frank.

Přihlášky přijímá Riditelství nebo prostřednictvím jednatelství.